ΑΠΟΡΡΗΤΑ

ΕΓΡΑΨΕΝ

ΕΥΙΟΣ ΛΗΝΑΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
ΜΙΧ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

1935

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦ. Α’ - ΜΟΡΙΟΛΟΓΙΑ .... σελ. 3
ΚΕΦ. Β’ - ΑΡΧΟΣ .... σελ. 67
ΚΕΦ. Γ’ - ΑΙΔΟΙΟΛΕΙΞΙΑ, ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΑ, ΣΠΕΡΜΑ, ΕΚΜΙΑΙΝΕΣΘΑΙ .... σελ. 83
ΚΕΦ. Δ’ - ΦΙΛΗΜΑ .... σελ. 92
ΚΕΦ. Ε’ - ΜΙΚΡΟΜΑΣΤΟΣ, ΜΑΚΡΟΜΑΣΤΟΣ .... σελ. 93
ΚΕΦ. Ϛ’ - ΣΥΝΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ .... σελ. 104
ΚΕΦ. Ζ’ - ΕΥΦΗΜΙΣΜΟΣ .... σελ. 118
ΚΕΦ. Η’ - ΑΚΟΛΑΣΤΑ ΡΗΜΑΤΑ .... σελ. 134
ΚΕΦ. Θ’ - ΣΥΝΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ ΕΝ ΤΗι ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗι ΓΛΩΣΣΗι .... σελ. 150
ΚΕΦ. Ι’ - ΣΥΝΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ ΚΥΡΙΩΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΖΩΩΝ .... σελ. 156
ΚΕΦ. ΙΑ’ - ΕΡΓΑΣΤΡΑ Ή ΒΙΝΗΤΡΑ .... σελ. 170
ΚΕΦ. ΙΒ’ - ΚΕΝΩΣΙΣ ΓΑΣΤΡΟΣ .... σελ. 182
ΚΕΦ. ΙΓ’ - ΦΥΣΗΣΙΣ ΚΟΙΛΙΑΣ .... σελ. 204
ΚΕΦ. ΙΔ’ - ΟΥΡΕΙΝ, ΕΝΟΥΡΕΙΝ .... σελ. 217
ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ .... σελ. 221
ΔΙΟΡΘΩΤΕΑ .... σελ. 229
ΠΙΝΑΞ ΛΕΞΕΩΝ ΚΑΙ ΦΡΑΣΕΩΝ .... σελ. 229
ΔΙΟΡΘΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΥΟΜΕΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ .... σελ. 243

ΚΕΦ. Α΄.

ΜΟΡΙΟΛΟΓΙΑ

Ὁ Κοραῆς ἐν ἐπιστολῇ τοῦ 1811ου ἔτους (Β΄, σελ. 163) γράφει «Μὲ συνέβη γελοῖόν τι μὲ τὸν Πόρτον τοῦτον ταύτας τὰς ἡμέρας τὸν Κρῆτα. Σὲ εἶπα νομίζω ὅτι ἐξέδωκε τὸν Θουκυδίδην. Αὐτὸς ἐξέδωκε καὶ ἄλλα Ἑλλήνων συγγράμματα, ὄχι ὀλίγα, μὲ σημειώσεις ὄχι μεμπτάς, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Κωμικὸς Ἀριστοφάνης. Τούτου τοῦ Ἀριστοφάνους ἀντίτυπον, ἴδιον κτῆμα τοῦ Πόρτου, εὕρηκα εἰς Ἑλληνιστοῦ φίλου οἶκον, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ τέλος ἰδίᾳ χειρὶ τοῦ Πόρτου, (τοῦ υἱοῦ ἢ τοῦ πατρὸς δὲν ἔχω τώρα καιρὸν νὰ ἐξετάσω, καὶ οἱ δύο ἦσαν σοφοί, καὶ οἱ δύο προφέσσορες) εὑρίσκεται γραμμένος μακρότατος κατάλογος Ἑλληνικῶν ὀνομάτων, τίνων; vous ne le devinerez pas· τῶν γεννητικῶν μορίων τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός, γραμμένος, φίλε, μὲ μεγάλην ἐπιμέλειαν καὶ κατηριθμημένος (numerosé) ὡς νὰ ἦτον ὁ λόγος περὶ τῆς σωτηρίας τῆς Ἑλλάδος. Μάθε λοιπὸν ἀπὸ τὸν κατάλογον τοῦτον, ὅτι τὸ ἀνδρεῖον μόριον ἔχει ἑλληνικὰς ὀνομασίας 79 καὶ τὸ γυναικεῖον 66. Ἤγουν τόσας ἠδυνήθη νὰ συνάξῃ ὁ Πόρτος ἐπὶ ζωῆς του· δὲν ἐξεύρω, καὶ πιθανὸν ὅτι δὲν θέλω μάθει ποτέ, ἂν εὑρίσκωνται περισσότεραι. Καὶ ταῦτα μὲν εἶναι τὰ γελοῖα. Σπουδαιότερον δὲ ἤθελεν ἀπορήσει τις διὰ τί ἀπὸ τόσον θησαυρὸν ὀνομασιῶν ἡ κοινὴ γλῶσσα δὲν ἐφύλαξε παρὰ τὴν Ψ. ἐπὶ ἀνδρὸς καὶ τὴν φύσιν κοινῶς ἐπὶ τῶν δύο, μερικῶς δὲ διὰ τὸ θῆλυ μεταχειρίζεται δύο ἰταλικὰ τὸ Μ. καὶ τὸ τῶν Χίων Ρ (Π). Ἡ φύσις εὑρίσκεται εἰς τὸν Ἱπποκράτην, ἀλλ᾽ ἐπὶ μόνης τῆς γυναικὸς ὅπου λαλεῖ περὶ πτώσεως τῆς μήτρας (la schuta de la matrice) «Ἢν αἱ μῆτραι προέλθωσι ἔξω τῆς φύσιος».

Ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι ὁ Πόρτος* μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Πόλεως ὑπῆρξεν ὁ μέγιστος μοριολέκτης ἢ κυσολέσχης ἢ ὁ τὰ πρῶτα τῆς αἰδοιολογίας φερόμενος. Πρὸ τῆς ἁλώσεως πάλαι ὁ ἁγιώτατος πατριάρχης Κωνσταντίνου πόλεως Φώτιος, ὁ τῆς ὀρθοδοξίας ὑπέρμαχος καὶ τοῦ σχίσματος κήρυξ, πολλαχοῦ τοῦ Λεξικοῦ αὐτοῦ μνημονεύει ἀνδρεῖά τε καὶ γυναι-

---

* Ἴδε Σάθαν Νεοελλ. Φιλ. σελ. 221 169. Περὶ τῆς γνώμης τοῦ Cobet ἴδε Observ. in Dion. Halic σελ. 66.

κεῖα μόρια, ἅτινα εὐθὺς κατωτέρω θὰ καταλέξωμεν κατὰ τὸν Πόρτειον τρόπον, ἐν δὲ τόμ. Β', σελ. 145 Nab. γράφει «σάραβον· τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον οἱ κωμικοὶ καλοῦσι καὶ σάκ(τ)αν καὶ σάβυττον καὶ σέλινον καὶ ταῦρον καὶ ἕτερα πολλά», πρὸς ἃ ὁ σοφὸς τοῦ Λεξικοῦ τοῦ Φωτίου ἐκδότης Naber κατάπληκτος ἀναφωνεῖ «Talia curasse Patriarcham!». Πρὸς τὸν Φώτιον εἰς μοριολογίαν ἁμιλλᾶται ὁ μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Εὐστάθιος πολλαχοῦ τῶν εἰς Ὅμηρον Παρεκβολῶν μνημονεύων τήν τε γυναικείαν καὶ τὴν ἀνδρείαν αἰδῶ, ἐν δὲ σελ. 1539, 39 γράφει «ὅτι δὲ πολυώνυμον [ὂν] τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον, ἄμβων τε γὰρ λέγεται καὶ χοῖρος καὶ ἐσχάρα καὶ δέλτα, τὸ αὐτὸ καὶ κέλης καλεῖται παρὰ τοῖς κωμικοῖς, οὐκ ἄδηλόν ἐστιν». Ἐπίκοινον τ. ἔ. ἐπί τε τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ ἀνδρὸς μόριον κατέλεξεν ὁ Κοραῆς τὸ φύσις, ἀλλ' ἐμνημόνευσε μαρτύριον ἐπὶ μόνης τῆς γυναικὸς ἐκ τοῦ Ἱπποκράτους. Ἐν δὲ τοῖς Ἀτάκτοις τόμ. Δ', σελ. 661 μνημονεύει μαρτύριον καὶ ἐπὶ ἀνδρὸς ἐκ μεταγενεστέρου. Γράφει δ' ὁ ἀοίδιμος ἀνὴρ «Φύσις Σ. «Φύσις τῆς γυναικὸς» Σ. Περὶ τῆς γυναικὸς ἔχομεν παράδειγμα εἰς τὸν Ἱπποκράτην (Περὶ γυναικ. Β', § 37. σ. 569) «ἢν αἱ μῆτραι προσίωσιν (γρ. προΐωσιν) ἐξωτέρω τῆς φύσιος» καὶ (Περὶ Ἀφορισμ. § 27, σελ. 643). «Ἢν αἱ μῆτραι προέλθωσι ἔξω τῆς φύσιος».Ἡ ὁμωνυμία τῆς λέξεως μὲ τὸ Φύσις (nature) ἐγέννησε τὸ σκωπτικὸν ἐπίγραμμα εἰς παρθένον ἀπάρθενον, ἥτις ἐπορίζετο τὰ πρὸς ζωήν, ὁπόθεν δὲν ἔπρεπε (BRUNCK, Analect. tom. II, pag. 294, Παλατ. Ἀνθ. Ε', 45).

Παρθενικὰ κούρα ἑὰ κέρματα πλείονα ποιεῖ
Οὐκ ἀπὸ τᾶς τέχνας ἀλλ' ἀπὸ τᾶς φύσιος.

Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν ἐμεταχειρίσθη, περὶ τοῦ ἀνδρικοῦ αἰδοίου, τὸ Ρωμ. Natura [1] ὁ Κικέρων λέγων (De natur. Deor. III, 22) περὶ τοῦ Ἑρμοῦ: cuius obscoenius excitata natura traditur, etc. Ἂν ἐπιθυμῇς νὰ μάθῃς καὶ τὴν ἀγρίαν διαγωγὴν τῶν Γραικορ., ὅτε ἐδεσπόζοντο ἀπὸ Ἀγρίους ἀγρίους αὐτοκράτορας, ἰδοὺ καὶ ἄλλη μαρτυρία ἀπὸ τὸν Θεοφάνην (παρὰ τῷ Δ. σ. 1712) «Ἀποσφάζουσιν Ἀναστάσιον, τὸν μέγαν Πατριάρχην Ἀντιοχείας, βαλόντες τὴν φύσιν αὐτοῦ ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ». Φέρεται δὲ καὶ παρὰ τῷ Ἀρτεμιδώρῳ Ε', 63 (σ. 265, 24 Η) «ἔδοξε γυνὴ ἐκ τοῦ στήθους αὐτῆς πεφυκέναι πυρῶν ἀστάχυας καὶ εἰς τὴν φύσιν αὐτῆς ἐπικλωμένους πάλιν καταδύεσθαι» καὶ αὐτ. σ. 266,2 «οἱ μὲν γὰρ ἀστάχυες τὸν παῖδα ἐσήμαινον, ἡ δὲ εἰς τὴν φύσιν αὐτῆς κατάδυσις τὴν μῖξιν» (Πρβ. σελ. 250, 24) καὶ Ἱππιατρικ. ΙΕ', 8 (τόμ. Α', σελ. 88, 4 Teubn.) «προσώθει κατὰ μίαν πρὸς τὴν φύσιν τῆς ἵππου ἕως τῆς μήτρας. Προσάντλει δὲ τὴν φύσιν

---

[1] Πρβ. καὶ Σουητ. Βί. Τιβ. 45 «percrebuit, hircum vetulum capreis naturam ligurire».

θαλασσίῳ ἀνεζεσμένῳ καὶ ἐλαίῳ ὅσον κοτύλῃ μιᾷ». Κεῖται δὲ καὶ ἐν τοῖς Μαγικοῖς παπύροις (Pap. Gr. Mag. Β', 165, 82) «ἕως ἂν ἔλθῃ φιλοῦσα ἐμὲ τὸν δεῖνα καὶ τὴν θηλυκὴν αὐτῆς φύσιν τῇ ἀρσενικῇ μου κολλήσῃ, ἤδη ἤδη ταχὺ ταχύ» καὶ σελ. 166, 13, 167, 150. 174, 324. Ἐλέχθη καὶ ὑπὸ τοῦ Ψευδολουκιανοῦ Φιλοπάτρ. 3 «τεθέασαι καὶ κεφαλὴν κύουσαν καὶ ἀνδρείαν φύσιν ἐς γυναικείαν (ἐνν. φύσιν) ἐνεργοβατοῦσαν». Εἶπε δὲ καὶ ὁ ποιητὴς Στράτων προσπαίζων τῷ τρίβειν καὶ τῷ φυσικὴ ἀντίδοτος «Ἰητροὺς εὗρόν ποτ' ἐγὼ λείους δυσέρωτας Τρίβοντας φυσικῆς φάρμακον ἀντιδότου» (Ἀνθ. Παλ. ΙΒ', 13). Ὁ κωμικὸς ποιητὴς Φιλήμων παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 569 D ἐποιήσατο χρῆσιν τοῦ φύσις μετὰ τοῦ ἐπιθέτου ἀναγκαία, ὁ δὲ Naber λίαν εὐστόχως παρατηρεῖ ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1880, σελ. 408 «Quod Philemon scripsit p. 3 Mk:

μεστὴν ὁρῶντα τὴν πόλιν νεωτέρων
τούτους τ' ἔχοντας τὴν ἀναγκαίαν φύσιν

veram scripturam monstrare poterit in Amphidis versu ap. Athen. II. 69 Β'.

τῇ χειρὶ τρίβων τὴν ἀναγκαίαν τύχην.

nam ibi quoque, uti vides, φύσιν requiro. Mentula est, quam comoedia honeste τὴν ἀναγκαίαν φύσιν appellavit, longe alio sensu τὴν ἀναγκαίαν τύχην Sophocles dixit Aiac. vs. 485 et 803».

Ἕτερον ἐπίκοινον εἶναι τὸ αἰδοῖον — αἰδοῖα, οἷον Ὅμ. Ἰλ. Ν. 568 «βάλε δουρὶ αἰδοίων τε μεσηγὺ καὶ ὀμφαλοῦ». Τυρτ. Ἀπ. 18, 21 «αἱματόεντ' αἰδοῖα φίλαις ἐν χερσὶν ἔχοντα». Ξενοφ. Ἀναβ. Δ', γ', 12 «πορευόμενοι δὲ πρόσθεν διαβῆναι, πρὶν βρέξαι τὰ αἰδοῖα». Θεόφρ. Βδελυρ. 2 «ὁ δὲ βδελυρὸς τοιοῦτος, οἷος ἀπαντήσας γυναιξὶν ἐλευθέραις ἀνασυράμενος δεῖξαι τὸ αἰδοῖον». Λουκιαν. Ἀλεξ. 13 «διάζωμα δὲ περὶ τὸ αἰδοῖον ἔχων κατάχρυσον—ἐδημηγόρει». Ἀθήν. 532 α' «ὁ δὲ βασιλεὺς οὗτός ποτε καὶ ζηλοτυπήσας τὴν αὑτοῦ γυναῖκα ταῖς αὑτοῦ χερσὶν ἀνέτεμε τὴν ἄνθρωπον ἀπὸ τῶν αἰδοίων ἀρξάμενος». Δί. Κασσ. ΞΒ', 13, 4 «προσέπτυσέ τε αὐτῷ καὶ εἶπε· καθαρώτερον, ὦ Τιγελλῖνε, τὸ αἰδοῖον ἢ δέσποινά μου τοῦ σοῦ στόματος ἔχει». Πρβ. ΜΕ', 1, 3. ΞΗ', 27, 3. ΟΘ' 11, 1. Ἀρτεμίδ. Ε', 65 «ἔδοξέ τις τὸ αἰδοῖον αὐτοῦ ἄχρι τῆς ἄκρας τῆς κορώνης τετριχῶσθαι καὶ λάσιον εἶναι πυκνῶν πάνυ τριχῶν αἰφνίδιον φυεισῶν». Προκόπ. Ἀνεκδ. Θ', 20 «ἀμφὶ τὰ αἰδοῖα καὶ τοὺς βουβῶνας διάζωμα ἔχουσα μόνον». Ἱππιατρ. Paris 1068 «αἱ φλέβες αἱ πρὸς τὴν ἕδραν πάλλονται καὶ τὸ αἰδοῖον οὐ χολεάζει». Ὁ δὲ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς λέγει Παιδ. 2, 10, 90 «ταύτῃ μοι δοκεῖ καὶ ὠνομάσθαι αἰδοῖον, ὅτι χρὴ παντὸς μᾶλλον τούτῳ τοῦ σώματος τῷ μέρει χρῆσθαι μετὰ αἰδοῦς». Κομψὸν εἶναι καὶ τὸ ἰαμβεῖον «ἐν τοῖσιν αἰ-

δοίοις τὸν ἐγκέφαλον ἔχων» (Ἴδε Nauck ἐν Mél. Gréco-Rom. Ϛ΄. 138 καὶ Cobet ἐν Mnemos. 1883, σελ. 7).

Πολυθρύλητον εἶναι τὸ ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ Ο, 373 ἀπαντῶν «τῶν ἔφαγόν τ' ἔπιόν τε καὶ αἰδοίοισιν ἔδωκα», ὃ τῶν σχολιαστῶν τινες καὶ ὁ Λιβάνιος, τῶν δὲ νεωτέρων ὁ Cobet κατ' ἐξοχὴν ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1873, σελ. 26, 1874, 169. 1877, 104, λαμβάνουσιν οὐδετέρως ἀντὶ τοῦ «καὶ Ἀφροδίτης ἔτυχον», κοινῶς «ἔφαγα ἤπια καὶ γ...», ὡς ὁ Ἄλεξις παρὰ Πλουτάρχῳ Ἠθ. σ. 21 Ε εἶπε «τὸ πιεῖν τὸ φαγεῖν τὸ τῆς Ἀφροδίτης τυγχάνειν· Τὰ δ' ἄλλα προσθήκας ἅπαντα χρὴ καλεῖν» (Ἴδε Nauck ἐν Mél. Gréco-Rom. Ϛ, 99). Ἄλλος δὲ σχολιαστής, καὶ ὁ Εὐστάθιος [1] καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν νεωτέρων, ὡς ὁ Naber ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1884, σελ. 205 κέ. ὁ Herwerden ἐν τῷ αὐτῷ περιοδικῷ 1891, σελ. 321 καὶ ὁ Van Leeuwen ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Ὀδυσσείας σ. 427 καὶ ὁ Cauer Β΄, σ. 78 ἀρσενικῶς λαμβάνουσι ἀντὶ τοῦ ἱκέται, πτωχοί, ἤγουν «ἔφαγα ἤπια καὶ ἔδωκα καὶ εἰς τὴν φτωχολογιά».

Οὐκ ἀγνοητέαι δὲ καὶ αἱ παροιμιώδεις φράσεις «αἰδοίοις καὶ γαστρὶ δουλεύειν» (Γαλην. Β΄, 358) «γλώσσης, γαστρὸς αἰδοίων κρατεῖν» (Διογ. Λαερτ. Α΄, 104) καὶ «γαστρὶ καὶ αἰδοίοις καὶ τοῖς αἰσχίστοις τῶν ἐν ἡμῖν μετροῦντες τὴν εὐδαιμονίαν» (Ἡρακλείτ. π. Κλήμ. Ἀλεξ. Στρωμ. Ε΄, 9 (Β΄, 366,12 St.). Πρβ. Δημοσθ. σελ. 324, 24 «τῇ γαστρὶ μετροῦντες καὶ τοῖς αἰσχίστοις τὴν εὐδαιμονίαν» (Ἴδε Cobet ἐν Mnemos. 1860, σελ. 437).

Παρήχθη δὲ καὶ ῥῆμα ἀπαιδοιοῦσθαι. Παρὰ τῷ Πολυδεύκει Β΄, 176 λέγεται «ὁ δὲ πόσθης ἔρημος ἀπεσκολυμμένος· παρὰ δὲ τοῖς Αἰολεῦσιν ἐκαλεῖτο ἀπηδοιῶσθαι τὸ ἀπεσκολύφθαι» (Ἴδε Ἀθην. ΛΔ΄, σελ. 86).

Ἀντὶ τοῦ αἰδοῖα λέγεται καὶ αἰδώς. Ἡσ. «αἰδώς: αἰσχύνη... τὴν τοῦ σώματος αἰσχρότητα, τὰ αἰδοῖα». Ὁμ. Ἰλ. Χ, 74 «ἀλλ' ὅτε δὴ πολιόν τε κάρη πολιόν τε γένειον, Αἰδόα τ' αἰσχύνωσι κύνες κταμένοιο

---

[1] Σελ. 1784, 47. «Τὸ δὲ αἰδοίοισιν ἔδωκα ἀντὶ τοῦ ἀνδράσιν αἰδοῦς ἀξίοις, ξένοις δηλαδὴ καὶ ἱκέταις. Παραιτητέον γὰρ τοὺς ἄλλους ἀναξίως Ὁμήρου νοοῦντας ἐνταῦθα τὸ αἰδοίοις καὶ κίναιδον διομολογουμένους τὸν Εὔμαιον· κωμικευομένῳ μέντοι ἀνδρὶ χρήσιμος ἔσται ποτὲ ὁ λόγος κατὰ παράχρησιν, ὡς δυναμένου τοῦ ἔφαγόν τε καὶ ἔπιόν τε καὶ αἰδοίοισιν ἔδωκα καὶ λάγνῳ προσαρμόσαι ἀνδρί, ὁποῖα καὶ ἕτερα τῶν Ὁμήρῳ σεμνῶς λεχθέντων ἄλλως ἐκληφθέντα ὡς ἐπὶ θυμέλης ἐπαίχθησάν τε καὶ εἰσέτι δὲ παίζονται. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι καλῶς ὕστερον ἐπενοήθη ἀντὶ τοῦ αἰδοῖος τὸ αἰδήμων καὶ τὸ αἰδέσιμος. Τούτων μὲν γὰρ ἡ ὅλη κλίσις ἔννοιαν ἔχει σεμνήν. Ὁ δὲ αἰδοῖος ἔν τε τῷ οὐδετέρῳ γένει καὶ ταῖς πλαγίαις συνεμπίπτει τῷ σωματικῷ μορίῳ καὶ παρεμφαίνει ἐννοίας οὐκ εὐσχήμονας, καὶ οὕτω γελοιασμοὺς ὑποκινεῖ φίλους κιναιδολόγῳ».

γέροντος» καὶ Β, 262 «χλαῖνάν τ' ἠδὲ χιτῶνα, τά τ' αἰδόα ἀμφικαλύπτει». Ἀνθ. ΙϚ΄, 150,3 «Ἴδ' ὥς, πέπλοιο ῥαγέντος, Τὰν αἰδῶ γυμνὰν σώφρονι κρύπτει πέπλῳ». Λουκιαν. π. τ. ἐπὶ μισθ. συν. 42 «τῇ ἑτέρᾳ τὴν αἰδῶ σκέπων» καὶ Ψευδολ. Ἐρω. 13 «πᾶν δὲ τὸ κάλλος αὐτῆς ἀκάλυπτον οὐδεμιᾶς ἐσθῆτος ἀμπεχούσης γεγύμνωται, πλὴν ὅσα τῇ ἑτέρᾳ χειρὶ τὴν αἰδῶ λεληθότως ἐπικρύπτειν». Κεῖται δὲ καὶ παρὰ τῷ Φωτίῳ Λεξ. Τόμ. Α΄, σελ. 420 Nab. τὸ παροιμιῶδες «μέχρι αἰδοῦς: ἀντὶ τοῦ μέχρι αἰδοίων», ὅπερ ὁ ἐκδότης ἀναφέρει εἰς τὸ παρὰ Πλάτωνι Νόμ. 772 Α κείμενον «γυμνοὺς καὶ γυμνὰς μέχρι περ αἰδοῦς σώφρονος». Ἐγένετο χρῆσις καὶ τοῦ αἰσχύνη ὑπὸ τῶν Ἑβδομήκοντα, οἷον Ἰεζ. ΚΓ, 10 «αὐτοὶ ἀπεκάλυψαν τὴν αἰσχύνην αὐτῆς» καὶ ἀλλαχοῦ. Εἶπε δὲ καὶ ὁ Εὐστάθιος ἐν Μικροῖς Ἔργοις σελ. 297, 93 «ἐτρύπησέ τις ψίαθον καὶ περιβαλόμενος, ἔκρυπτε μόγις τὴν προσθίαν αἰσχύνην». Συστοιχεῖ δὲ τῷ Ἑλληνικῷ αἰδοῖα τὸ Ρωμαϊκὸν pudenda.

Ἐπίκοινον ὑπάρχει καὶ τὸ παρὰ τοῖς Ἑβδομήκοντα χάριν εὐφημίας ἀπαντῶν ἀσχημοσύνη, οἷον Λευιτ. ΙΗ΄, 6 «ἀσχημοσύνην πατρός σου καὶ ἀσχημοσύνην μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις· μήτηρ γάρ σου ἐστίν, οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς· ἀσχημοσύνην γυναικὸς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις, ἀσχημοσύνη πατρός σου ἐστιν» καὶ πολλάκις ἐν τοῖς ἔπειτα, καὶ Κ΄ 17 «ὃς ἂν λάβῃ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ ἐκ πατρὸς αὐτοῦ ἢ ἐκ μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἴδῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς, καὶ αὕτη ἴδῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ, ὄνειδός ἐστιν» καὶ «ἀνήρ, ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ γυναικὸς ἀποκαθημένης καὶ ἀποκαλύψῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς, τὴν πηγὴν αὐτῆς ἀπεκάλυψε, καὶ αὕτη ἀπεκάλυψε τὴν ῥύσιν τοῦ αἵματος αὐτῆς, ἐξολοθρευθήσονται ἀμφότεροι ἐκ τῆς γενεᾶς αὐτῶν» καὶ ἐν τοῖς ἔπειτα, καὶ ΚϚ΄, 8 «ὀργὴ μεγάλη γυνὴ μέθυσος, καὶ ἀσχημοσύνην αὐτῆς οὐ συγκαλύψει» καὶ Ὠσ. Β΄, 9 «ἀφελοῦμαι τὰ ἱμάτιά μου καὶ τὰ ὀθόνιά μου τοῦ μὴ καλύπτειν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς».

Παρὰ τὸ αἰδοῖα ἐν τοῖς Ὁμηρικοῖς ἔπεσι κεῖται τὸ μήδεα ἐπὶ ἀνδρός, οἷον Ὀδυσσ. Ζ, 129 «πτόρθον κλάσε χειρὶ παχείῃ φύλλων, ὡς ῥύσαιτο περὶ χροὶ μήδεα φωτός» καὶ παρ' Ἡσιόδῳ Θεογ. 180 «φίλου δ' ἄπο μήδεα πατρὸς ἐσσυμένως ἤμησεν», ἀνθ' οὗ Ἔργ. 512 λέγεται «θῆρες δὲ φρίσσουσί σ', οὐρὰς δ' ὑπὸ μέζε' ἔθεντο». Πρβ. Γρηγ. Κορ. σ. 535 «Τὰ δ' αἰδοῖα μέζεα Ἡσίοδος κτέ.». Σουΐδ. «μέζεα: τὰ αἰδοῖα» καὶ Εὐστάθ. σ. 153,40 «μήδεα μέζεα τὰ αἰδοῖα» καὶ Ἡσύχ. «μέζος: αἰδοῖον» καὶ «εὐμέζιος: εὐφυὴς τοῖς αἰδοίοις». Σήμερον οἱ γλωσσολόγοι ἀναφέρουσι τὸ μήδεα εἰς τὴν αὐτὴν ῥίζαν, ἐξ ἧς καὶ τὸ μαστός παρήχθη, ἀλλ' οἱ παλαιοὶ γραμματικοὶ ὑπολαμβάνουσι τὸ αὐτὸ τῷ μήδεα (μήδομαι), ὅπερ δηλοῖ βουλεύματα, φροντίδες, οἷον Εὐστάθ. 406,45 «μή-

δεα δὲ οἱ κατὰ συμβουλὴν λόγοι. Δῆλος δὲ ὡς ὁμώνυμος λέξις καὶ τὰ μήδεα δηλοῦσα νῦν μὲν βουλεύματα, ἐν ἄλλοις δὲ καὶ αἰδοῖα, τὰ παρὰ Ἡσιόδῳ μέζεα». Πρβ. Ἀρτεμίδωρον Ὀνειρ. σελ. Α', 45. Ἡ ἀντίληψις αὕτη κατὰ συνέμπτωσιν συμφωνεῖ πρὸς τὴν λαϊκήν, καθ' ἣν τὸ αἰδοῖον λέγεται καὶ βάσανο, ὅτι βασανίζει, καὶ δὲν ξεύρει κανένας τί νὰ τὸ κάμῃ.

Εἴδομεν μικρὸν ἔμπροσθεν ὅτι ὁ Ἡσίοδος ἐποιήσατο χρῆσιν ἐπὶ τῆς αἰδοῦς οὐ μόνον τοῦ μέζεα ἀλλὰ καὶ τοῦ μήδεα. Καὶ ἡ χρυσῆ Ἀφροδίτη ἡ παρ' Ὁμήρῳ [1] ἀεὶ φιλοῦσα μειδᾶν, παρὰ τῷ Ἀσκραίῳ ποιητῇ Θεογ. 200 ἐτυμολογουμένη γενεαλογεῖται ἐκ μηδέων «φιλομμηδέα, ὅτι μηδέων ἐξεφαάνθη» (Ἴδε Van Leeuwen ἐν Quaest. Epic. σελ. 339²).

Ἐπίκοινον πρέπει νὰ ὑποληφθῇ καὶ τὸ ἀναγκαῖον-ἀναγκαῖα, εἰ καὶ τὰ μαρτύρια ἐπὶ ἀνδρὸς μόνον εὕρηνται. Ἡσύχ. «Σάθη τὰ ἀνδρεῖα ἀναγκαῖα». Εὐστάθ. 1968,40 «ἀναγκαῖον δίχα τῶν ἄλλων αὐτοῦ σημαινομένων εὑρίσκεται καὶ τὸ αἰδοῖον καλούμενον, ὥς τινος ἀνάγκης σύμβολον». Ὑπὸ τοῦ Ἀρτεμιδώρου Α', 79 λέγεται «οὕτω συμβήσεται τοῦ ἀνδρὸς τὸ ἀναγκαῖον (τοῦτο γὰρ τὸ αἰδοῖον καλεῖται), τουτέστι τὴν ἀνάγκην καθαρὰν γενέσθαι». Πρβ. Ε', 33 «φόβῳ γὰρ τοῦ μὴ τὰ ἀναγκαῖα καὶ ἀπόκρυφα αὐτοῦ ἐξοζήσῃ καὶ ἐγνώσθη (κατεγνώσθη) παρὰ τὸ δέον καὶ ἐκαύθη θᾶττον καὶ ἀπέθανεν» καὶ Catal. Codd. Astr. Gr. 8, 4, 133 «Ἑρμῆς δὲ ἕῴος μετὰ τοῦ Ἡλίου ἢ Σελήνης ἐν θηλυκῷ ζῳδίῳ καὶ μοίραις θηλυκαῖς ἀποκόπους ποιήσει τοὺς τοιούτους τῶν ἀναγκαίων» (Ἴδε Λόγ. εἰς Ἀδαμ. Κοραῆν ἐν Ἑκατονταετ. σ. 212).

Ὁμοίως κοινῇ ἐπί τε τοῦ ἄρρενος καὶ τοῦ θήλεος λέγεται τὸ ἀπόρρητα, οἷον Πλουτ. Ἠθ. σελ. 284, α' «γυμνὴν δ' αὐτὴν (εὑρεθῆναι) ὡς ἐπίτηδες ἀνηγμένου τοῦ χιτῶνος ἀπὸ τῶν ἀπορρήτων, ὑποδημάτων δὲ καὶ δακτυλίων καὶ κεκρυφάλου διερριμμένων». Παχυμ. Μελέτ. ΙΒ' (σελ. 238 Bois) «οὐκ ἐξεῖπας τὰ ἀπόρρητα τῆς πόλεως· ἀλλ' ἔδειξας τὰ ἀπόρρητα τῆς φύσεως», ἔνθ' ὅρα πῶς παίζει ταῖς λέξεσι ἀπόρρητα ὁ ῥητοροδιδάσκαλος. Παρὰ τῷ Λουκιανῷ Φυγ. 33 ἀντὶ τοῦ «ὡς ἀπόλοιτο παρατιλλόμενος τὰ πρῶτα» ὁ Naber ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1901, σελ. 271 εὐφυῶς ἔγραψε τἀπόρρητα. Ὁμοίως καὶ παρὰ τῷ Πλουτάρχῳ Ἠθ. σελ. 133 Ε ἀντὶ τοῦ «πολλαὶ τῶν νεογάμων δυσχεράνασαι διὰ τὰ πρῶτα τοὺς νυμφίους» γράφει διὰ τἀπόρρητα ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1876, σ. 344 καὶ 1900, σ. 100. Πρβ. τὸ δημῶδες ἀμελέτητα.

Ἐπικοίνως ληπτέα καὶ ἡ λέξις πρᾶγμα ἐπί τε τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς

[1] Πρβ. Ὁμ. Ὕμν. 10.2 «ἐφ' ἱμερτῷ δὲ προσώπῳ ἀεὶ μειδιάει».

γυναικός. Ἐν τῷ δημώδει λόγῳ λέγεται «φάνηκε τὸ πρᾶμά του», «τὸ πρᾶμά της», «τὸ πρᾶμά σου, κυρά μου, δὲν τὄχει ἄλλη καμμιά», κτλ. Ἐν παπύροις εὕρομεν τὴν λέξιν μόνον ἐπὶ τοῦ ἀνδρείου μορίου, οἷον «πολλὰ βινεῖν δύνασθαι· στροβίλια πεντήκοντα μετὰ δύο κυάθων γλυκέος καὶ κόκκους πεπέρεως τρίψας, πίε. Στύειν, ὅτε θέλεις· πέπερι μετὰ μέλιτος τρίψας, χρῖέ σου τὸ πρᾶγμα» (Pap. Gr. Mag. B', 8 184).

Κοινῶς ἐπί τε τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς ἐν τοῖς Μαγικοῖς Παπύροις κεῖται καὶ ἡ λέξις μέλαν, οἷον «ὁρκίζω σε, νεκύδαιμον,—ἵνα μοι ἅξῃς τὴν δεῖνα καὶ κεφαλὴν κεφαλῇ κολλήσῃ καὶ χείλεα χείλεσι συνάψῃ καὶ γαστέρα γαστέρι κολλήσῃ καὶ μηρὸν μηρῷ πελάσῃ καὶ τὸ μέλαν τῷ μέλανι συναρμόσῃ καὶ τὰ ἀφροδισιακὰ ἑαυτῆς ἐκτελέσῃ ἡ δεῖνα μετ' ἐμοῦ, τοῦ δεῖνα, εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον τοῦ αἰῶνος» (Pap. Cr. Mag. Α'. 84, 400, Πρβ. καὶ Β', 138, 21). Λέγεται δὲ μέλαν διὰ τὸ τρίχωμα. Παρ' Ἀριστοφάνει Σφ. 1374 λέγεται «Α. τί δὲ τὸ μέλαν τοῦτ' ἐστὶν αὐτῆς τοὐν μέσῳ; Β. ἡ πίττα δήπου καομένης ἐξέρχεται. Α. ὁ δ' ὄπισθεν οὐχὶ πρωκτός ἐστιν οὑτοσί; Β. ὄζος μὲν οὖν τῆς δαδὸς οὗτος ἐξέχει. Α. τί λέγεις σύ; ποῖος ὄζος;». Ἐν δὲ τοῖς Σχολίοις φέρεται «τί δὲ τὸ μέλαν: Περὶ τοῦ γυναικείου αἰδοίου ἐρωτᾷ τετριχωμένου».

Ἐπίκοινος εἶναι καὶ ἡ λέξις κύων. Ἡσύχ. «Κύων: καὶ τὸ ἀνδρεῖον μόριον». Φώτ. «κύων: τὸ αἰδοῖον». Εὐστάθ. 1821, 54 «ὡς δὲ καὶ κύων ἐπὶ μορίου θήλεος (μὴ ἀνδρείου;) κεῖται, ἡ εἰρησομένη κύνειρα δηλοῖ». Ἐν σελ. 1822, 15 λέγεται «ὡς δὲ καὶ κύων καὶ τῇ κωμῳδίᾳ ἐνέτηξε (Herw. ἐνέταξε [1]) σκῶμμα γυναικεῖον τὴν εἰρημένην κύνειραν, ἤγουν τὴν τὸν κύνα (Herw. membrum virile) εἰρύουσαν ὅπερ ἐστὶν ἐφελκομένην, ὃν δὴ κύνα χοῖρον ἄλλη κωμῳδία φησί, παλαιὰ χρῆσις δηλοῖ, ἐμφαίνουσα πρὸς ὁμοιότητα τοῦ κυνόσουρα εἰρῆσθαι καὶ τὸ κύνειρα». Ὁ Herwerden ἐν Lex. Graec. Suppl. et Dial. σελ. 853 ἀντὶ τοῦ δν δὴ κύνα χοῖρον εἰκάζει κυνέγειρον νομίζων ὅτι ὁ ἄγνωστος κωμικὸς προσπαίζει πρὸς τὸ κύριον ὄνομα Κυνέγειρος. Ἀλλὰ σαφῶς ἐκ τοῦ Εὐσταθίου καταφαίνεται ὅτι τὸ κύων ἐν τῷ κύνειρα δηλοῖ τὸ ἀνδρεῖον μόριον, τὸ δὲ «ὃν δὴ κύνα χοῖρον ἄλλη κωμῳδία φησί» σημαίνει ὅτι ἄλλη κωμῳδία τὸ κύων ἐπὶ τοῦ θήλεος εἶπεν». Ὁ δὲ Meineke ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ἀποσπασμάτων τῶν Ἑλλ. Κωμικῶν τόμ. Δ', 630 ἀντὶ τοῦ κύνειρα γράφει κυνόσειρα. Φέρεται δὲ καὶ τὸ σύνθετον ὄνομα κυνοδέσμη, περὶ οὗ ὁ Φώτιος λέγει «κυνοδέσμη: δερμάτιον ᾧ τὰς ἀκροποσθίας ἀποδοῦσιν οἱ περὶ τὰς ἀ-

[1] Πρβ. Εὐστ. σελ. 100,36 «ὡς ἂν—τοῖς διηγήμασι καὶ τῷ καταλόγῳ τῶν ἀριστέων ἐντάττῃ τὸν πάλαι ποτὲ τοιοῦτον γενόμενον» καὶ Εὐδοκ. Ἰων. σελ. 444,16 Fl.

ποδύσεις ἀσχημονοῦντες». Ἐν ταῖς Ἐπιστολαῖς τοῦ Ψευδοδιογένους ΛΕ΄ (σελ. 249 Η) κεῖται «ἀλλ' οἴει ὅτι δυνήσεταί σοι ὁ νόμος, ἐὰν συνανακυλίηται τοῖς ἀνδράσι τὰ μειράκια, δεσμοὺς καὶ κύφωνας τῇ στυτικῇ φύσει περιβαλεῖν;». Ὁ Cobet ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1882, σελ. 51 γράφει «Codices δεσμοὺς καὶ κυνασστακτηι φύσει παραβαλεῖν. Recte δεσμοὺς ΠΕΡΙβαλεῖν emendatum est nisi quod δεσμὰ dictum oportuit, sed qui has epistolas finxit quid inter δεσμὰ [1] et δεσμοὶ interesset ignorabat. Infelix correctiuncula est κύφωνας τῇ στυτικῇ φύσει. Recte dicitur ἡ στυτικὴ δύναμις, non φύσις, neque adiectivo inaudito στυτικῇ opus est. Satis est in tali re dicere δεσμὰ τῇ φύσει περιβαλεῖν. naturam vinculis constringere. Latet aliud in ΚΥΝΑCCΤΑΙC, quod diu frustra quaesivi». Ἴσως λανθάνει ἡ ἔννοια τοῦ κυνοδέσμη. Μή τι γραπτέον τοιόνδε τι «κυνοκάκκας [2] τῇ φύσει περιβαλεῖν» ἢ κΑΙ ΑΡκύστατα τῇ φύσει περιβαλεῖν»;

Ἐπὶ τοῦ ἀνδρείου μορίου τὸ κύων κεῖται ἐν Ἀνθ. Παλ. ΙΔ΄, 43

Εἰμὶ πόλου μίμημα· δύω δέ με θῆρες ἄγουσι,
πρόσθε μὲν Ἠριγόνης, Πασιφάης δ' ὄπιθεν·
Ἡρακλέους τηρεῖ με συνευνέτις, ἡ δέ με Φοίβου
τείρει νύμφα φίλη πολλάκι δαιομένη.

Πρόκειται περὶ τοῦ λακκοπέδου ἢ ὀρχιπέδου, οὗ ἐν τῷ προσθίῳ μὲν μέρει φαίνεται ὁ τῆς Ἠριγόνης θήρ, τ. ἔ. ὁ κύων (= πέος), ἐν τῷ ὀπισθίῳ δ' ὁ ταῦρος (= ὁ ὄρρος ἢ ὁ περίνεος), φυλάττει δ' ἡ συνευνέτις τοῦ Ἡρακλέους, τ. ἔ. ἡ Ἥβη (= ἥβη), ἡ δὲ φίλη νύμφη τοῦ Φοίβου ἡ Δάφνη πολλάκις καίουσα (τὰς τρίχας) βασανίζει. Ἐγίνετο χρῆσις δάφνης πρὸς καῦσιν τῶν τριχῶν (Ἴδε Dübner τόμ. Β΄, σελ. 494). Καὶ ἐν ΙΒ΄, 225

Οὐδέποτ' ἠελίου φάος ὄρθριον ἀντέλλοντος
μίσγεσθαι ταύρῳ χρὴ φλογόεντα κύνα,

ἔνθα τὸ ταύρῳ ἀντὶ τοῦ ὄρρῳ τινὲς λαμβάνουσι. Καὶ ἐν αἰνίγματι Ε΄, 105

Ἄλλος ὁ Μηνοφίλας λέγεται παρὰ μαχλάσι κόσμος,
ἄλλος, ἐπεὶ πάσης γεύεται ἀκρασίης.
Ἀλλ' ἴτε, Χαλδαῖοι, κείνης πέλας· ἡ γὰρ ὁ ταύτης
οὐρανὸς ἐντὸς ἔχει καὶ κύνα καὶ διδύμους,

ἐν ᾧ ὁ ποιητὴς προσπαίζει πρὸς τὸ οὐρανός, ὅστις σημαίνει καὶ τὸν οὐρανίσκον [3], πρὸς τὸν κύνα δηλοῦντα τὸν ἀστερισμὸν καὶ τὸ ἀνδρεῖον μόριον ἐνταῦθα, καὶ τὸ διδύμους σημαίνοντας τὸν ἀστερισμὸν καὶ τοὺς ὄρχεις. Πρβ. Διογ. Λαέρτ. Ϛ΄, 51 «ἀκούσας ποτὲ ὅτι Διδύμων ὁ μοιχὸς συνελήφθη, ἄξιος, ἔφη, ἐκ τοῦ ὀνόματος κρέμασθαι», ἤγουν ἐκ τῶν διδύμων (= ὄρχεων). Ὁ δὲ Γαληνὸς γράφει τόμ. Β΄, σελ. 729 «καὶ τοὺς ὄρχεις ὀνομάζουσι διδύμους ὡς σεμνότερον ὂν οὕτω καλεῖν». Πρβ. τόμ. ΙΘ΄, σελ. 29 «καὶ περὶ τῶν ὄρχεων, οὓς διδύμους ὀνομάζουσι». Ἔπαιξε δὲ καὶ ὁ κωμικὸς Φιλιππίδης παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 384 F τῇ λέξει νεφροί, ἥτις δηλοῖ καὶ τοὺς διδύμους «Ἧκ' ὄρχεις φέρων πολλούς. Τὰ μὲν οὖν γύναια τἄλλ' ἠκκίζετο, Ἡ δ' ἀνδροφόνος Γνάθαινα γελάσασα Καλοί γε, φησίν, οἱ νεφροί, νὴ τὴν φίλην Δήμητρα· καὶ δύ' ἁρπάσασα κατέπιεν, ὥσθ' ὑπτίους ὑπὸ τοῦ γέλωτος καταπεσεῖν». Ὁ Εὐστάθιος σελ. 1231, 45 γράφει «δῆλον οὖν ἐν τούτοις ὅτι οὐ κυριολεκτικῶς ἡ Γνάθαινα ἐλάλησεν, ἀλλ' ἐσεμνολόγησεν εὐφημότερον τοὺς ὄρχεις ὡς νεφροὺς διὰ τὰς αἰδουμένας γυναῖκας». Πλῆρες τὸ νεφροὶ συνημμένον τῷ δίδυμοι εὑρηται παρὰ τῷ Ψευδιπποκράτει Ἐπιστ. ΚΓ΄ (σελ. 310 Η) καὶ ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ τόμ. Γ΄ κεφ. Β΄, σελ. 637, 12. Καλοῦνται δ' οἱ δίδυμοι καὶ παραστάται. Ὁ Ἀθήναιος σελ. 395 F λέγει «παρῆσαν δὲ πολλάκις ἡμῖν καὶ οἱ καλούμενοι ΠΑΡΑΣΤΑΤΑΙ, ὧν μνημονεύει Ἐπαίνετος ἐν Ὀψαρτυτικῷ καὶ Σιμάριστος ἐν γ΄ Συνωνύμων καὶ τετάρτῳ. Εἰσὶ δ' οἱ ὄρχεις οὕτω καλούμενοι». Ἐλέχθη δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ κωμικοῦ Πλάτωνος παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 441 F «βολβῶν μὲν Ὀρθάννῃ τρί' ἡμιέκτεα, Κονισάλῳ δὲ καὶ παραστάταιν δυοῖν μύρτων (= γυναικείων αἰδοίων) πινακίσκος χειρὶ παρατετιλμένων», οὓς εὐθὺς μετ' ὀλίγον καλεῖ κυνηγέτας «πύργης τετάρτης κυσί τε (πυγῆς τετάρτη κυνί τε = τῷ ἀνδρικῷ μορίῳ) καὶ κυνηγέταις». Γνωστὸν τυγχάνει ὅτι καὶ οἱ Διόσκοροι, οἱ θεῖοι ἐκεῖνοι δίδυμοι ἐπικαλοῦνται σωτῆρες ἐσθλοὶ κἀγαθοὶ παραστάται (Αἰλιαν. Ποικ. Ἱστορ. Α΄, 30,5. Πρβ. Ἐπίκτ. Διατρ. Β΄, 18, 28). Ὁ Ὀρθάννης δὲ καὶ ὁ Κονίσαλος ἦσαν πριαπώδεις δαίμονες, περὶ ὧν θὰ διαλάβωμεν ἐν τοῖς ἔπειτα. Τοὺς ὄρχεις, οὓς ὁ Ψευδιπποκράτης χαρακτηρίζει ὡς ἐκγόνων κτίστας (Ἐπιστ. ΚΓ΄, σελ. 310 Η), ὁ Ἡσύχιος καλεῖ ἥλικας «Ἥλικες: οἱ ὄρχεις», ὅπερ ταὐτὸν τῷ δίδυμοι, ἔτι δὲ καὶ γίτονας «γίτονες (Βοιωτ.): τὰ δύο αἰδοῖα». Καὶ σήμερον οἱ Ποντικοί, ὡς γράφει ὁ Κουκουλὲς ἐν Ἀθηνᾷ ΚΖ΄, Παράρτ. σελ. 63 γεῖτον καλοῦσι τὸ αἰδοῖον». Καὶ τέλος μεταγενέστερος παίζων ἐκάλεσε τοὺς διδύμους

---

[1] Περὶ τοῦ δεσμοὶ ἀντὶ τοῦ δεσμὰ διέλαβεν ὁ Κόντος ἐν τῷ Ἕλληνι Φιλολόγῳ σελ. 85. κ.ἑ. [2] Πρβ. ποδοκάκκη, στομακάκκη.

[3] Πρβ. Ἀθήν. σελ. 344 Β «τοῦ δ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἀγρὸν καταβεβρωκότος εἰς ὀψοφαγίαν, ἐπειδὴ θερμόν ποτε καταβροχθίσας ἰχθὺν ἔφησε τὸν οὐρανὸν κατακεκαῦσθαι, λοιπόν, ἔφησεν, ἐστίν, ὁ Θεόκριτος, σοὶ καὶ τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν, καὶ ἔσῃ τρία τὰ μέγιστα ἠφανικώς, γῆν καὶ θάλασσαν καὶ οὐρανόν» (Ἴδε Κόντον ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. Ϛ΄, σελ. 210). Πλείονα ἐν κεφ. Γ΄.

καὶ κόκκους «Εὐκαίρως ποτὲ παιδοτρίβης λεῖον προδιδάσκων, Εἷς τὸ γόνυ γνάμψας, μέσσον ἐπαιδοτρίβει, Τῇ χειρὶ τοὺς κόκκους ἐπαφώμενος» (Ἀνθ. Παλατ. ΙΒ', 222). Πρβ. καὶ Ἀνθ. ΙΒ', 7, 5, ἔνθα παιδεραστὴς ἀναπτύσσων τοὺς λόγους τῆς ἑαυτοῦ προτιμήσεως παιδὸς ἀντὶ παρθένου ἄλλα τε πολλὰ λαλεῖ τὸ ἀχάλινον αὐτοῦ στόμα καὶ δὴ καὶ τάδε «ψυχρῦνται δ' ὄπιθεν πᾶσαι· τὸ δὲ μεῖζον ἐκεῖνο, Οὐκ ἔστιν ποῦ θῇς τὴν χέρα πλαζομένην».

Ἀντὶ τοῦ ὄρχεις ὁ Μανασσῆς εἶπε κύλινδροι ἀνδρικοὶ (στ. 2135), τοῦ γόνου κύλινδροι (στ. 4644), παιδουργοί (στ. 6131), σπερμογόνοι (στ. 4651). Νικήτας δ' ὁ Χωνιάτης σελ. 814,21 Bonn. εἶπε «διψδηκὼς ἐπὶ μέγα τὸν κυλινδροφύλακα θύλακον».

Παρασημειωτέον δ' ὅτι ἐκ τοῦ ὄρχις παρήχθη τὸ ὑποκοριστικὸν ὀρχίδιον τὰ σύνθετα ἐνόρχης-ἔνορχις-ἔνορχος, τριόρχης-τρίορχις-τρίορχος, μονόρχης-μόνορχις, κρυψόρχης-κρύψορχις, σποδόρχης, ἔνδορχις, ἄορχις (Ἴδε Κόντον ἐν Ἀθηνᾷ τόμ. Α', σελ. 70). Παρὰ δὲ τῷ Ἡσυχίῳ κεῖται «κυνόρχιας: βόλου ὄνομα», ἀνθ' οὗ γρ. τινὲς κυνορχίας, ἴσως κατὰ τὸ μονίας, θλαδίας, θλιβίας, ἀλλ' ὁ Γρηγ. Βερναρδάκης φρονεῖ ὅτι «προῆλθεν ἐκ διπλῆς γραφῆς κύνορχις καὶ κυνόρχας, συνενωθείσης καὶ συναποτελεσάσης τὸ κυνορχίας τ.ἔ. κυνορχ'ας» (Λεξ. 398[2]). Προσέτι παρ' Ἀριστοφάνει Ὄρν. 442 κεῖται τὸ ὀρχίπεδον «μήτ' ὀρχίπεδ' ἕλκειν, μήτ' ὀρύττειν». Ὅμοια τῷ ὀρχίπεδον φέρονται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ τάδε: ἁλίπεδον στρατόπεδον, θειλόπεδον, λειόπεδον, οἰνόπεδον, σκληρόπεδον, λακκόπεδον παρὰ τῷ Φωτίῳ «λ. τοὺς ὄρχεις· οὕτως Ἀνταγόρας (Ἀρισταγόρας Mein.)». Ἐσχηματίσθη δ' ἐκ τοῦ ὀρχίπεδον ῥῆμα ὀρχιπεδίζειν παρ' Ἀριστοφάνει Ὄρν. 142 «οὐκ ἔκυσας, οὐ προσεῖπας, οὐ προσηγάγου οὐκ ὠρχιπέδισας — ὢν ἐμοὶ πατρικὸς φίλος», ἀνθ' οὗ οἱ κώδικες καὶ ὁ Σχολιαστὴς ἔχουσι ὠρχιπέδΗσας, ἣν γραφὴν καὶ ὁ Φώτιος εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν γράφων «ὀρχιπεδεῖν· τὸ περὶ τὰ παιδία (μὴ αἰδοῖα;) κακοσχολεῖσθαι», ἀλλ' ὁ Ἡσύχιος λέγει «ὈρχιπΑΙδίζειν: τὸ κακοσχολεύεσθαι παρὰ τοῖς παισί», τ. ἔ. ὀρχιπΕδίζειν (Ἴδε Cobet ἐν Nov. Lect. σελ. 182). Μόνον τὸ ὀρχιπεδίζειν ἔχει ὀρθῶς, ἐὰν δ' ὑπῆρχε ὀρχιπεδεῖν (Πρβ. ὀρχιπέδη), θὰ ἐδήλου τὸ πεδᾶν τοὺς ὄρχεις. Πρβ. λωροπεδεῖν παρὰ Νικήτᾳ τῷ Χωνιάτῃ σελ. 163 Β «τοὺς πόδας λωροπεδούμενος». Ἐν τῷ ΘΣ. τοῦ Στεφάνου μνημονεύεται ῥῆμα ὁρκοπεδεῖν ἐκ τοῦ Παλλαδίου, ὁρκωπεδήσας, ὅπερ μεταβάλλουσι εἰς τὸ ὅρκῳ πεδήσας. Ἐκ δὲ τοῦ στρατόπεδον καὶ τοῦ θειλόπεδον παρήχθησαν τὰ ῥήματα στρατοπεδεύω — ομαι καὶ θειλοπεδεύω — θειλοπεδεύομαι, προθειλοπεδεύομαι.

Ἐπικοίνως λέγεται καὶ ἡ λέξις μόριον-μόρια. Ἱππιατρ. Paris. 1100 (τόμ. Β', 108,2 Teubn.) «ἥ τε κεφαλὴ μετὰ τῶν ὤτων κάτω νεύει, τὸ μόριον λέλυται». Λουκ. Νεκρ. Διαλ. 28,2 «χρόνῳ δέ σοι ὕστερον ἡ μήτρα ἠφανίσθη (περὶ τοῦ Τειρεσίου) καὶ τὸ μόριον τὸ γυναικεῖον ἀπεφράγη καὶ οἱ μαστοὶ ἀπεσχάσθησαν καὶ τὸ ἀνδρεῖον ἀνέφυ καὶ πώγωνα ἐξήνεγκας ἢ αὐτίκα ἐκ γυναικὸς ἀνὴρ ἀνεφάνης» καὶ Βί. Πράσ. 6 «ἢν ἀποδύσῃς κύαμον ἔτι χλωρὸν ἐόντα, ὄψεαι τοῖσιν ἀνδρηίοισι μορίοισιν ἐμφερέα τὴν φυήν». Κλήμ. Ἀλεξ. Προτρεπτ. Β', 34,4 «κλάδον οὖν συκῆς—ἐκτεμὼν ἀνδρείου μορίου σκιάζεται τρόπον». Φλέγ. π. Θαυμ. Ϛ' «ἄφνω αὐτῇ ἀρσενικὰ μόρια προέπεσεν καὶ ἡ κόρη ἀνὴρ ἐγένετο». Διόδ. Σικελ. Α', 85 «ὁρῶσιν αὐτὸν αἱ γυναῖκες κατὰ πρόσωπον ἱστάμεναι καὶ δεικνύουσιν ἀνασυράμεναι τὰ ἑαυτῶν γεννητικὰ μόρια». Εὐστάθ. 1051,33 «Πήδασος ἔοικεν ἐκτετμῆσθαι τῶν γονίμων μορίων» καὶ σελ. 1302,3 «περὶ μόνα τὰ παιδουργὰ μόρια διαφέρειν ἄρρεν καὶ θῆλυ». Ψελλ. τόμ. Α', σελ. 27,7 Budé «οὓς ἐκ πρώτης ἡλικίας τῶν παιδογόνων ἀφελὼν μορίων κατευναστῆρας καὶ θαλαμηπόλους ἐκέκτητο». Δαμάσκ. 94,736 Mi «ἀποτέμνειν τὰ ἑαυτῶν φυσικὰ μόρια». Παλλάδ. 77,113 Mi «γεννητικὰ μόρια». Font. Trapez. σελ. 37,30 Κερ. «μόρια τὰ γεννητικά». Ψευδομουσών. σελ. 138, 17 Teubn. «τοῖς γεννητικοῖς μέρεσι χρῆσθαι». Ἐν δὲ τῇ Μεταφράσει τῶν περὶ καταρχῶν Μαξίμου σελ. 98,20 L. μοριότμητοι λέγονται οἱ ἀπόκοποι.

Παρασημειωτέον δ' ὅτι λέγεται καὶ ἁπλῶς ἀνδρεῖον προσυπακουομένου τοῦ μόριον, οἷον Λουκιαν. Ἑταιρ. Διαλ. 5, 3 «καὶ τὸ ἀνδρεῖον δὲ ἐκεῖνο ἔχεις καὶ ποιεῖς τὴν Δημώνασσαν ὅπερ οἱ ἄνδρες; Ἐκεῖνο μέν, ἔφη, ὦ Λέαινα, οὐκ ἔχω· δέομαι οὐδὲ πάνυ αὐτοῦ» καὶ 4 «ἔχω γάρ τι ἀντὶ τοῦ ἀνδρείου· ἀλλὰ πάρεχε, ὄψει γάρ».

Καὶ τὸ ἐπείσιον ὁ Ἡσύχιος τάσσει ἐπί τε τοῦ ἀνδρείου καὶ τοῦ θήλεος μορίου «ἐπίσειον: ἐφήβαιον καὶ τὸ αἰδοῖον ἀνδρός τε καὶ γυναικός». Λυκόφρ. 1385 «ὅταν κόρη κασωρὶς εἰς ἐπίσιον χλεύην ὑλακτήσασα κηκάσῃ γάμους». Σχολ. «ἐπείσιον· σημαίνει δὲ τὸ γυναικεῖον καὶ ἀνδρεῖον αἰδοῖον». Πρβ. σελ. 381,25 κἑ. Sch. Παρὰ Πολυδεύκει Β', 170 λέγεται «αὐτὴ δ' ἡ τρίχωσις ἥβη τε καὶ ἐπίσιον· τὸ γὰρ ἐφήβαιον ἰατρῶν μόνον, τὸ δ' ὑπ' αὐτὰ αἰδοῖον». Πρβ. καὶ §-174. Ἐν ἀμφοτέροις τοῖς χωρίοις τοῦ Πολυδεύκους φέρεται καὶ γραφὴ ἐπείσιον, ὡς γράφει καὶ ὁ Ἡρῳδιανὸς (Β', 509,12) ἐκ τοῦ ἐπεισιέναι (Ἴδε Lobeck Elem. σ. 524). Περίεργον καὶ αἰνιγματῶδες εἶναι τὸ παρ' Ἡσυχίῳ φερόμενον «Ἴλιον εἴσω· εἰς Ἴλιον, εἴσω Ἴλιον. τὸ τῆς γυναικὸς ἐφήβαιον δηλοῖ. καὶ κόσμον γυναικεῖον παρὰ Κῴοις», ὅπερ εὐφυέστατα ἐπελύσατο ὁ Vürtheim ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1906, σελ. 376 κἑ. «Distrahenda sunt glossemata duo, quorum prius Ἴλιον εἴσω· εἰς Ἴλιον nil molesti habet; in altero vero

muta εἴσω Ἴλιον vel potius εἰς Ἴλιον (ΕΙCΙΛΙΟΝ) in ἐπείσιον (ΕΠΕΙCΙΟΝ) et omnia recte se habent: ἐπείσιον· τὸ τῆς γυναικὸς ἐφήβαιον. Deinde adde δηλοῖ καὶ κόσμον γυναικεῖον παρὰ Κῴοις—Confirmatur emendatio nostra ipso lexico Hesychiano, quod continet in hoc glossema: ἐπίσιον (leg. ἐπείσιον)· ἐφήβαιον etc.».

Ὡς δὲ τὸ ἐπείσιον τάσσεται ἐπί τε τοῦ ἀνδρείου καὶ τοῦ θήλεος μορίου, οὕτω καὶ τὸ συνωνυμοῦν αὐτῷ ἐφήβαιον, ἐκ τοῦ μέρους τὸ ὅλον. Ἡσύχ. «κῆπος—καὶ τὸ ἐφήβαιον τῶν γυναικῶν». Ἀθήν. σελ. 647α Ἡρακλείδης ὁ Συρακόσιος — φησὶ τοῖς Παντελείοις τῶν Θεσμοφορίων ἐκ σησάμου καὶ μέλιτος κατασκευάζεσθαι ἐφήβαια γυναικεῖα, ἃ καλεῖσθαι κατὰ πᾶσαν Σικελίαν μυλλούς»[1], ὅπερ μυλλοὺς συνάπτουσι πρὸς

[1] Ὡς δὲ παρὰ τοῖς Σικελοῖς τὰ εἰς σχῆμα γυναικείων ἐφηβαίων πλακούντια μυλλοί ἐλέγοντο, οὕτω καὶ οἱ εἰς σχῆμα ὀλίσβου πλακοῦντες ἐλέγοντο ὀλισβοκόλλικες παρ' Ἡσυχίῳ. Ἴδε Meineke ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ἀποσπασμάτων τῶν Ἑλλήν. Κωμικῶν τόμ. Δ', σελ. 645 καὶ Lobeck εἰς Aglaopham. σελ. 1067, ἔνθα διαλαμβάνει περὶ πεμμάτων ἐχόντων τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ σχῆμα καὶ δὴ καὶ ἄσεμνον, καὶ Roscher ἐν Selene und Verwandtes σελ. 112 καὶ Λαογρ. τόμ. Ζ', σ. 227 κέ. Ἦσαν δ' οἱ ὄλισβοι δερμάτινα πέη, ὧν ἐποιοῦντο χρῆσιν αἱ μισηταὶ γυναῖκες, τ. ἔ. αἱ εἰς συνουσίαν εὐεπίφοροι γυναῖκες, οἷον Κρατῖν. Ἀπ. 316 «μισηταὶ δὲ γυναῖκες ὀλίσβοισιν χρήσονται» καὶ 113 (παρ' Ἀθην. 676, F) «τὸ γὰρ παρὰ Κρατίνῳ κατὰ παιδιὰν εἴρηται ναρκισσίνους ὀλίσβους». Ἀριστοφ. Λυσ. 308 «ἀλλ' οὐδὲ μοιχοῦ καταλέλειπται φεψάλυξ·—ἐξ οὗ γὰρ ἡμᾶς προύδοσαν Μιλήσιοι, οὐκ εἶδον οὐδ' ὄλισβον ὀκτωδάκτυλον, ὃς ἦν ἂν ἡμῖν σκυτίνη ἐπικουρία». Σχολ. «σκυτίνη ἐπικουρία: Παρὰ τὴν παροιμίαν συκίνη ἐπικουρία, ἐπὶ τῶν ἀσθενῶν. Ὁ δὲ εἰς τὴν σκυτίνην μετέβαλε· σκύτινοι γὰρ οἱ ὄλισβοι. Εἰσὶ δὲ δερμάτινα αἰδοῖα, οἷς χρῶνται αἱ χῆραι γυναῖκες». Ὁ κωμικὸς Πλάτων καλεῖ τὸν ὄλισβον ἁπλῶς δέρμα παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 441 Ε «ἥρῳ Κέλητι δέρμα καὶ θυλήματα» (Ἴδε Meineke ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ἀποσπασμάτων τῶν Ἑλλήνων Κωμικῶν τόμ. Β', σελ. 676). Κατεσκευάζοντο δ' οἱ ὄλισβοι ἐκ κυνείου δέρματος, ὡς γλοιοῦ[1] ὄντος, κατὰ τὸν Wilamowitz, ὅστις ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Λυσιστράτης σελ. 133 εἰκάζει τοῦτο, ποιούμενος λόγον περὶ τοῦ στίχου 157 «Α. τί δ' ἢν ἀφιῶσι ἄνδρες ἡμᾶς ὦ μέλε; Β. τὸ τοῦ Φερεκράτους, κύνα δέρειν δεδαρμένην. Α. φλυαρία ταῦτ' ἐστὶ τὰ μεμιμημένα». Οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι διὰ τοῦ κύνα δέρειν δεδαρμένην, ὅπερ σώζει καὶ ὁ Διογενιανὸς 5,85 « κ. δ. δ.: ἐπὶ τῶν μάτην πανούντων», δηλοῦται, ὡς παρετήρησε καὶ ὁ Σχολιαστὴς καὶ ἡ συνέπεια κατηγορεῖ «φλυαρία ταῦτ' ἐστὶ τὰ μεμιμημένα» τ. ἔ. ἄντικρυς ματαιοπονία ὑπάρχει, ἡ χρῆσις ὀλίσβων, ἣν ἔννοιαν ἐπιτείνει καὶ ἡ πρὸς τὸν κύνα ἀναφορὰ δηλοῦντα καὶ τὸ ἀνδρεῖον μόριον, ὡς εἴδομεν ἐν σελ. 9. Συμβάλλεται δ' εἰς τὴν ἐκδοχὴν τοῦ ὀλίσβου καὶ ἀποσπασμάτιον ἐπὶ παπύρου ἐν Ὀξυρύγχῳ εὑρεθὲν 212,5, ἐν ᾧ ἐναργῶς καὶ ἡ λέ-

[1] Καὶ χρῆσις ἐλαίου πρὸς τοῦτο ἐγίνετο (Ἴδε Licht ἐν Sittengeschichte Griechenlands τόμ. Α', σελ. 30.

τὸ μύλλειν (=βινεῖν. Ἴδε Κοραῆν ἐν Ἀτ. Τόμ. Ε', σελ. 221).

Ὁ αὐτὸς λεξικογράφος καταλέγει καὶ τὸ μύσχος ἐν τοῖς ἐπικοίνοις

ξις τοῦ Ἀριστοφάνους διορᾶται. Ἔχει δὲ τοῦτο κατὰ συμπλήρωσιν τοῦ Wilamowitz ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Λυσιστράτης σελ 130 (Πρβ. καὶ Herwerden εἰς Mnemos. 1900, σελ. 123 κέ.) ὧδε

5 τί ἐστι τοῦθ' ὃ λέγουσι τ[ὰς Μιλησίας]
παίζειν ἐχούσας, ἀντιβολῶ [τὸ σκύτινον;]
φλυαρία καὶ λῆρος ὕβρεως [ἀνάπλεως]
κἄλλως ὄνειδος καὶ κατάγελως [ἄντικρυς]

καὶ στ. 13 Καὶ μὴν λέγεταί γ' ὥς ἐσθ' [ὅμοιον ποσθίῳ]
ἀληθινῷ καὶ τοῦτο.— νὴ Δί', [ἔστι γάρ]
ὥσπερ σελήνη γ' ἡλίῳ. τὴν μὲ[ν χρόαν]
ἰδεῖν ὅμοιόν ἐστι, θάλπει δ' οὐδαμῶς.

Ὁ δὲ Ψευδολουκιανὸς ἐν Ἔρωσι 28 ὀνομάζων τὸν ὄλισβον ἀσελγῶν ὀργάνων τέχνασμα λέγει «πρὸς τὸ λοιπὸν ἐράτωσαν ἀλλήλων καὶ γυναῖκες. Ἄγε νῦν, ὦ νεώτερε χρόνε καὶ τῶν ξένων ἡδονῶν νομοθέτα, καινὰς ὁδοὺς ἄρρενος τρυφῆς ἐπινοήσας χάρισαι τὴν ἴσην ἐξουσίαν καὶ γυναιξίν, ἀλλήλαις ὁμιλείτωσαν ὡς ἄνδρες· ἀσελγῶν δὲ ὀργάνων ὑποζυγωσάμεναι τέχνασμα, ἀσπόρων τεράστιον αἴνιγμα, κοιμάσθωσαν γυνὴ μετὰ γυναικὸς ὡς ἀνήρ· τὸ δ' εἰς ἀκοὴν σπανίως ἧκον ὄνομα—αἰσχύνομαι καὶ λέγειν—τῆς τριβακῆς ἀσελγείας ἀνέδην πομπευέτω. Πᾶσα δ' ἡμῶν ἡ γυναικωνῖτις ἔστω Φιλαινὶς ἀνδρογύνους ἔρωτας ἀσχημονοῦσα. Καὶ πόσῳ κρεῖττον εἰς ἄρρενα τρυφὴν βιάζεσθαι γυναῖκα ἢ τὸ γενναῖον ἀνδρῶν εἰς γυναῖκα θηλύνεσθαι;». Καὶ ὡς κατάκλεις μνημονευθήτω ὁ πολυθρύλητος κόκκινος βαυβών, εἰς ὃν ὅλος ὁ ἕκτος μῖμος «αἱ φιλιάζουσαι ἢ ἰδιάζουσαι» ἀφιεροῦται, ὅστις βαυβὼν εἶναι αὐτὸς οὗτος ὁ ὄλισβος, εἰ καὶ σφόδρα ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1892, σελ. 97. κέ. ὁ Van Leeuwen διατείνεται ὅτι εἶναι κόσμημα πολύτιμον. Ἐν στίχῳ 78 ἡ Κοριττὼ ἐκδηλοῦσα τὸν ἑαυτῆς θαυμασμὸν πρός τε τὸν τεχνίτην καὶ πρὸς τὸ χειροτέχνημα αὐτοῦ τὸν κόκκινον βαυβῶνα λέγει «ἰδοῦσ' ἁμίλλῃ τὤμματ' ἐξεκύμηνα· τὰ βαλλί' οὕτως ἄνδρες οὐχὶ ποιεῦσι — αὐταὶ γάρ ἐσμεν — ὀρθά, κοὐ μόνον τοῦτο, ἀλλ' ἡ μαλακότης ὕπνος, οἱ δ' ἱμαντίσκοι ἔρι', οὐχ ἱμάντες· εὐνοέστερον σκυτέα γυναικὶ διφῶσ' ἄλλον οὐκ ἂν εὑρίσκοις». Ὁ Herzog ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Μιμιάμβων τοῦ Ἡρώνδα σελ. 138 ὑπολαμβάνει ὅτι ὁ βαυβὼν προσεδεῖτο δι' ἱμάντων εἰς τὴν χεῖρα. Ἀλλ' ἐν τῇ κύλικι τοῦ Παμφαίου ὡς βλέπω παρὰ τῷ Licht ἐν Sittengeschichte Griechenlands τόμ. Γ', σελ. 257 οὐδένα ἱμάντα ἢ ἱμαντίσκον ἐνορῶ. Πάντως διττὸς τρόπος χρήσεως ὑπῆρχεν, ὡς παρατηρεῖ καὶ ὁ Licht ἐν τόμ. Α', σελ. 25, ἢ χρῆται αὐτῷ πᾶσα γυνὴ κατὰ μόνας ἄνευ τινος ἄλλης προσδέσεως ἢ συνευναζομένη ἄλλῃ ὑποζυγοῦται αὐτόν, δηλ. ὑποζώννυται δι' ἱμαντίσκων καὶ ἐπιβαίνουσα τελεῖ τὰ τοῦ ἀνδρός. Οὕτως ἐννοῶ τὸ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν μνημονευθὲν χωρίον τοῦ Λουκιανοῦ. Ζητητέον δ' ἅμα καὶ τί ἐννοεῖ ὁ Ἡρώνδας λέγων οἱ δ' ἱμαντίσκοι ἔρι', οὐχ ἱμάντες· εἶναι τὰ μέρη ἐξ ὧν ὁ ὅλος βαυβὼν σύγκειται ἢ οἱ ἱμάντες, δι' ὧν ὑπεζυγοῦντο τὸν βαυβῶνα; Ἐτυμολογοῦσι δὲ τὸν βαυβῶνα ἄλλοι ἄλλως, ἀλλὰ κάλλιον εἶναι νὰ συνάψωμεν αὐτὸν πρὸς τὴν ῥίζαν βαυ — βαΰζω — βαυβῶ (Radermacher ἐν Rhein. Mus. LIX, σελ. 311), καὶ νὰ ἀναμνησθῶμεν τὸ κύων, περὶ οὗ ἀρτίως ἐγένετο λόγος, κείμενον ἐπὶ τοῦ ἀνδρείου καὶ τοῦ θήλεος μορίου (Ἴδε καὶ Herwerden ἐν Lex. Gr. Suppl. et Dial. σ. 270 λ. βαυβών).

«μύσχον : τὸ ἀνδρεῖον καὶ γυναικεῖον μόριον» καὶ τὸ καλλιώνυμος «κ. : εἶδος ἰχθύος. Μεταφέροντες δέ τινες τὴν λέξιν καὶ ἐπὶ τοῦ αἰδοίου ἔτασσον ἀνδρός τε καὶ γυναικός». Ὁ Κοραῆς ἐν τοῖς Ἀτάκτοις τόμ. Δ΄, σελ. 213 γράφει «Καλλιώνυμος· τὸ θαλάσσιον αἰδοῖον» λέγει ὁ Φώτιος· Αἰδοῖον δηλαδή, διά τινα φαντασθεῖσαν ὁμοιότητα τοῦ ὀστρακοδέρμου πρὸς τὸ ἀνδρεῖον αἰδοῖον».

Ἐκ τοῦ Εὐσταθίου μανθάνομεν ὅτι καὶ ἡ λέξις γέρρον γέρρα εἶναι ἐπίκοινος σελ. 1924,2 «Παυσανίας δὲ γράφει οὕτω γέρρα, σκηνώματα καὶ Περσικὰ ὅπλα, καὶ τὸ τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν μόριον, καὶ περιφράγματα. Αἴλιος δὲ Διονύσιος ὅτι γέρρον καὶ οἱ περιπεφραγμένοι τόποι—καλοῦσι δέ, φησίν, οὕτω κωμικοὶ καὶ τὸ ὡς ἐρρέθη γυναικεῖον». Πρβ. καὶ Ἡσ. «γέρρα—καὶ τὰ γυναικεῖα καὶ ἀνδρῷα αἰδοῖα». Παροιμιογρ. Ἑλλ. τόμ. Α΄, σελ. 390,72 «Γέρρα Νάξια : Γέρρα Σικελοὶ λέγουσι τὰ ἀνδρεῖα καὶ γυναικεῖα αἰδοῖα». Σημειωτέον δ᾽ ὅτι ἐν τῷ Γέρρα Νάξια καὶ παρὰ γράμμα σκῶμμα ἐνυπάρχει γέρρ᾽ ἀνάξια (Ἴδε Κουγέαν ἐν Λαογραφίᾳ τόμ. Γ΄, σελ. 525).

Πολλάκις δὲ γίνεται χρῆσις καὶ τοῦ ἄρθρον - ἄρθρα ἐπικοίνως, οἷον Ἡσύχ. «ἄρθρον : αἰδοῖον ἀνδρὸς καὶ γυναικός». Ἡρόδ. Γ΄, 87 «οἱ δὲ τοιάδε (φασὶ τὸν Οἰβάρεα μηχανήσασθαι), ὡς τῆς ἵππου ταύτης τῶν ἄρθρων ἐπιψαύσας τῇ χειρὶ ἔχοι αὐτὴν κρύψας ἐν τῇσι ἀναξυρίσι» καὶ Δ΄, 2 «ἐπεὰν φυσητῆρας λάβωσι ὀστεΐνους αὐλοῖσι προσεμφερεστάτους, τούτους ἐσθέντες ἐς τῶν θηλέων ἵππων τὰ ἄρθρα, φυσῶσι τοῖς στόμασι». Ἀριστοτ. Ἱστορ. π. Ζῴ. 504 Β΄ «δελφίς—ἔχει μαστοὺς δύο, οὐκ ἄνω δ᾽ ἀλλὰ πλησίον τῶν ἄρθρων» κ. ἀ. Αἰλιαν. π. Ζῴ. Α΄, 17,1 «κύων θαλαττία τεκοῦσα ἔχει συννέοντα τὰ σκυλάκια ἤδη καὶ οὐκ ἐς ἀναβολάς. Ἐὰν δὲ δείσῃ τι τούτων, ἐς τὴν μητέρα ἐσέδυ κατὰ τὸ ἄρθρον» κ. ἀ. Λουκιαν. Εὐν. 10 «καὶ μοιχὸς ἑάλω ποτέ, ὡς ὁ ἄξων φησίν, ἄρθρα ἐν ἄρθροις ἔχων» Σχολ. σελ. 202,28 Rabe «κακέμφατον τοῦτο καὶ ὃ φασιν οἱ ἰδιῶται φύσιν πρὸς φύσιν». Ἀπολλόδ. Γ΄, 15,1 «Πασιφάη γάρ, ἐπειδὴ πολλαῖς Μίνως συνηυνάζετο γυναιξίν, ἐφαρμάκευσεν αὐτόν, καὶ ὁπότε ἄλλῃ συνηυνάζετο εἰς τὰ ἄρθρα ἀφίει θηρία, καὶ οὕτως ἀπώλλυντο». Πρβ. Ἀνθ. Παλ. Append. Δ΄, 252 «Ῥίψωμεν, χαρίεσσα, τὰ φάρεα, γυμνὰ δὲ γυμνοῖς ἐμπελάσαι γυίοις γυῖα περιπλοκάδην».

Καὶ τὸ κτείς οὐχὶ ὀλιγάκις ἐπικοίνως εὕρηται, οἷον Καλλίμ. Ἀπ. 308 «οὐδ᾽ ἦσιν ἐπὶ κτενὸς ἔσχον ἔθειραι» (Ἴδε Schneider εἰς Καλλίμ. τόμ. Β΄, σελ. 529) Παλατ. Ἀνθ. Ε΄, 132 «ὢ ποδὸς — ὢ κνήμης — ὢ μηρῶν, ὢ γλουτῶν, ὢ κτενός, ὢ λαγόνων, ὢ κτἑ». Σωραν. π. Γυναικ. παθ. 2,18,20 «δυσουρία πλείων καὶ κατ᾽ ἐφηβαίου καὶ κτενὸς ὁ πόνος». Κλήμ. Ἀλεξ. Προτρεπτ. Β΄, 22,5 (τόμ. Α΄, σελ. 17,11 St.) «καὶ προσέτι

Γῆς Θέμιδος (Θεσμοθέτιδος Lob. Aglaoph. σ. 199) σύμβολα ὀρίγανον, λύχνος, ξίφος, κτεὶς γυναικεῖος, ὅς ἐστιν εὐφήμως καὶ μυστικῶς εἰπεῖν μόριον γυναικεῖον». Πρβ. καὶ Θεοδώρητον Θεραπ. Ζ΄, 885 «αἱ τελεταὶ καὶ τὰ ὄργια τὰ τούτων εἶχεν αἰνίγματα, τὸν κτένα μὲν ἡ Ἐλευσὶς κτἑ». Μὴ ὡς ὁ κτείς [1], ὅστις συμβολίζει τὸ γυναικεῖον μόριον, τὸ ὀρίγανον [2] συμβολίζει τὸ ὑπέκκαυμα, τὸ δὲ ξίφος τὸ ἀνδρεῖον μόριον; Λέγει δὲ καὶ ὁ Πολυδεύκης Β΄, 174 «ὧν (γυναικῶν) τὸ μὲν σύμπαν κτεὶς καὶ ἐπίσιον, ἡ δὲ τομὴ σχίσμα. Τὸ δὲ ἐν μέσῳ σκαῖρον σαρκίον νύμφη ἢ μύρτον ἢ ἐπιδερμὶς ἢ κλειτορίς· καὶ κλειτορίζειν [3] τὸ ψηλαφᾶν τὴν κλειτορίδα. Τὰ δ᾽ ἑκατέρωθεν σαρκώδη μυρτοχειλίδες ἢ πυργώματα». Πρβ. καὶ 170. Ὁ δὲ Ψελλὸς γράφει (Opusc. Boissonade σελ. 40) «ὁ γυναικεῖος κτείς· οὕτω γὰρ ὀνομάζουσι τὴν αἰδῶ αἰσχυνόμενοι». Ἱπποκρ. Ἀφορ. Ϛ΄, 80 καὶ Ζ΄, 39 (τόμ. Α΄, σελ. 427 καὶ 451 Erm.) «ἢν - ὀδύνη ἐμπίπτῃ ἐς τὸ ὑπογάστριον καὶ τὸν κτένα καὶ εἰς τὸν περίναιον». Ἀλλ᾽ ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶναι ἡ διὰ τοῦ Ε ψιλοῦ περίνεος, περὶ οὗ ἴδε Κόντον ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ 1876, σελ. 146 κἑ. Καὶ ἐν τῇ Ρωμαϊκῇ γλώσσῃ τὸ pecten λέγεται ἐπὶ τοῦ αἰδοίου, οἷον Ἰουβεν. Σατίρ. 6, 368 «Illa voluptas summa tamen, quod iam calida matura iuventa inguina traduntur medicis, iam pectine nigro».

Φαίνεται δ᾽ ὅτι καὶ τὸ ταῦρος ἐλαμβάνετο ἐπί τε τοῦ ἄρρενος καὶ τοῦ θήλεος μορίου. Ὁ μὲν Ἡσύχιος καὶ ὁ Φώτιος (λ. σάραβον) λέγουσι «ταῦρον: τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον», ὁ δὲ Σουΐδας γράφει «ταῦρος : τὸ αἰδοῖον τοῦ ἀνδρός. Καὶ ἀταυρώτη ἡ ἄμικτος, ἁγνή· οἴκαδε ἀταυρώτη διάξω τὸν βίον (Ἀριστοφ. Λυσ. 217)». Σχολ. «ἀταυρώτη: οἷον ἁγνὴ καὶ ἄμικτος· ταῦρον γὰρ τὸ αἰδοῖον λέγουσιν». Πρβ. καὶ ἀπόταυρος (=ἀνόχευτος) παρ᾽ Ἀριστοτέλει π. τ. Ζῴ. Ἱστορ. σελ. 595, β΄, 19. Ὁ δ᾽ Εὐστάθιος σελ. 881,20 λέγει «δοκεῖ δὲ καὶ ῥῆμα ἐκ τοῦ ταῦρος εἶναι τὸ ταυροῦν, ὅθεν καὶ γυνὴ ἀταυρώτη ἡ ἄζυξ καὶ μὴ ὑπὸ ἀνδρὶ γενομένη, ὡσεὶ καὶ δάμαλις ὑπὸ ταύρῳ—ταῦρος δὲ καί τι σωματικόν, ἐξ οὗ οἱ κωμικοὶ τὸν λάσταυρον ἤγουν λασιόταυρον ληροῦσιν» καὶ σελ. 361,7 «Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι ἐν τούτοις μὲν τὸ λάσιον κατὰ κιλοῦ κεῖται, ἐν δὲ τῷ λάσταυρος ἄλλως τέθειται παίξαντος τῶν τινος ἐπιτρίπτων κωμικῶν εἰς τὸ λα-

---

[1] Πρέπει νὰ ἐννοήσωμεν τὸ κοινῶς λεγόμενον χτένι ἢ τὸν θαλάσσιον κτένα; (Ἴδε Licht ἐν Sittengeschichte Griechenlands τόμ. Α΄, σελ. 39 καὶ σελ. 80).

[2] Ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Τιμοθέου 24 φέρεται «τεταμένον ὀρίγανα διὰ μυελοτρεφῆ», ἔνθα ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ Wilamowitz προσεδόκα τις οὐχὶ μυελοτρεφῆ ἀλλὰ μυελοτρόφα. Ἀλλὰ παραμυθεῖταί πως τὴν παράδοσιν ἡ ἑρμηνεία τοῦ Van Leeuwen ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ἐκκλησιαζουσῶν σελ. 140.

[3] Φώτ. κλειτορίζεσθαι λ. μύρτον.

σιόταυρος». Πρβ. καὶ Φώτ. λ. λάσταυροι: λασιόταυροι καὶ ἐξωστρηκότες σφόδρα». Ὁ δὲ Φρύνιχος σελ. 282 Ruth. λέγει «λάσταυρος· οἱ μὲν νῦν χρῶνται ἐπὶ τῶν πονηρῶν καὶ ἀξίων σταυροῦ· οἱ δὲ ἀρχαῖοι ἐπὶ τοῦ καταπύγονος». Πρβ. Ἀνθ. Παλατ. ΙΑ', 230 «Μ(Λ)ασταύρων ἀφελὼν δύο γράμματα, Μᾶρκε, τὰ πρῶτα, ἄξιος εἶ πολλῶν τῶν ὑπολειπομένων». Ἀπαντᾷ δὲ τὸ λάσταυρος, ὡς ἤδη παρετηρήθη ὑπὸ τοῦ Lobeck παρά τε τῷ Ἀθηναίῳ σελ. 167 b ἐκ τοῦ Θεοπόμπου καὶ τῷ Ἀλκίφρονι Ἐπιστ. Α', 37 ἐπὶ γενικῆς ἐννοίας, ἐπὶ πονηροῦ καὶ φαύλου ἀνθρώπου. Πᾶς τις βλέπει ἐξ ὧν ἐγράφησαν ὅτι ὁ μὲν Εὐστάθιος καὶ ὁ Φώτιος ἐτυμολογεῖ τὸν λάσταυρον ἐκ τοῦ λάσιος καὶ ταῦρος, ὁ δὲ Φρύνιχος καὶ ὁ γράψας τὸ ἐπίγραμμα ποιητὴς παίζοντες μᾶλλον ἢ ἐτυμολογοῦντες ἐνορῶσι ἐν τῷ λάσταυρος τὸν σταυρόν. Ἀλλ' οἱ νεώτεροι παρατηροῦσιν ὅτι λάσταυρος εἶναι ὁ ἐπιθυμητὴς τοῦ ταύρου (ῥίζ. λιλαίομαι λιλασ-ιο-μαι) τ. ἔ. ὁ κίναιδος, ὁ καταπύγων. Πρβ. Ἀνθ. Παλατ. ΙΒ', 41

> Στέργω θῆλυν ἔρωτα· δασυτρώγλων δὲ πίεσμα
> λασταύρων μελέτω ποιμέσιν αἰγιβόταις.

Ὁ Φώτιος ἀναγράφει ἐν τῷ Λεξικῷ αὐτοῦ καὶ τὸ Κένταυρος δηλοῦν «τὸ μόριον ἢ τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον». Πρβ. Εὐστάθ. 1910,10 «ὅτι δὲ καὶ τὸ γυναικεῖον μόριον σημαίνει ὁ Κένταυρος δηλοῦσιν οἱ παλαιοὶ φέροντες καὶ χρῆσιν Θεοπόμπου εἰς τοῦτο».

Γενικὴ φράσις χάριν εὐφημισμοῦ εἶναι ἡ παρὰ τῷ Λόγγῳ Ποιμ. Δ', 11, 2 «οὐδὲν ἄλλο ὢν ἢ γνάθος καὶ γαστὴρ καὶ τὰ ὑπὸ τὴν γαστέρα». Πρβ. καὶ Ψευδολουκ. Ἐπιγρ. 2, 9 «γαστρὶ χαριζόμενος πᾶσαν χάριν, οὐ κατὰ κόσμον, Τῇ θ' ὑπὸ τὴν μιαρὰν γαστέρα μαργοσύνῃ». Ἀθήν. σελ. 116 F «Ἀρχέστρατος ὁ περιπλεύσας τὴν οἰκουμένην γαστρὸς ἕνεκα καὶ τῶν ὑπὸ τὴν γαστέρα». Ψευδομουσών. 138, 18 Teubn. «εὐτάκτους μὲν ἐν ἐδωδαῖς καὶ πόσεσι, κρατοῦντας δὲ τῶν ὑπὸ γαστέρα». Θωμ. Μάγ. σελ. 203, 12 Ritsch. «δοῦλος τῶν ὑπὸ γαστέρα». Ἰω. Δαμασκ. 95,89 Mi. «πορνείας ἀπέχεσθαι καὶ τῶν ὑπογαστρίων ἡδονῶν» καὶ σελ. 1104 «μὴ σχολάζειν τῇ γαστρὶ μηδὲ τοῖς ὑπογαστρίοις πάθεσιν». Ὀξυνούστατα δ' ὁ Cobet ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1875, σελ. 254 παρὰ τῷ Λιβανίῳ τόμ. Α', σελ. 168, 17 συμπληροῖ «τὸν διά τε γαστρὸς <καὶ τῶν ὑπὸ γαστέρα> οὐσίαν ὡς πλείστην ἀνηλωκότα». Πρβ. καὶ Μνημ. 1873, σελ. 105.

Πολυθρύλητον εἶναι καὶ τὸ Εὐριπίδειον κρύπτουσ' ἃ κρύπτειν ὄμματ' ἀρσένων χρεών ἐν τῇ Ἑκάβῃ στ. 570. Ἡ Πολυξένη θυσιάζεται καὶ ὁ Εὐριπίδης περιέγραψεν αὐτὴν ἀληθὲς ἄγαλμα

> λαβοῦσα πέπλους ἐξ ἄκρας ἐπωμίδος
> ἔρρηξε λαγόνας εἰς μέσον παρ' ὀμφαλόν,
> μαστούς τ' ἔδειξε στέρνα θ' ὡς ἀγάλματος

> κάλλιστα, καὶ καθεῖσα πρὸς γαῖαν γόνυ
> ἔλεξε πάντων τλημονέστατον λόγον.

Εἶτα κατὰ τὴν τραγικὴν στιγμὴν ἐχειρονόμησεν, ὅπερ ὁ ποιητὴς διετύπωσεν ὧδε

> ἡ δὲ καὶ θνήσκουσ' ὅμως
> πολλὴν πρόνοιαν εἶχεν εὐσχήμων πεσεῖν

Καὶ ἐπεξηγούμενος αὐτὸς ὁ ποιητὴς τὸ εὐσχήμων πεσεῖν προστίθησι

> κρύπτουσ' ἃ κρύπτειν ὄμματ' ἀρσένων χρεών

Ὁ Cobet ἐν Var. Lect. σελ. 563 εὑρίσκει περριττὸν τὸν στίχον, ἀλλὰ καὶ δὲν τολμᾷ νὰ ὀβελίσῃ αὐτόν. Ὁ Κοραῆς λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τῆς δολοφονίας τοῦ Καίσαρος, ὅστις, «ὅτε εἶδεν τὸν Βροῦτον ἐσπασμένον τὸ ξίφος, ἐφειλκύσατο κατὰ τῆς κεφαλῆς τὸ ἱμάτιον» (Ἰουλ. Καίσ. ΞϚ'), ἀναφέρει ἐν ταῖς εἰς τὸν Πλούταρχον Σημειώσεσι (Μέρ. Δ', σελ. 500) τὰ τοῦ Ἀππιανοῦ (Ἐμφ. Β', 117) «τὸ ἱμάτιον περικαλύψασθαι καὶ πεσεῖν εὐσχημόνως» λέγων «Τί δὲ βούλεται τὸ Εὐσχημόνως, δηλοῦται ἐκ τοῦ Συετωνίου (Ἰουλ. Καίσ. § 82) «Toga caput obvolvit; simul sinistra manu sinum ad ima crura deduxit, quo honestius caderet, etiam inferiore corporis parte velata, τ. ἔ.. Τῇ τηβέννῳ τὴν κεφαλὴν ἐκαλύψατο, ἐφελκυσάμενος ἅμα κατὰ τῶν σκελῶν τῇ λαιᾷ τὸν κόλπον, ἵν' εὐσχημότερον πέσῃ, κεκαλυμμένων καὶ τῶν κάτω μερῶν τοῦ σώματος. Τοῖς γὰρ ἀρχαίοις Ῥωμαίοις, ὥσπερ καὶ τοῖς Ἕλλησι, τῆς τῶν ἀναξυρίδων χρήσεως μὴ γινωσκομένης, πλείονος ἔδει τῆς εὐλαβείας, εἰς τὸ συγκαλύπτειν τὰ ὑπὸ τὴν γαστέρα· ὅθεν καὶ τὸ ἀναβεβλημένον ἄνω τοῦ γόνατος καθιζάνειν, ὥστε τὰ γυμνὰ αὐτοῦ φαίνεσθαι, ὡς ἀγροίκου χαρακτῆρα παρέδωκεν ὁ Θεόφραστος (Χαρακτ. Δ'). Μεθ' ὃ ποιούμενος λόγον περὶ τῶν Εὐριπιδείων στίχων γράφει «Ὁ χρυσοῦς Εὐριπίδης διὰ τοῦ τελευταίου στίχου «κρύπτουσ' ἃ κρύπτειν ὄμματ' ἀρσένων χρεών» ἀνθρώπινόν τι πεπονθώς, ἠφάνισε τὸ κάλλος τῶν δύο πρώτων· ἀποχρῶντος γὰρ μόνου τοῦ, Εὐσχήμως[1] πεσεῖν, ἐμφῆναι τῆς Πολυξένης τὴν πρόνοιαν, ἄλλως τε καὶ παρ' Ἕλλησι θεαταῖς, οἷς εἰκότως ἔγνωστο, τὸ ἐν τοῖς τοιούτοις εὔσχημόν τε καὶ μή, ὁ δὲ ἑρμηνείας χρῄζειν καὶ διασαφήσεως μακροτέρας τὸ λεγόμενον ὑπολαβὼν ἐπήγαγε τὸ ψυχρόν,

> Κρύπτουσ' ἃ κρύπτειν ὄμματ' ἀρσένων χρεών·

ὃ παρῳδήσας ἄν τις εἰς αὐτὸν Εὐριπίδην οὐκ ἂν ἁμάρτοι,

> Φήναντ' ἃ κρύπτειν τοὺς θεωμένους χρεών,

Ἐπειθ', ὅτι ἀμφοτέρων τῶν ἱστορηκότων τὴν Καίσαρος σφαγήν, Εὐριπίδην

---

[1] Μόνον τὸ εὐσχήμων εἶναι Ἀττικόν, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ εὔσχημος, περὶ οὗ θὰ διαλάβωμεν ἀλλαχοῦ.

μιμησαμένων, ὁ μὲν Ἀππιανὸς τὸ κάλλιστον μόνον ἀπηνθίσατο τῶν ἐκείνου, τοῦ λοιποῦ μὴ φροντίσαντος, ὁ δὲ Συετώνιος καὶ τὸν τρίτον στίχον παρῴδησεν, οὐ καλῶς μὲν ἴσως, συγγνώμης δὲ ποιῶν ἀξιώτερα· πολλὰ γὰρ ἐφεῖται τοῖς λογογράφοις τῶν ποιηταῖς μὴ πρεπόντων» (Πρβ. καὶ Ἡλίοδ. Β', σελ. 59).

Καὶ ὁ Ἑρμογένης παρετήρησεν ὅτι ὁ μὲν πρῶτος στίχος εἶναι σεμνῶς εἰρημένος, ὁ δὲ δεύτερος κακόζηλος, εὐτελὴς καὶ κοινὸς (Πρβ. καὶ Εὐστ. σ. 216,5). Ὁ δ' Ὀβίδιος (Μεταμ. ΙΓ', 449) ἀντιγράψας τὸν Εὐριπίδην δὲν συμφωνεῖ μὲν πρὸς τὸν Ἑρμογένη, ἀλλ' ὁπωσδήποτε προσεπάθησε νὰ κοσμήσῃ τὴν Εὐριπίδειον ἁπλότητα τῷ σεμνῷ πως τοῦ Ἑρμογένους

Tunc quoque cura fuit patres velare tegendas
Cum caderet castique decus servare pudoris
Καὶ πίπτουσα ἐφρόντισε τὰ ἀποκρυπτέα ν' ἀποκρύψῃ μέρη
καὶ τὴν εὐπρέπειαν τῆς αἰδοῦς νὰ τηρήσῃ

Ὁ Δημ. Βερναρδάκης τηρῶν καὶ οὗτος τὰ παραδεδομένα λέγει ὅτι ἀναγκαῖον ὑπῆρχε νὰ ἐπεξηγηθῇ τὸ εὐσχήμων πεσεῖν, φέρει δὲ παράδειγμα ἐκ τῶν Σφηκῶν τοῦ Ἀριστοφάνους, ἔνθα ὁ Βδελυκλέων στ. 1210 κελεύει τὸν πατέρα, τὸν Φιλοκλέωνα, νὰ κατακλιθῇ, οὗτος δ' ἐρωτᾷ «πῶς οὖν κατακλινῶ; φράζ' ἀνύσας». Καὶ ὁ Βδελυκλέων συνιστᾷ αὐτῷ νὰ κατακλιθῇ εὐσχημόνως, ὅπερ εὐσχημόνως ἐν τοῖς ἔπειτα διασαφεῖται. Σημειωτέον δ' ὅτι τοὺς στίχους τοῦ Εὐριπίδου οὐ μόνον ἔσωσάν πως πολλοὶ τῶν μεταγενεστέρων, ἀλλὰ καὶ μιμηταὶ ἐγένοντο, ὡς ὁ Ἀχιλλεὺς Τάτιος Δ', 9 «ἡ δὲ προσεπάλαιεν ἡμῖν, οὐδὲν φροντίζουσα κρύπτειν ὅσα γυνὴ μὴ ὁρᾶσθαι θέλει». Εἶπε δὲ καὶ Νικήτας ὁ Χωνιάτης σελ. 396,1 Βόνν. «οὕτω δ' ᾤκτειρον τοὺς διερρωγόσι περιβλήμασι κεχρημένους καὶ περιστέλλοντας ψιάθῳ ἃ κρύπτειν χρεὼν μέρη τοῦ σώματος».

Ἀληθῶς ὑγρόν τι καὶ ἀσύλληπτον καταντᾷ ἡ αἰσθητικὴ ἔστιν ὅτε. Ἄλλος μὲν ὀξύτερος ἀρκεῖται τῷ πρώτῳ στίχῳ ἀπαγγέλλων σιγῇ κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν τὸν δεύτερον, ἄλλος δὲ πάλιν, ἂς εἴπωμεν καὶ τοῦτο, ἁπλούστερος ἐκδηλοῖ σαφέστερον καὶ ἀμαθέστερον, ὡς ἐνταῦθα ὁ Εὐριπίδης ἐκεῖνο ὅπερ μερμηρίζων ἔλεγε

κρύπτουσ' ἃ κρύπτειν ὄμματ' ἀρσένων χρεών

Δικαίως ὁ Cobet ἐν τῷ μνημονευθέντι βιβλίῳ λόγον ποιούμενος περί τινων χωρίων νοθευομένων ἢ ἐφθαρμένων εἶπεν ἐν ἀρχῇ τὸ τοῦ ἱστορικοῦ Θεοκρίτου «ὡς μὲν βούλομαι οὐ δύναμαι, ὡς δὲ δύναμαι οὐ βούλομαι».

Ἰδίας λέξεις ἐπὶ τοῦ θήλεος ἔχομεν οὐκ ὀλίγας, ὧν ἄλλαι μὲν μεμαρτυρημέναι ὑπάρχουσιν ὑπὸ ποιητῶν καὶ συγγραφέων, ἄλλαι δὲ ὑπὸ τῶν λεξικογράφων καὶ γραμματικῶν.

1—6. δελφάκιον—χοῖρος—χοιρίον—ὗς—ἴαχχος—κύσθος—κυσὸς Ἡσύχ. «δελφάκιον: χοιρίδιον· οὕτως ἔλεγον καὶ τὸ γυναικεῖον». Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 781 «Μ. αὔτα ἐστὶ χοῖρος; Δ. νῦν γε χοῖρος φαίνεται· ἀτὰρ ἐκτραφείς γε κύσθος ἔσται» καὶ στ. 791 «αἴκα δὲ παχυνθῇ κἀναχνοανθῇ τριχί, κάλλιστος ἔσται χοῖρος Ἀφροδίτῃ θύειν». Ἐπειδὴ δ' οἱ Ἀθηναῖοι δὲν ἔθυον [1] χοῖρον τῇ Ἀφροδίτῃ ὡς βδελυττομένῃ αὐτὸν διὰ τὸν Ἄδωνιν, ὅστις ὑπὸ συὸς πληγεὶς ἀπέθανεν, ὁ Δικαιόπολις ἀπορῶν λέγει «ἀλλ' οὐχὶ χοῖρος (=τὸ ζῷον) τῇ Ἀφροδίτῃ θύεται», ὁ δὲ Μεγαρεὺς λαμβάνων τὸ χοῖρος ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ αἰδοίου λέγει «οὐ χοῖρος Ἀφροδίτᾳ; μόνᾳ γα δαιμόνων». Θεσμοφ. 538 «ἡμεῖς αὐταί τε καὶ τὰ δουλάρια τέφραν ποθὲν λαβοῦσαι ταύτης ἀποψιλώσομεν τὸν χοῖρον, ἵνα διδαχθῇ γυνὴ γυναῖκα οὖσα μὴ κακῶς λέγειν τὸ λοιπόν». Ὁ δὲ Φιλοκλέων ἐν τοῖς Σφηξὶ ὀνομάζει τὴν αὐλητρίδα χοιρίον (=μουνάκι) «ἐγώ σ', ἐπειδὰν οὑμὸς υἱὸς ἀποθάνῃ, λυσάμενος ἕξω παλλακήν, ὦ χοιρίον». Πρβ. καὶ στ. 540—543. Φέρεται δὲ καὶ ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ ΙΑ', 329 «Δημῶναξ, μὴ πάντα κάτω βλέπε, μηδὲ χαρίζου τῇ γλώσσῃ (=λεσβίαζε, γλωττοδέψει)· δεινὴν χοῖρος ἄκανθαν (=τρίχας) ἔχει». Ὁ δὲ Κράτης παίζων πρὸς τὸ ὄνομα Χοιρίλος λέγει περὶ τοῦ ἀκολάστου ποιητοῦ Εὐφορίωνος «Χοιρίλος Ἀντιμάχου πολὺ λείπεται· ἀλλ' ἐπὶ πᾶσιν Χοιρίλον (=τὸ χοιρίδιον, τ. ἔ. τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον) εἶχε διὰ στόματος (=ἐγλωττοδέψει)». Σύνθετα ἐκ τοῦ χοῖρος (τ. ἔ. γυναικεῖον μόριον) φέρονται τὸ χοιροψάλας ἐπίθετον τοῦ Διονύσου, καὶ τὸ χοιρόθλιψ, ἔτι τὸ *χοιρόβακχος. Καὶ οἱ Ῥωμαῖοι δὲ porcum προσηγόρευον τὸν τῆς γυναικὸς χοῖρον, ὡς διδασκόμεθα ἐκ τοῦ Οὐάρρωνος Res Rust. 2,4,10 «Nam et nostrae mulieres, maxime nutrices, naturam qua feminae sunt in virginibus appellant porcum, et graecae choeron, singnificantes esse dignum insigne nuptiarum. Suillum pecus donatum ab natura dicunt ad epulendum». Τῷ χοῖρος συνωνυμεῖ τὸ ὗς, ὅπερ πράγματα παρέσχε τοῖς ἑρμηνευταῖς. Ἐν τῇ Λυσιστράτῃ στ. 635 κἑ. γέροντες καὶ γυναῖκες διαλοιδοροῦνται οἱ μὲν ἐπισείοντες πατάξαι τῆς γραὸς τὴν γνάθον, αἱ δὲ πάλιν ἀψήκτῳ τῷ κοθόρνῳ τὴν τῶν γερόντων. Καὶ οἱ γέροντες παρακελεύονται ἀλλήλους «ἀλλ' ἀμυντέον τὸ πρᾶγμ' ὅστις γ' ἐνόρχης ἔστ' ἀνήρ, τὴν ἐξωμίδ' ἐκδυώμεθ' ὡς τὸν ἄνδρα δεῖ ἀνδρὸς ὄζειν εὐθὺς—νῦν δεῖ, νῦν ἀνηβῆσαι πάλιν κἀνεπτερῶσαι» καὶ συνιστῶσι νὰ μὴ παράσχωσι καὶ τὴν ἐλαχίστην λαβὴν αὐταῖς, διότι αὗται εἶναι ἱκαναὶ καὶ νὰ ναυμαχῶσι καὶ ἀφ' ἵππων νὰ μάχωνται «ἱππικώτατον γὰρ χρῆμα κἄποχον

---

[1] Λέγει δὲ καὶ ὁ Ἀρτεμίδωρος ἐν τοῖς Ὀνειροκριτικοῖς σελ. 270,20 Herch. «Ἔδοξε γυνὴ τὸν ἑαυτῆς ἐραστὴν χοιρείαν αὐτῇ κεφαλὴν δωρεῖσθαι. Ἐμίσησε τὸν ἐραστὴν καὶ κατέλιπε αὐτόν· ἀναφρόδιτος γὰρ ὁ χοῖρος».

γυνὴ (=κελητίζειν)» καὶ τέλος ἐκσφενδονῶσι τὴν ἀπειλὴν «εἰς τετρημένον ξύλον ἐγκαθαρμόσαι τὸν αὐχένα αὐτῶν». Αἱ γυναῖκες τότε ἀντεπισείουσι «εἰ νὴ τὼ θεώ με ζωπυρήσεις, λύσω τὴν ἐμαυτῆς ὗν ἐγὼ δή, καὶ ποιήσω τήμερον τοὺς δημότας βωστρεῖν σ' ἐγὼ πεκτούμενον» καὶ μιμούμεναι τοὺς γέροντας ἐπιλαλοῦσι «ἀλλὰ χἠμεῖς, ὦ γυναῖκες, θᾶττον ἐκδυώμεθ', ὡς ἂν ὄζωμεν γυναικῶν αὐτοδὰξ ὠργισμένων». Σχολ. ζωπηρήσεις: ἀντὶ τοῦ ἀνεγείρῃς—λύσω τὴν ἐμαυτῆς ὗν: Ὗν τὴν φύσιν λέγει, τὴν ὀργὴν—πεκτούμενον: τιλλόμενον, ξαινόμενον». Ἡ πολεμικὴ αὕτη σκηνὴ εἰς ποίαν ἄλλην σκηνὴν ἄγει παντὶ εἶναι, νομίζω, αὐτόδηλον. Ἀλλ' οἱ ἑρμηνευταὶ ὑπολαμβάνουσιν ὅτι αἱ γυναῖκες τοὺς γέροντας ἀπειλοῦσι θυμῷ, ὅθεν ὁ Van Leeuwen τὸ τοῦ Σχολιαστοῦ «ὗν τὴν φύσιν λέγει, τὴν ὀργὴν μεταβάλλει» εἰς τὸ «τὴν φύσιν λέγει τὴν ὀργ(ίλ)ην» ἐλέγχων ἅμα τὸν Rhutherford ὅτι ὑπολαμβάνει τὸ φύσιν ἀντὶ τοῦ αἰδοῖον. Ὁ Wilamowitz ὀξυνούστατα ἔχων ἀφορμὴν τὴν τοῦ Blaydes παραβολὴν τοῦ προκειμένου χωρίου πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Λουκιανοῦ μνημονευομένην ἐν τῷ π. Ὀρχήσεως § 4 «ὡς κάρχαρον ἔλυσας ἐφ' ἡμᾶς τὸν σαυτοῦ κύνα» ῥῆσιν, ἥτις ἀπὸ κωμικοῦ πάντως ἀπηρτημένη ὑπάρχει, ἐπαναλαμβάνοντος κυκλουμένην παρὰ τῷ λαῷ φράσιν, δέχεται μὲν ὅτι οἱ ἄνθρωποι τὸν κύνα[1] καὶ οὐχὶ τὴν ὗν δεσμεύουσιν, ἀλλὰ παρατηρεῖ ὅτι ὁ ποιητὴς ἐπὶ τὸ κωμικώτερον διαστρέψας τὴν φράσιν ἀντικατέστησε τὴν ὗν (=χοῖρον, αἰδοῖον) ἀντὶ τοῦ κύνα. Ὅθεν ὀρθῶς ὁ Rutherford λαμβάνει τὸ τοῦ σχολιαστοῦ φύσιν ἀντὶ τοῦ αἰδοῖον, τὸ δὲ ὀργὴν ὡς ἄλλο ἑρμήνευμα. Ὁ νοῦς τοῦ χωρίου εἶναι «Ἐάν με ζωπυρήσῃς ὥσπερ ἄνθρακα, ἐὰν ὑπεκκαύσῃς με, ἐάν μ' ἐρεθίσῃς (καυλώσῃς), θὰ λύσω τὸν χοῖρόν μου, τὸ πρᾶμά μου, κατὰ σοῦ, θὰ σᾶς ἐπιτεθῶ μὲ τὸν χοῖρόν μου, τ. ἔ. κελητιῶ[2] σε ἢ καθιππασθήσῃ ὑπ' ἐμοῦ (θὰ σὲ καβαλλήσω), ἡ δὲ γυνή, ὡς εἶπεν ἀνωτέρω ὁ κωμικός, «ἱππικώτατόν ἐστι χρῆμα κἄποχον (=ἄριστ' οἶδε κελητίζειν), καὶ θά σε κάμω νὰ φωνάξῃς τοὺς δημότας ξαινόμενος» Καὶ ἐν τῷ πεκτούμενος δὲ παίζει ὁ κωμικὸς πρὸς τὸ κτείς, ὡς παρετήρησεν ὁ Rutherford, δηλοῦν, ὡς εἴπομεν ἐν σελ. 16 καὶ τὸ γυναικεῖον μόριον, τ. ἔ., ἵνα σαφέστερον καὶ ἀμαθέστερον εἴπωμεν, «θὰ σὲ κάμω νὰ φωνάξῃς λαὸ(ν) ξαινόμενος ὑπὸ τοῦ κτενός μου, ἀποκαμεῖ βινούμενος, θά σε πεθάνω ἀπὸ τὸ γαμῆσι», δι' ὃ καὶ οὐδαμῶς συμφωνῶ πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Van Ijzeren εἰρημένα ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1900, σελ. 197. Παρασημειωτέον δ' ὅτι ἴσως τὸ δεύτερον ἑρμήνευμα τὴν ὀργήν τοῦ Σχολιαστοῦ προῆλθεν ἐκ τοῦ ἐπακολουθοῦντος «γυναικῶν

[1] Πρβ. Ξενοφ. Ἀνάβ. Ε', 8,24 «τοὺς μὲν γὰρ κύνας τοὺς χαλεποὺς τῆς μὲν ἡμέρας διδέασι, τῆς δὲ νυκτὸς ἀφιᾶσιν».

[2] Περὶ τοῦ κελητίζω ἰδὲ κατωτ. λ. κέλης.

αὐτοδὰξ ὠργισμένων», ἐν ᾧ καὶ πάλιν ὑποδηλοῦται μέχρι τίνος ἐξικνεῖται ὁ θυμὸς τοῦ χοίρου.

Καὶ τὸ ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς Κάθ. τῆς Κόρ. 52 (σελ. 126 Kern) ἀπαντῶν Ἴακχος πράγματα παρέχει. Γνωστὸν ὑπάρχει ὅτι ἡ Βαυβὼ ξενίσασα τὴν Δήμητρα προσήνεγκε αὐτῇ κυκεῶνα, ἡ δὲ ἠρνήθη καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ πίῃ. Περιαλγὴς ἡ Βαυβὼ ὡς περιφρονηθεῖσα, ἀναστέλλεται τὰ αἰδοῖα καὶ ἐπιδεικνύει τῇ θεῷ, ἡ δὲ τέρπεται τῇ ὄψει καὶ μόλις δέχεται τὸ ποτόν. Μεθ' ὃ ὁ Κλήμης Προτρεπτ. Β', 20 (τόμ. Α', σ. 17 St.)λέγει «παραθήσομαι δέ σοι αὐτὰ τοῦ Ὀρφέως τὰ ἔπη, ἵν' ἔχῃς μάρτυρα τῆς ἀναισχυντίας τὸν μυσταγωγόν·

ὣς εἰποῦσα πέπλους ἀνεσύρετο, δεῖξε δὲ πάντα
σώματος οὔ τι[1] πρέποντα τύπον, παῖς δ' ἦεν Ἴακχος·
χειρί τέ μιν ῥίπτασκ' ἐγέλων[2] Βαυβοῦς θ' ὑπὸ κόλποι·
ἡ δ' ἐπεὶ οὖν μείδησε θεά, μείδησ' ἐνὶ θυμῷ,
δέξατο δ' αἰόλον ἄγγος, ἐν ᾧ κυκεὼν ἐνέκειτο.

Πρὸς ταῦτα παραβλητέα καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀρνοβίου Adv. nation. V 25 σ. 196,3 Reiff.

sic effata simul vestem contraxit ab imo
obiecitque oculis formatas inguinibus res ;
quas cava succutiens Baubo manu—nam
puerilis ollis vultus erat—plaudit, contrectat amics

Οὐδεμία ἀμφιβολία καθ' ἡμᾶς ὑπάρχει ὅτι ἴακχος εἶναι τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον. Ἤδη ὁ H. Diels ἐν ἔτει 1907, ἐν διατριβῇ φερωνυμουμένῃ «Arcana Cerearia», καταχεχωρισμένῃ ἐν Miscelanea di Archaeologica etc., ἅτινα ἀφιεροῦνται εἰς τὸν καθηγητὴν A. Salinas, ἔδειξεν ὅτι τὸ Ἴακχος ἐνταῦθα δηλοῖ pudendum muliebre. Τὴν διατριβὴν δυστυχῶς δὲν ἔχομεν. Συνέμπτωσιν δὲ νομίζομεν ὅτι ὁ Σικελιώτης Διονύσιος (Ἀθην. σελ. 98, D) ἐκάλει «τὸν χοῖρον ἴακχον» (χοῖρος=γυν. αἰδοῖον).

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ ὗς καὶ χοῖρος, κτλ., ἤδη παρελθέτω καὶ ὁ κύσθος ἢ ὁ κυσός. Ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους Βατρ. στ. 429 λέγεται «Καὶ Καλλίαν γέ φασι τοῦτον τὸν Ἱπποβίνου κύσθου λεοντῆν ναυμαχεῖν ἐνημμένον», ὑπὸ δὲ τοῦ Εὐπόλιδος (Σχολ. Ἀριστοφ. 205,17) «ἐν τῇδε τοίνυν τῇ πόλει φρουρῶν ἐγώ ποτ' αὐτὸς γυναῖκ' ἐβίνουν κολλύβου καὶ παῖδα καὶ γέροντα κἀξῆν ὅλην τὴν ἡμέραν τὸν κύσθον ἐκκορίζειν» (Ἴδε τὰ γεγραμ-

[1] Herm. ἀντὶ τοῦ οὐδέ.

[2] Ἐγέλων—κόλποι Ludwich ἀντὶ τοῦ γελῶν—κόλπους. θ'προσέθηκα.

μένα ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τοῦ Πανεπ. Θεσσαλονίκης τόμ. Α', σελ. 99). Ὁ δ' Εὐστάθιος σελ. 746,17 περὶ ἐναλλαγῆς ἀφώνων λόγον ποιούμενος γράφει «τὸ γοῦν ἐντεῦθεν ἐνθεῦτέν φασι καὶ τὸν χιτῶνα κιθῶνα καὶ τὸν βάτραχον βάθραχον. Οὕτω δὲ καὶ χύτρα κύθρα λέγεται καὶ ἡ παρὰ τῷ κωμικῷ δὲ κύσθου ἢ κύσου λεοντῆ ὅμοιόν τι νοεῖ. Ἔστι δὲ μέχρι καὶ νῦν ἀκοῦσαι πολλοὺς τῶν ἀγροίκων οὕτω καὶ τὰ ἀκάντια ἀχάντια λέγοντας. Ὅτι δὲ τὸν κύσθον καὶ κύσον ἔλεγον ἐλλείψει τοῦ θ δηλοῖ καὶ ὁ κυσολέσχης[1]». Ὁ ὀρθὸς τονισμὸς εἶναι οὐχὶ κύσος ἀλλὰ κυσός. Ὁ Ἡσύχιος λέγει «κυσός: ἡ πυγὴ καὶ τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον» καὶ ὁ Σουΐδας «κυσός: ἡ πυγὴ ἢ γυναικὸς αἰδοῖον». Παρὰ τῷ Ἡρώνδᾳ Ἐνυπν. 3 κεῖται «ἢ προσμενεῖς σύ, μέχρι σευ ἥλιος θάλψη τὸν κυσὸν (τὴν πυγὴν) ἐσδύς;». Ἐκ τοῦ κύσθος καὶ κυσός φέρονται οὐκ ὀλίγα σύνθετα, οἷον ξενοκυσθαπάτη (πρβ. βρωματομειξαπάτη) δηλοῦν τὸ ἀπατᾶν τὴν γυναῖκα καὶ ξένον κύσθον τ. ἔ. ἀλλοτρίαν γυναῖκα κινεῖν (Ἀνθ. Παλατ. ΙΑ', 202), τὸ κυσοχήνη (πρβ. διθυραμβοχάνα) σημαῖνον τὸ κεχηνέναι τὸν κυσόν, τὸ κυσοδόχη (Cobet κυσοδόκη) τ.ἔ. ξύλον, ἐν ᾧ ἁμαρτάνουσαι αἱ πόρναι ἐδεσμεύοντο (Ἀλκίφρ. Ἐπιστ. Γ', 36,2), κυσολαμπίς, κυσονίπτης, ἰωνόκυσος, κυσολάκων, κυσί(νό)χωλος, ἐγκυσίχωλος». Εὕρηται δὲ καὶ ὄνομα ἑταίρας, Ληναιόκυσθος (Ἀθην. 583 Ε). Οἱ γλωσσολογοῦντες ἀναφέρουσι καὶ τὸ ῥωμαϊκὸν cunnus εἰς τὸ κυσός. Σήμερον κυκλεῖται ἐπὶ τοῦ γυναικείου αἰδοίου τὸ χύστος, οἷον «τῆς μάννας σου ὁ χύστος» καὶ τὸ χύστον ἐν Πόντῳ (Μ Ν Ε Χατζιδ. Β', 54).

7. μύρτον. Φώτ. «μύρτον : τὸ σχίσμα τοῦ γυναικείου αἰδοίου, οὗ

---

[1] Ὁ μὲν Κοραῆς εἰκάζει ὅτι πρέπει νὰ γραφῇ κυσολείχης ἀντὶ τοῦ κυσολέσχης, ὁ δὲ Herwerden ἐν Lex. Graec. Suppl. et Dialect. σ. 858 κυσολοιχής. Ἡμεῖς φρονοῦντες ὅτι καλῶς ἔχει ἡ παράδοσις ἐπιλέγομεν ὅτι ἀμφότεροι οἱ σχηματισμοὶ δὲν ἔχουσιν ὀρθῶς, ἀλλ' ἀρχαῖος μόνον κυσολείκτης, ὡς αἰδιολείκτης, τραπεζολείκτης, χυτρολείκτης, θὰ ἔλεγεν, ἢ κυσολοιχός (Ρωμ. cunnilingus), ὡς αἰσχρολοιχός, αἱματολοιχός, κνισολοιχός—ία, ματτυολοιχός, τραπεζολοιχός, τυρολοιχός. Ἐπλάσθη ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ ῥῆμα κωμῳδολοιχῶ Σφ. 1318 «κωμῳδολοιχῶν περὶ τὸν εὖ πράττοντα ἀεί». Ἐν δὲ τῷ μιμιάμβῳ Χαριτίῳ ἀνωνύμου μιμιαμβογράφου κατακεχωρισμένῳ ἐν τῇ πέμπτῃ ἐκδόσει τοῦ Ἡρώνδα σ. 101 Crus. κέ. μνημονεύεται καὶ ποταμὸς Ψώλειχος στ. 27.40, ὅπερ εἶναι καθ' ἁπλολογίαν εἰρημένον ἀντὶ τοῦ Ψωλολοιχός. Πρβ. ἀλφιταμοιβός, ἀργυραμοιβός, χρυσαμοιβός, διφθεραλοιφός· ἔτι δ' ἠδύνατο νὰ λεχθῇ καὶ λειχόκυσος. Πρβ. λειχοπίναξ, λειχομύλη: Φέρεται δὲ παρὰ τῷ Ἡσυχίῳ καὶ «σωμάλοιφος· ὁ κατειλημμένος· σώματι· τὰ σκύτινα αἰδοῖα», ἀνθ' οὗ ἴσως γραπτέον «σ. ὁ κατηλειμμένος τὸ σῶμα· σωμάτια (δὲ) τὰ σκύτινα αἰδοῖα». Πρβ. τὰ κατωτ. λήμματα: δέμας—σάρξ—νεῦρα.

τὸ μεταξὺ κλειτορίς» (Πρβ. καὶ Ἡσύχ. λ. μύρτος). Ἀριστοφ. Λυσ. 1004 «ταὶ γὰρ γυναῖκες οὐδὲ τῶ μύρτω σιγῆν (=τοῦ μύρτου θιγεῖν) ἐᾶντι πρὶν κα ἅπαντες ἐξ ἑνὸς λόγω σπονδὰς ποιηῶμεθα καττὰν Ἑλλάδα». Σχολ. «τοῦ γυναικείου αἰδοίου». Πλάτ. Ἀπ. 674 «μύρτων πινακίσκος χειρὶ παρατετιλμένων».

8. σῦκον. Ἀριστοφ. Εἰρ. 1351 «τοῦ μὲν μέγα καὶ παχὺ (ἐνν. τὸ πέος), τῆς δ' ἡδὺ τὸ σῦκον» (Σχολ. «τὸ τῆς Ὀπώρας αἰδοῖον λέγει· ἅμα δὲ καὶ πρὸς τὸ ὄνομα τῆς Ὀπώρας τὸ σῦκον λέγει»). Πρβ. στ. 1345 «οἰκήσετε γοῦν καλῶς, οὐ πράγματ' ἔχοντες, ἀλλὰ συκολογοῦντες» καὶ Στράττ. παρ' Ἀθηναίῳ σ. 592 d «καὶ τὴν Λαγίσκαν τὴν Ἰσοκράτους παλλακὴν ἰδεῖν με συκάζουσαν εὐναίαν ἔτι, κτἑ.» καὶ Ἐτυμ. Μέγ. 733,47 «συκοφαντεῖν παρὰ Πλάτωνι καὶ Μενάνδρῳ οἷον κνίζειν ἐρωτικῶς». Ὑπὸ τῶν νεωτέρων νομίζεται ὅτι συκοφάντης ἐσήμαινε τὸ πρῶτον τὸν δεικνύοντα τὸ σῦκον, τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον σχηματιζόμενον διὰ τῆς μεταξὺ τοῦ μέσου καὶ τοῦ λιχανοῦ ἔνδοθεν προβολῆς τοῦ ἀντίχειρος κεκλεισμένης χειρός, ὅπερ λέγεται ἰταλιστὶ far la fica, γαλλιστὶ fair la figue· ὅθεν ὁ Cook ὡς ἀρχικὴν ἔννοιαν τοῦ συκοφάντης-φαντεῖν ὑπολαμβάνει τὸ φαίνειν τὸ σῦκον, ὅπερ ἐποίουν μάλιστα αἱ γυναῖκες κατὰ τὸ γνωστὸν σχῆμα τῆς Βαυβοῦς (Ἴδε Πολίτην εἰς Σύμμ. Λαογρ. τόμ. Γ', σ. 360 κἑ. καὶ Κεραμόπουλον ἐν Ἀποτυμπανισμῷ σελ. 123).

Ὁ δ' Ἀρχίλοχος παίζων τὴν ἑταίραν Πλαγγόνα, ἣν οἱ πολλοὶ Πασιφίλην ὠνόμαζον ὡς πάντων δέκτριαν, αὐτὸς καλεῖ συκῆν, ἥτις πολλὰς κορώνας ἐβόσκησε, ἧς δηλ. τὸ σῦκον πολλαὶ κορῶναι τῷ ῥάμφει ἔπληξαν, ἢ ἀμαθέστερον καὶ σαφέστερον, ἣν πολλοὶ ἐβίνησαν «Συκῆ πετραίη πολλὰς βόσκουσα κορώνας, Εὐήθης ξείνων δέκτρια Πασιφίλη» (Ἀθην. σ. 594, D). Οὐχὶ διαφόρως πρὸς τὸν Πάριον ποιητὴν λέγει ὁ Ἀλκίφρων Ἐπιστ. Δ', 13,2 «Νικίας δ' ὁ λάσταυρος οὐκ οἶδ' ὁπόθεν ἐπανιὼν ποῖ ὑμεῖς ἀθρόαι; τίνος ἄπιτε καταπιεῖν ἀγρόν; μακάριον ἐκεῖνο τὸ χωρίον ὅποι βαδίζετε, ὅσας ἕξει συκᾶς». Πρβ. Ἀνθ. Παλ. ΙΒ', 185 «τοὺς σοβαροὺς τούτους καὶ τοὺς περιπορφυροσήμους Παῖδας, ὅσους ἡμεῖς οὐ προσαφικόμεθα, Ὥσπερ σῦκα πέτραισιν ἐπ ἀκρολόφοιο πέπειρα Ἔσθουσιν γῦπες, Δίφιλε, καὶ κόρακες». Παρασημειωτέον δ' ὅτι ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ Ϛ', 191 ὁ Κορνήλιος Λόγγος ποιεῖ τὸν πένητα Λεωνίδαν ἀνατιθέντα τῇ Κύπριδι μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ μελιχρὰ σῦκα.

9. κῆπος. Διογ. Λαέρτ. Β', 12,5 «Τοῦτόν (τὸν Στίλπωνα) φασι περὶ τῆς Ἀθηνᾶς τῆς τοῦ Φειδίου τοιοῦτόν τινα λόγον ἐρωτῆσαι, Ἆράγε ἡ τοῦ Διὸς Ἀθηνᾶ θεός ἐστι; Φήσαντος δὲ Ναί· Αὕτη δέ γε, εἶπεν, οὐκ ἔστι Διός, ἀλλὰ Φειδίου. Συγχωρουμένου δέ, Οὐκ ἄρα, εἶπεν, αὐτὴ θεός ἐστιν. Ἐφ' ᾧ καὶ εἰς Ἄρειον πάγον προσκληθέντα, μὴ ἀρνήσασθαι, φά-

σκειν δ' ὀρθῶς διειλέχθαι. Μὴ γὰρ εἶναι αὐτὴν θεόν, ἀλλὰ θεάν· θεοὺς δὲ εἶναι τοὺς ἄρρενας. Καὶ μέντοι τοὺς Ἀρεοπαγίτας εὐθέως αὐτὸν κελεῦσαι τῆς πόλεως ἐξελθεῖν. Ὅτε καὶ Θεόδωρον τὸν ἐπίκλην θεὸν ἐπισκώπτοντα εἰπεῖν, Πόθεν δὲ τοῦτ' ᾔδει Στίλπων; ἢ ἀνασύρας αὐτῆς τὸν κ ῆ π ο ν ἐθεάσατο;». Ὁ Εὐστάθιος ἐν ταῖς εἰς Ὅμηρον Παρεκβολαῖς σελ. 1921,53 καταλέγων ποικίλα ὀνόματα πρὸς δήλωσιν τῆς πόρνης προστίθησι καὶ τόδε «φορτικὸν δέ γε ἡ μ α ν ι ό κ η π ο ς, ὃ δηλοῖ μεμηνυῖαν περὶ κ ῆ π ο ν τὸν κατ' αὐτήν, ὃς τὸ π α ι δ ο γ ό ν ο ν σημαίνει». Πρβ. καὶ σελ. 536,22 καὶ Σουΐδ. λ. μ υ σ ά χ ν η. Ἐν τῷ Κύκλωπι τοῦ Εὐριπίδου στ. 499 κεῖται «ἐπὶ δεμνίοις τε ξ α ν θ ὸ ν χλιδανῆς ἔχων ἑταίρας μυρόχριστος λιπαρὸν βόστρυχον», ἀνθ' οὗ ὁ μὲν Meineke γράφει «ἐπὶ δεμνίοις τ' ἄ ν θ ο ς» σφόδρ' ἀθῷος, ὁ δὲ Hartung «ἐπὶ δεμνίοις τε μ α σ τ ὸ ν» καὶ ὁ Wecklein τὸ ἐπακολούθημα «ἐπὶ δεμνίοις τε κ ᾶ π ο ν». Τοῦτο εὐστοχώτατα κυροῖ λαϊκὴ παροιμία «εἶδες χέρι 'ς τὸ βυζί; δέξου, μουνί, μαντᾶτα» (Παροιμ. Πολίτ. τόμ. Γ', σελ. 324,1). Πρβ. Ἀλκίφρ. Ἐπιστ. Δ', 13,13 (σελ. 128 Teubn.) «καί τις ἐφίλησεν ὑπτιάσασα καὶ μασταρίων ἐφῆκεν ἅψασθαι, καὶ οἷον ἀποστραφεῖσα ἀτεχνῶς τ ο ῖ ς β ο υ β ῶ σ ι τ ὸ κ α τ ό π ι ν τ ῆ ς ὀ σ φ ύ ο ς π ρ ο σ α π έ θ λ ι β ε ν». Παιδοφίλης δέ τις καὶ κολλοποδιώκτης παρὰ τῷ Ψευδολουκιανῷ Ἔρωσι § 53 τάδε φθέγγεται «Αἱ γὰρ φανεραὶ μετὰ τῶν ἐσθήτων περιπλοκαὶ τὴν ἡδονὴν συνάπτουσιν, ἢ λάθριος ὑγρῶς ἡ δεξιὰ κατὰ κόλπου δῦσα μαστοὺς βραχὺ τὴν φύσιν ὑπεροιδῶντας (κάλλιον ὑ π ε ρ ο ι δ ο ῦ ν τ α ς) πιέζει, καὶ σφριγώσης γαστρὸς ἀμφιλαφὲς τοῖς δακτύλοις ἐπιδράττεται ὁμαλῶς, μετὰ τοῦτο καὶ πρωτόχνουν ἄνθος ἥβης. Καὶ τί τἄρρητα ἀναμετρήσασθαί με δεῖ; Τοσαύτης τυχὼν ἐξουσίας ὁ ἔρως θερμοτέρου τινὸς ἅπτεται πράγματος· εἶτ' ἀπὸ τῶν μηρῶν προοιμιασάμενος κατὰ τὸν κωμικὸν αὐτὸ ἐπάταξεν». Ἐν δὲ δημώδει ᾄσματι (Τραγ. Ρωμ. Passow σ. 438,578) λέγεται

Κυρά μ' γερδάνι σὄφερα, Τίποτε δὲ σοῦκαμα.
Καλὰ γερδάνι μοὔφερες· Ἑτὰ βυζάκια μ' τίθελες;
Κυρά μ' λεμώνια σόφερα, Τίποτε δὲ σὄκαμα.
Καλὰ λεμώνια μὄφερες· Σ τὴν κοιλιοῦλλά μ' τίθελες;
Κυρά μ' ζωνάρι σόφερα, Τίποτε δὲ σὄκαμα
Καλὰ ζωνάρι μὄφερες· Παρακάτω τίθελες;
Κυρά μ' ἀγγούρια φύτευα, κτλ.

10—11. ῥ ό δ ο ν—ῥ ο δ ω ν ι ά. Ἡσύχ. «ῥ ό δ ο ν: Μυτιληναῖοι τὸ τῆς γυναικός, καὶ τὸ σύνηθες. ῥ ο δ ω ν ι ὰ ὁ τόπος, ἔνθα φύεται τὰ ῥόδα, καθάπερ καὶ ἰωνιά, ὅπου τὰ ἴα φύεται καὶ κρινωνιά, ἔνθα τὰ κρίνα. δηλοῖ δὲ καὶ τὸ ἀ ν α ι δ έ ς». Φερεκρ. Ἀπ. 108,27 «κόραι ἀρτίως ἡβυλλιῶσαι καὶ τὰ ῥ ό δ α κεχαρμέναι». Κρατῖν. Ἀπ. 48 «ὡς γ' ἐσθίων τοῖς σιτίοισι ἥδομαι. Ἅπαντα δ' εἶναί μοι δοκεῖ ῥοδωνιά Καὶ μῆλα κτἑ.». Σχολ. Θεοκρ. σελ. 242,19 Teubn. «ὅτι τὸ γυναικεῖον μόριον καὶ ῥ ό δ ο ν καὶ ῥ ο δ ω ν ι ά ν φασιν, ὡς Κρατῖνος ἐν Νεμέσει κτἑ.» καὶ σελ. 243,8. Πρβ. Παλατ. Ἀνθ. Ε', 36 «καὶ Ροδόπης μὲν ἔλαμπε μέσος μηρῶν πολύτιμος Οἷα ῥοδὼν πολλῷ σχιζόμενος ζεφύρῳ».

12. λ ε ι μ ώ ν. Εὐριπ. Κύκλ. 498 «μαστοῦ τε δραγμὸς καὶ παρεσκευασμένου ψαῦσαι χεροῖν λ ε ι μ ῶ ν ο ς». Ὁ Ἀρισταίνετος γενικώτερον παραβάλλει τὴν γυναῖκα πρὸς λ ε ι μ ῶ ν α λέγων Ἐπιστ. Β',1 (σ. 158 Η) «γυνὴ ἔοικε λ ε ι μ ῶ ν ι, καὶ ὅπερ ἐκείνῳ τὰ ἄνθη, τοῦτό γε ταύτῃ τὸ κάλλος—ἦρος δὲ παραχμάσαντος πέπαυται μὲν τὰ ἄνθη—ὁ δὲ λ ε ι μ ὼ ν γεγήρακεν».

Δὲν εἶναι δ' ἀπίθανον ὅτι ὁ ἀπὸ σκηνῆς φιλόσοφος τὴν λέξιν παρέλαβεν ἐκ τοῦ Ἐμπεδοκλέους. Ὁ Σχολιαστὴς τοῦ Εὐριπίδου ὑπομνηματίζων τὰ ἐν ταῖς Φοινίσσαις στ. 18 «μὴ σπεῖρε τέκνων ἄλοκα δαιμόνων βίᾳ· Εἰ γὰρ τεκνώσεις παῖδ', ἀποκτενεῖ σ' ὁ φύς» λέγει «παίδων ἄλοκα: Ἐμπεδοκλῆς ὁ φυσικὸς ἀλληγορῶν φησι· Σ χ ι σ τ ο ὺ ς λ ε ι μ ῶ ν α ς [1] Ἀ φ ρ ο δ ί τ η ς, ἐν οἷς ἡ τῶν παίδων γένεσίς ἐστιν. Εὐριπίδης δὲ ταὐτὸν τούτῳ φάσκων τήν τ' ἔννοιαν τὴν αἰσχρὰν ἀπέφυγε καὶ τοῖς ὀνόμασιν οἰκείως ἐχρήσατο τεχνικαῖς ταῖς μεταφοραῖς σ π ό ρ ο ν καὶ ἄ λ ο κ α λέγων» (Ἴδε λ. ἄ ρ ο τ ρ ο ν ἐν τῷ περὶ ἀνδρ. μορ. καταλόγῳ).

13. π ε δ ί ο ν. Παίζων ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τῇ Λυσιστράτῃ στ. 88 λέγει «Α. ἡδὶ δὲ ποδαπή ἐσθ' ἡ νεᾶνις ἁτέρα; Β. πρέσβειρά τοι, ναὶ τὼ σιώ, Βοιωτία ἵκει ποθ' ὑμέ. Α. ναὶ μὰ Δία Βοιωτία, καλόν γ' ἔχουσα τ ὸ π ε δ ί ο ν. Β. καί, νὴ Δία, κομψότατα τὴν β λ η χ ώ γ ε π α ρ α τ ε τ ι λ μ έ ν ο ν» καὶ ἐν τοῖς Ὄρνισι στ. 504 «Α. Αἰγύπτου δ' αὖ καὶ Φοινίκης πάσης κόκκυξ βασιλεὺς ἦν· χὠπόθ' ὁ κόκκυξ εἴποι κόκκυ, τότ' αὖ οἱ Φοίνικες ἅπαντες τοὺς πυροὺς ἂν καὶ τ ὰ ς κ ρ ι θ ὰ ς ἐ ν τ ο ῖ ς π ε δ ί ο ι ς ἐθέριζον. Β. τοῦτ' ἄρ' ἐκεῖν' ἦν τοὔπος ἀληθῶς· κόκκυ, ψ ω λ ο ὶ π ε δ ί ο ν δ ε!».

14. ν ᾶ π ο ς. Ἡσ. «ν. γυναικεῖον αἰδοῖον».

15. σ έ λ ι ν ο ν. Ἡσ. Φώτ. «σ. τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον». Κατὰ τὸν Meinek ἐν τῷ τοῦ κωμικοῦ Πλάτωνος ἀποσπάσματι παρ' Ἀθην. σ. 441 Ε «λαγῷα δώδεκ' ἐ π ι σ έ λ η ν α», ὅπερ ὁ Ἡσύχιος ἑρμηνεύει πέμματα μηνοειδῆ, εἰκάζει ὅτι ὁ κωμικὸς παίζει πρὸς τὸ σ έ λ ι ν ο ν τὸ δηλοῦν τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον. Πρβ. λ. σάραβον.

16. κ ό κ κ ο ς. Ἡσ. «κ. ἐξ οὗ τὸ φοινικοῦν βάπτεται καὶ αὐτὸ τὸ χρῶμα καὶ τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον».

---

[1] Διάφρ. γρ. λ ι μ έ ν α ς.

17. σάκα—σάκανδρος—ὕσσακος. Ἡσ. «σάκαν: τὸ τῆς γυναικός», ἐντεῦθεν διορθοῦσι τὸ παρὰ Φωτίῳ σάκταν (λ. σάβαρον) εἰς τὸ σάκαν (Πρβ. καὶ χοιροσάκα παρ' Ἡσυχ. λ. χοῖρος). Ἀριστοφ. Λυσιστρ. 824 «Α. Ἀλλὰ κρούσω τῷ σκέλει; Β. τὸν σάκανδρον ἐκφανεῖς» καὶ στ. 1001 «ἀπήλαάν τὼς ἄνδρας ἀπὸ τῶν ὑσσάκων». Ὕσσαξ καὶ ὕσσακος παρὰ τοῖς Λάκωσι δηλοῖ τὸν πάτταλον ἢ πάσσαλον, ἀλλ' ἐνταῦθα ζητοῦνται οὐχὶ τὰ πατταλεύοντα ἀλλὰ τὰ πατταλευόμενα, τ. ἐ. τὰ γυναικεῖα μόρια, ὡς ὀρθῶς ἐνόησεν ὁ ἀρχαῖος Σχολιαστὴς καὶ ὁ Σουΐδας «ὑσσάκων: τῶν γυναικείων μορίων». Τὸ ὕσσακος εἶναι κωμικὸν τοῦ Ἀριστοφάνους κόμμα ἐκ τοῦ ὗς καὶ σάκος κατὰ τὸ σάκανδρος, ὡς ὀρθῶς παρετήρησεν ὁ Wilamowitz ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Λυσιστράτης σελ. 179. καὶ ἐν Griech. Verskunst. σ. 344.

18. τρύπημα. Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 624 «προβεβούλευται γὰρ ὅπως ἂν μηδεμιᾶς ᾖ τρύπημα κενόν». Εὐπ. Ἀπ. 354 «οὐδὲν κενὸν τρύπημ' ἂν ἐν ταῖς οἰκίαις ἂν εὕροις». Πρβ. Προκόπ. Ἀνέκδ. Θ', 17 «ἡ δὲ (Θεοδώρα) κἀκ τριῶν τρυπημάτων ἐργαζομένη ἐνεκάλει τῇ φύσει δυσφορουμένη ὅτι δὴ μὴ καὶ τοὺς τιτθοὺς αὐτῇ εὐρύτερον ἢ νῦν εἰσι τρυπῴη, ὅπως καὶ ἄλλην ἐνταῦθα μῖξιν ἐπιτεχνᾶσθαι δυνατὴ εἴη». Τζέτζ. Ἱστορ. Χιλ. Ϛ', 39 «τὴν δ' ἐργασίαν ἣν φησι τριῶν ἐκ τρυπημάτων» καὶ στ. 45 «τὸ ἔργον Νέαιραν τελεῖν τριῶν ἐκ τρυπημάτων». Πρβ. Θεόκρ. Εἰδ. Ε'. 41 «ἀνίκ' ἐπυγιζόν τυ, τὺ δ' ἄλγεες· αἱ δὲ χίμαιραι αἵδε κατεβληχῶντο, καὶ ὁ τράγος αὐτὰς ἐτρύπη». Ἀνθ. Παλατ. ΙϚ', 243 «ἣν δὲ παρεκβήῃς εἰς ἃ οὐ θέμις, οὔτι σ' ὀνήσει ἡ λάχνη· τρυπᾶν πάντας ἐπιστάμεθα».

19. τρῆμα. Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 906. Ἡ γραῦς πρὸς τὴν Νεᾶνιν «ἐκπέσοι σοι τὸ τρῆμα τό τ' ἐπίκλιντρον ἀποβάλοις, βουλομένη σποδεῖσθαι καὶ ἐπὶ τῆς κλίνης ὄφιν (ψυχρὸν) εὕροις». Σχολ. «τὸ αἰδοῖον». Πρβ. Προκόπ. Ἀνεκδ. σελ. 110,8 Teubn. «ξυγκαταδαρθὼν δ' ὁ Σατορνῖνος τῇ νύμφῃ καὶ διαπεπαρθενευμένην εὑρὼν ἔς τινα τῶν ἐπιτηδείων ἐξήνεγκεν ὅτι δὴ οὐκ ἄτρητον γήμαι» καὶ Μέγ. Ἐτυμ. σελ. 399,16 «Εὐτρήσιος: παρὰ τὸ τετρῆσθαι τὸν Αὐτόλυκον ὁ Εὔπολις σκώπτει».

20. τρυμαλιή. Ψευδοπλούτ. Ἠθ. σελ. 11α' «τοῦ γὰρ Φιλαδέλφου γήμαντος τὴν ἀδελφὴν Ἀρσινόην Σωτάδης εἰπών· ἐς οὐχ ὁσίην τρυμαλιὴν τὸ κέντρον ὠθεῖς' ἐν δεσμωτηρίῳ πολλοὺς κατεσάπη χρόνους». Πρβ. Ἀθήν. σελ. 621Α'.

21—23. λάκκος—ἀγγεῖον—πύελος. Μάχ. παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 580α' «Νὴ τὴν Ἀθηνᾶν καὶ θεοὺς ' ψυχρόν γ' ἔφη (ὁ Δίφιλος) Γνάθαιν' ἔχεις τὸν λάκκον ὁμολογουμένως', ἡ δ' εἶπε 'τῶν σῶν δραμάτων γὰρ ἐπιμελῶς εἰς αὐτὸν αἰεὶ τοὺς προλόγους ἐμβάλλομεν». Φέρεται δὲ καὶ ἐν σελ. 579,e «Παρὰ Γναθαίνῃ Δίφιλος πίνων ποτὲ ψυχρόν γ' ἔφη, τἀγγεῖον, ὦ Γνάθαιν' ἔχεις. Τῶν σῶν γάρ, εἶπεν, ἐπιμελῶς, ὦ Δίφιλε, εἰς αὐτό γ' αἰεὶ δραμάτων ἐμβάλλομεν», ὅπερ νοθεύεται ὑπὸ τοῦ Dindorf. Λέγεται δὲ καὶ ἐν σελ. 585Α' «Ἀριστόδημος δ' ἐν δευτέρῳ Γελοίων Ἀπομνημονευμάτων Γνάθαιναν, φησί, δύο ἐμισθώσαντο, στρατιώτης καὶ μαστιγίας· ἀναγωγότερον οὖν τοῦ στρατιώτου λάκκον αὐτὴν εἰπόντος 'πῶς; ἔφησεν· ἢ ὅτι δύο ποταμοὶ ἐμβάλλετέ μοι, Λύκος καὶ Ἐλεύθερος;». Ἐν σχολίῳ παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 695,e κεῖται «Πόρνη καὶ βαλανεὺς τωὐτὸν ἔχουσ' ἐμπεδέως ἔθος· Ἐν ταὐτᾷ πυέλῳ τόν τ' ἀγαθὸν τόν τε κακὸν λόει».

24. κοῖλον Ἄργος. Μάχ. παρ' Ἀθηναίῳ 582α' «ἡ δ' εἶπε· μῆτερ, πῶς, ἔφη, μέλλω φιλεῖν τὸν μηδὲν ὠφέλημα, τὸν ὑπὸ τὰς στέγας τὸ κοῖλον Ἄργος δωρεὰν θέλοντ' ἔχειν» (Ἴδε Cobet Collect. Crit. σελ. 190). Πρβ. Ἀριστ. π. Ζῷ. Ἱστορ. 493β,2 «τὸ δὲ τῆς γυναικὸς αἰδοῖον ἐξ ἐναντίας τῷ τῶν ἀρρένων· κοῖλον γὰρ τὸ ὑπὸ τὴν ἥβην οὐχ ὥσπερ τὸ τοῦ ἄρρενος ἐξεστηκός».

25. κολεός. Τὸ παρ' Ἀρισταινέτῳ Ἐπιστ. Β', 6 (σελ. 162 Η) ἁπαντῶν «ὄναισθέ γε δικαίως ἀλλήλων ἐπὶ μήκιστον χρόνον καὶ γένοιτο παιδίον ὑμῖν ὅμοιον τῷ πατρί. εὗρεν οὖν ἡ μάχαιρα κολεὸν ἄξιον ἑαυτῆς» οὐχὶ οὕτω καίριον ὑπάρχει ὅσον τὸ παρὰ Πλαύτῳ Pseudol. Δ', 7,84. φερόμενον «Conuniebatne in vaginam tuam machaera militis». Ἀλλὰ ὅτι καὶ τὸ κολεὸς μεταφορικῶς θὰ ἐλέγετο ἐπί τε τοῦ ἐμπροσθίου κυσοῦ καὶ τοῦ ὀπισθίου οὐδ' ἀμφιβολία ὑπάρχει. Φέρεται δὲ καὶ παρὰ τῷ Ἡσυχίῳ «Κολεάζοντες : ὠθοῦντες—Κολύοντες : περαίνοντες—Κολεασμός : τὸ περαίνεσθαι· πεποίηται δὲ ἀπὸ τοῦ κόλου , καὶ ἀπὸ τοῦ καθιέναι εἰς τὸ κόλον , τοῦτο δὲ κολεάζειν ἔλεγον», περὶ ὧν γράφει ὁ Cobet ἐν Nov. Lect. σελ. 428 «Haec omnia ἐκ τῆς Κωμικῆς λέξεως sumta sunt et sic emendanda: Κολεάζοντες: ὠθοῦντες εἰς κολεόν, περαίνοντες—Praeterea scribendum esse patet ἀπὸ τοῦ κολεοῦ et καθιέναι εἰς τὸν κολεόν». Κεῖται δὲ καὶ ἐν τοῖς Ἱππιατρικοῖς Paris. 1068 «αἱ φλέβες αἱ πρὸς τὴν ἕδραν πάλλονται καὶ τὸ αἰδοῖον οὐ κολεάζει».

Παρασημειωτέον δὲ καὶ τοῦτο ὅτι ὁ Μελαχρινός, ὁ νεώτερος Διονύσιος, ἔπλασε τὴν λέξιν ἡδονοθήκη ἐπὶ τοῦ γυναικείου αἰδοίου.

26. τρυβλίον. Ὁ κωμικὸς ἐν ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις παίζων στ. 847 καὶ τρυβλία ὠνόμασε τὰ τῶν γυναικῶν αἰδοῖα «Σμοῖος δ' ἐν αὐταῖς ἱππικὴν στολὴν ἔχων Τὰ τῶν γυναικῶν διακαθαίρει τρυβλία».

27. δέλτα. Ἡ Λυσιστράτη ἐν τῷ ὁμωνύμῳ τοῦ Ἀριστοφάνους δράματι στ. 152 λέγει «εἰ γὰρ καθήμεθ' ἔνδον ἐντετριμμέναι καὶ ἐν τοῖς χιτωνίοισι τοῖς ἀμοργίνοις Γυμναὶ παρίοιμεν δέλτα παρατετιλμέναι, στύοιντο δ' ἄνδρες καὶ ἐπιθυμοῖεν σπλεκοῦν, ἡμεῖς δὲ μὴ προσείμεθ' ἀλλ' ἀπεχοίμεθα, σπονδὰς ποιήσαιντ' ἂν ταχέως, εὖ οἶδ' ὅτι». Ὁ Σουΐδας, ὁ Εὐστάθιος

σελ. 1539,33 καὶ ὁ Σχολιαστὴς λαμβάνουσι τὸ δέλτα ἀντὶ τοῦ γυναικείου αἰδοίου «τοιοῦτον γὰρ τὸ σχῆμα», ἀλλὰ τοῖς γραμματικοῖς ἐναντιοῦται ὁ Van Leeuwen λέγων ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Λυσιστράτης «δέλτα in formam litterae ∇; vid. ad. Ach. 849», ἔνθα παραβάλλει τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος χωρίον πρὸς ἄλλα, οἷον κεκαρμένος μοιχόν, σκυθιστὶ χειρόμακτρον ἐκκεκαρμένος, σκάφιον ἀποκεκαρμένη, κτλ. Ταὐτά πως καὶ ὁ Wilamowitz γράφει ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Λυσιστράτης σελ. 132 ἀποβλέπων εἰς τὸν ποικίλον ἑκάστοτε τῆς κομμώσεως τοῦ ἐφηβαίου τρόπον. Ἀλλ' ὁ Maximilian Mayer ἐν Phil. Woch. 1929, σελ. 91 κέ. συνηγορεῖ τῷ Σχολιαστῇ ὅτι διὰ τοῦ δέλτα δηλοῦται τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον φέρων μαρτύρια οὐχὶ γραπτὰ ἀλλ' ἔργα τέχνης, ἐν οἷς τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον ἔχει σχῆμα ∇, οὐχὶ δ' ἡ κόμμωσις. Ἔπειτα νομίζομεν ὅτι αἱ ἀρχαῖαι Ἑλληνίδες, ὡς αἱ σημεριναὶ Ἀνατολίτισσαι, μίαν καὶ μόνην κόμμωσιν εἶχον εἰς τοὺς ἀπορρήτους μυχούς, τὴν ἀποψίλωσιν τοῦ αἰδοίου, εἴτε διὰ τοῦ παρατιλμοῦ χειρὶ εἴτε λύχνῳ ἀφεύουσαι εἴτε διὰ τοῦ ξυροῦ. Ταῦτα δ' ἀληθῶς ἐφίλουν νὰ ἐπιτηδεύωσιν αἱ φιλάρεσκοι γυναῖκες, οὐχὶ δ' οἱ ἄνδρες, πλὴν εἴ τις ἐτύγχανε τῶν πεπιττωμένων τὰ σκέλη καὶ τὸν πώγωνα περιεξυρημένων, φῦκος ἐντετριμμένων καὶ ὑπογεγραμμένων τοὺς ὀφθαλμούς, διασεσαλευμένων τὸ βλέμμα καὶ τὸν τράχηλον ἐπικεκλασμένων, τῶν δακτύλῳ ἄκρῳ τὴν κεφαλὴν κνωμένων [1] καὶ τὴν ἄτακτον Ἀφροδίτην [2] θεραπευόντων, ὧν ἐκ τοῦ ἀρχοῦ κατὰ τὸν Αἰσώπειον μῦθον [3] ἐξῆλθεν ἡ τελευταῖον ὑπὸ τοῦ Διὸς ἐντεθεῖσα διάθεσις τῆς αἰσχύνης, ὡς ἐπεισῆλθεν ἕτερόν τι. Ἐχρῶντο δ' οἱ τοιοῦτοι μολακοὶ καὶ ἀκόλαστοι, οἱ Θεόδωροι καὶ οἱ Ἀριστόδημοι, οἱ εὐρύπρωκτοι [4] τοῦ Ἀριστοφάνους παρατιλτρίαις [5], ὥς τινες τῶν παρ' ἡμῖν γυναικομίμων φοιτῶσιν εἰς τὰ τῶν ὀνυχοκομμωτριῶν (manucuristes) ἐργαστήρια.

Ἡ Πραξαγόρα προλογίζουσα ἐν ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις προσβλέπουσα πρὸς τὸν ἀπὸ τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου ἀνηρτημένον λύχνον [6] ἄλλα τε πολλὰ λα-

[1] Λουκ. Ρητ. Διδ. 11. Πλούτ. Πομπ. ΜΗ΄.

[2] Πλάτ. Νόμ. 840Ε.

[3] σελ. 72,148 Halm.

[4] Εὐρύπρωκτος λ. σύνθετος ἐκ τοῦ εὐρύς κοινῶς φαρδύς καὶ τοῦ πρωκτός, ὃς πολυώνυμος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Ἴδε Β΄ κεφ. ὀρχός.

[5] Φώτ. παρατίλτρια: οὐ δρωπακίστρια· παρατιλλόμενος· ὁ πιττούμενος». Πρβ. Κρατῖν. Ἀποσπ. 90. Ὁ δὲ οὐ παρατιλλόμενος ἀπαράτιλτος ἢ ἀπαράλεκτος καλεῖται. Πρβ. καὶ Θεόπομπ. παρ' Ἀθην. σ. 518 Β΄. Ἐν δὲ τῷ πρὸς τὸν Ἀπαίδευτον § 23 ὁ Λουκιανὸς ἀναφέρει ὅτι ὑπῆρχε καί τις κίναιδος Συβαρίτης Ἡμιθέων, ὅστις συνέγραψε θαυμαστοὺς νόμους ὡς χρὴ λεαίνεσθαι καὶ παρατίλεσθαι (Ἴδε καὶ Herbst ἐν Galen. Perg. de Attic. Stud. Testim. σ. 54).

[6] Ὡς δ' ἡ χαρίεσσα τοῦ Ἀριστοφάνους Μοῦσα ποιεῖ τὴν Πραξαγόραν ἐπιμαρτυρομένην τὸν λύχνον, τὸν μύστην τῶν ἀποκρύφων, οὕτω καὶ μεταγενέστεροι ποιηταὶ ποιοῦσι

λεῖ καὶ δὴ καὶ τάδε «μόνος δὲ μηρῶν εἰς ἀπορρήτους μυχοὺς λάμπεις, ἀφεύων τὴν ἐπανθοῦσαν τρίχα». Ὥστε ὡς ἔβλεπον ηὐξημένα τὰ τριχίδια αἱ matronae τῶν Ἀθηνῶν, τὸν λύχνον μετὰ χεῖρας εἶχον καὶ ἐποίουν τὸν χοῖρον αὐτῶν ἀληθῶς ἠφευμένον χοῖρον. Πρβ. καὶ Λυσιστρ. στ. 827 «ἀλλ' ὅμως ἂν οὐκ ἴδοις Καίπερ οὔσης γραὸς ὄντ' αὐτὸν κομήτην, ἀλλ' ἀπεψιλωμένον τῷ λύχνῳ». Ὅθεν ὁ κωμικὸς Πλάτων παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 441-442 καταριθμῶν πάνθ' ὅσα ποιοῦσιν αἱ γυναῖκες, ὅταν ἔχωσιν ἀνάγκην νὰ ἴδωσι τὸν Φάωνα, μεταξὺ ἄλλων λέγει «βολβῶν [1] μὲν Ὀρθάννῃ [2] τρί' ἡμιέκτεα, Κονισάλῳ δὲ καὶ παραστάταιν δυοῖν Μύρτων πινακίσκος χειρὶ παρατετιλμένων· Λύχνων γὰρ ὀσμὰς οὐ φιλοῦσι δαίμονες» (Πρβ. καὶ εἰκόνα κύλικος καὶ ἑρμηνείαν F. Hauser ἐν Österr. Jahrb. XII. σ. 86). Ἐν τῇ μνημονευθείσῃ κωμῳδίᾳ ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις στ. 60 ἐρωτᾷ τῶν Ἐκκλησιαζουσῶν τις τὰς ἄλλας ἐὰν ἐξετέλεσαν ὅσα ἀπεφάσισαν κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Σκιροφορίων. Τότε ἄλλη μὲν ἀπαντᾷ ὅτι

τοὺς ἐραστὰς ἐπικαλουμένους τὸν συνίστορα τῶν ἀλαλήτων, τὸν συνίστορα ὅρκων καὶ νυχίων ἐρώτων λύχνον· καὶ ἕτερος μὲν ἐραστὴς ἱκετεύει αὐτὸν νὰ μὴ παρέχῃ τὸ φῶς αὐτοῦ, ὅταν τὸ ἐρωμένιον συγκοιμᾶται μετ' ἄλλου, ἕτερος δὲ βλέπων ὅτι ὁ λύχνος τρὶς ἔπταρε οἰωνίζεται ὅτι ταχέως εἰς θαλάμους θὰ ἔλθῃ ἡ φίλη, καὶ πάλιν ἄλλη ἀφιεροῖ τὸν συμπαίστορα μύστην παννυχίδων λύχνον τῇ Κύπριδι (Ἀνθ. Παλ. Ε΄, 4.5.7.8. Ϛ΄, 162.333. Ζ΄, 219)· ὁ δὲ Μουσαῖος σμυχόμενόν τε Λέανδρον καὶ λύχνον ἀκούει, λύχνου δὲ σβεννυμένοιο ἡ Ἡρὼ νεκρὸν τὸν Λέανδρον δέρκεται (Μουσ. 5. 339).

[1] Οἱ βολβοὶ τῶν ὑποβινητιώντων βρωμάτων ἢ τῶν στυτικὴν δύναμιν ἐχόντων ὑπάρχουσιν. Πρβ. Ἀθήν. καὶ σελ. 63 d. 64 b κέ. 356 f, ἔνθα καὶ ὁ πουλύπους μνημονεύεται συνεργῶν τοῖς ἀφροδισίοις, ἔτι δὲ Ἀριστοφ. Ἐκκλησ. στ. 1091 «Α: πῶς οὖν δικωπεῖν ὀμφοτέρας δυνήσομαι; Β. καλῶς, ἐπειδὰν καταφάγῃς βολβῶν χύτρας». Μνημονεύει δ' ὁ Ἀθήναιος σελ. 18, d καὶ τάδε «ἀνθοῦσι δὲ — καὶ αἱ περὶ τὰς συνουσίας περιεργίαι, ὥστ' ἐπιτεχνᾶσθαι σπόγγους ὑποτίθεσθαι· ἐπακτικὸν γὰρ εἶναι τὸ τοιοῦτον πρὸς ἀφροδισίων πλῆθος. Θεόφραστος δ' οὕτω φησὶ (Ἱστορ. Φυτ. Θ΄, 18, 9) τινας ὀχευτικὰς δυνάμεις εἶναι ὡς καὶ μέχρι ἑβδομήκοντα συνουσιῶν ἐπιτελεῖν καὶ τὸ τελευταῖον αὐτοῖς αἷμα ἀποκρίνεσθαι. Φύλαρχος δὲ Σανδρόκοττόν φησι (Ἀποσπ. Ἱστορ. Ἑλλ. Α΄, 344) τὸν Ἰνδῶν βασιλέα Σελεύκῳ μεθ' ὧν ἔπεμψε δώρων ἀποστεῖλαί τινας δυνάμεις στυτικὰς τοιαύτας, ὡς ὑπὸ τοὺς πόδας τιθεμένας τῶν συνουσιαζόντων οἷς μὲν ὁρμὰς ἐμποιεῖν ὀρνίθων δίκην, οὓς δὲ καταπαύειν». Πρβ. καὶ σελ. 9 c. Ὁ Λουκιανὸς ἐν Ἀλεξ. § 11 μνημονεύει τάδε «Οὕτως ἄρα Ποδαλείριος μάχλος καὶ γυναικομανὴς τὴν φύσιν, ὡς ἀπὸ Τρίκκης ἄχρι Παφλαγονίας στύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου μητέρα». Ἐν μαγικοῖς παπύροις, ὡς εἴδομεν σελ. 9 χρῖμα στυτικὸν ὑπάρχει καὶ τὸ πέπερι μετὰ μέλιτος. Τοὐναντίον αἱ θριδακῖναι ἢ θρίδακες καὶ ὁ σικυὸς τῶν ἀστύτων ἢ τῶν ἀφροδισίων ἐφεκτικῶν τυγχάνουσιν (Ἀθην. σ. 69 b. 74 c. Πρβ. Ἀλκίφρ. Δ΄, 14, 4). Σβεστικὸν τῆς ἡδονῆς εἶναι καὶ ὁ ἄγνος (Ἴδε Κόντον ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι Ἀθηναίῳ τόμ. Ε΄, σελ. 486 κέ.).

[2] Ὀρθάννης καὶ Κονίσαλος Πριαπώδεις δαίμονες.

ἔχει τὰς μασχάλας λόχμης δασυτέρας, ἄλλη δ' ὅτι ἔρριψεν ἐκ τῆς οἰκίας τὸ ξυρόν, ἵνα δασυνθῇ καὶ οὕτω μὴ ὁμοιάζῃ πρὸς γυναῖκα. Ἐν δὲ τοῖς Βατράχοις στ. 516 αἱ ὀρχηστρίδες παρίστανται «ἡβυλλιῶσαί γ', ἄρτι παρατετιλμέναι», ὡς παρὰ Φερεκράτει Ἀπ. 196 «κόραι ἀρτίως ἡβυλλιῶσαι καὶ τὰ ῥόδα κεκαρμέναι». Εἰς τὰ κεκαρμένα ἄρα καὶ ἠφευμένα, παρατετιλμένα καὶ ἐξυρημένα ἠρέσκετο ὁ ὀφθαλμὸς τῶν Ἀθηναίων ἀνδρῶν καὶ τοῦτο συνειδυῖα ἡ Λυσιστράτη λέγει ἃ λέγει ἐν στ. 152, ἅτινα καὶ παρετέθησαν ἐν ἀρχῇ τοῦ λήμματος δέλτα. Δουλοπρεπὲς δ' ἐνομίζετο τὸ ἔχειν τὸν χοῖρον ὥσπερ πρόβατον δασύμαλλον. Ὅθεν ἡ Πραξαγόρα στ. 721 λέγει «καὶ τάς γε δούλας οὐχὶ δεῖ κοσμουμένας τὴν τῶν ἐλευθέρων ὑφαρπάζειν Κύπριν, ἀλλὰ παρὰ τοῖς δούλοισι κοιμᾶσθαι μόνον, κατωνάκην τὸν χοῖρον ἀποτετιλμένας».

Παρασημειωτέον δ' ὅτι ὁ ὀνοματολόγος ἐν τῷ Ζῳ βιβλίῳ § 95 καταλέγων ὀνόματα ἐκ τῶν Θεσμοφοριαζουσῶν (Ἀπόσπ. 320 Κ.) γυναικείου κόσμου καὶ φορημάτων ἐν τοῖς πρώτοις τὸ ξυρὸν ἀναφέρει «ξυρόν, κάτοπτρον, ψαλίδα, κηρωτήν, λίτρον, κτἑ.». Ἐν παρόδῳ δὲ μνημονεύομεν καὶ τὰ ἀναθήματα, ἃ ἡ πεντηκονταέτις φιλέραστος Νικιὰς ἐν τῷ ναῷ τῆς Κύπριδος ἐκρέμασεν (Ἀνθ. Παλ. Ϛ', 210) «σάνδαλα καὶ χαίτης ἀνελίγματα (πλεξοῦδες), τὸν διαυγῆ χαλκὸν ἀκριβείης οὐκ ἀπολειπόμενον (τ. ἔ. τὸ κάτοπτρον ἢ κάτροπτον, ὡς ἡ Λαῒς Ἀνθ. Παλατ. Ϛ', 1.18.20), ἃ τ' οὐ φωνητὰ πρὸς ἄνδρας». Μὴ τὰ τελευταῖα εἶναι ὁ ὄλισβος ἢ ὁ βαυβὼν τοῦ Ἡρώνδα, ἢ ἡ ψαλίς καὶ τὸ ξυρόν, ἅτινα μνημονεύει ὁ Πολυδεύκης διαλαμβάνων περὶ τοῦ γυναικείου κόσμου, ἢ καὶ ὁ λύχνος (Ἀνθ. Παλατ. Ϛ', 162);

27. δορίαλλος. Ἐτυμ. Μέγ. 283,45 «δορίαλλος: λέγεται καὶ δόριλλος. Ἀριστοφάνης· αἱ γυναῖκες τὸν δορίαλλον φράγνυνται. Ἔστι δὲ γυναικεῖον αἰδοῖον, ἐφ' ὕβρει τραγῳδιοποιοῦ Δορίλλου. Ἢ παρὰ τὸ δείρειν τὸ τυπτόμενον ἢ τὸ τιλλόμενον τὰς τρίχας καὶ οἱονεὶ ἐκδερόμενον, Οὕτω γὰρ πάλαι ἐψίλουν, ὡς δηλοῖ Ἀριστοφάνης ἡβυλλιῶσαι κἄρτι παρατετιλμέναι». (Ἴδε Kock. ἐν FCG I. σ. 483,367).

29—30. ὀπτάνιον—ἐσχάρα-αι. Ἀριστοφ. Εἰρ. 891 «βουλή, πρυτάνεις, ὁρᾶτε τὴν Θεωρίαν. Σκέψασθ' ὅσ' ὑμῖν ἀγαθὰ παραδώσω φέρων, ὥστ' εὐθέως ἄραντας ὑμᾶς τὼ σκέλει Ταύτης μετεώρω κᾆτ' ἀγαγεῖν Ἀνάρρυσιν. Τουτὶ δ' ὁρᾶτ' ὀπτάνιον ὑμῖν. Β. ὡς καλόν! Διὰ ταῦτα καὶ κεκάπνικα ἄρα». Σχολ. «τὸ αἰδοῖον αὐτῆς δείκνυσι. τὸ κεκάπνικε δὲ ἐπειδὴ μέλαν ἐστὶ διὰ τὰς τρίχας». Ἀλκίφρ. Ἐπιστ. Β', 7,2 (σελ. 31 Teubn.) «οὐ παύσῃ, τρικόρωνον καὶ ταλάντατον γερόντιον πειρῶν τὰς ἐφ' ἡλικίας ἀνθούσας ἡμᾶς ὥς τις ἄρτι γενειάζειν ἀρχόμενος;— οὐ τοὐπτανίου καὶ τῆς ἐσχάρας ὡς ἀδύνατος ὢν ἐξέωσαι; πῶς οὖν τακερὸν βλέπεις καὶ <συχνὸν ἢ πυκνόν;> ἀναστένεις;». Πρβ. Πλαῦτον Mostell. ἀρχ. «exi e culina sis foras mastigia». Ἀριστοφ. Ἱππ. 1285 «ἐν κασαυρείοισι λείχων τὴν ἀπόπτυστον δρόσον (= τὸ σπέρμα), καὶ μολύνων τὴν ὑπήνην, καὶ κυκῶν τὰς ἐσχάρας». Σχολ. «τὰ χείλη τῶν γυναικείων αἰδοίων». Φώτ. «ἐσχάρας: τὰ τῶν γυναικῶν αἰδοῖα». Εὐστάθ. σελ. 815,10 «ἐσχάραι — ἡ δὲ κωμῳδία καὶ τὸ γυναικεῖον μόριον οὕτω καλεῖ».

31. πελλάνα; Ἀριστοφ. Λυσιστρ. 995 «ὀρσὰ Λακεδαίμων πᾶὰ καὶ τοὶ σύμμαχοι ἅπαντες ἐστύκαντι· πελλάνας δὲ δεῖ». Ἡ ἔννοια εἶναι «τοῦ κύσθου δὲ δεῖ», πρὸς ὃ ἀντιτίθεται τὸ ἐν Εἰρ. 870 «τοῦ πέους δὲ δεῖ». Λανθάνει ἐν τῷ πελλάνα ἄγνωστός τις λέξις Λακωνικὴ καὶ ἱστορικόν τι γεγονός (Ἴδε Wilamowitz ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Λυσιστράτης σελ. 179).

32. εὔστρα. Εὐστάθ. σελ. 1446,30 «κωμικοὶ δὲ καὶ ἐπὶ γυναικείου μορίου φασί».

33—34. διασφάξ—Σινδικὸν διάσφαγμα. Εὐστάθ. σελ. 897,60 «ἐξ οὗ καὶ ἡ διασφὰξ ἐπὶ σχισμάτων λεγομένη, ὡς καὶ ὁ Ὀππιανὸς δηλοῖ σαφέστατα καὶ ὁ τὸ θῆλυ μόριον οὕτω καλέσας». Σινδικὸν διάσφαγμα: Ἱππῶν. 2 (τ. Α', σ. 269 D) «Κοραξικὸν μὲν ἠμφιεσμένη λῶπος, <γυμνὴ δὲ> πρὸς τὸ Σινδικὸν διάσφαγμα». Πρβ. Ἡσύχ. «Σ. διάσφαγμα : τὸ γυναικεῖον».

35 — 36. ἄμβων — κέλης. Εὐστάθ. σελ 1539,33 «ὅτι δὲ πολυώνυμον [ὂν] τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον ἄμβων τε γὰρ λέγεται καὶ χοῖρος καὶ ἐσχάρα καὶ δέλτα, τὸ αὐτὸ καὶ κέλης καλεῖται». Παρασημειωτέον δ' ὅτι τὸ κέλης παρὰ τῷ κωμικῷ καὶ ἄλλοις ἁπαντῶν οὐδαμῶς δηλοῖ αὐτὸ τοῦτο τὸ μόριον ἀλλὰ τρόπον καὶ σχῆμα Ἀφροδίτης, οἷον Λυσιστρ. 60 «ἀλλ' ἐκεῖναί γ' οἶδ' ὅτι ἐπὶ τῶν κελήτων[1] διαβεβήκασ' ὄρθιαι». Εἰρ. 894 «ἔπειτ' ἀγῶνά γ' εὐθὺς ἐξέσται ποιεῖν Ταύτην ἔχουσιν αὔριον καλὸν πάνυ, Πλαγίαν καταβάλλειν, εἰς γόνατα κῦβδ' ἑστάναι, Καὶ παγκράτιόν γ' ὑπαλειψαμένοις νεανικῶς παίειν, ὀρύττειν, πὺξ ὁμοῦ καὶ τῷ πέει. Τρίτῃ δὲ μετὰ ταῦθ' ἱπποδρομίαν ἄξετε, ἵνα δὴ κέλης κέλητα παρακελητιεῖ, ἅρματα δ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ἀνατετραμμένα Φυσῶντα καὶ πνέοντα προσκινήσεται· Ἕτεροι δὲ κείσονταί γ' ἀπεψωλημένοι περὶ ταῖσι καμπαῖς ἡνίοχοι πεπτωκότες». Πρβ. Σφ. 500 «καὶ ἐμέ γ' ἡ πόρνη χθὲς εἰσελθόντα τῆς μεσημβρίας, ὅτι κελητίσαι ἐκέλευον, ὀξυθυμηθεῖσά μοι ἤρετ' εἰ τὴν Ἱππίου καθίσταμαι τυραννίδα». Θεσμοφ. 153 «οὔκουν κελητίζεις, ὅταν Φαίδραν ποιῇς;». Μάχ. παρ' Ἀθην. 577 D «φασὶ καὶ τὴν Λάμιαν Τὸν βασιλέ' εὐμελῶς[2] κελητίσαι ποτὲ Ἐπαινεθῆναι θ'». Πρβ. Ἀνθ. Παλατ. Ε', 55 «Ἡ γὰρ ὑπερφυέεσσι μέσον διαβᾶσά με ποσσίν, Ἤνυεν ἀκλινέως τὸν Κύπριδος

---

[1] Σχολ. «κέλης εἶδος μικροῦ πλοιαρίου (Πρβ. ἐπακτροκέλης), ἀφ' οὗ νῦν κακεμφάτως ἐπὶ τῶν Σαλαμινίων τὸ αἰδοῖόν φησιν». [2] Blaydes γρ. ἐμμελῶς.

δόλιχον». Ἐκ δὲ τοῦ 202ου ἐπιγράμματος καταφαίνεται ὅτι ἡ Πλαγγὼν ἐνίκησε τὴν Φιλαινίδα εἰς τὸ κελητίζειν ἑσπέρας «Πορφυρέην μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα Πλαγγὼν εὐίππων θῆκεν ἐπὶ προθύρων Νικήσασα Φιλαινίδα τὴν πολύχαρμον, ἑσπερινῶν πώλων ἄρτι φρυασσομένων». Ἐν τῷ 203ῳ Ἐπιγράμματι ἀφιεροῖ ἡ Λυσιδίκη τὸν ἱππαστῆρα μύωπα τῇ Κύπριδι, «ᾧ πολὺν ὕπτιον ἵππον ἐγύμνασεν». Ὁράτ. Σατ. Β', 7,49 «Acris ubi me Natura intendit, sub clara nuda lucerna Quaecumque excepit turgentis verbera caudae, Clunibus aut agitavit equum lasciva supinum, Dimittit neque famosum neque sollicitum, ne Ditior aut formae melioris meiat eodem».

37. σάραβον: τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον οἱ κωμικοὶ καλοῦσι καὶ σάκταν καὶ σάβυττον καὶ σέλινον καὶ ταῦρον καὶ ἕτερα πολλά».

38. σαβαρίχη. Φώτ. τόμ. Β', σ. 139 Nab. «σαβαρίχην: τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον Τηλεκλείδης». Πρβ. καὶ σελ. 146,2.

39. πλατίστακος. Ἡσ. Φώτ. «τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον καὶ ποιὸς ἰχθύς».

40—41. σάβυττος—βύττος. Φώτ. «σ.: τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον ἀπὸ τοῦ σάττεσθαι καὶ βύεσθαι, ὡς καὶ σάθη». Ἡσ. «βύττος : γυναικὸς αἰδοῖον». Ἐν τοῖς Σχολίοις τοῦ Ἀριστοφάνους Εἰρ. 965 λέγεται «τὸ ἀνδρῶν αἰδοῖον κριθὴν ἔλεγον, τὸ δὲ γυναικεῖον βύρσον», ἀνθ' οὗ ὁ μὲν Gelenius γρ. βύσσον παραβάλλων πρὸς τὴν γλῶσσαν τοῦ Ἡσυχίου βύττος, ὁ δὲ Dindorf διορθοῖ μύρτον.

42. μύττος. Ἡσ. «μ.—καὶ τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον».

43. μέλαθρον. Ἡσ. «μ. οἴκημα καὶ τὸ τῶν γυναικῶν μόριον».

44—45. τιτίς—ἀηδονιδεύς. Ἡσύχ. «(ἀηδονιδεὺς) : ἀηδόνος νεοσσὸς καὶ τὸ τῆς γυναικὸς αἰδοῖον παρὰ Ἀρχιλόχῳ». Ὁ Schmidt εἰκάζει Ἀριστοφάνει ἀντὶ τοῦ Ἀρχιλόχῳ. Φώτ. «τιτίς· βραχὺ ὀρνίθιον· σημαίνει καὶ τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον· τιτὶς γὰρ ἡ κέρκος». Ταῦτα ἐκ τοῦ Αἰλίου Διονυσίου παρ' Εὐσταθίῳ σελ. 229,26. Ὁ Herwerden ἐν Lex. Graec. Suppl. et Dialect. σ. 1458 διὰ τὸ ἐπακολουθοῦν «τιτὶς γὰρ ἡ κέρκος» εἰκάζει ὅτι πρέπει νὰ γραφῇ ἀνδρεῖον ἀντὶ τοῦ γυναικεῖον ἢ νὰ ἐξαλειφθῇ τὸ γυναικεῖον. Ἐν Σύρῳ καὶ Λευκάδι κυκλεῖται τὸ πουλλί ἐπὶ τοῦ γυναικείου αἰδοίου, οἷον τὸ πουλλίτης καὶ μεγεθυντικῶς ὁ ποῦλλόςτης.

46. σάρων. Ἡσύχ. σάρων: λάγνος. Τινὲς δὲ τὸ γυναικεῖον».

47. σαλάμβη. Φώτ. «σ. Σοφοκλῆς τὴν ὀπήν» (Ἴδε ΘΣ.). Ὁ Solmsen ὑπολαμβάνει ὅτι ἀρχῆθεν τοῦτο ἐδήλου τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον, σα—λά(μ)βη = ἡ τὴν σάθην λαμβάνει. Πρβ. Σαλαμβώ καὶ Σαλαμβάς ὀνόματα τῆς Ἀφροδίτης. Ἴδε Boisacq ἐν Dictionn. Etymol. σ. 850.

48—49. εὐδίαιον καὶ ψίμαρον. Ἡσ. «εὐδ. τὸ γυναικεῖον

αἰδοῖον ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς πλοίοις γινομένων τρημάτων» καὶ «ψίμαρον: εὐδίαιον», ἀνθ' οὗ ὁ Τούπιος γρ. χίμαρον.

50. ῥαγάς. CGL λ. rima.

51. κυσαρόν. Ψελλ. (An. Gr. A', 240 Boiss.) «κ. γυναικεῖον αἰδοῖον». Πρβ. λ. κύσθος.

52. μισγάγκειον. Θεόδ. Λάσκ. Ἐπ. 104,20 Festa.

53. γίγαρτον. Σχολ. Ἀριστοφ. σελ. 11,15 Did. «γίγαρτον τὸ αἰδοῖον», ὅπερ πλάσμα τοῦ Σχολιαστοῦ πρὸς ἑρμηνείαν τοῦ καταγιγαρτίσαι.

54. Κένταυρος. Ἴδε σελ. 18.

55. δημόσιον. Ἡσ. λ. Δημιάσι πύλαις : — ὁ δὲ Ἀντίπατρος τὸ γυναικεῖον μόριον δημόσιον ἔφη».

56—61. Ἱπποκλείδης, Φορμίσιος, Βασιλείδης, Λαχάρης, Σάραβος, Σάκτας. μετων. Ἡσ. «Ἱπποκλείδης. Οὕτω κακοσχόλως τὸ τῆς γυναικὸς μόριον Ἀριστοφάνης εἶπεν» (Ἀπ. 703 Κ.) Ἡσ. λ. Ἀριστόδημος—οἱ κωμικοὶ ἔλεγον . . . Φορμισίους τὰ γυναικεῖα αἰδοῖα καὶ Βασιλείδας καὶ Λαχάρας». Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 95 «οὐκοῦν καλά γ' ἂν πάθοιμεν, εἰ πλήρης τύχοι Ὁ δῆμος ὤν, καὶ ἔπειθ' ὑπερβαίνουσά τις Ἀναβαλλομένη δείξειε . . . τὸν Φορμίσιον». Σχολ. «καὶ οὗτος δασὺς ἦν· αἰνίττεται δὲ τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον» (Ἴδε Meineke ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ἀποσπασμάτων Ἑλλ. Κωμικῶν τόμ. Δ', σ. 638). Πρβ. καὶ Φώτ. «Ἱπποκλείδην: τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον».

62—80. αἰδώς - αἰδοῖον - αἰδοῖα, αἰσχύνη, ἀσχημοσύνη, φύσις, ἄρθρον - α, πρᾶγμα, ἀναγκαῖα, ἀπόρρητα, μόριον - μόρια, - γέρρον - γέρρα, κύων, ἐπείσιον, ἐφήβαιον, καλλιώνυμος, μύσχος, μέλαν, κτείς, ταῦρος. Ταῦτα εἶναι ἐπίκοινα, ἐπί τε τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ ἀνδρός.

Ἐν ἀριθ. 19 εἴδομεν ὅτι τὸ γυναικεῖον μόριον ἐλέχθη τρύπημα, τρῆμα καὶ τρυμαλιή. Δὲν εἶναι ἀπίθανον ὅτι καὶ τρῦπα ἢ καὶ ὀπή ἐλέγετο, ὡς δεικνύει καὶ τὸ εἰς γλωττοδέψην λογοπαίγνιον ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ ΙΑ', 338 «Τὴν φωνὴν ἐνοπήν σε λέγειν ἐδίδαξεν Ὅμηρος· Τὴν γλῶσσαν δ' ἐνοπὴν (=ἐν ὀπῇ) - τίς σ' ἐδίδαξεν ἔχειν ;». Ὁ δ' Εὐστάθιος γράφει σελ. 862,45 «εἰ δὲ καὶ πανδοσία ἡ τοιαύτη ἐλέγετο πρὸς παίγνιον τῆς Πανδώρας καὶ βορβορόπη δὲ ὡς ἀκάθαρτος παρὰ τὸν βόρβορον καὶ τὴν ὀπὴν ἄλλου ταῦτα λόγου» καὶ σελ. 1329, 32 «ἐνταῦθα δ' οὐκ ἄκαιρον εἰπεῖν καὶ ὅτι στόμα τὸ οὕτως ἀποπτύον ὄνθου λεχθείη ἂν καὶ βορβόρου ὀπή, ὅπερ κατὰ παλαιὰν ἱστορίαν συνθεὶς ὁ βαρύγλωσσος Ἱππῶναξ βορβόροπιν ὕβρισε γυναῖκά τινα σκώπτων ἐκείνην εἰς τὸ παιδογόνον ὡς ἀκάθαρτον». Ὁ δὲ Σουίδας λ. μυσά-

χνη «Ἱππῶναξ δὲ βορβορόπιν ὡς ἀκάθαρτον ταύτην φησὶν ἀπὸ τοῦ βορβόρου», ἀνθ' οὗ ὁ Τούπιος ἔγραψε «β ο ρ β ο ρ ῶ π ι ν» καὶ ἀλλαχοῦ πάλιν «β ο ρ β ό ρ ο π ι ν κ ῆ π ο ν: σημαίνει δὲ καὶ τὸ μόριον». Δὲν δύναταί τις νὰ ἀρνηθῇ ὅτι κάλλιστα κωμικῶς ἠδύνατο νὰ λεχθῇ ἡ πόρνη β ο ρ β ο ρ ό π η, ἀλλὰ τὸ β ο ρ β ό ρ ο π ι ν κ ῆ π ο ν κατ' οὐδένα τρόπον ἠδύνατο νὰ λεχθῇ, ἀλλὰ β ο ρ β ο ρ ῶ π ι ν κ ῆ π ο ν, ὡς ὁ Toup εἴκασεν. Δὲν εἶναι δ' ἀπίθανον ὅτι τὸ β ο ρ β ο ρ ό π η ὁ Εὐστάθιος ἐξ ἐσφαλμένου ἀντιγράφου παρέλαβεν, ὡς ὁ Cobet ἐδίδαξεν ἐν τῷ De Arte Interpr. σελ. 38, ὅστις παραβαλὼν πρὸς τὴν τοῦ Ἡσυχίου γλῶσσαν «β ο ρ β ο ρ ω π ό ν: αἰσχρόν, βορβόρῳ ἐμφερές» διορθοῖ «β ο ρ β ο ρ ω π ὸ ν κ ῆ π ο ν» ἀναφέρων τὴν λέξιν εἰς τὸν Ἱππώνακτα.

Ὁ Φώτιος ἐν τοῖς μορίοις καταλέγει καὶ τὴν λέξιν ὄ λ ε θ ρ ο ν «ὄ: τὸ μόριον (κῶδ. μοίριον—μώριον) τὸ γυναικεῖον». Ἀλλ' ὁ Naber (Β', σελ. 11) μετὰ τοῦ Schmidt προτιμᾷ νὰ γραφῇ «κ ο σ μ ά ρ ι ο ν γ υ ν α ι κ ε ῖ ο ν» παραβαλὼν πρὸς τὰ ὑπὸ τὰ ὑπὸ τοῦ Πολυδεύκους εἰρημένα Ε', 101, καὶ Ζ', 95, ἔνθα τὸ ὄ λ ε θ ρ ο ν καταλέγεται ἐν τοῖς κόσμοις (Ἴδε καὶ Nauck ἐν Mél. Gréco-Rom. τόμ. Ϛ', σ. 78). Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἐκαλεῖτο τὸ γυναικεῖον μόριον ὑπό τινος ὄ λ ε θ ρ ο ν, εὐλογώτατα θὰ ἀπεκαλεῖτο ὡς πολλοῦ ὀλέθρου αἴτιον γινόμενον.

Ἐν τῷ δημώδει λόγῳ κυκλεῖται τὸ μ. καὶ τὸ π. Ὁ Κοραῆς ἀμφότερα θεωρεῖ ἐν τῇ μνημονευθείσῃ ἐπιστολῇ ἰταλικά. Ἀλλὰ ἐν τοῖς Ἀτάκτοις τόμ. Ε', σελ. 221 τὸ Μ. τὸ ἄσεμνον τοῦτο ὄνομα νομίζει ὅτι ἐγένετο ἐξ ἑτέρας ἀσέμνου παλαιᾶς Σικελιωτικῆς λέξεως μ υ λ λ ό ς, οἱ δὲ Συρακόσιοι κατὰ τὸν Ἀθήναιον μ υ λ λ ο ύ ς ὠνόμαζον πλακουντάρια εἰς σχῆμα γυναικείου αἰδοίου (Ἴδε σελ. 14). Μνημονεύει δ' ὁ Κοραῆς ἐκ τοῦ Δουκαγγίου καὶ σύνθ. λέξιν Ἀ ρ γ ο μ ο υ ν ι ά τ ι κ ο ν πρόστιμον χηρείας «Tributum quod pendunt viduae apud Chios insulanos», ὅπερ ὁ Κορ. εὗρεν «εἰς τὴν περιήγησιν Γάλλου τινὸς εὐγενοῦς ὀνομαζομένου Nicolas de Nicolai κτἑ.».

Ὁ Χατζιδάκις ἐν Einleit. σελ. 39 γράφει «τὸ μ... (εὐνὴ εὐνίον—evnion daraus vni—mni—munin Macedonien heisst es mni. Oder von monna?)». Πιθανωτέρα φαίνεται ἡ ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ καταγωγὴ τῆς λέξεως μ. Ἐνετύχομεν δὲ τῇ λέξει μουνίν ἐν ἐγγράφῳ Συνόδου (Act. et Diplom. Miklosich-Müller τ. Β', σ. 52) τοῦ ἔτους 1383, quae condemnat protopapam Constantinum Cabasilam διὰ πολλὰ παραπτώματα καὶ ἀνομήματα, ὧν τὸ τέταρτον ἦτο «ἐβάπτιζέ ποτε παιδίον, ἵστατο δὲ ἐκεῖσε γυνή· ἔχρισεν οὖν τὸ βρέφος τῷ ἁγίῳ μύρῳ, εἶτα λέγει πρὸς τὴν γυναῖκα· φέρε μοι καὶ τὸ μουνίν σου ἐνταῦθα, ἵνα χρίσω αὐτὸ καὶ μὴ συγκάπτῃ». Λέγεται καὶ ἐν Carm. Med. Aev. σελ. 157,467 «διὰ νὰ σηκώνῃς τὴν οὐράν, νὰ δείχνῃς τὸ μ ο υ ν ί ν σου».

Παρὰ τὰ ξένα μ ο υ ν ί καὶ π ο υ τ ί λέγεται, ὡς εἴπομεν, τὸ χ ύ σ τ ο ς καὶ ἠπιώτερά τινα καὶ εὐφημότερα, οἷον σ χ ι σ τ ό, π ρ ᾶ μ α, π ο υ λ λ ί, ν ε ρ ό μ υ λ ο ς, ἔτι τὸ ἀ χ α ί ρ ε υ τ ό τ η ς (ἐν Καρύστῳ), ῥ η μ α δ ι α κ ό, «τὴν τρώει τὸ ῥημαδιακό της», ἀ χ ι ν ό ς. Ἐν δημώδει δ' Ἠπειρωτικῷ ᾄσματι (Συλλ. Ἀραβ. σελ. 223,373) κ λ ε ι δ ω ν ι ά

Ἀπόψε κυρὰ νύφη	Θὰ μπῇ ξεσπαθωμένος [4]
Θὰ παίξῃ ὁ μάνταλος [1]	Σὰν φίλος σὰν ὀχτρὸς
Τὰ δυὸ κουπιὰ τοῦ Μπάρκα [2]	Ἀπόψε ἡ κλειδωνιά σου
Καὶ ὁ παρασάνταλος [3]	Μὲ μιὰ θὰ τσακιστῇ
Ἀπόψε κυρὰ Νύφη	Καὶ ἡ πόρτα τῆς αὐλῆς σου
Τῆς πεθερᾶς σου ὁ γυιὸς	Θὰ στέκετ' ἀνοιχτή.

Ἐν Λευκάδι σύνηθες ὑπάρχει καὶ τὸ ὀ π ω ρ ι κ ὸ ἐκ τοῦ ὀ π ώ ρ α, ἥτις παρὰ τοῖς παλαιοῖς μεταφορικῶς ἀείποτε ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῆς νεότητος ἐλαμβάνετο, οἷον Αἰσχύλ. Ἱκέτ. 995 «τέρειν' ὀπώρα εὐφύλακτος οὐδαμῶς». Ἀρισταίν. Ἐπιστ. Β', 1 (σελ. 158 H) «οἶσθα δὲ ὅσον Ἔρως ἀντιστρατεύειν τοῖς ὑπερηφανοῦσι φιλεῖ. Ἄλλως τε ὀ π ώ ρ α ν πωλεῖς, ἡ καλή· ἔστι δὲ ἡ σὴ ὀ π ώ ρ α ἡδίων τῆς ἀπὸ τῶν δένδρων. Δικαία δ' ἂν εἴης ἀπ' αὐτοῦ γε τοῦ ἔργου συνεῖναι ὅτι οὐ δεῖ τηρεῖν ὀ π ώ ρ α ν. Δίδου τοῖς σοῖς ὀ π ω ρ ώ ν α ι ς τ ὴ ν ὥ ρ α ν τ ρ υ γ ᾶ ν· μετ' ὀλίγον ἔσῃ γεράνδρυον». Κομψότατα δ' εἶναι καὶ τὰ παρ' Αἰλιανῷ Ἐπιστ. Ζ' εἰρημένα ὑπὸ ἀγρότου πρὸς ἀστικὴν πόρνην, ᾧ ἤρεσκεν αὕτη διὰ τὸ ὄνομα «τῆς Ὀπώρας οὖν κ α τ α γ ε λ ά σ α ς τί ἀ δ ι κ ῶ; ἐπεὶ τά τε ἄλλα καὶ ἐφολκὸν ἐς ἔρωτα τὸ ὄνομα καὶ ταῦτα ἀνδρὶ γεωργίᾳ ζῶντι. Ἀπέστειλα οὖν σοι τῆς ὁμωνύμου τῆς ἐν ἀγρῷ σ ῦ κ α κ α ὶ β ό τ ρ υ ς [5] καὶ τρύγα ἀπὸ ληνῶν», ἀνθ' οὗ κ α τ α γ ε λ ά σ α ς ὁ μὲν Hercher κ α τ α π ε ι ρ ά σ α ς, ὁ δὲ Cobet κ α τ ε λ ά σ α ς ἔγραψεν ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Ὑπερείδους σελ. 28 (Mnemos. 1873, σ. 222) παραβαλὼν πρὸς τὸ Ἀριστοφάνειον Εἰρ. 710

ἆρ' ἂν βλαβῆναι διὰ χρόνου τί σοι δοκῶ,

ὦ δέσποθ' Ἑρμῆ, τῆς Ὀ π ώ ρ α ς κ α τ ε λ ά σ α ς.

Πρὸς τὸν ἀγρότην ἀπεκρίνατο ἄλλα τε πολλὰ καὶ τὰ κομψότατα τάδε «ὀπώραν δὲ Ὀπώρᾳ ἀποστέλλειν αὐτόχρημα πῦρ ἐπὶ πῦρ φέρειν ἐστί. Κἀκεῖνο δέ σε οὐ χεῖρον εἰδέναι ταύτῃ ἥπερ οὖν καὶ αὐτὴ νοῶ. Τοῦ γὰρ χρημα-

---

[1] Μέγ' ἔργον γενήσεται.
[2] Πρβ. διαμηρίσαι καὶ διχωπεῖν.
[3] Σκωπτικῶς οὕτω τὸ πέος.
[4] Ἀπεσκολυμμένος.
[5] Τὰ σῦκα καὶ ἡ σταφυλὴ κατ' ἐξοχὴν ὀ π ώ ρ α. Ἴδε τὰ γεγραμμένα ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1909, σελ. 243.

τίζεσθαι παρὰ τῶν βουλομένων μοι προσιέναι καὶ τὸ ὄνομα αἴτιον· παιδεύει γάρ με ὅτι καὶ τὸ κάλλος τῶν σωμάτων ὀπώρᾳ ἔοικεν. Ἕως οὖν ἀκμάζει, καὶ τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ χάριν προσῆκόν ἐστιν ἀνταπολαμβάνειν· ἐὰν δ᾽ ἀπορρεύσῃ, τί ἂν ἄλλο εἴη τὸ ἡμέτερον ἢ δένδρον καρπῶν ἅμα καὶ φύλλων γυμνόν; καίτοι γε ἐκείνοις μὲν ἡ φύσις δίδωσιν ἀναθῆλαι· ἑταίρας δὲ ὀπώρα μία. Δεῖ τοίνυν ἐντεῦθεν ταμιεύεσθαι πρὸς τὸ γῆρας».

Καὶ ταῦτα μὲν εἶναι τὰ μόρια τοῦ πεπηρωμένου ἄρρενος, τ. ἔ. τοῦ θήλεος, ἵνα κατ᾽ Ἀριστοτέλη [1] εἴπω, ἃ ἡμεῖς γινώσκομεν, νῦν καταλέγομεν καὶ τὰ ἀνδρεῖα.

1. ψωλή. Ἀριστοφ. Ὄρν. 560 «ἐπιβάλλειν σφραγῖδ᾽ αὐτοῖς ἐπὶ τὴν ψωλήν, ἵνα μὴ βινῶσ᾽ ἔτι». Ἀριστοφ. Λυσιστρ. 143 «χαλεπὰ μέν, ναὶ τὼ σιώ, γυναῖκάς ἐσθ᾽ ὕπνων ἄνις ψωλᾶς μόνας». Πρβ. Σαπφ. 50 «δέδυκε μὲν ἁ σελάννα καὶ Πληιάδες, μέσαι δὲ Νύκτες, παρὰ δ᾽ ἔρχετ᾽ ὥρα, Ἐγὼ δὲ μόνα κατεύδω», ὅπερ παρῳδεῖ ὁ Ἀριστοφάνης ἐν Ἐκκλησιαζούσαις στ. 912 «οὐχ ἥκει μοι ἑταῖρος· μόνη δ᾽ αὐτοῦ λείπομ᾽· ἡ γάρ μοι μήτηρ ἄλλῃ βέβηκε». Ἐκ τοῦ ψωλὴ παρήχθησαν τάδε· ψωλός, ψώλων, ἀκρόψωλος, καταψωλᾶν, ἀπεψωλημένος, ψωλοκοποῦμαι. Ἐν δὲ τῇ Παιδιοφράστῳ τῶν Τετραπόδων Ζῴων Διηγήσει στ. 82 (Carm. Med. Aev. Wagn. σ. 144) κεῖται «καὶ ὄνον μεγαλόψωλον καὶ μεγαλορχιδᾶτον», ἀνθ᾽ οὗ φέρεται καὶ γραφὴ μεγαλόνευρον (Βλ. κατ. λ. νεῦρον). Τὸ ψωλή ἐν τῇ δημώδει λαλιᾷ εἶναί τι συνηθέστατον. Ἐν δημώδει ᾄσματι (Ρωμ. Τραγ. Passow σ. 214,285) λέγεται «Γαμῶ τὴ μάννα σου τὴ νεά, Πὄχει δώδεκα μουνιὰ Τὄνα ἀνοὶ καὶ τ᾽ ἄλλο κλεὶ Καὶ τὸ θεὸ παρακαλεῖ Νὰ τῆς δώσῃ μιὰ ψωλὴ Νὰ γαμειέται μοναχή». Ἐκ τοῦ ψωλὴ ἐσχηματίσθη τὸ ψῶλος, ψώλαρος, ψωλαρᾶς, κουτσοψώλης. Πρβ. κουτσοβίλληδες οἱ Τοῦρκοι. Παρὰ Στεφάνῳ τῷ Σαχλήκῃ Ἀφηγ. Παραξ. στ. 812 φέρονται καὶ τὰ ἑξῆς κοσμητικὰ τῆς Κουταγιώταινας «Μικροὶ μεγάλοι ἀκούετε τοῦτο τὸ καταλόγι, Διὰ τὴν Ποθοτσουτσουνιά, τὴν λέγουν Ψωλοπόθα». Εἶναι δὲ τὸ Ποθοτσουτσουνιά, ὡς διώρθωσεν εὐφυῶς ὁ μακαρίτης Ξανθουδίδης, ἐν τῇ Βυζαντίδι τόμ. Α΄, σελ. 369, παράγωγον τοῦ ποθεῖν καὶ τοῦ τσουνί ἢ τσουτσοῦνα καὶ κατ᾽ ἀκολουθίαν οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ αὐτὸ τὸ ψωλοπόθα μεταβληθείσης τῆς θέσεως τῶν συστατικῶν μερῶν τῆς λέξεως, ὡς ἐν ἄλλοις (Ἴδε Κόντον ἐν Ἀθηναίῳ τόμ. Ϛ΄, σελ. 341 καὶ Χατζιδάκιν ἐν Ἀθηνᾷ τόμ. ΚΒ΄, σελ. 211). Φέρεται δὲ καὶ παροιμία, ἥτις ἐν Κρήτῃ μὲν λέγεται «ψωλὴ καυλωμένη θεὸν δὲν ὀνομάζει», ἐν Κέῳ δὲ «ψωλὴ καυλωμένη συγγένεια δὲν ἔχει», οἱ δὲ Τοῦρκοι «καλκὰν σικὶνἰμανὶ γιόκ τουρ» ἤτοι σηκωμένη ψωλὴ πίστι δὲν ἔχει».

[1] Ἀριστ. π. Ζῴ. Γεν. 737α. Πρβ. Φίλ. Ἰουδ. Ϛ΄, 216 Λιψ. Γαλην. Δ΄, 158.

Πρὸς τὰς παροιμίας ταύτας ἀντιστοιχεῖ τὸ ἀρχαῖον ἰαμβεῖον «οὐδὲν φρονεῖ δίκαιον ἐστυκὼς ἀνήρ», ὅπερ μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Φωτίου Λεξ. τόμ. Β΄, σελ. 35 Nab., ὑπὸ τοῦ Σουΐδα σελ. 794 Bekk, παρ᾽ ᾧ καὶ ἀμέτρως καὶ διαστρόφως λέγεται σελ. 429 «οὐδὲν μέγα φρονεῖ ἐστυκὼς ἀνήρ». Ὁ δ᾽ Εὐστάθιος σελ. 455, 40 γράφει «ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ, τὰ τοῦ Αἰλίου Διονυσίου δηλαδὴ τὸ οὐδὲν λευκῶν ἀνδρῶν ὄφελος· ᾧ συμπαράκεινται καὶ ἕτεραι κεφαλαιώδεις παροιμίαι αὗται· καὶ οὐδεὶς δυσώνης χρηστὸν ὀψωνεῖ κρέας, καὶ οὐδὲν φρονεῖ δίκαιον ἐστυκὼς ἀνήρ». Καὶ ἄκοντες δ᾽ ἀναμιμνησκόμεθα τὰ τοῦ Φιλήμονος παρ᾽ Ἀθηναίῳ σελ. 569 Ε΄ ἐπαινοῦντος μὲν τὸν Σόλωνα ὅτι μόνος εἶδε τὸ δημοτικὸν καὶ σωτήριον πρᾶγμα, ὅτι δηλ. πρῶτος διὰ τὴν τῶν νέων ἀκμὴν ἔστησε γύναια ἐπὶ οἰκημάτων, ἀναχαιτίζων οὕτω τὴν ἀναγκαίαν φύσιν τῶν νεωτέρων ν᾽ ἁμαρτάνῃ εἰς τὸ μὴ προσῆκον, ἐπιλέγοντος δὲ «οὐκ εὖ σεαυτοῦ τυγχάνεις ἔχων· ἔχεις (ἐστυκότως Bentley) πως· ἡ θύρα ᾽στ᾽ ἀνεῳγμένη· Εἷς ὀβολός· εἰσπήδησον». Παρασημειωτέον δ᾽ ὅτι παρὰ μὲν τῷ Ἀποστολίῳ ΙΓ΄, 50 (Παροιμ. Ἑλλ. τόμ. Β΄, σελ. 587, 2 Leutsch.) φέρεται ἐσφαλμένως «οὐδὲν φρονεῖ δίκαιον ἀστυκὸς ἀνὴρ» ἀντὶ τοῦ ἐστυκώς, παρὰ δὲ τῷ Σουΐδᾳ ἑστηκὼς ἀντὶ τοῦ ἐστυκώς. Πρβ. καὶ Ἀριστοφ. Ὄρν. 556 «διὰ τῆς χώρας τῆς ὑμετέρας ἐστυκόσι μὴ διαφοιτᾶν», ἔνθα φέρεται καὶ ἐσφαλμένη γραφὴ ἑστηκόσι. Καὶ ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις στ. 158 καὶ ἐν τῇ Εἰρήνῃ στ. 728 ἀμαθεῖς βιβλιογράφοι οὐδαμῶς συνιδόντες τὸ ἀστεῖον διὰ τοῦ παρ᾽ ὑπόνοιαν σχήματος ἔγραψαν «ὅταν σατύρους τοίνυν ποιῇς, καλεῖν ἐμέ, ἵνα συμποιῶ σοι ὄπισθεν ἑστηκὼς ἐγὼ» καὶ «δεῦρ᾽, ὦ κόρα, Ἕπεσθον ἅμ᾽ ἐμοὶ θᾶττον, ὡς πολλοὶ πάνυ Ποθοῦντες ὑμᾶς ἀναμένουσ᾽ ἑστηκότες» ἀντὶ τοῦ ἐστυκὼς καὶ ἐστυκότες. Ὅμοιόν πως σφάλμα ὑπέλαβεν ὁ Naber ὅτι λυμαίνεται χωρίον παρὰ τῷ Λόγγῳ Δ΄, 12, ἔνθα ὁ Γνάθων «ἄνθρωπος καὶ πίνειν εἰς μέθην καὶ λαγνεύειν μετὰ τὴν μέθην, καὶ οὐδὲν ἄλλο ὢν ἢ γνάθος καὶ γαστὴρ καὶ τὰ ὑπὸ γαστέρα» ἰδὼν χειροήθη τὸν Δάφνιν, «νύκτωρ λοχήσας—πρῶτον μὲν ἐφίλησε, εἶτα δ᾽ ὄπισθεν παρασχεῖν <ἐδεῖτο> τοιοῦτον οἷον αἱ αἶγες τοῖς τράγοις». Ἐπειδὴ δ᾽ ὁ Δάφνις ἀντέλεγεν «ὡς αἶγας μὲν βαίνειν τράγους καλόν, τράγον δὲ οὔπω ποτέ τις εἶδε βαίνοντα τράγον, οὐδὲ κριὸν ἀντὶ τῶν οἰῶν κριόν, οὐδὲ ἀλεκτρυόνας ἀντὶ τῶν ἀλεκτορίδων ἀλεκτρυόνας», ὁ Γνάθων ἦτο ἕτοιμος νὰ μετέλθῃ βίαν τὰς χεῖρας προσφέρων. «Ὁ δὲ μεθύοντα ἄνθρωπον καὶ ἑστῶτα μόλις παρωσάμενος ἔσφηλεν εἰς τὴν γῆν». Ὁ Naber ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1877, σελ. 216 ἔχων φαίνεται πρὸ ὀφθαλμῶν τὰ ἡγούμενα ὅτι ὁ Γνάθων «ἦν ἄνθρωπος καὶ πίνειν εἰς μέθην καὶ λαγνεύειν μετὰ τὴν μέθην» καὶ συνάπτων τὸ μόλις οὐχὶ τῷ ἑστῶτα ἀλλὰ τῷ παρωσάμενος γράφει «Verum Daph-

nis aegre repulit nebulonem, qui caeca cupiditate efferebatur, nempe ἐστυκότα. Notus est senarius: οὐδὲν φρονεῖ δίκαιον ἐστυκὼς ἀνήρ». Ἀλλ' ἐὰν συνάψωμεν τὸ μόλις τῷ ἑστῶτα, οὐχὶ δὲ τῷ παρωσάμενος, τότε ὁ νοῦς τοῦ χωρίου εὐοδοῦται «ἄνθρωπον μεθύοντα καὶ μόλις ὑπὸ τῆς μέθης ἑστῶτα ἐπὶ τῶν αὐτοῦ ποδῶν παρωσάμενος».

Φέρεται δὲ καὶ ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ ΙΑ', 224 «Ἑστηκὸς τὸ Κίμωνος ἰδὼν πέος, εἶφ' ὁ Πρίηπος· 'Οἴμοι, ὑπὸ θνητοῦ λείπομ' ἀθάνατος'», ὅπερ μεταβάλλουσιν εἰς τὸ ἐστυκός, ἀλλὰ τὸ ἑστηκὸς πέος κάλλιστα δύναταί τις νὰ ὑπερασπίσῃ. Ἐν τῇ δημώδει γλώσσῃ λέγεται μοῦ στέκεται, δέν μου στέκεται, κτλ. Πρβ. Μαρτιᾶλιν 6,23 «Stare iubes semper nostrum tibi, Lesbia, penem: Crede mihi, non est mentula quod digitus» καὶ 3,75 «Stare, Luperce, tibi iam pridem mentula desit, Luctaris demens tu tamen arrigere. Sed nihil erucae faciunt bulbique sagaces, Improba nec prosunt iam satureia tibi» καὶ στ. 7 «mirari satis hoc quisquam vel credere possit, Quod non stat, magno stare, Luperce, tibi?». Πρβ. Ἀνθ. Παλατ. Ι', 100 (τόμ. Β', σ. 269 Dübn.)

> Ἀνθρώποις ὀλίγος μὲν ὁ πᾶς χρόνος, ὃν ποτε δειλοὶ
> ζῶμεν, κἢν πολιὸν γῆρας ἅπασι μένῃ·
> τῆς δ' ἀκμῆς καὶ μᾶλλον. Ὅτ' οὖν χρόνος ὥριος ἡμῖν,
> πάντα χύδην ἔστω, ψαλμός, ἔρως, προπόσεις.
> Χειμὼν τοὐντεῦθεν γήρως βαρύς· οὐδὲ δέκα μνῶν[1]
> στύσεις· τοιαύτη σ' ἐκδέχετ' ὀρχιπέδη[2].

Οὕτω στύσεις ἐξέδωκεν ὁ Dübner σημειούμενος σελ. 282 «στήσεις Plan.». Θὰ ἑρμηνευθῇ δὲ τὸ στύσεις ἐκ τοῦ στύω θὰ σοῦ σηκωθῇ, τὸ δὲ στήσεις ὑπακουομένου τοῦ ὀνόματος πέος «θὰ τὴν σηκώσῃς». Τὸ στύομαι (στύω Μέγ. Ἐτυμ. Παπ. Μαγ. Β', 8,184. Εὐστ. 1283,25. Στύων κ. ὄνομα ἐπὶ ἀγγείου) ὡς καὶ ὁ παρακείμενος ἔστυκα πολλάκις παρὰ Ἀριστοφάνει φέρονται, ἀπαντᾷ δὲ παρὰ τῷ αὐτῷ κωμικῷ καὶ ὁ ἀόριστος ἔστυσα ἐν τῇ Λυσιστράτῃ στ. 598 «ἀλλ' ὅστις ἔτι στῦσαι δυνατός», φέρεται δὲ καὶ γραφὴ ἐστὶ στῦσαι, ὅπερ ἐστὶ ἀφαιρῶν ὁ Van Leeuwen ὡς ἐκ διττογραφίας προελθὸν (ΟΣΤΙΣ ΕΣΤΙ Στύσ) ἔγραψεν «ἀλλ' ὅστις στύσασθαι δυνατός», ὁ δὲ Herwerden ἐν τῷ Λεξικῷ προτιμᾷ τὸν ἐνεστῶτα στύεσθαι. Εὕρηται δ' ἐκ διορθώσεως τοῦ Boissonade καὶ ὁ ἀόριστος ἐστύθη ἀντὶ τοῦ

[1] Ἀνάλογον τὸ «βαρύτερον εἰς τὸν κόσμον εἶναι τοῦ γέρου ἡ ψωλή».

[2] Ὅμοια τῷ ὀρχιπέδῃ φέρονται πάμπολλα, οἷον ἀλυκτοπέδη, ἀρθροπέδη, δεραιοπέδη, ἱμαντοπέδη, ἰχνοπέδη, λαιμοπέδη, ναυσιπέδη, οἰοπέδη, ὀρνιθοπέδη, ποδοπέδη, χειροπέδη.

στηθη στηθηι παρὰ Ψευδοδιογένει Ἐπιστ. 35 (σελ. 249 Η) «νυνὶ δὲ ἄχθει εἴ τις καλοῦ συνανακυλιομένου αὐτόματος ἐστύθη», περὶ οὗ γράφει ὁ Cobet ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1882, σελ. 51 «Graecum est στύομαι, ἔστυσα et ἔστυκα, sed ἐστύθην nemo umquam dixit. Videtur αὐτόματος Ἔ-στυCEN olim scriptum fuisse». Παραβάλλει δ' ὁ ἐπιφανὴς φιλόλογος τὸ «στύομαι ἔστυσα ἔστυκα» πρὸς τὸ πτάρνυμαι ἔπταρον, (ὅπερ ἐν τῇ μετοχῇ διεφθάρη εἰς τὸ πτάραντες ἢ πταρέντες ἀντὶ τοῦ πταρόντες) καὶ πέρδομαι[1]: ἀπέπαρδον, κατέπαρδον, πέπορδα. Τούτοις πρόσθες τὸ δέρκομαι[1]: ἔδαρκον καὶ κατ' ἀναγραμματισμὸν ἔδρακον καὶ γίγνομαι: γέγονα ἁλίσκομαι: ἑάλων-ἑάλωκα-βρυχῶμαι: βέβρυχα καὶ μυκῶμαι: ἔμυκον, μέμυκα, καὶ μηκῶμαι· ἔμακον (μακών), μέμηκα. Δυσκόλως τις δύναται νὰ πεισθῇ τῷ Cobet. Ἡμεῖς πιστεύομεν ὅτι τὸ ἐστήθη οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἐφθαρμένη γραφὴ τοῦ ἐστύθη. Ὡς δ' ἐλέχθη δέρκομαι-δέδορκα-ἐδέρχθην-ἐδράκην, οὕτω καὶ στύομαι ἔστυκα ἐστύθην. Καὶ ὁ Ἀριστοφάνης στύσασθαι μετὰ τοῦ Van Leeuwen νομίζομεν ὅτι εἶπεν, οὐχὶ δὲ στῦσαι.

Πέρας δὲ τοῦ λήμματος ἔστω τὸ ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ Ε', 192 μνημονευόμενον ἐπίγραμμα «Γυμνὴν ἦν ἐσίδῃς Καλλίστιον, ὦ ξένε, φήσεις· Ἤλλακται διπλοῦν γράμμα Συρηκοσίων». Οἱ ἑρμηνευταὶ στηριζόμενοι ἐπὶ τοῦ Πλινίου Ζ', 192, καθ' ὃν ὁ Ἐπίχαρμος προσέθηκε δύο γράμματα ΧΖ, ἐπιλυόμενοι τὸ αἴνιγμα νομίζουσι ὅτι κρύπτεται ἐν τῷ Καλλίστιον ἢ ΚαλλίσΧιον (ΚΗ=Χ) τ. ἔ. ἡ ἔχουσα καλὰ ἰσχία, ἡ καλλίπυγος. Ἀλλὰ παλαιὸν σχόλιον λέγει «Ἐπίχαρμος τὸ Ψ εὗρεν καὶ πάλιν ἄλλο τὸ αὐτό, ἀλλὰ γράφει τὸ Ψ ἀντεστραμμένως ₼», ὅπερ συνεργούσης πως τῆς φαντασίας ποιεῖ τὴν Καλλίστιον Καλλιψ(ώλ)ιόν τινα οὖσαν, ὑπομιμνήσκουσαν τὴν Λουκιάνειον Μέγιλλαν (Ἑταιρ. Διάλ. 5,3), τὴν ὁμώνυμον Καλλίστιον τὴν διαπινομένην ἀνδράσι, ἥτις νῆστις τρεῖς χόας ἐ-

[1] Ἐλέχθη ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων καὶ πέρδω, —ἀποπέρδω, οἷον Ἱππιατρ. Β'. 284,27 Teubn. Κέδρην. Β', 159,20 Μάζαρ. 185,5 225,1. Σχολ. Ἀριστοφ. 362,40. 363,43. καὶ σελ. 333,43, ἔνθα λέγεται «ἐκορδάκιζέ τε καὶ ἔπερδε» καὶ «πέρδεται: κλάνει». Παρὰ Νικήτᾳ τῷ Χωνιάτῃ σελ. 397,6 κεῖται «τῶν σιτίων γενόμενοι ἔγγιστα ἀπέπερδον δριμύτερον γαλῆς οἱ ἀβέλτεροι» (Ἀριστοφ. Πλουτ. 693 «βδέουσα δριμύτερον γαλῆς»), παρὰ δὲ τῷ μεταφράστῃ «ἐπάνω τῆς τραπέζης αὐτῶν γενόμενοι ἔκλανον οἱ μιαρώτατοι». Φέρεται καὶ παροιμία «παρὰ κωφὸν ἀποπέρδειν», ἀνθ' οὗ ὁ Cobet ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1859, σελ. 48 γράφει ἀποπαρδεῖν, «ut Graeca oratio sit». Καὶ δέρκω εὑρέθη παρὰ τῷ Σχολιαστῇ τοῦ Ἀριστοφάνους σ. 365, 16 Did. καὶ τῷ Σουΐδᾳ λ. δέρκειν—δέργμα. Τὰ Λεξικὰ οὐδὲν τοῦ ἐνεργητικοῦ τύπου μνημονεύουσι βέβαιον μαρτύριον.

ξέπιεν (Ἀθην. 486, β. Πρβ. καὶ Αἰλιαν. Ποικ. Ἱστορ. Β΄, 41).

2—3. πόσθη — κωλῆ — ποσθίον Ἀριστοφ. Νεφ. 1010 κέ., ἔνθα ὁ Δίκαιος λόγος λέγει «ἢν ταῦτα ποιῇς ἁγὼ φράζω—ἕξεις στῆθος λιπαρόν, χροιὰν λαμπράν, ὤμους μεγάλους, γλῶτταν βαιάν, πυγὴν μεγάλην, πόσθην μικρὰν—ἢν δ᾽ ἅπερ οἱ νῦν ἐπιτηδεύῃς, πρῶτα μὲν ἕξεις χροιὰν ὠχράν, ὤμους μικρούς, στῆθος λεπτόν, γλῶτταν μεγάλην, πυγὴν μικράν, κωλῆν μεγάλην». Πρὸς τὸ πόσθην μικράν, ὅπερ ὁ σχολιαστὴς λέγει σωφροσύνης σύμβολον, ἀποκρίνεται τὸ κωλῆν μεγάλην, ἀνθ᾽ οὗ ὁ Blaydes εἰκάζει ψωλήν. Ἀλλὰ καὶ στ. 988 «ὥστε μ᾽ ἀπάγχεσθ᾽ ὅταν, ὀρχεῖσθαι Παναθηναίοις δέον αὐτούς, τὴν ἀσπίδα τῆς κωλῆς (Brank ψωλῆς) προέχων (=προβαλλόμενος) ἀμελῇ (ἐνν. τις) τῆς Τριτογενείας». Σχολ. Ὠρχοῦντο τοῖς Παναθηναίοις ἐν ὅπλοις οἱ παῖδες. Διὰ δὲ τὸ ἀπρεπές, φησί, προέχοντες τῶν αἰδοίων τὴν ἀσπίδα». Τινὲς τῶν ἑρμηνευτῶν φρονοῦσιν ὅτι καὶ τὸ Κωλιάς ἐν στ. 52 «ἡ δὲ (ὄζουσα) μύρου, κρόκου, καταγλωττισμάτων, δαπάνης, λαφυγμοῦ, Κωλιάδος, Γενετυλλίδος» προσπαίζει πρὸς τὸ κωλῆ. Θεσμοφορ. 512 «εἶθ᾽ ἡ μιαρὰ γραῦς, ἣ ἔφερεν τὸ παιδίον, θεῖ μειδιῶσα πρὸς τὸν ἄνδρα, καὶ λέγει· λέων, λέων σοι γέγονεν, αὐτέκμαγμα σόν, (πανομοιότυπόν σου), τά τ᾽ ἄλλα ἀπαξάπαντα καὶ τὸ ποσθίον τῷ σῷ προσόμοιον στρεβλὸν ὥσπερ κύτταρον». Ἐκ τοῦ πόσθη ἐσχηματίσθη τὸ πόσθων, ὡς τὸ σάθων ἐκ τοῦ σάθη. Εἰρ. 1300 «εἰπέ μοι, ὦ πόσθων, εἰς τὸν σαυτοῦ πατέρ᾽ ᾄδεις;». Σημειωτέον δ᾽ ὅτι πόσθη κυρίως εἶναι τὸ ἐπὶ βαλάνῳ δέρμα. Πολυδ. Β΄, 171 «πόσθη δὲ τὸ ἐπ᾽ αὐτῇ (τῇ βαλάνῳ) δέρμα ὡς ἀκροποσθία καὶ ἀκροπόσθιον τὸ πόσθης προῦχον». Πρβ. Γαλην. τόμ. Γ΄, σελ. 898, ἔνθα γράφει ὅτι ἡ φύσις παρέσχε τῷ αἰδοίῳ τὴν πόσθην οἷον κόσμον, ὥσπερ οἱ ἀγαθοὶ δημιουργοὶ πάρεργόν τι τῆς ἑαυτῶν τέχνης ἐπίδειγμα ποιοῦνται κατά τε τῶν κλείθρων καὶ τῶν ἀσπίδων καὶ πολλάκις ἐν ταῖς λαβαῖς τῶν ξιφῶν καὶ ἐν ταῖς φιάλαις ἐκτυποῦσι κόσμον τινά. Πρβ. καὶ σελ. 910. Συνάπτουσι δὲ τὸ πόσθη οἱ γλωσσολογοῦντες πρὸς τὸ πέος καὶ τὸ Ῥωμαϊκὸν penis. Ἐκ τοῦ πόσθη τὸ γένος ἕλκει καὶ τὸ σημερινὸν ποῦτσα — ποῦτσος — πουτσαρᾶς.

4. σάθη. Ἡσ. «σάθη: ἀνδρεία ἀναγκαῖα» [1]. Λυσιστρ. 1119 «ἢν μὴ διδῷ τὴν χεῖρα, τῆς σάθης ἄγε». Ἀρχίλ. 102 D «ἡ δέ, οἱ σάθη ὡς εἴ τ᾽ ὄνου Πριηνέος». Πρβ. σάθων, ἀνδροσάθων, ἀνδροσάθης. Ἡσ. «σάθων: ὑποκόρισμα ἐπὶ παιδίων ἀρρένων, ἐπὶ τοῦ αἰδοίου». Φώτ. «ἀνδροσάθης: ἀνδρὸς αἰδοῖον ἔχων· τὸ γὰρ αἰδοῖον σάθη ἀπὸ τοῦ σάττειν λέγεται». Εὐστάθ. 1968,44 «ἀνδροσάθων ὁ μεγάλα ἔχων αἰδοῖα· ἐξ οὗ ὑπεμφαίνεται καί τί δή ποτέ ἐστι τὸ κατὰ τὸν σάθωνα σκῶμμα». Παρ᾽ Ἀθηναίῳ σελ. 220d λέγεται «καὶ

[1] Ἄνευ ἀνάγκης ὁ Herwerden ἀντὶ τοῦ ἀναγκαῖα γράφει αἰδοῖα.

Πλάτωνα δὲ μετονομάσας (Ἀντισθένης) Σάθωνα ἀσυρῶς καὶ φορτικῶς τὸν ταύτην ἔχοντα τὴν ἐπιγραφὴν διάλογον ἐξέδωκεν κατ᾽ αὐτοῦ». Ὁ σάθων ἐλέγετο καὶ νᾶνος κατὰ τὸν Ἡσύχιον «νᾶνος: — οἱ γοῦν νᾶνοι μεγάλα ἔχουσιν αἰδοῖα». Ἐτυμολόγων δὲ παῖδες πρὸς τὸ σαίνω σάθη συνάπτουσι καὶ τὸ σάτυρος (Ἴδε Boisacq Dictionn. Etymol. σ. 855).

5. πέος. Ἀριστοφ. Εἰρ. 870 «ἡ παῖς λέλουται καὶ τὰ τῆς πυγῆς καλά, Ὁ πλακοῦς πέπεπται, σησαμῆ ξυμπλάττεται, Καὶ τἄλλ᾽ ἁπαξάπαντα· τοῦ πέους δὲ δεῖ». Σφ. 736 «καὶ μὴν θρέψω γ᾽ αὐτὸν παρέχων ὅσα πρεσβύτῃ ξύμφορα, χόνδρον λείχειν, χλαῖναν μαλακήν, σισύραν, πόρνην, ἥτις τὸ πέος τρίψει καὶ τὴν ὀσφύν». Ἀχαρν. 1216 «ἐμοῦ δέ γε σφῷ τοῦ πέους ἄμφω μέσου προσλάβεσθ᾽, ὦ φίλαι». Λυσ. 415 «πρὸς σκυτοτόμον ταδὶ λέγει νεανίαν καὶ πέος ἔχοντ᾽ οὐ παιδικὸν» κ. ἀ. Ἀνθ. ΙΑ΄, 224 «ἑστηκὸς (ἐστυκός ἄλλοι) τὸ Κίμωνος ἰδὼν πέος εἶπ᾽ ὁ Πρίηπος Οἴμοι ὑπὸ θνητοῦ λείπομαι ἀθάνατος». ΙΒ΄. 240 «ἤδη μοι πολιαὶ μὲν ἐπὶ κροτάφοισιν ἔθειραι Καὶ πέος ἐν μηροῖς ἀργὸν ἀποκρέμαται». Ἱστορεῖ δ᾽ ὁ Δίφιλος παρ᾽ Ἀθηναίῳ σελ. 451 ὅτι τρεῖς κόραι γριφεύουσαι παρὰ πότον προέβαλον τὸν γρῖφον τί πάντων ἰσχυρότατον· καὶ ἡ μὲν εἶπεν ὅτι εἶναι ὁ σίδηρος φέρουσα ἀπόδειξιν ὅτι διὰ τούτου πάντα ὀρύσσουσι καὶ τέμνουσιν· ἡ δευτέρα ἔλεγεν ὅτι καὶ τοῦ σιδήρου ἰσχυρότερος εἶναι ὁ χαλκεύς, ὅστις κατεργαζόμενος τὸν σίδηρον κάμπτει καὶ μαλάσσει αὐτόν· καὶ ἡ τρίτη ἀπεδείκνυε «πέος ἰσχυρότατον πάντων ὅτι καὶ τὸν χαλκέα στένοντα πυγίζουσι τούτῳ». Ἐκ τοῦ πέος καὶ τοῦ οἰδέω ἐσχηματίσθη καὶ τὸ σύνθετον πεοίδης. Βεκκ. Ἀν. σελ. 72,28 «Ὅμοιον τὸ πεοίδης, οἷον ὁ μέγα καὶ ἀπρεπὲς αἰδοῖον ἔχων». Λέγει καὶ ὁ Εὐστάθιος σελ. 1684,27 «Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ Οἰδιπόδης εὕρηται παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ ἰσχιοίδης ὁ μεγάλα ἰσχία ἔχων, οὕτω δὲ καὶ γαστροιοίδης τις καλεῖται ὑπὸ Ἀττικῶν καὶ ὠμοίδης δὲ ὁ τοὺς ὤμους ἐξοιδηθείς, καὶ πεοίδης ὁ τὸ πέος ὅ ἐστι τὸ αἰδοῖον, ἐξ οὗ καὶ πειώλης ἐπὶ κιναίδου». Οὕτω δὲ καὶ χελυνοίδης ὁ μεγάλα, φασὶ χείλη ἔχων». Φέρεται ἐν ἀγγείοις καὶ κύριον ὄνομα Πέος. Οὐχὶ ἐν σιγῇ ὀφείλομεν ν᾽ ἀντιπαρέλθωμεν καὶ τὴν ἐτυμολογίαν τῆς λέξεως πέος τοῦ Ἐτυμολόγου «πέος σημαίνει τὸ αἰδοῖον, οἶμαι ὅτι κατ᾽ ἔλλειψιν τοῦ σ, ὅτι σπᾶ καὶ ἐντείνεται· ἢ κατ᾽ ἔλλειψιν τοῦ λ πλέος παρὰ τὸ πλησιάζειν· ἢ παρὰ τὸ πῶ τὸ κτῶμαι, δι᾽ οὗ κτώμεθα τέκνα· ἢ φέος, οἷον φύος δι᾽ οὗ φύομεν τέκνα. Ἐγὼ ἐπενόησα». Ὄναιο τῆς σοφῆς γ᾽ ἐπινοίας! Κατάκλεις δὲ ἐπικείσθω τὸ μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Εὐσταθίου ἀστεϊσμα σελ. 1341,22 «Ὅτι δεξιωτικὴν δηλοῖ πρόποσιν τὸ Ἥρη δὲ χρύσεον καλὸν δέπας ἐν χερὶ θῆκε, καί ρ᾽ ἠὔφρην᾽ ἐπέεσσιν—Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ηὔφρην᾽ ἐπέεσσιν, ἐπαιξέ τις ἀσυναλείπτως; (δηλ. ηὔφρηνε πέεσσιν) οὐ πρὸ μακροῦ ἐπὶ γυ-

ναικός, ἣν ἔγνω χαίρουσαν εἰς τὸ πέος, οὐ χρῆσις παρὰ τῷ κωμικῷ».

6—7. πάτταλος, κορύνη. Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 1017 «ταῖς πρεσβυτέραις γυναιξὶν ἔστω τὸν νέον ἕλκειν ἀνατεί, λαβομέναις τοῦ παττάλου». Σχολ. R. «τοῦ πέους». Ἀνθ. Παλ. Ε΄, 129, ἔνθα ὁ ποιητὴς Αὐτομέδων πλέκει τὸ ἐγκώμιον ὀρχηστρίδος Ἀσιάτιδος κακοτέχνοις σχήμασιν ἐξ ἁπαλῶν κινουμένην ὀνύχων καὶ «τριβακὸν περὶ πάσσαλον ὀρχήσασθαι εἰδυῖαν, γλωττίζουσαν, κνίζουσαν· ἢν δ' ἐπιρίψῃ τὸ σκέλος, ἐξ ᾅδου τὴν κορύνην ἀνάγει». Πρβ. καὶ Νίκανδρον Ἀλεξιφ. 409 «δεινὴν βρωμήεντος ἐνανθήσασα κορύνην», ἐν ᾧ χωρίῳ τὸ κορύνη τὸ πέος τοῦ οὐατόεντος θηρός δηλοῖ. Σχολ. «κορύνην: τὸ αἰδοῖον τοῦ ὄνου».

8. ἐρέβινθος. Φώτ. «ἐρ. τὸ αἰδοῖον». Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 801 «Α. χοῖρε χοῖρε! Β. Κοΐ κοΐ. Α. τρώγοιτ' ἂν ἐρεβίνθους; Β. κοΐ κοΐ». Βατρ. 545 «ἐγὼ δὲ πρὸς τοῦτον βλέπων τοῦ ἐρεβίνθου ἐδραττόμην». Ὁμοίως καὶ ἐν τῇ Ρωμαϊκῇ τὸ cicer, οἷον Ἰουβεν. 6,373 «Mangonum pueros vera ac miserabilis urit debilitas follisque pudet cicerisque relicti».

9. κριθή. Ἡσ. «κρ. πυρὸν ἢ τὸ τοῦ ἀνδρὸς μόριον». Σουΐδ. «κριθή: τὸ τῶν ἀνδρῶν αἰδοῖον· τὸ δὲ γυναικεῖον μύρτον». Ἀριστοφ. Εἰρ. 965. «Α. τούτων, ὅσοιπερ εἰσί, τῶν θεωμένων οὐκ ἔστιν οὐδεὶς ὅστις οὐ κριθὴν ἔχει». Σχολ. «πρὸς τὴν κριθὴν παίζει. ὅτι τὸ ἀνδρῶν αἰδοῖον κριθὴν ἔλεγον, τὸ δὲ γυναικεῖον βύρσον—κακεμφάτως τὸ πέος». Ὄρν. 565 «ἢν Ἀφροδίτῃ θύῃ, κριθὰς (Brunk ἀντὶ τοῦ πυροὺς) ὄρνιθι φαληρίδι θύειν». Ὁ δ' Ἀθήναιος σελ. 325 Β περὶ τοῦ φαλη(α)ρίδι γράφει «κατὰ συνέμφασιν τοῦ φαλλοῦ». Ἐσχηματίσθη δ' ἐκ τοῦ κριθή καὶ τὸ ὄνομα κρίθων, οἷον Ἡσ. «κρίθων: ἐπώνυμον ἀνδρὸς κιδάλου», ἀνθ' οὗ ὁ Lobeck γράφει «ἐπώνυμον (παιδὸς) ἀνδροκηδάλου» παραβαλὼν πρὸς τὸ «ἀνδροσάθων: ἀνδρὸς αἰδοῖα ἔχων».

10. σίφων. Εὐριπ. Κύκλ. 439 «ὡς διὰ μακροῦ γε τὸν φίλον σίφωνά μοι χηρεύομεν τόνδ'· οὐκ ἔχομεν γὰρ καταφυγήν». Πρβ. Iuvenal. 6,309 «Noctibus hic ponunt lecticas, micturiunt hic Effigiemque deae longis siphonibus implent Inque vices equitant ac Luna teste moventur;». Οὐδαμῶς συμφωνοῦμεν πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Schmid ἐν τῇ Phil. Woch. 1934, σελ. 963 γεγραμμένα.

11. ἔμβολος. Ἀριστοφ. παρ' Ἀθην. σελ. 21α (Ἀπ. 473 Κ) «οἶνον δὲ πίνειν οὐκ ἐάσω πράμνιον, οὐ Χῖον, οὐχὶ Θάσιον, οὐ Πεπαρήθιον, Οὐδ' ἄλλον ὅστις ἐπεγερεῖ τὸν ἔμβολον». Ὁ δ' Εὐστάθιος γράφει σελ. 1405,20 «Ὁμοίως ἐκεῖθεν καὶ ὁ τῆς νηὸς ἔμπροσθεν ὀξὺς ἔμβολος, ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἀνδρεῖον αἰδοῖον παρὰ τοῖς κωμικοῖς ἔμβολον καὶ τριέμβολον». Ἀλλὰ τὸ τριέμβολον παρηρμήνευσεν ὁ Εὐστάθιος. Ἐν τοῖς Ὄρνισι κεῖται

στ. 1256 «σὺ δ' εἴ με λυπήσεις τι, τῆς διακόνου πρώτης ἀνατείνας τὼ σκέλει διαμηριῶ τὴν Ἶριν αὐτήν, ὥστε θαυμάζειν ὅπως οὕτω γέρων ὢν στύομαι τριέμβολον», ὅπερ ἑρμηνεύουσι «στύομαι τριέμβολον στῦμα» παραβάλλοντες πρὸς τὸ ἐν Ἀχαρνεῦσι φερόμενον στ. 994 «ἀλλά σε λαβὼν τρία δοκῶ γ' ἂν ἔτι προσβαλεῖν». Σχολ. «ὅμως λαβών σε ἰσχύσω συγγενέσθαι σοι τρίς» (Ἴδε Van Leeuwen εἰς Λυσ. σ. 142). Ἀλλὰ πρβ. κατ. λ. οὐρά.

12. κέρκος. Ἀριστοφ. Θεσμοφ. 239 «ἐπίκυπτε — τὴν κέρκον φυλάττου νυν ἄκραν». Πρβ. Ἀχαρν. 786 «Α. κέρκον οὐκ ἔχει. Β. νέα γάρ ἐστιν. ἀλλὰ δελφακούμενα ἑξεῖ μεγάλαν τε καὶ παχεῖαν κἠρυθράν». Σχολ. «—τὴν τοῦ ἀνδρὸς πόσθην αἰνίττεται εἰς τὸ κακέμφατον». «Ἱππῶν. 15,3 D «κνίζων φελίζων τὸν δυσώνυμον κέρκον». Ἡρώνδ. Μιμ. Ε΄, 45 «δώσεις τι, δούλη, τῷ κατηρήτῳ τούτῳ ῥάκος καλύψαι τὴν ἀνώνυμον κέρκον;». Πρβ. Γ΄, 68 «κοῦ μοι τὸ δριμὺ σκῦλος, ἡ βοὸς κέρκος, ᾧ τοὺς πεδήτας κἀποτάκτους λωβεῦμαι». Οὐχὶ δ' ὀρθῶς ὁ Meister ἐν Μιμ. Γ΄, 80 «φέρειν ὅσας ἂν ἡ κακὴ σθένῃ βύρσα» τ. ἔ. «ὅσον ἠμπορεῖ νὰ βαστάξῃ τὸ παλαιοτόμαρό σου» ὑπολαμβάνει τὸ βύρσα ἰσοδυναμοῦν τῷ βοὸς κέρκος.

13. θυμός. Ἱππῶν. 11 D «λιμῷ γένηται ξηρός, ἐν δὲ τῷ θυμῷ φαρμακὸς ἀχθεὶς ἑπτάκις ῥαπισθείη». Σχολ. Α. «θυμὸς τὸ ἄρρεν αἰδοῖον». Πρβ. καὶ Ἡρῳδιαν. Α΄, 149,12 L.

14—15. οὐρά, ἰσχύς, ἀνδρεία. Φώτ. «οὐράν: αἰδοῖον Σοφοκλῆς». Ἡσύχ. «οὐράν: αἰδοῖον». Εὐστάθ. σελ. 862,42 «κωμικὴ λέξις ὁ νώθουρος, ἤγουν ὁ νωθῆ ἔχων τὴν οὐράν, φασίν, ἐν τῷ συγγίγνεσθαι. Οὕτω γὰρ ἔλεγον τὸ κατ' ἄνδρας αἰδοῖον. Ὁ δὲ τοιοῦτος ἀνὴρ καὶ ἄστυτος ἐλέγετο, καθὰ καὶ οἶκος ἄστυτος ὁ μὴ ἔχων ἄνδρα, ὃς ἔχοι ἂν λέγειν τὸ στύομαι τριέμβολον, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ Ἀστυάναξ γέγονα. Ἡ δὲ εἰρημένη οὐρὰ καὶ ἀπομύζουριν παρήγαγε γυναῖκα τὴν αἰσχροποιὸν παρὰ τὸ μυζᾶν ἤγουν θηλάζειν οὐράν» καὶ σελ. 1821,54 «Παλαιὰ δὲ χρῆσις οὐρὰν παίζει καὶ τὸ ἀνδρεῖον αἰδοῖον· ὅθεν καὶ γυνὴ μύζουρις[1] ἡ αἰσχροποιὸς παρὰ τὸ μυζᾶν οὐράν, ὅ ἐστι θηλάζειν». Πρβ. καὶ σελ. 1921,24 (Ἴδε Nauck ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ἀποσπασμάτων Ἀριστοφάνους τοῦ Βυζαντίου σελ. 167 κἑ.). Παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 592Α΄ κεῖται «Σοφοκλῆς δ' ὁ τραγῳδοποιὸς ἤδη γέρων ὢν ἠράσθη Θεωρίδος τῆς ἑταίρας. Ἱκετεύων οὖν τὴν Ἀφροδίτην φησίν· —δὸς δὲ γυναῖκα Τήνδε νέων μὲν ἀναίνεσθαι φιλότητα καὶ εὐνήν, Ἡ δ' ἐπιτερπέσθω πολιοκροτάφοισι γέρουσιν, Ὧν ἰσχὺς μὲν ἀπήμβλυνται, θυμὸς δὲ μενοινᾷ», περὶ οὗ ὁ Cobet ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ 1867, σελ. 512 γράφει «Τῶν μεταγενεστέρων τινὲς διὰ τὸ πληθυντικὸν εἶναι δοκεῖν τὸ ἀπήμβλυνται μετέγραψαν ὧδε·

---

[1] μύζουρις = αἰδοιολεῖκτις, αἰδοιολοιχός.

ὧν οὐραὶ μὲν ἀπήμβλυνται, θυμὸς δὲ μενοινᾷ,
ὡς ὁ Εὐστάθιος μαρτυρεῖ σελ. 1968,41, ἀναφαίνεται δ' ἐκ τούτου ἡ ἀρχαία γραφὴ ἥδε «ὧν οὐρὴ μὲν ἀπήμβλυνται, ἥν τινες εἰς τὸ εὐσχημονέστερον μετέπλασαν ἰσχὺς γράφοντες».

Ἐπὶ τὸ εὐσχημονέστερον μετέπλασαν ἢ κατὰ τὴν λαϊκὴν ἀντίληψιν μεταφέρουσαν τὸ ἄστυτον ἢ τὴν ἀστυσίαν εἰς τὴν τοῦ σώματος ῥώμην καὶ τοὐναντίον τὸ δύνασθαι ἐνεργεῖν ἢ ποιεῖν τριέμβολον ὑπολαμβάνουσαν σύμβολον τῆς σωματικῆς δυνάμεως ἐλέχθη ἰσχὺς ἀπήμβλυνται. Ὅθεν τὸ ἀνδρεῖον μόριον καὶ ἀνδρεία λέγεται. Ἀρτεμίδ. Ὀνειροκρ. σελ. 43,2 Herch. «ἰσχὺς δὲ καὶ τῇ τοῦ σώματος ἀνδρείᾳ (ἔοικε τὸ αἰδοῖον), ὅτι καὶ αὐτὸ τούτων αἴτιον· διὸ ἀνδρεία πρός τινων καλεῖται». Εὐστάθ. σελ. 1968,45 «ὡς δὲ καὶ ἀνδρεία τὸ τοιοῦτον λέγεται οἶδεν ἀρχαία χρῆσις». Καὶ νῦν ὁ λαὸς λέγει «μώρ' αὐτὸς εἶναι πουτ-ρᾶς» ἢ «αὐτὸ θέλει ἀρχίδια» καὶ ἄλλα ὅμοια ἐπὶ πραγμάτων ἀπαιτούντων δύναμιν καὶ ἱκανότητα. Πρβ. Ἀριστοφ. Λυσ. 661 «ἀλλ' ἀμυντέον τὸ πρᾶγμ', ὅστις γ' ἐνόρχης ἔστ' ἀνήρ». Ὁ δὲ παιγνιώδης Σαμοσατεὺς ἐν τοῖς εὐστόχως καὶ ἀστείως ὑπὸ τοῦ Δημώνακτος εἰρημένοις μνημονεύει καὶ τόδε τοῦ εὐθίκτου εἰς τὰς ἀποκρίσεις φιλοσόφου «ἐρωτῶντος (τοῦ Φαβωρίνου) τίνα δὲ καὶ ἐφόδια ἔχων, ὦ Δημῶναξ, ἐκ παιδιᾶς εἰς φιλοσοφίαν ἥκεις; Ὄρχεις, ἔφη». Πρβ. Petron. 44,14 «si nos coleos (=ὄρχεις) haberemus» i. e. viri essemus.

Ὡς δ' ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ τὸ οὐρά λαμβάνεται ἐπὶ τοῦ ἀνδρείου μορίου, οὕτω καὶ ἐν τῇ ῥωμαϊκῇ τὸ cauda, οἷον Ὁράτ. Σατ. Α', 2,45 Β', 7,49 (Ἴδε Cobet Mnemos. 1883, σελ. 432), καὶ ἐν τῇ Γερμανικῇ τὸ Schwanz, ἐν δὲ τῇ Γαλατικῇ τὸ queue.

Ἄξιον δὲ παρατηρήσεως καὶ τοῦτο ὑπάρχει ὅτι οἱ κωμικοὶ ποιηταὶ παίζοντες ἐκάλεσαν Ἀστυάνακτα τὸν ἀπημβλυμμένον τὴν οὐρὰν ἢ τὴν ἀνδρείαν, τὸν ἄπρακτον ἔχοντα τὸ μόριον κατὰ τὸν Αἰγινήτην (Γ', 53 τόμ. Β', 269,9 Heib.). Στράτων Ἀνθολ. Παλατ. ΙΒ', 11 «Ἐχθὲς ἔχων ἀνὰ νύκτα Φιλόστρατον, οὐκ ἐδυνήθην, Κείνου, πῶς εἴπω; πάντα παρασχομένου. Ἀλλ' ἐμὲ μηκέτ' ἔχοιτε φίλοι φίλον, ἀλλ' ἀπὸ πύργου ῥίψατ', ἐπεὶ λίην Ἀστυάναξ γέγονα». Εὐστάθ. σελ. 1283,24 «Ὡς δὲ ὁ Ὁμηρικὸς Ἀστυάναξ δριμέως πέπαικται καὶ ἐπί τινος δυσκινήτου τὰ εἰς λαγνείαν ἀπὸ τοῦ στύειν, ὃ κεῖται παρὰ τῷ κωμικῷ, δεδήλωται καὶ ἀλλαχοῦ· καὶ ὅτι ἐκ τοῦ στύειν γίνεται καὶ ὁ ἄστυτος, οἷον παρὰ Ξενάρχῳ Πελοπιδῶν ἄστυτος οἶκος» καὶ σελ. 656,64 «εἰ καί τις παλαιὸς παίζων κωμικώτερον ἑτέρῳ λόγῳ Ἀστυάνακτα ἑαυτὸν ἔφη που ὡς μὴ στύοντα, τουτέστι μὴ πεφυκότα ἐντείνειν τὸ αἰδοῖον κατὰ ἔρωτα, ὅπερ ἄλλος τις Ῥωμαῖος ἀνὴρ Ὁμηρικῶς ᾐνίξατο εἰπών· οὐ δύναμαι τανύσαι, παίξας τὸ τοιοῦτον ὡς ἐπὶ νευρᾶς τόξου».

Πρβ. καὶ σελ. 862,42 (Ἴδε Nauck εἰς Ἀριστοφ. Βυζ. σελ. 169 καὶ Mél. Gréco-Rom. ϛ', σ. 135). Παρὰ ταῦτα ὁ Εὐστάθιος σ. 1466,53 καὶ σελ. 1467,12 λέγει «τινὲς δὲ ἀοιδὸν τὸν εὐνοῦχον παρενόησαν ὡς αἰδοῖα μὴ ἔχοντα». Τὸ δ' Ἀστυάγης, ἐτυμολογηθὲν καὶ τοῦτο ἐν παιδιᾶς μέρει ἐκ τοῦ α τοῦ στερητικοῦ καὶ τοῦ στύεσθαι διαφόρως ληπτέον. Ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ ΙΒ', 174 λέγει παιδεραστὴς πρὸς τὸν ἐναντιούμενον παῖδα «Μέχρι τίνος πολεμεῖς μ', ὦ φίλτατε Κῦρε; τί ποιεῖς; Τὸν σὸν Καμβύσην (=ὅς σου τὸν ἀρχὸν κατέβυσε τῷ πέει) οὐκ ἐλεεῖς; λέγε μοι. Μὴ γίνου Μῆδος (=μὴ + δός=ἀδώτης)· Σάκκας (ὁ γνωστὸς οἰνοχόος ἐν τῇ Κύρου Παιδείᾳ, ἐνταῦθα barbatus) γὰρ ἔσῃ μετὰ μικρόν, Καί σε ποιήσουσιν ταὶ τρίχες Ἀστυάγην» (δασύν, ὥστε ἀστυσίαν μοι προσγίγεσθαι δρῶντί σε)».

16—20. δέμας, σάρξ, νεῦρα, νευρίον, ἐντέριον. Ὁ Κοραῆς γράφει ἐν τοῖς Ἀτάκτοις τόμ. Δ', σελ. 490 «Σάρκα Σ. Αἰδοῖον, Ἑλλ. ἐξαιρέτως τοῦ ἀνδρός — Εἶναι Ἑβραϊσμός. Οἱ Ἑβδ. (Ἰεζ. κγ' 20) λέγουν περὶ τῶν Χαλδαίων, «Ὧν ὡς ὄνων αἱ σάρκες αὐτῶν»· καὶ μικρὸν ἀνωτέρω (Αὐτ. Ιϛ', 26) ὀνομάζουν τοὺς Αἰγυπτίους «Μεγαλοσάρκους», διότι ἡ Ἑβραϊκὴ λέξις — (Βασὰρ) σημαίνει καὶ τὴν ὅλην σάρκα, καὶ τὸ γεννητικὸν αὐτῆς μόριον. Κατὰ παρομοίαν μεταφορὰν ὠνόμασε καὶ ὁ κωμικὸς Πλάτων Δέμας ἤγουν σῶμα ἢ σάρκα) τὸ αἰδοῖον παρ' Ἀθην. σελ. 5 c [173,10 K] «βολβοὺς μὲν σποδιᾷ δαμάσας καταχύσματι δεύσας ὡς πλείστους διάτρωγε· τὸ γὰρ δέμας ἀνέρος ὀρθοῖ», ὁ δ' Αἰλιανὸς π. Ζ. ἰδιότ. ΙΖ', 42 μὲ προσθήκην, «Παιδοποιὸν σῶμα». Πρβ. καὶ Εὐστάθιον σελ. 1283,33 «δοκεῖ δὲ καὶ ἡ τρίγλη ἄστυτις εἶναι», ὡς δῆλον ἐκ τοῦ «οὐκ ἐθέλει νεύρων ἐπιήρανος εἶναι». [Πλάτ. Ἀπ. 173,19 K], ἤγουν ἐράστρια τοῦ κατ' ἄνθρωπον σπερματικοῦ νεύρου· διὸ ἐπάγει καὶ στύματα μισεῖ, ἤγουν αἰδοίου τάσεις. Τὸ δὲ τοιοῦτον νεῦρον Ἀριστοφάνης ἐν Ὄρνισι κοινῶς εἶπεν ὡς οἱ πολλοὶ λέγουσιν, οἱ δὲ σεμνότεροι δέμας καλοῦσι καὶ κατῆρξεν εἰς τοῦτο Πλάτων ὁ κωμικὸς εἰπὼν περὶ βολβοῦ, ὃς πολὺς ἐν Ἀθήναις φύεται, ὅτι τὸ δέμας ἀνορθοῖ, τουτέστι τὸ αἰδοῖον ἐντείνει». Λέγων ὁ Εὐστάθιος ὅτι ὁ Ἀριστοφάνης ἐν Ὄρνισι «κοινῶς εἶπεν ὡς οἱ πολλοὶ λέγουσιν» ἐννοεῖ ὅτι ὁ κωμικὸς ἐν τῷ εἰρημένῳ δράματι ἐχρήσατο τῷ ψ... ὡς ἐν στ. 560. Ὁ δ' Ἀθήναιος σελ. 64 Β' λέγει «ἡ δὲ παροιμία φησίν· οὐδέν σ' ὀνήσει βολβός, ἂν μὴ νεῦρ' ἔχῃς». Ὁ βιογράφος τοῦ Ὠριγένους λέγει «φασὶ νεῦρον ἀποτετμηκέναι διὰ τὸ μὴ ἡδονῇ παρενοχλεῖσθαι», ὁ δὲ Γαληνὸς ἐν τόμ. Η', σελ. 447.448.449 καλεῖ τὸ αἰδοῖον σῶμα νευρῶδες καὶ συριγγῶδες νεῦρον. Ἐρρήθη καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ἐν ταῖς π. τ. Ζῴ. Ἱστορίαις σελ. 540, α', 18 «τὸ δὲ αἰδοῖον ἔχει ὁ κάμηλος νεῦρον οὕτως ὥστε καὶ νευρὰν ποιοῦνται ἐκ τούτου τοῖς τόξοις». Ἐν δὲ τῇ Παιδιοφράστῳ

διηγήσει τῶν τετραπόδων ζώων στ. 635 (Carm. Med. Aev. σελ. 163) λέγει ὁ βοῦς εἰς τὸ βουβάλιν «ἔχω καὶ νεῦρον δυνατόν, μακρὸν καὶ πυρωδᾶτον, Ὁποῦ τὸ ἔχουν οἱ κριταὶ καὶ μαγκλαβοκοποῦσιν Τοὺς κλέπτας καὶ τοὺς ὑβριστὰς καὶ πάντας κακεργάτας» καὶ μετ' ὀλίγα «ὡς ἤκουσεν ὁ γάδαρος βοὸς τὰς καυχησίας, Πῶς ἓν τὸ νεῦρόν του μακρὸν καὶ ἐξεπυρωμένον δαμὶν ἐτσιλιπούρδησεν, ἐγκάρισεν ὀλίγον, Πορδοκοπῶν ἐπέδραμεν, ἐστάθην εἰς τὸ μέσον, Ἐμπρὸς τ' ἀφτία ἔστησεν καὶ πρὸς τὸν βοῦν ἐλάλει Ψέματα λέγεις φλύαρε καὶ περισσὰ καυχᾶσαι· Ἐγὼ ἔχω νεῦρον τὸ παχύν, μεγαλοματσουκᾶτον, Μακρύν, παχύν, καὶ στιβαρόν, ρουθουνοκεφαλᾶτον, Μὴ μόνον μεγαλώτερον παρὰ τὸ ἰδικόν σου, Ἀλλ' ὑπερβαῖνον ἅπαντα τῶν τετραπόδων ζώων· καὶ ὅταν οἰστροκινηθῇ καὶ πυρωθῇ ὀλίγον, Ὁμοιάζει τὸ κεφάλιν του φράγκικο σαρσαρόλιν». Πρβ. σελ. 137,455 «συχνᾷ πηδᾷ, τσιλιπουρδᾷ καὶ τὴν οὐρὰν σηκώνει, Πέφτει κυλιέται, γέρνεται καὶ ἐξωματσουκώνει». Ἐκ τοῦ νεῦρον ἐπλάσθη καὶ ῥῆμα νευρόω-νευροῦσθαι. Ἐν τῇ Λυσιστράτῃ τοῦ Ἀριστοφάνους ὁ Κορυφαῖος λέγει πρὸς τοὺς ἐντεταμένους τὸ αἰδοῖον πρέσβεις Λάκωνας «βαβαί! νενεύρωται μὲν ἥδε.... συμφορά», ἔνθα παρ' ὑπόνοιαν ἀντὶ τοῦ ψωλὴ ἢ πόσθη ἢ σάθη ἐπιφέρεται συμφορά, καὶ οὕτω ἐν ἀμφιβόλοις ὁμιλεῖ περὶ τοῦ οἰδοῦντος πέους ὡς περὶ χαλεποῦ τινος φύματος. Ὁ Σχολιαστὴς γράφει «τὴν ἔντασιν τοῦ αἰδοίου λέγει· νεῦρον γὰρ τὸ αἰδοῖον». Μᾶρκος δ' ὁ Ἀντωνῖνος ὁρίζει ἐν τοῖς εἰς ἑαυτὸν Ϛ', 13 τὴν συνουσίαν ὡς «ἐντερίου παράτριψιν καὶ μετά τινος σπασμοῦ μυξαρίου ἔκκρισιν», ἀνθ' οὗ ἐντερίου ὁ Τζέτζης ἐν Ἱστορ. Χιλ. Ζ', 800 ἔχει νευρίον «Ὁ Μᾶρκος αὐτοκράτωρ δὲ τὸν ἄνθρωπον φησί που μυξάριον, ἑλκύδριον παράτριψιν νευρίου». Καὶ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων δ' ἐκαλεῖτο τὸ αἰδοῖον nervus-nervi-nervulus, οἷον Ὁράτ. Ἐπῳδ. 12,19 «Cuius in indomito constantior inguine nervus Quam nova collibus arbor inhaeret». Carm. Priap. 68. «Haec es ad arrectos verba locuta procos: Nemo meo melius nervum tendebat Ulixe». Petron. 131,46.

21. φλέψ. Ἀνθ. Παλ. Ϛ', 218 «Κειράμενος γονίμην τις ἄπο φλέβα Μητρὸς ἀγύρτης Ἴδης εὐδένδρου πρῶνας ἐβουνοβάτει» καὶ ΙϚ', 261 «Ἀμφοτέραις παρ' ὁδοῖσι φύλαξ ἕστηκα Πρίηπος Ἰθυτενὲς μηρῶν ὀρθιάσας ῥόπαλον. Εἴσατο γάρ πιστόν με Θεόκριτος· ἀλλ' ἀποτηλοῦ Φὼρ ἴθι, μὴ κλαύσῃς τὴν φλέβα δεξάμενος». Ὁ δὲ Ξέναρχος παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 63 f λέγει «μάτην δὲ πόντου κυανέαις δίναις τραφεὶς Φλεβὸς τροπωτὴρ πουλύπους, ἁλοὺς βρόχων Πλεκταῖς ἀνάγκαις, τῆς τροχηλάτου κόρης Πίμπλησι λοπάδος στερροσώματον κύτος». Ὁ Meineke γράφει ἐν Ἀποσπάσματι τῶν Ἑλλήν. Κωμικῶν τόμ. Γ', σελ. 615 «φλεβὸς τροπωτήρ: Cum τροπω-

τήρ proprie sit lorum quo remi ad scalmos alligati impelluntur et reducuntur, non male φλεβὸς τροπωτῆρα explices venae alligatorem, quo nervus tanquam remus muliebri parti quasi paxillo ita inseritur et illigatur ut et impelli possit et reduci» (Ἴδε καὶ Schweighaeuser ἐν Animadvers. in Athen. Deipnosoph. τόμ. Α', σελ. 430 κέ.). Ὁ Ἀθήναιος ὁμιλῶν περὶ τῶν βολβῶν τῶν ἐχόντων δύναμιν στυτικὴν μνημονεύει καὶ τὸ εἰρημένον ἀπόσπασμα τοῦ Ξενάρχου, ἐν ᾧ οὗτος τὸν οἶκον τῶν Πελοπιδῶν ἀποκαλεῖ ἄστυτον καὶ δὲν δύναται ὁ βυσαύχην θεᾶς Δηοῦς σύνοικος νὰ βοηθήσῃ, οὐδὲ καὶ ὁ πουλύπους (σύνεργῶν καὶ οὗτος Ἀφροδισίοις. Πρβ. σ. 356D), ὁ τροπωτὴρ τῆς φλεβός, ὅστις συλληφθεὶς διὰ βρόχων πληροῖ τὴν τροχήλατον κόρην τοῦ κεραμευτικοῦ ἢ κεραμίνου τροχοῦ, τ. ἔ. τὴν λοπάδα. Ὁ δὲ Φίλιππος ὁ Θεσσαλὸς ἐν ἐπιγράμματι (Ἀνθ. Παλ. Ϛ' 94) ποιεῖ τὸν Κλυτοσθένη ἀνατιθέντα παρὰ τὰ τύμπανα καὶ κύμβαλα καὶ τοὺς αὐλοὺς καὶ σάγαριν, ἣν κοσμεῖ τῷ ἐπιθέτῳ λυσιφλεβῆ τ. ἔ. τὴν λύουσαν ἢ ῥηγνύουσαν τὴν φλέβα. Γνωστὸν δ' ὅτι οἱ ἱερεῖς ἦσαν γάλλοι ἤτοι ἐκθλιβίαι ἢ θλιβίαι, θλαδίαι ἢ ἐκτομίαι. Ὡς δ' ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ τὸ φλέψ λαμβάνεται ἐπὶ τοῦ αἰδοίου, οὕτω καὶ ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ τὸ vena-venae, οἷον Ὁρατ. Σατίρ. 1,2,3. «Nam simul ac venas inflavit taetra libido Huc iuvenes aequum est descendere, non alienas Permolere uxores». Πέρσ. Σατίρ. 6,72 «Quum morosa vago singultiet inguine vena».

22. σαυνίον—σαυνία—σαννίον. Ἡσύχ. «σ. τὸ αἰδοῖον, ἀντὶ τοῦ κερχίον, παρὰ τὸ τῇ κέρκῳ σαίνειν· τὸ γὰρ αἰδοῖον ἔσθ' ὅτε οὐρὰν ἔλεγον» (Ἴδε Schmidt εἰς Ἡσύχ. τόμ. Δ', σελ. 9). Ὁ δὲ Πολυδεύκης γράφει ἐν βιβλ. Γ', 143 «σαυνία· τὸ μὲν γὰρ ὄνομα ἐπ' ἀνδρείου αἰδοίου ἐστὶ παρὰ Κρατίνῳ, ἐπὶ δὲ τοῦ δόρατος ἐν Φιλαδέλφοις Μενάνδρου». Φώτ. «σαννίον: τὸ αἰδοῖον, ἀντὶ τοῦ κερκίου, παρὰ τὸ τῇ κέρκῳ σαίνειν». Πρβ. καὶ τὸ παρ' Ἡσυχίῳ σύνθετον σαννιόπληκτος: ὁ αἰδοιόπληκτος». Πρὸς τὸ σαννίον συνάπτουσιν οἱ γλωσσολογοῦντες καὶ τὸ παρὰ Κρατίνῳ σάννας (Εὐστάθ. 1761,21), σαννίων, τὰ κύρια ὀνόματα Σάννης Σανναῖος Σαννίων Σαννυρίων Σαννώ Σαννίδωρος (Διογ. Λαερτ. Γ', 8). Ἴδε Boisacq ἐν Dict. Étym. σ. 852.

23. σκορπίος; Ἐν παιδιᾷ ὁ κωμικὸς Πλάτων παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 5 d «Α. σκορπίος αὖ; Β. παίσειέ γέ σου τὸν πρωκτὸν ὑπελθών». Ὁ Schweighaeuser ἐν Animad. in Athen. τόμ. Α', σελ. 68 ὑπολαμβάνων ὅτι πρόκειται περὶ τιμωρίας ἐπιβαλλομένης τοῖς μοιχοῖς ἀντὶ ῥαφανῖδος, ὑπομιμνήσκει χωρίον τοῦ Ἰουβενάλι, ἐν ᾧ ὁ μοιχὸς οὐχὶ ἐρραφανιδωμένος ἢ κατὰ τὸν Μάζαριν ρεραφανιδωμένος ὑπάρχει ἀλλὰ βεβυσμένος τὴν ἕδραν τῷ μυξίνῳ ἰχθύι «necat hic ferro, secat

ille cruentis verberibus, quosdam moechos et mugilis intrat» (Iuven. X. 317). Πρβ. καὶ Κάτουλον XV. 19 «Quem percurrent raphanique mugilesque» (Ἴδε Blaydes εἰς Ἀριστοφ. Νεφ. σελ. 497).

24. σκυτάλη. Ἐν τῇ Λυσιστράτῃ τοῦ Ἀριστοφάνους στ. 901 ὁ Λακεδαιμόνιος κῆρυξ προσέρχεται ἐστυκώς, ὁ δ' Ἀθηναῖος Κινησίας ἐρωτᾷ «τί δ' ἐστί σοι τοδί;» καὶ ὁ Κῆρυξ ἀποκρίνεται «σκυτάλα Λακωνικά». Περὶ τοῦ πράγματος ἴδε I. H. Leopold ἐν Mnemos. 1900, σελ. 365 κἑ.

25. δόρυ. Παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ φέρεται ἐν βιβλ. Ϛ', 53 «Μειράκιον εὔμορφον ἀφυλάκτως ἰδὼν κοιμωμένον (ὁ Διογένης), νύξας, Ἐπέγειραι, ἔφη, Μή τις σοι εὕδοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ» παρῳδῶν οὕτως ὁ κυνικὸς τὸν Ὁμηρικὸν στίχον Θ, 95 «μή τίς τοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ».

26. κόνδαξ. Ἐν λογοπαιγνίῳ Ἀνθ. Παλ. Ε', 61 «Τῇ κυανοβλεφάρῳ παίζων κόνδακα Φιλίππῃ Ἐξ αὐτῆς κραδίης ἡδὺ γελᾶν ἐπόουν· Δώδεκά σοι βέβληκα, καὶ αὔριον ἄλλα βαλῶ σοι».. Ὁ Herwerden ἀποδοκιμάζων τὴν ἀμάρτυρον σύνταξιν τοῦ παίζειν τινὶ κελεύει ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1874, σελ. 306 νὰ γραφῇ «Σὺν κυανοβλεφάρῳ ἢ Τὴν κυανοβλέφαρον, ὥστε ἡ αἰτιατικὴ νὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τοῦ γελᾶν ἐπόουν.

27—29. ἐπιβλής—μοχλός—ἔγχος. Ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ Ε', 242 κεῖται ἐπίγραμμα, ἐν ᾧ μοιχὸς ἰδὼν τὴν μοιχευομένην μετὰ τοῦ ἑαυτῆς ἀνδρὸς ἐρωτᾷ «Τοῦ σοῦ ἀνακροῦσαι δύναμαι πυλεῶνος ὀχῆας Δικλίδος ἡμετέρης τὴν βάλανον χαλάσας, Καὶ δισσῶν προθύρων πλαδαρὴν κρηπῖδα περῆσαι, Ἄκρον ἐπιβλῆτος μεσσόθι πηξάμενος; τ. ἔ. δύναμαι νὰ διέλθω τὸ ἔδαφος τοῦ προθύρου σου (Πρβ. αὐτ. 198,2 τὸ μυρόρραντον Δημαρίου πρόθυρον), ὅπερ ταὐτὸν τῷ διαμηρίσαι (Ἀριστοφ. Ὄρν. 669.1254. Πρβ. Ἡσ. λ. διακνημοῦσθαι), καὶ νὰ ἐμπήξω ἐν τῷ μέσῳ (τῷ σῷ χοίρῳ) τὸ ἄκρον τοῦ ἐμοῦ ἐπιβλῆτος, τοῦ μοχλοῦ μου;. Περὶ τοῦ μοχλός καὶ ἔγχος γίνεται λόγος κατωτέρω κεφ. Γ'.

30—31. ῥόπτρον—ῥόπαλον. Ἡσύχ. «ῥόπτρον: ἢ τὸ ἐπίσπαστρον—καὶ τὸ αἰδοῖον». Ἀνθ. Παλατ. ΙϚ', 262 «Ἀμφοτέραις παρ' ὁδοῖσι ἕστηκα Πρίαπος ἰθυτενὲς μηρῶν ὀρθιάσας ῥόπαλον». Πρβ. Ἀριστοφ. Λυσιστρ. 551 «ἀλλ' ἤνπερ ὅ τε γλυκύθυμος Ἔρως χἠ Κυπρογένει' Ἀφροδίτη ἵμερον ἡμῖν κατὰ τῶν κόλπων καὶ τῶν μηρῶν καταπνεύσῃ, κᾆτ' ἐνστάξῃ τέτανον τερπνὸν τοῖς ἀνδράσι καὶ ῥοπαλισμούς». Σχολ. «κᾆτ' ἐντέξῃ τέτανον: παράσχῃ τὴν τάσιν τοῦ αἰδοίου. Ὅταν γὰρ στῇ (τὸ αἰδοῖον), ὡς ῥόπαλον γίνεται». Οὕτω καὶ ἡμεῖς λέγομεν «Ἔγινε στειλιάρι».

32—33. πηδάλιον—ἐρετμόν. Ἀριστοφ. Εἰρ. 142 «ἐπίτηδες εἶχον πηδάλιον, ᾧ χρήσομαι». Σχολ. «τὸ αἰδοῖον δείκνυσι παίζων».

Ἡσύχ. «ἐρετμόν: κώπη καὶ τὸ ἀνδρεῖον αἰδοῖον». Πλάτ. κωμ. παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 456 Α' «δύο δ' αὐτὸν δαίμον' ὀλεῖτον, Ἡ μὲν ἐλαυνομένη λαθρίοις ἐρετμοῖς, ὁ δ' ἐλαύνων». Περὶ τῶν ῥημάτων ἐλαύνειν καὶ ἐρέσσειν ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ βινεῖν βλέπε κεφ. Ϛ'.

34—38. ξύλον—τύλον—τύλος—μεσ(σ)οτύλαρον, τόλυξ—ὅπλον. Εὐριπ. Ἀποσπ. ἐκ σατυρ. δραμ. 693 Κ. «εἶα δὴ [φίλον] ξύλον, Ἔγειρέ μοι σεαυτὸ καὶ γίγνου θρασύ». Ἡσύχ. «τύλον: τὸ αἰδοῖον, οἱ δὲ ξύλον» καὶ «τόλυξ: αἰδοῖον» (Ἴδε Lobeck εἰς Παραλειπ. σελ. 167) καὶ «μεσ(σ)οτύλαρον: αἰδοῖον». Πρβ. Μέγ. Ἐτυμ. σελ. 125,24. Ὁ δὲ Πολυδεύκης Β', 176 λέγει «ἐκαλεῖτο δὲ καὶ τύλος τὸ αἰδοῖον, ὅθεν καὶ Φερεκράτης τὸ γυμνοῦν αὐτὸ τῇ χειρὶ ἀποτυλοῦν εἶπεν». Πρβ. Ἡσ. «ἀποτυλῶσαι: ἐπᾶραι αἰδοῖον». Ἡσύχ. ὅπλον: τὸ αἰδοῖον». Ἀνθ. Παλ. ΙϚ', 242,11 «ὡς βαρὺ τοῦτο Πρίηπε καὶ εὖ τετυλωμένον ὅπλον πᾶν ἀπὸ βουβώνων ἀθρόον ἐκκέχυκας εἰς γάμον οὐκ ἀνέτοιμον». Λέγει δὲ καὶ ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς Ἀχαρνεῦσι στ. 591 «εἰ δ' ἰσχυρὸς εἶ, τί μ' οὐ κατεψώλησας; εὔοπλος γὰρ εἶ». Λέγων δὲ ταῦτα ὁ Δικαιόπολις δεικνύει τὸ αἰδοῖον.

39. ξίφος. Ἀνθολ. Παλατ. Θ', 361. Ὁμηρόκεντρον εἰς παρθένον φθαρεῖσαν «Μῆτερ ἐμὴ δύσμητερ, ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα (ψ, 97) Λίην ἄχθομαι ἕλκος, ὅ με βροτὸς οὔτασεν ἀνὴρ (Ε, 361) Νύκτα δι' ὀρφναίην, ὅτε δ' εὕδουσι βροτοὶ ἄλλοι, (Κ, 83) Γυμνός, ἄτερ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος, οὐδ' ἔχεν ἔγχος. (Φ, 50) Πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι· (Π, 333) αὐτὰρ ἔπειτα Οὖρον τε προέηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε» (ε, 268). Ὁ νεανίσκος εἰσῆλθεν εἰς τὸν παρθενῶνα, γυμνός, ἄτερ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος, οὐδ' ἔχεν ἔγχος, ἀλλὰ μόνον ἄορ τ. ἔ. ξίφος, ὅπερ πᾶν ὑπερθερμάνθη αἵματι, ἅτε ἐκπορθῆσαν τείχεα παρθενίης (Ἀνθ. Παλ. Ε', 294,22), μεθ' ὃ προέηκεν οὖρον (παίζει πρὸς τὸ ὀρρός) ἀπήμονά τε λιαρόν τε τ. ἔ. ἄνεμον εὐνοϊκὸν καὶ μαλακόν, δηλ. τὴν ἀπόπτυστον δρόσον.

40. μάχαιρα. Πλαῦτ. Pseudol. στ. 1181 «conunibatne in vaginam tuam machaera militis». Carmin. Med. Aev. Wagn. σελ. 102,640 «καὶ τότε ἀπὴν ἐφάγασιν ὅλες τὸ μαχαιράκιν, εἶπεν ἡ Κουταγιώταινα, τὸ γρήγορον γεράκιν». Βλ. λ. κολεός σ. 29.

41. γνώμων. Ψευδοδιογ. Ἐπιστ. ΛΕ', (σελ. 249 Η) «παρελθών τις εἷς τῶν νέων, σφόδρα ἀστεῖος τὴν ὄψιν, ἀγένειος, προσαναδίδωσί μοι τὴν χεῖρα, διαπειρώμενος εἰ ἐπίσταμαι τὰ παλαιστρικά. Κἀγὼ ἕως μέν τινος προσεποιούμην ὑπὸ αἰδοῦς μὴ εἰδέναι· ὡς δὲ ἐπηπείλησε καταναλίσκειν με, (καταναγκάσειν με Cobet) ἠρξάμην συνανατρίβεσθαι αὐτῷ νομίμως. Εἶτα ὁ γνώμων μοί πως ἀνίσταται (τὸ γὰρ ἕτερον ὄνομα δέδια διὰ τοὺς πολλοὺς εἰπεῖν)». Συνήθως παρ' ἡμῖν λέγεται «τί λέγει τὸ βαρόμετρόν σου;».

42. ἀ δ ι ά φ ο ρ ο ν. Λουκιαν. περὶ τῆς Περιγρ. τελ. § 19 «ἐν πολλῷ δὲ τῶν περιεστώτων δήμῳ ἀναφλῶν τὸ αἰδοῖον καὶ τὸ ἀ δ ι ά φ ο ρ ο ν δὴ τοῦτο καλούμενον ἐπιδεικνύμενος».

43. ἥ β η. Βλ. κεφ. Γ΄.

44. κ ρ έ α ς; Ἐν διαλόγῳ μεταξὺ Παφλαγόνος, Ἀλλαντοπώλου καὶ οἰκέτου ὁ ἀλλαντοπώλης διηγεῖται πῶς παῖς ὢν ἔκλεπτε ἀπατῶν τὰ κρέατα καὶ ἀπεκρύπτετο, ὁσάκις τις ἤθελεν ἴδει αὐτόν, ὑπὸ τὸ αἰδοῖον, εἰς τοὺς μεταξὺ τῶν μηρῶν καὶ τῶν ἰσχίων τόπους ἐνόρκως ἀρνούμενος τὴν κλοπήν, ὅπερ ἰδών, λέγει, ἀνήρ τις τῶν ῥητόρων τοῦτο νὰ πράττῃ εἶπεν· «πάντως ὁ παῖς οὗτος θὰ καταστῇ προστάτης τοῦ δήμου» (θὰ γίνῃ μεγάλος ἄνθρωπος Ἱππ. 428). Πρὸς ταῦτα ἀποκρίνεται ὁ οἰκέτης· πολὺ ὀρθὸς εἶνε ὁ συλλογισμός του «ὅτιὴ ἐπιώρκεις θ᾽ ἡρπακὼς καὶ κ ρ έ α ς ὁ π ρ ω κ τ ὸ ς εἶ χ ε ν». Πρβ. στ. 875 1242 καὶ Νεφ. 1088 «Α. φέρε δή μοι φράσον ξυνηγοροῦσιν ἐκ τίνων; Β. ἐξ ε ὐ ρ υ π ρ ώ κ τ ω ν»[1] καὶ Πλάτ. κωμ. Ἀπ. 186 «κεκολλόπευκας (= ἠταίρηκας)· τοιγαροῦν ῥήτωρ ἔσῃ» (Ἴδε Van Leeuwen εἰς Ἱ π π. σελ. 82. Ν ε φ. 175).

45. σ ω λ ῆ ν ε ς. Ἡσύχ. «οἱ στεγαστῆρες: καὶ τῶν ὀστρακοδέρμων τι γένος κογχυλίων· τάσσεται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μορίων». Ὁ δὲ Σώφρων παρ᾽ Ἀθηναίῳ σ. 86, e (ἀπ. 38 Bo.) καλεῖ τοὺς σ ω λ ῆ ν α ς «χ η ρ ᾶ ν γ υ ν α ι κ ῶ ν λ ί χ ν ε υ μ α», ἔνθα κατὰ τὸν Crusius (Unters. zu den Mim. σ. 129) τὸ σ ω λ ῆ ν ε ς κεῖται ἐπὶ τῶν ὀ λ ί σ β ω ν.

46. ἀ ν ώ ν υ μ ο ν. Ψευδοσκυθῖν. Ἀνθ. Παλατ. ΙΒ΄, 232 «ὀ ρ θ ὸ ν νῦν ἕστηκας ἀ ν ώ ν υ μ ο ν οὐδὲ μαραίνῃ, Ἐντέτασαι δ᾽ ὡς ἂν μήποτε πανσόμενον». Πρβ. Ἱππών. 15,3 D. «κνίζων καὶ φελίζων τὸν δ υ σ ώ ν υ μ ο ν κ έ ρ κ ο ν». Ἡρώνδ. Μιμ. Ε΄, 45 «δώσεις τι, δούλη, τῷ κατηρήτῳ τούτῳ ῥάκος καλύψαι τὴν ἀνώνυμον κέρκον». Ἐλέχθη τὸ ἀ ν ώ ν υ μ ο ν ἐν σχήματι κατάρας. Πρβ. «ἡ ξ ε ρ ή τ ο υ». Καὶ ἐγίνωσκον μὲν ὅτι ἐλέγετο ὀ ρ θ ή κατ᾽ ἔλλειψιν τοῦ ὁ δ ὸ ς ἢ γ ρ α μ μ ή (Ἴδε Bos Ellips. Gr. σ. 56 κἑ. 538 ἐκδ. Λονδ.) ἀλλὰ νῦν ἐκ τῆς Παλατίνης Ἀνθολογίας ΙΒ΄, 216 μανθάνω ὅτι ἐλέχθη καὶ ὀ ρ θ ή κατ᾽ ἔλλειψιν τοῦ ψ. ἢ π ό σ θ η «Νῦν ὀ ρ θ ή, κατάρατε, καὶ εὔτονος, ἡνίκα μηδέν». Ἐλέχθη καὶ ὀ ρ θ ὸ ν κατὰ παράλειψιν τοῦ π έ ο ς Ἀνθ. Παλατ. Ε΄, 104 πρὸς δικτυωτὸν ἔνδυμα ἠμφιεσμένην «Οὔ σε περισφίγγει λεπτὸς στολιδώμασι πέπλος, Πάντα δέ σου βλέπεται γ υ μ ν ά, καὶ οὐ βλέπεται. Εἰ τόδε σοι χαρίεν καταφαίνεται, αὐτὸς ὁμοίως ὀ ρ θ ὸ ν ἔχων βύσσῳ τοῦτο περισκεπάσω». Πρβ. τὸ δημῶδες «εἶναι σ η κ ω μ έ ν η».

[1] Τὸ ε ὐ ρ ύ π ρ ω κ τ ο ς ἑρμηνεύει ὁ Σουρῆς ἐν τῇ μεταφράσει τῶν Νεφελῶν διὰ τοῦ ξ ε κ ω λ ι α σ μ έ ν ο ς ξ ε κ ω λ ι ά ρ η ς καὶ κ ω λ ο ξ ε σ χ ι σ μ έ ν ο ς, τὸ δὲ λ α κ κ ό π ρ ω κ τ ο ς διὰ τοῦ π η γ α δ ό κ ω λ ο ς.

47. σ ύ μ β ο λ ο ν. Ψευδολουκ. Λουκ. ἢ Ὄν. 56 «ἡ δ᾽ ἐπειδὴ εἶδέ με πάντα ἀνθρώπινα ἔχοντα, προσπτύσασά μοι, Οὐ φθερῇ ἀπ᾽ ἐμοῦ, ἔφη, καὶ τῆς ἐμῆς οἰκίας καὶ μακρὰν ἀπελθὼν κοιμήσῃ; ἐμοῦ δὲ ἐρομένου, Τί γὰρ καὶ ἡμάρτηταί μοι τοσοῦτο; Ἐγώ, ἔφη, μὰ Δί᾽ οὐχὶ σοῦ, ἀλλὰ τοῦ ὄνου τοῦ σοῦ ἐρῶσα τότε ἐκείνῳ καὶ οὐχὶ σοὶ συνεκάθευδον καὶ ᾤμην σε καὶ νῦν κἂν ἐκεῖνό γε μόνον τὸ μ έ γ α τ ο ῦ ὄ ν ο υ σ ύ μ β ο λ ο ν διασῴζειν καὶ σύρειν· σὺ δέ μοι ἐλήλυθας ἐξ ἐκείνου τοῦ καλοῦ καὶ χρησίμου ζῴου εἰς πίθηκον μεταμορφωθείς».

48. κ έ ρ α ς. Ἀνθ. Παλατ. ΙΒ΄, 95 «Εἴ σε πόθοι στέργουσι, Φιλόκλεες, ἥ τε μυρόπνους Πειθώ, καὶ κάλλευς ἀνθολόγοι Χάριτες, Ἀγκὰς ἔχοις Διόδωρον, ὁ δὲ γλυκὺς ἀντίος ᾄδοι Δωρόθεος, κείσθω δ᾽ ἐς γόνυ Καλλικράτης, Ἰαίνοι δὲ Δίων τόδ᾽ εὔστοχον ἐν χερὶ τείνων Σὸν κ έ ρ α ς, Οὐλιάδης δ᾽ αὐτὸ περισκυθίσαι κτἑ.». Ὁ δ᾽ Εὐστάθιος γράφει ἐν ταῖς εἰς Ὅμηρον Παρεκβολαῖς σελ. 851,53 «Ἀριστοτέλης δέ, φασί, κέρα ἀγλαὸν εἶπεν ἀντὶ τοῦ αἰδοίῳ σεμνυνόμενον, ἐπὶ τοιούτου σημαινομένου τὴν λέξιν νοήσας. Καὶ ἔοικεν ὁ σκορπιώδης τὴν γλῶσσαν Ἀρχίλοχος ἁ π α λ ὸ ν κ έ ρ α ς τὸ αἰδοῖον εἰπὼν ἐντεῦθεν τὴν λέξιν πορίσασθαι». Ἴδε Ἀριστοτ. τόμ. Δ΄, σελ. 139,186 Didot καὶ Van Leeuwen ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Ἰλιάδος σελ. 398, ἔνθα εὐστοχωτάτην οὗτος παρατήρησιν ποιεῖται περὶ τῆς παρεκδοχῆς τοῦ ἐν Ἰλ. Λ, 385 κ έ ρ α᾽ ἀ γ λ α έ. Πρὸς τὸ ἁ π α λ ὸ ν κ έ ρ α ς παραβλητέον τὸ μ α λ α κ ο τ ε ν τ ω τ ὴ τοῦ Μελαχροινοῦ, τοῦ νεωτέρου Διονυσίου τοῦ Σικελιώτου καὶ τοῦ Ἀλεξάρχου (Ἀθην. 98 d-f).

Ἐκ τῆς μεταφορικῆς δὲ ταύτης σημασίας, καθ᾽ ἣν τὸ κέρας δηλοῖ τὸ ἀ ν δ ρ ε ῖ ο ν μ ό ρ ι ο ν, μετέπεσεν ἔπειτα εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ σ υ μ β ό λ ο υ τ ῆ ς ἀ τ ι μ ί α ς, ὁ δὲ τὸ σύμβολον τοῦτο ἠθικῶς φέρων ἐλέγετο κ ε ρ α σ φ ό ρ ο ς καὶ δημωδέστερον κ ε ρ α τ ᾶ ς. Ὁ Μάζαρις ἐν Νεκρικῷ Διαλόγῳ § 10 καὶ § 11 (σ. 210.212.213 Elliss.) τὸν Κεραντζῆν ἀποκαλεῖ οὐ μόνον κ ε ρ α σ φ ό ρ ο ν ἀλλὰ καὶ κ ε ρ ο υ λ κ ῷ τ ε τ ρ ω μ έ ν ο ν β έ λ ε ι.

Περὶ τοῦ κ ε ρ α τ ᾶ ς πολλὰ θαύματα μᾶλλον ἢ ῥήματα τῆς φιλοσοφίας καθιππαζόμενος ἐλάλησεν ὁ Ψελλός[1] (Μεσ. Βιβλ. Σάθ. Ε΄, σελ. 525 κἑ.), κατὰ διέξοδον δ᾽ ὁ Αἰμίλιος Παπιανὸς διέλαβεν ἐν τῇ Τεργεσταίᾳ Νέᾳ Ἡμέρᾳ ἀριθ. 1783, ἔτ. 1909, σελ. 2 κἑ. ἔνθα ὑποστηρίζει οὗτος ὅτι τὸ ὄνομα κ ε ρ α τ ᾶ ς ἐκ τοῦ κερατίνου λόγου ἢ συλλογισμοῦ τὴν ἀρχὴν ἔχει (Διογ. Λαέρτ. Ζ΄, 187. Λουκιαν. Νεκρ. Διαλ. Α΄, 2. Ὀνειρ. ἢ Ἀλέκτρ. § 1. Σεν. Ἐπιστ. 49,8. Μαρτιαν. Καπέλλ. 4,327 (σελ. 151,8 Teubn. Αὐλ. Γέλλ. 16, 2,10). Ἀλλ᾽ ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι κ ε ρ α σ φ ό ρ ο ς ἢ κ ε ρ α τ ᾶ ς εἶναι ὁ

[1] Καὶ τὰ παρὰ τῷ Τζέτζῃ εἰς Λυκόφρονα σελ. 356,14 Sch. οὐδαμῶς ὑπολείπονται.

ἀνήρ, οὗ τὴν γυναῖκα τῷ κέρατι ἢ τοῖς κέρασι ἔπληξαν, ἐκεράτισαν τ. ἔ. ἐβίνησαν. Ἐπειδὴ δ', ὡς εἰκός, τῇ ἀτιμαζομένῃ γυναικὶ συνατιμάζεται κατ' ἐξοχὴν ὁ ἀνήρ, ἐξ οὗ καὶ ἡ γυνὴ ὀνομάζεται, ἡ δεῖνα, τοῦ δεῖνα, οὐδαμῶς ἀπίθανον ὑπάρχει ὅτι ἐκ τούτου τὸ κέρας καὶ τὰ κέρατα κατὰ μικρὸν σύμβολον ἀτιμίας καὶ διαμωκήσεως καταστάντα ἔφερεν ἠθικῶς τῆς ἀτιμασθείσης γυναικὸς ὁ ἀνήρ. Ὅθεν ὀρθὴ ἡ ἐν κώδικι τοῦ Ὀνειροκριτικοῦ τοῦ Ἀρτεμιδώρου Β', 12 δοθεῖσα ἐξήγησις Βυζαντίνου τινὸς «ἡ γυνή σου πορνεύσει καὶ τὸ λεγόμενον κέρατα αὐτῷ ποιήσει (=θὰ τοῦ βάλῃ τὰ κέρατα)». Οἱ δ' ἐχθροὶ ἢ καὶ οἱ γείτονες ἴσως εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας καὶ ἀνήρτων τὰ ἀγγελτήρια σύμβολα τῆς ἀτιμίας διαχλευάζοντες τὸν ἀγνοοῦντα τὸ πρᾶγμα ἄνδρα. Ἀνδρόνικος ὁ Κομνηνὸς ὅστις τὰ ὑπὸ τὴν γαστέρα πρὸς συνουσίαν ἀλοιφαῖς καὶ περιττοῖς σκευάσμασιν ἀνερρώννυεν, ἤσθιε δὲ καὶ ζῷον Νειλῷον, κροκοδείλῳ ὅμοιον, σκίγγον λεγόμενον, ἵνα διερεθισθῇ πρὸς συνουσιασμόν, ὁ Σαρδανάπαλλος οὗτος εἰς τοσοῦτον ὕβρεως ἦλθεν, ὥστε «τῶν παρ' αὐτοῦ θηρωμένων ἐλάφων τὰ κέρατα ὅσα δωδεκάδωρα ἦν καὶ εἶχόν τι θαύματος ταῖς κατὰ τὴν ἀγορὰν ἀψῖσιν ἀνήρτα τῷ (τοῦ;) μὲν δοκεῖν εἰς ἔνδειξιν τοῦ μεγέθους τῶν παρ' αὐτοῦ ἁλισκομένων ἀγρίων, τῷ δὲ ὄντι διαμωκώμενος τὸ πολίτευμα καὶ διασύρων (ἐνν. τοὺς πολίτας ἢ τοὺς ἄνδρας) εἰς ἀκρασίαν τῶν γαμετῶν» (Νικήτ. Χων. σελ. 419,20 Bonn.).

Παρὰ Χριστοφόρῳ τῷ Μυτιληναίῳ σελ. 53,84 Kurz φέρεται ἐπίγραμμα εἰς τὸν Βασίλειον τὸν λεγόμενον Χοιρινὸν πολλάκις αἰτήσαντα ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἔχον ὧδε

Τί πολλὰ γρύζεις τοὺς ἐμοὺς ζητῶν λόγους
καὶ ταῖς γραφαῖς 'θρέψον με' συχνῶς λέγεις;
ἄπελθε πόρρω· χοῖρος οὐ τρώγει μέλι·
ἔχεις βαλάνους δεῖπνον, εἰ βούλει, φίλων·
ἂν οὖν μάλιστα καὶ κερατίων δέῃ,
ἡ σύζυγος πλήσει σε καὶ κερατίων.

Καὶ τὸ 31ον ἐπίγραμμα, οὗ τὸ λῆμμα χάσκει 'Εἰς.....', ἀνενεκτέον Εἰς <ἄνδρα κερασφόρον> ἢ ἁπλῶς <κερασφόρον>[1]

«Πάλαι σὺ μόσχος, Μόσχε, μικρὸς ὢν ἔτι
φύσας δὲ νῦν κέρατα, ταῦρος εἶ μέγας.

Κεῖνται δ' καὶ ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ καὶ τὰ ἐπιγράμματα τάδε·

Ἔξω παιδεύεις Πάριδος κακὰ καὶ Μενελάου,
ἔνδον ἔχων πολλοὺς τῆς Ἑλένης Πάριδας (Λουκιλλ. ΙΑ', 278)
καὶ Εἴκοσι γεννήσας ὁ ζωγράφος Εὔτυχος υἱούς,

[1] Ἴδε Kurz εἰς Χριστοφ. Μυτιλ. σ. VI.

οὐδ' ἀπὸ τῶν τέκνων οὐδὲν ὅμοιον ἔχει. (Λουκιλλ. ΙΑ', 215)
ὁμοίως Ὅστις ἔσω πυροὺς καταλαμβάνει οὐκ ἀγοράζων
κείνου Ἀμαλθείας ἁ γυνά ἐστι κέρας (Καλλικτῆρος Μαντισίου [ΙΑ', 5)

Τὸ μὲν πρῶτον ἐπιγράφει ὁ Λουκίλλιος ἢ καὶ ὁ ὑπομνηματιστὴς εἰς γραμματικὸν κερασφόρον, ἀλλ' ὅτι καὶ τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον εἰς κερασφόρους ἐγράφησαν, τοῦ Καλλικτῆρος εὐστόχως μνησθέντος καὶ τῆς παροιμιώδους φράσεως Ἀμαλθείας κέρας οὐδεμία ἀνάγκη ὑπάρχει νὰ καταφύγωμεν εἰς τὸ κερατομαντεῖον ἢ τὸ Κερατεμβόλιν τοῦ Ψευδοκωδίνου, ὅστις ἐν τῷ περὶ Πατρίων Κωνσταντινουπόλεως 179 (σελ. 271,3 Teubn.) γράφει «Κερατεμβόλιν εἴρηται δὲ οὕτως ὁ ἔμβολος, διότι ἀψῖδα χαλκῆ ἦν ἐκεῖσε καὶ στήλη ἐπάνω ἵστατο ἔχουσα ἐν τῇ κεφαλῇ κέρατα τέσσαρα· θαῦμα δὲ ἐγίνετο ἀεί· ὅστις εἶχεν ὑπόληψιν εἶναι κερατᾶν, ἐκεῖσε ἀπερχόμενος καὶ προσεγγίζων τῇ στήλῃ εὐθέως, εἰ ἦν ὡς ὑπελάμβανεν, ἐγυρίζετο ἐκ τρίτου ἡ στήλη· εἰ δὲ οὐκ ἦν οὗτος ἐνυπόληπτος, ἵστατο σιγῇ καὶ οὕτως διηλέγχοντο οἱ κερατᾶδες».

Ὁ καυχητικὸς δὲ καὶ ἀλαζονικὸς[1] Τζέτζης, ὁ ὑβριστὴς[2] καὶ εἰς ἀγεννεστάτας ὕβρεις ἐξοκέλλων κατὰ τῶν παραφθειρόντων τὰς βίβλους αὐτοῦ βιβλιογράφων, ὁ οὐδ' αὐτοῦ τοῦ Θουκυδίδου φειδόμενος, ὁ πλυνὸν πάντας ποιῶν, ἐν τοῖς εἰς Χιλιάδας Σχολίοις Ι', 978 ὡς νεοέλληνν τις ὑβρίζει «κερατᾶ μιαροῦ υἱέ, τίνα εἰσὶν ἃ γράφεις» καὶ εἰς ΙΑ', 745 «στίχον παρέλειψε τοῦ μιαροῦ κερατᾶ ὁ υἱός» καὶ εἰς ΙΑ', 787 «τοῦ τράγου ὁ υἱὸς οὐδὲν ἀνόθευτον ἐᾷ» καὶ εἰς ΙΒ', 457 «μίαν σελίδα ἄπταιστον κἂν, τέκνον τράγου, πάρες».

Ἐν τῇ κοινῇ λαλιᾷ σύνηθες ὑπάρχει τὸ ῥῆμα κερατώνω, οἷον ὁ δεῖνα τὸν κερατώνει, ὁ δεῖνα τὸν ἐκεράτωσεν. Ἀλλ' οὔτε τὸ ῥῆμα κερατόω-ῶ οὔτε τὸ κερατίζω εὕρομεν ἐπὶ τῆς περὶ οὗ ὁ λόγος σημασίας. Ἀναμφηρίστως καὶ τῶν ῥημάτων τούτων ἐγίνετο χρῆσις, ὡς ἐμφαίνει τὸ οὐσιαστικὸν κεράτωσις κείμενον ἐπὶ τοῦ διαφθείροντος ἀλλοτρίαν γυναῖκα παρὰ τῷ Ἀχμὲτ Ὀνειρ. σελ. 79,25 Dr. «Ἐὰν ἴδῃ βασιλεὺς ἢ μεγιστᾶνος ὅτι συνουσίασεν ὑπάνδρῳ, τὴν γενεὰν αὐτῆς ὑψώσει καὶ πλουτίσει καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνδρὸς ὑψώσει, καθ' ὅσον ἐξεχύθη καὶ ἐπλατύνθη

[1] Ἀλληγ. Ο,87 (σ. 183) «ἐμοὶ βιβλιοθήκη γὰρ ἡ κεφαλὴ τυγχάνει, βίβλοι δ' ἡμῖν οὐ πάρεισι δεινῶς ἀχρηματοῦσιν» καὶ Προλ. 724 κέ. 731 κέ. Πρβ. καὶ Ἱστ. Χιλ. Γ', 183 καὶ ΙΑ', 20 καὶ τὰ γεγραμμένα ἐν Ἐπετηρ. Φιλοσ. Σχολῆς Θεσσαλονίκης τόμ. Α', σελ. 82.

[2] Ἱστορ. Χιλ. Θ', 974. Ι', 71. ΙΑ', 222. ΙΒ', 232. Σχολ. Θουκ. σελ. 51,1 Teubn. 295,16, 296,18, 298,16.

ἡ φήμη τῆς κ ε ρ α τ ω σ ε ω ς». Πρβ. σελ. 51,15 «τὰ γὰρ κ έ ρ α τ α (ἐνταῦθα κυρίως) τοῖς ἀξιώμασι λογίζονται».

Ἐν προσθήκης δὲ μέρει ἀναγκαῖον κρίνομεν, ἐπειδὴ περὶ μοριολογίας ὁ λόγος, νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ὁ Χριστοφόρος ἐν τῷ μνημονευθέντι ἐπιγράμματι διττῶς ἐχρήσατο τῇ λέξει κ ε ρ ά τ ι α δηλούσῃ τόν τε καρπὸν τῆς κ ε ρ α τ έ α ς τὰ ἄλλως ξ υ λ ο κ έ ρ α τ α [1] καὶ τὰ σύμβολα τῆς ἀτιμίας· ἔτι δ' ἔπαιξε πρὸς τὴν διττὴν τῆς β α λ ά ν ο υ σημασίαν, δηλούσης τόν τε καρπὸν τῆς δρυός, τὸν δ ρ υ ο β ά λ α ν ο ν, καὶ τὴν τοῦ πέους βάλανον. Ὁμοίως παίζει ὁ Ἀριστοφάνης πρὸς τὴν διττὴν σημασίαν τῆς βαλάνου σημαινούσης τὴν τοῦ πέους βάλανον καὶ τὴν κλεῖν τοῦ ὅρμου ἐν τῇ Λυσιστράτῃ στ. 409 «Ὦ χρυσοχόε, τὸν ὅρμον, ὃν ἐπεσκεύασας, ὀρχουμένης μου τῆς γυναικὸς ἑσπέρας ἡ βάλανος ἐκπέπτωκεν ἐκ τοῦ τρήματος. Ἐμοὶ μὲν οὖν ἔστ' εἰς Σαλαμῖνα πλευστέα· σὺ δ' ἢν σχολάσῃς, πάσῃ τέχνῃ πρὸς ἑσπέραν ἐλθὼν ἐ κ ε ί ν ῃ τ ὴ ν β ά λ α ν ο ν ἐ ν ά ρ μ ο σ ο ν». Καὶ ὁ Μάχων παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 577 Ε' πρὸς τὴν διττῶς λαμβανομένην β ά λ α ν ο ν ἐπί τε τῆς τοῦ πέους β α λ ά ν ο υ καὶ τῆς μυρεψικῆς [2], τῆς μυροβαλάνου. Ὁ Δημήτριός ποτε ὁ βασιλεὺς ἐπεδείκνυτο τῇ Λαμίᾳ, πρὸς ἣν ἡδέως τε καὶ ἐρεθιστικῶς διετέθη, παντοδαπὰ μύρα. Ἐπειδὴ δ' αὕτη ἀπεδοκίμαζε καὶ περιφρονητικῶς μετ' ἀκκισμῶν ἀπεποιεῖτο τὰ προσφερόμενα, ὁ βασιλεὺς διένευσε νὰ κομίσωσιν νάρδον τινὰ εὐτελῆ καὶ ἅμα ἀποτρίψας τῇ χειρὶ τὸ αἰδοῖον ἥψατο τοῖς δακτύλοις τοῦ ἐκ τῆς ἀποτρίψεως προελθόντος καὶ λέγει «τουτί γε, Λάμια, ὀσφράνθητι καὶ εἴσῃ παρὰ τἆλλα (ἐνν. μύρα) διαφορὰν ὅσην ἔχει. Ἐκείνη δὲ γελάσασα ἀλλὰ τοῦτ' ἔφη, τάλαν, ὄζειν δοκεῖ μοι σαπρότατον πάντων πολύ». Ὁ δὲ Δημήτριος εἶπεν· ἀλλὰ μὴν νὴ τοὺς θεοὺς ἀπὸ β α λ ά ν ο υ τοῦτ' ἐστί, Λάμια, β α σ ι λ ι κ ῆ ς».

Ἐν προσθήκης μέρει λεκτέον καὶ τοῦτο ὅτι καὶ τὸ β α λ α ν ί ζ ω, ὅπερ δηλοῖ κυρίως τὸ συλλέγω βαλάνους [3] τινάσσων τὴν δρῦν προσπαίζει πρὸς τὴν βάλανον τοῦ πέους ὡς ἐν τῷ εἰς γυναῖκα πρεσβυτέραν νέον ἐνοχλήσασαν ἐπιγράμματι ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ ΙΑ'. 417 «ἄ λ λ η ν δ ρ ῦ ν β α λ ά ν ι ζ ε, Μενέσθιον», τ. ἔ. ἄλλον ὄχλει, ἵνα τῷ σῷ τρήματι ἐναρμόσῃ τὴν βάλανον».

49. ἐ μ π ί ς. Ἐν τῇ Λυσιστράτῃ (στ. 1030) ἡ Στρατυλλὶς ἐν ᾧ δῆθεν ἐξαιρεῖ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ γέροντος Στρυμοδώρου τὸ θηρίον δραττομένη ἅμα καὶ τοῦ πέους ὀνομάζει τοῦτο ὑποκοριζομένη ἐ μ π ί δ α «ἦ

[1] Ἴδε Κόντον ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. Γ', σελ. 557.

[2] Διοσκορ. Δ', 157.

[3] Ἴδε τὰ γεγραμμένα ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τοῦ Παν. Θεσσαλον. τόμ. Α', σελ. 97 κέ.

μέγ', ὦ Ζεῦ, χρῆμ' ἰδεῖν τῆς ἐμπίδος ἔνεστί σοι, οὐχ ὁρᾷς; ο ὐ κ ἐ μ π ί ς ἐ σ τ ι ν ἥ δ ε Τ ρ ι κ ο ρ υ σ ί α;», ἔνθα προσπαίζει ὁ κωμικὸς πρὸς τὸ τ ρ ι κ ρ ο υ σ ί α, τ. ἔ. πρὸς τὸ σ τ ύ ε σ θ α ι τ ρ ι έ μ β ο λ ο ν (Ἴδε Van Leeuwen εἰς Λ υ σ ι σ τ ρ. σελ. 142). Περὶ δὲ τῆς διὰ δακτυλίου ἐξαγωγῆς ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἐμπίδων κτλ. ἀναγνωστέα τὰ ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1913, σελ. 134.

50. τ ὸ δ ε ῖ ν α. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 1145 «ὡς ἀνομίαν ἔρχεσθον ὁδὸν τῷ μὲν πίνειν στεφανωσαμένῳ—τῷ δὲ καθεύδειν μετὰ παιδίσκης ὡραιοτάτης, ἀνατριβομένῳ τε τὸ δ ε ῖ ν α». Πρβ. Λυσιστρ. στ. 921. Ἐν δὲ στ. 146 ὁ κωμικὸς τὸ εὔφημον κατορθοῖ δι' ἀποσιωπήσεως ἐκφερομένης διὰ τοῦ δ ή [1] «εἰδ' ἀπεχοίμεθ', οὗ δὴ σὺ λέγεις (τ. ἔ. τοῦ πέους)». Οὕτω κατ' εὐφημισμὸν λέγουσιν οἱ Κρῆτες τριγενῶς τὸ π ω ς τ η λ έ ν ο, ὅπερ καὶ ἐπὶ γυναικὸς λέγεται, οἷον τὸ π ω ς τ η λ έ ν ο τ η ς (ἐκ τοῦ πῶς τὴ λένε). Ἔτι λέγεται πολλαχοῦ τὸ τ έ τ ο ι ο τ ο υ καὶ τὸ τ έ τ ο ι ο τ η ς, ἐξ οὗ ἐσχηματίσθη καὶ ῥῆμα τ ε τ ο ι ώ ν ω, οἷον τ ὴ ν ἐ τ έ τ ο ι ω σ ε, κτλ. Ὁ Μάζαρις ἐν Νεκρ. Διαλ. 19 (σελ. 230 Elliss.) γράφει «βεβαρβάρωνταί γε οἱ Λάκωνες καὶ νῦν κέκληνται Τζάκωνες, καὶ πιάσον τα καὶ σφίξον τα, καὶ δῶσόν τα, καὶ ἥμενον, καὶ ἠρχόντησαν, καὶ καθεζούτησαν καὶ ἔλα δεπᾶ καὶ ἐ τ έ τ ο ι ω σ έ ν τ ο ν, καὶ ἄλλ' ἄττα βάρβαρα λέγουσιν». Ἐν τῷ δημώδει λόγῳ κυκλεῖται καὶ τὸ π α φ τ ώ ν ω, οἷον τ ὴ ν ἐ π ά φ τ ω σ ε ν.

Οὐ μόνον δὲ διὰ τοῦ δ ε ῖ ν α ἡ εὔφημος ἀποσιώπησις ἐπιτυγχάνεται, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ἐ κ ε ῖ ν ο - ἐ κ ε ῖ ν α, οἷον Ἀλκίφρ. Δ', 13,14 (σ. 128 Teubn.) «διανίστατο δὲ ἤδη ἡμῶν μὲν τῶν γυναικῶν τὰ πάθη, τῶν ἀνδρῶν δὲ ἐ κ ε ῖ ν α (τ. ἔ. τὰ δεῖνα, τὰ πέη)». Ἀνθ. Παλατ. Θ', 554 πρὸς τὴν γλωττοδεψοῦσαν Ἡράκλειαν «Λάθριος Ἡράκλεια καλῶν ὑπὸ χείλεσιν ἕλκεις Κ ε ῖ ν ο· πάλαι κατὰ σοῦ τοῦτ' ἐβόησε πόλις. Πῶς ἔτλης αἶσχος ῥέξαι κακόν; ἤ σε βιαίως εἵλκυσέ τις θαλερῶν δραξάμενος πλοκάμων; Ἦ σοὶ τοὔνομα τερπνὸν ἀφ' Ἡρακλῆος ἐχούσῃ, Μάχλε, φιλεῖν ἥβην [2] κέκριται ἠιθέων;». Πρβ. καὶ Ε', 2 «Τὴν καταφλεξίπολιν [3] Σθενελαΐδα, τὴν βαρύμισθον, τὴν τοῖς βουλομένοις χρυσοῦ ἐρεττομένην, Γυμνήν μοι διὰ νυκτὸς ὅλης παρέκλινεν ὄνειρος Ἄχρι φίλης ἠοῦς προῖκα χαριζομένην. Οὐκέτι γουνάζομαι τὴν βάρβαρον οὐδ' ἐπ' ἐμαυτῷ Κλαύσομαι ὕπνον ἔχων κ ε ῖ ν α (κ ε ῖ ν ο Plan.) χαριζόμενον».

Ἀποσιωπήσεως παράδειγμα ἔστω τέλος τὸ Ἀριστοφάνειον δημῶδες δίστιχον εἰς κατοπτριζομένην δυσειδῆ.

Μαύρ' εἶμαι καὶ κατέχω το, ἄσχημη καὶ θωρῶ το'

[1] Ἴδε Cobet ἐν M i s c e l. C r i t. σ. 43.

[2] Παίζει πρὸς τὴν Ἥβην τὴν τοῦ Ἡρακλέους ὁμευνέτιν.

[3] Nauck ἐν Mél. Gréco-Rom. Ϛ', σ. 66 ἀναφλεξίπολιν.

μὰ κεῖ ποὺ τὄχει κάθε μιὰ τὄχω καὶ γώ· χαρῶ το.

Εἶπε δὲ καὶ ὁ Εὐριπίδης ἐν τῷ Κύκλωπι «ὅς γε πίνων μὴ γέγηθε μαίνεται ἵν' ἔστι τουτί (δεικνύει τὸ πέος) τ' ὀρθὸν ἐξανιστάναι μαστοῦ τε δραγμὸς καὶ παρεσκευασμένου ψαῦσαι χεροῖν λειμῶνος».

51. ἱστός. Πράγματα παρέσχε καὶ τὸ καθεῖλον ἱστούς, ὅπερ ἀπαντᾷ ἐν τοῖς Γεωγραφικοῖς τοῦ Στράβωνος σελ. 378 (σελ. 536,15 Μ. κἑ.) «τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἱερὸν οὕτω πλούσιον ὑπῆρξεν, ὥστε πλείους ἢ χιλίας ἱεροδούλους ἐκέκτητο ἑταίρας [1], ἃς ἀνετίθεσαν τῇ θεῷ καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ διὰ ταύτας οὖν πολυωχλεῖτο [2] ἡ πόλις καὶ ἐπλουτίζετο· οἱ γὰρ ναύκληροι ῥαδίως ἐξανηλίσκοντο, καὶ διὰ τοῦτο ἡ παροιμία φησίν 'οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐς Κόρινθόν ἐσθ' ὁ πλοῦς'. Καὶ δὴ καὶ μνημονεύεταί τις ἑταίρα πρὸς τὴν ὀνειδίζουσαν, ὅτι οὐ φιλεργὸς εἴη οὐδ' ἐρίων ἅπτοιτο, εἰπεῖν, «ἐγὼ μέντοι ἡ τοιαύτη τρεῖς ἤδη καθεῖλον ἱστοὺς ἐν βραχεῖ χρόνῳ τούτῳ».

Ὁ μακαρίτης Βερναρδάκης ἐν τῷ Λεξικῷ αὐτοῦ σελ. 663 α' ἔκδ. α' (1908) μνημονεύων τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο τοῦ Στράβωνος γράφει «ἐννοοῦσα ἐνταῦθα ὅτι τριῶν ἀνδρῶν τὰ πέη ἐντὸς ὀλίγου χρόνου ὀρθὰ ὄντα κατεβίβασε».

Ἀλλ' ὁ Θεσσαλονίκης Εὐστάθιος ἐν ταῖς εἰς Ὅμηρον παρεκβολαῖς σ. 1760,23 λέγει «Τὸ δέ γε ἱστὸν νηὸς πρὸς διαστολὴν εἰρῆσθαι δοκεῖ τοῦ ὑφαντικοῦ ἱστοῦ χάριν σαφηνείας· ὡς τό γε μὴ οὕτως ἑρμηνεύειν δώσοι ἄν ποτε λαβὰς λόγων τοῖς σκώπτουσιν. Ἐπεί τοι ἐκ τοιούτου τρόπου λόγος ἀστεῖος ἐξέπεσε παρὰ τοῖς παλαιοῖς διὰ τὸ ἐξ ὁμωνυμίας τῆς λέξεως ταύτης ἀσαφές. Λέγεται γὰρ ἐν Κορίνθῳ ἑταίρας τινὸς ἐπαινουμένης ὡς ἐργατικῆς εἰπεῖν τὸν ἀκούοντα ὅτι καὶ πῶς οὐκ ἂν εἴη ἐργατική, ἥτις ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δύο ἱστοὺς καθεῖλε; [3]. Καὶ δοκεῖ μὲν ὁ λόγος δηλοῦν δύο ἱστάρια, τὸ δ' ἦν ἄλλως, ὅτι ταχὺ δύο ναυκλήρους ἀπήγαγεν ἐκείνη τοῦ εὐπορεῖν φοιτῶντας ἐπ' αὐτήν» ἢ σαφέστερον καὶ ἀμαθέστερον ἡ παιδιὰ ἔχει ὧδε: Ἐγὼ δὲν εἶμαι φιλεργός, ἥτις ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ κατώρθωσα νὰ ἐξυφάνω (νὰ ἀποτελειώσω) τρία φάρη (νὰ κατεβάσω ἀπὸ τὸν ἀργαλειὸν τρία πανιά); ἐννοοῦσα ὅτι ἐξεκένωσε τὰ βαλλάντια τριῶν ναυκλήρων βινουμένη, διότι ἄλλως τὸ καθελεῖν τρία πέη ἐν βραχεῖ χρόνῳ, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὁ βραχὺς χρόνος διάστημα μιᾶς ἡμέρας, εἰς ἑταίραν οὐχὶ καὶ μέγα σημεῖον φιλεργίας

---

[1] Ὁ Κόντος ἐν ταῖς Γλωσσικαῖς Παρατηρήσεσι σελ. 152 γράφει «Πιθανὸν ἡμῖν φαίνεται ὅτι τὸ ἑταίρας εἶναι ὑπὸ ξένης χειρὸς προστεθειμένον».

[2] Ὁ Κόντος ὀρθῶς ἐπολυοχλεῖτο ἐν BCH τόμ. Β', 1878, σελ. 233.

[3] ἱστοὺς καθελεῖν. Πρβ. Ὁμ. Ὀδ. Ι, 14 «καθείλομεν ἱστία πάντα».

ὑπάρχει. Ἡ ἑρμηνεία αὕτη συμφωνεῖ καὶ πρὸς τὰ ἡγούμενα «οἱ γὰρ ναύκληροι ῥαδίως ἐξανηλίσκοντο». Πρβ. καὶ Ἀναξίλαν παρ' Ἀθην. σελ. 558 c «Ἡ δὲ Φρύνη τὴν Χάρυβδιν οὐχὶ πόρρω που ποιεῖ Τόν τε ναύκληρον λαβοῦσα καταπέπωκ' αὐτῷ σκάφει». Τὴν ἐκδοχὴν τοῦ Εὐσταθίου ἀπεδέχετο καὶ ὁ Κόντος ἐν τῇ Ἀθηνᾷ 1894, σ. 209 κἑ. καὶ 1905 σ. 299. Ταύτην τὴν περὶ τοῦ χωρίου τοῦ Στράβωνος γνώμην τοῦ Εὐσταθίου ἠσπαζόμεθα καὶ ἡμεῖς, ἀλλὰ νῦν κινεῖταί πως αὕτη δι' ὧν γράφει ὁ Καλλιτσουνάκις ἐν Philologische Wochenschrift 1924, σελ. 670-671 διὰ μακρῶν ὑποδεικνύων ὅτι ἐκεῖνο τὸ ἐρίων ἅπτοιτο ἐλέγχει ὅτι τὸ ἱστοὺς ληπτέον ἀντὶ τοῦ πέη.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ φιλεργίας ἑταίρας οὐχὶ ἄσκοπον ὑπάρχει νὰ μνημονευθῇ ἡ τοῦ Εὐβούλου Κλεψύδρα. «Οὕτω δ' ἐκλήθη αὕτη ἡ ἑταίρα, ἐπειδὴ πρὸς κλεψύδραν συνουσίαζεν, ἕως κενωθείη» (Ἀθην. σελ. 567 d), ἡ δὲ Λαΐς, ἀπέθανεν βινουμένη, Ἰσθμιὰς δὲ καὶ Νέαιρα κατασέσηπε καὶ Φίλα» (Ἀθην. σελ. 587 e. Πρβ. καὶ σελ. 570 f).

52. ἄροτρον. Νόνν. Διονυσ. ΙΒ', 46 «ὁππότε τέμνων ἄρσενα πατρὸς ἄροτρα λεχώιον ἤροσεν ὕδωρ» (Πρβ. καὶ ΙΔ', 200. ΙΗ', 228). Φέρεται καὶ ἐν μαγικοῖς παπύροις ἡ λέξις ἄροτρον ἐπὶ τοῦ ἀνδρείου μορίου (Ἴδε K. Preisendanz ἐν Phil. Woch. 1933, σ. 1035). Καὶ εἶναι φυσικωτάτη ἡ ἀπὸ τῆς γεωργίας μεταφορὰ αὕτη, καθ' ἣν ὁ πατὴρ ἀροῖ, σπείρει, φυτεύει καὶ φιτύει [1] τέκνα, ὁ πατὴρ λέγεται ἀροτήρ (Εὐριπ. Τρῳ. 135 «τὸν πεντήκοντ' ἀροτῆρα τέκνων Πρίαμον»), φύσας καὶ τὸ τέκνον φύς [2], ἔτι ἄρουρα ἡ μήτρα (uterus) τῆς γυναικὸς (Θεογν. 582. Αἰσχύλ. Ἑπτ. 739. Σοφ. Οἰδ. Τ. 1257. 1497. 1485. Εὐριπ. Ὀρ. 552). Πρβ. καὶ Σοφ. Ἀντιγ. 569 «ἀρώσιμοι γὰρ χἀτέρων εἰσὶν γύαι» καὶ τὸ Μενάνδρειον «παίδων ἐπ' ἀρότῳ γνησίων δίδωμί σοί γε τὴν ἐμαυτοῦ θυγατέρα» (Ἴδε Stallbaum ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Νόμων τόμ. Β', σ. 442). Ὁ δ' Ἀρτεμίδωρος ἐν τοῖς Ὀνειροκριτικοῖς λέγει σελ. 117,8 «ἄροτρον ἀγαθὸν πρὸς γάμον καὶ παίδων γονὴν καὶ πράξεις». Ἴδε λ. λειμών ἐν τῷ περὶ γυν. μορ. καταλόγῳ ἀριθμ. 12.

53. ἄγκυρα. Ἐπίχαρμ. π. Ἡσυχ. «ἄ. τὸ αἰδοῖον παρ' Ἐπιχάρμῳ» (Ἀπ. 191 Κ.). Πρβ ΑΒ 209,27. Ὁ Meister ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Μιμιάμβων τοῦ Ἡρώνδα σελ. 679 οὐχὶ εὐλόγως ὑπολαμβάνει ὅτι ἐν τῷ Α' Μίμῳ στ. 41 «νηῦς μιῆς ἐπ' ἀγκύρης οὐκ ἀσφαλὴς ὁρμεῦσα» ἡ λέξις ἄγκυρα δηλοῖ τὸ αἰδοῖον, ὡς παρ' Ἀριστοφάνει Εἰρ. 142 τὸ πηδάλιον.

54—59. φαλλός—φάλης—φαλητάριον—ε(ἰ)θύφαλλος,

---

[1] Ἴδε Cobet ἐν Mnemos. 1875, σελ. 205 κἑ.

[2] Ἴδε Κόντον ἐν Ἀθην. τόμ. ΙϚ', σ. 480 κἑ.

βαλλία, βάβαλον ἢ βάμβαλον. Ἡσύχ. «οἱ φαλλοὶ τὰ δερμάτινα μόρια, καὶ τὰ αἰδοῖα» καὶ «φάλης: δερμάτινον καὶ ἀνδρεῖον». Κατὰ ταῦτα τὸ φαλλὸς δηλοῦν τὸ πρῶτον τὸ σκύτινον [1] ἀνδρεῖον αἰδοῖον, ἔπειτα ἐσήμαινεν αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀνδρικὸν μόριον. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 242 «ὁ Ξανθίας τὸν φαλλὸν ὀρθὸν στησάτω». Σχολ. «ξύλον ἐπίμηκες ἔχον ἐν τῷ ἄκρῳ σκύτινον αἰδοῖον ἐξηρτημένον» καὶ στ. 259 «ὦ Ξανθία, σφῷν δ' ἐστὶν ὀρθὸς ἐκτέος ὁ φαλλὸς ἐξόπισθε τῆς κανηφόρου. Ἐγὼ δ' ἀκολουθῶν ᾄσομαι τὸ φαλλικόν». Ἡρόδ. Β', 48 «ἀντὶ δὲ φαλλῶν ἄλλα σφί ἐστι ἐξευρημένα ὅσον τε πηχυαῖα ἀγάλματα νευρόσπαστα τὰ περιφορέουσι κατὰ κώμας γυναῖκες, νεῦον τὸ αἰδοῖον». Ἀνθ. Παλ. ΙϚ', 242 «ὡς βαρὺ τοῦτο, Πρίηπε, καὶ εὖ τετυλωμένον ὅπλον Πᾶν ἀπὸ βουβώνων ἀθρόον ἐκκέχυκας Εἰς γάμον οὐκ ἀνέτοιμον—Ἀλλὰ καταπρήυνε τὸν ἐξῳδηκότα φαλλὸν Τόνδε, καὶ ἀνθηρῇ κρύψον ὑπὸ χλαμύδι». Παρὰ τῷ Διογενιανῷ Ζ', 22 φέρεται ἡ Παροιμία «Ὁ φαλλὸς τῷ θεῷ: ἐπὶ τῶν ἀπονεμόντων ἐνίοις τὰ εἰκότα καὶ πρόσφορα»—Φέρεται δὲ ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Δήλου καὶ ἡ λέξις φαλλοφορεῖον δηλοῦσα τὸ φορεῖον, ἐφ' οὗ περιήγετο ὁ φαλλός. Ἀριστοφ. Λυσιστρ. 771 «ἀλλ' ὁπόταν πτήξωσι χελιδόνες εἰς ἕνα χῶρον Τοὺς ἔποπας φεύγουσαι ἀπόσχωνταί τε φαλήτων, Παῦλα κακῶν ἔσται». Σχολ. φαλήτων: τῶν μορίων». Σοφ. Ἰχν. 145 «σώματ' εἰσιδεῖν μόνον καὶ γλῶσσα καὶ φαλῆτες;», περὶ οὗ γράφει ὁ Groeneboom ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1816, σελ. 316 «Versus Sophocleus illustrat iocum quendam Augusti, qui teste Suetonio (Reif. p. 46,1) Horatium purissimum penem appellare solebat, quem locum Birt (Kritik und Hermeneutik p. 166) non recte explicare videtur; vera explicatio legitur in adnotatione «der nichts ist als ein penis». Ἀνθ. Παλ. Θ', 347» φάλητι παιδογόνῳ δυνατὸν Κύπριδος ἔργα τελεῖν». Οὐχὶ ἄκομψον καὶ τὸ παρὰ γράμμα σκῶμμα τοῦ Σώφρονος ὑπάρχει Ἀπ. 39 Κ. «ἃ δ' ἀμ φάλητα—ἀμφ' ἄλητα (=ἄλευρα) κυπτάζει» (Ἴδε Reich ἐν τῷ Der Mimus σελ. 396), ἔνθα πρόκειται περὶ ὀλίσβου. Ὑπὸ τοῦ Νόννου Συναγ. κτλ. Πατρ. 36,1048 Mi. ἐλέχθη καὶ φαλητάριον «περὶ δὲ τοῦ φαλλοῦ ἤδη εἰρήκαμεν (σ. 1005) ὅτι ἀκάθαρτός τις ἦν αἰδοῖον ἔχων αἰσχρόν, ᾧ ὁμοιοῦσι νῦν οἱ μῖμοι, δερμάτινον, ὃ καλοῦσι φαλητάριον». Πρβ. καὶ Εὐδοκ. σελ. 698,2 κέ.. Περὶ δὲ τοῦ ἰθύφαλλος λέγει ὁ Εὐστάθιος σελ. 1413,38 «Αἴλιος δὲ Διονύσιος καὶ τοῦ ἰθύφαλλος τὴν ἀρχὴν διὰ δι-

[1] Ἐν ταῖς Νεφέλαις στ. 539 συνιστῶν ὁ ποιητὴς τὴν ἑαυτοῦ κωμῳδίαν τοῖς θεαταῖς λέγει ὅτι εἶναι σώφρων ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς κωμῳδίας τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ (τοῦ Κρατίνου, τοῦ Εὐπόλιδος, τοῦ Ἑρμίππου) «οὐδὲν ἦλθε ῥαψαμένη σκυτίον καθειμένον ἐρυθρὸν ἐξ ἄκρου, ἵν' ᾖ γέλως».

φθόγγου γράφει, ὃ δηλοῖ, φησίν, αἰδοῖον ἐντεταμένον καὶ ᾆσμα Διονυσιακὸν Ἀθήνησι, καὶ ἑταιρικὸν δέ, τουτέστι φίλον ταῖς ἑταιρίσιν, αἳ καὶ ἀνασεισίφαλλοι φερωνύμως λέγονται παρὰ τῇ κωμῳδίᾳ, ὡς ἀνασείουσαι, φησί, τὸν φάλητα, ὅς ἐστιν αἰδοῖον ἀνδρός. Παυσανίας δὲ διὰ διφθόγγου γράφων καὶ αὐτός, φησὶν ὅτι εἰθύφαλλος αἰδοῖον καὶ ὁ πρόχειρος εἰς συνουσίαν καὶ ᾠδὴ ὑπόκενος». Πρβ. καὶ Ἡσύχ. λ. εἰθίφαλλος καὶ ἰθύφαλλος. Πρὸς τὸ φαλλός συνδέει ὁ Bücheler ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Μιμιάμβων τοῦ Ἡρώνδα σελ. 43 τὸ ἐν τῷ Ϛ'ῳ μιμιάμβῳ στ. 69 ἀπαντῶν βαλλία «τὰ βαλλί' οὕτως ἄνδρες οὐχὶ ποιεῦσι» ὡς προελθὸν ἐκ τῆς Μακεδονικῆς διαλέκτου [1], ἔτι δὲ πρὸς τὸ βάλλειν βαλλίζειν, βαλλίων [2] καὶ τὸ παρ' Ἡσ. βάβαλον ἢ βάμβαλον, δηλοῦν τὸ αἰδοῖον (Ἴδε καὶ Meister σελ. 738). Καὶ σήμερον οἱ Αἰγιεῖς μπάπαλο λέγουσι τὸ αἰδοῖον (Ἴδε Παράρτ. Ἀθην. τ. ΚΖ', σελ. 63). Οὐχὶ δ' ἀπὸ σκοποῦ ἡμῖν φαίνεται νὰ μνημονεύσωμεν καὶ τὰ ἐν τῷ Ἱστορικῷ Συντίπα τοῦ φιλοσόφου πλάσματα σελ. 141,26 κέ. Ὑπῆρχέ τίς ποτε, ᾧ ἐγκατῴκει τὸ τοῦ πύθωνος πνεῦμα, καὶ «περί τινων ἀδήλων ἑτοίμους ἐποιεῖτο ἀπολύσεις (γρ. ἐπιλύσεις)», ἀλλὰ τέλος ἀνεχώρησε τὸ πνεῦμα, ὁ δ' ἀνὴρ ἀθυμῶν ἦλθεν οἴκαδε καὶ τὸ πρᾶγμα διηγεῖτο τῇ γυναικί, ἥτις καὶ αὐτὴ σφόδρα ἐπὶ τῷ συμβάντι ἠχθέσθη. Ἀλλ' ὁ ἀνὴρ παρηγορῶν τὸ γύναιον εἶπεν· θάρσει, ὦ γύναι, μὴ λυποῦ, τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο χαριστικώτατον ἐφάνη· «ῥήσεις διεστείλατό μοι τρεῖς, ὥστε δι' ἑκάστου αὐτῶν πᾶν εἴ τι θυμῆρες μοι θεόθεν ἐξαιτήσασθαι.—Ἡ δὲ γυνὴ λίαν οὖσα πονηροτάτη καὶ πρὸς ἀτάκτους ὁρμὰς καὶ παραλόγους ὀρέξεις ἐνδόσιμός τε καὶ φιλοσώματος» λέγει· γινώσκεις, συζυγέ μου, καθὼς καὶ ἐγὼ ἡ ἰδία γνωρίζω ὅτι «οὐδὲν συνουσίας τοῖς ἀνθρώποις προσφιλέστερον· αἴτησαι τοίνυν τὸ θεῖον πολλοὺς τῷ σώματί σου ἰθυφάλλους ἐπιφυῆναι», ὅπερ καὶ ἔπραξεν ὁ ματαιόφρων σύζυγος καὶ «ἅμα τὸ ἑαυτοῦ σῶμα γέγονε κατάκομον καὶ μεστὸν ἰθυφάλλων». Τούτους βλέπων ὁ ταλαίπωρος καθύβριζε τὴν σύζυγον, ἀλλ' αὐτὴ παραμυθουμένη εἶπεν· «ἕτεροι σοι δύο ὑπελείφθησαν λόγοι· αἴτησαι τοίνυν τὸ θεῖον διὰ τοῦ ἑνὸς ῥήματος τοὺς ἰθυφάλλους τούσδε ἀφανισθῆναι ἀπὸ σοῦ. Ὁ δὲ τῇ συζύγῳ πεισθείς, αἰτεῖται τοῦτο παρὰ θεοῦ, καὶ εὐθὺς ἐκείνων μὲν ἀπηλλάγη τῶν ἰθυφάλλων, ἀπώλεσε δὲ σὺν αὐτοῖς καὶ ἃ δὴ γεννητὰ αἰδοῖα ἐκέκτητο». Τότε ὁ σύζυγος ἔτι μᾶλλον ὀργίζεται καὶ ἀπειλεῖ νὰ φονεύσῃ τὴν γυναῖκα. Ἀλλ' αὐτὴ «μηδ' ἐπὶ τῷδε ἀσχάλλου εἶπε· ἓν γὰρ ῥῆμα ὑπολέλειπται. Αἴτησαι γοῦν τὸ θεῖον τὰ γεν-

[1] Πρβ. Χατζιδ. Γλωσσ. Μελ. σελ. 101.

[2] Πρβ. Bechtel-Fick Personennamen σελ. 77.

νητά σου ἀπολαβεῖν αἰδοῖα. Ὁ δὲ τοῦτο ποιήσας μόγις τοῦ αἰτηθέντος ἐπέτυχεν». Πρβ. καὶ σελ. 67,5 κέ.

60. μῶλυ. Carm. Priap. 68 (τόμ. Α', σελ. 82,22 Baehr) «Si verum quaeras, hunc quoque (Ulixen) movit amor. Hic legitur radix, de qua flos aureus exit, Quam cum μῶλυ vocat, mentula μῶλυ fuit».

61—63. προσθέματα, κοκκώ, σαύρα. Ἀνθ. Παλατ. ΙΒ', 3 «Τῶν παίδων, Διόδωρε τὰ προσθέματ' εἰς τρία πίπτει Σχήματα, καὶ τούτων μάνθαν' ἐπωνυμίας. Τὴν ἔτι μὲν ἄθικτον ἀκμὴν *λαλοῦ ὀνόμαζε, Κωκὼ τὴν φυσᾶν ἄρτι καταρχομένην· Τὴν δ' ἤδη πρὸς χεῖρα σαλευομένην, λέγε σαύραν· Τὴν δὲ τελειοτέρην οἶδας ἃ χρή σε καλεῖν». Τί ἐν τῷ λαλοῦ λανθάνει; Μὴ νανὼ ἐκ τοῦ νᾶνος δηλοῦν τὸ μικρούτσικο; Ἀντὶ δὲ τοῦ κωκώ ὁ Herwerden ἐν Stud. in Epigr. σ. 148 γράφει κοκκῶ. Πρβ. κόκκος σελ. 22 ἀριθ. 16 καὶ κόκκος σελ. 12, ἔτι τὸ σημερινὸν κουκούνα. Ἀπαντᾷ δὲ τὸ σαύρα καὶ ἐν ΙΑ', 21 «Πρώην τὴν σαύραν Ἀγάθων ῥοδοδάκτυλον εἶχεν· Νῦν δ' αὐτὴν ἤδη καὶ ῥοδόπηχυν ἔχει» καὶ ΙΒ', 207 «Ἐχθὲς λουόμενος Διοκλῆς ἀνενήνοχε σαύραν ἐκ γῆς ἐμβάσεως τὴν Ἀναδυομένην. Ταύτην εἴ τις ἔδειξεν Ἀλεξάνδρῳ τότ' ἐν Ἴδῃ Τὰς τρεῖς ἂν ταύτης προκατέκρινε θεάς».

64. δρῖλος ὅ,τι τὸ φαλλός (Ἴδε Κεραμόπουλον εἰς Ἀποτυμπαν. σελ. 131).

65. βίλλος. Ἡρῳδ. Α', 158,1 L «βίλλος τὸ ἀνδρεῖον αἰδοῖον τὸ κοινῶς βιλλὶν παρ' Ἐφεσίοις βαρύνεται». Ἐκ τούτου καὶ τὸ βιλλᾶς, ὅπερ ὁ M. Schmidt ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Ἡσυχίου μεταβάλλει εἰς τὸ ζιλλᾶς. Ἀλλ' ὁ Χατζιδάκις ἐν Einl. σ. 81 «νομίζει τοῦτο σκωπτικὸν ὄνομα μεγεθυντικῶς ἐκ τοῦ βίλλος δηλοῦν ὅτι καὶ τὸ σάθων ἢ πόσθων. Τοῦ βίλλος δὲ γίνεται χρῆσις μέχρι σήμερον ἐν Κρήτῃ, Κύπρῳ [Λιβισίῳ καὶ Θράκῃ]». Ἐν Λιβισίῳ ἔχομεν τὴν ἑξῆς κλίμακα βιλλίν, βίλλα, βίλλος, βιλλαρᾶς.

66. στρούθειον (strutheum), Festus σελ. 411,4 Teubn. «Strutheum membrum virile a salacitate passeris, qui Graece στρουθός dicitur, a mimis praecipue appellatur» (Ἴδε Reich ἐν τῷ Der Mimus σελ. 258).

67. ἄκυλ(λ)ον. Ἡσύχ. «ἄκυλ(λ)ον: τὸ αἰδοῖον Λυδοί». Ἐτυμ. Μέγ. σελ. 55,1. «ἄκυλον: βάλανον πρινίνην· οἱ δὲ τὸ αἰδοῖον ὑπὸ Λυδῶν».

68. κήδαλον. Ἡσ. «κ. αἰδοῖον, κέρας». CGL Β', σελ. 145,18 «pene(s): κήδαλον» (Ἴδε Lobeck Προλεγ. σελ. 93).

69—71. Ἡσ. «κόπελλα: αἰδοῖα καὶ τὰ ὀστώδη σώματα» καὶ «κότιλον—κοτίλλιν: αἰδοῖον ἀνδρὸς» καὶ «κόθημα: ἐπὶ τοῦ αἰδοίου».

72. κέντρον. Ἴδε λ. τρυμαλιή ἐν τῷ περὶ γυναικείων μορίων ἀριθ. 20.

73. ψολόεν πῦρ. Οὕτω παίζων ὁ Νίκαρχος πρὸς τὸν ψολόεντα κεραυνὸν τοῦ Διὸς (Ὀδυσσ. Ψ, 330 κ. ἀ.) καλεῖ τὸ πέος ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ ΙΑ', 328 «Ζῆνα δὲ θὲς Κλεόβουλον, ὃς οὐρανὸν[1] εἰσαναβαίνειν, τὸ ψολόεν κατέχων ἐν χερὶ πῦρ, ἔλαχεν». Πρβ. καὶ Priap. carm. 68 (τόμ. Α', σελ. 81,5 Baehr.) «Sed rudis hic dominum totiens audire legentem Cogor Homeriacas edidicique notas. Ille vocat, quod nos psolen, ψολόεντα κεραυνόν; et quod nos culum κουλεὸν vocat». Λέγει δὲ καὶ ὁ ποιητὴς τοῦ Γύπαρι Πρ. Γ (Σάθ. Κρητ. Θεατρ. σ. 231,195) «Καὶ μὲ καιρὸ ἐμέρωσα καὶ ἐκέρδαισέ με Γεῖς ἄγγουρος—ὄχι μὲ ξύλο γὴ σπαθί, μάτανε τ' ἄρματά του ταπείνωσι καὶ κλαήματα πάθη καὶ βάσανά του· τότε μιὰ λόχη μούδωκε νύχτα χαρὰν ἐτόση ποὺ ἡ περασμένη μου ζωὴ ποτὲ δὲ μοῦχε δώσει· καὶ τὸ ζιμιὸ ἐφώναξα 'ς τ' ἀνδρός μου τὲς ἀγκάλες». Περὶ τοῦ λόχη ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῆς πυρίνης φλογὸς ἴδε Χατζιδάκιν εἰς Ἐπετηρ. Πανεπ. Ἀθηνῶν 1909-1910 σελ. 91.

74. σκεῦος. Φώτ. «σ. τὸ αἰδοῖον». Ἀνθ. Παλατ. ΙϚ', 243,4 «ἐπὴν γελάσῃς ἐσιδών με τοῦ σκεύους, χώρει τὴν κατὰ σαυτὸν ὁδόν». Αἰλιαν. π. Ζῴ 17,11 «ὀρθοῦται τὸ σκεῦος αὐτοῖς». Καὶ ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ ὁμοίως τὸ vas καὶ τὸ vasculum, οἷον Πλαῦτ. Poen. 4,2,41 Πετρών. Sat. 18,210.

75. ληκώ. Ἡσύχ. «λ. τὸ μόριον», πληρέστερον ὁ Φώτιος «ληκώ: τὸ μόριον λέγουσι τὸ ἀνδρεῖον».

76. Ἡσ. «μυλουρίς: αἰδοῖον, κολοβὴ λόγχη».

77. νίδες. Φώτ. «νίδες: αἰδοῖα ἢ ὀρχίδια παίδων Σικελοί», ἀνθ' οὗ ἐν τῷ κώδικι τοῦ Ἡσυχίου φέρεται νιίδες, ὅπερ ὁ Cobet ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1859, σελ. 43 μεταβάλλει εἰς τὸ νήιδες (=ἀδύνατοι, ἀσθενεῖς), ὅθεν παρ' Ἡσυχίῳ τὸ νηιδέστεροι ἀντὶ τοῦ ἀσθενέστεροι· ὁ δὲ Lobeck ἐν τοῖς Παραλειπομένοις σελ. 84 εἰς τὸ ἰνίδες τ. ἔ. nervuli.

78. κορκούτης. Ἡσ. «κ. αἰδοῖον ἀνδρῶν».

79. ὀρθίας. Ἡσ. «ὀρθ. ἱστὸς νεὼς—τίθεται καὶ ἐπὶ κακεμφάτου».

80. μύκης. Ἡσύχ. «μύκης: τὸ ἀνδρεῖον μόριον». Ἡρῳδ. Β', 679,5 L «μύκης—σημαίνει δὲ καὶ τὸ αἰδοῖον τοῦ ἀνθρώπου, ὅπερ ἰσοσυλλάβως ἔκλινεν ὁ Ἀρχίλοχος εἰπὼν ἀλλ' ἀπερρώγασί μοι μύκεω τένοντες (ἀποσπ. 34 D)».

81. ὄφις ἐν παιδιᾷ. Παλατ. Ἀνθ. ΙΑ', 22 «Ἔστι Δράκων τις ἔφηβος, ἄγαν καλός· ἀλλὰ δράκων ὤν, πῶς εἰς τὴν τρώγλην ἄλλον ὄφιν δέχεται».

---

[1] παίζει πρὸς τὸ οὐρανός καὶ οὐρανός = οὐρανίσκος. Ἴδε κεφ. Γ'.

82. σειρόν. Ἡσύχ. «σειρόν: τὸ ἀνδρεῖον, οἷον θέριστρον» (Ἴδε Μνημ. 1895, σ. 377).

83. πηρίς—πηρίν. Ψελλ. Στίχ. Πολιτ. 452 (Boissonad. An. Gr. Γ', 226) «τὸ δὲ ἀνδρεῖον πίρινα (γρ. πηρῖνά) που καλοῦσιν» (Ἴδε Κόντον ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ 1876, σ. 147 κἑ).

84. ὑβός. Σχολ. Θεοκρ. σ. 167,4 Teubn. «ὑβὸς ὁ κυρτὸς καὶ <ὑβὸν> τὸ ἄρρεν αἰδοῖον».

85. οἶφός. Σχολ. Θεοκρ. σελ. 40, α' 43 Did. «Οἶφέ, ἤγουν πόρνε, οἶφὸς γὰρ καὶ τὸ αἰδοῖον» καὶ «οἶφὸς τὸ αἰδοῖον, ὅθεν ὁ φιλοίφας ἄνω εἴρηται».

86. σίνος. Σχολ. Ἀριστοφ. Νεφ. 1070 (σ. 124, β', 35, Διδ.) «σιναμωρουμένη: Ἀντὶ τοῦ συνεχῶς ἀνδρὶ συνουσιάζουσα πρὸς μῖξιν, τουτέστι γαμουμένη—σίνος δὲ τὸ αἰδοῖον· ὅθεν καὶ Σιληνός». Ἴσως τοῦτο καὶ τὸ ἡγούμενον οἶφός εἶναι ἐτυμολογικὰ ἐπινοήματα.

87—105. αἰδώς-αἰδοῖον-αἰδοῖα, αἰσχύνη ἀσχημοσύνη φύσις, ἄρθρον-ἄρθρα, μόριον-μόρια, ἀναγκαῖον-ἀναγκαῖα, ἀπόρρητον-ἀπόρρητα, κύων, γέρρον-γέρρα, ἐπείσιον, ἐφήβαιον, μέλαν, πρᾶγμα, μύσχος, καλλιώνυμος, κτείς, ταῦρος.

106—108. Συνεκδοχ. Πρίαπος, Ὀρθάννης, Κονίσαλος. Διόδωρ. Σικελ. Δ', 6,2 «τινές φασι τὸ αἰδοῖον τῶν ἀνθρώπων τοὺς παλαιοὺς μυθωδῶς βουλομένους ὀνομάζειν πρίαπον προσαγορεῦσαι». Πρβ. Iuvenal. II. 95 «vitreo bibit ille priapo» (Ἴδε Κεραμόπουλον εἰς Ἀποτυμπ. σελ. 130). Ἐν τῷ Κύκλωπι τοῦ Εὐριπίδου στ. 581 κἑ. ὁ Κύκλωψ πολλὰ φαγὼν καὶ πολὺν καὶ γλυκὺν οἶνον πιὼν ἑνὸς ἤδη ἔχρηζε· προσβλέπει τὸν γέροντα Σιληνὸν καὶ λέγει «Γανυμήδη ἅλις τόνδ' ἔχων ἀναπαύσομαι κάλλιον ἢ τὰς Χάριτας. Ἥδομαι δέ πως τοῖς παιδικοῖσι μᾶλλον ἢ τοῖς θήλεσιν». Ὁ Σιληνός, ὃν οὐδαμῶς ἔλαθον αἱ πρὸς αὐτὸν λάγνοι καὶ κενταυρικαὶ βολαὶ τοῦ Κυκλωπείου ὀφθαλμοῦ, προβλέπων οἷα σχέτλια κακὰ μετ' ὀλίγον θὰ ὑποστῇ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Κύκλωπα λέγει «ἐγὼ γὰρ ὁ Διός εἰμι Γανυμήδης, Κύκλωψ;». Καὶ ὁ Κύκλωψ τοὺς λόγους τοῦ Σιληνοῦ ἔργα ποιῶν, μεταφέρων ἑαυτὸν ὡς ἄλλος Ζεὺς εἰς τὸ Δάρδανον [1] ἁρπάζει αὐτὸν λέγων ἅμα «ναὶ μὰ Δί', ὃν ἁρπάζω γ' ἐγὼ 'κ τοῦ Δαρδάνου». Καὶ ἤδη ὁ Γανυμήδης Σιληνὸς ἀπάγεται ἀναβοῶν καὶ ποτνιώμενος «ἀπόλωλα, παῖδες· σχέτλια πείσομαι κακά». Ὁ Naber ἐν

[1] Στράβ. σελ. 587 «ἐν δὲ τῇ μεθορίᾳ τῆς Κυζικηνῆς καὶ τῆς Πριαπηνῆς ἔστι τὰ Ἁρπάγια τόπος, ἐξ οὗ τὸν Γανυμήδην μυθεύουσιν ἡρπάχθαι· ἄλλοι δὲ περὶ Δαρδάνιον ἄκραν πλησίον Δαρδάνου». Ὁ Mathiae γράφει Γαργάρου ἐν σχέσει πρὸς τὰ τοῦ Λουκιανοῦ Θε. Διαλ. 4,2. καὶ [Χαριδ.] § 7.

Μνημοσύνῃ 1882, σελ. 287 ὑπολαμβάνων ὅτι ὁ Σιληνὸς ὑπὸ ἄλγους ἀναβοᾷ «ἀπόλωλα, παῖδες, σχέτλια πείσομαι κακά» ζητεῖ τὸ πόθεν ἐδράξατο τοῦ Σιληνοῦ, ὥστε νὰ ἀλγῇ «Sed quo exemplo Δάρδανος hic dicitur? Contuli Anecd. Bk. 472.24 Ἀφρόδιτος· ὁ Ἑρμαφρόδιτος. Παραπλήσιοι δὲ τούτῳ ἄλλοι δαίμονες, Ὀρθάνης, Πρίαπος, quocum Strabo componendus XIII. 587. Vide Ὀρθάνην et Κονίσαλον apud Platonem Comicum, cuius fragmentum servavit Athen. X. p. 441 E. Similiter Ὀρθαγόρας usurpatus Eccl. 916, nam huius quoque δαίμονος nomen, sicuti Priapi, noto usu transfertur ad ipsum membrum. Hinc contendere ausim scripsisse Euripidem:

ναὶ μὰ Δί', ὃν ἁρπάζω γ' ἐγὼ 'κ τοῦΔ' Ὀρθάνου.

Vides quam recte Cyclops usurpet demostrativum pronomen». Τὴν εὐφυῆ διόρθωσιν ὁ Wecklein κατεχώρισεν εἰς τὸ κείμενον. Ἀλλὰ ἐναντιοῦται πρὸς τὴν παράδοσιν τῆς γραφῆς τοῦ ὀνόματος, καθ' ἣν γράφεται τὸ ὄνομα διὰ διπλοῦ Ν Ὀρθάννης (Ἡρῳδ. Α', 170,15). Διὰ διπλοῦ Ν μνημονεύεται τὸ ὄνομα Ὀρθάννης καὶ ἐν Ἐπιγραφῇ τοῦ 2ου π. Χ. αἰῶνος. Καὶ ὁ κωμικὸς δὲ ποιητὴς Πλάτων παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 441 διὰ διπλοῦ Ν ἔγραψε τὸ Ὀρθάνης, ἀλλὰ τὸ μέτρον ἐπιδέχεται καὶ τὴν δι' ἑνὸς Ν γραφὴν «βολβῶν μὲν Ὀρθάννῃ τρί' ἡμιέκτεα». Περὶ τοῦ Κονίσαλος ἴδε Πεζόπουλον ἐν Byz-Neugriech. Jahrb. τόμ. Η', 1931, σελ. 178. Ἐκ τοῦ πριαπώδους τούτου δαίμονος ἔσχε τὸ ὄνομα καὶ «σκίρτησις σατυρικὴ ἢ τῶν ἐντεταμένων τὰ αἰδοῖα» κατὰ τὸν Ἡσύχιον, φερόμενον καὶ ἐν Θηραϊκῇ ἐπιγραφῇ (Coll. 4790 D) «Κρίμων πράτιστος κονιάλῳ Σιμίαν ἴανε» (Ἴδε Van Leeuwen εἰς Λυσιστρ. σ. 135).

Ἐν ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις στ. 916 φέρεται «κάλει τὸν Ὀρθαγόραν, ὅπως σαυτῆς κατόναι', ἀντιβολῶ σε. Ἤδη τὸν ἀπ' Ἰωνίας τρόπον, τάλαινα, κνησιᾷς». Σχολ. «Ὀρθαγόραν δὲ τὸ αἰδοῖον». Ὀρθῶς ὁ Van Leeuwen συμπληροῖ «τὸ (δερμάτινον) αἰδοῖον» ὡς μονονουχὶ φωνὴν ἀφίησι τὸ μετὰ τὸν Ὀρθαγόραν ἐπιφερόμενον «τὸν ἀπ' Ἰωνίας τρόπον κνησιᾷς». Ἐν ἄλλαις λέξεσι τὸ Ὀρθαγόρας σημαίνει ὅ,τι καὶ τὸ ὄλισβος.

Παρὰ τῷ Ἡσυχίῳ φέρεται «βύρσαν: π'θ Ἀριστοφάνης ἐν Δράμασι παίζων ἔφη». Ὁ Μουσοῦρος ἔγραψε «βύρσαν: τὴν πόλιν Ἀθηνῶν», ὁ δὲ Meineke νομίζει ὅτι ὁ ποιητὴς διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου βύρσαν ἐν χρησμῷ ὠνόμασε τὰς Ἀθήνας ἐν σχέσει πρὸς τὸν Κλέωνα ὀργάσαντα αὐτὰς ὡς δέρμα. Ὁ Meister ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Μιμιάμβων σελ. 698 διορθοῖ «βύρσαν: πέος».

Καὶ ἡ λέξις τρύπανον θὰ ἐλέγετο ἀντὶ τοῦ πέους, ὡς δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ ἐξ ὧν ὁ Εὐστάθιος λέγει σελ. 827,33 «Πανὸς λεγομένου τοῦ κατὰ κλῆσιν δαιμονίαν, ἕτεροι ἀπ' ἐκείνου Πᾶνά φασι τὸν καταφερῆ καὶ συνου-

σιαστικόν, ὅθεν παρὰ Καλλιμάχῳ τὸ Πὰν τρύπανον αἰπολικόν» (Ἴδε Oth. Schneider εἰς Καλλίμ. τόμ. Β', σελ. 856 καὶ Nauck εἰς Ἀριστοφ. τὸν Βυζ. σελ. 166).

Φέρεται δὲ καὶ παρ' Εὐριπίδῃ Μηδ. 679 κέ. χρησμός, ὃν πλήρη διέσωσεν ὁ Σχολιαστής, ὁ Ἀπολλόδωρος (Γ', 15,6) καὶ ὁ Πλούταρχος (Θησ. 3) «Ἀσκοῦ τὸν προύχοντα πόδα, μέγα φέρτατε λαῶν, Μὴ λύσῃς, πρὶν δῆμον Ἀθηνέων εἰσαφικέσθαι», ἐν ᾧ χρησμῷ ὁ μὲν ἀσκός δηλοῖ τὸν περὶ τὴν γαστέρα τόπον, ὁ δὲ προύχων πούς τὸ αἰδοῖον, τ. ἔ. ἔλεγεν ὁ χρησμὸς τῷ Αἰγεῖ νὰ μὴ συνέλθῃ γυναικί, πρὶν ἔλθῃ εἰς Ἀθήνας. Παρασημειωτέον δ' ὅτι ὁ Σχολιαστὴς τοῦ Εὐριπίδου ἀντὶ τοῦ πόδα ἔχει ποδάονα λέγων «πόδα δὲ τὸ μόριον, παρόσον ὡς ὁ ποδεὼν τοῦ ἀσκοῦ προέχει» καὶ κατωτέρω «ποδεῶνα δὲ εἰώθασι λέγειν τὸ τοῦ ἀνδρὸς μόριον» καὶ ἐν παρόδῳ ὁ αὐτὸς Σχολιαστὴς μνημονεύει καὶ τόδε τοῦ Παρίου ποιητοῦ τὸ ἀπόσπασμα «Ἀρχίλοχος 'καὶ πεσεῖν δρήστην ἐπ' ἀσκὸν κἀπὶ γαστρὶ γαστέρα προσβαλεῖν μηρούς τε μηροῖς', δρήστην λέγων, οἷα δράσοντά τι». Ὁ δ' Εὐστάθιος ἐν Μικροῖς Συγγράμμασι σελ. 296,53 Τ. λέγει «Τί ἂν τις ἐνταῦθα ἐκθείη καὶ ταύτην <τὴν> μιαρίαν, ὡς τοῖς μὲν ἐξ ὑέλου ἐκκλησιαστικοῖς λαμπτῆρσιν ἐνεθόρουν οἱ ἀσύντακτοι, ὅσα καὶ οὐράναις, εἴποι ἂν ἡ τραγῳδία· τοῖς δὲ τῶν οὔρων δοχείοις οἷα καὶ ποτηρίοις ἐκέχρηντο; Οἵ γε καὶ κατὰ φρεάτων ἀφιέντες προρρέειν τὸν τοῦ κατ' αὐτοὺς ἀσκοῦ προύχοντα πόδα, εἶτα ὑδρευόμενοι ἔπινον τοῦ μιασμοῦ καὶ τοῦτο πάλιν καὶ πάλιν, καὶ εἰσαεὶ κύκλον τοῦτον ἑλίττοντες ἀσελγῆ». Τὸ πούς «χάλα πόδα» μεταφορικῶς ἐπὶ τοῦ πέους φέρεται καὶ παρὰ τῷ Ἐπικράτει Ἀποσπ. II 286 Κ.

Ἐν τῷ δημώδει λόγῳ συνήθη ὑπάρχουσιν, ὡς εἴδομεν, τὸ ψωλή, ποῦτσα, ποῦτσος, βίλλα, κτλ., φύσι, βάσανο, μπάπαλο, ἀγγοῦρι· ἔτι λέγεται σύρτης, σφίχτης, οἷον

> Ἄχ καὶ νἆμουν κωπελλιά, νὰ κάθωμαι 'ς τὸ σπίτι
> καὶ κάθ' ἀργὰ τὰ δέχωμαι δυὸ βόλια μὲ τὸ σφίχτη»

καὶ τέλος διάολος, οἷον

> Καλόγερος θὲ νὰ γενῶ νὰ σώσω τὴν ψυχή μου·
> μὰ ποῦ μ' ἀφίνει ὁ διάολος πούχω 'ς τὸ βρακί μου.

Ταῦτα πάντα σχεδὸν ἐλήφθησαν ἐκ ποιητῶν καὶ ἐκ γραμματικῶν ἀναγνόντων κωμικοὺς ποιητάς, οἷς ὀφείλομεν πολλὰς χάριτας, διότι ἔσωσαν τοσαύτην ἀφθονίαν λέξεων, ἄλλως ἐκ τῶν πεζολόγων οὐδὲν θὰ ἐγινώσκομεν ἢ τὸ αἰδοῖα καὶ τὸ φύσις τοῦ Ἱπποκράτους. Ἔπλασαν δὲ ταῦτα ὡς ἔπλασαν ἀποβλέποντες ὁτὲ μὲν εἰς τὸ σχῆμα, ὁτὲ δὲ εἰς τὸ ἐφήβαιον, ἐπενεργούσης τῆς φαντασίας, καλλύνοντες καὶ ἀφαιροῦντες τὸ πικρὸν τῆς προσηγορίας λέξει ἀστειοτέρᾳ, ἔτι δ' ἁπλῶς εὐφημοῦντες, ἢ καὶ πολλάκις μεγεθύνοντες τὸ πρᾶγμα ἐπὶ τὸ κωμικώτερον, ὡς ἡμεῖς παραπηγνύομεν ὡς πρῶτον συνθετικὸν τὴν λέξιν ἄγριος, ἀγριομούναρος, κτλ., πολλάκις δὲ κατὰ μεταφορὰν ἢ καὶ συνεκδοχήν.

Καὶ τελευταῖον ὑπομιμνήσκομεν ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς οὐ μόνον κατ' ἐξοχὴν χαρὰν τὸν γάμον εὐστοχώτατα καλέσας εὔχεται τὴν εὐχὴν «'ς τὲς χαρές σου, 'στὴ χαρά σου» ἀλλὰ καὶ ἕτερόν τι, ἢ κάλλιον τὴν ἐκ τοῦ ἑτέρου τούτου πηγάζουσαν ἡδονὴν καὶ τέρψιν χαρὰν ὀνομάζων καταρᾶται τὴν δεινὴν κατάραν «νὰ μὴ δῇς χαρὰ 'ς τὰ σκέλια σου[1]».

Ἤδη κατελέχθησαν πλείονα τῶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν μορίων, ὀγδοήκοντα μὲν καὶ ἓν[2] ἐπὶ τοῦ γυναικείου μορίου, ὀκτὼ δὲ καὶ ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ἀνδρείου, ὧν τινα ἐπίκοινα.. «Πιθανὸν δὲ εἶναι ὅτι θέλω μάθει ὅτι εὑρίσκονται πλείονα τῶν ὑπ' ἐμοῦ συνειλεγμένων», ἵνα περάνω τὸν λόγον, ὡς ὁ Κοραῆς, ὁ δοὺς ἀφορμὴν εἰς τὴν ἔρευναν ταύτην.

ΚΕΦ. Β'.

ΑΡΧΟΣ

Ὁ Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς περὶ τὰ Ζῷα Ἱστορίαις σελ. 489 Α λέγει «ἄλλα κοινὰ μόρια ἔχει τὰ πλεῖστα τῶν ζῴων πρὸς τούτοις, ᾗ ἀφίησι τὸ περίττωμα τῆς τροφῆς· οὐ γὰρ πᾶσιν ὑπάρχει τοῦτο. Καλεῖται δ' ᾗ μὲν λαμβάνει, στόμα, εἰς ὃ δὲ δέχεται, κοιλία· τὸ δὲ λοιπὸν πολυώνυμόν ἐστιν». Ἐξ ὧν ἡμεῖς γινώσκομεν μνημονεύομεν τάδε:

1. ἀρχός (Γερμ. arsch). Τοῦ ἀρχός φέρονται μαρτύρια ἐν τῷ ΘΣ ἐκ τοῦ Ἱπποκράτους, τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ Ἀρεταίου καὶ τοῦ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως. Φέρεται δὲ καὶ Αἰσώπειος μῦθος (σελ. 72,148 Halm) «Ζεὺς καὶ Αἰσχύνη», τοῦτ' αὐτὸ Ἔλεγχος τῆς τῶν κιναίδων ἀναισχυντίας ὑπάρχων, ὃν οὐδαμῶς ὀκνοῦμεν νὰ καταχωρίσωμεν ὅλον «Ζεὺς πλάσας ἀνθρώπους τὰς μὲν ἄλλας διαθέσεις εὐθὺς αὐτοῖς ἐνέθηκε, μόνης δὲ αἰσχύνης ἐπελάθετο. Διόπερ ἀμηχανῶν πόθεν αὐτὴν εἰσαγάγῃ, ἐκέλευσεν αὐτὴν διὰ τοῦ ἀρχοῦ εἰσελθεῖν. Ἡ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἀντέλεγε καὶ ἠναξιοπάθει· ἐπεὶ δὲ σφόδρα αὐτῇ ἐνέκειτο, ἔφη· ἀλλ' ἔγωγε ἐπὶ τοιαύταις ὁμο-

---

[1] Τῇ κατάρᾳ ταύτῃ ὁμοία ὑπάρχει «νὰ μὴ λυθῇ ἀνδρὸς βρακὶ πάνω σου» ἢ «νὰ μὴν κράξῃ ἀπὸ κάτω σου» (Τσακ.). [2] Ἴδε σ. 87.

λογίαις εἴσειμι, ὡς, ἂν ἕτερόν μοι ἐπεισέλθῃ, εὐθέως ἐξελεύσομαι. Ἀπὸ τούτου συνέβη πάντας τοὺς πόρνους ἀναισχύντους εἶναι. Τούτῳ τῷ λόγῳ χρήσαιτο ἄν τις πρὸς ἄνδρα πόρνον». Κεῖται δὲ καὶ ἐν τοῖς Ἱππιατρικοῖς τόμ. Β', σελ. 310,13 «ἐὰν μὴ θέλῃ πιεῖν, κρόμυον ἁδρὸν λεπίσας ἐπίθες εἰς τὸν ἀρχὸν αὐτοῦ». Πρβ. καὶ σελ. 107,3. 164,10. Σύνθετα ἐκ τοῦ ἀρχός φέρονται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ τὸ κίναρχος (Πρβ. σεισοπυγίς) καὶ κολέαρχος. Ὁ Κοραῆς γράφει ἐν τοῖς Ἀτάκτοις τόμ. Α', σελ. 270 «Τέλος τοῦ ἀπευθυσμένου εἶναι ὁ πρωκτός (Α', 308), ὅστις ὠνομάζετο καὶ Ἀρχός, Ἑλλ. ὅθεν καὶ τὸ σύνθετον (ἄσεμνον ἐπίθετον) ὁ Κολέαρχος— Ὁ Ἡσύχιος φέρει καὶ ἄλλο σύνθετον Κίναρχος, ἄψυχος, ὁ ἔχων δηλ. εὐκίνητον ἀρχόν, ὁ κοινῶς λεγόμενος Χεσᾶς (χυδ. χεσιάρης, Σ) καὶ μεταφ. ὁ ἄψυχος καὶ δειλός· διότι οἱ δειλοὶ πάσχουσι πολλάκις τὸ πάθος τοῦτο» (Ἴδε Ἀθηνᾶν τόμ. ΚΔ', σελ. 192 κέ.). Κεῖται δ' ἐν τοῖς Ἱππιατρικοῖς τόμ. Β', σ. 105,19 Teubn. καὶ τὸ ὄνομα ἀρχέντερον «ὠμὸν ἀρχέντερον <χοίρειον> — εἰ δὲ μὴ εὑρεθῇ ἐρίφου κεφαλὴν κτέ.». Εἶναι δὲ τὸ ἀρχέντερον αὐτὸ τὸ κωλέντερον.

2—3. κύ(σ)σαρον-κυσός. Ἐρωτιαν. σελ. 50,19 Ν «κύ(σ)σαρον: τὸν κυσόν». Ἱπποκρ. π. φύσ. παιδ. ΙΖ' (τόμ. Β', σελ. 497 Erm.) «καὶ εἰς τὸν κύσαρον ὁδὸς γίγνεται ἀπὸ τῆς κοιλίας». Περὶ τοῦ κυσός καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ συνθέτων ἴδε τὰ ἐν σελ. 24 γεγραμμένα.

Ἀλλ' ἵνα μή τις μεμψίμοιρος ἡμᾶς μεμφθῇ ὅτι δῆθεν παρελίπομέν τινα τῶν δικαίων τοῦ κυσοῦ, παραπήγνυμεν ἐνταῦθα καὶ τὰ ἐν τῷ Βῳ μιμιάμβῳ τοῦ Ἡρώνδα (στ. 44 κέ.). Πορνοβοσκός τις Βάτταρος τὸ ὄνομα, οὗ ὅ τε πάππος Σισυμβρᾶς καὶ ὁ πατὴρ Σισυμβρίσκος ἐπορνοβόσκουν, αὐτὸς δὲ καὶ οὐδαμῶς ἀπαρνούμενος ὅτι κίναιδος τυγχάνει [1] κυρῶν οὕτω τὸν φυσιογνωμικὸν τοῦ Αἰσώπου μῦθον, ὃν ἀρτίως ἐμνημονεύσαμεν, καὶ τὴν παροιμίαν [2] «θᾶττον ἂν πέντε ἐλέφαντας ὑπὸ μάλης κρύψειας ἢ ἕνα κίναιδον» δικάζεται πρὸς τὸν κυβερνήτην Θαλῆν ἢ Θάλητα δίκην αἰκείας. Φορῶν τριβώνιον καὶ ἀσκέρας [3] σαπρὰς ὑποδεδεμένος ἢ μᾶλλον ἕλκων ἐκθεατρίζει τὴν ἑαυτοῦ πενίαν παρὰ τὸν πλοῦτον τοῦ ἀντιδίκου παρῳδῶν καὶ ἐνταῦθα τοὺς δικανικοὺς ῥήτορας, καὶ ἀφηγεῖται εἶτα τὰ γεγονότα, ὅτι νυκτὸς ἐνέπρησε τὸ πορνεῖον ὁ Θαλῆς καὶ βίαν κατὰ τῆς Μυρτάλης μετῆλθεν οὐδὲν αἰδεσθεὶς οὔτε προστάτην οὔτε ἄρχοντα οὔτε νόμον, ὃν καὶ κελεύει τὸν γραμματέα ν' ἀναγνώσῃ, τὸν δὲ ἐπὶ τὸ ὕδωρ νὰ βύσῃ τὴν ὀπὴν τῆς

[1] Κίναιδός εἰμι καὶ οὐκ ἀπαρνεῦμαι Καὶ Βάτταρός μοι τοὔνομ' ἐστὶ χὠ πάππος Ἦν μοι Σισυμβρᾶς χὠ πατὴρ Σισυμβρίσκος κἠπορνοβόσκευν πάντες» (στ. 74).

[2] Λουκ. π. Ἀπαίδ. § 23.

[3] Πολυδ. Ζ', 85 «ἀσκέραι ὑπόδημα λάσιον χειμῶνος χρήσιμον».

κλεψύδρας, ἵνα μὴ τὸ ὕδωρ καθ' ὃν χρόνον ὁ γραμματεὺς ἀναγινώσκῃ τὸν νόμον ῥέῃ ἐν τῷ ἑαυτοῦ ὕδατι ἢ χρόνῳ [1].

καίτοι λαβών μοι, γραμματεῦ, τῆς αἰκείης
τὸν νόμον ἄνειπε, καὶ σὺ τὴν ὀπὴν βῦσον
τῆς κλεψύδρης, βέλτιστε, μέχρις οὗ 'νείπῃ,
μὴ πρός τε κυσὸς φῆσι χὠ τάπης ἧμιν
-τὸ τοῦ λόγου δὴ τοῦτο—ληίης κύρσῃ.

Ὁ Πορνοβοσκὸς ἀξίως ἑαυτοῦ παίζων καὶ ταυτίζων τὴν ὀπὴν τῆς κλεψύδρας κυσῷ («τὸ στόμα χὠ πρωκτὸς ταὐτὸν» Ἀνθ. Παλ. ΙΑ', 241) λέγει «ἐπίφραξον τὴν ὀπὴν τῆς κλεψύδρας, ἵνα μὴ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ὁ κυσὸς ἐξακολουθῇ νὰ λέγῃ πρὸς ζημίαν μου καὶ οὕτω καὶ ὁ τάπης μας λαφυραγωγηθῇ, δηλ. μᾶς πάρουν τὸν τάπητα, χάσωμεν τὴν δίκην. Πόθεν ἔχει τὴν ἀρχὴν ἡ παροιμία ἀγνοοῦμεν. Τὴν τελευταίαν ῥῆσιν ἄλλοι ἄλλως ἑρμηνεύουσιν. Πρὸς τὸ «μὴ πρός τε κυσὸς φῆσι» ὅμοιον ὑπάρχει τὸ Ἀριστοφάνειον ἐν Βατράχοις στ. 237

Δ. ἐγὼ δὲ φλυκταίνας γ' ἔχω
χὠ πρωκτὸς ἰδίει πάλαι,
κᾆτ' αὐτίκ' ἐκκύψας [2] ἐρεῖ . . . .
Βατρ. βρεκεκὲξ κοὰξ κοάξ

καὶ τὸ περὶ τοῦ πρωκτοῦ πεπλασμένον τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ Εὐβούλου αἴνιγμα παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 449, Ε. (ΙΙ. 201 Κ).

Α. Ἔστι λαλῶν ἄγλωσσος, ὁμώνυμος ἄρρενι θῆλυς,
οἰκείων ἀνέμων ταμίας, δασύς, ἄλλοτε λεῖος,
ἀξύνετα ξυνετοῖσι λέγων, νόμον ἐκ νόμου ἕλκων·
ἓν δ' ἐστὶν καὶ πολλά, καὶ ἂν τρώσῃ τις ἄτρωτος.
Τί ἐστι τοῦτο; τί ἀπορεῖς; Β. Καλλίστρατος [3]
Α. Πρωκτὸς μὲν οὖν οὗτος. Β. Σὺ δὲ ληρεῖς ἔχων.
Α. Οὗτος γὰρ αὐτός ἐστιν ἄγλωττος λάλος,
ἓν ὄνομα πολλοῖς, τρωτὸς ἄτρωτος, δασὺς
λεῖος· τί βούλει; πνευμάτων πολλῶν φύλαξ.

Ὁ δ' Ἀρτεμίδωρος διηγεῖται καταφαγᾷ τινος πάντως ὄνειρον ἔχον ὧδε «Ἔδοξέ τις ἐν τῷ πρωκτῷ στόμα ἔχειν καὶ ὀδόντας μεγάλους καὶ καλοὺς καὶ φωνὴν ῥήσσειν δι' αὐτοῦ καὶ ἐσθίειν δι' αὐτοῦ καὶ ὅσα τῷ στόματι

[1] Περὶ τοῦ πράγματος ἴδε τὰ ὑπὸ τοῦ Φωτιάδου διειλημμένα ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. ΙϚ', 1904, σελ. 52 κέ. καὶ σελ. 71 κέ.

[2] Οὕτως ὀρθῶς ἀντὶ τοῦ ἐγκύψας ὁ Βερολίνιος πάπυρος V 2 σ. 105 (Ἴδε Radermacher ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Βατράχων σελ. 173). [3] Τῶν εὐρυπρώκτων τις.

πράσσεται, πάντα ὅμοια ἔχειν. Ὑπὸ προπετείας λόγων ἔφυγε τὴν ἑαυτοῦ (ἐνν. πατρίδα)» (Ὀνειροκριτ. Ε΄, 68, σ. 267,11 Η.).

4. ἕ δ ρ α. Τὸ ἕ δ ρ α, οὗ πολλὴν μάλιστα ποιοῦνται χρῆσιν ἰατρῶν παῖδες, δηλοῖ τὴν ὀπὴν τοῦ πρωκτοῦ, οἷον Ἡρόδ. Β΄, 87 «κατὰ δὲ τὴν ἕ δ ρ η ν ἐσηθήσαντες καὶ ἐπιλαβόντες τὸ κλύσμα τῆς ὀπίσω ὁδοῦ ταριχεύουσι τὰς προκειμένας ἡμέρας». Λουκιαν. Ἀληθ. Ἱστ. Α΄, 23 «οὐ μὴν ἀπουροῦσί γε καὶ ἀφοδεύουσιν, ἀλλ' οὐδὲ τέτρηνται ᾗπερ ἡμεῖς· ἀλλ' οὐδὲ τὴν συνουσίαν οἱ παῖδες ἐν τ α ῖ ς ἕ δ ρ α ι ς παρέχουσιν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἰγνύσιν ὑπὲρ τὴν γαστροκνημίαν· ἐκεῖ γάρ εἰσι τετρημένοι». Παρ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ Ἀφροδισιεῖ Α΄, 144 (Φυσικ. καὶ Ἰατρ. Ἑλλ. Μικρ. τόμ. Α΄, σελ. 49,3 Ἰδ.) φέρεται «ψόφος οὖν γίνεται τῷ διὰ στενῶν πόρων τῆς ῥινὸς τὸ πνεῦμα διαβαίνειν ἀθρόως, ὡς καὶ ἀ π ὸ π ά ρ δ η ς (Κόντος ἀ π ο π ά ρ δ η σ ι ς) δ ι' ἕ δ ρ α ς, καὶ ἐρυγὴ διὰ στομάχου κτἑ.». Κεῖται δὲ καὶ παρὰ τῷ Ἀρτεμιδώρῳ Γ΄, 7 (σελ. 172,7 Η) «ἕλμινθας ἀποκρίνειν διὰ τῆς ἕ δ ρ α ς ἢ διὰ τοῦ στομάχου». Ἐν Βασιλειῶν Α΄, ε΄, 3 κεῖται «καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἕ δ ρ α ς αὐτῶν», ἔνθα, ὡς διδάσκει τὸ ἑβραϊκὸν κείμενον, ὁ θεὸς ἀπέστειλεν αὐτοῖς τὸ τῶν αἱμορροΐδων νόσημα· ἐν δὲ Ϛ΄, 4 πρὸς ἐξιλασμὸν καὶ ἴασιν προσφέρονται π έ ν τ ε ἕ δ ρ α ι χ ρ υ σ α ῖ τ. ἔ. πέντε ὁμοιώματα αἱμορροΐδων.

5—6. π υ γ ή - π υ γ ί δ ι ο ν - π ρ ω κ τ ό ς. Π υ γ ή δὲ καὶ πληθυντικῶς π υ γ α ί εἶναι οἱ γλουτοί, ῥωμαϊστὶ nates, clunes. Ὁ Herwerden ἐν τῷ Λεξικῷ παρατηρεῖ ὅτι τὸ π υ γ α ί ἀντὶ τοῦ π υ γ ή εἶναι ἴδιον τῶν μεταγενεστέρων, οἷον Διὶ Τραγ. 11. Περεγρ. 17. Ἀλκίφρ. Δ΄, 13,10. Φέρεται καὶ ἐν τοῖς Παιγνίοις τοῦ Κράτητος παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ Ϛ΄, 85

> Πήρη τις πόλις ἐστὶ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι τύφῳ
> Καλὴ καὶ πίειρα, περίρρυτος, οὐδὲν ἔχουσα,
> Εἰς ἣν οὔτε τις εἰσπλεῖ ἀνὴρ μωρὸς παράσιτος,
> Οὔτε λίχνος, πόρνης ἐπαγαλλόμενος π υ γ ῇ σ ι ν·
> Ἀλλὰ θύμον καὶ σκόρδα φέρει, καὶ σῦκα, καὶ ἄρτους,
> Ἐξ ὧν οὐ πολεμοῦσι πρὸς ἀλλήλους· κτἑ.

Πρωκτὸς δὲ (ῥωμ. podex, anus) εἶναι ὁ κοινῶς λεγόμενος κ ῶ λ ο ς, παρὰ τὸ προωθεῖν τὰ τῆς γαστρὸς κατὰ τὸν Σουΐδαν, ἀλλ' οἱ νεώτεροι ἄλλως ἐτυμολογοῦσιν. Τὴν δὲ σημασίαν ταύτην οὐκ ὀλίγοι διδασκαλικοὶ τόποι ἐκ τοῦ κωμικοῦ εἰλημμένοι κυροῦσιν, οἷον Εἰρ. 101 «τούς τε κοπρῶνας καὶ τὰς λαύρας Καιναῖς πλίνθοισιν ἀποικοδομεῖν καὶ τοὺς πρωκτοὺς ἐπικλῄειν». Βατρ. 237 «Α. ἐγὼ δὲ φλυκταίνας γ' ἔχω χὠ π ρ ω κ τ ὸ ς ἰδίει πάλαι, κᾆτ' αὐτ[ίκ' ἐκκύψας ἐρεῖ. Β. βρεκεκὲξ κοὰξ κοάξ». Νεφ. 165 «σάλπιγξ ὁ π ρ ω κ τ ό ς ἐστιν ἄρα τῶν ἐμπίδων». Ἐν ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις στ. 351 διαλέγεται ἀνήρ τις καὶ ὁ Βλέπυρος «Α. Σὺ μὲν ἱμονιάν τιν' ἀποπατεῖς· ἐμοὶ δ' ὥ-

ρα βαδίζειν ἐστὶν εἰς ἐκκλησίαν—Β. Κἄγωγ', ἐπειδὰν ἀποπατήσω· νῦν δέ μου ἀχράς τις ἐγκλῄσασ' ἔχει τὰ σιτία—Α. Μῶν ἣν Θρασύβουλος εἶπε τοῖς Λακωνικοῖς; Β. Νὴ τὸν Διόνυσον ἐνέχεται γοῦν μοι σφόδρα. Ἀτὰρ τί δράσω; καὶ γὰρ οὐδὲ τοῦτό με μόνον τὸ λυποῦν ἐστιν, ἀλλ', ὅταν φάγω, ὅποι βαδιεῖταί μοι τὸ λοιπὸν ἡ κόπρος. Νῦν μὲν γὰρ οὗτος β ε β α λ ά ν ω κ ε τ ὴ ν θ ύ ρ α ν ὅστις ποτ' ἔσθ' ἄνθρωπος ἀ χ ρ α δ ο ύ σ ι ο ς. Τίς ἂν οὖν ἰατρόν μοι μετέλθοι καὶ τίνα; Τίς τῶν κατὰ πρωκτὸν (ἐννοεῖται ἰατρῶν) δεινός ἐστι τὴν τέχνην; Ἀλλ' οἶδ' Ἀμύνων (ῥήτωρ ἡταιρηκώς). Ἀλλ' ἴσως τις ἀρνήσεται. Ἀντισθένη τις καλεσάτω πάσῃ τέχνῃ. Οὗτος γὰρ ἀνὴρ ἕνεκα γε στεναγμάτων οἶδεν τί π ρ ω κ τ ὸ ς βούλεται χ ε ζ η τ ι ῶ ν». Ἱππ. 380 «σκεψόμεσθ' εὖ καὶ ἀνδρικῶς κεχηνότος... τὸν π ρ ω κ τ ό ν, εἰ χαλαζᾷ». Τοῦτο δ' ἐν μιᾷ λέξει οὐχὶ π ρ ω κ τ ο σ κ ο π ῶ ἀλλὰ π ρ ω κ τ ο τ η ρ ῶ, ᾧ ὅμοια τὰ μεταγενέστερα κ α ι ρ ο τ η ρ ῶ (καιροσκοπῶ), τ ο π ο τ η ρ ῶ, δ υ σ τ η ρ ῶ ὑπάρχουσιν, εἶπεν ὁ κωμικὸς στ. 878, ἔνθα ὁ Παφλαγὼν (Κλέων) λέγει πρὸς τὸν Ἀλλαντοπώλην (Ἀγοράκριτον) «ὅτι ἔπαυσα τοὺς βινουμένους, τὸν Γρύττον (γρυπὸν) ἐξαλείψας», δηλ. ἐκ τοῦ ληξιαρχικοῦ γραμματείου, διότι οἱ ἡταιρηκότες δὲν μετεῖχον τῆς πολιτείας· ὁ δ' Ἀλλαντοπώλης πρὸς ταῦτα ἀποκρίνεται «οὔκουν σε δῆτα ταῦτα δεινόν ἐστι π ρ ω κ τ ο τ η ρ ε ῖ ν παῦσαί τε τοὺς βινουμένους; κοὐκ ἔσθ' ὅπως ἐκείνους οὐχὶ φθονῶν ἔπαυσας, ἵνα μὴ ῥήτορες γένοιντο», τ. ἔ. πάντως ἐκ φθόνου ἀφεῖλες τὴν πολιτείαν, ἵνα μὴ τῆς πόλεως κυβερνῆται γένωνται.

Οὐκ ἀγνοητέον δ' ὅτι ὁ Σχολιαστὴς τοῦ Λουκιανοῦ Ἀλεξ. (σ. 181,17 R) ἀναφέρει ὅτι Ἀριστόδημός τις εἶχεν ἐπωνύμιον ὁ π ρ ω κ τ ό ς «Ἀριστόδημος δὲ μιαρὸς καὶ καταπύγων ἐς ὑπερβολήν, ἀφ' οὗ καὶ ὁ π ρ ω κ τ ὸ ς Ἀ ρ ι σ τ ό δ η μ ο ς καλεῖται· Κρατῖνος Πανόπταις (Ἀποσπ. Ι. 60,151 Κ)

> Ἀριστόδημος ὡς ἀσχημονῶν
> ἐν τοῖς Κιμωνίοισι νῦν ἐρειπίοις

ὡσαύτως καὶ Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν (Ἀπ. Ι. 451,231 Κ.). Περὶ τοῦ Κιμ. ἐρείπια ὁ μὲν Ἡσύχιος λέγει «Κ. ἐρείπια: ἔνθα ᾐσχημόνουν περαινόμενοι», ὁ δὲ Φώτιος γράφει «Κ. ἐρείπια Ἀθήνησιν, ἐν οἷς ἀπεπάτουν καὶ ἐπεραίνοντο». Τὸ Κ ι μ ώ ν ε ι α ἐ ρ ε ί π ι α ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ σημερινὸν χ α λ α τ ά.

Παρὰ τῷ κωμικῷ Καλλίᾳ ἀπ. 11 κεῖται «τί δ' ἄρα; τοὺς Μελανθίου τῷ γνώσομαι; Β. οὓς ἂν μάλιστα λ ε υ κ ο π ρ ώ κ τ ο υ ς εἰσίδῃς». Ὁ Nauck ἐν Mél. Gréco-Rom. IV. 721 ἀντὶ τοῦ λ ε υ κ ο π ρ ώ κ τ ο υ ς δι' ἐλαφρᾶς μεταβολῆς ἔγραψε λ α κ κ ο π ρ ώ κ τ ο υ ς. Τῆς διορθώσεως ταύτης ἐποιήσατο μνείαν ὁ Kock ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ἀποσπασμάτων τῶν Ἑλλ. Κωμικῶν τόμ. Α΄, σ. 696 καὶ ἐσημειώσατο «caeterum εὐρύπρωκτοι saepissime, λευκόπρωκτοι nusquam perstringuntur—potest scripsisse etiam λειοπρώκτους vel (μάλιστά) γ' εὐρυπρώκτους de Melanthio». Ὀρ-

θὴν παρατήρησιν ἐποιήσατο ὁ Kock, ἀλλ' ἐν τόμ. Γ', σελ. 729 μεταγνοὺς γράφει «λακκοπρώκτους Nauck Mélanges IIII. 721,2. at cf. Alexid. 321 (ubi cf. etiam supplem.) et opp. μελάμπυγος». Ἔχουσι δὲ τὰ τοῦ Ἀλέξιδος παρ' Εὐσταθίῳ σελ. 863,28 ὧδε «ἄλλως τὸ λευκὸν ἐλοιδορεῖτο τοῖς παλαιοῖς· ὅθεν φασί, καὶ Ἄλεξις ὁ κωμικὸς λευκόπυγον ἔφη τὸν ἄνανδρον, οὗ ἔμπαλιν μελαμπύγους τοὺς ἀνδρείους ἔλεγον, ὅθεν καὶ παροιμία τὸ οὔπω μελαμπύγῳ ἐνέτυχες, ὁποῖός τις ἐν ἱστορίαις φέρεται καὶ ὁ Ἡρακλῆς». Παρασημειωτέον δ' ὅτι καὶ ὁ Keil ἐν Analect. Isocrat. σελ. 58 ἀντιλέγων πρὸς τὴν προτέραν τοῦ Kock γνώμην ὑποστηρίζει τὴν παραδεδομένην γραφὴν λευκοπρώκτους παρὰ τῷ κωμικῷ Καλλίᾳ διά τε τοῦ παρὰ τῷ Ἀλέξιδι ἀπαντῶντος λευκόπυγος καὶ τοῦ παρὰ τῷ Σχολιαστῇ τοῦ Ἀριστοφάνους Λυσιστρ. 805 «τοὺς λευκοπύγους ὡς γυναικώδεις ἐκωμῴδουν». Πρὸς ὅσα ἀντεῖπεν ὁ Kock ἀπήντησεν ὁ Nauck ἐν Mél. Gréco-Rom. τόμ. Ϛ', σελ. 86 κἑ.. Τὰ ὑπὸ τοῦ Nauck ἀντιλεγόμενα εὔλογα καὶ ἡμεῖς εὑρίσκοντες ἐξαπλοῦμέν πως. Κάλλιστα τὰ ἐπίθετα λευκόπυγος καὶ μελάμπυγος ἀναφερόμενα εἰς τὸ λάσιον τῆς πυγῆς ἀντιτίθενται πρὸς ἄλληλα, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ λευκόπρωκτος, ὅστις οὐ φύσει λευκός, τῷ μελάμπυγος. Συνωνυμεῖ δὲ τῷ λευκόπυγος τὸ παρὰ Λυκόφρονι ἀπαντῶν πύγαργος στ. 91 «ναύτην πύγαργον». Σχολ. δειλὸν ἢ ἅρπαγα· ἔστι δὲ εἶδος ἀετοῦ· τοὺς γὰρ δειλοὺς πυγάργους ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι καὶ μελαμπύγους τοὺς ἀνδρείους». Τὸ δὲ λειόπρωκτος, ὅπερ εἴκασεν ὁ Kock, ἀπολύτως ἐνταῦθα δύναται νὰ ἔχῃ ὀρθῶς, δηλοῦν τὸν ἔχοντα λεῖον τὸν πρωκτόν, τὸν τιλλόμενον ἢ πιττούμενον τὸν πρωκτόν, ὡς πάντες οἱ κίναιδοι τοῦτο ποιοῦσι, ἀλλὰ φυσιογνωμικῶς δυσκόλως ἀντιτίθεται τῷ μελάμπυγος ἢ δασύπυγος (Σχολ. Θεοκρ. σ. 179,9 Teubn.) καὶ δασύπρωκτος κοινῶς μαλλιαρόκωλος, οἷον «ὦ Κινύρα βασιλεῦ Κυπρίων ἀνδρῶν δασυπρώκτων» (Πλάτ. παρ' Ἀθην. σελ. 456) καὶ παρὰ Σουΐδᾳ σελ. 698 Bekk. «μελαμπύγου τύχοις:—πολλὰ ἡ μήτηρ ἔλεγε φυλάσσεσθαι μήποτε ἐμπέσωσιν εἰς δασύπρωκτον» καὶ «οἱ δὲ ἔλεγον ὅτι λόγιον ἦν τὸ τῆς μητρὸς ἐμπεσεῖσθαι ἡμᾶς εἰς δασύπρωκτον». Πρβ. καὶ Κρατῖν.—«δασὺν ἔχων τὸν πρωκτὸν ἅτε κυρήβι' ἐσθίων». Ἡ δ' εἰκασία τοῦ Nauck λακκόπρωκτος μᾶλλον εὐαρμοστεῖ τῷ στόματι κωμικοῦ ποιητοῦ, εὐοδεῖ δὲ καὶ παλαιογραφικῶς, διότι οὐδὲν συχνότερον τῆς συγχύσεως τοῦ ευ καὶ α (Ἴδε Cobet Var. Lect σ. 120 κἑ.) Ἔπειτα λέγεται μέν, ὡς παρατηρεῖ ὁ Nauck ἄπυγος (ἀπυγοτέρη), λατ. depugis, εὔπυγος, καλλίπυγος, λεπτόπυγος, λισπόπυγος, (ὀρθόπυγος), ὀξύπυγος (Ἱππιατρ. Α', 79,15 «ἰσχία μεγάλα καὶ ἴσα μὴ παράγλουτος μηδὲ ὀξύπυγος»), ῥοδόπυγος (Πρβ. καὶ Ἀνθ. Ε', 54,1 «ῥοδοειδέϊ τέρ-

πεο πυγῇ»), ἀλλὰ δύναται νὰ λεχθῇ καὶ ἄπρωκτος—ἀπρωκτοτέρα, εὔπρωκτος, καλλίπρωκτος, λεπτόπρωκτος, λισπόπρωκτος, ὀξύπρωκτος, ῥοδόπρωκτος—ῥοδοειδὴς πρωκτός, ἢ παρὰ τὸ λακκόπρωκτος—λακκοπρωκτία, χαυνόπρωκτος—χρυσοχαυνόπρωκτος, στενόπρωκτος, συκόπρωκτος νὰ ῥηθῇ καὶ λακκόπυγος, χαυνόπυγος—χρυσοχαυνόπυγος, στενόπυγος, συκόπυγος; Ἐλέχθη καὶ πλατύπυγος ἐπὶ πλοίου Στράβ. σ. 195 «πλατύπυγα δὲ ποιοῦσι καὶ ὑψίπρυμνα καὶ ὑψόπρωρα διὰ τὰς ἀμπώτεις» καὶ ῥῆμα ὀρθοπυγιᾶν ἐκ τοῦ ὀρθόπυγος «Ἡσυχ. ὀρθοπυγιᾶν: ὅταν γυνὴ ἑαυτὴν ἐπαίρῃ πρὸς τὸ μακροτέρα φαίνεσθαι» (Πρβ. Ξενοφ. Ἀπομν. Β', 1,22 «τὸ δὲ σχῆμα ὥστε δοκεῖν ὀρθοτέραν τῆς φύσεως εἶναι»). Σύνηθες παρ' Ἀριστοφάνει ὑπάρχει τὸ ἐπὶ τῶν κιναίδων τασσόμενον εὐρύπρωκτος—εὐρυπρωκτία, ᾧ συνωνυμεῖ τὸ παρὰ τῷ αὐτῷ κωμικῷ ἀπαντῶν λακκόπρωκτος, ἐξ οὗ τὸ παρ' Εὐπόλιδι οὐσιαστικὸν λακκοπρωκτία. Ἐὰν δ' ὁ κωμικὸς ἔλεγεν εὐρύπυγος ἢ πλατύπυγος, θὰ ἐσήμαινε τὸν ἔχοντα ἢ ἔχουσαν πλατεῖς ἢ εὐρεῖς γλουτούς. Γίνεται δὲ καὶ ἀγὼν εὐπυγίας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ εὐπρωκτίας ἢ εὐρυπρωκτίας καὶ λακκοπρωκτίας, οἷον παρ' Ἀλκιφρ. Δ', 14 (σ. 131,20 Teubn.) «δεινή τις φιλονικία κατέσχε Θρυαλλίδα καὶ Μυρρίνην ὑπὲρ τῆς πυγῆς ποτέρα κρείττω καὶ ἁπαλωτέραν ἐπιδείξει. Καὶ πρώτη Μυρρίνη τὸ ζωνίον λύσασα—βόμβυξ δ' ἦν τὸ χιτώνιον—δι' αὐτοῦ τρέμουσαν οἷόν τι μελίπηκτον γάλα τὴν ὀσφὺν ἀνεσάλευσεν, ἀποβλέπουσα εἰς τοὐπίσω πρὸς τὰ κινήματα τῆς πυγῆς· ἠρέμα δ' οἷον ἐνεργοῦσά τι ἐρωτικὸν ὑπεστέναξεν, ὥστε με νὴ τὴν Ἀφροδίτην καταπλαγῆναι. Οὐ μὴν ἀπεῖπέ γε ἡ Θρυαλλίς, ἀλλὰ τῇ ἀκολασίᾳ παρηυδοκίμησεν αὐτήν· 'οὐ γὰρ διὰ παραπετασμάτων ἐγώ' φησίν 'ἀγωνιοῦμαι, οὐδὲ ἀκκιζομένη, ἀλλ' οἷον ἐν γυμνικῷ· καὶ γὰρ οὐ φιλεῖ προφάσεις ἀγών'. Ἀπεδύσατο τὸ χιτώνιον καὶ μικρὸν ὑποσιμώσασα τὴν ὀσφὺν 'ἰδού, σκόπει τὸ χρῶμα' φησίν, 'ὡς ἄκρηβον, Μυρρίνη, ὡς ἀκήρατον, ὡς καθαρόν, τὰ παραπόρφυρα τῶν ἰσχίων ταυτί—ἀλλ' οὐ τρέμει νὴ Δία φησίν—ὥσπερ ἡ Μυρρίνης. Καὶ τοσοῦτον παλμὸν ἐξειργάσατο τῆς πυγῆς καὶ ἅπασαν αὐτὴν ὑπὲρ τὴν ὀσφὺν τῇδε καὶ τῇδε ὥσπερ ῥέουσαν περιεδίνησεν, ὥστε ἀνακροτῆσαι πάσας καὶ νικᾶν ἀποφήνασθαι τὴν Θρυαλλίδα». Λέγει δὲ καὶ ὁ Ἀθήναιος σελ. 554 c «Οὕτω δ' ἐξήρτηντο τῶν ἡδυπαθειῶν οἱ τότε ὡς καὶ Καλλιπύγου [1] Ἀφροδίτης ἱερὸν ἱδρύσασθαι ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας. Ἀνδρὶ ἀγροίκῳ ἐγένοντο δύο καλαὶ θυ-

[1] Ἄγαλμα Καλλιπύγου Ἀφροδίτης εὑρίσκεται ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Νεαπόλεως.

γατέρες· αὗται φιλονικήσασαί ποτε πρὸς ἑαυτὰς προελθοῦσαι ἐπὶ τὴν λεωφόρον διεκρίνοντο ποτέρα εἴη καλλιπυγοτέρα. Καί ποτε παριόντος νεανίσκου πατέρα πρεσβύτην ἔχοντος ἐπέδειξαν ἑαυτὰς καὶ τούτῳ· καὶ ὃς θεασάμενος ἔκρινε τὴν πρεσβυτέραν· ἧς καὶ εἰς ἔρωτα ἐμπεσὼν ἐλθὼν εἰς ἄστυ κλινήρης γίνεται καὶ διηγεῖται τὰ γεγενημένα τῷ ἀδελφῷ ἑαυτοῦ ὄντι νεωτέρῳ. Ὁ δὲ καὶ αὐτὸς ἐλθὼν εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ θεασάμενος τὰς παῖδας ἐρᾷ καὶ αὐτὸς τῆς ἑτέρας. Ὁ δ' οὖν πατὴρ ἐπεὶ παρακαλῶν αὐτοὺς ἐνδοξοτέρους λαβεῖν γάμους οὐκ ἔπειθεν, ἄγεται ἐκ τοῦ ἀγροῦ τὰς παῖδας αὐτοῖς, πείσας ἐκείνων τὸν πατέρα, καὶ ζεύγνυσι τοῖς υἱοῖς. Αὗται οὖν ὑπὸ τῶν πολιτῶν καλλίπυγοι ἐκαλοῦντο, ὡς καὶ ὁ Μεγαλοπολίτης Κερκιδᾶς ἐν τοῖς Ἰάμβοις ἱστορεῖ λέγων ἦν καλλιπύγων ζεῦγος ἐν Συρακούσαις. Αὗται οὖν ἐπιλαβόμεναι οὐσίας λαμπρᾶς ἱδρύσαντο Ἀφροδίτης ἱερὸν καλέσασαι Καλλίπυγον τὴν θεάν, ὡς ἱστορεῖ Ἀρχέλαος ἐν Ἰάμβοις». Καὶ ἐπιγράμματα φέρονται ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ (Ε', 35) κρίσεως εὐπυγίας «Πυγὰς αὐτὸς ἔκρινα τριῶν· εἵλοντο γὰρ αὐταί, δείξασαι γυμνὴν ἀστεροπὴν μελέων» καὶ μετὰ τὴν περιγραφὴν ἐπιλέγει «Εἰ ταύτας ὁ κριτὴς ὁ θεῶν (ὁ Πάρις) ἐθήσατο πυγάς, οὐκέτ' ἂν οὐδ' ἐσιδεῖν ἤθελε τὰς προτέρας» (δηλ. θεάς). Πρβ. καὶ ἐπιγρ. 36. Ἐὰν δέ τις μὴ εὐίσχιος ἐτύγχανεν, ἐφρόντιζον αἱ προαγωγοὶ ἢ αἱ μητέρες[1] ἢ καὶ αὐταὶ αἱ ἑταῖραι ν' ἀναπληρώσωσι διὰ τεχνητῶν τρόπων τὴν εὐπυγίαν «ῥάπτουσαι πᾶσιν ἐπιβουλάς», ὡς μαρτυρεῖ θαυμάσιον ἀπόσπασμα τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ Ἀλέξιδος παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 568, Β «τυγχάνει μικρά τις οὖσα· φελλὸς ἐν ταῖς βαυκίσιν ἐγκεκάττυται. μακρά τις· διάβαθρον λεπτὸν φορεῖ — οὐκ ἔχει τις ἰσχία· ὑπενέδυσ' ἐρραμμέν' αὐτήν, ὥστε τὴν εὐπυγίαν ἀναβοᾶν τοὺς εἰσιδόντας».

Ἀλλ' ἡ πυγοστόλος τοῦ Ἀσκραίου ποιητοῦ, ἣν νὰ φυλάττηται τῷ ἀδελφῷ ὑποτίθεται οὗτος λέγων Ἔργ. 373 «μηδὲ γυνή σε νόον πυγοστόλος ἐξαπατάτω αἱμύλα κωτίλλουσα, τεὴν διφῶσα καλιήν» δὲν εἶναι ἡ τοῦ Ἀλέξιδος, ἥτις ὑπενέδυσ' ἐρραμμέν' αὐτήν, τ.ἔ. τὴν ἑαυτῆς πυγήν, δὲν ἔχει κατὰ τὸν Ρωμιὸν τοῦ Σουρῆ ὀπισθοκώλια, ἀλλ' αὐτοφυῶς οὕτως εἰπεῖν στολὴν ἔχει αὐτὴν ταύτην τὴν πυγήν, ἐν ᾗ πᾶσα πάρφασις κεῖται, καὶ ταύτην στέλλει τ.ἔ. εὐτρεπίζει καὶ εὐθετίζει, βάλλει εἰς κίνησιν, ὡς λέγομεν σήμερον, καὶ οἱονεὶ προσείουσα ἄγει ὥσπερ θρέμματα τοὺς καταθελγομένους. Ὅθεν ὁ νοῦς τοῦ ὅλου χωρίου ἔχει ὧδε: Κοίταξε νὰ μή σε παρασύρῃ καμμιὰ μὲ τὴν προκλητικὴν πυγήν της, μὲ τοὺς προκλητικοὺς κώλους της καὶ τὰ γλυκά της λόγια. Τὴν γνώμην τοῦ Wilamowitz ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ἔργων καὶ Ἡμερῶν σελ. 85 εὑρίσκω σοφιστικώτερον πως ἐκτεθημένην καὶ σφόδρα ἐξεζητημένην, γραμματικῶς δ' οὐδαμῶς εὐοδοῦσαν. Νομίζομεν δ' ὅτι πρότυπον πυγοστόλου μετά γε Μυρρίνην καὶ Θρυαλλίδα (σελ.73) εἶναι ἡ Παλαίστρα τοῦ Ψευδολουκιανοῦ, παρ' ᾧ § 6 ὁ Λούκιος ἔνθεν ἑλὼν εἶπεν «ὡς εὐρύθμως, ὦ καλὴ Παλαίστρα, τὴν πυγὴν τῇ χύτρᾳ ὁμοῦ συμπεριφέρεις καὶ κλίνεις. Ἡ δὲ ὀσφὺς ἡμῖν ὑγρῶς ἐπικινεῖται. Μακάριος ὅστις ἐνταῦθα ἐνεβάψατο».

Ἕτερον ἐπίθετον ἑταιρικὸν εἶναι τὸ δωσίπυγος[1]. Ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ Ε', 42 κεῖται «Μισῶ τὴν ἀφελῆ, μισῶ τὴν σώφρονα λίαν· ἣ μὲν γὰρ βραδέως θέλει, ἡ δὲ θέλει ταχέως», εἰς δ ἐπίγραμμα ὁ Σουΐδας γράφει σελ. 202 Bekk. «ἐπὶ τῆς ἀπονήρου καὶ δωσιπύγου». Συχνάκις ἤτουν οἱ ἐρασταὶ τὰς ἑταίρας τὴν πυγὴν ἢ ᾐτοῦντο ὑπὸ τῶν ἐραστῶν τὴν πυγὴν καὶ αὗται παρεῖχον (Μάχ. παρ' Ἀθην. σ. 580 F). Ἀξιομνημόνευτον δ' εἶναι τὸ τοῦ Μάχωνος παρ' Ἀθην. σελ. 579, α', ἐν ᾧ παρῳδεῖται καὶ Σοφόκλειος ῥῆσις ἐκ τῆς Ἠλέκτρας «αἰτουμένην λέγουσι τὴν πυγήν ποτε Ὑπὸ τοῦ βασιλέως Μανίαν Δημητρίου Ἀνταξιῶσαι δωρεὰν καὐτόν τινα. Δόντος δ' ἐπιστρέψασα μετὰ μικρὸν λέγει. Ἀγαμέμνονος παῖ, νῦν ἐκεῖν' ἔξεστί σοι». Πρβ. καὶ Πλούτ. Συμπ. Θ', 1, 2 (Ἴδε Cobet ἐν Nov. Lect. σελ. 9 κἑ.).

Ἐσχηματίσθη δ' ἐκ τοῦ πυγή καὶ ῥῆμα πυγίζω, ὅπερ ἁπάντων παρ' Ἀριστοφάνει καὶ ἄλλοις δηλοῖ ὥσπερ τινὰ ζῷα (ferarum modo) πυγηδὸν ὀχεύω (Ρωμ. paedico). Κεῖται δ' ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ ΙΒ', 240 «πέος ἐν μηροῖς ἀποκρέμαται Ὄρχεις δ' ἄπρηκτοι, χαλεπὸν δέ με γῆ-

[1] Φώτ. «ματρυλεῖον· τόπος, ἐν ᾧ γρᾶες μαστροποὶ διατρίβουσιν ἑταίρας ἔχουσαι καὶ δέχονται τοὺς βουλομένους· ἐκάλουν δὲ αὐτὰς καὶ μητέρας εὐφήμως». Καὶ σήμερον λέγονται μαμάδες. Πρβ. Ζωναρ. σ. 1335.

[1] Ὅμοιον τῷ δωσίπυγος, οὗ τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ῥῆμα, ὡς ἐν τῷ εὑρησίλογος, στησίχορος, ἀνησιδώρα, αἱρησιτείχης, λυσιτελής, κτλ., εἶναι τὸ δωσίδικος καὶ ἐν παπύροις ἀδωσίδικος — ἀδωσιδικία (Πρβ. προδωσέταιρος ἐν σχολίῳ «αἰαῖ Λειψύδριον προδωσέταιρον» καὶ Ἡσύχ. «Εὐδωσώ: ἡ Ἀφροδίτη ἐν Συρακούσαις) καὶ τὸ νεώτερον δωσίλογος, οὐχὶ δοσίλογος καὶ ἔτι χεῖρον δοσιλόγος (Ἴδε Κόντον ἐν Ἐφημερίδι Φιλομαθῶν 1879, σελ. 146 κἑ. καὶ Ἀθηνᾷ τόμ. Δ', σελ. 389 καὶ σ. 621). Τὸ δὲ περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς τελευταίας πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος ἀπαντῶν κύριον ὄνομα Δοσίθεος ὁ Bechtel ὑπολαμβάνει ὅτι ἐσχηματίσθη διὰ μεταθέσεως τῶν συνθετικῶν μερῶν τοῦ ὀνόματος Θεο-δόσιος, ὡς Ἀντι-στάσιος (Griech. Personennamen [2] σελ. 102). Τὸ δοσοληψία-ληψοδοσία εἶναι μεταγενέστερον κόμμα ἀντὶ τοῦ δόσις καὶ λῆψις ἢ λῆψις καὶ δόσις (Ἴδε Κόντον ἐν τῷ Ἀθηναίῳ ς', σελ. 342 καὶ Παράρτημα Ἐφημ. Ἀθηνῶν 1909, σελ. 1753). Φέρεται τὸ δοσοληψία καὶ ἐν Catal. Codd. Astr. Gr. 2,163,22. 178,12, ἀλλ' ἐν 5, 2, 102. 110 καὶ 8, 4, 152, 1 λέγεται δόσεσι καὶ λήψεσι. Ἐν παπύρῳ φέρεται καὶ ὁ μεταγενέστερος σύνθετος σχηματισμὸς λημψαπόδοσις (Ἴδε τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ Εἰς Ἀδ. Κοραῆν λόγῳ Ἑκατονταετ. τοῦ Ἀδ. Κοραῆ σελ. 195 κἑ.).

ρας ἱκάνει. Οἴμοι! π υ γ ί ζ ε ι ν οἶδα, καὶ οὐ δύναμαι» καὶ 242 «εἴ με τὸ π υ γ ί ζ ε ι ν ἀπολώλεκε, καὶ διὰ τοῦτο ἐκτρέφομαι ποδαγρῶν, Ζεῦ, κρεάγραν με πόει» καί τις ἀναιδέστατος λέγει αὐτ. 245 «Πᾶν ἄλογον ζῷον βινεῖ μόνον· οἱ λογικοὶ δὲ Τῶν ἄλλων ζῴων τοῦτ' ἔχομεν τὸ πλέον, π υ γ ί ζ ε ι ν εὑρόντες. Ὅσοι δὲ γυναιξὶ κρατοῦνται, Τῶν ἀλόγων ζῴων οὐδὲν ἔχουσι πλέον». Ὁ δ' Ἀγαθίας τοὐναντίον λέγει «Δέρκεο τῶν ἀλόγων ζῴων γένος· ἦ γὰρ ἐκείνων Οὐδὲν ἀτιμάζει θέσμια συζυγίης· Ἄρσενι γὰρ θήλεια συνάπτεται· οἱ δ' ἀλεγεινοὶ Ἄνδρες ἐς ἀλλήλους ξεῖνον ἄγουσι γάμον». Καὶ ὁ Ἁρμενόπουλος Ἑξάβ. Ϛ', δ', 4 (σ. 746 Η) γράφει «Οἱ ἀλογευόμενοι, ἤγουν οἱ κτηνοβάται καυλοκοπείσθωσαν» καί τις πρὸς τὸν ὀκλαδίαν τὸν παῖδα κατὰ τὸν κωμικὸν ποιήσαντα (Ἱππ. 1386) ἢ παλαιστικῶς τοῖς ποσὶ ὑποζώσαντα, τῇ δὲ χειρὶ τὴν φάρυγα ἐμπλέξαντα λέγει «Παῦσαι π ν ι γ ί ζ ε ι ς, φησί, τὸ παιδάριον». Ἐκ τοῦ π υ γ ί ζ ω παρήχθη καὶ τὸ ὄνομα π ύ γ ι σ μ α (Θεόκρ. Εἰδ. Ε', 41) καὶ τὸ σύνθετον φ ι λ ο π υ γ ι σ τ ή ς. Φέρεται δὲ παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει Ἱππ. στ. 796 καὶ ῥῆμα ῥ α θ α π υ γ ί ζ ω, ὅπερ δηλοῖ σιμῷ τῷ ποδὶ τὴν πυγὴν παίειν, τὸ εἰς τὸν γλουτὸν σιμῷ τῷ ποδὶ πλήττειν (Ἴδε Van Leeuwen εἰς Ἱ π π. σελ. 145). Περὶ τοῦ ἐτύμου ἐκ τοῦ *ῥ α θ α γ ο - π υ γ ί ζ ω ἴδε Boisacq σελ. 832). Ἐσχηματίσθη δ' ἐκ τοῦ π υ γ ή καὶ τὸ ἐπίρρημα π υ γ η δ ό ν - π α λ ι μ π υ γ η δ ό ν, ἔτι τὸ ἐπίθετον ἀ ν τ ί π υ γ ο ς, κ α τ ά π υ γ ο ς - κ α τ α π ύ γ ω ν[1], ἐξ οὗ τὸ κ α τ α π υ γ ο σ ύ ν η καὶ τὸ π α γ κ α τ α π ύ γ ω ν, ᾧ συνωνυμεῖ τὸ λ α κ α τ α π ύ γ ω ν.

Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι καὶ κρίσις καὶ ἀγὼν ε ὐ π υ γ ί α ς ἐγένετο, ἐν ᾧ ἡ Θρυαλλὶς «οἷόν τι μελίπηκτον γάλα τὴν ὀσφὺν ἀνεσάλευσεν, ἀποβλέπουσα εἰς τοὐπίσω π ρ ὸ ς τ ὰ κ ι ν ή μ α τ α τ ῆ ς π υ γ ῆ ς, οὐχὶ τοῦ π ρ ω κ τ ο ῦ ἢ τῆς ἕ δ ρ α ς. Ἀλλ' ἤδη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐν τῷ Πλούτῳ μὲν στ. 152 ἐλέχθη «καὶ τάς γ' ἑταίρας φασὶ τὰς Κορινθίας, Ὅταν μὲν αὐτάς τις πένης πειρῶν τύχῃ, Οὐδὲ προσέχειν τὸν νοῦν, ἐὰν δὲ πλούσιος, τὸν π ρ ω κ τ ὸ ν αὐτὰς εὐθὺς εἰς τοῦτον τ ρ έ π ε ι ν» ἀντὶ τοῦ «τ ὴ ν π υ γ ὴ ν τ ρ έ π ε ι ν», ἐν δὲ τῇ Λυσιστράτῃ στ. 1152 ὁ Λάκων πρὸς τὸν Ἀθηναῖον λέγοντα «ἀδικοῦσιν οὗτοι, νὴ Δί', ὦ Λυσιστράτη» ἀπαντῶν «ἀδικεῦμες» λέγει καθ' ἑαυτὸν ἀποβλέπων ἅμα εἰς τὴν π υ γ ὴ ν τῆς Λυσιστράτης «ἀλλ' ὁ π ρ ω κ τ ὸ ς ἄφατον ὡς καλός». Φέρεται καὶ Ἱππ. 640 «ταῦτα φροντίζοντί μοι ἐκ δεξιᾶς ἐπέπαρδε καταπύγων ἀνὴρ (ἀντὶ τοῦ ἐ π έ π τ α ρ ε, ἀλλὰ καταπύγων τις ὢν ἐπιπέρδεται καὶ οὐκ ἐπιπτάρνυται)· καὶ ἐγὼ προσέκυσα (=προσεκύνησα δεχόμενος τὸν οἰωνὸν (τ. ἔ. τὴν πορδὴν ἀντὶ τοῦ πταρμὸν ὡς οἰωνόν)· κᾆτα τῷ π ρ ω κ τ ῷ θ ε ν ὼ ν (=πλήξας τῷ πρωκτῷ, οἱονεὶ ἀντεπιπαρδών, ὅπερ πολλῷ κωμικώτερον τοῦ τ ῇ π υ γ ῇ θ ε ν ὼ ν) τὴν κιγκλίδ' ἐξήραξα (=ἀνέῳξα) καὶ ἀναχανὼν μέγα ἀνέκραγον· ὦ βουλή, λόγους ἀγαθοὺς φέρων εὐαγγελίσασθαι πρῶτον ὑμῖν βούλομαι». Καὶ ἐν στ. 1193 τῆς Λυσιστράτης, ἔνθα προσεδόκα τις τὸ σ α υ λ ο π υ γ ι ᾶ ν λέγεται «πρόθυμοῦμαί γε σ α υ λ ο π ρ ω κ τ ι ᾶ ν». Σχόλ. «σαλεύειν τὸν πρωκτόν· σαῦλον δὲ τὸ κοῦφον». Κατὰ τὸν Van Leeuwen δηλοῖ ὅ,τι τὸ σ α υ λ ο ῦ σ θ α ι, δ ι α σ α υ λ ο ῦ σ θ α ι ἢ σ α ῦ λ α β α ί ν ε ι ν pedes alte tollere, iactare crura, ὁ δὲ Hauser ἑρμηνεύει «erectis pedis digitis lente incendere» (Ἴδε Latte ἐν τῷ De Saltat. Graecorum» σελ. 24). Ὅθεν διὰ τοῦ χοροῦ τούτου ἐσαλεύετο οὐχὶ ὁ π ρ ω κ τ ό ς, ἀλλ' ἡ π υ γ ή ἢ α ἱ π υ γ α ί. Πρβ. Λυσιστρ. 82 «γυμνάδδομαι γὰρ καὶ π ο τ ὶ π υ γ ὰ ν ἅ λ λ ο μ α ι». Σχολ. «Ἐν γὰρ τῷ γυμνάζεσθαι πηδᾶν εἰώθασι, καὶ οἱ πόδες ἅπτονται τῆς πυγῆς τοῦ πηδῶντος». Ὁ δ' Ἄντυλλος παρ' Ὀρειβασίῳ VI, 31 ἑρμηνεύει «παράκειται δὲ τούτοις τὸ πρὸς πυγὴν ἅλλεσθαι, ᾧ καὶ αἱ Λάκαιναι γυναῖκες τὸ πρόσθεν ἐχρῶντο· τοῦτο δέ ἐστιν ἀσφαλὴς καμπτομένων τῶν σκελῶν, ὥστε τὰς πτέρνας τῶν πυγῶν προσάπτεσθαι ποτὲ μὲν ἐναλλὰξ τῶν σκελῶν ἀναλακτιζόντων, ποτὲ δὲ ἀμφοτέρων ἅμα». Ὁ χορὸς οὗτος ὠνομάζετο β ί β α σ ι ς (Ἴδε Latte αὐτ. σελ. 21). Τὸ π ρ ὸ ς π υ γ ὴ ν δ ὲ π η δ ῆ σ α ι συνέστησε καὶ ὁ Ἱπποκράτης γυναικὶ μουσοεργῷ παρ' ἄνδρας φοιτώσῃ καὶ οὐ θελούσῃ ἐν γαστρὶ λαβεῖν, ἵνα ἐξέλθῃ ἡ γονή» (Ἴδε Cobet Μνημ. 1860, σελ. 162. 1875, σελ. 224 καὶ 1881, σελ. 447). Φέρεται καὶ ῥῆμα π ε ρ ι π ρ ω κ τ ι ῶ, ὅπερ ὁ Ἡσύχιος ἑρμηνεύει «τρυφερεύομαι ἐπὶ τῇ πυγῇ». Ἴσως δέ τις ἐπὶ τῆς ἐπὶ τὸ κωμικώτερον παραχρήσεως ταύτης τοῦ π ρ ω κ τ ό ς ἀντὶ τοῦ π υ γ ή στηριχθεὶς συνηγορήσῃ καὶ ὑπὲρ τοῦ λ ε υ κ ό π ρ ω κ τ ο ς ὡς κωμικώτερον ῥηθέντος ἀντὶ τοῦ λ ε υ κ ό π υ γ ο ς.

Ἀλλ' οὐ μόνον ὁ π ρ ω κ τ ὸ ς ἐλήφθη ἀντὶ τοῦ π υ γ ή, ἀλλὰ καὶ ἡ π υ γ ή ἀντὶ τοῦ ἕ δ ρ α, ὡς παρετήρησεν ὁ Nauck ἐν Mél. Gréco-Rom. Ϛ', σελ. 171, ἔνθα παρατίθησι ἀποσπασμάτιον ἐκ τοῦ Hermes XXI. p. 408 ὑπομιμνῆσκον τὸν Ἀλκίφρονα, ἔχον ὧδε «ἔδειξε κἀνεσάλευσεν, ὧδ' εἰς τοὐπίσω Βλέπουσα πρὸς τὰ τῆς ἕδρας κινήματα», ἔνθα καὶ τὸ μέτρον οὐδαμῶς ἐπιτρέπει νὰ γράψωμεν π υ γ ῆ ς. Γνωστὸν τοῖς πᾶσιν τυγχάνει ὅτι οἱ μοιχοὶ ἐρραφανιδοῦντο (Ἡσύχ. «τοὺς μοιχοὺς ταῖς ῥαφανῖσιν ἤλαυνον κατὰ τῆς ἕδρας». Σχολ. Ἀριστοφ. σ. 125,3 «ῥαφανῖδας λαμβάνοντες ἔβαλλον εἰς τοὺς πρωκτοὺς αὐτῶν (τῶν μοιχῶν)» καὶ οἱ τοῦτο παθόντες ἐλέγοντο ἐρραφανιδωμένοι ἢ ὡς λέγουσιν οἱ μεταγενέστεροι ῥ ε ρ α φ α ν ι δ ω μ έ ν ο ι. Ὁ μὲν Ἀλκίφρων Ἐπιστ. Γ', 26,4 (σ. 91 Teubn.) εἶπε κατὰ τὴν συνήθη χρῆ-

[1] Σημειωτέον δ' ὅτι τὸ κ α τ ά π υ γ ο ς - κ α τ α π ύ γ ω ν δηλοῖ οὐ μόνον τὸν κίναιδον, ἀλλὰ καὶ τὸν μέσον δάκτυλον, διότι οὗτος ἐθεωρεῖτο αἰσχρὸς καὶ πρὸς αἰσχρὰς πράξεις πρόσφορος, ὡς καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἀποκαλούμενος infamis ἢ impudicus digitus (Ἴδε Πολίτην ἐ ν Λ α ο γ ρ. Σ υ μ μ. τόμ. Β', 323).

σιν «ὁ μοιχὸς δ' ἀπολεῖται ῥαφάνοις τὴν ἕδραν βεβυσμένος», ὁ δὲ Λουκιανὸς παρὰ τὴν χρῆσιν ἐν τῷ π. τ. Περεγρ. τελευτ. 9 «τέλος κατὰ τοῦ τέγους ἁλόμενος διέφυγε ῥαφανῖδι τὴν πυγὴν βεβυσμένος», ὀρθῶς δ' ὁ αὐτὸς Λουκιανὸς αὐτ. § 17 «παίων καὶ παιόμενος νάρθηκι εἰς τὰς πυγάς». Εἶπε δὲ καὶ ὁ Ψελλὸς «καὶ τῆς πυγῆς τὸ ἀφόδευμα» (Μεσαιων. Βιβλ. Σάθ. τόμ. Ε', σελ. 251). Καὶ τοῦ ἕδρα δέ, οὗ πολλὴν ἰατρῶν παῖδες χρῆσιν ποιοῦνται, παρέκκλισις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Θεοφράστου ΚΖ', 14 «καὶ παλαίων δ' ἐν τῷ βαλανείῳ πυκνὰ ἕδραν στρέφειν, ὅπως πεπαιδεῦσθαι δοκῇ». Πρβ. Θεόκριτ. Εἰδ. ΚΔ', 109 «ὅσσα δ' ἀπὸ σκελέων ἑδροστρόφοι Ἀργόθεν ἄνδρες ἀλλάλους σφάλλοντι παλαίσμασιν, ὅσσα τε πύκται δεινοὶ ἐν ἱμάντεσσιν».

7—8. ὄρρος-ὀρσοθύρη. Ἀριστοφ. Βατρ. 220 «ἐγὼ δέ γ' ἀλγεῖν ἄρχομαι τὸν ὄρρον». Σχολ. «ὄρρον δὲ τὸν καλούμενον ταῦρον· μέρος δέ ἐστι τῆς πυγῆς» καὶ «ὄρρον δὲ τὸν λεγόμενον ταῦρον, τὸ μεταξὺ τῶν διδύμων — Δίδυμος τὴν τράμιν, οὐχ ὥς τινες τὸ ἰσχίον. Ἔνθεν καὶ τὸ ὀρρωδεῖν τὸ τὸν ὄρρον ἱδροῦν (Van Leeuwen ἰδίειν). Ὅμηρος (υ. 204) ἴδιον ὡς ἐνόησα». Λυσιστρ. 964 «ποῖος γὰρ ἔτ' ἂν νεφρὸς ἀντίσχοι, ποία ψωλή, ποῖοι δ' ὄρχεις, ποία δ' ὀσφύς, ποῖος ἂν ὄρρος κατατεινόμενος καὶ μὴ βινῶν τοὺς ὄρθρους;». Σχολ. «ποῖος ἂν ὄρρος: ἀντὶ τοῦ πρωκτός». Πρβ. καὶ Εἰρ. 1239. Κεῖται δὲ καὶ παρὰ Σιμωνίδῃ τῷ Ἀμοργίνῳ 15 D «καὶ τῆς ὄπισθεν ὀρσοθύρης ἠλσάμην», ἀνθ' οὗ ἄλλοι πρὸς εὐόδωσιν τοῦ μέτρου ὀρσοθυρίδος, ὁ δ' Schulze δοξάζει ἐν Quaest. Ep. σ. 5 ὅτι ἡ γεν. ὀρθοθύρης προέρχεται οὐχὶ ἐξ εὐθείας ὀρσοθύρη, ἀλλ' ἐξ ὀνομαστικῆς ὀρσόθυρα (Ἴδε καὶ Wilamowitz εἰς Ἡρακλ. Μαιν. Β', σελ. 167). Πρβ. Σωτάδην παρ' Ἀθην. σελ. 621 Β «Θεοδώρου τοῦ Αὐλητοῦ Φιλῖνος ἦν πατήρ, εἰς ὃν ταῦτ' ἔγραψεν· ὁ δ' ἀποστεγάσας τὸ τρῆμα τῆς ὄπισθε λαύρης Διὰ δενδροφόρου φάραγγος ἐξέωσε βροντὴν Ἠλέματον, ὁκοίην ἀροτὴρ γέρων χαλᾷ βοῦς». Περὶ τοῦ παρ' Ἀριστοφάνει Ἐκκλ. 361 «βεβαλάνωκε τὴν θύραν ἀχραδούσιος». Ἴδε τὰ ἐν σελ. 71 γεγραμμένα.

9. τράμις. Ἡσύχ. «τ. τὸ τρῆμα τῆς ἕδρας, ὁ ὄρρος». Φώτ. «τράμις: ὁ ὄρρος, ἡ διαγραφὴ ἢ τὸ τρῆμα τοῦ ἀρχοῦ». Πρβ. Πολυδ. Β', 173. Ἱππῶν. 76 D. «ἐξάκις τίλλοι τις αὐτὸν τὴν τράμιν τ' ὑποργάσαι». Σύνθετον ἐκ τοῦ τράμις φέρεται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ τὸ τερπότραμις. Φώτ. «τ. ἡ τῶν ἀφροδισίων τέρψις». Δὲν εἶναι ἀπίθανον, ὡς ὁ Meineke ὑπολαμβάνει, ὅτι τερπότραμις εἶναι ὁ τοῖς ἀφροδισίοις τερπόμενος. Πρβ. καὶ διάτραμις δηλοῦν ὅ,τι τὸ λισπόπυγος.

10. ἰσχάς. Ἀνθ. Παλατ. ΙϚ', 240, ἔνθα διαλέγονται ὁ Πρίαπος, φύλαξ ἰσχάδων, καί τις ἄλλος «Α. Χρήζεις γάρ, λέγε μοι, παρ' ἐμοῦ τινός; Β. Ἔστι νόμος που· δὸς λάβε. Α. Καὶ θεὸς ὢν ἀργυρίου σὺ γλίχῃ; Β. Ἄλλο

τι χρῆμα φιλῶ. Α. Ποῖον τόδε; Β. Τἀμὰ κατέσθων σῦκα, δὸς εὐθύμως ἰσχάδα τὴν ὀπίσω» καὶ αὐτ. 241 «Ἢν δὲ μόνον σὺ θίγῃς τῆς ἰσχάδος, ἰσχάδα δώσεις· Ὡς ἰσότης πάντων ἐστὶ δικαιοτάτη».

11. τρώγλη. Ἀνθ. Παλατ. ΙΑ' 22 «Ἔστι Δράκων τις ἔφηβος, ἄγαν καλός· ἀλλὰ δράκων ὤν, πῶς εἰς τὴν τρώγλην ἄλλον ὄφιν δέχεται». Ὁ δ' ἔχων δασεῖαν τὴν τρώγλην δασύτρωγλος καλεῖται ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ ΙΒ', 51.

12. βάταλον. Σχολ. Ἀριστοφ. Πλούτ. 1011 «τὸ δὲ βᾶτον ἐκτεταμένως εἴρηται παρὰ τὸ βάταλον τὴν ἕδραν».

13. πάτος. Σχολ. Ἀριστοφ. 385,16 Did. «ἐπεὶ παρά τισι πάτος λέγεται ὁ πρωκτός, εἰκότως ἀποπατεῖν λέγεται καὶ τὸ ἐκ τοῦ πρωκτοῦ τὰ σκύβαλα ἀπορρίπτειν».

14. ἀφεδρών. Σουΐδ. σελ. 202,1 Bekk. «ἔστι δὲ καὶ εὐθεῖα ὁ ἀφεδρών, καὶ σημαίνει τὸ μέρος τοῦ σώματος τὸ περὶ τὴν ἔξοδον».

15. τάφος. Σχολ. Θεοκρ. Ε', 121 (σελ. 182,5 Teubn.) «ἀπελθὼν τίλλε—τὰς παλαιὰς τρίχας τοῦ τάφου σου, ἤγουν τῆς πυγῆς σου».

16. σκεῦος. Ἐν τοῖς κανόσι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ § 19 (Πηδαλ. σ. 486) κεῖται «Παιδίον δὲ πρός τινος φθαρὲν εἰς ἱερωσύνην οὐκ ἔρχεται· εἰ γὰρ κἀκεῖνο διὰ τὸ ἀτελὲς τῆς ἡλικίας οὐχ ἥμαρτεν, ἀλλὰ τὸ αὐτοῦ σκεῦος ἐρράγη, καὶ εἰς ἱερὰν ὑπουργίαν ἄχρηστον γέγονεν». Πρβ. λ. σκεῦος ἐπὶ τοῦ ἀνδρείου μορίου σελ. 29.

17. λιμήν. Ἀνθ. Παλ. ΙΒ', 42 «Βλέψον ἐς Ἑρμογένην πλήρει χερί, καὶ τάχα πρήξεις Παιδοκόραξ ὧν σοι θυμὸς ὀνειροπολεῖ—ἣν δ' ἁλιεύης ὀρφανὸν ἀγκίστρου κύματι δοὺς κίλαμον, ἕλξεις ἐκ λιμένος πολλὴν δρόσον» (=καταχεσεῖταί σου). Ἴδε Dübner αὐτ. σ. 433.

18. πρᾶγμα. Ψευδολουκ. Ἔρ. 53 «τοσαύτης τυχὼν ἐξουσίας ὁ ἔρως θερμοτέρου τινὸς ἅπτεται πράγματος· εἶτ' ἀπὸ μηρῶν προοιμιασάμενος κατὰ τὸν κωμικὸν αὐτὸ ἐπάταξεν».

19. ταῦρος. Ἴδε σελ. 10 καὶ σελ. 17.

20. κολεός. Ἴδε σελ. 29.

21. τὰ κάτω. Ἀνθ. Παλατ. ΙΑ', 73 «Πίνει γὰρ καὶ τρεῖς καὶ τέσσαρας, ἣν ἐθελήσῃς Ξέστας, κἀκ τούτου γίνετ' ἄνω τὰ κάτω» καὶ ΙΑ', 415, ἔνθα περὶ ὀζοστόμου ὁ λόγος ὑπάρχει «Τίς σοῦ, Μεντορίδη, προφανῶς οὕτως μετέθηκεν Τὴν πυγήν, οὔπερ τὸ στόμ' ἔκειτο πρὸ τοῦ; Βδεῖς γάρ, κοὐκ ἀναπνεῖς, φθέγγῃ δ' ἐκ τῶν καταγείων. Θαῦμά μ' ἔχει τὰ κάτω πῶς σου ἄνω γέγονεν». Πρβ. ΙΑ', 241 «Τὸ στόμα χὼ πρωκτὸς ταὐτόν, Θεόδωρε, σοῦ ὄζει, Ὥστε διαγνῶναι τοῖς φυσικοῖς καλὸν ἦν. Ἡ γράψαι σε ἔδει ποῖον στόμα, ποῖον ὁ πρωκτός» καὶ Ἱεροκλ. καὶ Φιλαγρ. Φιλογ. σλέ (σελ. 316 Boiss.) «Ὀζόστομος ἰατρῷ ὑπαντήσας λέγει· Κύριέ

μου, ἴδε ὅτι ἡ σταφυλή μου κατέβη. Καὶ χανόντος ὁ ἰατρὸς ἀποστρεφόμενος ἔλεγε· Οὐχὶ ἡ σταφυλή σου κατέβη, ἀλλὰ ὁ *κῶλος σου ἀνέβη*». Εἶπε δὲ καὶ ὁ Βηλαρᾶς

Τῆς φύσης εἶν' τὸ λάθος ὅπου 'ς αὐτὸ τὸ σῶμα
δὲν μπόρεσε ν' ἀλλάξῃ καθὼς καὶ εἰς ἄλλ' ἀκόμα
ὁ κῶλος καὶ τὸ στόμα

ἐν ποιήματι, ὅπερ ἐπιγράφεται ὁ *Πορδοκόπος*, ἐν ᾧ ἀναπτύσσει ὁ ποιητὴς τὸν ἐν τῷ περὶ πρωκτοῦ αἰνίγματι τοῦ Εὐβούλου (Ἀθην. 449 Ε) μουσικὸν τρόπον «νόμον ἐκ νόμου ἕλκων», ὃν ὁ Casaubo διασαφεῖ διὰ τοῦ Ἀριστοφάνους Νεφ. 389

χὤσπερ βροντὴ τὸ ζωμίδιον παταγεῖ καὶ δεινὰ κέκραγεν,
ἀτρέμας πρῶτον παππάξ, καὶ ἔπειτ' ἐπάγει παπαπαππάξ
καὶ ὅταν χέζω κομιδῇ βροντᾷ παπαπαππάξ, ὥσπερ ἐκεῖναι
(τ. ἔ. αἱ νεφέλαι).

Παιδιὰν κομψὴν ἐν τοῖς τοῦ Ἀντιφάνους παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 304 Α διέφθειραν οἱ βιβλιογράφοι, ὡς ἔθος αὐτοῖς, γράψαντες

ὁ μὲν <ἐν> ἀγρῷ τρεφόμενος
θαλάττιον μὲν οὗτος οὐδὲν ἐσθίει
πλὴν τῶν παρὰ γῆν, γόγγρον τιν' ἢ νάρκην τιν' ἢ
θύννης *τὰ πρὸς τῆς*. Β. ποῖα; Α. τὰ κάτωθεν λέγω.

ἀντὶ τοῦ *τὰ πρὸς γῆς*, ὅπερ εἰρημένον μετ' ἀστείας παιδιᾶς ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ *τὰ κάτωθεν* (Πρβ. τὰ πρὸς ποδῶν, τὰ πρὸς νότου, τὰ πρὸς οὐρανοῦ) ἀποκατέστησεν ὁ Cobet ἐν *Nov. Lect.* σελ. 129). Γνωστὸν δ' ὑπάρχει ὅτι πολλάκις διὰ τὴν ὁμοιότητα τῶν γραμμάτων Τ καὶ Γ συνεχύθησαν τὸ *τῆς* καὶ *γῆς* τὸ *τὴν* καὶ *γῆν* καὶ τοὐναντίον τὸ *τῇ* καὶ *γῇ* (Ἴδε Κόντον ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι Ἀθηναίῳ τόμ. Ϛ', σελ. 426).

Ὁ Ξενοφῶν ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασι βιβλ. Α' δ', 6 τὰ κακέμφατα φεύγων κομψότατα ἐδήλωσε τὸ πρᾶγμα ὧδε «καὶ στόμα μέν, δι' οὗ ὧν ἐπιθυμεῖ τὰ ζῷα εἰσπέμπεται, πλησίον ὀφθαλμῶν καὶ ῥινῶν καταθεῖναι· ἐπεὶ δὲ τὰ ἀποχωροῦντα (=ἀποχωρήματα) δυσχερῆ, *ἀποτρέψαι τοὺς τούτων ὀχετούς*, ᾗ δυνατὸν προσωτάτω ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων».

Ὁ δὲ Λιβάνιος τὴν εὐφημίαν διώκων ἐδήλωσε τὴν *πυγὴν* ἐν τόμ. Β', σελ. 407,5 Teubn. σοφιστικώτερόν πως «χαλκῆν εἰκόνα αὐτοῦ καθελόντες εἶτα ἄραντες πρηνῆ κατὰ τὸν ἐπὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐν τοῖς διδασκαλείοις νόμον [1] ἔτυπτον ἱμάντι τά τε νῶτα καὶ τὰ *μετὰ ταῦτα κάτω*».

[1] Δηλ. ὁ κατωμισμός, ὃν βλέπει τις παρὰ τῷ Ἡρώνδᾳ. Διδ. στ. 59 (Πρβ. σ. 3.), περιγράφει δὲ ὁ Ἀπουλήιος Metam. XI.28. Ἴδε Herzog εἰς *Ἡρώνδ.* σ. 28 καὶ εἰκόνα σελ. 105, Baumeister *Denkm.* τόμ. Γ', σελ. 1590.

Πρβ. Εὐδοκ. Ἰω. σελ. 562,14 «διὰ τοῦτο καὶ γράφεται μέσον ὁρωμένη Κενταύρῳ, ἀφανῆ τε αὐτῆς τὰ *ἀπ' ὀμφαλοῦ ὀπίσθια* πρὸς τὸ μὴ αἰσχύνεσθαι θήλεια οὖσα». Ἐλέχθη καὶ τὰ *κατόπιν μέρη*, οἷον Αἴλιαν. π. Ζῴ. ΙΒ', 10 «ἡ γάρ τοι τρυγὼν καὶ διὰ τοῦ στόματος μὲν ἀπαύστως φθέγγεται, ἤδη δὲ καὶ ἐκ *τῶν κατόπιν μερῶν* ὥς φασι πάμπλειστα — Καὶ Δημήτριος ἐν τῇ Σικελίᾳ τῷ δράματι μέμνηται ὅτι αἱ τρυγόνες καὶ *τῇ πυγῇ* λαλοῦσιν».

Λέγεται δὲ καὶ τὸ *ὄπισθεν* (=κοινῶς ἀπὸ πίσω), οἷον Διογ. Λαερτ. Γ', 128 «πρὸς δὲ τὸν νεώτερον κεκραγότα, Σκέψαι ἔφη μή τι *ὄπισθεν* ἔχων λέληθας» καὶ Ἀνθ. Παλ. ΙΒ', 210 «τέρπων *ἐξόπιθεν*, πρόσθε δὲ τερπόμενος». Οὐχὶ δ' ἄσκοπον κρίνομεν νὰ παραπήξωμεν ἐνταῦθα καὶ τὴν πρὸς τὸν Ὁμηρικὸν στίχον (Ὀδ. λ. 66) παρῳδίαν τοῦ ποιητοῦ Στράτωνος ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ ΙΒ', 251

Πρόσθε μὲν ἀντιπρόσωπα φιλήματα καὶ τὰ πρὸ πείρας
Εἴχομεν· ἧς γὰρ ἀκμήν, Δίφιλε, παιδάριον.
Νῦν δέ σε *τῶν ὄπιθεν γουνάζομαι*, οὐ παρεόντων
Ὕστερον· ἔστω γὰρ πάντα καθ' ἡλικίην.

Ἀλλαχοῦ ὁ αὐτὸς ποιητὴς ἀποκηρύττων παλαιὰς αὐτοῦ ἕξεις (αὐτ. 223) λέγει

Τέρπνου ὅλως τὸ πρόσωπον ἐμοὶ προσιόντος ἀπαρκεῖ
οὐκέτι δ' *ἐξόπιθεν* καὶ παριόντα βλέπω.
Οὕτω γὰρ καὶ ἄγαλμα θεοῦ καὶ νηὸν ὁρῶμεν
ἀντίον, οὐ πάντως καὶ τὸν *ὀπισθόδομον*,

Πρβ. καὶ Ψευδολ. Ἔρ. 13 «τὴν *ὄπισθεν* εὐμορφίαν διαθρῆσαι» καὶ μετ' ὀλίγα «ἐπεὶ τὰ *παιδικὰ μέρη* τῆς θεοῦ κατώπτευσεν—ἀνεβόησεν, Ἡράκλεις, ὅση τῶν μεταφρένων εὐρυθμία, ὡς δ' ἀμφιλαφεῖς αἱ λαγόνες, ἀγκάλισμα χειροπληθές».

Ἐσχηματίσθη δ' ἐκ τοῦ *ὄπισθεν* καὶ *βαίνω* τὸ *ὀπισθοβάτης*, οἷον Μελέαγρ. Ἀνθ. Παλ. ΙΒ', 33 «ἦν καλὸς Ἡράκλειτος, ὅτ' ἦν ποτε νῦν δὲ παρ' ἥβην Κηρύσσει πόλεμον δέρρις *ὀπισθοβάταις*. Ἀλλά, Πολυξενίδη, τάδ' ὁρῶν, μὴ γαῦρα φρυάσσου· ἔστι καὶ *ἐν γλουτοῖς φυομένη Νέμεσις*». Συχνότατα δ' οἱ *ὀπισθοβάται* προαγορεύουσι τοῖς παιδικοῖς τὴν ἄφιξιν τῶν τριχῶν, οἷον ΙΒ', 30.31.35. (41). Πολλάκις δὲ καὶ φεύγουσι νὰ ἐκστομίσωσι τὴν λέξιν *τρίχες*, οἷον ΙΒ', 21 «ἀλλὰ πρὶν ἐλθεῖν τὰς *φθονεράς*, Φείδων, θῶμεν ἐπ' ἔργα λόγοις» καὶ αὐτ. 176 «Στυγνὸς δή τί, Μένιππε, κατεσκέπασαι μέχρι πέζης, Ὁ πρὶν ἐπ' ἰγνύης λῶπος ἀνελκόμενος; Ἢ τί κάτω κύψας με παρέδραμες, οὐδὲ προσειπών; Οἶδα τί με κρύπτεις· *ἤλυθον ἃς ἔλεγον*». Ἐκ τοῦ *ὀπισθοβάτης* ἐπλάσθη τὸ ἐπίθετον *ὀπισθοβατικός*.

Οὐκ ἀγνοητέον δ' ὅτι τὸ *κάτω* ἢ *τὰ κάτω* οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ

πρωκτοῦ ἐλαμβάνετο, ὡς εἴδομεν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ γυναικείου αἰδοίου ἐν παιδιᾶς μέρει ἢ καὶ ἐν εὐφημίας, οἷον Ἀνθ. Παλ. ΙΑ΄, 329 «Δημῶναξ, μὴ πάντα κάτω βλέπε, μηδὲ χαρίζου τῇ γλώσσῃ (=γλωττοδέψει)». Ἀθην. σελ. 585 c «Μενάνδρῳ τῷ ποιητῇ δυσημερήσαντι καὶ εἰσελθόντι εἰς τὴν οἰκίαν Γλυκέρα προσενέγκασα γάλα παρεκάλει ῥοφῆσαι· ὁ δ' οὐ θέλω εἶπεν. Ἦν γὰρ ἐφεστηκυῖα γραῦς (ἄλλως ἐπίπαγος, κοινῶς καϊμάκι) αὐτῷ. Ἡ δ' ἀποφύσα εἶπε, καὶ τῷ κάτω χρῶ» (Ἴδε Κόντον ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. Ϛ΄, σελ. 213). Τὸ ὑπὸ τοῦ Εὐσταθίου ῥηθὲν σελ. 626,42 εἶναι διάφορον, εἰ καὶ συνυπονοεῖται καὶ τὸ αἰσχρὸν μέρος διὰ τοῦ κάτω «τὸ δὲ τοῦ Ἡροδότου οὐχ ὅμοιον εἶναί φασι, παρ' ᾧ Σκυθίδες τινὲς γυναῖκες τοὺς ἑαυτῶν ἄνδρας φεύγοντας ὁρῶσαι προτροπάδην, ἀνασυράμεναι τὰ κάτω, πῇ φεύγετε, εἶπον, ἢ ἵνα κρυβῆτε εἰς τὰ ἐξ ἀρχῆς;», Οὐδαμοῦ τοῦ Ἡροδότου φέρεται τὸ διηγημάτιον τοῦτο, πάντως δὲ μνημονικὸν σφάλμα τοῦ Εὐσταθίου εἶναι. Ὅμοιον πρὸς τὸ τοῦ Εὐσταθίου εἶναι τὸ παρὰ Ψευδοπλουτάρχῳ Ἠθικ. σελ. 241 Β ἀπαντῶν «Ἄλλη, τῶν υἱῶν φυγόντων ἐκ μάχης καὶ παραγενομένων ὡς αὐτήν, 'ποῖ φησίν 'ἥκετε δραπετεύσαντες, κακὰ ἀνδράποδα; ἢ δεῦρο ὅθεν ἐξέδυτε καταδυσόμενοι'; ἀνασυραμένη καὶ ἐπιδείξασα αὐτοῖς τὴν κοιλίαν».

Ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ σύνηθες ὑπάρχει τὸ ὄνομα κῶλος (Ῥωμαϊστὶ culus [1], γαλλιστὶ cul), ὡς καὶ ἐν τῷ ἐσχάτῳ Ἑλληνισμῷ [2], περὶ οὗ ὁ Κοραῆς ποιεῖται λόγον ἐν τοῖς Ἀτάκτοις τόμ. Δ΄, σελ. 270. Ἴσως τὸ ὄνομα κῶλον (=μέλος), οὐχὶ κόλον ἔντερον: τυφλὸν ἔντερον, ἐπὶ τοῦ ἀρχοῦ ἐλέχθη, ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν ὂν μέλος, οὗ ἔπειτα μετεβλήθη τὸ γένος, ὡς ἐν πολλοῖς ἄλλοις συνέβη, καθὰ ἐδίδαξεν ὁ Χατζιδάκις ἐν ΜΝΕ τόμ. Β΄, σελ. 48 κἑ. Τοῦ κῶλος συνήθης ὑπάρχει καὶ ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς οἱ κῶλοι πρὸς δήλωσιν τῶν γλουτῶν, οὓς ἡ συνήθεια κωλομέρια καλεῖ, οἷον Carm. Med. Aev. Wagn. σελ. 98,539 «καὶ 'ξέβη καὶ συνέδραμε καλὰ κανένα μίλι, Καὶ ἐφάνηκαν οἱ κῶλοί της μεγάλοι χειρομύλοι». Ἐν τῇ δημώδει λαλιᾷ κυκλοῦνται παράγωγα καὶ σύνθετα οὐκ ὀλίγα, οἷον κωλί-κωλιά (τὸν ἔδειρε 'στὰ κωλιά), κωλάκι, κωλαράκος, κώλαρος, κωλομέρι-κωλομέρια, κωλάντερο (κωλέντερον ἐν Γλ. Πρβ. ἀρχέντερον), κωλοράδι (Σχολ. Ἀριστοφ. σ. 424,168 ὀρροπύγιον), κωλότρυπα-κωλοτρυπίδα (ἕδρα), κωλοφωτιὰ (πυγολαμπίς), κωλοσεί-

[1] Οἷον Martial. 11,62 «Cui praestas culum, quem, Labiene, pilas?».

[2] Ἴδε σελ. 80 καὶ Script. Metr. τόμ. Α΄, σελ. 192,11 Teubn. «ἀναβιβασάτω τὸ σχοινίον ἄχρι τοῦ ὤμου αὐτοῦ, εἶθ' οὕτως καμψάτω τοῦτο ὄπισθεν ἄχρι τοῦ κώλου αὐτοῦ, καὶ ποιήσει ὀργυιὰν πάνυ δικαιοτάτην». Σχολ. Ἀριστοφ. Πλούτ. στ. 152 «πρωκτὸς: κῶλος».

να-κωλοσοῦσα (σεισοπυγίς), κωλόπανο, κωλοσαύρα-κωλισαύρα καὶ κατὰ παρετυμολογίαν πρὸς τὸ σταυρός κωλοσταυρίδα-κωλοσταυρίδι (Χατζιδ. ΜΝΕ Α΄, 245. Carm. Med. Aev. Wagn. 190,370. 191,395), κωλοζοῦμι, κωλοβυζάστης (=αἰγοθήλας ἐν Πάρῳ), πισόκωλα (παλιμπυγηδόν), κωλαγλείφω (ἐπὶ κολακεύοντος) κωλοσύρνω, στραβοκωλίζω (Carm. Med. Aev. 132,281. 134,245), κουτσόκωλος (=ὁ διάβολος), μαλιαρόκωλος-κωλομάλλιαρος (δασύπυγος-δασύπρωκτος), ἀσπρόκωλος (λευκόπυγος, πύγαργος), κοκκινόκωλος (ἐν Κύπρῳ ὁ πίθηκος, ἡ μιμώ), σφιχτοκώλης (Παροιμ. Πολίτ. Γ΄, 619,106 «χαρὰ 'ς τὸν νέο τὸ τσιλιάρι, τὸ γέρο σφιχτοκώλη», κωλοπλύνης-πλυνόκωλος (οἱ Τοῦρκοι Κορ. Ἀτ. Ε΄, 301 ἀρχ. κυσονίπτης), κωλορράβδιον (Κορ. Ἀτ. Ε΄, 147) καὶ τέλος τὸ κωλόπαιδο. Καὶ «οὐδεὶς μὲν ἀνὴρ ἀπ' ἀνδρὸς αὐχεῖ γενέσθαι» (Ψευδολουκ. Ἔρ. § 19), ἀλλ' ὁ παραδοξογράφος Φλέγων ὁ Τραλλιανὸς ἐν τῷ περὶ Θαυμ. ΚϚ΄ λέγει «Δωρόθεος δέ φησιν ὁ ἰατρὸς ἐν ὑπομνήμασιν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ κατ' Αἴγυπτον κίναιδον τεκεῖν, τὸ δὲ βρέφος ταριχευθὲν χάριν τοῦ παραδόξου φυλάττεσθαι» καὶ ΚΖ΄ «Ἐν Γερμανίᾳ ἐν τῷ στρατῷ τῶν Ῥωμαίων—τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐγένετο. Δοῦλος γὰρ στρατιώτου ἔτεκεν, ἄρχοντος Ἀθήνησι Κόνωνος, ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Κοΐντου Οὐολουσίου Σατορνίνου καὶ Ποπλίου Κορνηλίου Σκιπίωνος». Οὗτοι ἀνήκουσιν εἰς τοὺς ψευδερμαφροδίτους θήλεις. Ὁ Γκίζης ἐν τῇ περὶ ψευδερμαφροδιτισμοῦ πραγματείᾳ αὐτοῦ (Ἐπετηρ. Πανεπ. Ἀθηνῶν τόμ. Α΄, 1902-1903, σελ. 396) γράφει «Μνεία γίνεται πρὸς τούτοις ὑπὸ τοῦ Γαλάτου συγγραφέως Montaigne δύο περιπτώσεων Οὔγγρων στρατιωτῶν, ὑποληφθέντων ὡς ἀνδρῶν καὶ καταταχθέντων εἰς τὸν στρατόν, διότι ὡς ἐκ τῆς ὑπερμέτρου ἀναπτύξεως τῆς κλειτορίδος ἐφαίνοντο ὡς ἄνδρες. Οὗτοι δ' ἐγκυμονήσαντες ἐγέννησαν ὁ μὲν εἰς ἐν ὑπαίθρῳ, ὁ δ' ἕτερος ἔν τινι κελλίῳ μοναστηρίου τινός».

ΚΕΦ. Γ΄.

ΑΙΔΟΙΟΛΕΙΞΙΑ - ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΑ - ΣΠΕΡΜΑ - ΕΚΜΙΑΙΝΕΣΘΑΙ

Εἴδομεν ἐν τοῖς ἡγουμένοις σελ. 10 ὅτι ὁ Μηνοφίλας οὐρανὸς ἐντὸς εἶχε καὶ κύνα καὶ διδύμους, ἤτοι πέος καὶ ὄρχεις. Ὅθεν «οὐκ ἔστι πᾶν πρόσφατον ὑπὸ τὸν ἥλιον. Ὃς λαλήσει καὶ ἐρεῖ, ἴδε τοῦτο καινόν ἐστιν, ἤδη γέγονεν ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς γενομένοις ἀπὸ ἔμπροσθεν ἡ-

·μῶν». Οὐχὶ νέον Παλαμηδικὸν τοὐξεύρημα τῶν ἑταιρῶν, ἀλλὰ παλαιόν. Ἦσαν καὶ πάλαι πόρναι μισθοῦ πωλοῦσαι τὰ Ἀφροδίτης, ὠνητὴν φιλίην χαριζόμεναι αἰδοιοστράγγισοι καὶ αἰδοιοβρόχθισοι, αἰδοιορροφοί καὶ αἰδοιολείκτιδες, ἢ μυζούριες (Βλ. σ. 30) οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πόρνοι αἰδοιολεῖκται[1] ἱκανοὶ γλωττοδεψεῖν ἢ γλωττοποιεῖν εἰς τὰ πορνεῖ' εἰσιόντες ἑκάστοτε», ἐν κασωρείοισι (= πορνείοις) λείχοντες τὴν ἀπόπτυστον δρόσον καὶ μολύνοντες καὶ κυκῶντες τὰς ἐσχάρας (= τὰ γυναικεῖα αἰδοῖα), τὸν ζωμὸν αὐτῶν ἐκλάπτοντες, καὶ τὰ τρυβλία τῶν γυναικῶν διακαθαίροντες, τὴν αὐτῶν γλῶσσαν αἰσχραῖς ἡδοναῖς λυμαινόμενοι, τῷ στόματι δρῶντες, ὅπερ χοἱ Λέσβιοι» (Ἀριστοφ. Σφ. 1283. Ἱππ. 1285. Ἐκκλησ. 847. Εἰρ. 885. Στράττ. π. Σχολ. Ἀριστοφ. Σφ. 1337. Πρβ. καὶ Ποσειδ. π. Ἀθην. σελ. 662 a). Ὁ Λουκιανὸς ἐν τῷ Ψευδολογιστῇ ἢ περὶ τῆς ἀποφράδος κατὰ Τιμάρχου § 27 λέγει «ἐν δὲ Αἰγύπτῳ συνάγχη[2] (ἐκαλοῦ), πρόδηλον τοῦτο· μικροῦ γοῦν φασιν ἀποπνιγῆναί σε ναύτῃ τινὶ τῶν τριαρμένων ἐντυχόντα, ὃς ἐμπεσὼν ἀπέφραξέ σοι τὸ στόμα. Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ βέλτιστοι αἰνιγματώδεις οὐδέν, ἀλλὰ γράμματος ἑνὸς προσθήκῃ τιμήσαντές σε Ἀτίμαρχον ὠνόμαζον — ἐν Ἰταλίᾳ δέ, βαβαῖ ἡρωικὸν ἐκεῖνο ἐπεκλήθης ὁ Κύκλωψ, ἐπειδή ποτε καὶ πρὸς ἀρχαίαν διασκευὴν παρ' αὐτὰ τὰ τοῦ Ὁμήρου ῥαψῳδῆσαι καὶ σὺ τὴν αἰσχρουργίαν ἐπεθύμησας». Καὶ παίζων ὁ φιλοπαίσμων Λουκιανὸς πρὸς τὴν λέξιν μοχλός καὶ ἔγχος, ἵνα ὑποδηλώσῃ τὸ πέος, ποιεῖ ὁμηρόκεντρον τὴν μὲν λέξιν μοχλός λαμβάνων ἐκ τοῦ ποιητοῦ (ι, 332.374.382) καὶ τοῦ Εὐριπιδείου Κύκλωπος, ἐξ οὗ μάλιστα καὶ τὴν ὅλην εἰκόνα (στ. 576 κέ.), τὸ δ' ἔγχος σὺν τῇ αἰχμῇ ἐκ τῆς Λ καὶ Ε Ῥαψῳδίας τῆς Ἰλιάδος καὶ συμφυρμὸν (contaminationem) ποιούμενος τῶν στίχων ποιεῖ τὸ πέ-

---

[1] Παρὰ τῷ Ἡσυχίῳ κεῖται «σκερός· αἰδοιολείκτης καὶ «σκερολίγγες· λαικασταί». Ὁ Herwerden σημειοῦται «Cf. λείχειν λιχμᾶν. lingere, cunnilingus». Ἡμεῖς ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὰ τοῦ Πολυδεύκους Β', 174 «ὧν (αἰδοίων) τὸ μὲν σύμπαν κτεὶς καὶ ἐπίσιον, ἡ δὲ τομὴ σχίσμα· τὸ δ' ἐν μέσῳ σκαῖρον σαρκίον νύμφη ἢ μύρτον ἢ ἐπίδερις ἢ κλειτορίς» ἐνορῶμεν δύο γλώσσας «σκαῖρον: αἰδοῖον» ἐκ τοῦ μέρους τὸ ὅλον, καὶ «σκαιρολείκτης (σκαιρολίγγες;): αἰδοιολείκτης (— αι)·, λαικασταί».

[2] Ἀλλ' εἰς λόγον ἀφορήτου αἰσχρουργίας ἢ ἀρρητουργίας παρηυδοκίμησε πάντας ὁ αὐτοκράτωρ Τιβέριος, περὶ οὗ γράφει ὁ Σουητώνιος κεφ. 44 «Maiore adhuc ac turpiore infamia flagravit, vix ut referri audirive, nedum credi fas sit, quasi pueros primae teneritudinis, quos pisciculos vocabat, institueret, ut natanti sibi inter femina versarentur ac luderent lingua morsuque sensim adpetentes; atque etiam quasi infantes firmiores, necdum tamen lacte depulsos, inguini ceu papillae admoveret, pronior sane ad id genus libidinis et natura et aetate».

ος λαμβάνον μορφὰς δύο, νῦν μὲν μοχλοῦ[1], νῦν δ' ἔγχους[2]. «Καὶ αὐτὸς μὲν ἔκεισο μεθύων ἤδη κισσύβιον ἔχων ἐν τῇ χειρὶ βινητιῶν Πολύφημος, νεανίας δὲ ὑπόμισθος ὀρθὸν ἔχων τὸν μοχλὸν εὖ μάλα ἠκονημένον (ἐστυκώς) ἐπὶ σὲ Ὀδυσσεύς τις ἐπῄει ὡς ἐκκόψων τὸν ὀφθαλμόν·

κἀκείνου μὲν ἅμαρτε, παραὶ δέ οἱ ἐτράπετ' ἔγχος (Λ, 233. Ν, 605)
αἰχμὴ δ' ἐξεσύθη παρὰ νείατον ἀνθερεῶνα (Ε, 293).

Καὶ εἶτα μεταβαλλομένης τῆς εἰκόνος ὁ Κύκλωψ γίνεται Χάρυβδις, καὶ ὁ Λουκιανὸς συνειδὼς τὸ ἀνάλιστον ἀστεῖσμα λέγει «Καὶ γὰρ οὐδὲν ἄτοπον ὑπὲρ σοῦ λέγοντα ψυχρολογεῖν. Σὺ δὲ ὁ Κύκλωψ ἀναπετάσας τὸ στόμα ὡς ἔνι πλατύτατον κεχηνὼς ἠνείχου τυφλούμενος ὑπ' αὐτοῦ τὴν γνάθον, μᾶλλον δ' ὥσπερ ἡ Χάρυβδις αὐτοῖς ναύταις καὶ πηδαλίοις καὶ ἱστίοις ὅλον ζητῶν καταπιεῖν τὸν Οὖτιν». Καὶ μετ' ὀλίγα «Πρὸς θεῶν εἰπέ μοι, τί πάσχεις, ἐπειδὰν κἀκεῖνα λέγωσιν οἱ πολλοί, λεσβιάζειν σε καὶ φοινικίζειν; — ἀλλὰ καὶ μέχρι καὶ τῆς γυναικωνίτιδος περιβόητος εἶ. Πρῴην γοῦν ἐπειδή τινα γάμον ἐν Κυζίκῳ μνᾶσθαι ἐτόλμησας, εὖ μάλα ἐκπεπυσμένη πάντα ἡ βελτίστη ἐκείνη γυνή, Οὐκ ἂν προσείμην, ἔφη, ἄνδρα καὶ αὐτὸν ἀνδρὸς δεόμενον».

Τὴν δὲ τρίπορνον γραῦν Ἀριστοδίκην, ἀντὶ μισθοῦ εἰς κοινὴν Κύπριν ἐκ τριῶν τρυπημάτων τρεῖς ἦγον, ὧν ὁ μὲν πολιὴν ἅλα ναιέμεν ἔλαχε, τ. ἔ. τὸ αἰδοῖον, ὁ δ' ἔλαχε στυγερὸν δόμον εὐρώεντα ὕστατον, εἰς ἀφανῆ χῶρον ὑπερχόμενος, ἔνθ' ἀκταὶ νεκύων, καὶ ἐρινεοὶ ἠνεμόεντες δινεῦνται πνυιῇ δυσκελάδων ἀνέμων, τ. ἔ. τὸν πρωκτόν, τῶν φυσῶν μεστόν, τὸν τῶν ἀνέμων ταμίαν (Ἀθην. 449 e), ὁ δὲ τρίτος ὡς Ζεὺς οὐρανὸν (= οὐρανίσκον) εἰσαναβαίνειν, τὸ ψολόεν κατέχων ἐν χειρὶ πῦρ, ἔλαχεν (Ἀνθ. Παλ. ΙΑ', 328). Παρασημειωτέον δ' ὅτι καλεῖ τὸ αἰδοῖον πολιὴν ἅλα διὰ τὸ εἶναι οἱονεὶ τοῦτο ἄντλον ἁλμυροῦ οὔρου. Οὕτω ἕτερον ἐπίγραμμα διδάσκει, ὅπως τις φεύγῃ τὸ στόμα Ἀλφειοῦ τινος καὶ παίζων ὁ ποιητίσκος εἰς τὸν γνωστὸν μῦθον τοῦ Ἀλφειοῦ καὶ τῆς Ἀρεθούσης λέγει· «Ἀλφειοῦ στόμα φεῦγε· φιλεῖ κόλπους Ἀρεθούσης, Πρηνὴς ἐμπίπτων ἁλμυρὸν ἐς πέλαγος».

---

[1] Οὐχὶ δ' ἀπίθανον φαίνεται ὅτι ἐγράφη ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ ΙΒ', 206,6 Α. «παίδων δ' ἡ πάλη ἔσθ' ἑτέρα. Β. μόχλου καὶ μένε, Κῦρι, καὶ ἐμβάλλοντος ἀνάσχου» ἀντὶ τοῦ ὄχλου (Ἴδε Dübner τόμ. Β', σελ. 450).

[2] Καὶ παρὰ τῷ Ἰουστίνῳ Ἐπιστ. Ἱστορ. Φιλιππ. 38, 1, 9 γίνεται διὰ τοῦ telum ἡ ἑξῆς παιδιά. «Cum ferrum occultatum inter fascias gereret, scrutatore ab Ariarathe regio more misso, curiosius imum ventrem pertractans ait: caveret, ne aliud telum inveniret quam gereret».

Εἶναι δὲ ποικίλα τὰ εἰς τὸ γλωττοδεψεῖν φερόμενα ἐπιγράμματα, οἷον τὸ τοῦ Λουκιανοῦ· «Αἱ τρισσαί τοι ταῦτα τὰ παίγνια θῆκαν ἑταῖραι, Κύπρι μάκαιρ', ἄλλης ἄλλη ἀπ' ἐργασίης· Ὧν ἀπὸ μὲν πυγῆς Εὐφρὼ τάδε, ταῦτα δὲ Κλειὼ ὡς θέμις (Herw. ὧν τ. ἔ. ἀπὸ τῶν ἃ θέμις ἐστίν)· ἡ τριτάτη δ' Ἀτθὶς ἀπ' οὐρανίων. Ἀνθ' ὧν τῇ μὲν πέμπε τὰ παιδικά, δεσπότι, κέρδη, Τῇ δὲ τὰ θηλείης, τῇ δὲ τὰ μηδετέρης» (Ἀνθ. Ϛ', 17) καὶ «Εἰ βινεῖ Φαβορῖνος[1] ἀπιστεῖς· μηκέτ' ἀπίστει· Αὐτός μοι βινεῖν εἶπε ἰδίῳ στόματι» (Ἀνθ. Παλατ. ΙΑ', 223) καὶ «Οὐ προσέχω, καίτοι πιστοί τινες· ἀλλὰ μεταξύ, πρὸς Διός, εἴ τε φιλεῖς, Πάμφιλε, μή με φίλει» (Ἀνθ. Παλατ. ΙΑ', 219). Μή με φίλει, λέγει πρὸς τὸν ἐραστὴν ὡς μεμολυσμένον ἔχουσαν τὸ στόμα τῷ θορῷ[2] ἢ τῇ θορῇ, τῇ ἀποπτύστῳ δρόσῳ, τῇ μιαρᾷ ῥανίδι, τῇ τοῦ μυξαρίου ἐκκρίσει (Ἀριστοφ. Ἱππ. 1285 Ἡρόδ. Β', 92. Γ', 101 Ἀριστοτ. πολλ. Εὐδ. 685,12 Fl. Ἀνθ. Παλατ. Ι', 45,8. Μᾶρκ. Ἀντων. τ. εἰς ἑαυτ. Ϛ', 13). Ἕτερος δὲ πάλιν παίζων λέγει «ΧΕΙΛΩΝ καὶ ΛΕΙΧΩΝ ἴσα γράμματα. Ἐς τί δὲ τοῦτο; ΛΕΙΧΕΙ γὰρ ΧΕΙΛΩΝ, κἂν ἴσα, κἂν ἄνισα» (Ἀνθ. Παλ. ΙΑ', 222). Φέρεται δ' ἐν τῇ Πυλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ ΙΑ', 221 καὶ τὸ ἐπίγραμμα τόδε «Οὐχ ὅτι τὸν κάλαμον λείχεις, διὰ τοῦτό σε μισῶ, Ἀλλ' ὅτι τοῦτο ποιεῖς καὶ δίχα τοῦ καλάμου». Ὁ Dübner ὑπολαμβάνει ὅτι ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς ἀποτείνεται πρός τινα, ἥτις γλωττοδεψεῖ τὸ ἄρρεν καὶ θῆλυ αἰδοῖον, quae fellatrix simulatque cunnilinga erat». Ἀλλ' ὁ Herwerden ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1886, σελ. 402 πιστεύει ὅτι πρόκειται περὶ βιβλιογράφου ἢ ἀντιγραφέως, ὅστις αἰδοιολείκτης τυγχάνει, ὥστε εἰς μόνον τὸ λείχεις καὶ τὸ τοῦτο ποιεῖς ν' ἀναφέρηται ἡ ambiguitas, οὐχὶ δ' ἅμα καὶ εἰς τὸν κάλαμον. Πρβ. καὶ παλαιὸν σχόλιον «εἰσί τινες οἳ ὑπ' ἀργίας τὸν δάκτυλον ἢ τὸν κάλαμον λείχουσιν· ὁ δέ φησιν· οὐκ ἀπεχθάνομαί σοι ἀργῷ ὄντι, ἀλλ' ὅτι οὐ μόνον τὸν κάλαμον, ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι λεί-

[1] ΦαβΟρῖνος χάριν τοῦ μέτρου.

[2] Τὸ σύνηθες ὄνομα εἶναι σπέρμα καὶ γονή, οἷον Δημ. 18,159 «ὁ τὸ σπέρμα παρασχὼν τῶν φύντων αἴτιος». Ἡρόδ. Ϛ', 68 «λόγος πολλὸς ἐν Σπάρτῃ ὡς Ἀρίστωνι σπέρμα παιδοποιὸν οὐκ ἐνῆν· τεκεῖν γὰρ ἄν οἱ καὶ τὰς προτέρας γυναῖκας», Τοῦτο λέγει ὁ Δημάρητος πρὸς τὴν μητέρα, ἵνα μάθῃ τὴν ἀλήθειαν, ἐὰν ὄντως εἶναι υἱὸς τοῦ Ἀρίστωνος ἢ τοῦ προτέρου ἀνδρὸς ἢ τοῦ ὀνοφορβοῦ. Ἐν δὲ βιβλίῳ Γ', 101 λέγεται «ἡ γονὴ δὲ αὐτῶν (τῶν Ἰνδῶν), τὴν ἀπίενται ἐς τὰς γυναῖκας, οὐ κατάπερ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἐστὶ λευκή, ἀλλὰ μέλαινα κατάπερ τὸ χρῶμα· τοιαύτην δὲ καὶ Αἰθίοπες ἀπίενται θορήν». Ἀλλὰ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς περὶ τὰ Ζῷ. Ἱστορίαις σελ. 523, α', 17 λέγει «λευκὸν δὲ πάντων (τὸ σπέρμα)· ἀλλ' Ἡρόδοτος διέψευσται γράψας τοὺς Αἰθίοπας προΐεσθαι μέλαιναν τὴν γονήν». Πρβ. καὶ π. Γενέσ. σ. 736, α', 10. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τὴν γονὴν semen καλοῦσι, καὶ ὁ Μαρτιᾶλις παίζων εἶπεν aquam sumere τὸ γλωττοδεψεῖν.

χεις· λέγει δὲ ὡς τὸ Ἀλφειοῦ». Χαρίεν εἶναι καὶ τὸ παρ' Ἀθηναίῳ φερόμενον σελ. 245e «Λέγοντος δέ τινος τῷ Κορύδῳ ὡς τῆς αὑτοῦ γυναικὸς ἐνίοτε καὶ τὸν τράχηλον καὶ τοὺς τιτθοὺς καὶ τὸν ὀμφαλὸν φιλεῖ «πονηρόν», ἔφη, «τοῦτ' ἤδη· καὶ γὰρ ὁ Ἡρακλῆς ἀπὸ τῆς Ὀμφάλης ἐπὶ τὴν Ἥβην μεταβέβηκε». Πρβ. Ἀνθ. Παλατ. Θ', 554 «Λάθριος Ἡράκλεια καλῶν ὑπὸ χείλεσιν ἕλκεις κεῖνο· — Πῶς ἔτλης αἶσχος ῥέξαι κακόν; — ἦ σοὶ τοὔνομα τερπνὸν ἀφ' Ἡρακλέους ἐχούσῃ, μάχλε, φιλεῖν ἥβην κέκριται ἠιθέων; » καὶ ΙΒ', 225 «Οὐδέποτ' ἠελίου φάος ὄρθιον ἀντέλλοντος Μίσγεσθαι ταύρῳ χρὴ φλογόεντα κύνα, Μήποτε καρπολόχου Δημήτερος ὑγρανθείσης Βρέξῃς τὴν λασίην Ἡρακλέους ἄλοχον» (Ἥβην — ἥβην). Παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει φέρεται καὶ τὸ λεσβίζω — λεσβιάζω, ὅπερ δηλοῖ τὸ αἰσχρουργῶ τῷ στόματι μολυνόμενος (Ἴδε Van Leeuwen εἰς Ἀριστοφ. Σφ. στ. 1346 καὶ Βατρ. στ. 1308). Ἐν δὲ ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις στ. 920 κεῖται «δοκεῖς δέ μοι κἂν λάβδα κατὰ τοὺς Λεσβίους» τ. ἔ. λεσβιάζειν. Σχολ. «ἀπὸ τοῦ ἄρχοντος στοιχείου». Πρβ. Ἀνθ. Παλατ. ΙΒ', 187 «Πῶς ἀναγινώσκειν, Διονύσιε, παῖδα διδάξεις, Μηδὲ μετεκβῆναι φθόγγον ἐπιστάμενος; Ἐκ νήτης μετέβης οὕτως ταχὺς εἰς βαρύχορδον Φθόγγον, ἀπ' ἰσχνοτάτης εἰς τάσιν ὀγκοτάτην. Πλὴν οὐ βασκαίνω· μελέτα μόνον· ἀμφοτέρους δὲ Κρούων, τοῖς φθονεροῖς Λάβδα καὶ Ἄλφα λέγε» ἤτοι πῶς ἀναλαμβάνεις τὴν διδασκαλίαν μουσικῆς, ἐν ᾧ δὲν γνωρίζεις νὰ κάμνῃς χρῆσιν κανονικὴν τῆς κλίμακος; ἰδού, ἀπὸ τῆς νήτης (μεταφ. ἀπὸ τοῦ στόματος) ταχέως μετέβης εἰς βαρύχορδον φθόγγον (τ. ἔ. τὸν πρωκτόν). Ἀλλὰ δὲν ζηλεύω· ἀρκεῖ νὰ μελετᾷς· κρούων δὲ καὶ τοὺς δύο φθόγγους, χρώμενος καὶ τῷ στόματι καὶ τῷ πρωκτῷ λέγε «λεσβιάσω καὶ ἀλφηστὴς γενήσομαι», τ. ἔ. γλωττοδεψήσω καὶ πυγιῶ». Εἶναι δ' οἱ ἀλφησταὶ ἰχθύες, περὶ ὧν λέγεται ἐν τοῖς τοῦ Ἀθηναίου σελ. 281 f «ἀπὸ τοῦ οὖν κατὰ τὴν πυγὴν θατέρῳ τὸν ἕτερον ἀκολουθεῖν τῶν ἀρχαίων τινὲς τοὺς ἀκρατεῖς καὶ καταφερεῖς οὕτω καλοῦσιν» (Ἴδε Dübner εἰς Ἀνθ. τόμ. Β', σελ. 449).

Τὸ λεσβιάζειν καὶ τὸ συνωνυμοῦν αὐτῷ φοινικίζειν, συνῆψεν ὁ Λουκιανός, ὡς εἴδομεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν (σελ. 85). Ἐκ τούτου παρήχθη τὸ φοινικιστής ἀπαντῶν παρὰ τῷ Σχολιαστῇ τοῦ Ἀριστοφάνους Εἰρ. 885 «τὸν ζωμὸν αὐτῆς προσπεσὼν ἐκλάψεται ; ἅμα δὲ ὅτι λείκτης διεβάλλετο ὁ Ἀριφράδης καὶ μεμηνὼς ἐπὶ γυναιξίν. Ὡς φοινικιστὴς γὰρ λοιδορεῖται, ὅπερ καὶ διὰ τοῦ προσπεπὼν δηλοῖ» καὶ ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἐτυμολογικῷ σελ. 235,26 «γλωττοκομεῖον[1]: εἴ-

[1] Προστεθήτω καὶ τὸ γλωττοκομεῖον, οὗ ἐπελαθόμην, ἐν τοῖς γυναικείοις μορίοις 81ον μόριον αὐτό.

ρηται δὲ καὶ τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον ὑπὸ Εὐβούλου φοινικιστὴν σκώπτοντος». Ὑπὸ τοῦ Ἡσυχίου τὸ ἀφροδισιακὸν σχῆμα, ὡς τὸ τῶν φοινικιζόντων καλεῖται σκύλαξ. Περίεργα δὲ εἶναι καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ διειλημμένα ἐν τόμ. ΙΒ', σελ. 248 κἑ., ἔνθα ποιούμενος λόγον περὶ ὧν ὁ Ξενοκράτης ἔγραψεν, καθ' ὃν πάθη τινὰ θεραπεύονται δι' ἀπηγορευμένων ὑπ' αὐτῶν τῶν νόμων, οἷον δι' ἥπατος ἀνθρωπίνου ἢ σαρκῶν [1] ἢ ἐγκεφάλου, καὶ διὰ βδελυρῶν καὶ ἀσελγῶν, οἷον δι' οὔρου καὶ καταμηνίου γυναικὸς καὶ ῥύπου ὠτός, λέγει «Ἐγὼ μὲν οὖν οὐδὲ τοῦτον ἂν ὑπέμεινα καταπιεῖν, ἐφ' ᾧ γε μηδέποτε νοσῆσαι. Πολὺ δ' αὐτοῦ βδελυρώτερον ἡγοῦμαι τὴν κόπρον εἶναι. Καὶ μεῖζόν γ' ὄνειδός ἐστιν ἀνθρώπῳ σωφρονοῦντι κοπροφάγον ἀκούειν ἢ αἰσχρουργὸν ἢ κίναιδον, ἀλλὰ καὶ τῶν αἰσχρουργῶν μᾶλλον βδελυττόμεθα τοὺς φοινικίζοντας τῶν λεσβιαζόντων, ᾧ φαίνεταί μοι παραπλήσιόν τι πάσχειν ὁ καὶ καταμηνίου πίνων». Μὴ φοινικίζοντας ἐννοεῖ ὁ Γαληνὸς τοὺς λείκτας τοῦ καταμηνίου αἵματος, ὅπερ ἀληθῶς τοῦ λεσβιάζειν βδελυρώτερον ὑπάρχει;

Τὸ δ' ἄκρον ἄωτον τῶν ἀκολαστασμάτων ἔστω τόδε:

Τρεῖς ἀρίθμει τοὺς πάντας ὑπὲρ λέχος, ὧν δύο δρῶσιν,
καὶ δύο πάσχουσιν. Θαῦμα δοκῶ τι λέγειν.
Καὶ μὴν οὐ ψεῦδος· δυσὶν εἷς μέσσος γὰρ ὑπουργεῖ
τέρπων ἐξόπιθεν, πρόσθε δὲ τερπόμενος (Ἀνθ. Παλ. ΙΒ', 210).

Τὸ σχῆμα τοῦτο ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ γλώσσῃ καλεῖται catena τ. ἔ. ἅλυσις, οὗ μνημονεύει ὁ Μαρτιᾶλις ΙΒ', 43.

Sunt illic veneris novae figurae,
quales perditus audeat fututor;
Praestent et taceant quid exoleti;
Quo symplegmate quinque copulentur;
Qua plures teneantur a catena.

Τὸ αὐτὸ σχῆμα φέρεται καὶ παρ' Αὐσονίῳ ἐν ἐπιγράμματι 112

Tres uno in lecto: stuprum duo perpetiuntur,
et duo committunt—Quattuor esse reor.
Falleris. Extremis da singula crimina
et illum
bis numeras medium, qui facit et patitur.

Περὶ ἄλλων σχημάτων θὰ διαλάβωμεν ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει.

Πᾶς τις βλέπει ὅτι πλεῖστον εἰς ἀκολασίας τρόπον ἐπέδωκαν οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι, ἀλλ' ὑπῆρχον καί τινες ἀπράγμονες, ἁπλοῖ τοὺς τρόπους.

[1] Φαίνεται ὅτι ὑπῆρχον ἀνθρωποφάγοι. Πρβ. Γαλην. ΙΓ', 248.254 καὶ Τόμ. Ϛ', σελ. 348, 663.

Παρὰ τῷ Γαληνῷ τόμ. Η', σελ. 419 φέρεται «Διογένης ὁ κυνικὸς ἑταίρᾳ ποτὲ συνθέμενος, ὥς φασιν, ὅπως πρὸς αὐτὴν ἀφίκηται, βραδυνούσης αὐτῆς, ἀπετρίψατο τὸ σπέρμα προσαπτόμενος τῇ χειρὶ τὸ αἰδοῖον· καὶ μετὰ ταῦτα παραγενομένην ἀπέπεμψεν εἰπὼν τὴν χεῖρα φθάσαι τὸν ὑμέναιον ᾆσαι». Πρβ. καὶ Ψευδοδιογ. Ἐπιστ. ΜΒ', (σ. 256 Η) ἐν τῇ πρὸς Μελεσίππην τὴν σοφὴν (Cobet Μελεσίππῃ τῇ πόρνῃ) «ἔφθασεν ἡ χείρ μου πρὸ τῆς σῆς ἀφίξεως τὸν ὑμέναιον ᾆσαι» καὶ Παλατ. Ἀνθ. Ε', 302, ἔνθα ὁ ποιητὴς ἀναπτύξας τοὺς ἐπισειομένους κινδύνους, ἐάν τις μιγῇ μαχλάδι, παρθένῳ, γυναικὶ κουριδίῳ, χήρᾳ, θεραπαινίδι, ὀθνείᾳ, ἐν τέλει ἐπιφέρει «Πάντ' ἄρα Διογένης ἔφυγεν τάδε, τὸν δ' Ὑμέναιον Ἤειδεν παλάμῃ, Λαΐδος οὐ χατέων» καὶ Διογ. Λαέρτ. Ζ', 69 «Χειρουργῶν τε ἐν τῷ μέσῳ [1] συνεχές, Εἴθε ἦν, ἔλεγε, καὶ τὴν κοιλίαν παρατριψάμενον τοῦ λιμοῦ παύσασθαι» καὶ Πλούτ. Ἠθ. σελ. 1064 Β' «εἶτα μικρὸν ἀπὸ τούτων προσελθὼν ἐπαινεῖ τὸν Διογένη (ὁ Χρύσιππος) τὸ αἰδοῖον ἀποτριβόμενον ἐν φανερῷ καὶ λέγοντα πρὸς τοὺς παρόντας εἴθε καὶ τὸν λιμὸν οὕτως ἀποτρίψασθαι τῆς γαστρὸς ἠδυνάμην» καὶ Ἀθήν. σ. 158 f «Διογένης δὲ πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας αὐτῷ ἀποτριβομένῳ ἔλεγεν· εἴθ' ἠδυνάμην καὶ τὴν γαστέρα τρίψας τῆς πείνης καὶ τῆς ἐνδείας παύσασθαι». Ἐν ἄλλαις λέξεσι ὁ Διογένης εὕρισκε καταφυγὴν εἰς τὸ Δάτιδος μέλος (Ἀριστοφ. Εἰρ. 289), τὸ δέφεσθαι, ᾧπερ οὐκ ὀλιγάκις τις ἐντυγχάνει παρὰ τῷ κωμικῷ, ἀναλελυμένως δ' ὁ Εὔβουλος παρ' Ἀθην. σελ. 25, c εἶπεν «ἑαυτοὺς δ' ἔδεφον (οἱ Ἀχαιοὶ) ἐνιαυτοὺς δέκα». Τὸ ἐνεργητικὸν δέφειν καὶ τὸ δέφεσθαι παθητικῶς κεῖται παρὰ τῷ Ἀρτεμιδώρῳ Α', 78 (σελ. 74,18 Η «οἶδα δέ τινα δοῦλον, ὃς ἔδοξε τὸν δεσπότην αὐτοῦ δέφειν — καὶ πάλιν αὖ ἔδοξέ τις ὑπὸ τοῦ δεσπότου δέφεσθαι». Τοῦτο δὲ πάλιν ὁ ποιητὴς Σκυθῖος ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ ΙΒ, 23 χειρομαχεῖν ἐκάλεσεν «ἢ ῥ' ἀγρυπνήσω πολλάκι, τῇ κενεῇ κύπριδι χειρομαχῶν». Ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας παραλαμβάνεται καὶ τὸ χειροτριβεῖν καὶ χειροτονεῖν, οἷον Ἐτυμ. Μέγ. σελ. 100,15 «χειροτριβεῖν τὸ αἰδοῖον, οἱ δὲ τὸ στύειν ἢ μαλάττειν». Σουΐδ. «χειροτονεῖν τὸ αἰδοῖον, τουτέστιν αἰσχρῶς ἀνακινεῖν καὶ ἀποσπερματίζειν». Φέρεται δὲ τὸ χειροτονεῖν καὶ παρὰ τῷ Ἀρτεμιδώρῳ Ὀνειρ. Α', 78 (σ. 74,14 Η) «χειροτονεῖν δὲ τὸ αἰδοῖον εἴ τις ὑπολάβοι, δοῦλον ἢ δούλην περανεῖ διὰ τὸ τὰς χεῖρας τὰς προσαγομένας τῷ αἰδοίῳ ὑπηρετικὰς εἶναι· εἰ δὲ μὴ ἔχοι θεράποντας, ζημίαν ὑπομε-

[1] Πρβ. Ϛ', 69 «εἰώθει δὲ πάντα ποιεῖν ἐν τῷ μέσῳ, καὶ τὰ Δήμητρος καὶ τὰ Ἀφροδίτης» τ. ἔ. σιτεῖσθαί τε καὶ δέφεσθαι.

νεῖ διὰ τὴν εἰς ἄχρηστον τοῦ σπέρματος ἀπόκρισιν». Παρ' ἡμῖν συνήθη ὑπάρχουσι τὰ νεόκοπα αὐνανισμός-αὐνανίζομαι-αὐνανισταί ἔχοντα τὴν γένεσιν αὐτῶν εἰς τὴν ἐν τῇ Γενέσει κεφ. 38 πρᾶξιν τοῦ Αὐνάν, ὅστις τὸ σπέρμα «ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ μὴ δοῦναι σπέρμα τῷ ἀδελφῷ». Λατινιστὶ τὸ δέφομαι λέγεται masturbo(r) καὶ ὁ δρῶν masturbator.

Φέρεται δὲ καὶ παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ σελ. 111 c καὶ τὸ ὄνομα μεσοτρίβας «ὁ Βλαῖσος ἐν Μεσοτρίβᾳ», ἀνθ' οὗ ὁ Kaibel γράφει Μεζεοτρίβᾳ τ. ἔ. τῷ μέζεα, τὰ αἰδοῖα, τρίβοντι, ἀλλ' ὁ Crusius ὑπερασπίζει τὴν παραδεδομένην γραφὴν παραβάλλων πρὸς τὸ παρὰ Φωτίῳ καὶ ἄλλοις ἀπαντῶν «Λυδὸς ἐν μεσημβρίᾳ παίζει: ἐπὶ τῶν ἀκολάστων, ὡς ταύταις ταῖς ὥραις ἀκολασταινόντων» ἤγουν μεσοτρίβας θὰ εἶναι ὁ ἐν μέσῃ (ἡμέρᾳ, μέρα μεσημέρι) τὸ πέος παίζων» (Ἴδε Crusius ἐν Mimiamb. zu Herond. σ. 159). Τὸ παίζω ἐπὶ τοῦ δεφομένου λέγεται καὶ ἐν τῇ δημώδει λαλιᾷ. Πρβ. καὶ Ἀριστοφ. Εἰρ. 289 «νῦν, τοῦτ' ἐκεῖν', ἥκει τὸ Δάτιδος μέλος, ὃ δεφόμενός ποτ' ᾖδε τῆς μεσημβρίας· ὡς ἥδομαι κεὐφραίνομαι καὶ χαίρομαι» (Ἴδε Wilamowitz εἰς Τιμ. Πέρσ. σελ. 43). Ἐὰν δὲ πάλιν ἀκολουθήσωμεν τῷ μεγάλῳ Ἐτυμολόγῳ, ὅπερ καὶ πιθανώτερον, λέγοντι σελ. 575,20 (Γουδιανῷ σ. 383,15) «Σικελοὶ δὲ καὶ Ταραντῖνοι μέσα αὐτὰ (τ. ἔ. τὰ μέζεα=αἰδοῖα) ἀποκαλοῦσιν», τότε μεσοτρίβας εἶναι ὁ τὰ μέσα τ. ἔ. τὰ αἰδοῖα τρίβων».

Περίεργον εἶναι καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Αἰλιανοῦ Ποικ. Ἱστορ. ΙΒ', 63 μνημονευόμενον διηγημάτιον περί τινος νεανίσκου ἀδυνατοῦντος ν' ἀποτείσῃ βίνητρα μεγαλομίσθῳ ἑταίρᾳ «Ἀρχεδίκης τις ἠράσθη τῆς ἐν Ναυκράτει ἑταίρας. Ἡ δὲ ἦν ὑπερήφανος καὶ δεινῶς φορτικὴ καὶ ἁδροὺς ᾔτει μισθούς, καὶ λαβοῦσα πρὸς ὀλίγον ἂν ὡμίλησε τῷ δόντι, εἶτα ἀπέκλινεν. Ἐρασθεὶς οὖν ὁ νεανίσκος αὐτῆς, καὶ τυχεῖν μὴ δυνάμενος, ἐπεὶ μὴ πάνυ ἦν πλούσιος, ὄναρ αὐτῇ συνεγένετο καὶ παραχρῆμα ἐπαύσατο τῆς ἐπιθυμίας» τ. ἔ. ἐγονορρύησεν ἐν ὀνείροις, ὀνειρωγμὸς αὐτῷ ἐγένετο. Ἐν τοῖς εἰς Ἀριστοφάνη Σχολίοις Νεφ. 16 λέγεται «τὸ ὀνειροπολεῖν δὲ καὶ ὀνειρώττειν ταύτῃ διενήνοχεν ὅτι τὸ μὲν ὀνειροπολεῖν ἐπὶ τῶν ἐνύπνιον ὁρώντων, τὸ δὲ ὀνειρώττειν ἐπὶ τῶν διὰ νυκτὸς αὐτομάτως ἀφιέντων γόνον». Πρβ. καὶ Τζέτζ. Ἱστορ. Χιλ. Η', 884. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος πάθος οὐ μόνον ὀνειρώττω καὶ ὀνειρωγμός λέγεται ἀλλὰ καὶ ἐξονειρώττω καὶ ἐξονειρωγμὸς παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει Ἱστορ. π. Ζῷ. σελ. 637 β 26.30. Τὸ αὐτὸ πάθημα καὶ ἀπουσία ἐλέχθη «καὶ γὰρ οἱ Ἕλληνες τὴν τοῦ σπέρματος πρόεσιν ἀπουσίαν καλοῦσι καὶ συνουσίαν τὴν μῖξιν» (Πλουτ. Ἠθ. σελ. 364 D). Ἐν τοῖς Βατράχοις τοῦ Ἀριστοφάνους στ. 753 ὁ θυρωρὸς πρὸς τὸν Ξανθίαν λέγει «ἀλλ' ὅταν δρῶ τοῦτο (τ. ἔ. παρακούω

τῶν δεσποτῶν ἤτοι κρυφακούω τοὺς κυρίους μου), καὶ ἐκμιαίνομαι». Σχολ. «ἥδομαι ὡσανεὶ ἀποσπερματίζων». Φώτ. «μιαίνεσθαι καὶ ἐκμιαίνεσθαι· τὸ ὀνειρώττειν. Σοφοκλῆς». Τὸ Σοφοκλῆς ὁ Naber ἀναφέρει εἰς τὴν ἡγουμένην γλῶσσαν «μηχανορράφος: ἐπινοητής, κακῶν κατασκευαστής», ὁ δὲ Blaydes ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Βατράχων εἰκάζει Ἀριστοφάνης. Εἶναι δὲ τὸ ἐκμιαίνεσθαι συχνὸν ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκη, οἷον Λευιτ. ΙΗ', 20 «καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου οὐ δώσεις κοίτην σπέρματος, ἐκμιανθῆναι πρὸς αὐτήν» κ. ἀ. Ὁ Γαληνὸς ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Ἱπποκράτους ἑρμηνεύει τὸ ἐκμιαίνεσθαι διὰ τοῦ ἀποκρίνειν τὸ σπέρμα. Συνωνυμεῖ δὲ τῷ ἐκμιαίνεσθαι καὶ τὸ ἀποσπερμαίνειν, ὅπερ ἀπαντᾷ παρὰ τῷ Ἀπολλοδώρῳ Γ', 14,6 «ἐπειρᾶτο (Ἥφαιστος) συνελθεῖν· ἡ δὲ (Ἀθηνᾶ) ὡς σώφρων καὶ παρθένος οὖσα οὐκ ἠνέσχετο· ὁ δὲ ἀπεσπέρμηνεν εἰς τὸ σκέλος τῆς θεᾶς», ἔτι τὸ ἀποσπερματίζειν, ἐξ οὗ τὸ ἀποσπερμάτισις καὶ τὸ ἀποσπερματισμός, καὶ τὸ γονορρυεῖν. Τὸ ἐκμιαίνεσθαι ὁ Ὁράτιος ἐν πράγμασιν ἐδήλωσεν ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τῶν Σατιρῶν Ε', 84 ὧδε. Κατὰ τὸ μέχρι Βρεντησίου ταξίδιον ἀφίκετο εἰς τὴν Ἀπουλίαν, ὅπου ἐφιλοξενήθη ἔν τινι ἐπαύλει «Hic ego mendacem stultissimus usque puellam Ad mediam noctem exspecto: somnus tamen aufert Intentum veneri; tum immundo somnia visu Nocturnam vestem maculant ventremque supinum». Πρβ. Ψευδολ. Ἔρ. 16 «τῶν ἐρωτικῶν περιπλοκῶν ἴχνη ταῦτα μεθ' ἡμέραν ὤφθη καὶ τὸν σπίλον εἶχεν ἡ θεὸς (ἡ Κνιδία Ἀφροδίτη) ὧν ἔπαθεν ἔλεγχον». Ταῦτα λέγει ἡ κλειδοφύλαξ τοῖς θεωροῖς περί τινος καινοῦ Ἀγχίσου, λάθρα ῥυπάναντος τὴν θεόν. Περὶ τῶν ὀνομάτων τοῦ σπέρματος ἴδε σελ. 86. Ἐλέχθη καὶ «ἐὰν ᾖ ἐν σοὶ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἔσται καθαρὸς ἐκ ῥύσεως αὐτοῦ νυκτός, καὶ ἐξελεύσεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς» (Δευτερον. ΚΓ', 10).

Περίεργος δ' εἶναι καὶ ἡ χρῆσις τοῦ οὐρεῖν καὶ ἐνουρεῖν ἀντὶ τοῦ ἀποσπερμαίνειν παρ' Ἀντ. τῷ Λιβεράλι 41,4 «ὁ Μίνως οὔρεσκεν ὄφεις καὶ σκορπίους καὶ σκολοπένδρας καὶ ἀπέθνησκον αἱ γυναῖκες ὅσαις ἐμίγνυτο» καὶ παρὰ τῷ Τζέτζῃ ἐν τοῖς εἰς Λυκόφρονα Σχολίοις στ. 326 (σ. 130,25 Sdh.) «οἱ τρεῖς τῇ τοῦ σφαγέντος βύρσῃ ἐνούρησαν καὶ ἐξ αὐτῆς Ὠρίων ἐγένετο, Ὠρίων κληθεὶς ὡς ἐκ τῶν οὔρων τεχθείς», ὃ σαφέστερον ἡ Εὐδοκία ἐν τῇ Ἰωνιᾷ ἐδήλωσεν σελ. 750,6 Teubn. «Λαβόντες δὲ οἱ θεοὶ τὴν τοῦ ἱερουργηθέντος αὐτοῖς βοὸς βύρσαν, ἀπεσπέρμηναν εἰς αὐτὴν καὶ ἐκέλευσαν κρύψαι κατὰ γῆν καὶ μετὰ δέκα μῆνας ἀνελέσθαι, ὧν διελθόντων ἐγένετο Οὐρίων διὰ τὸ οὐρῆσαι ὥσπερ τοὺς θεούς, ἔπειτα κατ' εὐφημισμὸν Ὠρίων».

ΚΕΦ. Δ'.

ΦΙΛΗΜΑ

Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι πολλοὶ καὶ *χειρουργοῦντες* ἢ *χειρομαχοῦντες* εὕρισκον τέρψιν, ἀλλὰ καὶ οὐκ ὀλίγοις ἡδὺ τὸ καὶ τὸ πέμπειν τοῖς δακτύλοις φιλήματα (Δί. Κασσ. 64,8,1) ἢ καὶ ἡδέα καὶ ἀγαπητὰ ὑπάρχουσι τὰ *κενὰ φιλήματα*, ὡς τῷ αἰπόλῳ τοῦ Θεοκρίτου Γ', 20 «ἔστι καὶ ἐν *κενεοῖσι φιλήμασι* ἁδέα τέρψις». Πρβ. ΚΖ', 4. Καὶ οὐ μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ παίζει τις μόνη φίλημα καὶ ποππύζει ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ Ε', 245 «Παῖζε μόνη τὸ φίλημα· μάτην πόππυξε σεαυτῇ χείλεσι γυμνοτάτοις, οὔτινι μισγομένοις». Ἄλλος δὲ πάλιν *φιλεῖ χύτραν*. Πολυδ. Ι', 100 «εἰδέναι δὲ οὐ φαῦλον ὅτι χύτρα καὶ φιλήματος εἶδος ἦν, ὁπότε τὰ παιδία φιλοίη τῶν ὤτων ἐπιλαμβανόμενα· ὑποδηλοῖ δὲ Εὔνικος ἐν Ἀντείᾳ· λαβοῦσα τῶν ὤτων φίλησον τὴν χύτραν». Πρβ. Θεόκρ. Ε', 133 «οὐκ ἔραμαι Ἀλκίππας, ὅτι με πρᾶν οὐκ ἐφίλησε Τῶν ὤτων καθελοῖσ' ὅκα οἱ τὰν φάσσαν ἔδωκα». Ἀρισταίν. Ἐπιστ. Α', ιθ' (σ. 154 Η.) «μηδὲν μελλήσας ἧκέ μοι φίλημά τε μόνον ἀποκομίζων, κἀγὼ τῶν ὤτων λαβομένη τρίς σε φιλήσω». Τίβουλλ. 2,5,11 «oscula comprensis auribus eripere». Ὁ δὲ Θεσσαλονίκης Εὐστάθιος γράφει σ. 1880, 62 «οἱ δ' αὐτοὶ καὶ *χύτραν* ἔλεγον εἶδός τι φιλήματος, καθὰ καὶ *δράπετον* καὶ *παιδάριον*». Ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ ἡδύ τινι ὑπάρχει «καί τι *φίλημα ἁρπάσαι ἀκροθιγές*» (ΙΒ, 68, 8), ὅθεν τὸ *ἁρπαστὸν* ἢ *δρεπτὸν* φίλημα (Ἡσυχ. Ἐτυμ. Μεγ. 287,27). Ζωπυρουμένων δ' ἢ μᾶλλον καὶ μᾶλλον θερμαινομένων τῶν ἐραστῶν ἀκούει τις *ψόφον φιλημάτων* «τάδ' ἐστὶ κνισμὸς καὶ *φιλημάτων ψόφος*» (Σοφ. Ἀπ. 494), τὰ ἄλλως *ἔμψοφα φιλήματα*, ἤγουν τὰ μετὰ ψόφου γινόμενα (Σουΐδ. σελ. 361 Bekk.). Ἀνθ. Παλ. Ε', 244 «Μακρὰ φιλεῖ Γαλάτεια καὶ *ἔμψοφα*, *μαλθακὰ* Δημώ, Δωρὶς ὀδακτίζει. Τίς πλέον ἐξερέθει; Οὔατα μὴ κρίνωσι φιλήματα· γευσάμενοι δὲ τρηχαλέων στομάτων ψῆφον ἐποισόμεθα». Καὶ ἐπακολουθοῦσι *τὰ σύστομα, τὰ περιπεταστὰ καὶ μανδαλωτά, οἱ γλωττισμοὶ* καὶ τὰ *καταγλωττίσματα* ἐκ τοῦ *γλωττίζειν* καὶ *καταγλωττίζειν*, ἢ τὰ *γιγγλυμωτὰ φιλήματα*, οἷον Πολυδ. Ι', 68 «τὸ δὲ *σύστομον* ὄνομα φιλήματός ἐστιν ἐν τοῖς Τηλεκλείδου Ἀψευδέσι μετ' ἄλλων πολλῶν». Πρβ. Ἀνθ. Παλατ. Θ', 362,7 «Ἡ δὲ (Ἀρέθουσα) σε (τὸν Ἀλφειὸν) κεκμηῶτα καὶ ἀσθμαίνοντα λαβοῦσα, Φῦκος ἀποσμήξασα καὶ ἄνθεα πικρὰ θαλάσσης, *Χείλεα μὲν στομάτεσσι συνήρμοσεν*· οἷα νύμφη Νυμφίον ἀμφιχυ-

θεῖσα περίπλοκον ἡδέϊ δεσμῷ». Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 1201 «φιλήσατόν με μαλθακῶς, ὦ χρυσίω· Τὸ *περιπεταστὸν καὶ τὸ μανδαλωτόν*». Σχολ. «Εἴδη φιλημάτων ἐρωτικῶν, ἐν οἷς δεῖ τὴν γλῶτταν τῶν καταφιλούντων λείχειν». Φώτ. «*μανδαλωτὸν* εἶδος φιλήματος, ὡς *γιγγλυμωτὸν* καὶ *δράπετον* καὶ ἕτερα». Νεφ. 51 «ἐγὼ ὄζων τρυγός, τρασιᾶς, ἐρίων περιουσίας· ἡ δ' αὖ μύρου, κρόκου, *καταγλωττισμάτων*». Σχολ. «εἶδος αἰσχροῦ φιλήματος τὸ καταγλώττισμα· κυρίως δὲ καταγλώττισμα ὅταν ἐν τῷ καιρῷ τῆς συνουσίας ὁ ἀνὴρ τὴν γλῶτταν αὐτοῦ τῷ τῆς γυναικὸς ἐμβάλλῃ στόματι». Θεσμοφ. 130 «ὡς ἡδὺ τὸ μέλος, ὦ πότνιαι Γενετυλλίδες καὶ θηλυδριῶδες καὶ *κατεγλωττισμένον* καὶ μανδαλωτόν». Σχολ. «κυρίως δὲ κατεγλωττισμένον ἐστὶ τὸ ἔγγλωττον φίλημα». Ἀνθ. Παλατ. Ε', 132 «ὦ κατατεχνοτάτου κινήματος, ὦ *περιάλλων γλωττισμῶν*» καὶ Ε', 129,7 «*γλωττίζει*, κνίζει, περιλαμβάνει· ἢν δ' ἐπιρρίψῃ Τὸ σκέλος, ἐξ ᾅδου τὴν κορύνην ἀνάγει». Λέγει καὶ ὁ Πολυδεύκης Β', 109 «οἱ δὲ κωμικοὶ *καταγλωττίζειν* ἐν φιλήματι καὶ *καταγλωττισμός*». Ὁ δ' Ἡσύχιος μνημονεύει καὶ τὸν *σκιβασμὸν* ὡς εἶδος φιλήματος.

Ἀλλ' ἄλλους ἐραστὰς inanis imago pascit καὶ αὐτοῖς «καὶ ὑπόδημα τοῦ ἐρωμένου φανὲν ἱκανὸν παραμυθεῖσθαι τὸν ἔρωτα» (Αἰνεί. Ἐπιστ. 12). Πρβ. Πλούτ. Ἠθικ. σελ. 513 F «τοῖς ἐρωτικοῖς ἡ πλείστη διατριβὴ περὶ λόγους μνήμην τινὰ τοῦ ἐρωμένου ἀναδιδόντας· οἵ γε κἂν μὴ πρὸς ἀνθρώπους πρὸς ἄψυχα περὶ αὐτῶν διαλέγονται· ὦ φιλτάτη κλίνη καὶ

Βακχὶς θεόν σ' ἐνόμισεν, εὔδαιμον λύχνε,
καὶ τῶν θεῶν μέγιστος ἐν ταύτῃ δοκεῖς.

ΚΕΦ. Ε'.

ΜΙΚΡΟΜΑΣΤΟΣ — ΜΑΚΡΟΜΑΣΤΟΣ

Ἐν τῇ μεταφράσει τῆς Ἰλιάδος τοῦ Ὁμήρου τῇ κεκακοτεχνημένῃ ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Ἑρμωνιακοῦ στ. 1170 φέρεται «Χρυσηὶς ἡ Ἀστυνόμη Ἡ θυγάτηρ γὰρ τοῦ Χρύσου Ἐνακαίδεκα χρονῶν γαρ. Καὶ παρθένος οὖσα τότε Κοκκινόλευκος ὑπῆρχεν Καὶ ξανθή, κοντή, λεπτή τε Καὶ χρυσότριχος γὰρ πάνυ, Καὶ *μακρόμαστος* καὶ εὔριν». Οὐδαμῶς πιστεύομεν ὅτι ἀρετὴ τῆς καλῆς εἶναι καὶ τὸ *μακρόμαστον*, ὅθεν ἄνευ ὄκνου πρέπει νὰ μεταγραφῇ εἰς τὸ *μικρόμαστος*, ὡς ὀρθῶς εἶναι γεγραμμένον παρὰ τῷ Τζέτζῃ Προλεγ. στ. 949 «εὐόφθαλμος, *μικρόμα*-

στος καὶ εὖριν» καὶ παρὰ τῷ Μαλάλᾳ σελ. 100,14 «ξανθόκομος, εὔρινος, μικρόμασθος». Πάντως δ' ἐν τῷ ἀγῶνι, ὃν μνημονεύει ὁ Ἀλκίφρων Ἐπιστ. Δ', 14,6 (σελ. 133,4 Teubn.) «ἐγένοντο δὲ καὶ περιάλλων (= ἰσχίων) συγκρίσεις καὶ περὶ μασταρίων ἀγῶνες» δὲν θὰ ἐλάμβανε τὸ ἆθλον τῆς καλλιμάστου, τοὐναντίον δ' ἡ μικρόμαστος.

Ἤδη δὲ ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Ὁμήρου περιεῖργον τοὺς μαστούς, ἵνα μὴ ἀμόρφως προπεπτωκότες καὶ ὥσπερ πώγωνες φιλοσοφικοὶ δίκην μυιοσόβης καθειμένοι φαίνωνται. Ἡ Ἀφροδίτη περιβαλλομένη τὸν κεστὸν ἱμάντα προσετίθετο χάριν, ἐδάνειζε δ' αὐτὸν καὶ τῇ Ἥρᾳ, ἵνα καλλίων τῷ Διὶ φανῇ «ἦ καὶ ἀπὸ στήθεσφιν ἐλύσατο κεστὸν ἱμάντα ποικίλον, ἔνθα τέ οἱ θελκτήρια πάντ' ἐτέτυκτο· ἔνθ' ἔνι μὲν φιλότης, ἐν δ' ἵμερος, ἐν δ' ὀαριστὺς πάρφασις, ἥ τ' ἔκλεψε νόον πύκα περ φρονεόντων». Καὶ ὁ Ζεὺς ὡς εἶδε τὴν Ἥραν κεστοφοροῦσαν ὡς ἐμάνη. Προσκαλεῖ αὐτήν, ἵνα ἐν φιλότητι συγκατακλιθῶσιν·

> οὐ γάρ πώ ποτέ μ' ὧδε θεᾶς ἔρος οὐδὲ γυναικὸς
> θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι περιπροχυθεὶς ἐδάμασσε,
> ὡς σέο νῦν ἔραμαι καί με γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ.

Εὐλόγως δὲ καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἐν τῇ κρίσει τοῦ κάλλους ὑπομιμνήσκει τὸν Πάριν τὸν κεστὸν «Μὴ πρότερον ἀποδύσῃς αὐτήν, ὦ Πάρι, πρὶν ἂν τὸν κεστὸν ἀποθῆται — φαρμακὶς γάρ ἐστι — μή σε καταγοητεύσῃ δι' αὐτοῦ» (Λουκ. Θε. Διαλ. Κ', 20). Παρασημειωτέον δ' ὅτι εὑρέθη καὶ εἰδώλιον χαλκοῦν εἰκονίζον τὴν κεστοφόρον Ἀφροδίτην περιβαλλομένην μετὰ χάριτος τὸν κεστὸν ἱμάντα (Ἴδε Ἀρχαιολ. Ἐφημερίδα 1895, σελ. 187 κἑ.). Παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὁ κεστὸς ἱμὰς εἶχε καὶ ἄλλα ὀνόματα, ἐπὶ δὲ τῶν χρόνων τοῦ Πολυδεύκους ἐλέγετο καὶ στηθόδεσμος. Ὁ Ὀνοματολόγος ἐν βιβλίῳ Ζ', § 65 καὶ 66 γράφει «τὸ δὲ τῶν μαστῶν τῶν γυναικείων τὸ ζῶμα ταινίαν ὠνόμαζον ἢ ταινίδιον — ἄντικρυς δὲ τὸν νῦν καλούμενον ὑπὸ τῶν γυναικῶν στηθόδεσμον εὕροις ἂν ὀνομαζόμενον ἀπόδεσμον ἐν Θεσμοφοριαζούσαις Ἀριστοφάνους (Ἀπ. 325)

> τὴν πτέρυγα παραλύσασα τοῦ χιτωνίου
> καὶ τῶν ἀποδέσμων, οἷς ἐνῆν τιτθίδια (τὰ τιτθία: Cobet N.L. 177)».

Ἐν ἐπιγράμματι τοῦ Μάρκου Ἀργενταρίου Ϛ', 201 ὀνομάζεται ὁ στηθόδεσμος μαστόδετα. Ἡ Εὐφράντη ἀνατίθησι τῇ Ἀρτέμιδι ἄλλα τε καὶ «τὰ περὶ στέρνοις ἀγλαὰ μαστόδετα», ἅτινα ὁ ποιητὴς Ἡδύλος Ε', 199 μαστῶν ἐκδύματα, καλεῖ «ἧς (Ἀγλαονίκης) παρὰ Κύπριδι ταῦτα μύροις ἔτι πάντα μυδῶντα Κεῖνται παρθενίων ὑγρὰ λάφυρα πόθων, Σάνδαλα καὶ μαλακαὶ μαστῶν ἐκδύματα μίτραι, Ὕπνου καὶ σκυλμῶν τῶν τότε μαρτύρια», ὁ δὲ Καλλίμαχος ἐν Ἐπιγράμματι ἁπλῶς μίτραν, ὡς ἄλλοι ταινίαν ἢ ταινίδιον «Τὰ δῶρα τἀφροδίτῃ Σί-

μον ἡ περίφοιτος, εἰκόν' αὐτῆς ἔθηκε τήν τε μίτρην, ἣ μαστοὺς ἐφίλησε», ἀνθ' οὗ ἐφίλησε μάτην ἡ Anna Fabri ἔγραψεν ἐφύλασσε παραβαλοῦσα πρὸς τὸ τοῦ Νόννου Διονυσ. ΙϚ', 268 «δεσμὸν ἀσυλήτοιο φυλάκτορα λύσατο μίτρης».

Ἐκ τῶν διειλημμένων σαφῶς καταφαίνεται ὅτι ἀείποτε αἱ καλαὶ εἰς ἐπίκτητα σοφίσματα κατέφευγον δεσμῶτας τοὺς μαστοὺς περιφέρουσαι (Ψευδολουκιαν. Ἔρ. 41), ἵνα καλλίονες φαίνωνται. Οὕτω δ' οἱ μαζοὶ «εὔζυγες, ἱμερόεντες, εὐφυέες» ἐφαίνοντο (Ἀνθ. Ε', 56,5).

Αὐτοφυῶς δὲ καλὸς εἶναι ὁ ἀθηλὴς μαζός, τ. ἔ. ὁ μαζὸς ὁ οὐ θηλάσας, ἤτοι ὁ μαστὸς τῶν οὐ τεκουσῶν οὐδὲ θηλασασῶν γυναικῶν. Τριφιόδ. 34 «αἱ δ' ἀπὸ Θερμώδοντος ἀρηιφίλοιο γυναῖκες (δηλ. αἱ Ἀμαζόνες) Κοπτόμεναι περίκυκλον ἀθηλέος ὄμφακα μαζοῦ Παρθίων ὠδύροντο δαΐφρονα Πενθεσίλειαν» καὶ Νόνν. Διονυσ. ΜΗ', 365 «ἠνίδε μαζοὺς ὄμφακας οἰδαίνοντας ἀθήλεας» (ὀρθότερον ὁ Κόντος παροξύνει, ἀθηλέας, ἐν Ἀθηνᾷ τόμ. Α', σελ. 556). Πρβ. καὶ Α', 71 «ἀμφοτέρῳ δὲ—ἐπεσύρισεν ὄμφακι μαζῷ» καὶ ΜΗ', 957 «αὐτοχύτῳ στάζοντα νόθον γλάγος ὄμφακι μαζῷ». Καλοῦνται δ' αἱ ἀληθῶς εἰαρόμασθοι (Ἀνθ. Ε',76) αὗται νεάνιδες, ὧν οἱ μαστοὶ ὄμφακες εἶναι καὶ ὀρθοὶ ἵστανται ὀρθότιτθοι, ὡς παρὰ Νικήτᾳ τῷ Χωνιάτῃ σελ. 367,8 Bonn. «παραγκαλιζόμενος ὁ πέπων τὴν ὀμφακίζουσαν, ὁ ὑπέρωρος τὴν ἡλικίαν τὴν ὀρθότιτθον νεάνιδα». Πρβ. καὶ σελ. 739,6. Κομψότατα δὲ περὶ αὐτῶν ὁ Νόννος ἐν τοῖς Διονυσιακοῖς Ζ', 264 λέγει «μαζοὶ ἐθωρήχθησαν ἀκοντιστῆρες Ἐρώτων» καὶ ΛΕ', 42 «στῆθος ἔχεις ἅτε τόξον, ἐπεὶ σέο μᾶλλον ὀϊστῶν μαστοὶ ἀριστεύουσιν, ὀϊστευτῆρες Ἐρώτων». Ὁ Ἀριστοφάνης παραβάλλει τὰ σκληρὰ τῶν τιτθίων κυδωνίοις, οἷον Ἀχαρν. 1199 «ἀτταταῖ ἀτταταῖ! τῶν τιτθίων, ὡς σκληρὰ καὶ κυδώνια!» καὶ Κάνθ. παρ' Ἀθην. σελ. 81 D «κυδωνίοις μήλοισιν ἴσα τὰ τιτθία». Ὁ δ' Ἀρισταίνετος ἔπλασεν ἐπὶ τῶν μαστῶν καὶ ῥῆμα κυδωνιῶ ἐν Ἐπιστ. Α', 1 σελ. 13 Η) «μικροῦ με παρῆλθεν εἰπεῖν ὡς κυδωνιῶντες οἱ μαστοὶ τὴν ἀμπεχόνην ἐξωθοῦσι βιαίως» καὶ 3 (σελ. 135) «ὅμως δ' οὐκ οἶδα πολλάκις τὴν αἴσθησιν πλανηθεὶς πρὸς ὁμοιότητα μήλων τε καὶ τῶν ἐκείνης μαστῶν· μήλου γὰρ ἀμφοῖν μεταξὺ διανηχομένου τῇ χειρὶ κατεδραξάμην, τοῦτο εἶναι νομίσας τὸν κυδωνιῶντα τῆς ποθουμένης μαστόν». Εἶπε δὲ καὶ Λεωνίδας ὁ Ταραντῖνος ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ ΙϚ', 182 «εὖ δ' ὀμμάτων γαληνὸς ἐκλάμπει πόθος, καὶ μαζός, ἀκμῆς ἄγγελος, κυδωνιᾷ».

Εἴδομεν ὅτι ὁ καρπὸς τῆς κυδωνέας[1] λέγεται κυδώνια μῆλα

[1] Τὸ κυδωνέα ἐπὶ τοῦ δένδρου εἶναι μεταγ. (Ἴδε Κόντον ἐν τῇ Ἀθηνᾷ

παρὰ τῷ κωμικῷ ποιητῇ Κανθάρῳ, καὶ ἁπλῶς κυδώνια παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει. Πρβ. καὶ Πολυδ. Ϛ', 47 «κυδώνια μῆλα ὡς Ἀριστοφάνης (Ἀπ. 924) οὐχ ἁπλῶς κυδώνια». Παραδείγματα τοῦ κυδώνια μῆλα μνημονεύει ὁ Κόντος ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. Γ', σελ. 561 κἑ., περὶ δὲ τοῦ κυδώνια μετὰ τοῦ μῆλα καὶ ἄνευ αὐτοῦ παρὰ τῷ Διοσκορίδῃ ἴδε τὰ γεγραμμένα ἐν Byz-Neugr. Jahb. τόμ. Ϛ', 1927, σελ. 188.

Τὰ κυδώνια μῆλα ἢ κυδώνια λέγονται καὶ ἁπλῶς μῆλα[1], οἷον Ἀριστοφ. Λυσιστρ. 155 «ὁ γῶν Μενέλαος τᾶς Ἑλένας τὰ μᾶλά πα γυμνᾶς παραϝιδών ἐξέβαλ', οἰῶ, τὸ ξίφος», ἐνίοτε δὲ κοσμεῖται ἐπιθέτῳ χαρακτηρίζοντι τὸ κυδώνια κυρίως καὶ μεταφορικῶς, οἷον τῷ χνοάοντα, ὡς ἐν τοῖς Νικάνδρου παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 82 A «μνημονεύει δ' αὐτῶν (δηλ. τῶν κυδωνίων μήλων) καὶ Νίκανδρος ἐν Ἑτεροιουμένοις οὕτως

αὐτίχ' ὅ γ' ἢ Σοδόεντος ἠὲ Πλείστου ἀπὸ κήπων
μῆλα ταμὼν χνοάοντα τύπους ἐνεμάσσετο Κάδμου.

Ἔγραψε χνοάοντα, ὅπερ ἀπεδέξαντο εὐλογώτατα πάντες, ὁ Iacobs ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ τόμ. Η', σελ. 203 ἀντὶ τοῦ χλοάοντα. Μεταφορικῶς ἐπὶ τῶν τιτθίων μᾶλα χνοάοντα εἶπεν ὁ Θεόκριτος ἐν Εἰδ. ΚΖ', 49 «Α. τί ῥέξεις Σατυρίσκε; τί δ' ἔνδοθεν ἅψαο μαζῶν; Β. Μᾶλα τεὰ πράτιστα τάδε χνοάοντα διδάξω», ὅπερ οὐδαμῶς χρῄζει τομῆς καὶ καύσεως, ἀλλ' ἑρμηνείας «τὰ κυδωνάκια σου (τὰ κυδωνιῶντα τιτθία σου) πρῶτα θὰ δώσω νά καταλάβουν», ἢ νεωτερικώτερον «πρῶτα πρῶτα 'ς τὰ κυδωνάκια σου θὰ δώσω ἕνα μάθημα».Οὕτως ἐννοεῖ τὸ χωρίον ὁ Legrand ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Βουκολικῶν τόμ. Β', σελ. 107 καὶ ὁ Wilamowitz ἐν Textgeschichte d. Griech. Bukoliker σελ. 41. Ὅθεν κάκιστά τινες τῶν κριτικῶν ἠθέλησαν νὰ μεταβάλωσι τὸ χνοάοντα εἰς τὸ χλοάοντα ἀγνοήσαντες, φαίνεται, ὅτι τὸ χνοάοντα μετὰ τοῦ μῆλα δηλοῖ ὅ,τι καὶ τὸ κυδώνια μῆλα ἢ ἁπλῶς κυδώνια. Ἀποροῦμεν δ' ὅτι ὁ Kock ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ἀποσπασμάτων τῶν Ἑλλήν. Κωμικῶν τόμ. Α', σελ. 705 παρεξεδέξατο τὸ ἀπόσπασμα τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ Μεταγένους (Ἀθην. 571 B) «ἄρτι χνοαζούσας αὐλητρίδας» σημειούμενος «χλοαζούσας scribendum videdur, nisi forte genitalium lanugo significa-

τόμ. Γ', σελ. 561).

[1] Πρβ. Διοσκορ. Α', 114 «μηλόμελι δέ, ὃ καὶ κυδωνόμελι ὀνομάζεται, σκευάζεται οὕτω μήλων Κυδωνίων ἐξαιρεθέντων τὰ σπέρματα καὶ βληθέντων εἰς μέλι». Ὁμοίως ὁ Ὀρειβάσιος Α'. 400,1.

tur», εἰ καὶ ὁ ποιητὴς σαφῶς θέλει νὰ δηλώσῃ «τὸ πρωτόχνουν[1] ἄνθος ἥβης» (Ψευδολουκ. Ἔρ. 53) τῶν αὐλητρίδων. Εἶναι δ' αἱ ἄρτι χνοάζουσαι αὐλητρίδες «αἱ ἀρτίως ἡβυλλιῶσαι κόραι καὶ τὰ ῥόδα κεκαρμέναι» τοῦ Φερεκράτους παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 268 e καὶ αἱ ἡβυλλιῶσαί γ' ἄρτι παρατετιλμέναι ὀρχηστρίδες τοῦ Ἀριστοφάνους ἐν τοῖς Βατράχοις στ. 516. Τὴν ἔννοιαν τοῦ χνοάοντα μᾶλα (=κυδώνια) ἐδήλωσεν ὁ κωμικὸς ἐν ταῖς Νεφέλαις στ. 973 ἄλλως. Ὁ Ἀριστοφάνης θέλων νὰ δείξῃ ὁπόσον αἰδήμονες ἦσαν οἱ παῖδες πάλαι ποτὲ ἄλλα τε πολλὰ λέγει καὶ δὴ καὶ τάδε «ἠλείψατο δ' ἂν τοὐμφαλοῦ οὐδεὶς παῖς ὑπένερθεν τότ' ἄν, ὥστε τοῖς αἰδοίοισι δρόσος καὶ χνοῦς, ὥσπερ μήλοισιν, ἐπήνθει» (=οὐδεὶς συνήθιζε ν' ἀλείφῃ τὰ κατώτερα μέρη τοῦ σώματός του κτἑ.). Πρβ. Ἐκκλ. στ. 901 «μὴ φθόνει ταῖς νέαισι· τὸ τρυφερὸν γὰρ ἐμπέφυκε τοῖς ἁπαλοῖσι μηροῖς, καὶ ἐπὶ τοῖς μήλοισι ἐπανθεῖ».

Παρασημειωτέον δ' ὅτι τὸ χλοάζειν καὶ χνοάζειν καὶ ἀλλαχοῦ συνεχύθησαν. Παρὰ τῷ Φιλοστράτῳ Ἐπιστ. ΙΓ' (τόμ. Α', σελ. 231, 26 Καυσ.) ὀρθῶς μὲν φέρεται «δέδοικά γε—μὴ μέλλοντός σου καὶ βραδύνοντος τὰ γένεια ἐπέλθῃ καὶ τὴν τοῦ προσώπου συσκιάσῃ χάριν, ὥσπερ εἴωθε τὸν ἥλιον κρύπτειν ἡ νεφῶν συσκευή· τί δέδοικα, ὅπερ ἐστὶν ἤδη βλέπειν; ἕρπει μὲν ὁ ἴουλος, αἱ δὲ παρειαὶ χλοάζουσι, τὸ δὲ πρόσωπον ὅλον ἀνθεῖ. Πρὶν οὖν σου τὸ ἔαρ ἀπελθεῖν ὅλον καὶ χειμῶνα ἐπιστῆναι, δός, αὐτοῦ πρὸς Ἔρωτος, πρὸς τούτων τῶν γενείων, ἃ δεῖ με αὔριον ὀμνύναι», κακῶς δ' ἐν Ἐπιστ. ιε' (σελ. 232,21) «πρὶν μὲν γὰρ ἀνθεῖν (τὰ γένεια) οὐδὲν ἀπεῖχον γυναικὸς αἱ σαὶ παρειαὶ οὖσαι ἁπαλαί τε καὶ διαυγεῖς, ὅτε δὲ καὶ ἤδη χλοάζεις ἀνδρικώτερος εἶ σεαυτοῦ καὶ τελεώτερος» ἀντὶ τοῦ χνοάζεις, ὡς ὀρθῶς ἐξέδωκεν ὁ Hercher ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ἐπιστολογράφων σελ. 472 ἐκ χειρογράφου. Κάλλιστα δὲ ποιῶν καὶ ὁ Meineke ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ἀποσπασμάτων τῶν Ἑλλ. Κωμικῶν τόμ. Β', σελ. 750 διορθοῖ τὸ παρὰ Γρηγορίῳ Νύσσης «νεανίαν ἄρτι τοὺς ἰούλους ὑποχλοάζοντα» εἰς τὸ ὑποχνοάζοντα.

Ὡς δ' ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ τὰ μῆλα ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ κυδώνια συνοδεύονται ὑπὸ τοῦ χνοάοντα (Πρβ. καὶ μήλοις ἐπανθεῖν), οὕτω καὶ ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ τὸ mala ὑπὸ τοῦ lanugine, οἷον Βεργιλ. Ἐκλ. 2,51 «Ipse ego cana legam tenera lanugine mala». Πρβ. Ἀνθ. Λατ. Γ', 211,3 «sordent velleribus hirsuta cydonia canis» (Ἴδε Forbiger ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Βεργιλίου τόμ. Α', σελ. 31 καὶ Hehn ἐν Kulturpflanzen und Haustiere[8] σελ. 240 καὶ σελ. 248).

[1] Ἴδε Κόντον ἐν τῷ περιοδικῷ Συγγράμματι Σωκράτει τόμ. Β'. σελ. 105 κἑ.

Νῦν ὁ λαὸς ἀντὶ τοῦ κυδώνια ἐπὶ τῶν μαστῶν λέγει λεϊμώνια «δύο βυζάκια σᾶν λεϊμώνια» καὶ «νὰ πιάσῃς δύο μικρὰ βυζιὰ ἴσια μὲ δύο λεμώνια» καὶ «κάτασπρο λαιμό, βυζιὰ σᾶν τὰ λεμώνια» (Τραγ. Ῥωμ. Passow σελ. 434, 577 α 9 καὶ σελ. 446, 597,6), ἔτι μῆλα καὶ χρυσόμηλα, οἷον 'ς τ' ἄλλο τὸ στριφογύρισμα ἔσπασε τὸ λουρί της, φανῆκαν τὰ χρυσόμηλα τὰ λινοσκεπασμένα» καὶ «Σ' εἶντα περβόλι θὰ βρεθοῦν δύο μῆλα ταιριασμένα Σᾶν τὰ βυζάκια σου τὰ δύο, τὰ μοσχομυρισμένα;» (Πολίτ. Ἐκλ. 72,9 καὶ Κριάρ. Συλλ. Κρητ. Δημ. Ἀσμ. σελ. 469) καὶ «κι' ἅπλωσε τὰ ξεράδια σου 'ς τοὺς ἀργυροὺς μου κόρφους Νὰ ἴδῃς δύο κιτρολέϊμωνα δύο Πατρηνὰ λεϊμώνια» (Κ. Ψάχον δημ. ᾆσμ. Γορτυνίας σελ. 78). Ἴδε τὰ γεγραμμένα ἐν τῇ Ἐπιστ. Ἐπετηρ. Θεσσαλονίκης τόμ. Α', σελ. 104 καὶ Πεζόπουλον ἐν BNJ τόμ. Η', σελ. 175 κέ.

Οὐκ ἀγνοητέον δὲ ὅτι ἐπὶ τῶν ἡβασκουσῶν, ὅταν ἄρχηται μελαινομένη ἡ θηλή, τὸ ἄκρον τοῦ μαστοῦ, ὥσπερ κύαμος, λέγεται τὸ ῥῆμα κυαμίζω. Ὁ Εὐστάθιος γράφει σελ. 749,21 «καὶ ἡ θηλή, τὸ ἄκρον τοῦ μαστοῦ, οὔ φασιν ἡ πρώτη ἐν τῷ ἡβάσκειν αὔξησις κύαμος λέγεται». Λέγει δὲ καὶ ὁ Πολυδεύκης βιβλ. Β', 18 «Ἀριστοφάνης δὲ καὶ κυαμίζειν ἔφη τὰς ἀκμαζούσας·

ἄλλαι δὲ κυαμίζουσιν αὐτῶν, εἰσὶ δὲ
ἤδη πρὸς ἄνδρας ἐκπετήσιμοι σχεδόν.»

Πρβ. καὶ § 163 «ὁ δὲ περὶ τῇ θηλῇ κύκλος φῶς, ἡ δὲ πρώτη τοῦ γάλακτος ὑπ' αὐτῷ πῆξις κύαμος».

Καὶ οἱ γραφεῖς δ' ἐν τοῖς ἑαυτῶν ἔργοις μεγάλως ἐφρόντιζον, ὅπως ἡ ζωγραφουμένη καλὴ καλλίμαστος καὶ καλλίστερνος ἀπεικονισθῇ. Γνωστὴ εἶναι ἡ ἑταίρα Θεοδότη ἐκ τοῦ μεταξὺ τοῦ Σωκράτους καὶ αὐτῆς ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασι τοῦ Ξενοφῶντος διαλόγου (Β, 11), οὗ μέρος μνημονεύει καὶ ὁ Ἀθήναιος ἐν τοῖς Δειπνοσοφισταῖς σελ. 588 Ε. Ταύτης τὸ κάλλος ἦτο κρεῖττον λόγου, ὥστε καὶ ζωγράφοι ἐπισκεπτόμενοι αὐτὴν ἐχρησιμοποίουν ὡς ὑπόδειγμα κάλλους· ἡ δ' ἐπεδείκνυεν ἐκεῖνα τοῦ σώματος ὅσα καλῶς ἔχοι, τ. ἔ. ὅσα ὡραῖα ἦσαν, τὰ κάλλιστα, ὅπερ ὁ μὲν Ξενοφῶν φυλακτικῶς, ὁ δ' Ἀθήναιος εὐθυρρημονῶν εἶπεν μεταβαλὼν τὴν Ξενοφώντειον λέξιν «ὅτι δὲ καλλίστη εἴη καὶ στέρνα κρείττω λόγου παντὸς ἔχοι λέγοντός τινος, «ἰτέον ἡμῖν, ἔφη, θεασομένοις τὴν γυναῖκα· οὐ γὰρ δὴ ἀκούουσιν ἔστιν κρῖναι τὸ κάλλος». Οὕτω δ' ἦν [ἡ Λαΐς [1]] καλὴ

[1] Τὸ Λαΐς σημειοῦται ὁ Kaibel ὅτι ὠβέλισεν ὁ Wilamowitz. Ἀλλὰ πρὸ αὐτοῦ τὸ Λαΐς ὠβελίσθη ὑπὸ τοῦ Cobet ἐν τῷ βιβλίῳ, ὅπερ ἐπιγράφεται Prosopographia Xenophontea σελ. 83 (1836), ἵνα τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου ἀναφερόμενα εἰς τὴν Θεοδότην.

ὡς καὶ τοὺς ζωγράφους ἐρχομένους πρὸς αὐτὴν ἀπομιμεῖσθαι τῆς γυναικὸς τοὺς μαστοὺς καὶ τὰ στέρνα», ἅπερ πάλιν εὐφημῶν καλεῖ μετ' ὀλίγον «τὰ μὴ βλεπόμενα». Ἡ ἑρμηνεία αὕτη ἐμμελῶς ἔχει καὶ πρὸς τὸν ζωγραφικὸν νόμον «ἐκ πολλῶν συνάγειν τὰ ἐξ ἑκάστου κάλλιστα» (Ἀπομ. Γ', 10,2. Πρβ. Λουκ. Εἰκ. 5.15). Ἄλλοι ἑρμηνεύουσιν «ἐπεδείκνυεν ἡ Θεοδότη ὅσα μέρη τοῦ ἑαυτῆς σώματος εὐπρεπὲς ἦτο νὰ ἐπιδεικνύῃ, δὲν ὑπερέβαινον τὰ ὅρια τῆς αἰδοῦς.

Οὐ μόνον δὲ κινητικοὶ ἡδονῆς ὑπῆρξαν οἱ καλοὶ μαζοί, τὰ ἄλλως στήθη ἢ στέρνα, ἀλλὰ καὶ ἐλέου καὶ οἴκτου, ὥστε καὶ δικαίων φρένας παρέσπασεν. Ὁ Ὑπερείδης συναγορεύων τῇ Φρύνῃ, ὡς οὐδὲν ἤνυε λέγων ἐπίδοξοί τε ἦσαν οἱ δικασταὶ καταψηφιούμενοι, παραγαγὼν αὐτὴν εἰς τοὐμφανὲς καὶ περιρρήξας τοὺς χιτωνίσκους, γυμνά τε τὰ στέρνα ποιήσας τοὺς ἐπιλογικοὺς οἴκτους ἐκ τῆς ὄψεως αὐτῆς ἐπερρητόρευσε δεισιδαιμονῆσαί τ' ἐποίησε τοὺς δικαστὰς καὶ τὴν ὑποφῆτιν καὶ ζάκορον Ἀφροδίτης ἐλέῳ χαρισαμένους μὴ ἀποκτεῖναι». Πρβ. Ἀλκίφρ. 4,4,4 (σελ. 112 Teubn.) «μὴ δὴ καταδιαιτήσῃς ἡμῶν, ὦ φιλτάτη, τῶν ἑταιρῶν, μηδ' Ὑπερείδην κακῶς δόξαι βεβουλεῦσθαι ποιήσῃς τὰς Εὐθίου ἱκεσίας προσιεμένη, μηδὲ τοῖς λέγουσί σοι ὅτι, εἰ μὴ τὸν χιτωνίσκον περιρρηξαμένη τὰ μαστάρια τοῖς δικασταῖς ἐπέδειξας, οὐδὲν ἂν ὁ ῥήτωρ ὠφέλει, πείθου».

Ἀλλ' ὑπάρχει καί τις ἄλλος μαστός, οὔτε κορικὸς οὔτε ἑταιρικός, δυνάμενος νὰ κινήσῃ καὶ λίθον εἰς οἶκτον καὶ ἔλεον. Εἶναι ὁ ἱερὸς τῆς μητρὸς μαστός. Εἰκόνα ἱκετηρίου μαστοῦ παρέχει ἡμῖν ἡ τραγῳδία. Ἐν τῇ Ἠλέκτρᾳ τοῦ Εὐριπίδου, ἐν τῇ συγκινητικῇ ἐκείνῃ σκηνῇ, ἔνθα ἡ συνωρὶς τῶν ἀδελφῶν μετὰ τὸν φόνον τῆς μητρὸς διηγεῖται ἐν μετανοίᾳ τὰ κατὰ τὴν μητροκτονίαν, λέγει ὁ Ὀρέστης στ. 1206 «κατεῖδες οἷον ἁ τάλαιν' ἔξω πέπλων ἔβαλεν, ἔδειξε μαστὸν ἐν φοναῖσιν, ἰώ μοι, πρὸς πέδῳ τιθεῖσα γοῦνα μέλεα;». Πρβ. καὶ Ὀρ. στ. 527. 566. 841. καὶ Ἐπιγρ. Ἀνθ. Παλ. Θ', 126 «Πῇ ξίφος ἰθύνεις; κατὰ γαστέρος ἢ κατὰ μαζῶν; Γαστὴρ ἤδ' ἐλόχευσεν, ἀνεθρέψαντο δὲ μαζοί». Ὁμοίαν εἰκόνα ἔχει καὶ ὁ Αἰσχύλος ἐν ταῖς Χοηφόροις στ. 909, ἔνθα ἡ Κλυταιμήστρα λέγει «ἐπίσχες, ὦ παῖ, τόνδε δ' αἴδεσαι, τέκνον μαστόν, πρὸς ᾧ σὺ πολλὰ δὴ βρίζων ἅμα οὔλοισιν ἐξήμελξας εὐτραφὲς γάλα». Ἀμφότεροι οἱ ποιηταὶ κοινὴν ἔσχον πηγήν, ἀμφότεροι παρέλαβον τὴν πλήρη πάθους σκηνὴν τῆς ἐπιδείξεως τοῦ μαστοῦ πρὸς τὸν υἱὸν ἐκ τοῦ Ὁμήρου, ἐκ τῆς εἰκοστῆς δευτέρας ῥαψῳδίας στ. 79, ὅπου ἡ Ἑκάβη ἀνοίγουσα τοὺς ἑαυτῆς κόλπους καὶ διὰ τῆς ἑτέρας ἀνέχουσα τὸν μαζὸν ἔλεγε δάκρυ χέουσα πρὸς τὸν υἱόν «Ἕκτορ, τέκνον ἐμόν, τάδε τ' αἴδεο καί μ' ἐλέησον αὐτήν, εἴ ποτέ τοι λαθικηδέα μαζὸν ἐπέσχον· τῶν μνῆσαι, φίλε τέκνον».

Καὶ ἐν ταῖς Φοινίσσαις τοῦ Εὐριπίδου στ. 1572 ἡ Ἰοκάστη εἰς γό-

ους κινοῦσα διὰ τῶν δακρύων τοὺς ὁρῶντας πάντας «τέκεσι μαστὸν ἔφερεν ἔφερεν ἱκέτις ἱκέταν» (=ἐπανειλημμένως προέτεινεν εἰς τὰ ἑαυτῆς τέκνα ἱκέτις ἱκέτην μαστόν). Πρβ. καὶ στ. 1446.

Θαυμάσια δ' εἶναι καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Εὐφορίωνος ποιηθέντα πρὸς τὸν σφαγέα τῆς μητρός. 'Απ. 92 Pow.

Τέκνον, μή σύ γε μητρὸς ἀπ' ἀνθερεῶνας ἀμήσῃς,
ἠελίους ἥτις σε τριηκοσίους ἐφόρησα,
τέκνον, ὑπὸ ζώνῃ, φοβερὰς δ' ὠδῖνας ἀνέτλην
ἐς φάος ἐρχομένου, λαρὸν δ' ἐπὶ χείλεσι πρώτη
μαστὸν ἐ π ι σ χ ο μ έ ν η λευκῷ σ' ἔψισα γάλακτι.

Ὅθεν ἀείποτε τῇ μητρὶ ὁ μαζός, ἤτοι τὸ γάλα, ἦτο ὅπλον ὑπομιμνῆσκον τοὺς παῖδας τὰ ἱερὰ πρὸς τὴν μητέρα καθήκοντα, ὁσάκις μάλιστα οὗτοι φαίνονται ἀγνωμονοῦντες ἢ μὴ πειθόμενοι τῇ μητρί. «Μὰ τὸ γάλα ποὺ βύζαξες, παιδί μου, κάμε το» λέγουσι σήμερον αἱ μητέρες. Ἐν μεταγενεστέρῳ δὲ ἐπιγράμματι καὶ τῇ τροφῷ ἐκφράζεται εὐγνωμοσύνη. 'Ανθ. Παλ. Ζ', 458

Τὴν Φρυγίην Αἴσχρην, ἀγαθὸν γάλα, πᾶσιν ἐν ἐσθλοῖς
Μίκκος καὶ ζωὴν οὖσαν ἐγηροκόμει,
καὶ φθιμένην ἀνέθηκεν, ἐπεσσομένοισιν ὁρᾶσθαι
ἡ γρηῦς μαστῶν ὡς ἀπέχει χάριτας.

Ἐκ τῶν εἰρημένων χωρίων καταφαίνεται καὶ τοῦτο ὅτι πᾶσαι αἱ ἡρωίδες παρίστανται θηλάζουσαι τὰ τέκνα αὐτῶν βρέφη ὄντα. Καὶ ἐν τῇ Ἑκάβῃ θρηνοῦσα ἡ Πολυξένη λέγει πρὸς τὴν μητέρα «ὦ στέρνα μαστοί θ', οἵ μ' ἐθρέψαθ' ἡδέως». Ἡ δὲ δυστυχὴς Ἀνδρομάχη ἐν τῷ ὁμωνύμῳ τοῦ Εὐριπίδου δράματι λέγει στ. 224 «ὦ φίλταθ' Ἕκτορ, ἀλλ' ἐγὼ τὴν σὴν χάριν σοὶ καὶ ξυνήρων, εἴ τί σε σφάλλοι Κύπρις, καὶ μαστὸν ἤδη πολλάκις νόθοισι σοῖς ἐπέσχον», τ. ἔ. Ἐγώ, ἀγαπητὲ Ἕκτορ, σ' ἐβοήθουν, ὁσάκις εἶχες ἐρωτικὰς ἀποτυχίας, καὶ μάλιστα ἐθήλασα τὰ ἐξ ἄλλων γυναικῶν τέκνα σου». Οὐ μόνον δ' ἐκ τῶν Χοηφόρων, τῆς Ἠλέκτρας καὶ τοῦ Ὀρέστου διδασκόμεθα ὅτι ἡ Κλυταιμήστρα ἐθήλασε τὸν Ὀρέστην, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐν Ταύροις Ἰφιγενείας στ. 230, ἔνθα ἡ Ἰφιγένεια πρὸς τὸν παρόντα ἄγνωστον ἀδελφὸν λέγει «τὸν δ' ἐν Ἄργει δμαθέντα κλαίω σύγγονον, ὃν ἔλειπον ἐ π ι μ α σ τ ί δ ι ο ν ἔτι βρέφος, ἔτι νέον, ἔτι θάλος, ἐν χερσὶ μ α τ ρ ὸ ς π ρ ὸ ς σ τ έ ρ ν ο ι ς τ' Ἄργει σκηπτοῦχον Ὀρέστην». Πρβ. καὶ Ἰφ. Αὐλ. 1152, ἔνθα παρίσταται ὁ Ἀγαμέμνων φονεύσας τὸν πρότερον τῆς Κλυταιμήστρας ἄνδρα Τάνταλον καὶ ῥίψας κατὰ γῆς μεταξὺ τῶν αἰχμαλώτων τὸ τέκνον αὐτῆς, ἀφ' οὗ τοῦτο τῶν μαστῶν ἀπέσπασεν.

Ἡ τραγικὴ ποίησις ἀκολουθοῦσα καὶ ἐν τούτῳ τῷ ποιητῇ πανταχοῦ ποιεῖ τὰς ἡρωίδας αὐτῆς θηλαζούσας τὰ ἑαυτῶν βρέφη, οὐδαμοῦ δ' ἐμφανίζονται αἱ ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις λεγόμεναι τ ί τ θ α ι, ἐκ τοῦ τ ι τ θ ό ς, ἢ θ η λ ά σ τ ρ ι α ι, αἱ σημεριναὶ β υ ζ ά σ τ ρ α ι. Οὐχὶ ὀρθῶς μεταφράζεται τὸ Ὁμηρικὸν τ ι θ ή ν η διὰ τοῦ β υ ζ ά σ τ ρ α - β υ ζ ά χ τ ρ α, οἷον «μὰ πίσω γέρνει τὸ παιδὶ 'ς τὸν κόρφο τῆς β υ ζ ά χ τ ρ α ς» (Πάλλης Ἰλ. Ζ, 468) καὶ «ἔσκουξε ἐκεῖνο καὶ ἔγυρε 'ς τὸ στῆθος τῆς β υ ζ ά σ τ ρ α ς» (Πολυλᾶς), ἀλλὰ «κ' ἐκεῖνο μ' ἐντρομο φωνὴν ἐχώθη εἰς τῆς τ ρ ο φ ο ῦ του τοὺς κόλπους» (Ἀχ. Παράσχος ἐν Παρνασσῷ τόμ. Ζ', 1883, σελ. 948) καὶ «βλέπω τοῦ Ὀρέστη τὴ βυζάστρα αὐτὴ κλαμένη» (οὕτω μεταφράζει ὁ Γρυπάρης σελ. 40 τὸ τοῦ Αἰσχύλου Χοηφ. στ. 731 «τροφὸν δ' Ὀρέστου τήνδ' ὁρῶ κεκλαυμένην». Ὁ Εὐστάθιος ἐν ταῖς εἰς Ὅμηρον Παρεκβολαῖς σελ. 650,17 γράφει «Τὴν δὲ ῥηθεῖσαν ἀμφίπολον καὶ τιθήνην ἀνωτέρω ἔφη καὶ ταμίην, τὸ μὲν ἐκ τῆς κατ' οἶκον ἐνεργείας, ὁποία ἐν Ὀδυσσείᾳ ἡ τῆς Εὐρυκλείας καὶ τῆς Εὐρυνόμης, τὸ δὲ διὰ τὸ θηλάζειν τὸν βασιλικὸν παῖδα· ἔφη γάρ· φέρει δ' ἅμα παῖδα τιθήνη, γυνὴ ταμίη— τὴν δ' αὐτὴν καὶ τιθηνόν φασιν οἱ παλαιοί, λέγοντες καὶ ὅτι τιτθὴ μὲν γὰρ καὶ τροφὸς καὶ τιθήνη διαφέρουσι παρὰ τοῖς μὴ πενιχροῖς· τίτθαι μὲν γὰρ βαρυτόνως ἢ τιτθαὶ ὀξυτόνως αἱ τοὺς τιτθοὺς παρέχουσαι, ὅπερ ἐστὶ μαστούς, ἐξ ὧν καὶ βρέφος ὑποτίτθιον τὸ ὑπομάζιον· τιθηνοὶ δέ, ἔτι δὲ καὶ τροφοί, ὧν τὸ ἀρσενικὸν οἱ τροφεῖς, αἱ τὸν ἄλλον, φασί, πόνον μετὰ τὸν ἀπογαλακτισμὸν ἀναδεχόμεναι ἤγουν περιφέρουσαι καὶ προσπαίζουσαι τοῖς τροφίμοις καὶ ἄλλως ἐπιμελῶς ἐκτρέφουσαι».

Ἐῶντες χαίρειν τὰς ἐρεσχηλίας καὶ ἰσχνομυθίας τοῦ Εὐσταθίου ἀποφαινόμεθα ὅτι οὐδαμοῦ τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν ἀναφαίνονται αἱ μετὰ ταῦτα τ ί τ θ α ι, θ η λ ά σ τ ρ ι α ι, τ. ἔ. β υ ζ ά σ τ ρ α ι. Ἐκ τῆς εἰκοστῆς δευτέρας ῥαψῳδίας στ. 500 μανθάνομεν ὅτι ὁ Ἀστυάναξ ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ πατρὸς Ἕκτορος «μυελὸν οἶον ἔδεσκε καὶ οἰῶν πίονα δημόν· αὐτὰρ ὅθ' ὕπνος ἕλοι, παύσαιτό τε νηπιαχεύων, εὕδεσκ' ἐν λέκτροισιν, ἐν ἀγκαλίδεσσι τιθήνης». Καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ τ. 482 ὁ Ὀδυσσεὺς λέγει πρὸς τὴν Εὐρύκλειαν «Σὺ δέ μ' ἔτρεφες αὐτὴ τῷ σῷ ἐπὶ μαζῷ» (Πρβ. λ. 448), τ. ἔ. ἐπὶ τῷ σῷ κόλπῳ, οὐχὶ ἔτρεφες τῷ μαστῷ, διότι γινώσκομεν ἀλλαχόθεν Ὀδυσσ. α, 430 ὅτι ὁ Ὀδυσσεὺς τὴν Εὐρύκλειαν ἠγόρασεν ἀντὶ εἴκοσι βοῶν πρωθήβην ἔτι οὖσαν καὶ τιμῶν αὐτὴν ἴσα τῇ κεδνῇ ἀλόχῳ, «εὐνῇ δ' οὔποτ' ἔμεικτο, χόλον δ' ἀλέεινε γυναικός». Καὶ τέλος ἐπαναλαμβάνοντες κατὰ Πλάτωνα τὰ καλὰ δὶς καὶ τρὶς λέγομεν τὴν ἐπιτελεύτιον πρὸς τὸν Ἕκτορα ἱκεσίαν τῆς Ἑκάβης κόλπον ἀνιεμένης, τῇ δ' ἑτέρᾳ μαζὸν ἀνεχούσης «τάδε τ' αἴδεο καί μ' ἐλέησον αὐτήν, εἴποτέ τοι λ α θ ι κ η δ έ α μ α ζ ὸ ν ἐ π έ σ χ ο ν».

Τὸ ἐ π ι σ χ ε ῖ ν μ α ζ ὸ ν (Ἰλ. Χ, 77) φέρεται καὶ παρ' Εὐριπίδῃ, ὡς εἴδομεν, Ἀνδρ. 235 «καὶ μ α σ τ ὸ ν ἤδη πολλάκις νόθοισι σοῖς ἐ π έ σ χ ο ν» καὶ παρὰ τῷ Λουκιανῷ Ζεύξ. § 4 «τρέφει ἀνθρωπικῶς ἐ π έ -

χουσα τὸν γυναικεῖον μαστόν, τὸ δ' ἕτερον ἐκ τῆς ἵππου θηλάζει ἐς τὸν πωλικὸν τρόπον» καὶ παρὰ Διονυσίῳ τῷ Ἁλικαρνασσεῖ σελ. 203 «ἔνθα εἰκὼν κεῖται τοῦ πάθους λύκαινα παιδίοις δυσὶ τοὺς μαστοὺς ἐπίσχουσα, χαλκᾶ ποιήματα παλαιᾶς ἐργασίας» καὶ σελ. 218 «τήν τε τιθηνησαμένην τὰ παιδία καὶ μαστοὺς ἐπισχοῦσαν οὐ λύκαιναν εἶναί φασιν, ἀλλ' ὥσπερ εἰκὸς γυναῖκα κτέ.». Πρβ. καὶ σελ. 202 «λύκαινα δέ τις ἐπιφανεῖσα ἀνεδίδου τὰς θηλὰς τοῖς στόμασιν αὐτῶν». Φέρεται καὶ τὸ διδόναι τιτθὸν παρὰ τῷ Λυσίᾳ ὑπὲρ τοῦ Ἐρατ. 10 «πολλάκις ἡ γυνὴ ἀπῄει κάτω καθευδήσουσα ὡς τὸ παιδίον, ἵνα τὸν τιτθὸν αὐτῷ διδῷ καὶ μὴ βοᾷ». Ἐλέχθη δ' ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου Ι. 489 περὶ τοῦ Φοίνικος «ἐπεὶ οὐκ ἐθέλεσκες (Ἀχιλλεῦ) ἅμ' ἄλλῳ οὔτ' ἐς δαῖτ' ἰέναι οὔτ' ἐν μεγάροισι πάσασθαι, πρίν γ' ὅτι δή σ' ἐπ' ἐμοῖσιν ἐγὼ γούνεσσι καθέσσας ὄψου τ' ἄσαιμι προταμὼν καὶ οἶνον ἐπισχὼν» καὶ π. 444 «ἐπεὶ ἦ καὶ ἐμὲ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς πολλάκι γούνασι οἷσιν ἐφεσσάμενος κρέας ὀπτὸν ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν, ἐπέσχε τε οἶνον ἐρυθρόν» καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους Νεφ. 1381 «εἰ μέν γε βρῦν εἴποις, ἐγὼ γνοὺς ἂν πιεῖν ἐπέσχον». Πρβ. Εὐριπ. Ἰφ. Τ. 230 «ὃν ἔλιπον ἐπιμαστίδιον ἔτι βρέφος». Ἀλλ' ἐλέχθη καὶ μαστὸν ἢ θηλὴν ὑπέχειν, οἷον Εὐριπ. Ἴω. 1372 «ἡ τεκοῦσά με κρυφαῖα νυμφευθεῖσ' ἀπημπόλα λάθρα καὶ μαστὸν οὐχ ὑπέσχεν» (ἀλλὰ στ. 1492 «γάλακτι δ' οὐκ ἐπέσχον οὐδὲ μαστῷ τροφεῖα ματρὸς οὐδὲ λουτρὰ χερσίν»). Κόϊντ. Σμυρν. Ϛ', 141 «θρέψε θοή ποτε κεμμάς, ἐῷ δ' ἶσα φίλατο νεβρῷ μαζὸν ὑποσχομένη». Πλούτ. Ῥωμ. 21,1 «νηπίοις οὖσιν αὐτοῖς ἡ λύκαινα θηλὴν ὑπέσχε». Ψευδοπλ. π. παίδ. ἀγ. σελ. 3 c «αὐτὰς τὰς μητέρας τὰ τέκνα τρέφειν καὶ τούτοις τοὺς μαστοὺς ὑπέχειν» καὶ σ. 9 «εἰς παρηγορίαν πάλιν τὸν μαστὸν ὑπέχουσιν». Ἐν δὲ Βί. Ἀντων. Θ' φέρεται «λέγεται γοῦν, ὡς Ἱππίου ποτὲ τοῦ μίμου γάμοις ἑστιαθεὶς καὶ πιὼν διὰ νυκτός, εἶτα πρῳ τοῦ δήμου καλοῦντος, εἰς ἀγορὰν παρελθὼν ἔτι τροφῆς ἐμέσειε, τῶν φίλων τινὸς ὑποσχόντος (ἐνν. τῷ στόματι αὐτοῦ ἢ ἁπλῶς αὐτῷ) τὸ ἱμάτιον». Πρβ. Ὁμ. Ὀδ. Ι. 245. 309 «ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας—καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκε ἑκάστῃ» καὶ Εὐριπ. Κύκλ. 206 «πῶς μοι κατ' ἄντρα νεόγονα βλαστήματα; ἦ πρός τε μαστοῖς εἰσι χὑπὸ μητέρων πλευρὰς τρέχουσι;». Ἐλέχθη δὲ καὶ ὑπομάζιος-ὑπόμαζος ὑπομάσθιος καὶ ὑπομασθίδιος-ὑποτίτθιος, ὑποτιτθίδιον παιδάριον (Δελφ. ἐπιγρ.). Πρβ. καὶ τὸ ἐναντίον τοῦ ὑπομαστίδιος καὶ ὑποτίτθιος ἀπομαστίδιον (Εὐριπ. Ὑψ. 64,36) καὶ ἀπότιτθος. Εὕρηται καὶ ἐν ἐπιγράμματι τοῦ Βιάνορος ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ Γ', 101 τὸ ἐπίθετον ὑπουθάτιος «τὸν ὑπουθάτιον μόσχον ἄγει δάμαλις» (Ἴδε Lobeck Προλεγ. σ. 499). Παρασημειωτέον δ' ὅτι ὁ Dobree ἐν τῷ μνημονευθέντι χωρίῳ τοῦ Ἴωνος «μαστὸν οὐχ ὑπέσχεν» μετέβαλε τὸ ὑπέσχεν εἰς τὸ ἐπέσχεν. Ἀλλ' ἐν ἑκατέρῳ ῥήματι ἡ πρόθεσις ἔχει τὴν ἑαυτῆς δύναμιν, διὰ μὲν τοῦ ἐπέχειν μαστὸν δηλοῦται ὅτι ἔχομεν τὸν μαστὸν ἢ τὴν θηλὴν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ παιδός, διὰ δὲ τοῦ ὑπέχειν μαστὸν δηλοῦμεν ὅτι ἔχομεν τὸ στόμα τοῦ παιδὸς ὑπὸ τὴν θηλήν.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ ἀπορρήτων γνωστὸν ποιοῦμεν ὅτι ἐκ τοῦ τιτθός καὶ τοῦ ῥήματος λαμβάνω ἐσχηματίσθη ῥῆμα τιτθολαβῶ, ἀνθ' οὗ ὁ Κρατῖνος ἐχρήσατο τὸ βλιμάζω. Ἐτυμ. Μεγ. 200,37 «βλιμάζειν: τὸ τιτθολαβεῖν ἤγουν ψηλαφᾶν τὰ στήθη καὶ τοὺς μαστοὺς καταλαμβάνειν τῇ ἁφῇ καὶ ἅπτεσθαι τῶν ἀπορρήτων μελῶν τῶν γυναικείων καὶ διεγείρειν τὰς ἐπιθυμίας, ὥς φησι Κρατῖνος· Ὡς δὲ μαλακὸν καὶ τέρεν τὸ χρωτίδιόν ἐστ' ὦ θεοί· καὶ γὰρ ἐβλίμαζον αὐτήν, ἣ δ' ἐφρόντιζ' οὐδὲ ἕν». Φέρεται δὲ τὸ βλιμάζω καὶ παρὰ τῷ Λουκιανῷ συνημμένον τῷ ἀναφλῶ ἐν τῷ Λεξιφάνει § 12 ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ μαλάσσειν τὰ ἀπόρρητα «Μῶν ἐκεῖνον—φὴς Δίωνα τὸν καταπύγονα καὶ λακκοσχέαν, τὸν μύρτωνα [1] καὶ σχινοτρώκταν νεανίσκον, <τὸν> ἀναφλῶντα καὶ βλιμάζοντα, ἥν τινα πεώδη καὶ πόσθωνα αἴσθηται;». Εἶναι δὲ τὸ καταπύγων, τὸ λακκοσχέας (Φώτ. λ.) καὶ τὸ μύρτων ὀνόματα ἐπὶ τῶν μαλακῶν λεγόμενα, τὸ δὲ σχινοτρώκτης ἢ σχινοτρώξ τάσσεται ἐπὶ τῶν καλλωπιζομένων καὶ λευκαινόντων τοὺς ὀδόντας (Ἴδε Κόντον εἰς Γλωσσ. Παρ. σελ. 376 κἑ.). Ἔπλασε δ' ὁ Λουκιανὸς παίζων ἐν τῷ Ψευδολογιστῇ § 24 ἐκ τοῦ βλιμάζειν τῇ χειρὶ τὸ παρακεκομμένον ῥῆμα χειροβλιμᾶσθαι (οὐχὶ χειροβλημᾶσθαι Cobet Var. Lect. σ. 324), ὅπερ ἐμβάλλει εἰς τὸ στόμα τινὸς μετ' ἄλλων λεξιδίων, οἵων τοῦ τροπομάσθλης καὶ τοῦ ῥησιμετρεῖν καὶ τοῦ ἀθηνιῶ καὶ τοῦ ἀνθοκρατεῖν καὶ τοῦ σφενδικίζειν ἐπιλέγων «κακὸν κακῶς σε ὁ λόγιος Ἑρμῆς ἐπιτρίψειεν αὐτοῖς λόγοις. Ποῦ γὰρ ταῦτα τῶν βιβλίων εὑρίσκεις; ἐν γωνίᾳ που τάχα τῶν ἰαλέμων τινὸς ποιητῶν κατορωρυγμένα, εὐρῶτος καὶ ἀραχνίων μεστά, ἢ που ἐκ τῶν Φιλαινίδος δέλτων, ἃς διὰ χειρὸς ἔχεις».

Παρασημειωτέον δ' ὅτι ὁ Ἀριστοφάνης εἶπεν ἐν τῇ Εἰρήνῃ στ. 863 «τί δῆθ', ὅταν ξυνὼν τῶν τιτθίων ἔχωμαι;», ἐν δὲ τῷ Πλούτῳ 1068 «τῶν τιτθίων ἐφάπτεταί σου».

Ῥῆμα δὲ τιτθιολαβεῖν, ὅπερ ἀρνεῖται ὅτι εἶναι Ἑλληνικὸν ὁ

[1] Πρβ. μύρτον σελ. 24.

Kock, ζητεῖ ὁ Naber ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Μενάνδρου (733) ἀντὶ τοῦ *τιτθολαβεῖν* ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1880, σελ. 413

> ἐὰν δὲ κινήσῃ μόνον τὴν Μυρτίλην
> ταύτην τις ἢ *τίτθην καλῇ* (τιτθιολαβῇ Nab.) πέρας [1] ποιεῖς
> λαλιᾶς. Τὸ Δωδωναῖον ἄν τις χαλκίον,
> ὃ λέγουσιν ἠχεῖν, ἣν παράψηθ' ὁ παριών,
> τὴν ἡμέραν ὅλην, καταπαύσαι θᾶττον ἢ
> ταύτην λαλοῦσαν· νύκτα γὰρ προσλαμβάνει.

Ἀντὶ τοῦ ἀμαρτύρου *τιτθιολαβῇ*, ὅπερ ἔπλασεν ὁ Naber χάριν τοῦ μέτρου, ἡμεῖς νομίζοντες ὅτι ἐνταῦθα πρόκειται περὶ λαλιστάτου γυναίου, ὃ καὶ ἡ ἐλαχίστη ἀφορμὴ ποιεῖ νὰ λαλῇ ἀκαταπαύστως, εἰκάζομεν ὅτι ἐν τῷ *τίτθην καλῇ* λανθάνει τι, ὅπερ πᾶσαν γυναῖκα καὶ δὴ καὶ ἑταίραν ἐρεθίζει. Τί δὲ ἐρεθιστικώτερον τῆς ὑπομνήσεως τῆς ἡλικίας; Ἐὰν γράψωμεν ἢ *τήθην καλῇ* «ἢ τὴν λέγῃ κανεὶς μάμμην (γιαγιά, δηλ. γραῖαν, Ἑκάβην)», θὰ ἔχωμεν τὸν λόγον τῆς ἀκατασχέτου λαλιᾶς. Περὶ τῆς συγχύσεως τοῦ *τήθη* καὶ *τίτθη* ἔγραψαν ὁ Cobet καὶ ὁ Κόντος (Ἴδε Ἐπετηρ. Παν. Θεσσαλονίκης τόμ. Α΄, σελ. 246 κἑ. Πρβ. καὶ Mnem. 1882, σελ. 49).

ΚΕΦ. Ϛ΄.

ΣΥΝΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ

Καὶ τῶν ῥημάτων τούτων ποικίλη ἡ χρῆσις ὑπάρχει. Καταλέγοντες ταῦτα προτάσσομεν τὰ ῥήματα *ὀπιπεύειν*, *πειρᾶν*, *δαρίζειν* καὶ *διακορεῖν* ἢ *διακορεύειν* καὶ τὰ συνωνυμοῦντα αὐτῷ ἀντὶ τοῦ εὐρυτέρως καὶ γενικωτέρως κειμένου *διαφθείρω*, *φθείρειν*, ὅθεν τὸ *παρθενοφθόρος* καὶ *παιδοφθόρος*, *ἀρρενοφθόρος*, ἐξ ὧν τὰ ῥήματα *παιδοφθορῶ*, *ἀρρενοφθορῶ*. Πρβ. *ἀδελφοφθορεῖν*, **ἀδελφοτεκνοφθορεῖν*, **μιαιφθορεῖν*, *ἀλληλοφθορεῖν*, *δωματοφθορεῖν*, *θυμοφθορεῖν*, *λαθροφθορεῖν*, *ἁλιφθορεῖν*. Τούτοις ἐπιτάσσομεν τὰ γενικὰ καὶ εὔφημά πως *μείγνυμαι* καὶ *συνουσιάζω* ἐκ τοῦ *συνουσία*, τὸ *ἀφροδισιάζω* ἐκ τοῦ *ἀφροδίσιος*, μεθ' ἃ ἐπακολουθεῖ ὁ καθαρὸς εὐφημισμὸς καὶ τέλος τῆς ἀκολάστου κυρίως κωμῳδίας καὶ ἐν γένει τὰ ἐν τῷ στόματι τοῦ λαοῦ φερόμενα ῥήματα.

1 Φθάνει εἰς τὸ ἔσχατον τῆς φλυαρίας (Ἴδε Cobet N. L. σελ. 71).

1. ὀπιπεύειν

Τὸ *ὀπιπεύω* ἐκ τῆς ῥίζης οπ τοῦ *ὄπωπα* δηλοῖ τὸ βλέπω μετὰ πολλῆς προσοχῆς. Ἀλλ' ἐν Ὀδυσσείας τ. 67 ἐκ τῶν πραγμάτων συμπαρομαρτεῖ καὶ ἡ ἔννοια τῆς ὀφθαλμοπορνίας. Ὁ ἄγνωστος ἔτι Ὀδυσσεὺς «μνηστήρεσσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων» *ὀπιπεύει*, περισκοπεῖ ἐντεταμένως τὸν οἶκον καθ' ὅλην τὴν νύκτα. Τοῦτο ἰδοῦσα ἡ Μελανθὼ καὶ ὡς Μελανθὼ σκεπτομένη λέγει ἀπειλητικῶς πρὸς αὐτὸν «ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις διὰ νύκτα Δινεύων κατὰ οἶκον, *ὀπιπεύσεις δὲ γυναῖκας*;». Ἐν ἄλλαις λέξεσι ὁ Ὀδυσσεὺς ὑπὸ τῆς Μελανθοῦς ἐλέγχεται ὡς *γυναικοπίπης*. Οὕτως ὁ Πάρις ὑπὸ τοῦ Διομήδους ὀνειδίζεται ὡς *παρθενοπίπης* ἐν Λ, 385 «τοξότα, λωβητήρ, κέρᾳ ἀγλαέ, *παρθενοπῖπα*». Ἐν δὲ τῇ Γ ῥαψῳδίᾳ στ. 39 ὀνειδίζεται ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος ὡς *γυναιμανής*, «Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, *γυναιμανές*, ἠπεροπευτὰ κτἑ». Πρβ. Β, Πέτρ. 2,14 «*ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος*». Τῷ *γυναικοπίπης* καὶ τῷ *παρθενοπίπης* ὅμοια εἶναι τὸ *ἀρρενοπίπης*, τὸ *παιδοπίπης* καὶ τὸ *πυρροπίπης*. Τὸ παρὰ τῷ Σουΐδα «*οἰνοπίπας* τὰς τοὺς οἴνους περισκοποσούσας» ἐκ τῶν Θεσμοφοριαζουσῶν τοῦ Ἀριστοφάνους στ. 396 «*τὰς οἰνοπίπας*, τὰς προδότιδας κτλ.» εἶναι ἐσφαλμένη γραφὴ τοῦ *οἰνοπότιδας*. Φέρεται δὲ καὶ παρὰ τῷ Αἰλιανῷ π. Ζῴ. Α΄, 13 τὸ *ἐποφθαλμιᾶν* «οἷα δήπου νεανίαι ἀκόλαστοι μείρακος παραθεούσης εὖ μάλα ὡρικῆς *ἐποφθαλμιάσαντες*, *ἵενται κατὰ μῖξιν οἰστρούμενοι*». Πρβ. Γ΄, 44. Περὶ τοῦ *ὀμματείου ἔρωτος* ἴδε τὰ ἐν τῷ εἰς Χατζιδάκιν Ἀφιερώματι γεγραμμένα σελ. 105 κἑ.

2. πειρᾶν—πειρᾶσθαι

Τὸ ῥῆμα *πειρᾶν* τυγχάνει ἐρωτικὸν ὂν ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ παρ' ἡμῖν συνήθους *πειράζω*, οἷον *πειρῶ γυναῖκα* ἢ *παιδίσκην*, κτλ., τουτέστι λόγους προσφέρω γυναικὶ ἢ παιδίσκῃ περὶ συνουσίας, πειρῶμαι ὁπωσδήποτε πεῖσαι γυναῖκα ἢ παιδίσκην παρασχεῖν μοι ἑαυτήν, ἐπιχειρῶ γυναικὶ ἢ παιδίσκῃ μιγῆναι, δεόμενος, θωπεύων, ὑπισχνούμενος, ἁπτόμενος, ἕλκων, κτλ. Καὶ ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ φωνῇ εὑρίσκεται ἐνίοτε τὸ ῥῆμα *tento* ἐπὶ τῆς ἐννοίας ταύτης κείμενον. Οὐ μόνον δ' ἐπὶ ἀνδρὸς τάττεται τὸ ἐνεργητικὸν ῥῆμα *πειρῶ* ἀλλὰ καὶ ἐπὶ γυναικὸς εἰς ἔρωτα προκαλουμένης ἄνδρα καὶ λόγους αὐτῷ περὶ μείξεως προσφερούσης. Ἐν τῷ Κύκλωπι τοῦ Εὐριπίδου στ. 581 λέγεται «οὐκ ἂν φιλήσαιμ'· αἱ Χάριτες πειρῶσί με». Ὡς δὲ λέγεται ἐνεργητικῶς *πειρῶ*

τ ι ν α, οὕτω καὶ παθητικῶς π ε ι ρ ῶ μ α ι ὑ π ό τ ι ν ο ς καὶ κατ' ἀόριστον ἐ π ε ι ρ ά θ η ν ὑ π ό τ ι ν ο ς καὶ κατὰ παρακείμενον π ε π ε ί ρ α μ α ι ὑ π ό τ ι ν ο ς. Διὰ μακρῶν περὶ τ ο ῦ π ε ι ρ ᾶ ν - π ε ι ρ ᾶ σ θ α ι διέλαβεν ὁ ἀείμνηστος Κόντος ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι 'Αθηναίῳ τόμ. Ζ', σελ. 157—164.

2. ὀ α ρ ί ζ ε ι ν, ὀ α ρ ι σ τ ύ ς, κτλ.

Τὸ ὀ α ρ ί ζ ε ι ν παράγωγον τοῦ ὄ α ρ (= ἡ σύζυγος 'Ιλ. Ε, 486. Ι. 327) ὃν ἐκ τοῦ ο τοῦ ἀθροιστικοῦ καὶ τῆς ῥίζης σ ε ρ, ἐξ ἧς τὸ ε ἴ ρ ω, ἐδήλου κατ' ἀρχὰς τὸ διαλέγεσθαι ὁμοίως τῇ συζύγῳ ἤγουν στοργικῶς καὶ οἰκείως, οἷον Ζ, 516 «αἶψα δ' ἔπειτα Ἕκτορα δῖον ἐτετμεν ἀδελφεόν, εὖτ' ἄρ' ἔμελλε στρέψεσθ' ἐκ χώρης, ὅθι ἧ ὀ ά ρ ι ζ ε γ υ ν α ι κ ί» (Πρβ. στ. 400—502)· ἔπειτα δὲ καθόλου διαλέγεσθαι τρυφερῶς καὶ ἐρασμίως, θωπευτικῶς καὶ γλυκέως κατὰ τὸν τρόπον τῶν ἐρώντων (κοινῶς γλυκομιλῶ, ζαχαρώνω), οἷον Χ, 126 «οὐ μέν πως νῦν ἔστιν ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης τῷ ὀ α ρ ι ζ έ μ ε ν α ι ἅ τε παρθένος ἠίθεός τε—παρθένος ἠίθεός τ'— ὀ α ρ ί ζ ε τ ο ν ἀλλήλοιιν». Τοῦ ὀ α ρ ί ζ ω ἐποιήσαντο χρῆσιν καὶ μεταγενέστεροι. 'Εκ τοῦ ὀ α ρ ί ζ ω παρήχθη τὸ ὀ α ρ ι σ τ ή ς δηλοῦν ὅ,τι καὶ τὸ ἑταῖρος ('Οδ. τ, 179) καὶ τὸ ὀ α ρ ι σ τ ύ ς, ὅπερ ἐν Ξ, 216 παρίσταται ὡς ἕν τι τῶν θελκτηρίων τοῦ κεστοῦ τῆς 'Αφροδίτης «ἐν δ' ὀ α ρ ι σ τ ὺ ς π ά ρ φ α σ ι ς, ἥ τ' ἔκλεψε νόον πύκα περ φρονεόντων», ἐν ᾧ θαυμασίως ὁ ποιητὴς χαρακτηρίζει τὴν ὀ α ρ ι σ τ ὺ ν ὡς π ά ρ φ α σ ι ν, παραπλάνησιν (κοινῶς ξελόγιασμα), ἣν ὀ α ρ ι σ τ ὺ ν π ά ρ φ α σ ι ν πάλιν ὁ ποιητὴς κατὰ τὴν ἑαυτοῦ συνήθειαν ἐσαφήνισε διὰ τοῦ «ἥ τ' ἔκλεψε νόον πύκα περ φρονεόντων». 'Ο 'Ησίοδος ἐν μὲν τῇ Θεογονίᾳ στ. 205 ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας ἐχρήσατο τῷ ὄ α ρ ο ς «παρθενίους τ' ὄάρους μειδήματά τ' ἐξαπάτας τε», ἐν δὲ τοῖς Ἔργοις στ. 787 τῷ ὀ α ρ ι σ μ ό ς «ψεύδεα θ' αἱμυλίους τε λόγους κ ρ υ φ ί ο υ ς τ' ὀ α ρ ι σ μ ο ύ ς». Εἶπε δὲ καὶ ὁ Καλλίμαχος ἐν 'Αποσπάσματι 118 «ἡ παῖς ἡ κατάκλειστος, τὴν οἵ φασι τεκόντες ε ὐ ν α ί ο υ ς ὀ α ρ ι σ μ ο ὺ ς ἔχθειν ἶσον ὀλέθρῳ», ὑπὸ δὲ τοῦ Μουσαίου ἐν τοῖς καθ' 'Ηρὼ καὶ Λέανδρον στ. 131 ἐρρήθη «ὅτ' ἠιθέοισιν ἀπειλέουσι γυναῖκες, Κ υ π ρ ι δ ί ω ν ὀ ά ρ ω ν αὐτάγγελοί εἰσιν ἀπειλαί» (Σχολ. «τῶν διὰ τῆς μίξεως ὁμιλιῶν»), ἐν δὲ στ. 230 «π α ν ν υ χ ί ω ν δ' ὀ ά ρ ω ν κρυφίους ποθέοντες ἀέθλους πολλάκις ἠρνήσαντο μολεῖν θαλαμηπόλον ὄρφνην».

3. δ ι α π α ρ θ ε ν ε ύ ε ι ν — δ ι α κ ο ρ ε ῖ ν — δ ι α κ ο ρ ε ύ ε ι ν, κτλ.
λατ. d e v i r g i n a r e

'Η φυλακὴ τῆς παρθενίας παρὰ τοῖς νεωτέροις Ἕλλησι καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐθεωρεῖτο μέγα τι καὶ ἱερὸν τῆς κόρης καθῆκον. Τοῦτο ἀποδεικνύουσι τὰ κατὰ πολλοὺς τρόπους ἑορταζόμενα ἔθιμα, ὡς διδάσκει ὁ Ν. Πολίτης ἐν τόμ. Γ', σελ. 302 κἑ. καὶ σ. 321 τῶν Λαογραφικῶν Συμμείκτων. 'Ο δ' Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου λόγῳ § 182 γράφει «Οὕτω γὰρ ἦσαν πρὸς τὰς αἰσχύνας χαλεποί, καὶ περὶ πλείστου τῶν τέκνων τὴν σωφροσύνην ἐποιοῦντο, ὥστ' ἀνὴρ εἷς τῶν πολιτῶν, εὑρὼν τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα διεφθαρμένην, καὶ τὴν ἡλικίαν οὐ καλῶς διαφυλάξασαν μέχρι γάμου, ἐγκατῳκοδόμησεν αὐτὴν μεθ' ἵππου εἰς ἔρημον οἰκίαν, ὑφ' οὗ προδήλως ἔμελλεν ἀπολεῖσθαι συγκαθειργμένη. Καὶ ἔτι καὶ νῦν τῆς οἰκίας ταύτης ἕστηκε τὰ οἰκόπεδα ἐν τῷ ὑμετέρῳ ἄστει, καὶ ὁ τόπος οὗτος καλεῖται παρ' ἵππον καὶ κόρην»[1]. 'Ο Cobet ἐν V a r. L e c t. σ. 640 ὀβελίζων τὸ δ ι ε φ θ α ρ μ έ ν η ν κ α ὶ γράφει «Aut illud dicendum est a s p e r e et d u r i t e r, aut hoc s c i t e et c a s t e. Aeschinem id fecisse putemus?». Τὸ ῥῆμα δ ι α φ θ ε ί ρ ε ι ν εἶναι γενικόν, διὸ ὁ ῥήτωρ ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ διασαφηνίσῃ τὸ δ ι ε φ θ α ρ μ μ έ ν η ν (Ἴδε 'Επετηρ. Φιλοσ. Σχολ. Πανεπ. Θεσσαλονίκης τόμ. Β', σελ. 342 κἑ.). 'Ο Πολυδεύκης ἐν τῷ 'Ονομαστικῷ βιβλ. Γ', 42 γράφει «Τὸ δὲ τῆς παρθένου π α ρ θ ε ν ί α ν ἀ φ ε λ έ σ θ α ι δ ι α κ ο ρ ε ῦ σ α ι λέγουσιν, ὡς 'Αριστοφάνης (Θεσμοφ. 480)

οὗτός με διεκόρευσεν οὖσαν ἑπτέτιν[2]

καὶ δ ι α π α ρ θ ε ν ε ύ ε τ α ι δ' 'Ηρόδοτος (IV 168) εἴρηκεν, δ ι α π ε π α ρ θ ε ν ε υ μ έ ν η καὶ δ ι α π ε π α ρ θ ε ν ε υ κ ό τ α, τὸ μὲν πρότερον Διοκλῆς (Ι. 16 Κ), τὸ δὲ δεύτερον Ἄλεξις (ΙΙ. 314 Κ) οἱ κωμικοί. 'Αριστοφάνης δὲ Γλαύκῳ (ΙΙ. 75 Κ) 'καλύψας +κύματος+ τριβωνίῳ διεπαρθένευσα'». Σημειωτέον δ' ὅτι οἱ μὲν κώδικες τοῦ 'Αριστοφάνους ἔχουσι δ ι ε κ ό ρ ε υ σ ε ν, ὁμοίως τοῦ Πολυδεύκους, πλὴν τοῦ Παρισιακοῦ ἔχοντος δ ι ε κ ό ρ η σ ε ν, ἣν γραφὴν ἐτήρησαν οἱ ἐκδόται τοῦ 'Αριστοφάνους. 'Ο τύπος δ ι α κ ο ρ ε ῖ ν εὕρηται καὶ παρὰ τῷ Αἰλιανῷ περὶ Ζῴ. ΙΑ', 16 «μύρμηκες δὲ τὴν μᾶζαν τὴν τῆς δ ι α κ ο ρ η θ ε ί σ η ς διαθρύψαντες». 'Ο δὲ Σουΐδας γράφει δ ι α κ ε κ ο ρ ῆ σ θ α ι: διαπεπαρθενεῦσθαι, τετμῆσθαι τῇ μίξει» καὶ «δ ι α κ ο ρ ῶ: κόρην διαφθείρω». 'Ο Λουκιανὸς ἐν μὲν τῷ Τοξάριδι § 25 ἐποιήσατο χρῆσιν τοῦ δ ι α κ ο ρ ε ῖ ν «ὁ δὲ ἀράμενος τὴν νύμφην ἀπῄει εἰς τὸν θάλαμον καὶ μετ' ὀλίγον προῆλθε δ ι α κ ο ρ ή σ α ς αὐτήν», πανταχοῦ δ' ἀλλαχοῦ τοῦ τύπου δ ι α κ ο ρ ε ύ ε ι ν, οἷον 'Εναλ. Διαλ. 7,1 «ταύτην, ὦ Ζέφυρε, τὴν δάμαλιν, ἣν διὰ τοῦ πελάγους ἐς Αἴγυπτον ὁ 'Ερμῆς ἄγει, ὁ Ζεὺς δ ι ε κ ό ρ ε υ σ ε ν ἁλοὺς

[1] Πρβ. Αἰλιαν. π. Ζῴ. ΙΑ', 16.

[2] 'Επτέτιν καὶ ὁ Θησεὺς κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Τζέτζου εἰς Λυκόφρ. 103 διεκόρευσεν τὴν 'Ελένην.

ἔρωτι» καὶ ΙΓ′, 1 «οὐ καλὰ ταῦτα, ὦ Πόσειδον· εἰρήσεται γὰρ τἀληθές· ὑπελθών μου τὴν ἐρωμένην εἰκασθεὶς ἐμοὶ διεκόρευσας τὴν παῖδα· ἡ δὲ ᾤετο ὑπ᾽ ἐμοῦ ταῦτα πεπονθέναι» καὶ 2 «ἡ Τυρὼ δ᾽ οὐδὲν δεινὸν πέπονθεν οἰομένη ὑπὸ σοῦ διακεκορεῦσθαι» καὶ Ἑταιρ. Διαλ. ΙΑ′, 2 «ὁποτέραν λέγεις; δύο γάρ εἰσι· τὴν ἐκ Πειραιῶς, τὴν ἄρτι διακεκορευμένην, ἧς ἐρᾷ Δάμυλλος ὁ τοῦ νῦν στρατηγοῦντος υἱός, ἢ τὴν ἑτέραν, ἣν Παγίδα ἐπικαλοῦσιν;». Φέρεται δὲ τὸ διακορεύειν καὶ παρὰ τῷ Ἀρτεμιδώρῳ Β′, 65 (σ. 156,24) «εἰ δέ τις γυναῖκα διακεκορευμένην λαμβάνοι κτἑ» καὶ παρὰ τῷ Σωρανῷ περὶ Γιν. Παθ. Α′,7 «ταῖς προηλικεστέραις καὶ ἤδη διακεκεκορευμέναις». Πρβ. καὶ Σουΐδαν «διακορεῦσαι: διαπαρθενεῦσαι, οἱονεὶ διατεμεῖν». Ὁ τύπος διακορΙΣθῆναι φέρεται ἐν τοῖς εἰς Λυκόφρονα Σχολίοις σελ. 139,14 Sch., ὁ δὲ τύπος διακορηθῆναι ἐν σελ. 133,30. Οὐδὲν δ᾽ ἄλλο εἶναι ὁ τύπος διακορΙΣθῆναι ἢ ἐσφαλμένη γραφὴ τοῦ διακορΗθῆναι. Καὶ παρὰ Ἡσυχίῳ ἀντὶ τοῦ «δια<κε>κόρΙΣται: διαπαρθενεύεται» γραπτέον «διακεκόρΗται: διαπαρθενεύεται». Πρβ. «διεκόρησε: διέφθειρε κόρην, διεπαρθένευσε». Ὁμοίως πρέπει νὰ καταχωρισθῇ εἰς τὸ κείμενον ἡ διόρθωσις τοῦ Wolf διακορηθεῖσα ἀντὶ τοῦ διακορισθεῖσα παρὰ Θωμᾷ τῷ Μαγίστρῳ σελ. 104,16 Ritsch. Ἐν τοῖς Λεξικοῖς μνημονεύεται καὶ τὸ οὐσιαστικὸν διακόρησις ἐκ τοῦ Σχολιαστοῦ τοῦ Ὁμήρου καὶ τῶν εἰς Λυκόφρονα Σχολίων, ἔτι δ᾽ ἐκ τοῦ Ἰωσήπου Ἰουδ. Ἀρχαιολ. Ζ′, 170 «μῖσος δ᾽ εὐθέως μετὰ τὴν διακόρησιν εἰσέρχεται τὸν Ἀμνῶνα», ἀνθ᾽ οὗ φέρεται καὶ γραφὴ κορείαν, ἣν καὶ κατεχώρισεν εἰς τὸ κείμενον ὁ Naber ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Ἰωσήπου τόμ. Β′, σελ. 120,6 Teubn. καὶ ὁ Niese τόμ. Β′, σ. 127,14.

Τὸ δὲ διαπαρθενεύω—διαπαρθενεύομαι φέρεται καὶ παρὰ τῷ Πλουτάρχῳ Ἠθ. σελ. 242 C «κρύφα τις διαπαρθενευθεῖσα καὶ διαφθείρασα τὸ βρέφος οὕτως ἐνεκαρτέρησε μηδεμίαν προενεγκαμένη φωνήν, ὥστε καὶ τὸν πατέρα καὶ ἄλλους πλησίον ὄντας λαθεῖν ἀποκυήσασα» καὶ Ῥωμύλ. Δ′, 5 «καίτοι τοῦτο παθεῖν αὐτὴν ἐξαπατηθεῖσαν λέγουσιν ὑπὸ τοῦ Ἀμουλίου διαπαρθενευθεῖσαν ἐν ὅπλοις ἐπιφανέντος αὐτῇ καὶ συναρπάσαντος» καὶ παρὰ τῷ Ἁρμενοπούλῳ Δ′, 10 (σ. 578 Η) «ἐὰν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ γάμου διαπεπαρθενευμένην εὕρῃ, ἣν ὡς παρθένον ὁ ἀνὴρ ταύτης ἠγάγετο, καὶ δείξῃ τοῦτο παραυτίκα δι᾽ ἐναργοῦς ἀποδείξεως, διαλύεσθαι καὶ τοῦτον τὸν γάμον ὁ Πατρίκιος ἔλεγε, μὴ καταχρινομένης τῆς γυναικὸς ἐπὶ μοιχείᾳ διὰ τὸ πρὸ τοῦ γάμου πεπλημμεληκέναι τὸ ἁμάρτημα». Παρὰ τῷ Ἀλκίφρονι Δ′, 17,4 (σ. 139,9 Teubn.) φέρεται «καὶ τὴν πρώτην ἀφροδίτην ἔμαθον παρ᾽ αὐτοῦ σχεδόν· οὗτος γάρ με διεπαρθένευσεν ἐκ γειτόνων οἰκοῦσαν». Πρβ. Λόγγ. Γ′, 19,2 «ἐγὼ γυνὴ τυγχάνουσα πέπονθα νῦν οὐδέν· πάλαι γάρ με

ταῦτα ἀνὴρ ἄλλος ἐπαίδευσε μισθὸν τὴν παρθενίαν λαβὼν» καὶ 3 «μέμνησο ὅτι σε ἄνδρα ἐγὼ πρὸ Χλόης πεποίηκα» λέγει ἡ Λυκαίνιον, δηλ. ἤθεόν σε ὄντα ἀμύητον καὶ ἀπείρατον ἢ ὅλως ἀπαίδευτον ἀφροδίτης ἐγὼ ἄνδρα ἐποίησα.

Φέρεται δὲ καὶ τὸ οὐσιαστικὸν διαπαρθένευσις ἐν τοῖς Ἐπιμερισμοῖς τοῦ Ἡρῳδιανοῦ σελ. 20 «διακόρησις: ἡ διαπαρθένευσις» καὶ παρὰ Κυρίλλῳ τῷ Ἀλεξανδρείας ΟΗ, 544 D Mi. Ἐν γλωσσαρίῳ μνημονεύεται καὶ τὸ διαπαρθενευτής. Πρβ. διακοριστὴς (ὀρθότ.—ητής).

Κεῖται δ᾽ ἐν τοῖς τοῦ Ἱπποκράτους π. Ἀέ. 17 καὶ τὸ ῥῆμα ἀποπαρθενεύομαι «οὐκ ἀποπαρθενεύονται δὲ (αἱ Σκυθίδες), μέχρι ἂν τῶν πολεμίων τρεῖς ἀποκτείνωσι», τὸ δὲ ἀποπαρθενόω ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ Σιραχ Κ′, 3 «ἐπιθυμία εὐνούχου ἀποπαρθενῶσαι νεάνιδα».

Ἡ διαπαρθένευσις ὑπ᾽ Ἀγαθίου τοῦ Σχολαστικοῦ ἐδηλώθη ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ Ε′, 294,19 κἑ. ὡς ἅλωσίς τις πύργου

> Οὔπω δ᾽ ἐξαλάπαξα φίλης πύργωμα κορείης·
> ἀλλ᾽ ἔτ᾽ ἀδηρίτῳ σφίγγεται ἀμβολίῃ.
> Ἔμπης ἢν ἑτέροιο μόθου στήσωμεν ἀγῶνα,
> ναὶ τάχα πορθήσω τείχεα παρθενίης,
> οὐδ᾽ ἔτι με σχήσουσιν ἐπάλξιες· ἢν δὲ τυχήσω,
> στέμματα σοὶ πλέξω, Κύπρι, τροπαιοφόρε.

Ὁ Πίνδαρος ἐν τοῖς Ἰσθμιονίκοις Η′, 95 τὴν διακόρησιν τῆς Θέτιδος ὧδε ἐκφράζει «λύοι κεν χαλινὸν ὑφ᾽ ἥρωι παρθενίας», περὶ οὗ ὁ Σουΐδας «λύει δὲ χαλινὸν παρθενίας ἀντὶ τοῦ διακορεῖ». Πρβ. Εὐριπ. Ἀλκ. 177 «ὦ λέκτρον, ἔνθα παρθένει᾽ ἔλυσα ἐγὼ» καὶ νοθευόμενον στίχον ἐν Ὀδυσσείας Λ, 245 «λῦσε δὲ παρθενίην ζώνην, κατὰ δ᾽ ὕπνον ἔχευεν» καὶ Ἀπολλών. Ἀργοναυτ. Α′, 287 «ᾧ ἔπι μούνῳ μίτρην πρῶτον ἔλυσα καὶ ὕστατον». Σύνθετον δ᾽ ἐκ τοῦ λύειν καὶ ζώνη φέρεται τὸ λυσίζωνος. Σουΐδ. «λυσίζωνος γυνή: ἡ ἀνδρὶ πλησιάσασα· αἱ γὰρ παρθένοι μέλλουσαι πρὸς μῖξιν ἔρχεσθαι ἀνετίθεσαν τὰς παρθενικὰς αὐτῶν ζώνας τῇ Ἀρτέμιδι». Τὰ δὲ δῶρα τὰ διδόμενα τῇ διαπαρθενευθείσῃ ἐλέγοντο διαπαρθένια, ὡς λέγει ὁ Πολυδεύκης Γ′, 36 «καὶ διαπαρθένια δὲ δῶρα τὰ ὑπὲρ τοῦ τὴν παρθενίαν ἀφελέσθαι ὠνόμασεν Ἄμφις ὁ κωμικὸς (Ἀπ. ΙΙ. 49 Κ.)». Ἴδε καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Πολίτου γεγραμμένα ἐν τῷ μνημονευθέντι συγγράμματι σελ. 303 κἑ.

Ἡ ἀπολέσασα τὴν παρθενίαν ἢ κορείαν ἐλέγετο ἀπάρθενος, οἷον Θεόκρ. Β′, 42 «ὅς με τάλαιναν ἀντὶ γυναικὸς ἔθηκε κακὰν καὶ ἀπάρθενον εἶμεν», ὅπερ ὁ Σχολιαστὴς ἑρμηνεύει «ὅστις με ἀντὶ γαμετῆς γυναικὸς ἀπαρθένευτον ἐποίησε καὶ ἄκοσμον», ἄλλος δὲ πάλιν «ὅστις

με—ἀναίσχυντον πεποίηκεν τὴν ταῖς παρθένοις συνοικοῦσαν σωφροσύνην διαφθείρασαν· οὐ γὰρ ἐκπάρθενος, ἀλλ' ἔτι κόρη οὖσα τῷ Δέλφιδι κεκοινώνηκεν». Ἴδε καὶ τὰ γεγραμμένα κατωτέρω λ. τρυπᾶν.

Ἐν τῷ δημώδει λόγῳ σύνηθες τὸ ῥῆμα χαλνῶ—ἐχάλασα—ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ διακορεύειν, οἷον τὴ χάλασε, τὴ βρῆκε χαλασμένη, χαλασμένο κορίτσι, τῆς πῆρε τὴν παρθενιά, «ἐσὺ λοιπὸν ποὺ νίκησες, ἔπαρ' τὴν παρθενία» (Διγεν. 2935 Λάμπρ.), τῆς χάλασε τὴ φωλεά.

φθείρειν—διαφθείρειν

Οἱ γραμματικοὶ τὸ φθείρειν καὶ φθορεὺς ἐπὶ τῆς κόρης ἢ τῆς παρθένου θεσπίζουσιν ὅτι δὲν εἶναι Ἀττικόν. Οὕτως ὁ Φρύνιχος σελ. 144 Ruth. διδάσκει «Βεβίασται ἡ κόρη λεκτέον, ἀλλ' οὐχ ὥς τινες τῶν ῥητόρων ἔφθαρται», ὁ δὲ Μοῖρις λέγει σελ. 103 «βεβιασμένη Ἀττικῶς, ἐφθαρμένη Ἑλληνικῶς» καὶ σελ. 106 «βιάσασθαι Ἀττικῶς, φθεῖραι Ἑλληνικῶς» καὶ σελ. 390 «φθορέα καὶ ἐφθαρμένην οὐδεὶς τῶν παλαιῶν, ἀλλὰ τὸν βιασάμενον καὶ βεβιασμένην· φθορεὺς δὲ καὶ ἐφθαρμένη Ἑλληνικῶς». Διδασκαλικὸς τόπος ἐλέγχων τὴν διαφορὰν τοῦ διαφθείρειν καὶ τοῦ βιάζεσθαι εἶναι ὁ παρὰ τῷ Λυσίᾳ ἀπαντῶν ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ. φόν. § 32 «Ἐάν τις ἄνθρωπον ἐλεύθερον ἢ παῖδα αἰσχύνῃ βίᾳ, διπλῆν τὴν βλάβην ὀφείλειν, ἐὰν δὲ γυναῖκα ἐφ' οἵσπερ ἀποκτείνειν ἔξεστιν, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι. Οὕτως, ὦ ἄνδρες, τοὺς βιαζομένους ἐλάττονος ζημίας ἀξίους ἡγήσατο εἶναι ἢ τοὺς πείθοντας· τῶν μὲν γὰρ θάνατον κατέγνω, τοῖς δὲ διπλῆν ἐποίησε τὴν βλάβην, ἡγούμενος τοὺς μὲν διαπραττομένους βίᾳ ὑπὸ τῶν βιασθέντων μισεῖσθαι, τοὺς δὲ πείσαντας οὕτως αὐτῶν τὰς ψυχὰς **διαφθείρειν**, ὥστ' οἰκειοτέρας αὐτοῖς ποιεῖν τὰς ἀλλοτρίας γυναῖκας». Ὁ νοῦς τοῦ νόμου ἔχει ὧδε· ὅτι ὁ βίᾳ χρώμενος βιάζεται τὴν κόρην ἢ τὴν γυναῖκα, ὁ δὲ πειθοῖ διαφθείρει, οἷον Λυσ. Ὑπὲρ τοῦ Ἐρατ. φόν. § 4 «ἡγοῦμαι δὲ—τοῦτό με δεῖν ἐπιδεῖξαι, ὡς ἐμοίχευεν Ἐρατοσθένης τὴν γυναῖκα τὴν ἐμὴν καὶ ἐκείνην τε διέφθειρε καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐμοὺς ᾔσχυνε καὶ ἐμὲ αὐτὸν ὕβρισεν εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐμὴν εἰσιών» καὶ 16 «Ἔστι δ', ἔφη, Ἐρατοσθένης Ὀῆθεν ὁ ταῦτα πράττων, ὃς οὐ μόνον τὴν σὴν γυναῖκα διέφθαρκεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλας πολλάς· ταύτην γὰρ τέχνην ἔχει» καὶ Ἀπ. 1,4 «ἀλλὰ γὰρ οὐ τὴν οὐσίαν κέκτηται Ἑρμαίου τοῦ μυροπώλου, τὴν γυναῖκα διαφθείρας ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονυῖαν;». Ὁ Διονύσιος ἐν τῇ Ῥητορικῇ Θ', 11 γράφει περὶ τῆς Μελανίππης «εἰ δὲ παρθένος φθαρεῖσα ἐξέθηκε τὰ παιδία καὶ φοβουμένη τὸν πατέρα, σὺ φόνον δράσεις» ἀναφέρων τοὺς λόγους εἰς τὸν Εὐριπίδην. Κομψὸν δὲ καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ κυνικοῦ Διογένους εἰρημένον «Πρὸς Διδύμωνα τὸν μοιχὸν ἰατρεύοντά ποτε κόρης ὀφθαλμόν, ὅρα, φησί, μὴ τὸν ὀφθαλμὸν τῆς παρθένου ἰατρεύων τὴν κόρην φθείρῃς» (Διογ. Λαερτ. ϛ', 68). Τῇ διττῇ σημασίᾳ τοῦ κόρη ἔπαιξε καὶ ὁ Ἄλεξις παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 340 A «A. Τῷ Καλλιμέδοντι γὰρ θεραπεύω τὰς κόρας ἤδη τετάρτην ἡμέραν. B. Ἦσαν κόραι θυγατέρες αὐτῷ· A. Τὰς μὲν οὖν τῶν ὀμμάτων, ἃς οὐδ' ὁ Μελάμπους—καταστήσειεν ἄν». Τοῦ δὲ βιάζεσθαι φέρομεν μαρτύρια ἐκ τῆς Λυσιστράτης τοῦ Ἀριστοφάνους στ. 224 «κοὐδέποθ' ἑκοῦσα τἀνδρὶ τῷ ἐμῷ πείσομαι. B. ἐὰν δέ μ' ἄκουσαν βιάζηται βίᾳ, B. κακῶς παρέξω κοὐχὶ προσκινήσομαι». Πρβ. καὶ Πλούτ. Ἠθ. σελ. 773 D «οἱ δὲ καταλαβόντες ἐρήμους τὰς κόρας βιάζονται» καὶ σελ. 991, A' «ἐπειδὴ πείθειν ἀδύνατος ἦν, ἐπεχείρει βιάσασθαι» καὶ σελ. 301; D «διὰ τὸ τὴν Ἀντίκλειαν ὑπὸ Σισύφου βιασθεῖσαν ἐν τῇ παρθενίᾳ τὸν Ὀδυσσέα συλλαβεῖν». Οὐδεμία δ' ἀνάγκη νὰ δηλωθῇ ὅτι οἱ ἄνδρες μόνον βιάζονται τὰς γυναῖκας ἢ τὰς παρθένους, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ αἱ γραῖες τοὺς νεανίας, ὡς ἐν τῷ Πλούτῳ τοῦ Ἀριστοφάνους στ. 1091, ἔνθα πρὸς τὸν ἀρνούμενον νὰ εἰσέλθῃ νεανίαν ὁ Χρεμύλος λέγει «Θάρρει, μὴ φοβοῦ· οὐ γὰρ βιάσεται». Σχολ. «ὃ ποιοῦσιν οἱ ἄνδρες, τοῦτο ἐπὶ τῆς γραός φησιν». Οὐ μόνον δ' οἱ λογικοὶ βιάζονται τὰ θήλεα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλογα ζῷα, οἷον Ἀριστ. π. τ. Ζῷ. Ἱστορ. σελ. 575, α', 21 «οἱ δὲ νεώτεροι (ταῦροι) καὶ τὴν αὐτὴν βιάζονται πλεονάκις καὶ ἐπὶ πολλὰς ἀναβαίνουσι διὰ τὴν ἀκμήν».

Σημειωτέον δ' ὅτι καὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ τύπου βιάσαι ἀντὶ τοῦ βιάσασθαι ἐγένετο χρῆσις κατὰ τὸν Ἀνταττικιστὴν σελ. 86,1 ὑπὸ τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ Ἀλκαίου.

Οὐκ ἀγνοητέον δ' ὅτι αἱ ἀκόλαστοι γυναῖκες ἢ καὶ κόραι φθειρόμεναι ἢ διαφθειρόμεναι λαμβάνουσιν φθαρτικὰς φαρμακείας «ἐκβολίοις χρῶνται καὶ φθορίοις ὑπὲρ τοῦ πάλιν πληροῦσθαι καὶ ἡδυπαθεῖν (τ. ἔ. ὥστε δύνασθαι ἐκ νέου λαμβάνειν πλῆσμα)». Ὁ δ' Ἱπποκράτειος ὅρκος ἀπαγορεύει τοῖς ἰατροῖς νὰ παρέχωσιν ἐκτρωτικὰς βοτάνας, ὥστε αἱ γυναῖκες ἀώρως νὰ προενέγκωσι τὰ ἀμβλώματα ἢ τὰ ἀμβλωθρίδια αὐτῶν «ὁμοίως δὲ οὐδὲ γυναικὶ πεσσὸν φθόριον δώσω». Ἡ δὲ ἀμαλδύνουσα τὸ ἔμβρυον γυνὴ καλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἱπποκράτους κνησίτοκος (Ἴδε Κοραῆν ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Πλουτάρχου Μέρ. Γ', σελ. γ'). Σημειωτέον δὲ καὶ τοῦτο ὅτι ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Λίνδου τὰ ἐκτρωτικὰ φάρμακα λέγονται φθορεῖα καὶ οὐχὶ φθόρια (Ἴδε Herwerden ἐν Lex. Graec. Suppl. et Dial. σελ. 1550).

4. μείγνυσθαι

Συχνὸν τὸ μείγνυσθαι ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ πλησιάσαι ἢ ὁμιλῆσαι, τ. ἔ. τοῦ συνουσιάσαι. Περὶ δὲ τῆς

χρήσεως αὐτοῦ Θωμᾶς ὁ Μάγιστρος σελ. 240,16 Ritsch. κελεύει «Μίγνυται ὁ ἀνὴρ τῇ γυναικί, οὐχ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί», ὁ δὲ Λουκιανὸς ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν τὰ θεσπίσματα τῶν γραμματικῶν ἐν τῷ Ψευδοσοφιστῇ ἢ Σολοικιστῇ § 6 λέγει «ἑτέρου δὲ σπουδῇ διηγουμένου τι τῶν ἐπιχωρίων καὶ εἰπόντος, Ἡ δὲ τῷ Ἡρακλεῖ μειχθεῖσα, Οὐκ ἄρα, ἔφη, ὁ Ἡρακλῆς ἐμείχθη αὐτῇ;», ὁ δὲ Σχολιαστὴς παρατηρεῖ «Ἐμείχθη γὰρ ἀνήρ, φαμέν, γυναικί, οὐχὶ τὴν γυναῖκα τῷ ἀνδρί». Ἀλλὰ αὐτὸς ὁ Λουκιανός, ὡς ἐν ἄλλοις πολλοῖς, ἀμνήμων γενόμενος τῶν ἑαυτοῦ διδαγμάτων εἶπεν ἐν Ἀληθ. Ἱστορ. Α', 8 «αἱ δὲ καὶ μείγνυσθαι ἡμῖν ἐπεθύμουν· καὶ δύο τινὲς τῶν ἑταίρων πλησιάσαντες αὐταῖς οὐκέτ' ἀπελύοντο, ἀλλ' ἐκ τῶν αἰδοίων ἐδέδεντο· συνεφύοντο γὰρ καὶ συνερριζοῦντο». Ἤδη ἐξετάσωμεν τὴν χρῆσιν καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις.

Παρ' Ὁμήρῳ οὐ μόνον ὁ ἀνὴρ μείγνυται γυναικὶ φιλότητι καὶ εὐνῇ, ἀλλὰ καὶ ἡ γυνὴ μισγέσκεται (τ. ἔ. συχνὰ μείγνυται) φιλότητι ἐρατῇ, οἷον Ὀδυσσ. Α, 433 ὁ Ὀδυσσεὺς (τῇ Εὐρυκλείᾳ) «εὐνῇ δ' οὔποτ' ἔμεικτο». Η, 61 «τῇ δὲ Ποσειδάων ἐμίγη καὶ ἐγείνατο παῖδα Ναυσίθοον» καὶ Ε, 125 «ὡς δ' ὁπότ' Ἰασίωνι ἐϋπλόκαμος Δημήτηρ ᾧ θυμῷ εἴξασα μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ» καὶ Υ, 7 «ταὶ δ' ἐκ μεγάροιο γυναῖκες ἤισαν, αἳ μνηστῆρσιν ἐμισγέσκοντο πάρος περ». Ἀλλ' οὐ μόνον ὁ Ὅμηρος τῶν γραμματικῶν κελευσμάτων ἀπέστη ἀλλὰ καὶ ὁ Ἡσίοδος καὶ ὁ Πίνδαρος καὶ ἄλλοι, οἷον Ἡσίοδ. Θεογ. 922 «ἡ δ' (Ἥρη) Ἥβην καὶ Ἄρηα καὶ Εἰλείθυιαν ἔτικτε μειχθεῖσ' ἐν φιλότητι θεῶν βασιλῆι καὶ ἀνδρῶν» καὶ στ. 970 «Δημήτηρ—δῖα θεάων, Ἰασίων' ἥρωι μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι». Πίνδ. Ὀλυμπ. Ϛ', 29 «ἅ τοι Ποσειδάωνι μειχθεῖσα Κρονίῳ λέγεται παῖδα ἰόπλοκον Εὐάδναν τεκέμεν» καὶ Πυθ. Γ', 14 «πρόσθεν ἀκερσεκόμᾳ μειχθεῖσα Φοίβῳ» καὶ Θ', 84 «τέκε οἱ καὶ Ζηνὶ μιγεῖσα — Ἀλκμάνα διδύμων κρατησίμαχον σθένος υἱῶν». Ἀριστοφ. Βατρ. 1079 «οὐ προαγωγοὺς κατέδειξ' οὗτος, καὶ τικτούσας ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ μειγνυμένας τοῖσιν ἀδελφοῖς». Θεόπομπ. παρὰ Σχολ. Ἀριστοφ. Πλοῦτ. 179 «ὄνῳ μιγείσης μητρὸς ἔβλαστεν πόλει». Θεόκρ. Εἰδ. ΙΖ', 53 «Ἀργεία κυάνοφρυ, σὺ λαοφόνον Διομήδεα μισγομένα Τυδῆι τέκες». Ἐπιγρ. Kaibel 617 «Υἱὸς ἐγὼ λεγόμην Ἀγαπωμενοῦ, ᾧ με μιγεῖσα Κουῖντα τέκεν θαλερὴ Ῥηγίῳ ἐν διερῷ» καὶ 674 «Ἐνθάδε κεῖμαι δάμαρ ὑπάτου ἥρωος ἀγαυοῦ Ἀρρίου μου φιλίου, τῷδε μιγεῖσα μόνῳ — χηρείαις αὐτὴ τὸν ἅπαντα χρόνον μείνασα». Σχολ. Ἀπολλων. Ῥοδ. Α', 932 «Διονύσου ἐρασθεῖσα Ἀφροδίτη ἐμίγη αὐτῷ». Ὁ Ἡρόδοτος χρῆται τῷ μείγνυσθαι ἐπί τε τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ ἀνδρός, οἷον Α', 5 «ἐν τῷ Ἄργεϊ ἐμίσγετο (ἡ Ἰὼ) τῷ ναυκλήρῳ τῆς νεός» καὶ 199 «δεῖ πᾶσαν γυναῖκα ἐπιχωρίην ἱζομένην ἐς ἱρὸν Ἀφροδίτης ἅπαξ ἐν τῇ ζόῃ μειχθῆναι ἀνδρὶ ξείνῳ» ἀλλὰ Β', 89 «ἵνα μοί σοι οἱ ταριχευταὶ μίσ-

γωνται τῇσι γυναιξί· λαμφθῆναι γάρ τινά φασι μισγόμενον νεκρῷ προσφάτῳ γυναικός» καὶ Γ', 118 «ἢν μὴ γυναικὶ τυγχάνῃ μισγόμενος βασιλεύς». Ἐν δὲ Β', 46 λέγει «γυναικὶ τράγος ἐμίσγετο ἀναφανδόν· τοῦτο ἐς ἐπίδεξιν (ἐπίλεξιν[1] ὀρθῶς ὁ Herwerden). Πρβ. καὶ [Στράβ.] σελ. 1118,22 Mein.

Ἐκ τῶν τραγικῶν καὶ ὁ Αἰσχύλος καὶ ὁ Σοφοκλῆς οὐδαμῶς ἀπέστησαν τῶν παραγγελμάτων τῶν γραμματικῶν. Αἰσχύλ. Προμηθ. 738 «τῇδε γὰρ θνητῇ θεὸς χρῄζων μιγῆναι τάσδ' ἐπέρριψεν πλάνας». Ἱκέτ. 300 «μὴ καὶ λόγος τις Ζῆνα μειχθῆναι βροτῷ;». Σοφ. Οἰδ. Τ. 791 «λέγων (ὁ Φοῖβος) ὡς μητρὶ μὲν χρείη με μειχθῆναι» καὶ στ. 995 «εἶπε γάρ με Λοξίας ποτὲ χρῆναι μιγῆναι μητρὶ τἠμαυτοῦ», ἔτι δ' ὁ Πλάτων Πολιτ. σελ. 571 D «μητρί τε γὰρ ἐπιχειρεῖν μείγνυσθαι —οὐδὲν ὀκνεῖς». Ἐν δὲ τοῖς Νόμοις σελ. 930 D εἶπεν «δούλη μὲν ἐὰν συμμείξῃ δούλῳ ἢ ἐλευθέρῳ ἢ ἀπελευθέρῳ, πάντως τοῦ δεσπότου ἔστω τῆς δούλης τὸ γεννώμενον». Καὶ ὁ Εὐριπίδης ἀποστὰς λέγει ἐν τῷ Ἴωνι στ. 338 «Α. Φοίβῳ μιγῆναι φησί τις φίλων ἐμῶν. Β. Φοίβῳ γυνὴ γεγῶσα; μὴ λέγ', ὦ ξένη», ἀνθ' οὗ ὁ Naber ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1882, σελ. 261 γράφει ζυγῆναι, ὅπερ συχνὸν παρ' Εὐριπίδῃ, ὡς ἐδίδαξεν ὁ Herwerden ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Ἴωνος σελ. 71. Ἀποφαίνεται δ' ὁ Naber ἐνταῦθα τε καὶ ἐν τῷ ΙΖ' τόμῳ, 1878, τῆς Μνημοσύνης σελ. 248 τάδε: Ὁ Ὅμηρος, ὁ Ἡσίοδος, ὁ Πίνδαρος καὶ ὁ Ἡρόδοτος ἀγνοοῦσι τὴν διαφοράν, περὶ ἧς ἐγένετο λόγος, «sed tragici poetae quantum novi loquuntur cum civibus et aequalibus»· τὸ δὲ χωρίον τοῦ Ἀριστοφάνους «οὐ προαγωγοὺς κατέδειξ' οὗτος, καὶ τικτούσας ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ μειγνυμένας τοῖσιν ἀδελφοῖς» καὶ εἴ τι ὅμοιον ὑπολαμβάνει ὅτι ὀρθῶς ἔχει «Quo turpius flagitium videatur esse et interdum mulieres ipsae dicuntur μίγνυσθαι, quae etiam γαμοῦσι, dum maritus γαμεῖται et nubit nec ducit, sed ipse ducitur. Apud Aegyptios aliquando, quod Herodotus tradidit 2.42, γυναικὶ τράγος ἐμίσγετο ἀναφανδόν· praedigium id erat, nam sub hirci specie Pan latere credebatur, sed de Philonide Theopompus Comicus apud Schol. Arist. Plut. 179: ὄνῳ μιγείσης μητρὸς ἔβλαστεν πόλει, quod longe turpissimum flagitium». Τῷ ἐν τῷ Ἴωνι στ. 338 χωρίῳ ὅμοιον εἶναι τὸ παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ ἐν ἀποσπάσματι 997 N ἁπαντῶν «γυνὴ θεῷ μειχθεῖσα παρθένου σέβας ἤμειψα». Ἐν δὲ τῇ Ἀνδρομάχῃ στ. 173 κεῖται «τοιοῦτον πᾶν τὸ βάρβαρον γένος· πατήρ τε θυγατρὶ παῖς τε μητρὶ μείγνυται **κόρη τ' ἀδελφῷ**». Πρβ.

---

1 Ἴδε Ἀθηνᾶν τόμ. ΚΔ', σελ. 204.

Ξενοφ. Ἀπομν. Δ', δ', 20 «Οὔκουν καὶ γονέας τιμᾶν πανταχοῦ νομίζεται; —Οὔκουν καὶ μήτε γονέας παισὶ μείγνυσθαι, μήτε παῖδας γονεῦσιν;». Ἡμεῖς πιστεύοντες ὅτι καλῶς ἔχει ἡ παράδοσις παρ' Εὐριπίδῃ ἐν τῷ Ἴωνι στ. 338 μ ι γ ῆ ν α ι φρονοῦμεν ὅτι ὡς ὁ Ὅμηρος ἔλεγε τὸ μ ε ί γ ν υ σ θ α ι ἐπί τε τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός, οὕτω καὶ οἱ μετὰ ταῦτα ἀναμείξ, τὰ δὲ παρατηρήματα τῶν γραμματικῶν, ὡς ἐν ἄλλοις πολλοῖς, οὕτω καὶ ἐν τῷ προκειμένῳ οὐδαμῶς στηρίζονται ἐφ' ὅλης τῆς παραδόσεως.

Φέρεται δὲ καὶ παρ' Ἀλκίφρονι Ἐπιστ. Δ', 7,5 «οὐδ' ἀξιοῦμεν (ἡμεῖς αἱ ἑταῖραι) ἀδελφοῖς καὶ μητράσι μ ε ί γ ν υ σ θ α ι τοὺς ἄνδρας, ἀλλ' οὐδὲ γυναιξὶν ἀλλοτρίαις», ἀλλ' ἐν Α', 11,4 γράφει ἡ Γλαυκίππη τῇ μητρὶ Χαρόπῃ «ἢ τούτῳ (τῷ Μηθυμναίῳ μειρακίῳ τῷ παιδὶ τοῦ κυβερνήτου) μ ι γ ή σ ο μ α ι ἢ τὴν Λεσβίαν μιμησαμένη Σαπφὼ οὐκ ἀπὸ τῆς Λευκάδος πέτρας, ἀλλ' ἀπὸ τῶν Πειραϊκῶν προβόλων ἐμαυτὴν εἰς τὸ κλυδώνιον ὤσω». Ὁ Naber ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1878, σελ. 247 εἰκάζει ὅτι ἔγραψεν ὁ Ἀλκίφρων «ἢ τούτῳ γ α μ ή σ ο μ α ι (=νυμφευθήσομαι) ἢ κτέ.». Ἴσως τις εἴπῃ ὅτι ὁ Naber ἔχει δίκαιον· αὐτὴ αὕτη ἡ Γλαυκίππη ἐν ἀρχῇ τῆς πρὸς τὴν μητέρα ἐπιστολῆς, οὐδαμῶς βεβαίως ὡς ἡ Ναυσικᾶ αἰδομένη θαλερὸν γάμον ἐξονομῆναι, διαρρήδην λέγει «ο ὐ δ ὲ ἀ ν έ χ ο μ α ι γ ή μ α σ θ α ι ᾧ μ ε κ α τ ε γ γ υ ή σ ε ι ν ἐ π η γ γ ε ί λ α τ ο ἔ ν α γ χ ο ς ὁ πατὴρ κτέ.», τ. ἔ. περὶ νομίμου γάμου ὁμιλεῖ. Ὅθεν διὰ τῆς γραφῆς μ ι γ ή σ ο μ α ι ἐλέγχεται τὸ κοράσιον ἱππόπορνόν τι καὶ ἀληθῶς, ὡς ἀντιγράφει ἢ ἀντεπιστέλλει τὸ μητρίδιον, «μέμηνε, καὶ δέον αἰσχύνεσθαι κορικῶς ἀπέξυσται τὴν αἰδῶ τοῦ προσώπου». Ἐπ' ἐμοί γε κριτῇ ἡ παράδοσις ὑγιαίνει, οὐδεμία δ' ἀνάγκη ὑπάρχει νὰ λάβωμεν τὸ μ ι γ ή σ ο μ α ι ἀντὶ τοῦ π λ η σ ι ά σ ω ἢ ὁ μ ι λ ή σ ω, κτλ. ἀλλ' ἀντὶ τοῦ γ α μ ο ῦ μ α ι (τ. ἔ. νυμφευθήσομαι). Τῆς χρήσεως ταύτης καθ' ὅσον γινώσκω, δὲν ἔχομεν μαρτύρια. Ἀλλ' εἰκάζομεν ὅτι κατ' ἀρχὰς ἐλέχθη γ ά μ ῳ μ ε ί γ ν υ σ θ α ι, ὡς ἐν ἐπιγραφῇ Θεσσαλικῇ κατακεχωρισμένῃ ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι 1905, σελ. 202 «μέλλουσα γ ά μ ῳ δεκαπενταετὴς μ ε ί γ ν υ σ θ α ι ἐν φθιμένοις κεῖμαι», εἶτα δ' ἁπλῶς μ ε ί γ ν υ σ θ α ι.

Τὴν αὐτὴν τῷ μ ε ί γ ν υ σ θ α ι ἔννοιαν δηλοῖ καὶ τὸ οὐσιαστικὸν μ ε ῖ ξ ι ς, οἷον Ἡρόδ. Δ', 104 «ἐπίκοινον δὲ τῶν γυναικῶν τὴν μεῖξιν ποιεῦνται, ἵνα κασίγνητοί τε ἀλλήλων ἔωσι καὶ οἰκήιοι κτέ.» κ. ἀ. καὶ Σουΐδ. σελ. 890 Bekk. «πρότερον γὰρ αἱ τῆς χώρας ἐκείνης γυναῖκες θηριώδη μῖξιν ἐμίγνυντο».

Ἐλέχθη καὶ τὸ σύνθετον ἐ π ι μ ί σ γ ε σ θ α ι ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας, ἐφ ἧς καὶ τὸ ἁπλοῦν μ ε ί γ ν υ σ θ α ι, οἷον Κύρ. Ἀλεξ. ΟΗ', σελ. 901 Mi «γυναιξὶν ὀθνείαις ἐ π ε μ ί σ γ ε τ ο». Ἐν τοῖς Ἀνεκδότοις τοῦ Προκοπίου τόμ. Γ', σελ. 59, 22 φέρεται «τέως μὲν οὖν ἄωρος οὖσα ἡ Θεοδώρα ἐς κοίτην ἀνδρίοις ξυνιέναι οὐδαμῇ εἶχεν οἷα γυνὴ μίγνυσθαι· ἡ δὲ

τοῖς κακοδαιμονοῦσιν ἀνδρίοις τινὰ μισητίαν ἀ ν ε μ ί σ γ ε τ ο». Ὁ Κόντος ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. ΙϚ', 1904, σελ. 563 γράφει: Ἐπειδὴ ὁ λόγος εἶναι οὐχὶ περὶ ἀ ν α μ ί ξ ε ω ς, ἀλλὰ περὶ μ ί ξ ε ω ς ἐξαλείφοντες τὴν ἐκ διττογραφίας προσφῦσαν τῷ ῥήματι πρόθεσιν ἀναγινώσκομεν «ἡ δὲ τοῖς κακοδαιμονοῦσιν ἀνδρίοις τινὰ μισητίαν ἐμίσγετο». Κακῶς δ' εἶναι γεγραμμένον καὶ παρὰ τῷ Παλαιφάτῳ π. Ἀπ. Β', 5 «ταῦρος δὲ οὐ δοκεῖ μοι ἀ ν α μ ι χ θ ῆ ν α ι ξυλίνῃ βοΐ· πάντα γὰρ τὰ τετράποδα ὀσφραίνεται τῶν αἰδοίων τοῦ ζώου πρὸ τῆς μίξεως», ἀνθ' οὗ ἀναγνωστέον «ταῦρος δὲ οὐ δοκεῖ μοι βοΐ ξυλίνῃ ἈΝ μιχθῆναι». Διάφορον προφανῶς ὑπάρχει τὸ παρὰ Ξενοφῶντι τῷ Ἐφεσίῳ ἁπαντῶν Α', 9 «καὶ συμφύντες ἀλλήλοις ἀ ν α μ ι γ ῶ μ ε ν». Πρβ. καὶ Εὐστάθ. 1847,61 «ἔρχεσθε, φησί, δμωαὶ πρὸς δώματα, ἵνα αἰδοίῃ βασίλεια, τουτέστιν ὅπου ἡ δέσποινα, ὡς μὴ δέον ὂν αὐτὰς ἀνδράσιν ἀ ν α μ ε μ ῖ χ θ α ι». Ἀλλὰ ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ Θ', 124 κεῖται «Ποῖ Φοῖβος πεπόρευται; Ἄρης ἀ ν α μ ί γ ν υ τ α ι Δάφνῃ» (Ἴδε Πεζόπουλον ἐν Byz. Neugr. Jahr. τόμ. Η', 1930, σ. 373 καὶ Herwerden ἐν Stud. Crit. in Epigr. Gr. σελ. 152).

5. σ υ ν ο υ σ ί α — σ υ ν ο υ σ ι ά ζ ω

Ἐκ τῆς μετοχῆς τοῦ σ υ ν ε ῖ ν α ι, περὶ οὗ ἐγένετο λόγος, παρήχθη τὸ σ υ ν ο υ σ ί α, ἐξ οὗ τὸ σ υ ν ο υ σ ι ά ζ ω κείμενον ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας, ἐφ' ἧς καὶ τὸ σ υ ν ε ῖ ν α ι. Ὑπὸ τοῦ Δημοκρίτου Ἀπ. 32 D. ὁρίζεται ἡ «ξ υ ν ο υ σ ί η ἀ π ο π λ η ξ ί η σ μ ι κ ρ ή· ἐ ξ έ σ σ υ τ α ι γ ὰ ρ ἄ ν θ ρ ω π ο ς ἐ ξ ἀ ν θ ρ ώ π ο υ καὶ ἀποσπᾶται πληγῇ τινι μεριζόμενος», ὁ δὲ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς Παιδ. Β', 10,94 (τόμ. Α' σελ. 214,9) ταὐτά πως λέγων γράφει «μ ι κ ρ ὰ ν ἐ π ι λ η ψ ί α ν τ ὴ ν σ υ ν ο υ σ ί α ν ὁ Ἀβδηρίτης ἔλεγε σοφιστής, νόσον ἀνίατον ἡγούμενος· ἢ γὰρ οὐχὶ καὶ ἐκλύσεις παρέπονται τῷ μεγέθει τῆς ἀπουσίας ἀνατιθέμεναι; ἄνθρωπος γὰρ ἐξ ἀνθρώπου ἐκφύεται καὶ ἀποσπᾶται». Πρβ. καὶ Γαλην. ΙΖ', β', 28 καὶ ΙΘ', 176.

Φέρεται δὲ τὸ σ υ ν ο υ σ ί α παρὰ τῷ Πλάτωνι, τῷ Ξενοφῶντι καὶ ἄλλοις, οἷον Πλάτ. Συμπ. 206 Ε «ἡ γὰρ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς σ υ ν ο υ σ ί α τόκος ἐστίν» καὶ σελ. 192 c «ἡ τῶν ἀ φ ρ ο δ ι σ ί ω ν σ υ ν ο υ σ ί α». Νόμ. 838 Α «Ἴσμεν που καὶ τὰ νῦν τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων, καίπερ παρανόμους ὄντας, ὡς εὖ τε καὶ ἀκριβῶς εἴργονται τῆς τῶν καλῶν σ υ ν ο υ σ ί α ς — ὅταν ἀδελφὸς ἢ ἀδελφή τῳ γένωνται καλοί. Καὶ περὶ υἱέος ἢ θυγατρὸς ὁ αὐτὸς νόμος ἄγραφος ὢν ὡς οἷόν τε ἱκανώτατα φυλάττει μήτε φανερῶς μήτε λάθρᾳ συγκαθεύδοντα—ἅπτεσθαι τούτων· ἀλλ' οὐδ' ἐπιθυμία ταύτης τῆς σ υ ν ο υ σ ί α ς τὸ παράπαν εἰσέρχεται τοὺς πολλούς». Ξενοφ. Οἰκ. Θ', 11 «τὴν δὲ ταμίαν ἐποιησάμεθα ἐπισκεψάμενοι ἥτις ἡμῖν ἐδόκει εἶναι ἐγκρατεστάτη καὶ γαστρὸς καὶ οἴνου καὶ ὕπνου καὶ ἀ ν δ ρ ῶ ν σ υ ν ο υ σ ί α ς». Ἐν τῇ Κύρου Παιδείᾳ Ϛ', 1,

31 φέρεται διττὴ γραφὴ «ληφθεὶς ἔρωτι τῆς γυναικὸς ἠναγκάσθη προσενεγκεῖν λόγους αὐτῇ περὶ συνουσίας» καὶ συνηθείας. Ὁ Gemoll κατεχώρισεν εἰς τὸ κείμενον τὴν γραφὴν συνηθείας τὴν ἐν τῷ λέγειν εὐπρέπειαν διώκων. Ἀλλ' ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ Cobet ἐν Nov. Lect. σελ. 397 «Nemo Graecorum habet aures tam inepte fastidiosas ut συνουσίας nomen ferre nequeant, neque ea res Graece συνήθεια dicitur, ut apud Romanos consuescere cum aliqua et consuetudo, sed ὁμιλία et ὁμιλεῖν. Itaque περὶ συνουσίας unice verum et recipiendum esse censeo». Ἐν τοῖς Πολιτικοῖς τοῦ Ἀριστοτέλους σελ. 1269 β', 27 φέρεται «εἴ τινες ἕτεροι φανερῶς τετιμήκασι τὴν πρὸς τοὺς ἄρρενας συνουσίαν» καὶ μετ' ὀλίγα «πρὸς τὴν τῶν ἀρρένων ὁμιλίαν». Παρὰ δὲ τῷ Ψευδοδημοσθένει ἐν ὅρκῳ σελ. 1371 κεῖται «ἁγιστεύω καί εἰμι καθαρὰ καὶ ἁγνὴ ἀπό τε τῶν ἄλλων τῶν οὐ καθαρευόντων καὶ ἀπ' ἀνδρὸς συνουσίας». Εἶπε δὲ καὶ ὁ Διόδωρος περὶ τοῦ Σαρδαναπάλλου Η', 23,1 «ἐχρῆτο ταῖς ἐπ' ἀμφότερα συνουσίαις ἀνέδην, τῆς ἐκ τῆς πράξεως αἰσχύνης οὐδὲν ὅλως φροντίζων».

Ἐκ τοῦ συνουσία παρήχθη καὶ τὸ ῥῆμα συνουσιάζω ἁπαντῶν ἐν τοῖς τοῦ Θεοπόμπου παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 517 F «ἐπειδὰν δὲ συνουσιάζωσι καθ' ἑταιρείας ἢ κατὰ συγγενείας ποιοῦσιν οὕτως» καὶ Ἀθην. σελ. 567 D «Κλεψύδρα—οὕτω δ' ἐκλήθη αὕτη ἡ ἑταίρα, ἐπειδὴ πρὸς Κλεψύδραν συνουσίαζεν, ἕως κενωθείη». Ἄλλα παραδείγματα δύναταί τις νὰ ἴδῃ ἐν τῷ ΘΣ καὶ ἐν τοῖς Ποικ. Φιλολογικοῖς σελ. 195, ἔνθα γίνεται λόγος καὶ περὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ ῥήματος. Ἐλέχθη καὶ περιφραστικῶς συνουσίας ποιοῦμαι ἐν τοῖς τοῦ Τιμαίου παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 517 F «ἀφροδισιάζουσιν δὲ (οἱ Τυρρηνοὶ) καὶ ποιοῦνται τὰς συνουσίας ὁτὲ μὲν ὁρῶντες ἀλλήλους, ὡς δὲ τὰ πολλὰ καλύβας περιβάλλοντες περὶ τὰς κλίνας».

Ἐκ τοῦ συνουσιάζειν παρήχθη καὶ τὸ ὄνομα συνουσιασμός, οἷον Ψευδοπλ. Ἠθ. σελ. 1 D «τοὺς ἕνεκα παιδοποιίας πλησιάζοντας ταῖς γυναιξὶν ἤτοι τὸ παράπαν ἀοίνους ἢ μετρίως γοῦν οἰνωμένους ποιεῖσθαι προσήκει τὸν συνουσιασμόν» καὶ τὸ ἐπίθετον συνουσιαστικός, οἷον Φίλ. Ἰουδ. Δ', 34 Λιψ. «τῶν θρεμμάτων καὶ θηρίων τὰ γαστριμαργοῦντα καὶ συνουσιαστικώτατα μάλιστα ἐπτόηται». Παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ Γ', 98 φέρεται καὶ ῥῆμα φιλοσυνουσιάζω «τῆς ἄρα φιλανθρωπίας τὸ μέν ἐστι διὰ τοῦ προσαγορεύειν, τὸ δὲ διὰ τοῦ εὐεργετεῖν, τὸ δὲ διὰ τοῦ ἑστιᾶν καὶ φιλοσυνουσιάζειν» καὶ ὄνομα φιλοσυνουσιαστής ἁπαντῶν ἐν τοῖς εἰς Θεόκριτον Σχολίοις Εἰδ. Δ', 62 (σ. 36,50 Did.) «φιλοῖφα: ἤγουν ὁ φιλῶν τὸ συνουσιάζειν, φιλοσυνουσιαστά». Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῶν θὰ διαλάβωμεν ἀλλαχοῦ.

Ἐν τέλει οὐχὶ ἄκαιρον ὑπολαμβάνομεν νὰ μνημονεύσωμεν τὴν παρὰ τῷ Πλουτάρχῳ ἀξιόλογον περὶ συνουσίας γνώμην τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἐν τῷ ὁμωνύμῳ βίῳ ΚΒ', 2 «Ἔλεγε δὲ μάλιστα συνιέναι θνητὸς ὢν ἐκ τοῦ καθεύδειν καὶ συνουσιάζειν, ὡς ἀπὸ μιᾶς ἐγγινόμενον ἀσθενείας τῇ φύσει καὶ τὸ πονοῦν καὶ τὸ ἡδόμενον». Δηλ. ὁ Ἀλέξανδρος συνῃσθάνετο ὅτι ἦτο θνητὸς ἐκ δύο τινῶν, ἐκ τοῦ ὕπνου καὶ τῆς μετὰ γυναικὸς ὁμιλίας, καθότι καὶ ὁ κάματος καὶ ἡ ἡδονὴ εἶναι φυσικαὶ ἀδυναμίαι, ὧν ἀδύνατον ὑπάρχει ὁ ἄνθρωπος νὰ κρατήσῃ. Ἐν ἄλλαις λέξεσι δὲν δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ μένῃ ἀεὶ ἐγρηγορὼς ἀλλὰ καταπονηθεὶς φύσει εἶναι ἠναγκασμένος νὰ παραδοθῇ τῷ ὕπνῳ καὶ τὰ βεβαρημένα αὐτοῦ μέλη ν' ἀναπαύσῃ, ὁμοίως δὲ φύσει ὁ ἄνθρωπος νικᾶται καὶ τῆς ἀφροδισίου ἡδονῆς. Ὅθεν ὁ Ἀλέξανδρος τῆς ἀνθρωπίνης ταύτης ἀδυναμίας ἔχων συνείδησιν προσεπάθει νὰ φεύγῃ τὸν τῇ σαρκὶ σκόλοπα, τὸν ἄγγελον Σατάν, ἵνα λαλήσωμεν ὡς ὁ ἀπόστολος Παῦλος. «Καίτοι λέγεταί γε τὴν Δαρείου γυναῖκα πασῶν τῶν βασιλίδων εὐπρεπεστάτην γενέσθαι, καθάπερ καὶ αὐτὸς Δαρεῖος ἀνδρῶν κάλλιστος καὶ μέγιστος—Ἀλέξανδρος τοῦ νικᾶν τοὺς πολεμίους τὸ κρατεῖν ἑαυτοῦ βασιλικώτερον ἡγούμενος, οὔτε τούτων ἔθιγεν οὔτε ἄλλην ἔγνω γυναῖκα πρὸ γάμου πλὴν Βαρσίνης». Ἦτο δὲ αὕτη πεπαιδευμένη παιδείαν Ἑλληνικὴν καὶ τὸν τρόπον ἐπιεικής, ὁ δὲ Παρμενίων προέτρεψε τὸν Ἀλέξανδρον «καλῆς καὶ γενναίας ἅψασθαι γυναικός· τὰς δὲ ἄλλας αἰχμαλώτους ὁρῶν ὁ Ἀλέξανδρος κάλλει καὶ μεγέθει διαφερούσας ἔλεγε παίζων, ὡς εἰσὶν ἀλγηδόνες ὀμμάτων αἱ Περσίδες. Ἀντεπιδεικνύμενος δὲ πρὸς τὴν ἐκείνων τὸ τῆς ἰδίας ἐγκρατείας καὶ σωφροσύνης κάλλος ὥσπερ ἀψύχους εἰκόνας ἀγαλμάτων παρέπεμψεν» (ΚΑ', 3-4). Ἔν τινι δ' ἐπιστολῇ πρὸς τὸν Παρμενίωνα κατὰ λέξιν περὶ ἑαυτοῦ γράφει «Ἐγὼ γὰρ οὐχ ὅτι ἑωρακὼς ἂν εὑρεθείην τὴν Δαρείου γυναῖκα ἢ βεβουλευμένος ἰδεῖν, ἀλλ' οὐδὲ τῶν λεγόντων περὶ τῆς εὐμορφίας αὐτῆς προσδεδεγμένος τὸν λόγον». Σημειωτέον δ' ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ὠνόμασε τὰς Περσίδας ἀλγηδόνας ὀμμάτων κατὰ μίμησιν τοῦ Ἡροδότου Ε', 18, ἔνθα οἱ Πέρσαι ἰδόντες ἐν συμποσίῳ γυναῖκας εὐμόρφους οὐχὶ παρακαθημένας ἀλλ' ἀπέναντι καθιζομένας εἶπον· «τὸ ποιηθὲν τοῦτο οὐδὲν εἶναι σοφόν· κρέσσον γὰρ εἶναι ἀρχῆθεν μὴ ἐλθεῖν τὰς γυναῖκας, ἢ ἐλθούσας καὶ μὴ παριζομένας ἀντίας ἵζεσθαι ἀλγηδόνας σφίσι ὀφθαλμῶν». Πρβ. Λογγῖν. π. Ὕψ. Δ', 7 καὶ Εὐστάθ. σελ. 433, 30 καὶ Παλαιολόγεια τόμ. Γ', σελ. 191,3 Λάμπρ. Ὁ δὲ Φώτιος ἐν τῇ 92ᾳ ἐπιστολῇ (σελ. 242 Βαλ.) γράφει ἀπὸ μνήμης ἴσως «Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδών, Ἀσίας κύριος δόρατι γεγονώς, τὰς Περσίδας ἔλεγε βολίδας ὀμμάτων εἶναι» (Ἴδε τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ εἰς Χατζιδάκιν Ἀφιερώματι σελ. 106).

Οὐκ ἀγνοητέον δ' ὅτι καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἐφιλανθρωπεύετο, ὁσάκις ἔβλεπεν αὐτοὺς ἡττωμένους τῆς γυναικός. Ὁ Πλούταρχος ἐν βίῳ Ἀλεξάνδρου ΜΑ', 5 διηγεῖται ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος τοῖς ἀσθενοῦσι παρεῖχεν ἄδειαν ν' ἀπέρχωνται οἴκαδε, «ὁ δ' Εὐρύλοχος ὁ Αἰγαῖος ἐνέγραψεν ἑαυτὸν εἰς τοὺς νοσοῦντας, ἀλλὰ φωραθεὶς οὐδὲν ἔχων ὡμολόγησε Τελεσίππης ἐρᾶν καὶ συνεπακολουθεῖν ἐπὶ θάλασσαν ἀπιούσης ἐκείνης». Ὁ Ἀλέξανδρος μαθὼν τὴν ἀλήθειαν «ἠρώτησε τίνων ἀνθρώπων ἐστὶ τὸ γύναιον. Ἀκούσας δ' ὅτι τῶν ἐλευθέρων ἑταιρῶν, Ἡμᾶς μὲν εἶπεν, ὦ Εὐρύλοχε, συνερῶντας (τ. ἔ. βοηθοὺς ἐρῶντί σοι) ἔχεις». Πρβ. καὶ Ψευδοπλούτ., Ἠθικ. σελ. 181 Α. Περὶ τοῦ συνερῶ κειμένου ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ βοηθῶ τινι ἐρῶντι, συμπράττω τινὶ εἰς τὰ τοῦ ἔρωτος, ἵνα ἐπιτύχῃ οὗ ἐπιθυμεῖ ἴδε τὰ γεγραμμένα ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. ΚΔ', σελ. 207. Πρβ. καὶ Ἀλεξανδρεωτ. Ἀνάλ. σελ. 177,11 Pow. «ἄστρα φίλα καὶ πότνια Νὺξ συνερῶσά μοι, Παράπεμψον νῦν πρὸς ὃν Κύπρις Ἔκδοτον ἄγει με χὠ Πολὺς Ἔρως παραλαβών. Συνοδηγὸν ἔχω τὸ πολὺ πῦρ Τοὐν τῇ ψυχῇ μου καιόμενον». Ἄνευ δ' ἀνάγκης ὁ Naber ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1900, σελ. 342 διορθοῖ εἰς τὸ συνεργοῦντας τὸ ἐν τοῖς Ἠθικοῖς τοῦ Πλουτάρχου σελ. 754 F συνερῶντας «τῶν οὖν φίλων τοὺς μάλιστα τοῖς βίοις νεαροὺς καὶ συνερῶντας αὐτῇ—μεταπεμψαμένη κτέ».

6. ἀφροδισιάζω — ἀφροδισιάζομαι

Τοῦ ἀφροδιάζω ἐκ τοῦ ἀφροδίσιος σημαῖνον ὅ,τι καὶ τὸ συνουσιάζω μνημονεύονται ἱκανὰ μαρτύρια τοῦ τε ἐνεργητικοῦ καὶ τοῦ παθητικοῦ τύπου. Παρήχθη δὲ τὸ ἀφροδίσιος ἐκ τοῦ Ἀφροδίτη, ἥτις θεὰ τοῦ κάλλους, τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ὥρας τυγχάνουσα λαμβάνεται καὶ ἀντὶ τοῦ χάρις, κάλλος, ἔρως, καὶ τοῦ εὐνή. Περὶ πάντων τούτων ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει θὰ διαλάβωμεν.

ΚΕΦ. Ζ'.

ΕΥΦΗΜΙΣΜΟΣ

Οἱ Ἀθηναῖοι τραγικοί, ῥήτορες, φιλόσοφοι καὶ ἱστορικοὶ καὶ οἱ τούτων μιμηταὶ μεταγενέστεροι ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς οὐκ ὀλιγάκις ποιοῦνται χρῆσιν λέξεων εὐφήμων, ἐκκλίνουσι πᾶσαν ἐκφορὰν αἰσχρὰν ἢ τραχεῖαν, καὶ ὁπωσδήποτ' ἐπαχθῆ, δὲν εὐθυρρημονοῦσιν οὐδ' ἀποκεκαλυμμέ-

νως παρρησιάζονται, ἀλλ' ἐν περιπλοκαῖς καὶ ἔστιν ὅτε ἐν ἀποσιωπήσεσιν ὑποδηλοῦσιν ὅ,τι διανοοῦνται. Τοὐναντίον συμβαίνει παρὰ τοῖς κωμικοῖς ποιηταῖς καὶ τοῖς τούτων μιμηταῖς, οἵτινες σῴζουσι τὴν ποικίλην καὶ βωμολόχον τοῦ ἀγοραίου ὄχλου λέξιν. Οἱ τοῦ τραγικοῦ λόγου (cothurnati sermonis) ἀντιπρόσωποι τοὺς ἥρωας οὔτε βινοῦντας οὔτε σποδοῦντας, οὔτ' ἐλαύνοντας, κατελαύνοντας ἢ ἐρέσσοντας τὴν Ὀπώραν ποιοῦσιν, οὔτε κροτοῦντας, διακροτοῦντας καὶ κρούοντας τὴν Ἑλένην, οὔτε διαμηρίζοντας καὶ σπλεκοῦντας, οὔτε κελητιζούσας καὶ καθιππαζομένας τὰς γυναῖκας, κτλ. Παρὰ τῷ τραγικῷ ὁ ἥρως ὁμιλεῖ τῇ γυναικί, ὁ πόσις τιμᾷ τὰ πρῶτα λέκτρα καὶ τὰς νυμφικὰς ὁμιλίας, οἱ δὲ ῥήτορες, Ἰσαῖος καὶ Ἰσοκράτης, Δημοσθένης καὶ Ὑπερείδης, ὁ Ξενοφῶν καὶ ὁ Ἡρόδοτος καὶ οἱ κληρονόμοι τούτων μεταγενέστεροι θέλοντες ἀστεῖοι καὶ εὐχάριτες, ἥμεροι καὶ πρᾶοι, εὐπρεπεῖς καὶ εὐάρεστοι νὰ φαίνωνται, οὐδαμῶς δ' ἀγροῖκοι καὶ φορτικοί, ὡς ἐποίει ὁ ἀκόλαστος δῆμος, παριόντες εἰς τὸ δικαστήριον ἢ διαλεγόμενοι καθόλου φεύγουσι τὰ μνημονευθέντα proetextata verba χρώμενοι καὶ οὗτοι τῷ ὁμιλεῖν καὶ ὁμιλία, τῷ πλησιάζειν καὶ πλησίασις-πλησιασμός, τῷ διαλέγεσθαι καὶ διάλεξις, περὶ ὧν διέλαβεν ὁ ἀείμνηστος Κόντος ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. ΚϚ', σελ. 240 κἑ. Ἀπαντᾷ δὲ τὸ διαλέγεσθαι καὶ παρὰ Λιβανίῳ Λόγ. ΞϚ', 66 § 48 «ταῦτα πάντα ὑπερβάντες τὰ τειχία διελέχθησαν τοῖς ἐρασταῖς, οὕτω γὰρ εὐπρεπὲς εἰπεῖν». Ἐκ τοῦ ἁρπάζειν δὲ καὶ τοῦ ὁμιλία ἐσχηματίσθη τὸ ἁρπαξομίλης κείμενον παρὰ τῷ Φρυνίχῳ σελ. 44,5 Teubn. (Ἀποσπ. ἀδ. 949) «Ἁρπαξομίλης: ὁ ἁρπάζων τὰς ἀφροδισίους ὁμιλίας καὶ ῥᾳδίως διακορὴς γενόμενος», ἀνθ' οὗ ὁ Nauck ἐν Mél. Gréco-Rom. τόμ. Ϛ', σελ. 166 γράφει ἁρπαξόμιλος, ὡς εὐόμιλος, εὐπροσόμιλος, καχόμιλος.

Συνήθη ὑπάρχουσι καὶ τὰ ῥήματα συνεῖναι, συγγίγνεσθαι, χρῆσθαι, οἷον Πλάτ. Πολιτ. σελ. 329 C «καὶ δὴ καὶ Σοφοκλεῖ ποτε τῷ ποιητῇ παρεγενόμην ἐρωτωμένῳ ὑπό τινος· πῶς, ἔφη, ὦ Σοφόκλεις, ἔχεις πρὸς τἀφροδίσια; ἔτι οἷός τε εἶ γυναικὶ συγγίγνεσθαι; Καὶ ὅς, Εὐφήμει, ἔφη, ὦ ἄνθρωπε· ἀσμεναίτατα αὐτὸ ἀπέφυγον, ὥσπερ λυττῶντά τινα καὶ ἄγριον δεσπότην ἀποφυγών» καὶ σελ. 459 D «δεῖ—τοὺς ἀρίστους ταῖς ἀρίσταις συγγίγνεσθαι ὡς πλειστάκις, τοὺς δὲ φαυλοτάτους ταῖς φαυλοτάταις τοὐναντίον» καὶ σελ. 390, C καὶ Νόμ. σελ. 930 D «ἐὰν δέ τις ἐλευθέρα δούλῳ συγγίγνηται, τοῦ δεσπότου ἔστω τὸ γιγνόμενον τοῦ δούλου». Ξενοφ. Ἀπομν. Α', 2, 29 «Κριτίαν μὲν τοίνυν αἰσθανόμενος ἐρῶντα Εὐθυδήμου καὶ πειρῶντα χρῆσθαι, καθάπερ οἱ πρὸς τἀφροδίσια τῶν σωμάτων ἀπολαύοντες,

ἀπέτρεπε κτἑ.» καὶ Β΄, 1,30 «τὰ δὲ ἀφροδίσια πρὸ τοῦ δεῖσθαι ἀναγκάζεις, πάντα μηχανωμένη, καὶ γυναιξὶ καὶ ἀνδράσι χρωμένη» καὶ Κύρ. Παιδ. Γ΄, 1,39 «οὐδ᾽ οἱ ταῖς ἑαυτῶν γυναιξὶ λαμβάνοντες συνόντας ἀλλοτρίους ἄνδρας» κ. ἀ. Ἰσαῖ. Γ΄, 10 «εἴ τις ἄλλος ἐγγυητὴν ἔσχε τὴν τούτου ἀδελφὴν γυναῖκα, ἢ τῶν πρότερον χρησαμένων πρὶν γνῶναι τὸν ἡμέτερον θεῖον αὐτήν». Λυσ. παρ᾽ Ἀθην. σελ. 535 Α «ἐπεὶ δὲ ἦν ἀνδρὸς ὡραία (ἡ θυγάτηρ τῆς Ἀβυδηνῆς Μεδοντίδος), ξυνεκοιμῶντο καὶ ταύτῃ, καὶ εἰ μὲν χρῷτο καὶ ἔχοι Ἀλκιβιάδης, Ἀξιόχου ἔφασκεν εἶναι θυγατέρα· εἰ δὲ Ἀξίοχος Ἀλκιβιάδου» καὶ κατ᾽ Ἀλκιβ. Α΄, 41 «οὐχ οἱ μὲν πολλοὶ αὐτῶν ἡταιρήκασιν, οἱ δὲ ἀδελφαῖς συγγεγόνασι, τοῖς δ᾽ ἐκ θυγατέρων παῖδες γεγόνασιν». Πρβ. Ἀθήν. σελ. 220, C «συνεῖναι γάρ φησιν (Ἀντισθένης) αὐτὸν (τὸν Ἀλκιβιάδην) καὶ μητρὶ καὶ θυγατρὶ καὶ ἀδελφῇ, ὡς Πέρσας». Ἰσοκρ. Ἑλ. 59 «πρὸς δὲ τὸ κάλλος ταπεινὸς γιγνόμενος ἀξιοῖ πλησιάζειν· Ἀμφιτρύωνι μὲν γὰρ εἰκασθεὶς ὡς Ἀλκμήνην ἦλθε, χρυσὸς δὲ ῥυεὶς Δανάῃ συνεγένετο» καὶ Αἰγινητ. 6 «πλάνης δὲ γενόμενος—ἄλλαις τε γυναιξὶ συνεγένετο, ὧν ἔνιαι καὶ παιδάρι᾽ ἀπέδειξαν». Αἰσχίν. 1,40 «Ὅσοι μὲν οὖν τῶν ἐμπόρων ἢ τῶν ἄλλων ξένων — ἐχρήσαντο τῷ σώματι Τιμάρχου». Ἐλέχθη δὲ καὶ τὸ χρῆσις ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας, οἷον Ἡρακλείδ. π. Πολιτ. ΚΖ΄ «Γαμεῖ ἕκαστος τρεῖς καὶ τέσσαρας, εἰσὶ δὲ οἳ καὶ τριάκοντα· καὶ ὡς θεραπαίναις χρῶνται. Καὶ ἐκ περιόδου σύνεισιν αὐταῖς, καὶ λούει καὶ διακονεῖ. Καὶ πλεῖσται μετὰ τὴν **χρῆσιν** χαμαὶ κοιμῶνται».

Οὐκ ἀγνοητέον δ᾽ ὅτι καὶ τὸ χρησιμεύω εὐφήμως ἐλήφθη ὑπὸ τῶν ἐρωτικῶν. Παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ Ϛ΄ 91 κεῖται «Ἐπειδὴ γὰρ εὐπρεπὴς ἦν (Μενέδημος) καὶ ἐδόκει χρησιμεύειν (ἐπιτήδειος εἶναι εἰς χρῆσιν, εἰς συνουσίαν) Ἀσκληπιάδῃ τῷ Φλειασίῳ, ἁψάμενος αὐτοῦ τῶν μηρῶν ὁ Κράτης ἔφη· ἔνδον Ἀσκληπιάδης». Λέγεται δ᾽ ἡ φράσις ἔνδον Ἀσκληπιάδης, ἔνδον ἕτερος (κοινῶς ἄλλος μέσα) ἐπὶ τῶν ἑταιρῶν, ὁσάκις ἔχουσαι ἐραστὴν ἢ πελάτην παρ᾽ αὐταῖς ἀρνοῦνται νὰ ἐπιτρέψωσι τὴν εἴσοδον ἄλλου, ἀποκλείουσι αὐτόν, οἷον Λουκιαν. Ἑταιρ. Διαλ. 12,1 «Θρύπτῃ, ὦ Λυσία, πρὸς ἐμέ; καὶ καλῶς, ὅτι μήτε ἀργύριον πώποτε ᾔτησά σε μήτ᾽ ἀπέκλεισα ἐλθόντα, ἔνδον ἕτερος, εἰποῦσα» καὶ 8,3 «ἐπειδὴ δὲ ἐλθόντα ποτὲ ἀπέκλεισα — Καλλίδης γὰρ ὁ γραφεὺς ἔνδον ἦν δέκα δραχμὰς πεπομφώς—τὸ μὲν πρῶτον ἀπῆλθέ μοι λοιδορησάμενος· ἐπεὶ δὲ πολλαὶ μὲν διῆλθον ἡμέραι, ἐγὼ δὲ οὐ προσέπεμπον, ὁ Καλλίδης δὲ ἔνδον ἦν αὖθις, ὑποθερμαινόμενος ἤδε τότε ὁ Δημόφαντος καὶ αὐτὸς ἀναφλέγεται ἐς τὸ πρᾶγμα» (εὐφήμως δηλοῦται τὸ βινητιᾶν) καὶ 14,1 «Νῦν με ἀποκλείεις, ὦ Μυρτάλη, νῦν, ὅτε πένης ἐγενόμην διὰ σέ - ἀποκλείομαι μὲν ἐγὼ καὶ πρὸ τῶν θυρῶν ἕστηκα

δακρύων, ὁ δὲ τῶν νυκτῶν φιλεῖται καὶ μόνος ἔνδον ἐστὶ καὶ παννυχίζεται». Πρβ.11,3.15,2. Εἶπε δὲ καὶ ὁ Ξενοφῶν ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασι Γ΄, 11,18 «Α. μόνον ὑποδέχου—Ἀλλ᾽ ὑποδέξομαί σε, ἔφη, ἐὰν μή τις φιλωτέρα σου ἔνδον ᾖ». Ἐδήλωσε δ᾽ ὁ Πλαῦτος ἐν τῇ Asinaria Δ΄, 1,14 τὸ ἀποκλείεσθαι καὶ ἔνδον ἕτερος ὧδε «Fores occlusae omnibus sint nisi tibi: In foribus scribat occupatam esse se».

Ἐπὶ τῆς αὐτῆς τῷ χρῆσθαι ἐννοίας παρέλαβεν ὁ Λυσίας τὸ μεταχειρίζεσθαι ἐν Ἀποσπάσματι, ὅπερ ἔσωσεν ὁ Ἀθήναιος σελ. 612 F «οὕτως ἐρωτικῶς τὸ κόριον (εἰρωνικῶς γραῦν ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονυῖαν) μετεχειρίζετο τῆς ἡλικίας αὐτῆς ἀπολαύων, ἧς ῥᾷον τοὺς ὀδόντας ἀριθμῆσαι ἢ τῆς χειρὸς τοὺς δακτύλους». Ἐν παρόδῳ δὲ εἰρήσθω ὅτι οὐκ ὀλιγάκις ἐμφανίζονται γρᾴδια ἀνόδοντα ἢ ἕνα γομφίον φοροῦντα (Ἀριστοφ. Πλούτ. 1059) διώκοντα τὴν σφριγηλὴν νεότητα ἢ καὶ τοὐναντίον νεανίαι χάριν τῆς γαστρὸς τὰς γραῦς θηρῶντες, οἷον Ἀριστοφ. Πλούτ. 1024 «οὐ σκαιὸς ἦν ἄνθρωπος, ἀλλ᾽ ἠπίστατο γραὸς καπρώσης ταφόδια ἐσθίειν». Λυγκεὺς παρ᾽ Ἀθην. σ. 246 Β «τὸν ὑπὸ τῆς γραὸς τρεφόμενον παράσιτον Παυσίμαχος ἔλεγεν τοὐναντίον πάσχειν τῇ γραίᾳ συνόντα· αὐτὸν γὰρ ἐν γαστρὶ λαμβάνειν ἀεί. Περὶ τούτου καὶ Μάχων γράφει οὕτως— ὁ δεῖνα, παράδοξόν γε ποιεῖς πρᾶγμ᾽, ὅτι ἡ γραῦς ποιεῖ σ᾽ ἐν γαστρὶ λαμβάνειν ἀεί. Ὁ δ᾽ αὐτὸς παράσιτον ἀκούσας ὑπὸ γραίας τρεφόμενον συγγιγνόμενόν τε αὐτῇ ἑκάστης ἡμέρας· νῦν πάντα, φασί, γίνεθ᾽· ἡ μὲν οὐ κυεῖ, ἐν γαστρὶ δ᾽ οὗτος λαμβάνει καθ᾽ ἡμέραν», ἔνθα καὶ παιδιὰ γίνεται διὰ τοῦ ἐν γαστρὶ ἔχειν ἢ λαμβάνειν δηλοῦντος τὸ ἐγκυμονεῖν ἢ κυοφορεῖν καὶ τὸ γαστρίζεσθαι τ. ἔ. πληροῦσθαι τὴν γαστέρα σιτίων. Λέγεται δὲ καὶ ἐν σελ. 584 Β «Γναθαίνης δὲ πολλὰς ἀποκρίσεις ἀνέγραψεν ὁ Λυγκεύς. Παρασίτου γάρ τινος ὑπὸ γραὸς τρεφομένου καὶ τὸ σῶμα εὖ ἔχοντος, ʽχαριέντως γ᾽, ἔφη, ὦ νεανίσκε, τὸ σωμάτιον διάκεισαι᾽. ʽτί οὖν οἴει, εἰ μὴ ἐδευτεροκοίτουν;᾽ ʽτῷ λιμῷ ἄν, ἔφη, ἀπέθανες᾽». Λουκιαν. Ῥητ. Διδ. 26 «ἔπειτα δὲ γραῒ συνοικήσας τὸ πρῶτον μὲν ἐγαστριζόμην πρὸς αὐτῆς ἐρᾶν προσποιούμενος γυναικὸς ἑβδομηκοντούτιδος τέτταρας ἔτι λοιποὺς ὀδόντας ἐχούσης, χρυσίῳ καὶ τούτους ἐνδεδεμένους. Πλὴν ἀλλά γε διὰ τὴν πενίαν ὑφιστάμην τὸν ἆθλον καὶ τὰ ψυχρὰ ἐκεῖνα τὰ ἐκ τῆς σοροῦ φιλήματα ὑπερήδιστά μοι ἐποίει ὁ λιμός». Παρατηρητέον δὲ καὶ τοῦτο ὅτι καὶ οἱ ὀδοντικοὶ ἰατροὶ (Γαλην. Ε΄, 846) πάλαι ἐπέδωκαν. Πρβ. καὶ Pap. Mag. Gr. r. Β΄, 55,38 «τὴν δὲ μύλην τοῦ ὄνου δήσας ἀργύρῳ καὶ τὸν γομφίον τῆς γραΐδος χρυσῷ περίεχε ἀεί». Καὶ τέλος μνημονεύομεν τὸ ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ πρὸς νέον γραῖαν γήμαντα

Γινώσκειν σε θέλω, Πλακιανέ, σαφῶς, ὅτι πᾶσα

ἔγχαλκος γραῖα πλουσία ἐστὶ σορός

,εἰς ὃ φέρεται τὸ σχόλιον τόδε «μισθὸς γὰρ αἵματος, ὥς τις φησίν, ὁ ὑπὸ τῆς γραὸς τῷ ἀνδρὶ διδόμενος χρυσός».

Ἐπὶ τῆς αὐτῆς τῷ σ υ ν ε ῖ ν α ι ἐννοίας εὕρηται καὶ τὸ ἑ ν ο ῦ - σ θ α ι, οἷον «ὁ Καινεὺς γυνὴ ἦν· θέλοντος δὲ τοῦ Ποσειδῶνος ἑ ν ω - θ ῆ ν α ι α ὐ τ ῇ» (Cram. An. Ox. τόμ. Γ', σ. 412,27), ὅπερ ὁ ποιητὴς ἐν τῇ Ἰλιάδι Ξ, 207 διὰ τοῦ ὁ μ ω θ ῆ ν α ι ἐδήλωσεν «εἰ κείνω γ' (τὴν Τηθὺν καὶ τὸν Ὠκεανὸν) ἐπέεσσι παραιπεπιθοῦσα φίλον κῆρ εἰς ε ὐ - ν ὴ ν ἀνέσαιμι ὁ μ ω θ ῆ ν α ι φ ι λ ό τ η τ ι, αἰεί κέ σφι φίλη τε καὶ αἰδοίη καλεοίμην». Ὁ δὲ κωμικὸς Στράττις ἐδήλωσε τὸ σ υ ν ο υ σ ι ά - ζ ε ι ν ἢ σ υ ν ε λ θ ε ῖ ν διὰ τοῦ ε ἰ ς τ α ὐ τ ὸ ν μ ο λ ε ῖ ν «ἦ μή-ποτ', ὦ παῖ Ζηνός, ε ἰ ς τ α ὐ τ ὸ ν μ ό λ ῃ ς, ἀλλὰ παραδοὺς τοῖς Λεσβίοις χαίρειν ἔα» ('Απ. 41 Κ). Καὶ τοῦ σ υ μ φ έ ρ ε σ θ α ι ὁ Λουκιανὸς ἐποιήσατο χρῆσιν ἐπὶ συνουσίας, οἷον Συμπ. 46 «ἐπεὶ παρῆν τις λύχνον ποτὲ κομίζων, κατελήφθη Ἀλκιδάμας μὲν τὴν αὐλητρίδα ἀπογυμνῶν καὶ πρὸς βίαν σ υ ν ε ν ε χ θ ῆ ν α ι αὐτῇ σπουδάζων» καὶ Τοξ. 14 «καί που συνηνέχθη πολλὰ ἱκετευθείς». Ἐν τῷ Ἑρμοτίμῳ § 34 λέγεται «τῷ Συρακοσίῳ Γέλωνί φασι δυσῶδες εἶναι τὸ στόμα καὶ τοῦτο ἐπὶ πολὺ διαλαθεῖν αὐτόν, οὐδενὸς τολμῶντος ἐλέγχειν τύραννον ἄνδρα, μέχρι δή τινα γυναῖκα ξένην σ υ ν ε ν ε χ θ ε ῖ σ α ν αὐτῷ τολμῆσαι κατειπεῖν ὅπως ἔχοι. Τὸν δὲ παρὰ τὴν γυναῖκα ἐλθόντα τὴν ἑαυτοῦ ὀργίζεσθαι ὅτι οὐκ ἐμήνυσε πρὸς αὐτὸν εἰδυῖα μάλιστα τὴν δυσωδίαν, τὴν δὲ παραιτεῖσθαι συγγνώμην ἔχειν αὐτῇ· ὑπὲρ γὰρ τοῦ μὴ πεπειρᾶσθαι ἄλλου ἀνδρὸς μηδὲ ὁμιλῆσαι πλησίον οἰηθῆναι ἅπασι τοῖς ἀνδράσι τοιοῦτό τι ἀποπνεῖν τοῦ στόματος». Ὀξόστομος ἦν καὶ ὁ Δίων ὁ Προυσαεὺς κληθεὶς εὐφήμως Χρυσόστομος, ὅστις κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀρέθα, ὅτε τῶν ἀστικῶν τις ἐμήνυσεν αὐτῷ τοῦτο, ἐπέπληξε τὴν γυναῖκα, ὅτι οὐδὲν αὐτῷ εἶπεν, αὕτη δὲ ἀπήντησεν ὅ,τι καὶ ἡ γυνὴ τοῦ Γέλωνος (Δί. Χρυσόστ. Β', 426 Budé).

Ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ σ υ γ γ ί γ ν ε σ θ α ι εὕρηται καὶ τὸ σ υ ν ε υ - ρ ί σ κ ε σ θ α ι, οὗ παραδείγματα μνημονεύονται ἐν τῷ ΘΣ, ἔτι δὲ ἐπὶ τῆς αὐτῆς τῷ π λ η σ ι ά ζ ε ι ν ἐννοίας τὸ ἐ γ γ ί ζ ε ι ν καὶ τὸ π ρ ο σ ε γ - γ ί ζ ε ι ν, οἷον Ἰεζ. ΚΓ', 5 «ἐξεπόρνευσεν ἡ Ὀολὰ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἐπέθετο ἐπὶ τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς, ἐπὶ τοὺς Ἀσσυρίους, τοὺς ἐ γ γ ί ζ ο ν τ α ς αὐτῇ» καὶ ΙΗ', 6 «καὶ πρὸς γυναῖκα ἐν ἀφέδρῳ οὖσαν οὐ π ρ ο σ ε γ - γ ι ε ῖ».

Εὐφημίας τρόπος εἶναι καὶ ἡ χρῆσις τοῦ σ υ ν ε υ ν ά ζ ε σ θ α ι, τοῦ κ α θ ε ύ δ ε ι ν καὶ σ υ γ κ α θ ε ύ δ ε ι ν, τοῦ κ ο ι μ ᾶ σ θ α ι καὶ σ υ γ - κ ο ι μ ᾶ σ θ α ι, οἷον Σοφ. Οἰδ. Τ. 982 «σὺ δ' εἰς τὰ μητρὸς μὴ φοβοῦ νυμφεύματα· πολλοὶ γὰρ ἤδη κἀν ὀνείρασιν βροτῶν μητρὶ ξ υ ν η υ ν ά - σ θ η σ α ν». Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 1009, ἔνθα ἡ Α' Γραῦς λέγει «νὴ τὴν Ἀφροδίτην—ὡς ἐγὼ τοῖς τηλικούτοις ξ υ γ κ α θ ε ύ δ ο υ σ' ἥδομαι» καὶ 938 «εἴθ' ἐξῆν παρὰ τῇ νέᾳ κ α θ ε ύ δ ε ι ν». Φιλιππίδ. Ἀπ. Ἀδ. αἰσχρὰν γυναῖκ' ἔγημας, ἀλλὰ πλουσίαν, κ ά θ ε υ δ' ἀηδῶς ἡδέως μασώμενος». Τιμοκλ. Ἀπ. ΙΙ. 461 Κ. «ὅσον τὸ μεταξὺ μετὰ κορίσκης ἢ μετὰ χαμαιτύπης κοιμᾶσθαι». Λυσ. Ἀπ. παρ' Ἀθην. σ. 535 Α «ἐπεὶ δὲ ἦν ἀνδρὸς ὡραία, ξ υ ν ε κ ο ι μ ῶ ν τ ο καὶ ταύτῃ». Παλ. Διαθ. Λευϊτ. Η', 22 «καὶ μετὰ ἄρσενος οὐ κ ο ι μ η θ ή σ ῃ κ ο ί τ η ν γ υ ν α ι κ ε ί α ν, βδέλυγμα γάρ ἐστι». Πρβ. Κ', 15 «ὃ ς ἂ ν δ ῷ κ ο ι τ α σ ί α ν αὐτοῦ ἐν τετράποδι, θανάτῳ θανατούσθω». Ὁ δ' Ἡσύχιος λέγει «σ υ γ κ ο ι μ ᾶ - σ θ α ι: συνελθεῖν». Καὶ ἡ θεία τοῦ Ὁμήρου κεφαλὴ ὁμοίως ἐποιήσατο χρῆσιν τοῦ π α ρ ε υ ν ά ζ ε σ θ α ι ἐν Ὀδυσσείᾳ Χ, 37 «δμωῇσιν δὲ γυναιξὶ π α ρ η υ ν ά ζ ε σ θ ε βιαίως» καὶ τοῦ κ α τ α κ ο ι μ η θ ῆ ν α ι ἐν Ἰλιάδος Β, 354 «τῷ μή τις πρὶν ἐπειγέσθω οἰκόνδε νέεσθαι, Πρίν τινα πὰρ Τρώων ἀλόχῳ κ α τ α κ ο ι μ η θ ῆ ν α ι», ὅπερ ἔτι σαφεστέστερον εἶπεν ἀλλαχοῦ «εἴ πως ἱμείραιτο (Ζεὺς) π α ρ α δ ρ α θ έ μ ε ν φ ι - λ ό τ η τ ι ᾗ χ ρ ο ι ῇ (=τῷ ἑαυτῆς σώματι)» καὶ «ἐπεί κεν ἐγὼ π α - ρ α λ έ ξ ο μ α ι ἐ ν φ ι λ ό τ η τ ι· δῶρα δέ τοι δώσω καλὸν θρόνον κέ.» καὶ «νῶϊ δ' ἄγ' ἐ ν φ ι λ ό τ η τ ι τ ρ α π ή ο μ ε ν ε ὐ ν η θ έ ν τ ε» καὶ «εἰ νῦν ἐ ν φ ι λ ό τ η τ ι λιλαίεαι ε ὐ ν η θ ῆ ν α ι» (Ξ 163. 237. 314. 331). Πρβ. καὶ Ι, 336 «ἔχει δ' ἄλοχον θυμαρέα· τῇ π α ρ ι α ύ ω ν τ ε ρ π έ σ θ ω!». Ἐν Ὀδυσσείας Λ, 246 ἐδήλωσε τὸ πρᾶγμα ὁ ποιητὴς ὧδε «ἐπεί ῥ' ἐ τ έ λ ε σ σ ε θεὸς φ ι λ ο τ ή σ ι α ἔργα». Εὐφημίας δηλωτικὸν εἶναι καὶ τὸ παρὰ Θεοκρίτῳ χ ρ ο ΐ ζ ο μ α ι Εἰδ. Γ', 18 «ἔχεις πάλαι ὧν ἐπεθύμεις. Μάντις τοι τὰν νύκτα χ ρ ο ΐ ξ ε ῖ θ' ἁ καλαμαία», τ. ἔ. «ἡ ὡς ἀκρὶς λεπτὴ καὶ ἰσχνὴ ἐρωμένη κατὰ τὸν Σχολιαστὴν π λ η σ ι - ά σ ε ι τ ῷ χ ρ ω τ ί, σ υ ν ε υ ν α σ θ ή σ ε τ α ί σ ο ι, συγκοιμηθήσεταί σοι» καὶ τὸ β α υ β ᾶ ν, τὸ ἀπαντῶν ἐν ἀποσπάσματι τραγικοῦ παρ' Εὐσταθίῳ σελ. 1761,29 ('Απ. 165 Ν) «ἡ δὲ προυκαλεῖτό με β α υ β ᾶ ν (=κοιμᾶσθαι) μετ' αὐτῆς» (Ἴδε Cobet ἐν Nov. Lect. σελ. 48).

Ἕτερον ῥῆμα εὐφημίαν ἐλέγχον εἶναι τὸ γ ι ν ώ σ κ ε ι ν, οὗ συχνὴ χρῆσις γίνεται ἔν τε τῇ Παλαιᾷ καὶ τῇ Νέᾳ Διαθήκῃ, οἷον κ. Λουκ. Α', 34 «Ἰδοὺ συλλήμψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν—εἶπεν δὲ Μαριὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον· πῶς ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γ ι ν ώ σ κ ω» καὶ κ. Ματθ. Α', 25 «καὶ παρθένον ἔλαβεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἐ γ ί ν ω σ κ ε ν αὐτὴν ἕως ἔτεκεν υἱόν». Γενέσ. ΚΔ', 16 «Παρθένος ἦν· ἀνὴρ οὐκ ἔ γ ν ω αὐτὴν» καὶ ἀλλαχοῦ. Οὐκ ὀλιγάκις ἐχρήσατο τῷ γ ι ν ώ σ κ ε ι ν καὶ ὁ Πλούταρχος, οἷον Ἀλεξ. κεφ. ΚΑ', 3 «Ἀλέξανδρος—τοῦ νικᾶν τοὺς πολεμίους τὸ κρατεῖν ἑαυτοῦ βασιλικώτερον ἡγούμενος, οὔτε τούτων ἔθιγεν οὔτε ἄλλην ἔ γ ν ω γυναῖκα πρὸ γάμου πλὴν Βαρσίνης—αὕτη δὲ—ἐ γ ν ώ -

σθη, Παρμενίωνος προτρεψαμένου τὸν Ἀλέξανδρον, ὥς φησιν Ἀριστόβουλος, καλῆς καὶ γενναίας ἅψασθαι γυναικός» καὶ Κάτ. Νεωτ. Ζ', 2 «μίαν ἣν ἔγημεν ἐξ ἀρχῆς γνοὺς γυναῖκα» καὶ Ἀντων. ΚΕ', 3 «ἐκεῖνοι μὲν γὰρ αὐτὴν ἔτι κόρην καὶ πραγμάτων ἄπειρον ἔγνωσαν» καὶ Βρούτ. Ε', 1 «ἐγνώκει γὰρ—νεανίας ὢν ἔτι τὴν Σερβιλίαν ἐπιμανεῖσαν αὐτῷ» καὶ Γάλβ. Θ', 1 «ἐγνώκει γὰρ ὁ Γάϊος τὴν τεκοῦσαν αὐτὸν ἔτι μειράκιον ὢν οὐκ ἀειδῆ τὴν ὄψιν οὖσαν». Πρβ. Ἡλιόδ. Αἰθ. Α', 8 «εἰ δέ με γνώσεταί τις αἰσχρῶς,—ἐγὼ μὲν ἀγχόνῃ προλήψομαι τὴν ὕβριν» καὶ Ἡρακλειδ. π. Πολιτ. ΛΑ' «τάς τε κόρας πρὸ τοῦ γαμίσκεσθαι, αὐτὸς ἐγίνωσκεν». Ὁ Κοραῆς γράφει ἐν τῷ Προδρόμῳ Ἑλλην. Βιβλιοθήκης σελ. 359 «Σημειοῦ καὶ ἕτερον συγγραφέα, τῷ Γινώσκειν ἐπὶ τοῦ, Γυναικὶ συνεῖναι, χρησάμενον, παρὰ τὸν Πλούταρχον, παρ' ᾧ μόνῳ φησὶν Ἑρρίκος ὁ Στέφανος ἐντετυχηκέναι ταύτῃ τῇ σημασίᾳ. χωρὶς εἰ μή τις οὐκ αὐτοῦ Ἡρακλείδου, ἀλλ' ὃ καὶ μᾶλλον εἰκός, τοῦ τὸν Ἡρακλείδην ἐπιτεμόντος εἶναι τὴν λέξιν ὑπονοήσειε. παρὰ γὰρ τοῖς ἀρχαιοτέροις τῶν Πτολεμαϊκῶν χρόνων ἡ χρῆσις οὐχ εὕρηται· πολλὴ δὲ παρὰ τοῖς ὕστερον, καὶ μάλιστα τοῖς τῆς παλαιᾶς τε καὶ νέας διαθήκης συγγραφεῦσι, παρ' οἷς οὐ μόνον ὁ ἀνὴρ γινώσκειν λέγεται τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ καὶ ἡ γυνὴ τὸν ἄνδρα». Φέρεται καὶ παρὰ τῇ Εὐδοκίᾳ σελ. 524,23 Teubn. «ἔγνω Νέμεσιν, ἡ δὲ ᾠὸν τίκτει». Ὁ δ' Ἑρμογένης ποιούμενος λόγον περὶ σεμνοῦ λόγου χρῆται παραδείγματι τῷδε (σελ. 201,4 Rabe) «Διονυσίων ἦν πομπή, ὁ δέ μοι ἠκολούθησε μέχρι πρὸς τὴν θύραν, ἔπειτα φοιτῶν καὶ κολακεύων τὴν μητέρα ἔγνω με· τὸ γὰρ ἐφθάρθαι καὶ ὑβρίσθαι σεμνῶς ἔγνω με εἰπὼν ἐκόσμησε πρᾶγμα αἰσχρὸν σεμνοτέρᾳ λόγου συνθέσει». Σημειωτέον δ' ὅτι καὶ τὸ γνῶσις λαμβάνεται ἐπὶ αἰσχρᾶς σημασίας, οἷον παρὰ Κλήμεντι τῷ Ἀλεξανδρεῖ Στρωμ. Γ', 7 (τόμ. Β'. 233,5 St.) καὶ 17 (σελ. 244,5). Καὶ τέλος ὁ Ἡσύχιος λέγει «γνῶναι: κρῖναι καὶ τὸ συνουσιάσαι».

Ἄριστον εὐφημίας δεῖγμα εἶναι τὸ χαρίζεσθαι, περὶ οὗ μετὰ τὸν Ruhnken ἐν τῷ Πλατωνικῷ Λεξικῷ τοῦ Τιμαίου σελ. 274 ἤ τι ἢ οὐδὲν ἔχει τις νὰ εἴπῃ. Ὁ Τίμαιος γράφει «Χαρίζεσθαι: κοινῶς μέν, ὡς οἱ πολλοί· ἰδίως δὲ ἐπὶ ἀφροδισίων». Ἐν τῷ Συμποσίῳ τοῦ Πλάτωνος σελ. 182 Α λέγεται «ὥστε τινὰς τολμᾶν λέγειν ὡς αἰσχρὸν χαρίζεσθαι ἐρασταῖς» καὶ σελ. 217 Α «ἡγούμενος δὲ αὐτὸν (δηλ. ὁ Ἀλκιβιάδης τὸν Σωκράτη) ἐσπουδακέναι ἐπὶ τῇ ἐμῇ ὥρᾳ, ἕρμαιον ἡγησάμην εἶναι καὶ εὐτύχημα ἐμὸν θαυμαστὸν ὡς ὑπάρχον μοι χαρισαμένῳ Σωκράτει πάντ' ἀκοῦσαι, ὅσαπερ οὗτος ᾔδει». Τὰ παρακατιόντα διασαφοῦσι ἔτι μᾶλλον τὴν ἔννοιαν τοῦ χαρίζεσθαι. Ὁ Ἀλκιβιάδης εἰ καὶ πολλὰς ἐπιβουλὰς ἔρραψε καὶ πάγας ἔστησεν, οὐδὲν κατώρθωσεν· ὁ Σωκράτης 'κατεφρόνησεν καὶ κατεγέλασεν τῆς Ἀλκιβιάδου ὥρας καὶ ὕβρισεν'. Καὶ ἀποτεινόμενος ὁ Ἀλκιβιάδης πρὸς τοὺς συμπότας λέγει «ὦ ἄνδρες δικασταί· δικασταὶ γάρ ἐστε τῆς Σωκράτους ὑπερηφανίας. Εὖ γὰρ ἴστε μὰ θεούς, μὰ θεάς, οὐδὲν περιττότερον καταδεδαρθηκὼς ἀνέστην μετὰ Σωκράτους, ἢ εἰ μετὰ πατρὸς καθηῦδον ἢ ἀδελφοῦ πρεσβυτέρου». Πρβ. Ψευδολ. Ἔρ. 49 «δεῖ δὲ τῶν νέων ἐρᾶν ὡς Ἀλκιβιάδου Σωκράτης, ὃς ὑπὸ μιᾷ χλαμύδι πατρὸς ὕπνους ἐκοιμήθη». Φέρεται καὶ ἐν τῷ Φαίδρῳ σελ. 227 C «λέγει γὰρ Λυσίας, ὡς χαριστέον μὴ ἐρῶντι μᾶλλον ἢ ἐρῶντι» (Σχολ. «τὸ πρὸς ἀφροδίσιον ἑαυτὸν συνουσίαν ἐπιδιδόναι τινί») καὶ παρ' Ἀριστοφάνει Ἱππ. 517, ἔνθα ὁ ποιητὴς λόγον ποιεῖται περὶ τῆς κωμικῆς τεχνῆς ὡς περὶ γυναικὸς «πολλῶν γὰρ πειρασάντων αὐτὴν ὀλίγοις χαρίσασθαι» καὶ παρὰ τῷ Θεοπόμπῳ ἐν τοῖς εἰς Πίνδαρον Σχολίοις Πυθ. 2,75 (Ἀπ. ΙΙ. 740,29 Κ) «χαρίζεσθαι γὰρ κυρίως τὸ συνουσιάζειν λέγεται, ὥσπερ Θεόπομπος ἐν Μήδῳ εἰσάγει τὸν Λυκαβηττὸν λέγοντα· παρ' ἐμοὶ τὰ λίαν μειράκια χαρίζεται τοῖς ἡλικιώταις». Πληρεστέρα φράσις ἀπαντᾷ παρὰ [Λουκιανῷ] Ἔρ. 27 «οὐδενὶ τρόπῳ χαρίζεται θήλειαν ἀπόλαυσιν» καὶ Ἀντων. Λιβ. κεφ. 41 «εἰ αὐτῇ τῆς ὥρας ἐθελήσαι τῆς ἑαυτοῦ χαρίσασθαι». Ἀρτεμ. Ὀνειρ. Ε', 95 (σ. 273,15) «μέχρι ἄφθορος ἦν, λαμπρῶς καὶ ἐπιφανῶς τῇ ἀθλήσει ἐχρήσατο, χαρισάμενος δὲ ἀφροδισίοις ἀδόξως κατέλυσεν». Τῆς αὐτῆς ἐννοίας τῷ χαρίζεσθαι ἔχεται καὶ τὸ ὄνομα χάριτες-χάρις (Γαλλιστὶ les faveurs [1]), οἷον Πίνδ. Πυθ. Β', 78 «ἄνευ οἱ χαρίτων τέκε γόνον ὑπερφίαλον». Ξενοφ. Ἱέρ. Α', 34 «παρὰ δὲ παιδικῶν βουλομένων ἥδισται, οἶμαι, αἱ χάριτές εἰσιν». Ὁ Πλούταρχος ἐν τοῖς Ἠθικοῖς σελ. 751 D λέγει «Χάρις ἡ τοῦ θήλεος ὕπειξις τῷ ἄρρενι κέκληται πρὸς τῶν παλαιῶν· ὡς καὶ Πίνδαρος ἔφη τὸν Κένταυρον ἄνευ χαρίτων ἐκ τῆς Ἥρας γενέσθαι· καὶ τὴν οὔπω γάμων ἔχουσαν ὥραν ἡ Σαπφὼ προσαγορεύουσά φησιν, ὅτι Σμίκρα μοι πάϊς ἔμμεν ἐφαίνεο κἄχαρις. Ὁ δ' Ἡρακλῆς ὑπό τινος ἐρωτᾶται· Βίᾳ δ' ἔπραξας χάριτας ἢ πείσας κόρην;». Τὸ ἐναντίον τοῦ χαρίζεσθαι παρὰ τοῖς Ἐρωτικοῖς εἶναι τὸ ἀναίνεσθαι.

Καὶ τὸ δρᾶν, ὡς παρετήρησεν ὁ Herwerden ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1874, σελ. 322, εὕρηται ἐπὶ τὸ σεμνότερον ἐπὶ αἰσχρᾶς ἐννοίας. Ἐν ἐπιγράμματι τοῦ Διοσκορίδου ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ Ζ', 351 αἱ κόραι τοῦ Λυκάμβου διαμαρτυρόμεναι ἐναντίον τοῦ Ἀρχιλόχου μεμφομένου αὐτὰς ὅτι ᾔσχυναν τὴν παρθενίαν καὶ τοὺς τοκεῖς λέγουσιν «Ἀρχίλοχον, μὰ θεοὺς καὶ δαίμονας, οὔτ' ἐν ἀγυιαῖς Εἴδομεν, οὔθ' Ἥρης ἐν μεγάλῳ τεμένει». Ὅτι δ' ἐνταῦθα τὸ εἴδομεν Ἀρχίλοχον δηλοῖ ἐμίγημεν

[1] Ἴδε Κοραῆν ἐν τοῖς μετὰ θάνατον Συγγρ. τόμ. Α', σελ. 148 Μάμ.

τῷ Ἀρχιλόχῳ ἢ ὁ Ἀρχίλοχος ἐμίγη ἥμιν σαφὲς ποιοῦσι τὰ ἑπόμενα «Εἰ δ' ἦμεν μάχλοι καὶ ἀτάσθαλοι, οὐκ ἂν ἐκεῖνος Ἤθελεν ἐξ ἡμέων γνήσια τέκνα τεκεῖν». Πρβ. καὶ Ε', 102 καὶ 233.

Γνωστὸν ὑπάρχει ὅτι τὴν βοῦν τὴν οὔπω ὑπὸ ζυγῷ ζυγεῖσαν ὠνόμασεν ὁ Ὅμηρος βοῦν ἀδμήτην (Ἰλ. Κ, 293) καὶ τὴν παρθένον ἀδμῆτα (Ὀδ. Ζ, 109. 228). Πρβ. καὶ Θεόκρ. ΚΖ', 7 «καλόν σοι δαμάλας φιλέειν, οὐκ ἄζυγα κώραν» καὶ Εὐριπ. Ἱππολ. 1425 «κόραι ἄζυγες γάμων» καὶ στ. 546 «πῶλον ἄζυγα λέκτρων» (Ἴδε Βερναρδ. εἰς Φοιν. σελ. 116,955). Ὑπὸ τοῦ Αἰσχύλου ἐλέχθη ἡ ἄζυξ καὶ μὴ ὑπὸ ἀνδρὶ γενομένη ἀταύρωτος (Ἀγ. 244) καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἀταυρώτη (Λυσ. 217). Ἴδε τὰ ἐν σελ. 17 κἑ. γεγραμμένα. Ἐν δὲ τῷ νόμῳ τῆς Γόρτυνος τῷ παρθένος ἀδμής ἀντιτίθεται τὸ γυνὴ δεδαμναμένη «Ἐνδοθιδίαν δόλαν αἰ κάρτει δαμάσαιτο (=βίᾳ βινήσειε), δύο στατέρανς κατάστασεῖ· αἰ δέ κα δεδαμναμέναν[1] πεδ' ἀμέραν, ὀδελόν, αἰ δέ κ' ἐν νυττὶ δύ' ὀδελόνς» (ΙΙ. 11). Ὁ δ' Ἀνακρέων (Ἀπ. 77) λέγει πρὸς τὴν Θρηικίην πῶλον τὴν ἀδμῆτα παρθένον «Ἴσθι τοι, καλῶς μὲν ἄν τοι Τὸν χαλινὸν ἐμβάλοιμι, Ἡνίας δ' ἔχων στρέφοιμί σ' ἀμφὶ τέρματα δρόμους». Εἶναι δὲ τὸ ἀδμής ἀδμῆτη ἐσχηματισμένα ἐκ τοῦ Α τοῦ στερητικοῦ καὶ τῆς ῥίζης δμη τοῦ ῥ. δαμάω, ᾧ εὐφήμως ἐχρήσατο ὁ Ὀππιανὸς ἐν τοῖς Ἁλιευτικοῖς Α', 391 «ὁ δ' αὐτίκα κυανοχαίτης Παρθένον ἐξήρπαξεν ἀναινομένην τε δάμασσε». Σχολ. «καὶ μὴ θέλουσαν, καὶ μὴ προθυμουμένην, ἀρνουμένην· ἐδάμασσεν· ἔφθειρε, διὰ σεμνότητα, ὅθεν δάμαρ, ἐξεπαρθένευσεν, ἀνεκοιτάσθη—τὸ δὲ σχῆμα σεμνότητος, ὡς τὸ ἔγνω ὁ Ἀδὰμ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ» (Γεν. Δ', 1). Ὁμοίως ὁ Ἡρόδοτος ἐποιήσατο χρῆσιν τοῦ κτιλοῦσθαι βιβλ. Δ', 113 «Καί τις (Σκύθης) μουνωθεισέων τινὶ αὐτέων (δηλ. τῶν Ἀμαζόνων) ἐνεχρίμπτετο (=προσετρίβετο), καὶ ἡ Ἀμαζὼν οὐκ ἀπωθέετο, ἀλλὰ περιεῖδε χρήσασθαι. Καὶ φωνῆσαι μὲν οὐκ εἶχε, οὐ γὰρ συνίεσαν ἀλλήλων, τῇ δὲ χειρὶ ἔφραζε ἐς τὴν ὑστεραίην ἐλθεῖν ἐς τωὐτὸ χωρίον καὶ ἕτερον ἄγειν, σημαίνουσα δύο γενέσθαι, καὶ αὐτὴ ἑτέρην ἄξειν. Ὁ δὲ νεηνίσκος ἐπεὶ ἀπῆλθε, ἔλεξε ταῦτα πρὸς τοὺς λοιπούς· τῇ δὲ δευτεραίῃ ἦλθε ἐς τὸ χωρίον αὐτός τε οὗτος καὶ ἕτερον ἦγε, καὶ τὴν Ἀμαζόνα εὗρε δευτέρην αὐτὴν ὑπομένουσαν. Οἱ δὲ λοιποὶ νεηνίσκοι ὡς ἐπύθοντο ταῦτα, καὶ αὐτοὶ ἐκτιλώσαντο τὰς λοιπὰς τῶν Ἀμαζόνων». Παρήχθη δὲ τὸ κτιλοῦσθαι ἐκ τοῦ κτίλος. Ὁ Εὐστάθιος γράφει σελ. 403,35 περὶ τοῦ κτίλος ἀρνειός «Ἔστι δὲ κτίλος μὲν ὁ χειροήθης καὶ ἥμερος ἐκ τοῦ κίω τὸ πορεύομαι, ὁ τῶν ἄλλων προπορευόμενος, ἐξ οὗ καὶ ἐκτιλωμένος παρὰ Παυσανίᾳ ὁ συνήθης τινί, καὶ κτιλῶσαι ῥῆμα παρὰ Ἡροδότῳ, εἰπόντι, ἐκτιλώσαντο τὰς λοιπὰς τῶν Ἀμαζόνων, ἤγουν εἰς γυναῖκας ἔσχον πραΰναντες». Τὸ δαμάσαι ἐπὶ γυναικὸς ὁ Ξενοφῶν ἐδήλωσεν ἐπιχαρίτως ἐν τῷ Οἰκονομικῷ Ζ', 10, ἔνθα ὁ Ἰσχόμαχος περὶ τῆς οὔπω πεντεκαίδεκα ἔτη γεγονυίας νεογάμου γυναικὸς λέγει «ἐπεὶ ἤδη μοι χειροήθης ἦν καὶ ἐτετιθάσευτο, ὥστε διαλέγεσθαι κτἑ.».

Ἐν εὐφημοτέρῳ πως λόγῳ πολλάκις παραλαμβάνεται τὸ ἐνεργεῖν καὶ τὸ ποιεῖν ἀντὶ τοῦ βινεῖν, οἷον Θεόκρ. Εἰδ. Δ', 61 «ποτὶ τᾷ μάνδρᾳ κατελάμβανον, ἆμος ἐνήργει». Σχολ. «ἡνίκα συνεκοιμάζετο—δηλονότι συνουσιάζων». Ἀλκίφρ. Ἐπιστ. Γ', 19 (55), 9 «Ὁ

[1] Παρατηρητέος δ' ὁ εὐθὺς ἐκ τοῦ ἐνεστωτικοῦ θέματος δαμνα σχηματισμὸς τοῦ παρακειμένου δεδαμναμένος, ᾧ ὅμοιος ὁ ὑπὸ τῶν νέων Ἑλλήνων σχηματισθεὶς παρακείμενος λελανθασμένος καὶ ὁ ἀόριστος ἐλανθάσθην, ἅτινα ἤλεγξεν ὁ Κόντος ἐν ταῖς Γλωσσικαῖς Παρατηρήσεσι σελ. 486 συνιστῶν ἀντ' αὐτῶν τὸ ἐσφάλην καὶ ἥμαρτον, τὸ ἐσφαλμένος καὶ ἡμαρτημένος. Τῷ λανθασμένως ἀντὶ τοῦ ἡμαρτημένως ἐνετύχομεν καὶ ἐν τοῖς Ἀναλέκτοις Ἱεροσολ. Σταχυολογήμασι τόμ. Α', σελ. 239,25 ἔτ. 1704, τῷ ἀορίστῳ ἐν τοῖς μεσαιωνικοῖς δημώδεσι ᾄσμασι τοῖς ὑπὸ τοῦ Wagner ἐκδεδομένοις σελ. 126.82 «καὶ ἂν ἔν καὶ πῇς καὶ φύγῃς τον, βλέπε ὅτι λαθάσθης», τῷ δ' ἐνεστῶτι παρὰ τῷ Φραντζῇ σελ. 320,4 Bonn. «ἐν τούτῳ πλανῶνται ὡς καὶ ἐν πᾶσι λανθάνονται». Ὁμοίους σχηματισμοὺς εὐθὺς ἐκ τοῦ ἐνεστωτικοῦ θέματος μνημονεύει ὁ Lobeck ἐν τοῖς Παραλειπομένοις σελ. 479 τὸ κεραννυτέον καὶ τὸ παραδεικνυτέον, ὧν τὸ μὲν ἀπαντᾷ παρὰ Μαξίμῳ τῷ Τυρίῳ Λόγ. ΛΔ', 4 (σελ. 395,17 Teubn.), τὸ δὲ παρ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ Ἀφροδισιεῖ, ἀλλ' ἐν τῇ νέᾳ ἐκδόσει Ὑπομν. εἰς Ἀριστοτ. τόμ. Β', α', σελ. 343,21 ὁ ἐκδότης κατεχώρισε τὸ παραδεικτέον σημειούμενος ὅτι τὸ παραδεικνυτέον ἔχει μόνον τὸ Ἄλδειον ἀπόγραφον. Καὶ παρὰ τῷ Λιβανίῳ Ἐπιστ. 216 (τόμ. Ι', σελ. 198,2) ὁ Foerster προέκρινε τοῦ γανωθέντα τὸ γαννυθέντα. Κεῖται δὲ καὶ ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ἐπιστολικῶν Τύπων Δημητρίου καὶ Λιβανίου σελ. 36,56 τὸ ὑπισχνητική καὶ σελ. 35,50 τὸ διομνΗτική (γρ. διομνΥτική). Πρβ. τὸ ἐν Τραπεζοῦντι ὀμνύσματα ἐν τῷ Λεξικογραφικῷ Ἀρχείῳ τόμ. Ε', σελ. 201. Οὐχὶ ἀνόμοια εἶναι καὶ τὰ ἐν τῷ ἐσχάτῳ Ἑλληνισμῷ ἀπαντῶντα ἐπίπρασα, κιχρήσω, ὑπομιμνήστωρ, τίτρωσις, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος ἐν τῷ ὀγδόῳ τόμῳ τῶν Βυζ. Σπουδῶν σελ. 241 καὶ σελ. 445 καὶ ἐν τῷ εἰς Κοραῆν Λόγῳ (σελ. 213. 232. 236). Ἐλέχθη δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ Μητροφάνους Γρηγορᾶ διασχίδνησις (ἔτ. 1714) ἐν Rev. Istor. Roman. 1935, σελ. 22,4. Ὡς καλὸν δὲ καὶ τὸ ὑπὸ νέου Ἕλληνος πλασθὲν ἀνθίστασις (Συν. Κουμ. Νέ. Λέξεων σελ. 81). Ἐν παρόδῳ δ' εἰρήσθω ὅτι σφόδρα ἀποδοκιμάζομεν τὴν ἐν τοῖς Νόμοις τοῦ Πλάτωνος σελ. 626 D διόρθωσιν τοῦ Naber ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1876, σελ. 349 διακειτέον ἀντὶ τοῦ διανοητέον. Ὡς τὸ οὐσιαστικὸν τοῦ κεῖσθαι εἶναι θέσις καὶ οὐχὶ κεῖσις καὶ τοῦ διακεῖσθαι διάθεσις, κτλ., οὕτω πρέπει νὰ ὑποτοπάσωμεν ὅτι καὶ τὸ ῥηματικὸν ἐπίθετον εἶναι διαθετέον. Πρβ. ἀναθετέον, ἀποθετέον, ἐκθετέον, ἐπιθετέον, καταθετέον, μεταθετέον, παραθετέον, περιθετέον, προσθετέον.

κύων δὲ (δηλ. ὁ κυνικὸς Παγκράτης) πρῶτα μὲν ἐούρει κατὰ τὴν κυνικὴν ἀδιαφορίαν—ἔπειτα Δωρίδα τὴν μουσουργὸν οἷος ἦν ἐν ὀφθαλμοῖς ἁπάντων *ἐνεργεῖν*, φάσκων ἀρχὴν γενέσεως εἶναι τὴν φύσιν». Ὁ δὲ ποιητὴς εὐφημίαν διώκων καὶ αὐτὸς ἐχρήσατο τῷ *ῥέζειν* ἐν Ἰλ. Ι, 453 «ἡ δ᾽ αἰὲν ἔμ᾽ ἐλλισέσκετο γούνων παλλακίδι προμιγῆμεν᾽, ἵν᾽ ἐχθήρειε γέροντα, τῇ πιθόμην καὶ *ἔρεξα*», περὶ οὗ ὁ Εὐστάθιος γράφει σελ. 762,63 «ῥέξαι γὰρ ὁ Φοίνιξ λέγει τὸ μιγῆναι τῇ παλλακῇ, εὐφημῶν καὶ φειδόμενος ὀλιγάκις λέγειν κακά. Ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου σεμνοῦ θαλαμηπόλου λέξιν ἐρανισάμενος καὶ ὁ ἀττικιστὴς Ἀλκίφρων ἔφη, ὡς ὁ δεῖνα οἷός τε ἦν[1] ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρώντων[2] ἁπάντων τὴν ψάλτριαν *ἐνεργεῖν*. Ταὐτὸν γὰρ νοεῖ τὸ ῥέζειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν, καὶ ἐν ἀμφοῖν σεμνότητος παραπετάσματι τὸ τοῦ πράγματος δυσπρόσοπτον συγκαλύπτεται». Ὁ Λόγγος ἐν τοῖς Ποιμενικοῖς τὸ δύσφημον φεύγων ἔγραψε Λόγ. Γ′, 18 «τὴν Λυκαίνιον (Δάφνις) ἱκέτευεν ὅ,τι τάχιστα διδάξαι τὴν τέχνην, δι᾽ ἧς ὃ βούλεται *δράσει* Χλόην» καὶ «ὡς δὲ ἐκαθέσθη καὶ ἐφίλησε καὶ κατεκλίθη, μαθοῦσα *ἐνεργεῖν* δυνάμενον καὶ σφριγῶντα ἀπὸ μὲν τῆς ἐπὶ πλευρᾶς κατακλίσεως ἀνίστησιν, αὐτὴν δὲ ὑποστορέσασα ἐντέχνως ἐς τὴν τέως ζητουμένην ὁδὸν ἦγε». Καὶ τὸ οὐσιαστικὸν *ἔργον* ἐλήφθη εὐφήμως παρὰ τῷ Λουκιανῷ Θε. Διαλ. ΙΖ′, 2, ἔνθα ὁ λόγος περὶ τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ἄρεως, οὓς συλλαβὼν ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ ὁ Ἥφαιστος ἔδησεν «οἱ δὲ γυμνοὶ ἀμφότεροι κάτω νενευκότες ξυνδεδεμένοι ἐρυθριῶσι, καὶ τὸ θέαμα ἥδιστον ἐμοὶ ἔδοξε μονονουχὶ αὐτὸ γινόμενον τὸ *ἔργον*». Πρβ. καὶ Παλατ. Ἀνθ. Ι′, 20

> Ἤν τινα καλὸν ἴδῃς, εὐθὺς τὸ πρῆγμα κροτείσθω·
> βάζ᾽ ἃ φρονεῖς· ὄρχεων δράσσεο χερσὶν ὅλαις·
> ἢν δ᾽ εἴπῃς, Τίω σε, καὶ ἔσσομαι οἷά τ᾽ ἀδελφός᾽
> αἰδώς σου κλείσει τὴν ἐπὶ *τοὔργον* ὁδόν.

καὶ ΙΒ′, 209

> Μήτε λίην στυγνὸς παρακέκλισο, μήτε κατηφής,
> Δίφιλε, μηδ᾽ εἴης παιδίον ἐξ ἀγέλης.
> Ἔστω προυνικὰ πρῶτα θιγήματα, καὶ τὰ πρὸ *ἔργων*
> παίγνια, πληκτισμοί, κνίσμα, φίλημα, λόγος.

Ἴδε Bergler εἰς *Ἀλκίφρ.* σελ. 368 κἑ.

Εὐφήμως ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐπὶ τοῦ *συνουσιάζειν* ἐρρήθη καὶ τὸ *ἐρείδειν* Ἐκκλησ. 615 «πῶς οὖν οὐ πάντες ἴασιν ἐπὶ τὴν ὡραιοτάτην αὐτῶν καὶ ζητήσουσιν *ἐρείδειν*;». Σχολ. «ἐρ.: συνουσιάζειν». Ἀπ. 695 παρ᾽ Εὐσταθίῳ σελ. 1570,4 «ἐρείδειν—οὐ μόνον κοινότερον ἐπὶ τοῦ ἑδραιοῦν, ἔτι δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀντιβαίνειν, ὡς ἐν τῷ ἔπος πρὸς ἔπος ἤρειδον, ἀλλὰ καὶ σκωπτικόν, ὡς δηλοῖ Ἀριστοφάνης ἐν τῷ, ὅστις ἐν ἡδυόσμοις στρώμασι παννυχίζων, τὴν δέσποιναν *ἐρείδεις*. Τοῦτο δὲ σεμνῶς πάντως πέφρασται ὡς ἑξῆς, καθὰ καὶ τὸ *ἐνεργεῖν*». Τὸ παθητικὸν *ἐρείδομαι* φέρεται ἐν Θεσμοφοριαζούσαις στ. 488, ἔνθα ἡ ἀπατῶσα γυνὴ νύμφη τριήμερος ἔχουσα παρ᾽ ἑαυτῇ καθεύδοντα τὸν ἄνδρα, ὡς ἤκουσεν ὅτι ὁ ἐραστής, ὅστις διεπαρθένευσεν αὐτὴν ἑπτέτιν οὖσαν, ἔξυεν ὡς γαλῆ τὴν θύραν καταβαίνει λάθρᾳ· ἐρωτωμένη δ᾽ ὑπὸ τοῦ ἀφυπνισθέντος συζύγου δικαιολογεῖται ὅτι «στρόφος αὐτὴν ἔχει τὴν γαστέρα καὶ μεταβαίνει εἰς τὸν κοπρῶνα· ὁ δ᾽ ἀνὴρ ταχυπειθὴς ἐν τῷ μεταξὺ παρεσκεύαζε τὰ συνήθη καταπαυστικὰ τοῦ στρόφου φάρμακα «Κᾆθ᾽ ὁ μὲν ἔτριβεν (λέγει) κεδρίδας, ἄννηθον, σφάκον, ἐγὼ δὲ καταχέασα τοῦ στροφέως ὕδωρ (,ἵνα μὴ κλαυσιᾷ τὸ θύριον), ἐξῆλθον ὡς τὸν μοιχόν, εἶτ᾽ *ἐρείδομαι* (ὑπ᾽ αὐτοῦ) παρὰ τὸν Ἀγυιᾶ κύβδ᾽ ἐχομένη τῆς δάφνης».

Καὶ τὸ *ποιεῖν* καὶ τὸ *πάσχειν*, ὅπερ καὶ ἐπὶ τοῦ *ἀποθανεῖν* εὐφημίας χάριν ἐλαμβάνετο, τάσσονται ἐπὶ τῶν ἀφροδισίων ἔργων, οἷον Θεόπομπ. π. Ἀθην. σελ. 517 Ε «Οὐδὲν δ᾽ αἰσχρόν ἐστι Τυρρηνοῖς οὐ μόνον αὐτοὺς *ἐν τῷ μέσῳ τι ποιοῦντας*, ἀλλ᾽ οὐδὲ *πάσχοντας*.... ἐπιχώριον γὰρ καὶ τοῦτο παρ᾽ αὐτοῖς ἐστι. Καὶ τοσούτου δέουσιν αἰσχρὸν ὑπολαμβάνειν, ὥστε καὶ λέγουσιν, ὅταν ὁ μὲν δεσπότης τῆς οἰκίας ἀφροδισιάζηται, ζητῇ δέ τις αὐτόν, ὅτι *πάσχει τὸ καὶ τό*, προσαγορεύοντες αἰσχρῶς τὸ πρᾶγμα». Λουκιαν. π.τ. Ἀπαίδ. 23 «ὁ κίναιδος Ἡμιθέων ὁ Συβαρίτης, ὃς τοὺς θαυμαστοὺς ὑμῖν νόμους συνέγραψεν, ὡς χρὴ λεαίνεσθαι, καὶ παρατίλλεσθαι καὶ *πάσχειν καὶ ποιεῖν ἐκεῖνα*».

Καὶ τὸ *περαίνειν-περαίνεσθαι* τίθενται ἀντὶ τοῦ *βινεῖν-βινεῖσθαι* ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ, οἷον Ἀρτεμίδ. Α′, 77 (σελ. 73,8) «εἰ δέ τις γυναῖκα ἣν οὐκ οἶδεν ὑπολάβοι *περαίνειν*, εἰ μὲν εὔμορφος εἴη—ἀγαθὸν τῷ ἰδόντι» καὶ «*περαίνεσθαι* δὲ ὑπ᾽ οἰκέτου οὐκ ἀγαθόν» καὶ σελ. 74,6 «ὕπανδρον δὲ κατὰ νόμους γεγαμημένην *περαίνειν* οὐκ ἀγαθὸν διὰ τὸν νόμον» καὶ κατωτέρω πολλάκις, καὶ σελ. 75,3. 13 καὶ σελ. 76,5. 13. 16 καὶ σελ. 78,12 «τὸ δὲ ἄνωθεν ἐπικειμένην καὶ ἐφιππαζομένην τὴν μητέρα *περαίνειν* λέγουσιν ἔνιοι θάνατον τῷ ἰδόντι σημαίνειν» καὶ 80 (σελ. 81,8) «γυνὴ δὲ γυναῖκα ἐὰν *περαίνῃ*, τὰ ἑαυτῆς μυστήρια τῇ *περαινομένῃ* κοινώσεται» καὶ «θεῷ ἢ θεᾷ μιγῆναι ἢ ὑπὸ θεοῦ *περανθῆναι* νοσοῦντι μὲν θάνατον σημαίνει» καὶ «τὸ *περανθῆναι* ὑπὸ νεκροῦ πάνυ ἄτοπον» καὶ σελ. 82,2. 3 καὶ Δ′, 4 (σελ. 207,14. 17. 18) καὶ Ε′, 87 «ἔδοξέ τις ὑπὸ τοῦ Ἄρεως *περαίνεσθαι*». Διογ. Λαέρτ. Γ′, 127 «ἦν γὰρ ἐπισκώ-

[1] Ἴδε Κόντον εἰς Ἐφημ. Φιλομ. 1878, σελ. 57.

[2] Cobet. Var. Lect. σελ. 282.

πτης καὶ παρρησιαστὴς (ὁ Μενέδημος). Μειρακίου γοῦν καταθρασυνομένου, εἶπε μὲν οὐδέν· λαβὼν δὲ κάρφος, διέγραφεν εἰς τοὔδαφος περαινομένου σχῆμα· ἕως ὁρώντων πάντων συνὲν τὸ μειράκιον τὴν ὕβριν, ἀπηλλάχθη» καὶ Δ', 34 «πρὸς δὲ τὸν αἰτίαν ἔχοντα περαίνεσθαι, ὡς ἀνήνεγκεν αὐτῷ ὅτι οὐ δοκεῖ ἕτερον ἑτέρου μεῖζον εἶναι, ἠρώτησεν (ὁ Ἀρκεσίλαος), εἰ οὐδὲ τὸ δεκαδάκτυλον τοῦ ἑξαδακτύλου (δηλ. πέους)». Λουκιαν. Δημών. 15 «Πύθωνος δέ τινος τῶν ἐν Μακεδονίᾳ εὐπαρύφων νεανίσκου ὡραίου ἐρεσχηλοῦντος αὐτὸν καὶ προτείνοντος ἐρώτημά τι σοφιστικὸν καὶ κελεύοντος εἰπεῖν τοῦ συλλογισμοῦ τὴν λύσιν· Ἕν, ἔφη, οἶδα, τέκνον, ὅτι περαίνῃ». Ὁ ἐνδοξότατος κριτικὸς Cobet ὑπέρμαχος τῆς γνώμης ὅτι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τὸ δεύτερον πρόσωπον τοῦ μέσου καὶ παθητικοῦ ἐνεστῶτος καὶ μέλλοντος γράφεται διὰ τοῦ ΕΙ καὶ οὐχὶ διὰ τοῦ Ηι[1] ἐν Var. Lect. σελ. 40, ἵνα σώσῃ τὴν κερτομίαν τοῦ φιλοσόφου, ὀβελίζει τὸ τοῦ συλλογισμοῦ ὡς προσθήκην, διότι ἐρώτημα εἶναι αὐτὸς ὁ συλλογισμὸς καὶ ἐρωτᾶν-συνερωτᾶν τὸ συλλογίζεσθαι παρὰ τοῖς διαλεκτικοῖς φιλοσόφοις (Πρβ. καὶ Miscel. Crit. σ. 112. Mnem. 1859, σ. 177), ἐπιλέγων «Sic, credo, apparet περαίνει verum esse, ut ambiguum sit utrum τὸ ἐρώτημα an σὺ sit cogitatione supplendum et dicatur ratio concludit an tu pathicus es et muliebria pateris, quod Gesnerus vidit. At nemo poterat sic iocari nisi σὺ περαίνει dicerent omnes, non περαίνῃ». Βέβαιον ὑπάρχει ὅτι πάντες οἱ ἀκολουθοῦντες τῇ κοινῇ, εἰ καὶ τὰ ἀντίγραφα ἐν πολλοῖς φέρουσι διττὴν γραφήν, ἔγραφον τὸ δεύτερον πρόσωπον διὰ τοῦ ηι, πλὴν τοῦ βούλει καὶ ὄψει καὶ οἴει. Καὶ ὁ Λουκιανὸς ἔγραψε περαίνηι, ἐφ' οὗ τὸ περαίνῃ καὶ περαίνει ἐν τῷ προφορικῷ λόγῳ οὐδαμῶς διεστέλλοντο, ὁμόφωνα δ' ὑπῆρχον. Οὕτως ἡ ἀμφιβολία σῴζεται, ἐὰν μόνον ὀβελισθῇ τὸ τοῦ συλλογισμοῦ. Ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ ΙΑ', 339 κεῖται

Τὴν κεφαλὴν σείεις, καὶ τὴν πυγὴν ἀνασείεις
ἓν μὲν μαινομένου, ἓν δὲ περαινομένου.

Σῴζεται καὶ παροιμία παρὰ τῷ Συνεσίῳ Ἐπιστ. 104 (σελ.702 Η) «οὐδεὶς κομήτης ὅστις οὐ ψηνίζεται», ἀνθ' οὗ ὁ μὲν Μακάριος Ϛ', 74 ἔχει οὐ

[1] Περὶ τούτου διέλαβεν ὁ Zacher ἐν πραγματείᾳ, ἥτις φέρει τὴν ἐπιγραφὴν Parerga zu Aristophanes σελ. 473-484 (1899), ἔνθα καὶ συνήρασε πάντων τῶν τε ἀρχαίων γραμματικῶν καὶ νεωτέρων φιλολόγων τὰς γνώμας, ὁ Kühner ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Ξενοφῶντος σελ. 484 κέ., ὁ Schmid ἐν Attic. τόμ. Γ', σελ. 30 καὶ τόμ. Δ', σελ. 588, ὁ Herwerden ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1907, σελ. 120 καὶ τῷ Λεξικῷ σελ. 432 [2], ὁ Χατζιδάκις ἐν Ἀκαδημεικοῖς Ἀναγνώσμασι τόμ. Α', σελ. 431.

βινητιᾷ, ὁ δὲ Ἀποστόλιος ΙΓ', 31 καὶ ὁ Φώτιος ἐν τῷ Λεξικῷ τόμ. Β'. σελ. 34 Nab. οὐ περαίνεται. Τὴν παροιμίαν ταύτην ὁ αὐτὸς Συνέσιος ἐν Ἐγκωμίῳ Φαλάκρας σελ. 85 D ἐπαναλαμβάνει ἀλλ' ἀποσιωπῶν τὸ ἀκροτελεύτιον «οὐδεὶς κομήτης ὅστις οὐ—τὸ δὲ ἀκροτελεύτιον αὐτὸς σὺ πρὸς τὴν ἠχὼ τοῦ τριμέτρου συνάρμοσον· οὐ γὰρ ἔγωγε φθέγξομαι τὸ δεινὸν ἐκεῖνο καὶ πρᾶγμα καὶ ὄνομα». Πρὸς τὴν ἠχὼ τοῦ τριμέτρου συναρμόζονται καὶ αἱ τρεῖς παραλλαγαί. Πρὸς τὰ τοῦ Συνεσίου ταῦτα ῥήματα δριμὺς ἐπέρχεται Ἀνώνυμος γράψας Ἐγκώμιον κόμης σελ. 39,6 Mill., ὅστις καὶ αὐτοσχεδιάζων ἀναπληροῖ τὸ λεῖπον τοῦ τριμέτρου «Πάλιν οὖν ὁ Συνέσιος ἐπέρχεται μετ' αἰνιγμάτων ἡμῖν, καί φησιν· Οὐδεὶς κομήτης ὅστις οὐ, καὶ τὸ ἑξῆς οὐ προστίθησιν, ἀλλ' ὥσπερ ὑπὸ Πυθίας εἰρημένον φέρει τὸ λόγιον καὶ τὸ λεῖπον παρίησι. Βάλλει γοῦν ἡμιαμβίοις ἡμᾶς, ὡς ἡμιτόμοις τισὶν ὀϊστῶν· ἡμεῖς δὲ τὸ βέλος ἀναπληρώσαιμεν καὶ προσεπιβάλοιμεν καὶ τὸν σίδηρον, δι' οὗ τρωθήσεται κατακάρδια. Ὡς γοῦν αἱ τῆς Πυθίας ἱέρειαι, κατὰ κεφαλῆς οἷον χρησμὸν ἀναιρεῖ· ἔγωγε δὲ οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι ἐμαυτὸν καθίσαι τῶν χρωμένων ἐξηγητήν, κἂν ἀμισθὶ περὶ τὸ ἔργον ὡρμήκαμεν·

οὐδεὶς κομήτης ὅστις οὐ καλὸς φύσει

(Ἴδε Nauck ἐν Mél. Gréco-Rom. τ. Ϛ', σελ. 154).

Ἠπιώτερα δὲ καὶ εὐφημότερα ὑπάρχουσι καὶ τὸ μωρός-μωρία μωρία-μωραίνω καὶ ἀνόητος-ἀνοηταίνω. ἢ τὸ πορνικός-πορνεία μοιχεία-μοιχεύω, ἀφροδίσια καὶ ἀφροδισιάζειν, οἷον Εὐριπ. Ἱππολ. 642 «τὸ γὰρ κακοῦργον μᾶλλον ἐντίκτει ἐν ταῖς σοφαῖσιν· ἡ δ' ἀμήχανος γυνὴ γνώμῃ βραχείᾳ μωρίαν ἀφῃρέθη». Σχολ. «τῆς πορνείας ἀφῃρέθη· μωρίαν γὰρ τὴν πορνείαν φησί, ὅθεν καὶ σινάμωρος ὁ πόρνος» καὶ 966 «τὸ μῶρον ἀνδράσιν μὲν οὐκ ἔνι, γυναιξὶ δ' ἐμπέφυκεν». Σχολ. «τὸ ἀκόλαστον ἤτοι πορνικόν» καὶ Ἀνδρ. 674 «καὶ μὴν ἴσον γ' ἀνήρ τε καὶ γυνὴ στένει ἀδικουμένη πρὸς ἀνδρός· ὡς δ' αὔτως ἀνὴρ γυναῖκα μωραίνουσαν ἐν δόμοις ἔχων». Σχολ. ἀκολασταίνουσαν, πορνεύουσαν». Ὁ Κοραῆς ἐν τοῖς Ξενοφῶντος Ἀπομνημόνευσι Α', 3,9 ἀποδεξάμενος πάνυ ὀρθῶς τὴν ὑφ' ἑτέρου γενομένην μετάθεσιν δύο λέξεων ἐξέδωκεν «οὐ σὺ Κριτόβουλον ἐνόμιζες εἶναι τῶν σωφρονικῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἢ τῶν ἀνοήτων, καὶ τῶν προνοητικῶν μᾶλλον ἢ τῶν θρασέων τε καὶ ῥιψοκινδύνων;» καὶ ἐσημειώσατο «Εὐλογωτέρως γὰρ τοῖς σωφρονικοῖς ἀντίκεινται οἱ ἀνόητοι, ὥσπερ καὶ τοῖς προνοητικοῖς οἱ θρασεῖς, τουτέστιν οἱ ἀπρονοήτως τολμηροί. Ἰδιαιτέρως δ' Ἀνοήτους ἔλεγον τοὺς ἀκολάστους, καὶ Ἀνόητα τὰ ἀφροδίσια, οἷόν ἐστι καὶ τὸ τοῦ Κωμικοῦ (Νεφ. 417)

Οἴνου τ' ἀπέχει καὶ γυμνασίων καὶ τῶν ἄλλων ἀνοήτων.

Καὶ μ ω ρ ὰ δέ, ὥσπερ Εὐριπίδης (Τρ. 988) αὐτὰ καλεῖ·

Τὰ μῶρα γὰρ πάντ' ἐστὶν 'Αφροδίτη βροτοῖς,
Καὶ τοὔνομ' ὀρθῶς ἀφροσύνης ἄρχει θεᾶς»

("Ιδε Blaydes ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Νεφελῶν σελ. 338).

'Εγένετο λόγος ἐν τοῖς ἔμπροσθεν σ. 83 κἑ. περὶ α ἰ δ ο ι ο λ ε ι ξ ί α ς ἢ περὶ τῆς διὰ τοῦ στόματος ἀκολασίας. Ὁ ἀκόλαστος οὗτος τρόπος δηλοῦται διὰ τοῦ ἀ ρ ρ η τ ο π ο ι ε ῖ ν καὶ ἀ ρ ρ η τ ο π ο ι ε ῖ σ θ α ι εὐφήμως, οἷον 'Αρτεμιδ. 'Ονειρ. Α', 79 «πάντων δὲ δεινότατον ἐτήρησα τὸ δοκεῖν ὑπὸ τῆς μητρὸς ἀ ρ ρ η τ ο π ο ι ε ῖ σ θ α ι» καὶ «εἰ δὲ ὑπὸ τῆς ἐρωμένης δόξειέ τις ἀ ρ ρ η τ ο π ο ι ε ῖ σ θ α ι, ἔχθρα ἢ λύσις τοῦ γάμου ἢ τῆς φιλίας ἔσται» καὶ «ὁ ὑπὸ φίλου ἢ συγγενοῦς ἢ τέκνου μηκέτι βρέφους ὄντος ἀ ρ ρ η τ ο π ο ι η θ ε ὶ ς εἰς ἔχθραν τῷ ἀ ρ ρ η τ ο π ο ι ή σ α ν τ ι καταστήσεται, ὁ δὲ ὑπὸ βρέφους ἀ ρ ρ η τ ο π ο ι η θ ε ὶ ς κατορύξει τὸ βρέφος· οὐ γὰρ ἔτι τοῦτο οἷόν τε ἐστι φιλῆσαι. Ὁ δὲ ὑπὸ ἀγνῶτός τινος ἀρρητοποιηθεὶς ζημιωθήσεται ζημίαν ἡντιναοῦν διὰ τὴν εἰς ἄχρηστον ἀπόκρισιν τοῦ σπέρματος. Εἰ δ' αὐτὸς δόξειέ τις ἀ ρ ρ η τ ο π ο ι ε ῖ ν, εἰ μὲν γνώριμόν τινα εἴτε ἄνδρα εἴτε γυναῖκα, εἰς ἔχθραν αὐτῷ καταστήσεται δ ι ὰ τ ὸ μ ὴ δ ύ ν α σ θ α ι σ τ ο μ ά τ ω ν ἔ τ ι κ ο ι ν ω ν ε ῖ ν· εἰ δὲ ἀγνῶτα, πᾶσι βλαβερὸν πλὴν τ ῶ ν δ ι ὰ σ τ ό μ α τ ο ς ἐχόντων τὴν ἐργασίαν, αὐλητὰς λέγω καὶ σαλπιγκτὰς καὶ ῥήτορας κτἑ.» καὶ 80 «εἰ δ' ἑαυτόν τις ἀ ρ ρ η τ ο π ο ι ε ῖ ν ὑπολάβοι, πένητι μὲν καὶ δούλῳ καὶ καταχρέῳ συμφέρει» καὶ Δ', 59 «ἔδοξέ τις τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἀ ρ ρ η τ ο π ο ι ε ῖ ν· καὶ πάλιν αὖ ἔδοξέ τις ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἀ ρ ρ η τ ο π ο ι ε ῖ σ θ α ι». 'Επειδὴ δὲ οὐδὲν ἀπέβαινεν αὐτοῖς, ὁ 'Αρτεμίδωρος ἠπόρει, ἀλλὰ «ὕστερον τῷ χρόνῳ, λέγει, ἔμαθον ὅτι ἦν ἄρα ἀμφοτέροις ἔθος τοῦτο πράσσειν, καὶ μὴ κ α θ α ρ ε ύ ε ι ν τ ὰ σ τ ό μ α τ α».

"Αλλος τρόπος εὐφημίας εἶναι ἡ ἔλλειψις ἢ ἡ παρασιώπησις τῆς τὴν αἰσχρὰν καὶ ἀσεβῆ πρᾶξιν δηλούσης λέξεως, οἷον 'Αριστοφ. Σφ. 1178 «Α. τίνα (ἐνν. λόγον) δῆτ' ἂν λέγοις; Β. πολλοὺς πάνυ· πρῶτον μὲν ὡς ἡ Λάμι' ἁλοῦσ' ἐπέρδετο· ἔπειτα δ' ὡς ὁ Καρδοπίων τὴν μητέρα» δηλ. ἐβίνει. Ὁ Σχολιαστὴς γράφει «Λείπει ἐτύπτησεν». Θεόκρ. 1,104 «οὐ λέγεται τὰν Κύπριν ὁ βουκόλος;». Σχολ. λείπει τὸ αἰσχῦναι τὴν 'Αφροδίτην ὁ 'Αγχίσης». Ξέναρχ. παρ' 'Αθην. σελ. 569 C, ἔνθα ὁ κωμικὸς ταλανίζων τοὺς νεωτέρους ὅτι δεινὰ καὶ οὐχὶ ἀνασχετὰ πράττουσιν διακινδυνεύοντες νὰ ὑποστῶσιν τὴν τιμωρίαν τοῦ μοιχοῦ, εἰ καὶ ὁρῶσι «ἐπὶ τοῖσι πορνείοισι μείρακας μάλ' εὐπρεπεῖς εἱληθερούσας, στέρν' ἀπημφιεσμένας, γυμνὰς ἐφεξῆς τ' ἐπὶ κέρως τεταγμένας «καὶ τῶνδ' ἑκάστην ἔστιν ἀδεῶς εὐτελῶς μεθ' ἡμέραν, πρὸς ἑσπέραν, πάντας τρόπους» (ἐνν. βινεῖν), ὅπερ εὐθὺς μετ' ὀλίγον τίθησιν ὁ κωμικὸς «ἃς δ' οὔτ' ἰδεῖν ἔστ' οὔθ' ὁρῶντ' ἰδεῖν σαφῶς, Αἰεὶ δὲ τετρεμαίνοντα καὶ φοβούμενον. "Ας πῶς ποτ' ὦ Δέσποινα ποντία Κύπρι, Β ι ν ε ῖ ν δύνανται, τῶν Δρακοντείων νόμων 'Οπόταν ἀναμνησθῶσι π ρ ο σ κ ι ν ο ύ μ ε ν ο ι». 'Αξία παρατηρήσεως εἶναι καὶ ἡ χρῆσις τοῦ π ρ ο σ κ ι ν ε ῖ σ θ α ι, περὶ ἧς γίνεται λόγος ἐν σ. 138. Φιλήμ. παρ' Αἰλιαν. π. Ζῴ. ΙΒ', 10 «μῦς λευκός, ὅταν αὐτήν τις, ἀλλ' αἰσχύνομαι λέγειν, κέκραγε τηλικοῦτον κτἑ.». Παλατ. 'Ανθ. Ε', 34 «ὁ Ζεὺς τὴν Δανάην χρυσοῦ, κἀγὼ δὲ σὲ χρυσοῦ» (Πρβ. Θ', 48 «Ζεὺς κύκνος, ταῦρος, σάτυρος, χρυσὸς δι' ἔρωτα Λήδης, Εὐρώπης, 'Αντιόπης, Δανάης» καὶ Λουκ. π. Θυσ. 5) καὶ Ε', 128 «Στέρνα περὶ στέρνοις, μαστῷ δ' ἔπι μαστὸν ἐρείσας Χείλεά τε γλυκεροῖς χείλεσι συμπιέσας 'Αντιγόνης καὶ χρῶτα λαβὼν πρὸς χρῶτα, τὰ λοιπὰ Σιγῶ, μάρτυς, ἐφ' οἷς λύχνος ἐπεγράφετο» καὶ ΙϚ', 160 «Πραξιτέλης οὐκ εἶδεν ἃ μὴ θέμις· ἀλλ' ὁ σίδηρος "Εξεσεν οἷ' ἂν "Αρης ἤθελε τὴν Παφίην». Λουκιαν. Θε. Διαλ. ΙΕ', 2 «ἐγὼ δὲ ἤδη ποτὲ τὴν 'Αφροδίτην, ἀλλ' οὐ χρὴ αὐχεῖν», κτλ. καὶ Ψευδολ. 20 «Ἡράκλεις, ἡ μὲν 'Αντιόχεια καὶ τοὔργον αὐτὸ εἶδεν, ὅτε τὸν Ταρσόθεν ἥκοντα ἐκεῖνον νεανίσκον ἀπαγαγών.....ἀλλὰ καὶ ἀναδέρειν αὐτὰ αἰσχρὸν ἴσως ἐμοί». 'Αρισταίν. 'Επιστ. Α', 16. (σελ. 148 Η) «τὰ δ' ἄλλα (οἶδας γὰρ ὁποῖα τὰ λοιπὰ) νόει μοι κατὰ σαυτόν, ὦ φιλότης, οὐδὲν περιττοῦ δεόμενος λόγου». Ὁμοίως ὁ Βεργίλιος κατὰ μίμησιν τοῦ Θεοκρίτου εἶπεν 'Εκλ. Γ', 8 «novimus et qui te (sc. corruperit) transversa tueutibus hircis Et quo—sed faciles Nymphae risere—sacello» ("Ιδε Forbiger εἰς Vergil.[4] τόμ. Α', σελ. 39). Παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ Οἰδίποδι τυράννῳ στ. 1286 ὁ 'Εξάγγελος περικαλύπτεται τὸ αἰσχρὸν ὧδε «βοᾷ διοίγειν κλῇθρα καὶ δηλοῦν τινὰ τοῖς πᾶσι Καδμείοισι τὸν πατροκτόνον, τὸν μητέρ'—αὐδῶν ἀνόσι' οὐδὲ ῥητά μοι». Πρβ. 'Αριστοφ. Βατρ. 1194 «ἔπειτα γραῦν ἔγημεν, αὐτὸς ὢν νέος, καὶ πρός γε τούτοις τὴν ἑαυτοῦ μητέρα» ("Ιδε Bos εἰς E l l i p s. G r a e c. σελ. 365 Lond. καὶ Blaydes εἰς 'Α ρ ι σ τ ο φ. Σ φ. σελ. 402).

'Εν τῇ Παλατίνῃ 'Ανθολογίᾳ φέρει ὁ κῶδιξ

Εὐαγόρας δ' ὢν χαλκὸς ἄτερ δόλου αὐτὸς ἐναργὴς [1]
πάντας καὶ πάσας οὐ μεταβαλλόμενος.

Νομίζεται δ' ὑπὸ τῶν φιλολόγων ὅτι ἐνταῦθα ἐλλείπει τὸ β ι ν ε ῖ, ὅπερ οἱ σεμνολογοῦντες εὐλαβοῦνται νὰ εἴπωσιν. Ὁ Κόντος ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι Πλάτωνι τόμ. Β', 1880, σελ. 282 εἰκάζει ὅτι ἔκειτο κατ' ἀρχὰς ἐν τῷ ἐπιγράμματι «ἐ ν ε ρ γ ε ῖ πάντας καὶ πάσας».

---

[1] Φέρεται καὶ γραφὴ ἁ λ ί σ κ ε ι ("Ιδε Κόντον ἐν τῷ περιοδικῷ Σωκράτει τόμ. Α', σ. 414 κἑ.

Ὁ Κόντος καὶ ἐν τῷ χωρίῳ τοῦ Πινδάρου Πυθ. Β', 34 «ὅτι τε μεγαλοκευθέεσσιν ἔν ποτε θαλάμοις Διὸς ἄκοιτιν ἐπειρᾶτο», εἰς ὃ φέρεται τὸ σχόλιον «Δεύτερον δὲ ὅτι τοῖς μεγάλοις καὶ εὐκατασκευάστοις θαλάμοις τοῦ Διὸς τὴν γαμετὴν Ἥραν ἐ π ε ί ρ α τε καὶ ἐνήδρευεν· τὸ γὰρ ἐ π ε ι ρ ᾶ τ ο παθητικὸν ὂν ἀντὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐστι, σημαίνει δὲ τὸ ἐνήδρευε», νομίζει ὅτι πρόκειται περὶ παρασιωπήσεως. Ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι Ἀθηναίῳ τόμ. Ζ', σελ. 162 γράφει «Ὁ Ἐκκῆρος μετετύπωσε τὸ ἐ π ε ι ρ ᾶ τ ο εἰς τὸ ἐ π ε ί ρ α σ ε. Ἂν ἡ παραδεδομένη γραφὴ ἔχῃ ὀρθῶς, εὔλογον ἴσως εἶναι νὰ μὴ νομίζηται ὅτι τὸ ἐ π ε ι ρ ᾶ τ ο κεῖται ἀντὶ τοῦ ἐ π ε ί ρ α ἀλλ' ὅτι ἐλλιπῶς ἡ ῥῆσις προηνέχθη, παρασιωπηθέντος τοῦ τὴν αἰσχρὰν καὶ ἀσεβῆ πρᾶξιν δηλοῦντος ἀπαρεμφάτου κτἑ.».

Εὐφήμως δὲ καὶ ὁ Ἀριστοφάνης ἀπεσιώπησε καὶ δὲν ἀπεσιώπησε τὴν λέξιν π ρ ω κ τ ό ς ἐν τοῖς Ὄρνισι τοῦ Ἀριστοφάνους στ. 443 «Π. μήτε δάκνειν τούτους ἐμέ, μήτ' ὀρχίπεδ' ἕλκειν, μήτ' ὀρύττειν......» Σχολ. «τὸν πρωκτόν», ὃν δεικνὺς λέγει πρὸς τὸν Πισθέταιρον ἢ Πεισέταιρον ὁ Ἔποψ «τὸν......; οὐδαμῶς» (Ἴδε Bos εἰς Ellips. Graec. σ. 261 Lond.).

ΚΕΦ. Η'.

ΑΚΟΛΑΣΤΑ ΡΗΜΑΤΑ

1. β ι ν ε ῖ ν καὶ κ ι ν ε ῖ ν

Σύνηθες ῥῆμα πρὸς δήλωσιν τοῦ σ υ ν ο υ σ ι ά ζ ε ι ν παρὰ τοῖς κωμικοῖς μάλιστα εἶναι τὸ β ι ν ε ῖ ν—β ι ν ε ῖ σ θ α ι ἐκ τῆς αὐτῆς τῷ β ί α ῥίζης πολλάκις ἀπαντῶν παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει, οἷον Βατρ. 740 «πῶς γὰρ οὐχὶ γεννάδας, ὅστις γε πίνειν οἶδε καὶ β ι ν ε ῖ ν μόνον». Ἐκκλ. 1099 «ὦ τρισκακοδαίμων, εἰ γυναῖκα δεῖ σαπρὰν β ι ν ε ῖ ν ὅλην τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν» κ. ἀ. καὶ παθητικῶς Ἐκκλ. 525 τί δ; οὐχὶ β ι ν ε ῖ τ α ι γυνὴ καὶ ἄνευ μύρου;» καὶ 225 «β ι ν ο ύ μ ε ν α ι χαίρουσιν, ὥσπερ καὶ πρὸ τοῦ», κ. ἀ. Ἱππ. 1242 «ἠλλαντοπώλουν καί τι καὶ ἐ β ι ν ε σ κ ό μ η ν». Φιλέταιρ. παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 587 Ε «οὐχὶ Λαῒς μὲν τελευτῶσ' ἀπέθανεν β ι ν ο υ μ έ ν η, Ἰσθμιὰς δὲ καὶ Νέαιρα κατασέσηπε καὶ Φίλα;» καὶ 570 F «παῦσαι γέρων ὢν τοὺς τρόπους. Οὐκ οἶσθ' ὅτι οὐκ ἔστιν ἥδιστον ἀποθανεῖν β ι ν ο ῦ ν θ' ἅμα, ὥσπερ λέγουσιν ἀποθανεῖν Φορμίσιον». Εὐπ. π. Ἀθην. σελ. 17 D «μισῶ λακωνίζειν

(=παιδικοῖς χρῆσθαι), ταγηνίζειν δὲ κἂν πριαίμην. Β. πολλὰς δ' οἶμαι νῦν β ε β ι ν ῆ σ θ α ι». Ἀνθ. Παλατ. Ε', 29 «Ἀδὺ τὸ βινεῖν ἐστί; τίς οὐ λέγει; ἀλλ' ὅταν αἰτῇ[1] Χαλκόν, πικρότερον γίνεται ἐλλεβόρου» καὶ 126 «Πέντε δίδωσιν ἑνὸς τῇ δεῖνα ὁ δεῖνα τάλαντα, Καὶ β ι ν ε ῖ φρίσσων καί, μ ὰ τ ό ν[2], οὐδὲ καλήν». Παρὰ τῷ κωμικῷ φέρεται καὶ τὸ β ι ν η τ ι ῶ ἐφετικὸν ὂν τοῦ β ι ν ῶ, οἷον Λυσιστρ. 715 «Α. μή νύν με κρύψῃς ὅτι πεπόνθαμεν κακόν. Β. β ι ν η τ ι ῶ μ ε ν, ἡ βράχιστον τοῦ λόγου». Μάχ. π. Ἀθην. σελ. 583 C «Φρύνην ἐπείρα Μοίριχος τὴν Θεσπικήν· Κἄπειτεν αἰτήσασαν αὐτὸν μνᾶν μίαν Ὁ Μοίριχος μέγ', εἶπεν· οὐ πρῴην δύο Χρυσοῦς λαβοῦσα παρεγένου ξένῳ τινί; περίμενε τοίνυν καὶ σύ, φησίν, ἕως ἂν οὗ β ι ν η τ ι ά σ ω, καὶ τοσοῦτον λήψομαι». Λουκιαν. Ψευδολ. § 27 «καὶ αὐτὸς μὲν ἔκεισο μεθύων ἤδη κισσύβιον ἔχων ἐν τῇ χειρὶ β ι ν η τ ι ῶ ν Πολύφημος». Παρὰ τῷ κωμικῷ Πλάτωνι Ἀθην. σ. 441 Ε κατὰ τὴν παραδεδομένην γραφὴν φέρεται «εἰ μὲν οὖν τάδε προσοίσετ', εἰσέλθοιτ' ἄν· εἰ δὲ μή, μάτην ἔξεστιν ὑμῖν διὰ κενῆς κ ι ν η τ ι ᾶ ν», ὅπερ διώρθωσεν ὁ Heringa εἰς τὸ β ι ν η τ ι ᾶ ν, κεῖται δὲ τὸ β ι ν η τ ι ᾶ ν καὶ ἐν τῷ Μαρκιανῷ κώδικι (Ἴδε Cobet εἰς Mnem. 1873, σελ. 8 Πρβ. καὶ Var. Lect. σελ. 33). Μνημονεύει δὲ ὁ Μένανδρος παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 9 c καὶ τὸ ὑ π ο β ι ν η τ ι ᾶ ν «Μένανδρός φησιν ὑ π ο β ι ν η τ ι ῶ ν τ α β ρ ώ μ α τ α» καὶ σελ. 132 F, τ. ἐ. ποιοῦντα βινεῖν, στυτικὴν ἔχοντα δύναμιν. Πεπαισμένον δ' εἶναι τὸ σ κ ο τ ο β ι ν ι ῶ, ὅπερ ἀπαντᾷ ἐν τοῖς Ἀχαρνεῦσι τοῦ Ἀριστοφάνους στ. 1220 «Α. ἰλιγγιῶ κάρα λίθῳ πεπληγμένος καὶ σ κ ο τ ο δ ι ν ι ῶ. Β. καὶ ἐγὼ καθεύδειν βούλομαι καὶ στύομαι καὶ σ κ ο τ ο β ι ν ι ῶ».

Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι ὑπὸ τῶν βιβλιογράφων παρὰ τῷ κωμικῷ Πλάτωνι ἐγράφη κ ι ν η τ ι ᾶ ν ἀντὶ τοῦ β ι ν η τ ι ᾶ ν. Ὁμοίως συνεχύθη τὸ β ι ν ε ῖ ν καὶ κ ι ν ε ῖ ν παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει Ἀχαρν. στ. 1051 «ἐκέλευε δ' ἐγχέαι σε τῶν κρεῶν χάριν, ἵνα μὴ στρατεύοιτ', ἀλλὰ β ι ν ο ί η μένων», ἀνθ' οὗ φέρεται καὶ γραφὴ κ ι ν ο ί η. Ὁμοίως ἐν τοῖς Ἱππεῦσι στ. 877 «ἔπαυσα τοὺς κ ι ν ο υ μ έ ν ο υ ς, τὸν γρυπὸν ἐξαλείψας» καὶ β ι ν ο υ μ έ ν ο υ ς. Ἐν ἄλλοις τόποις οἱ κριτικοὶ μεταβάλλουσι τὸ κ ι ν ε ῖ ν καὶ κ ι ν ε ῖ σ θ α ι εἰς τὸ β ι ν ε ῖ ν καὶ β ι ν ε ῖ σ θ α ι, οἷον Εὐπόλ. ἀπ. 100 «καὶ μηκέτ' ὦναξ Μιλτιάδη καὶ Περίκλεες ἐάσατ' ἄρχειν μειράκια β ι ν ο ύ μ ε ν α, ἐν τοῖν σφυροῖν ἕλκοντα τὴν στρατηγίαν»

---

[2] Φεύγει νὰ ὀνομάσῃ ἐν αἰσχροῖς τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ, ὡς ἐν ΙΒ', 201 «Εἰ μὴ νῦν Κλεόνικος ἐλεύσεται, οὐκέτ' ἐκεῖνον Δέξομ' ἐγὼ μελάθροις, ο ὐ μ ὰ τ ό ν... Οὐκ ὀμόσω» (Ἴδε Blaydes ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Βατράχων σελ. 478,1374 καὶ Κόντον ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. ΙΘ', σελ. 326 κἑ).

[1] Ἴδε Herwerden ἐν Stud. Crit. in Epigr. σ. 140.

(κώδ. κινούμενα). Ἱππ. 877 «ἔπαυσα τοὺς βινουμένους» (κώδ. κινουμένους). Νεφ. 1102 «ἡττήμεθ', ὦ βινούμενοι» (κώδ. κινούμενοι) καὶ στ. 1371 «ὁ δ' εὐθὺς ᾖδ' Εὐριπίδου ῥῆσίν τιν', ὡς ἐβίνει (κώδ. ἐκίνει) ἀδελφός, ὦ ἀλεξίκακε, τὴν ὁμομητρίαν ἀδελφήν». Ὁ Van Leeuwen ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Νεφελῶν σελ. 177 δεχόμενος πάσας ταύτας τὰς μεταβολὰς τῶν κριτικῶν ὁμολογεῖ ὅτι τὸ ῥῆμα κινεῖν μετεχειρίζοντο οἱ Ἀθηναῖοι in re amatoria καὶ φέρει μαρτύρια ἐκ τῆς Λυσιστράτης στ. 227 «Α. ἐὰν δέ μ' ἄκουσαν βιάζηται βίᾳ. Β. κακῶς παρέξω κοὐχὶ προσκινήσομαι». Ἐκκλ. 256 «Α. τί δ' ἢν ὑποκρούωσίν σε; Β. προσκινήσομαι, ἅτ' οὐκ ἄπειρος οὖσα πολλῶν κρουμάτων», ἔτι τὸ ἐν ταῖς Νεφέλαις στ. 1301 «ἔμελλον ἄρα σε κινήσειν ἐγὼ αὐτοῖσι τοῖς τροχοῖσι καὶ ξυνωρίσιν» καὶ τὸ ἐν τοῖς Ἱππεῦσι στ. 364 «ἐγὼ δὲ κινήσω γέ σου τὸν πρωκτὸν ἀντὶ φύσκης» καὶ τὸ ἐν τῇ Λυσιστράτῃ στ. 839 κ. ἀ. κύριον ὄνομα Κινησίας καὶ τέλος λέγει «Itaque Herodae versiculum V 2 minime sollicitandum esse patet. Cf. L. Sternbach Wien. Stud. 1886, qui Ran. 429 Ἱπποκίνου verum ducit». Παρὰ τῷ Ἡρώνδᾳ φέρεται «Β. Λέγε μοι σύ, Γάστρων, ἤδ' ὑπερκορὴς οὕτω, ὥστ' οὐκέτ, ἀρκεῖ τἀμά σοι σκέλεα κινεῖν;» δηλ. ἡ ζηλότυπος Βίτιννα λέγει πρὸς τὸν δοῦλον Γ. «Λέγε μου, Γάστρων, αὐτή σου ἐδῶ ἡ ξερὴ (στ. 44 ἡ ἀνώνυμος κέρκος) τόσον ἔχει χορτάσει, ὥστε δὲν σοῦ μπορεῖ πλέον νὰ κινῇ τὰ σκέλη μου». Πρβ. Ἐκκλησ. 264 «ἐκεῖνο δ' οὐ πεφροντίκαμεν ὅτῳ τρόπῳ τὰς χεῖρας αἴρειν μνημονεύσομεν τότε· εἰθισμέναι γάρ ἐσμεν αἴρειν τὰ σκέλη» καὶ Εἰρ. 879 «εὐθέως ἄραντας ὑμᾶς τὼ σκέλει ταύτης μετεώρω» καὶ Λυσ. 230 «οὐ πρὸς τὸν ὄροφον ἀνατενῶ τὰ περσικά». Ἐν ἅπασι τούτοις τοῖς μνημονευθεῖσι τόποις Λυσ. 227. Ἐκκλ. 256. Νεφ. 1301. Ἱππ. 364 Λυσ. 839 (Κινησίας) καὶ Μιμ. Ἡρωνδ. Ε',2 κατ' οὐδένα τρόπον δύναταί τις νὰ μεταβάλῃ τὸ κινεῖν καὶ προσκινήσομαι καὶ μάλιστα τὸ παρὰ τῷ Ἡρώνδᾳ σκέλεα κινεῖν εἰς τὸ βινεῖν, ἐν οἷς φανερὰ καὶ ἀναμφήριστος ὑπάρχει ἡ ἔννοια τοῦ κινεῖν καὶ κινεῖσθαι ἐπί τε τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός. Ἐκ τῆς χρήσεως δὲ ταύτης, οὐχὶ δὲ μόνον ἐκ τῆς ὁμοιότητος τῶν γραμμάτων κ-β ("Ιδε Κόντον ἐν τῇ Ἐπιστημονικῇ Ἐπετηρίδι τῶν Ἀθηνῶν 1905—1906, σελ. 27 κἑ.), προῆλθεν ἡ σύγχυσις τῶν ῥημάτων κινεῖν καὶ βινεῖν. Ὁ Crusius ἐν Unters. zu d. Mim. d. Herond. σελ. 98 ἔχει διάφορον γνώμην λέγων «Der niedrige Ausdruck κινεῖν ist in der hellenisstischen Erotik ständig, vgl. Anth. Pal. XI 7. Οὐδεὶς τὴν ἰδίην συνεχῶς, Χαρίδημε, γυναῖκα, Κινεῖ ἐκ ψυχῆς τερπόμενος δύναται, Οὕτως ἡ φύσις ἐστὶ φιλόκνισος, ἀλλοτριόχρως, Καὶ ζητεῖ διόλου τὴν ξενοκυσθαπάτην» und 202. "Αξιον αἰνῆσαι Μόσχου φρένας, ὃς μόνος οἶδε

καὶ τίνα δεῖ κινεῖν καὶ τίνα κληρονομεῖν. Bei den Komikern ist er oft wegkorrigiert, z. B. Aristoph. fr. 377 CAFr. I. p. 490, wo Kock βινουμένω schreibt. Ob Aristoph. fr. 695 p. 561 K. hierher gehört? Καὶ ἐν τοῖς χωρίοις τῆς Ἀνθολογίας ἢ πρέπει νὰ ὑποληφθῇ τὸ κινεῖν ἐσφαλμένη γραφὴ τοῦ βινεῖν, ὡς ὑπέλαβεν ὁ Herwerden ἐν τῷ πρώτῳ χωρίῳ (Mnem. 1874, σελ. 338) ἢ νὰ θεωρηθῇ καθόλου εἰπεῖν τὸ κινεῖν εὐφημότερον τοῦ βινεῖν. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε δυσκολώτατον εἶναι ἐν τοῖς χωρίοις, ἐν οἷς δὲν εἶναι σαφὴς ἡ ἔννοια τῆς κινήσεως, ν' ἀποφήνηταί τις σταθερὰν γνώμην. Φέρεται δὲ καὶ παρὰ τῷ Ἀρτεμιδώρῳ Α', 69 (σελ. 47,11 Η) «εἰ δὲ γυνὴ εἰς ἄνδρα μεταβάλοι—δούλη τὸ ὄναρ πλείονα τὴν δουλείαν ἐπάγει, ἀγαθὸν δὲ ἑταίρᾳ· ἡ μὲν γὰρ ὡς ἀνὴρ ὑπομενεῖ τοὺς πόνους, ἡ δὲ οὐ παύσεται κινουμένη». Ὁ Σουΐδας ἑρμηνεύει σελ. 659 Bekk. τὸ ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις στ. 493 ἀπαντῶν ληκώμεθα «μάλισθ' ὅταν ὑπό του ληκώμεθα τὴν νύχθ' ὅλην» διὰ τοῦ κινώμεθα. Εὑρέθη δὲ καὶ ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Εὐπόλιδος (Mnem. 1912,132) ἐκ τῶν Δήμων «ἀλλ' ἔδει νεύσαντα· χωρεῖν εἰς τὸ κινητήριον», περὶ οὗ παρατηρεῖ ὁ Van Leeuwen «Pro κινητήριον fortasse βινητήριον est scribendum, sed cf. Herod. Mim. V. 2 vel Κινησίας ille Aristophaneus». Εἶναι δὲ περίεργον ὅτι καὶ ἐν τῷ μνημονευθέντι ἀποσπάσματι τοῦ Εὐπόλιδος ἡ παραδεδομένη γραφὴ εἶναι μειράκια κινούμενα», ὅπερ μετέβαλεν εἰς βινούμενα ὁ Meineke. Πάντα ταῦτα πρέπει νὰ νομίσωμεν σφάλματα τῶν ἀντιγραφέων;

2-3. διακροτεῖν—κροτεῖν, κρούειν

Τὸ διακροτεῖν ἐπὶ αἰσχρᾶς ἐννοίας, τ. ἔ. ἐπὶ τῆς τοῦ βινεῖν φέρεται ἐν τῷ Κύκλωπι τοῦ Εὐριπίδου στ. 180 «διεκροτήσατε ἐν μέρει, ἐπεί γε πολλοῖς ἥδεται γαμουμένη» δηλ. τῆς τὸν ἐκοπανίσατε τῆς Ἑλένης μὲ τὴν σειρὰν κτἑ. Εὑρέθη ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας καὶ τὸ ἁπλοῦν κροτεῖν ἐν ἐπιγραφῇ Ἀμοργοῦ (Mν. 1911, σελ. 11) «Ἔρασίς με ἐκρότει». Καὶ τὸ συνωνυμοῦν κρούειν-προκρούειν κεῖται ἐπὶ αἰσχρᾶς σημασίας. Bεκκ. Ἀν. 101 «κρούειν — καὶ κατὰ τοῦ κακεμφάτου ἐν τῇ συνηθείᾳ τὸ κροῦσαι κεῖται ἀντὶ τοῦ συγγενέσθαι». Παρ' Ἀριστοφάνει Ἐκκλ. 1015 κεῖται «ἢν ἀνὴρ νέος ἐπιθυμῇ, μὴ σποδεῖν αὐτὴν πρὶν ἂν τὴν γραῦν προκρούσῃ πρότερον» καὶ στ. 992 ἐν παιδιᾷ «Α. οὐκ οἶδ' ὅ,τι λέγεις, τηνδεδί μοι κρουστέον. Β. ὅταν γε κρούσῃς τὴν ἐμὴν πρῶτον θύραν» καὶ στ. 617 «αἱ φαυλότεραι καὶ σιμότεραι παρὰ τὰς σεμνὰς καθεδοῦνται· Κᾆτ' ἢν ταύτης (τῆς ὡραιοτάτης) ἐπιθυμήσῃ, τὴν αἰσχρὰν πρῶθ' ὑποκρούσει» καὶ στ. 255 «Α. τί δ' ἢν ὑποκρούσωσίν σε; Β. προσκινήσομαι, ἅτ' οὐκ ἄπειρος οὖσα πολλῶν κρουμάτων». Λυσιστρ. στ.

1030 «οὐκ ἐμπίς ἐστιν ἥδε Τρικορυσία;» (παίζει πρὸς τὸ τ ρ ι κ ο ρ υ σ ί α). Ἴδε τὰ γεγραμμένα ἐν σελ. 57. Φέρεται καὶ ἐν τοῖς τοῦ Εὐπόλιδος (Ἀπ. 184 K) «κ ρ ο ύ ω ν γε μὴν α ὐ τ ὰ ς ἐωνούμην ἐγώ», περὶ οὗ σημειοῦται ὁ Kock «Hic quid sit κ ρ ο ύ ω ν nescio». Ἀλλ' ὁ Herwerden ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1882, σελ. 73 λαμβάνων μεταφορικῶς τὸ κ ρ ο ύ ε ι ν ἐκ τῶν δοκιμαζομένων σκευῶν διὰ τῆς κρούσεως ἢ διὰ τῆς κωδωνίσεως νομίζει ὅτι πρόκειται περὶ ἀγορᾶς θεραπαινίδων, «ita ut simul subesset obscoena allusio ad concubitum».

4. μ ύ λ λ ε ι ν

Τὸ μ ύ λ λ ε ι ν ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ β ι ν ε ῖ ν φέρεται παρὰ τῷ Θεοκρίτῳ Εἰδ. Δ', 58 εἶπ' ἄγε μ' ὦ Κορύδων, τὸ γερόντιον ἦ ῥ' ἔτι μ ύ λ λ ε ι τήναν τὰν κυανόφρυν Ἐρωτίδα, τᾶς ποκ' ἐκνίσθη;». Σχολ. «μύλλει: κάμπτει· ἀλλὰ καὶ ἐλαύνει καὶ περαίνει ἀπὸ τ ῶ ν ἀ λ ο ύ ν τ ω ν καὶ τῇ κώπῃ τοὺς μύλους ὠθούντων». Πρβ. καὶ Εὐστάθ. 1885,23 «τὸ μύλλειν παρὰ Θεοκρίτῳ ἐλέχθη ἐπὶ μίξεως οὐ σεμνῆς». Ἐλέχθη δὲ καὶ μ υ λ (λ) ά ς: ἡ πόρνη» παρὰ τῷ Φωτίῳ καὶ τῷ Σουΐδᾳ. Ὅμοιον τῷ μ υ λ λ ε ι ν εἶναι τὸ ῥωμαϊκὸν p e r m o l e r e. Ὁρατ. Σατίρ. Α', 2, 35 «Nam simul ac venas inflavit taetra libido, Huc iuvenes aequum est descendere, non alienas permolere uxores». Πρβ. Ἡρώνδ. Μιμ. 18 «δωρεὴν γὰρ οὐθ' οὗτος πυροὺς δίδωσ' ἀλήθειν, οὔτ' ἐγὼ πάλιν κείνην» (ἐνν. ἀ λ ή θ ε ι ν).

5. οἴ φ ε ι ν — οἰ φ ε ῖ ν

Ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ β ι ν ε ῖ ν εὕρηται καὶ τὸ οἴ φ ε ι ν. Ἡσύχ. «οἴ φ ε ι ν: ὀχεύειν». Φέρεται καὶ παρὰ τῷ Πλουτάρχῳ Πύρρ. κεφ. 28, ἔνθα μετὰ τὴν νίκην τοῦ Ἀκροτάτου τῶν πρεσβυτέρων τινὲς ἐπηκολούθουν βοῶντες «οἶ χ ε, Ἀκρότατε, καὶ ο ἶ φ ε τὰν Χιλωνίδα μόνον παῖδας ἀγαθοὺς τᾷ Σπάρτᾳ ποίει». Ἔγραψε δ' ο ἶ χ ε ἀντὶ τοῦ ὄ χ ε ε ὁ Toup. Οὐδαμῶς δὲ πρέπει νὰ παραβάλωμεν τὸ ἀντὶ τοῦ ο ἴ χ ο υ ο ἶ χ ε, ὡς ἄλλοτε ἐπράξαμεν, οὔτε πρὸς τὸ ἔ ρ χ ω καὶ κ ά θ ω τοῦ ἑλληνιστὶ ψελλίζοντος Φρυγὸς ἐν τοῖς Πέρσαις τοῦ Τιμοθέου, οὔτε πρὸς τὰ Βυζαντιακὰ π α ρ α μ υ θ ῶ, φ ι λ ο τ ι μ ῶ, δ ι α ν ο ῶ [1], κτλ. ἀλλὰ πρὸς τὸ ν ή χ ω - ν ή χ ο μ α ι. Ὁ Naber προσκόπτων ἴσως εἰς τὸ ο ἶ χ ε εἰκάζει εὐφυῶς ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1899, σελ. 217 «Οἶφε, Ἀκρότατε, ναὶ οἶφε τὰν Χιλωνίδα». Τὸ ο ἴ φ ω εὕρηται καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς τῆς Γόρτυνος II. 3 «εἴκα τὸν ἐλεύθερον ἒ τὰν ἐλευθέραν κάρτει οἴπει, ἑκατὸν στατέρανς καταστασεῖ» καὶ 16 «αἴκα τὰν ἐλευθέραν ἐπιπερέται ο ἴ π ε ν» καὶ τῆς Θήρας «Πλειδιππίδας ὤ ι π h e. Τιμαγόρας καὶ Ἐνπhέρης καὶ ἐ γ ὼ ι π h ο μ ε ς» καὶ «Κρίμων τεῖδε ὤ ι π h e παῖδα κτἑ.» (Ἴδε Herwerden ἐν L e x. G r a e c. S u p p l. e t D i a l e c t. σελ. 1027). Παρὰ τῷ Διογενιανῷ Β', 2 κεῖται ἡ παροιμία «Ἄριστα χωλὸς οἰφεῖ: Φασὶν ὅτι αἱ Ἀμαζόνες τοὺς γεννωμένους ἄριστα ἐπήρουν. Ὅθεν πολεμοῦντες αὐταῖς οἱ Σκύθαι, καὶ βουλόμενοι αὐτὰς ἐξαπατῆσαι, ἔλεγον ὅτι συνέσονται αὐταῖς εἰς γάμον ἀπήρωτοι καὶ οὐ λελωβημένοι, ὡς τῶν ἐκείνων ἀνδρῶν λελωβημένων ὄντων. Ἐξ ὧν ἀποκριθεῖσα ἡ ἡγεμὼν τῶν Ἀμαζόνων. Ἄριστα, φ η σ ί, χ ω λ ὸ ς ο ἰ φ ε ῖ, ἀντὶ τοῦ συνουσιάζει». Πρβ. Εὐστ. σ. 403, 9 καὶ Σχολ. Λουκ. σ. 152,12 R. Τῆς παροιμίας γίνεται μνεία παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ σελ. 588, e «ὄντως γὰρ ἄ ρ ι σ τ α χ ω λ ὸ ς ο ἰ φ ε ῖ ς, κτἑ.». Παρήχθη δ' ἐκ τοῦ ο ἴ φ ε ι ν τὸ ο ἰ φ ό λ η ς. Ἡσ. «ο ἰ φ ό λ η ς: ὁ μὴ ἐγκρατὴς ἀλλὰ καταφερὴς πρὸς γυναῖκας» καὶ θηλυκὸν «Οἰφόλις: γυνὴ καταφερής, μάχλος, πασχητιῶσα». Πρβ. ὀπυιόλης, μαινόλης, φαινόλης, σκωπτόλης, γενειόλης (Ἴδε Κόντον εἰς Γ λ ω σ σ. Π α ρ α τ. σελ. 233). Παρὰ Θεοκρίτῳ φέρεται καὶ τὸ σύνθετον φ ι λ ο ί φ η ς Εἰδ. Δ', 62 «εὖ γ' ἄνθρωπε φ ι λ ο ῖ φ α» Σχολ. «φιλοῖφα: φιλῶν τὸ συνουσιάζειν· οἰφεῖν γὰρ τὸ συνουσιάζειν. Οὕτω καὶ παρὰ Ἀλεξανδρεῦσι κόρυφος λέγεται ὁ ὡς κόρη ο ἰ φ ώ μ ε ν ο ς», ἀνθ' οὗ φέρεται καὶ γραφὴ ὀρθοτέρα κ ό ρ ο ι φ ο ς. Οὐκ ἀγνοητέον δ' ὅτι τὸ παρὰ Διογενιανῷ ἄ ρ ι σ τ α χ ω λ ὸ ς ο ἰ φ ε ῖ μεταβάλλει ὁ Herwerden εἰς τὸ ο ἴ φ ε ι, ὁ δὲ τοῦ Σχολ. τοῦ Λουκιανοῦ τύπος ο ἰ φ ώ μ ε ν ο ς, ἂν μὴ εἶναι ἐσφαλμένη γραφὴ τοῦ ο ἰ φ ό μ ε ν ο ς, ἀνενεκτέος εἰς ῥῆμα ο ἰ φ ᾶ ν. Κάλλιστα ἠδύνατο νὰ συνυπάρξῃ παρὰ τὸν τύπον ο ἴ φ ω καὶ τύπος ο ἰ φ έ ω - ῶ (Πρβ. ξ υ ρ έ ω - ξ ύ ρ ω - ξ ύ ρ ο μ α ι) καὶ παρὰ τὸν τύπον ο ἰ φ έ ω - ῶ τύπος μεταγ. ο ἰ φ ά ω, ὡς παρὰ τὸ ξ υ ρ έ ω τὸ μεταγ. ξ υ ρ ά ω, παρὰ τὸ ο ἰ δ έ ω τὸ ο ἰ δ ά ω (Ἴδε Κόντον ἐν τῷ περιοδικῷ Συγγράμματι Πλάτωνι τόμ. Ε', 1883, σελ. 354—360 καὶ τόμ. ς', 1884, σελ. 14—24 καὶ Γρ. Βερναρδάκην εἰς Πλουτ. Ἠθ. τόμ. Α', 1888, σελ. LXXXIII). Παλαιότερα παραδείγματα ἔχομεν τὸ α ἴ δ ο μ α ι - α ἰ δ ο ῦ μ α ι, ἄ ν τ ο μ α ι - ἀ ν τ ά ω.

[1] Ἴδε τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ εἰς Ἀδ. Κοραῆν Λόγῳ Ἑκατοντ. σελ. 186. 195. 204. 213.

6. σ π λ ε κ ο ῦ ν

Τὸ σ π λ ε κ ο ῦ ν ἐπὶ τοῦ σ υ ν ο υ σ ι ά σ α ι κεῖται παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει Λυσ. 152 «εἰ-στύοιντο δ' ἄνδρες καὶ ἐπιθυμοῖεν σ π λ ε κ ο ῦ ν» καὶ Πλουτ. 1082 «οὐκ ἂν διαλεχθείην δ ι ε σ π λ ε κ ω μ έ ν ῃ». Σχολ. «γεγαμημένῃ - συνουσιασμένῃ». Τὸ δ ι ε σ π λ ε κ ω μ έ ν η τοῦ Ἀριστοφάνους ἁρπάσας ὁ Μάζαρις λέγει ἐν Νεκρικῷ διαλόγῳ σελ. 200 Eliss. «ἀ-

δίκοις θεασάμενος ὄμμασι μίαν τάχα τῶν μοναζουσῶν, διεσπλεκωμένην ὑπὸ μυρίων, ἀρχαίαν φίλην—νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν τῷ ταύτης ἐγκαλινδούμην βεβορβορωμένῳ σώματι» καὶ σελ. 222 «τὴν δ' ἑταίραν ἐκείνην τὴν διεσπλεκωμένην — οὐκ ἠρνήσατο, ἀλλ' ὥσπερ λεπὰς τῷ τοιούτῳ μιαρῷ γραϊδίῳ προσκολλᾶται».

7. σποδεῖν-σποδεῖσθαι

Καὶ τὸ σποδεῖν διασποδεῖν-σποδεῖσθαι ἐπὶ αἰσχρᾶς ἐννοίας φέρεται παρὰ τῷ κωμικῷ. Ἡσύχ. «σποδεῖν: βινεῖν» καὶ «σποδεῖσθαι: περαίνεσθαι». Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 1016 «μὴ σποδεῖν αὐτὴν πρὶν ἂν τὴν γραῦν προκρούσῃ πρότερον» καὶ στ. 942 «οἰμώζων ἄρα, νὴ Δία, σποδήσεις» καὶ 938 «εἴθ' ἐξῆν παρὰ τῇ νέᾳ καθεύδειν, καὶ μὴ ἔδει πρότερον διασποδῆσαι ἀνάσιμον ἢ πρεσβυτέραν» καὶ 906 «ἐκπέσοι σοι τὸ τρῆμα τό τ' ἐπικλίντρον ἀποβάλοις, βουλομένη σποδεῖσθαι» καὶ στ. 110 «Α. καὶ πῶς γυναικῶν θηλύφρων ξυνουσία δημηγορήσει; Β. πολὺ μὲν οὖν ἄριστά που. Λέγουσι γὰρ καὶ τῶν νεανίσκων ὅσοι πλεῖστα σποδοῦνται, δεινοτάτους εἶναι λέγειν». Θεσμοφ. 492 «ὑπὸ τῶν δούλων τε καὶ ὀρεωκόμων σποδούμεθα». Ἐσχηματίσθη δ' ἐκ τοῦ σποδεῖν καὶ τοῦ λαύρα, τὸ σποδησιλαύρα, ὅπερ ὁ Θεσσαλονίκης Εὐστάθιος σελ. 1921,58 καταλέγει ἐν τοῖς ἐπωνύμοις τῆς πόρνης «Σύνθετον δ' ἐκ τῆς λαύρας καὶ ἡ σποδησιλαύρα τουτέστιν ἡ πόρνη, λεγομένη οὕτω παρὰ τὸ διατρίβειν τὰ πολλὰ ἐν ταῖς ὁδοῖς ἢ καὶ δημοσίᾳ συμπλέκεσθαι, ὥς φασιν οἱ παλαιοί· τὸ γὰρ σποδεῖσθαι καὶ ἐπὶ μίξεως τίθεται. Διὸ ἡ αὐτὴ καὶ χαμαιτύπη λέγεται ὁμωνύμως τῷ κατ' αὐτὴν (κατὰ γῆν Nauck) στρώματι· ἔτι δὲ καὶ λεωφόρος· ἀκολούθως δὲ καὶ πανδοσία· καὶ χαλκιδῖτις δὲ διὰ τὸ εὐτελές, φασί, τοῦ διδομένου νομίσματος, εἰ δὲ καὶ πολύυμνος, ἀλλὰ τοῦτο σεμνότερον δῆθεν πόρνης ἐπίθετον—φορτικὸν δέ γε ἡ μανιόκηπος, ὃ δηλοῖ τὴν μεμηνυῖαν περὶ κῆπον—εἰ (Nauck ἔτι) δὲ καὶ λοῦπα ἡ αὐτή, ὅπερ ἐστὶν Ἰταλικῶς λύκαινα, διὰ τὸ ἁρπακτικόν, καὶ ἀνασεισίφαλλος καὶ μύζουρις διὰ τὸ μυζεῖν οὐράν, ὃ ἐστι θηλάζειν, καὶ ἀνασυρτότολις, καὶ σατύρα καὶ εἰλίπους καὶ γεγωνοκώμη» καὶ σελ. 1088,35 «ἐξ οὗ καὶ φορβὰς γυνὴ παρὰ Σοφοκλεῖ φασιν ἐν Φοίνιξι, ἡ πολλοῖς προσομιλοῦσα τροφῆς χάριν—τοῦτο δὲ διὰ τὸ χαμαὶ κεῖσθαι καὶ οὕτω σποδεῖσθαι κατὰ τὴν κωμῳδουμένην σποδησιλαύραν καθὸ καὶ χαμαιτύπη λέγεται. Ἡ δὲ ῥηθεῖσα ἔννοια καὶ ἐργάτιν[1] τὴν τοιαύτην ἐθέλει καλεῖσθαι γυναῖκα, καὶ παχεῖαν δὲ διὰ τὸ πολύτροφον, ἤδη δὲ καὶ πανδοσίαν παρὰ Ἀνακρέοντι. Ἀκόλουθον δὲ τῇ πανδοσίᾳ καὶ τὸ δῆμον αὐτὴν λέγεσθαι παρὰ Ἀρχιλόχῳ, καθὰ καὶ λεωφόρον, ὡς Ἀνακρέων» καὶ σελ. 1329,37 «Ἀρχίλοχος δὲ παχεῖαν καὶ δῆμον ἤγουν κοινὴν τῷ δήμῳ, καὶ ἐργάτιν, ἔτι δὲ μυσάχνην πρὸς ἀναλογίαν τοῦ ἁλὸς ἄχνη καὶ εἴ τι τοιοῦτον» (Ἴδε Nauck ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ἀποσπασμάτων Ἀριστοφάνους τοῦ Βυζαντίου σελ. 168 κἑ. καὶ τὰ ἐν σελ. 168 γεγραμμένα). Οὐκ ἀγνοητέον δ' ὅτι παρὰ τῷ Εὐσταθίῳ ὁ Nauck ἀκολουθῶν τῷ Kuster ἔγραψε δήμιος, ὅπερ ταὐτὸν τῷ ἐν τῇ μεσαιωνικῇ ποιήσει ἀπαντῶντι πολιτική, οἷον Carm. Med. Aev. σελ. 73,256 «χαροκοπᾷ ἡ πολιτικὴ καὶ δίδει τὸ κορμίν της, Ἐξωπουλεῖ τὰ κάλλη της καὶ χάνει τὴν τιμήν της» καὶ στ. 241 «ὅτι τοὺς νεοὺς οἱ πολιτικὲς πολλὰ τοὺς ἐμποδίζουν, Τὰ παλληκάρια ἐγδέρνουσι, τοὺς γέροντας μαδίζουν» καὶ σελ. 75,315 «πολλοὺς γελοῦν οἱ πολιτικές, ἀμμὲ πολλὰ γελοῦνται, κι' ὅσα καὶ ἂν εἶν' μαστόρισσες, πάλιν τὸν ἄνθον λοῦνται» (γρ. ἀνθολογοῦνται. τ.ἔ. τὲς παίρνουν τὸν ἀνθόν, ἀπολαύουσιν οἱ ἐρασταὶ τῆς ἀνθούσης ἡλικίας αὐτῶν ἢ ἡλικίας, τῆς ὥρας, τῆς ὀπώρας, τῆς ἥβης, τῆς νεότητος) καὶ ἀλλαχοῦ πολλαχοῦ. Φέρεται καὶ ἐν τοῖς ὑπὸ τοῦ Legrand συνειλεγμένοις δημ. ᾄσμασι σελ. 256, 275 «Γέρο, γέρο, γεροντάκι, πῶς σ' ἐφάνηκεν ἐκείνη ἡ εὐγενικὴ ἡ κόρη πού με προξενοῦν νὰ πάρω; Λέγει τον ὁ γεροντάκις· καὶ πουτάνας θυγατέρα, καὶ πολιτικῆς ἐγγόνη, κι' αὐτὴ ὡς τὸ ὕστερόν της μπάσταρδον θέλει νὰ κάμῃ εἰς ντροπὴν τῆς βασιλείας». Φέρεται δ' ἐπὶ τοῦ πορνείου καὶ τὸ πολιτικαρεῖον, οἷον Carm. Med. Aev. σ. 95, 468 «καὶ κεῖ πῆγες κι' ἀκούμπησες 'ς τὸ πολιτικαρεῖον, 'ς τῆς Ἀγγελίνας τῆς πτωχῆς σιμὰ 'ς τὸ τσαγγαρεῖον».

Ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ συνηθέστατον ὑπάρχει τὸ πουτάνα-καραπουτάνα (=ἱππόπορνος) καὶ τὸ πουταναρειό.

8. ληκεῖν

Συνωνυμεῖ τοῖς μνημονευθεῖσι ῥήμασι καὶ τὸ ληκεῖν-ληκεῖσθαι. Φερεκρ. παρὰ Φωτίῳ «ληκῆσαι: παῖσαι· καὶ ἐπὶ τοῦ πλησιάσαι τίθεται. Οὕτως Φερεκράτης» καὶ «ληκούμεσθ' ὅλην τὴν νύκτα· τουτέστι διαπαιζόμεθα. Οὕτως Φερεκράτης». Ὁ Naber τὸ «οὕτως Φερεκράτης» ὑπολαμβάνει ἔμβλημα, ἐπαναληφθὲν ἐκ τοῦ ἡγουμένου «οὕτως Φ.» καὶ ἀναφέρει εἰς τὸν Ἀριστοφάνη Θεσμοφ. 493 «ὅταν μάλισθ' ὑπό του ληκώμεθα τὴν νύχθ', ἕωθεν σκόροδα διαμασώμεθα, ἵν' ὀσφρόμενος ἁνὴρ ἀπὸ τείχους εἰσιὼν μηδὲν κακὸν δρᾶν ὑποτοπῆται». Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι καὶ ὁ Φερεκράτης ἐποιήσατο χρῆσιν τοῦ ληκεῖσθαι, ὡς καὶ τοῦ ληκῆσαι. Πρβ. καὶ Φωτ. «ληκῶ: τὸ μόριον λέγουσι τὸ

---

[1] Περὶ τοῦ εὐφήμων ἐργάτις, ἐργάζεσθαι ἀπὸ τοῦ σώματος κτλ., θὰ διαλάβωμεν κατωτέρω.

ἀνδρεῖον». Ὁ Ἡσύχιος μνημονεύει οὐχὶ ληκεῖσθαι ἀλλὰ «ληκᾶσθαι: περαίνεσθαι». Ἴσως ὑπέλαβεν ὅτι ἡ παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει ὑποτακτικὴ ἀνήκει εἰς ῥῆμα ληκᾶσθαι· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Boisacq σελ. 577 γράφει «ἀττ. ληκᾶν· βινεῖν κτἑ.». Ὁ Πολυδεύκης λέγει βιβλ. Ε', 93 «καὶ τὰ τεθρυλημένα, ἃ δὴ παίζουσιν οἱ κωμικοί, ληκεῖν, δρυμάττειν, φλᾶν, σκορδοῦν, στενάσαι, σπλεκοῦν», ἐν ᾧ ὑποπτεύομεν ὅτι ἐξ ἀρχῆς ὑπῆρχε «λορδοῦν, ἐλάσαι (ἢ κατελάσαι), σπλεκοῦν». Φέρεται δὲ τὸ λορδοῦν παρὰ τῷ κωμικῷ Μνησιμάχῳ π. Ἀθην. 403 D «πᾶς δὲ κατ' οἴκους—πίνει, σκιρτᾷ, λορδοῖ, κεντεῖ [βινεῖ]» καὶ παρ' Ἀριστοφάνει Ἐκκλ. 10 ἐπικαλουμένη τὸν μύστην λύχνον λέγει «λορδουμένων τε σωμάτων ἐπιστάτην ὀφθαλμὸν αὐτὸν σὸν ἐξείργει» κ. ἀ. Εἶπε δὲ καὶ ὁ Προκόπιος τόμ. Γ', σελ. 62,13 Bonn. περὶ τῆς Θεοδώρας «ἦν γὰρ οὐκ ἀναίσχυντος μόνον ἀλλὰ καὶ ἀναισχυντοποιὸς πάντων μάλιστα. Πολλάκις δὲ καὶ ἀποδυσαμένη ξὺν τοῖς μίμοις ἐν μέσῳ εἱστήκει λορδουμένη τε καὶ τὰ ὀπίσω ἀποκοντῶσα (Κόντος Ἀθην. ΙϚ', 1904,564 ἀποκοντοῦσα) τοῖς τε διάπειραν αὐτῇ ἔχουσι καὶ τοῖς οὔπω πεπλησιακόσι τὰ ἐκ παλαίστρας τῆς αὐτῇ εἰωθυίας βρενθυομένη».

9. διαμηρίζειν

Καὶ τὸ διαμηρίζω σημαῖνον κυρίως διοίγω τοὺς μηρούς, ἀνοίγω τὰ σκέλη, λαμβάνεται ἐπὶ τοῦ συνουσιάζω, οἷον Ἀριστοφ. Ὄρν. 669 «ἆρά γ' οἶσθ' ὅτι ἐγὼ διαμηρίζοιμ' ἂν αὐτὴν ἡδέως;». Σχολ. «συνουσιασαιμι» καὶ στ. 1253 «τῆς διακόνου πρώτης ἀνατείνας τὼ σκέλει διαμηριῶ». Σχολ. «συνουσιάσω» καὶ σ. 706. Φέρεται δ' ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ καὶ τὸ ὄνομα διαμηρισμός, οἷον Διογ. Λαερτ. Ζ', 172 Βί. Κλεάνθ. «Φησὶ δὲ ὁ Ἑκάτων ἐν ταῖς χρείαις, εὐμόρφου μειρακίου εἰπόντος, Εἰ ὁ εἰς τὴν γαστέρα τύπτων γαστρίζει, καὶ ὁ εἰς τοὺς μηροὺς τύπτων μηρίζει, ἔφη, Σὺ μὲν τοὺς διαμηρισμοὺς ἔχε, μειράκιον» καὶ Πλουτ. Ἠθ. σελ. 653 Ε. Ἴδε τὰ ἐν σελ. 120,25 κἑ. γεγραμμένα.

Ἐπὶ ἀγγείου παρίσταται νεανίας δισκοβόλος, πρὸς ὃν ἀνὴρ πωγωνοφόρος λέγει ΑΠΟΔΟΣΤΟΔΙΑΜΕΡΙΟΝ, ὅπερ ὁ Stachelberg ἀνέγνω: ἀπόδος τὸ διαμέριον· καὶ ἡρμήνευσε «träge die Gebühr ab» (=ἀπόδος τὸν μισθόν). Ὁ Kretschmer προτιμᾷ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ Jahn «ἀπόδος τὸ διαμήριον ἢ τὸ διὰ μηρίων», εἰ καὶ νέος ὁ τρόπος τῆς ἐκφράσεως καὶ ἀμάρτυρος ἡ λέξις. Ὁ Naber ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1894, σ. 232 ζητήσας τὴν ἔννοιαν τοῦ διδασκάλια ἔγραψε ΔΙΔΑΚΤΡΟΝ. Ἀλλ' ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1899,426 ὁμολογήσας ὅτι ἡ διόρθωσις εἶναι βεβιασμένη, μετέβαλε τὸ διαμέριον εἰς διάμετρον παραβαλὼν πρὸς τὴν παρὰ τῷ Πλουτάρχῳ (Βί. Δημ. 40) ῥῆσιν τοῦ Δημητρίου πρὸς

τὸν υἱὸν Ἀντίγονον περιπαθοῦντα ὅτι πολλοὶ στρατιῶται οὐκ ἀναγκαίως παρανηλίσκοντο «Σὺ δὲ τί δυσχεραίνεις; ἢ διάμετρον ὀφείλεις τοῖς ἀποθνήσκουσιν». Οὐδένα βλέπω λόγον διορθώσεως τοῦ χωρίου οὐδὲ ἀνάγκη νὰ ζητῶμεν ἐν τῷ διάμετρον ἔννοιαν ἣν δὲν ἔχει. Ὁ παιδεραστὴς αἰτεῖ σαφῶς παρὰ τοῦ νεανίσκου τὸ διαμήριον, ὅπερ ὑπομιμνήσκει τὸ διαμηρίζω, τ. ἔ. τὸν διὰ τῶν μηρῶν τόπον ὡς δίδακτρον ἢ διδασκάλιον. Ἐσχηματίσθη δὲ τὸ διαμήριον ὡς τὸ μεσομήριον, ὀπισθομήριον-ρον, παραμήρια, ἀντικνήμιον, γαστροκνήμιον, ὑπομήτριος.

Ὡς δ' ἐλέχθη διαμηρίζειν οὕτω καὶ διακνημοῦσθαι παρὰ τῷ Ἡσυχίῳ «διεκνημώσατο· διέφθειρε», ὅπερ ὁ Herwerden παραβάλλων πρὸς τὸ διαμηρίζειν νομίζει ὅτι ἐρρήθη ὑπὸ κωμικοῦ.

10. τρυπᾶν

Συνουσιαστικὸν καὶ τὸ ῥῆμα τρυπᾶν, οἷον Θεόκρ. Εἰδ. Ε', 41 «ἀνίχ' ἐπύγιζόν τυ, τὺ δ' ἄλγεες· αἱ δὲ χίμαιραι αἵδε κατεβληχῶντο, καὶ ὁ τράγος αὐτὰς ἐτρύπη». Ἀνθ. Παλατ. ΙϚ', 243 «Ἦν δὲ παρεκβῇης εἰς ἃ οὐ θέμις, οὔτι σ' ὀνήσει ἡ λάχνη· τρυπᾶν πάντας ἐπιστάμεθα». Ἐκ τοῦ α τοῦ στερητικοῦ καὶ τῆς ῥίζης τρη τοῦ τίτρημι (=τρυπῶ) ἐσχηματίσθη καὶ τὸ ἐπίθετον ἄτρητος δηλοῦν τὴν οὔπω τρηθεῖσαν, τ. ἔ. διαφθαρεῖσαν, οἷον Προκόπ. τόμ. Γ', σελ. 104,21 Bonn. «ξυγκαταδαρθὼν δὲ ὁ Σατορνῖνος τῇ νύμφῃ καὶ διαπεπαρθενευμένην εὑρὼν ἔς τινα τῶν ἐπιτηδείων ἐξήνεγκεν ὅτι δὴ οὐκ ἄτρητον γήμαι». Ὑπὸ δὲ τοῦ Εὐπόλιδος ἐκλήθη ὁ Αὐτόλυκος Εὐτρήσιος. Ἐτυμ. Μ. σ. 390,17 «Εὐτρήσιος, παρὰ τὸ τετρῆσθαι τὸν Αὐτόλυκον ὁ Εὔπολις σκώπτει» (Ἴδε Meineke ἐν Histor. Crit. Com. Graec. σελ. 117). Ἴδε καὶ λ. τρῆμα, τρυμαλιή, τρύπημα σελ. 28.

11. θλάω

Ἐπὶ αἰσχρᾶς ἐννοίας ἐλήφθη ὑπὸ τοῦ Ἡρώνδα καὶ τὸ ῥῆμα θλᾶν. Ἐν τῷ Βῳ μίμῳ στ. 83 ὁ Πορνοβοσκὸς εἰσάγει εἰς δίκην τὸν ναυτικὸν Θάλητα ἢ Θαλῆν ὡς κακοποιήσαντα καὶ αὐτὸν καὶ τὸ οἴκημα καὶ βιασάμενον τὴν Μυρτάλην, ἣν παρουσιάζει πρὸ τῶν δικαστῶν ὡς ἄλλην Φρύνην, οὐχὶ ἵνα ἐπιδείξῃ τὰ στέρνα καὶ τὸ ἄλλο αὐτῆς κάλλος, ἀλλὰ τὰ τίλματα αὐτῆς, καὶ κάτωθεν καὶ ἄνωθεν· ἐὰν ἴσως, λέγει ὁ πορνοβοσκός, σὺ ἐρᾷς τῆς Μυρτάλης, οὐδὲν τὸ φοβερόν· ἐγὼ ἐρῶ πυρῶν (θέλω τὸ ψωμάκι μου)· ἐὰν καίεσαι ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, «ἔμβυσον εἰς τὴν χεῖρα Βατταρίῳ (οὕτω ὀνομάζει ἑαυτὸν ὁ πορνοβοσκὸς ὑποκοριστικῶς) τιμήν, χαὐτὸς τὰ σ' αὐτοῦ (καὶ σὺ τὸ πρᾶμά σου, τὴν Μυρτάλην) θλῆ (κυρ. θλίβε, ζούλα την) λαβὼν

ὅκως χρήζεις». Πρβ. Φιλήμ. 4,11, ΙΙ. 479 Κ. Οὐκ εὖ σεαυτοῦ τυγχάνεις ἔχων· ἔχεις Ἐστυκότως πως· ἡ θύρα 'στ' ἀνεῳγμένη. Εἰς ὀβολός· εἰσπήδησον· οὐκ ἔστ' οὐδὲ εἷς Ἀκκισμος οὐδὲ λῆρος, οὐδ' ὑφήρπασεν. Ἀλλ' εὐθύς, ὡς βούλει σὺ χὤν βούλει τρόπον». Τὸ θλᾶν συνάπτουσιν ἐτυμολογικῶς πρὸς τὸ φλᾶν, περὶ οὗ ὁ Πολυδεύκης Β', 176 γράφει «τὸ μέντοι ἀνασπάσαι τὸ αἰδοῖον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις κωμικοῖς (Γ', 414. 81 Κ) ἀναστῦψαι καλεῖται· τὸ δ' ἐπεγείρειν αὐτὸ τοῖν χεροῖν ἀναφλᾶν καὶ ἀνακνᾶν Ἀριστοφάνης ἐν Ἀμφιαράῳ (Ἀπ. 36 Κ.) Παρ' Ἀριστοφάνει Λυσιστρ. 1099 φέρεται ὁ παρακείμενος ἀμπεφλασμένος (λακ.) τ. ἔ. ἐντεταμένος ἢ ὀρθιάζων (Εὐστ. 1249,8) καὶ παρ' Εὐπόλιδι τὸ οὐσιαστικὸν ἀναφλασμός. Συνωνυμεῖ δὲ τῷ ἀναφλᾶν καὶ τὸ ἐν τοῖς Ἀνεκδότοις τοῦ Bekker ἀπαντῶν: «ἀναψαθάλλειν τὸ πέος ἀνατρίβειν καὶ ἀνακνᾶν καὶ ψηλαφᾶν οἷον πρὸς τὸ πλησιάζειν».

12-13. ἐλαύνειν, ἐρέσσειν

Μεταφορικῶς τὸ ἐλαύνειν ἐκ τῆς κωπηλασίας λαμβάνεται ἐπὶ τοῦ βινεῖν, ὡς παρ' Ἀριστοφάνει Ἐκκλ. 37 «ὁ γὰρ ἀνήρ, ὦ φιλτάτη, Σαλαμίνιος γάρ ἐστιν, ᾧ ξύνειμ' ἐγώ, τὴν νύχθ' ὅλην ἤλαυνέ μ' ἐν τοῖς στρώμασιν» καὶ παρὰ τῷ κωμικῷ Πλάτωνι (Ἀθην. 456 Α) 'δύο δ' αὐτὸν δαίμον' ὀλεῖτον, ἡ μὲν ἐλαυνομένη λαθρίοις ἐρετμοῖς, ὁ δ' ἐλαύνων'. Λέγει δ' Ἀφροδίτην καὶ Διόνυσον» καὶ ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ τῇ Παλατίνῃ ΙΑ', 73 «Γραῖα καλὴ (τί γάρ;) οἴσθας ὅτ' ἦν νέα· ἀλλὰ τότ' ᾔτει· Νῦν δ' ἐθέλει δοῦναι μισθὸν ἐλαυνομένη». Ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας εὕρηται καὶ τὸ κατελαύνειν τινὸς παρὰ τῷ κωμικῷ, οἷον Ἐκκλ. 1082 «ποτέρας προτέρας οὖν κατελάσας ἀπαλλαγῶ;» καὶ Εἰρ. 711 «ἆρ' ἂν βλαβῆναι διὰ χρόνου τί σοι δοκῶ, ὦ δέσποθ' Ἑρμῆ, τῆς Ὀπώρας κατελάσας;» (Ἴδε τὰ ἐν σελ. 37 γεγραμμένα). Φέρεται δὲ καὶ παροιμία «τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα» δηλοῦσα «δίωκε καὶ ἐπιζήτει τὴν ὁμοίαν σοι» τ. ἔ. γυναῖκα τῆς τάξεως καὶ καταστάσεώς σου, νὰ παίρνῃς τὸ ταίρι σου, οὐχὶ δὲ βίνει ἐκ τῶν ὁμοίων σου, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπό τινος (Ἴδε τὰ γεγραμμένα ἐν τῇ Ἀθηνᾷ ΚΔ', σελ. 201).

Ὁμοίως ἐπὶ αἰσχρᾶς ἐννοίας κεῖται καὶ τὸ συνωνυμοῦν τῷ ἐλαύνω ῥῆμα ἐρέσσω ἐν ἐπιγράμματι Φιλίππου τοῦ Θεσσαλονικέως (Παλατ. Ἀνθ. Θ', 416), ἔνθα ὁ ἐπιγραμματοποιὸς ποιεῖ ναῦν, ἣν ἐναυπήγησεν ἔμπορος ὥρας, τ. ἔ. σωματέμπορος, καὶ ἐκάλεσεν ἑταίραν, νὰ προσφθέγγηται οὕτω πρὸς τὸν διαβάτην,

> Ἔμβαινε θαρρῶν· μισθὸν οὐκ αἰτῶ βαρύν.
> Ἐλθόντα δέχομαι πάντα· βαστάζω ξένον
> ἀστόν τ'· ἐπὶ γαίης κἠν βυθῷ μ' ἐρέσσετε.

Ἐν τῷ τελευταίῳ στίχῳ φεύγει ἡ εἰκὼν τῆς νεὼς καὶ μένει ἡ τῆς ἑταίρας ἐρεσσομένης κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἡ ἑταιρικὴ ναῦς τοῦ ποιητοῦ Ἀντιφίλου τοῦ Βυζαντίου (Ἀνθ. Παλ. Θ', 415) προσφωνοῦσα λέγει

> Ναυτίλοι, ἀλλ' ἄγε πάντες ἐμῆς ἐπιβαίνετε πρύμνης
> θαρραλέως· πολλοὺς οἶδα φέρειν ἐρέτας.

Ὁ δ' ἐπιγραμματοποιὸς Διοσκορίδης (Ε', 54) ἐν ἐπιγράμματι, οὗ τὸ λῆμμα λέγει «Φλυαρία πρὸς τοὺς ὁμοίους αὐτοῦ· πῶς δεῖ μετὰ γυναικὸς ἐγκύμονος συγκαθεύδειν» ἔγραψεν

> Μήποτε γαστροβαρῆ πρὸς σὸν λέχος ἀντιπρόσωπον
> παιδογόνῳ κλίνῃς κύπριδι τερπόμενος.
> Μεσσόθι γὰρ μέγα κῦμα καὶ οὐκ ὀλίγος πόνος ἔσται,
> τῆς μὲν ἐρεσσομένης, σοῦ δὲ σαλευομένου.
> Ἀλλὰ πάλιν στρέψας ῥοδοειδέϊ τέρπεο πυγῇ
> τὴν ἀλόχου νομίσας ἀρσενόπαιδα κύπριν.

Πρβ. 116,5.

> Στρέψας Μηνοφίλαν εὐίσχιον ἐν φρεσὶν Ἔλπου αὐτὸν ἔχεις κόλποις ἄρσενα Μηνόφιλον

Μεταφορικῶς ἐπὶ τοῦ βινεῖν ἐρρήθη καὶ τὸ δικωπεῖν ὑπὸ τοῦ κωμικοῦ ἐν ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις στ. 1091

> τουτὶ τὸ πρᾶγμα κατὰ τὸ Καννωνοῦ σαφῶς
> ψήφισμα, βινεῖν δεῖ με διαλελημμένον.
> πῶς οὖν δικωπεῖν ἀμφοτέρας δυνήσομαι;

Κατὰ τὸ ψήφισμα τοῦ Καννωνοῦ ἔπρεπε πᾶς κατηγορούμενος νὰ κρίνηται δίχα ἕκαστος. Ὁ δ' Ἐπιγένης μεταφέρων τὸν νόμον ἐπὶ τὸ προκείμενον λέγει «πῶς λοιπὸν θὰ δυνηθῶ ἐγὼ διειλημμένος δίχα συγχρόνως ἀμφοτέρας (τὰς γραῦς) νὰ δικωπῶ. Δικωπεῖται ἐπὶ παραδείγματος τὸ πορθμεῖον ἢ τὸ σκαφίδιον τοῦ Χάρωνος ὑπὸ ἑνὸς ἐρέτου, ἀλλ' ἐγὼ εἷς μόνος ὢν ἐρέτης, πῶς θὰ δικωπήσω δύο συγχρόνως σαθρότατα σκάφη; Θὰ μὲ κατασπαράξωσιν αἱ θυγατέρες τοῦ Φόρκυνος.

14-15. κελητίζειν-καθιππάζεσθαι

Περὶ τοῦ κελητίζειν καὶ παρακελητίζειν ἴδε τὰ ἐν σελ. 33 κέ. καὶ σ. 22 γεγραμμένα. Ἐλέχθη καὶ τὸ καθιππάζομαι ὑπὸ τοῦ Μάχωνος παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 581 D

> ἀνάγωγος ὢν δὲ καὶ βάναυσος παντελῶς
> ἐν σκυτοτομείῳ μετά τινων καθήμενος
> κατεσχόλαζε τῆς Γναθαινίου λέγων,
> ἑτέρῳ τρόπῳ μὲν μὴ συγγεγενῆσθαι μηδενί,
> ἐξῆς καθιππάσθαι δ' ὑπ' αὐτῆς πεντάκις.

Ταῦτα κατεσχόλαζε τῆς Γναθαινίου ὁ ἀνάγωγος χαλκοτύπος, ἅτινα μαθὼν

Ἀνδρόνικος ὁ ἐρώμενος αὐτῆς (amant de coeur) ἐνεκάλει αὐτῇ ὅτι οὐδέποτε ἠξίωσεν αὐτὸν τούτου τοῦ σχήματος, τοὐναντίον δ' ἕτεροι μαστιγίαι συνενετρύφησαν αὐτῇ ἐν τῷδε τῷ σχήματι. Ἀλλ' ἡ εὔθικτος πρὸς τὰς ἀποκρίσεις Γναθαίνιον ἀπεκρίνατο

> Περιλαμβάνειν γὰρ οὐκ ἐδοκίμαζον, τάλαν,
> ἄνθρωπον ἄχρι τοῦ στόματος ἠσβολωμένον·
> διὰ τοῦθ' ὑπέμεινα πολὺ λαβοῦσα χρυσίον,
> ἐφιλοσόφησά θ', ἵν' ἄκρον ὡς μάλιστα καὶ
> ἐλάχιστον αὐτοῦ περιλάβω τοῦ σώματος.

Ἐλέχθη δὲ ὑπὸ τοῦ Ἀρτεμιδώρου καὶ τὸ ῥῆμα ἐφιππάζομαι σελ. 78,12 «τὸ δὲ ἄνωθεν ἐπικειμένην καὶ ἐφιππαζομένην τὴν μητέρα περαίνειν λέγουσιν ἔνιοι θάνατον τῷ ἰδόντι σημαίνειν».

Ἐπὶ τοῦ κελητίζω καὶ τοῦ καθιππάζομαι σήμερον λέγεται τὸ καβαλλάω ἢ καβαλλικεύω, περὶ οὗ κατωτέρω γίνεται λόγος. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τὸ σχῆμα τοῦτο ἐκάλουν Hectoreum equum. Ὁ Μαρτιᾶλις ΙΑ', 105 γράφει

> Masturbabantur Phrygii post ostia servi,
> Hectoreo quoties sederat uxor equo.

Πρβ. καὶ Ὀβίδιον ἐν τῷ De Arte amat. Γ', 777.

Περὶ δὲ τοῦ κατασχολάζω γράφει ὁ Κοραῆς ἐν τοῖς Ἀτάκτοις τόμ. Δ', σελ. 78 κέ. «Τὸ κατεσχόλαζε τῆς Γναθαινίου κακῶς ἐξηγήθη λατινιστί, narrare coepit. Ἡ Γνάθαινα ἦτο περιβόητος ἑταῖρα. Καὶ τὸ Κατασχολάζω εἶναι τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ Γλωσσεύω — ἢ καὶ τὸ ξενικὸν γεβεντίζω. Ἀναφερόμενον εἰς τὴν κυρίαν του σημασίαν, σημαίνει Κακομεταχειρίζομαι τὴν σχολὴν (abuser du loisir)· καὶ ἐπειδὴ ἡ πλέον αἰσχρὰ κατάχρησις τῆς σχολῆς, ἢ τῆς ἀργίας, εἶναι ἡ Γλωσσαργία, ἔγινε συνώνυμον τοῦ Γλωσσαργῶ, ὡς ἔλεγαν εἰς τὸν παρακμάζοντα ἑλληνισμόν».

16-18. παίειν, ὀρύττειν (Λατ. effodere), ἀπλήξ-πληγή, συμπλέκεσθαι, κτλ.

Καὶ τῶν ῥημάτων τούτων ἐκ τῆς παλαιστικῆς εἰλημμένων κακεμφάτως γίνεται χρῆσις ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐν τῇ Εἰρήνῃ στ. 898 «καὶ παγκράτιόν γ' ὑπαλειψαμένοις νεανικῶς παίειν, ὀρύττειν, πὺξ ὁμοῦ καὶ τῷ πέει», ἔνθα παρ' ὑπόνοιαν εἶπεν ὁ κωμικὸς τῷ πέει ἀντὶ τοῦ σκέλει. Ἐν τοῖς Ὄρνισι στ. 488 κέ. ὁ Πεισέταιρος ὑπισχνεῖται ὅτι τότε θὰ εἴπῃ τοὺς λόγους, ἐφ' οἷς ὁ Ἔποψ συνέλεξε τοὺς ἄλλους ὄρνιθας, ἐὰν οὗτοι γράψωσιν αὐτῷ διαθήκην, ὅτι δὲν θὰ δάκνωσιν αὐτὸν «μήτ' ὀρχίπεδ' ἕλκειν, μήτ' ὀρύττειν..» καὶ συμπληρῶν ὁ Ἔποψ λέγει «οὔτι που τὸν....; (δηλ. τὸν πρωκτὸν) οὐδαμῶς. Π. οὔκ, ἀλλὰ

τὼ ὀφθαλμὼ λέγω». Πρβ. Νεφ. 713 «καὶ τοὺς ὄρχεις ἐξέλκουσιν, καὶ τὸν πρωκτὸν διορύττουσιν» (οἱ κόρεις). Ὡς δὲ τοῦ παίειν κακεμφάτως ἐκ τῆς παλαιστικῆς ἐγένετο χρῆσις, οὕτω καὶ τοῦ ἀπλήξ παρὰ τῷ Ψευδολουκιανῷ Ἔρ. § 54 «ἐρωτικὸς ἦν, εἴπερ τις, καὶ ὁ Σωκράτης, καὶ ὑπὸ μίαν Ἀλκιβιάδης αὐτῷ χλανίδα κλιθεὶς οὐκ ἀπλήξ[1] ἀνέστη» παρὰ τὰ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ἀλκιβιάδου ὁμολογηθέντα ἐν τῷ Συμποσίῳ τοῦ Πλάτωνος σελ. 219 C, ὅτι ὁ Σωκράτης κατεγέλασε τῆς ὥρας αὐτοῦ καὶ ὕβρισεν, καὶ μάταια ἀπέβησαν πάντα τὰ τεχνάσματα. Ἐν παρόδῳ δ' εἰρήσθω καὶ τὸ πρὸς τὸν σεμνὸν Ξενοκράτη τέχνασμα τῆς Φρύνης παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ Δ', 7 «Καί ποτε καὶ Φρύνην τὴν ἑταίραν ἐθελῆσαι πειράσαι αὐτόν, καὶ δῆθεν διωκομένην ὑπό τινων καταφυγεῖν εἰς τὸ οἰκίδιον. Τὸν δὲ ἕνεκα τοῦ ἀνθρωπίνου εἰσδέξασθαι, καὶ ἑνὸς ὄντος κλινιδίου δεομένῃ μεταδοῦναι τῆς κατακλίσεως· καὶ τέλος πολλὰ ἐκλιπαροῦσα, ἄπρακτος ἀναστῆναι, λέγειν τε πρὸς τοὺς πυνθανομένους, ὡς οὐκ ἀπ' ἀνδρὸς ἀλλ' ἀπ' ἀνδριάντος ἀνασταίη». Ἐλέχθησαν δὲ καὶ ὄρχεις ἄπρηκτοι οἱ οὐδὲν ἐνεργοῦντες ὑπὸ τοῦ Στράτωνος ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ ΙΒ', 240 καὶ ἄπρακτον μόριον ὑπὸ τοῦ Ὀρειβασίου Ἀπ. 67 (CMG VI. 2. 2, σελ. 230) «οἱ ἄπρακτα μόρια ἔχοντες πρὸς ἀφροδίσια οὐκ ἰσχύουσιν ὁρμᾶν, ἄθυμοι δὲ διὰ τοῦτο γίνονται. Γυμναζέσθων οὖν τὰ κάτω μέρη τριβόμενοι τοῖς διὰ πεπέρεως καὶ νίτρου καὶ εὐφορβίου ἀκόποις—Καθευδέτωσαν δ' ἐπὶ μαλακαῖς κοίταις καὶ ἀναγινωσκέτωσαν ἀκολάστων ἀναγνώσματα» καὶ ὑπὸ Παύλου τοῦ Αἰγινήτου Γ', 53, δηλοῦν ὅτι καὶ τὸ πέος ἀργὸν τοῦ Στράτωνος «καὶ πέος ἐν μηροῖς ἀργὸν ἀποκρέμαται» (Ἴδε τὰ ἐν σελ. 46 γεγραμμένα). Ἀξιομνημόνευτος δ' εἶναι καὶ ἡ ἀστεία τῆς Μανίας πρὸς τὸν παγκρατιαστὴν Λεοντίσκον ἀπόκρισις ἐν παλαιστικῇ φράσει, ἣν ἀναγράφει ὁ Μάχων παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 578 C.

> τῆς Μανίας ἤρα Λεοντίσκος ποτὲ
> ὁ παγκρατιαστὴς καὶ συνεῖχ' αὐτὴν μόνος
> γαμετῆς τρόπον γυναικός· Ὑπὸ δ' Ἀντήνορος
> μοιχευομένην αἰσθόμενος αὐτὴν ὕστερον
> σφόδρ' ἠγανάκτησ'. Ἡ δὲ μηθέν, φησί, σοί,
> ψυχή, μελέτω· μαθεῖν γὰρ αἰσθέσθαι θ' ἅμα
> Ὀλυμπιονικῶν νυκτὸς ἀθλητῶν δυεῖν
> πληγὴν παρὰ πληγὴν τί δύναταί ποτ' ἤθελον.

---

[1] Ἐν τῷ Κωνσταντινιδείῳ Λεξικῷ λ. ἀπλήξ λέγεται «μετὰ σημασίας σκοτεινῆς Λουκ. Ἔρ. 54». Ἀλλ' ἡ ἔννοια (sensus) εἶναι αἰσχρὰ (obscoenus), οὐχὶ δ' obscurus ἀσαφὴς ἢ σκοτεινή.

Ἡσύχασε, ψυχή μου, μὴ ταράττεσαι· ἤθελα νὰ μάθω καὶ νὰ αἰσθανθῶ συγχρόνως δύο ἀθλητὰς κατὰ τὴν νύκτα, ἤθελα τέλος πάντων νὰ συγκρίνω τί ἀξίζει πληγὴ καὶ πληγή, δηλ. ἤθελα νὰ μάθω ποῖος ἐκ τῶν δύο βινεῖ ἱκανοποιητικώτερον.

Παλαιστικὸν δὲ καὶ τὸ συμπλέκεσθαι ὑπάρχει. Ὁ Λυγκεὺς κατὰ τὸν Ἀθήναιον ἀνέγραψε πολλὰς ἀστείας ἀπαντήσεις ἑταιρῶν, περὶ δὲ τῆς Φρύνης, ἥτις οὐ πάνυ ἀνάστειος ἦτο, λέγει (σελ. 585, F) «μαστιγίου δέ τινος μειρακιευομένου πρὸς αὐτὴν καὶ φαμένου πολλαῖς συμπεπλέχθαι, καθ' ὑπόκρισιν ἐσκυθρώπασεν. Ἐπερωτήσαντος δὲ τὴν αἰτίαν· ὀργίζομαί σοι, εἶπεν, ὅτι πολλὰς ἔχεις». Ἐν τῷ πολλὰς ἔχεις ὁ μὲν μειρακιευόμενος μαστιγίας ἐννοεῖ πολλὰς ἐρωμένας ἔχεις, ἡ δὲ Φρύνη «πολλὰς πληγὰς ἔχεις» (= εἴληφας). Εἶναι δὲ τοῦτο σύνηθες τό τε πάλαι τό τε νῦν, οἱ ἐν ἑταίραις καὶ ἐρωμέναις καλινδούμενοι οὐ μόνον νὰ κωμάζωσι καὶ νὰ ᾄδωσι παρακλαυσίθυρα καὶ ἄλλα ἐρωτικὰ ᾄσματα αὐλουμένου τοῦ θυροκοπικοῦ ἢ τοῦ κρουσιθύρου, ἀλλὰ καὶ νὰ διαπληκτίζωνται περὶ τῆς ἑταίρας ἢ τῆς ἐρωμένης ἢ τῆς καλῆς, νὰ καταλήγωσιν εἰς ὅ,τι σήμερον λέγομεν γροθοπατινάδα, καθότι «πυγμὰς ὁ κῶμος λοίδορόν τ' ἔριν φιλεῖ» (Εὐριπ. Κύκλ. 533). Ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Κόνωνος § 14 γράφει «ἐρῶσι δ' ἐκ τούτων ἑταιρῶν τινες καὶ πολλάκις περὶ ἑταίρας καὶ εἰληφέναι καὶ δεδωκέναι πληγάς, καὶ ταῦτ' εἶναι νέων ἀνθρώπων». Ὁ δ' Ἀθήναιος ἐν τοῖς Δειπνοσοφισταῖς σ. 555 Α διηγεῖται τὸ ἑξῆς: Ὅτε ὁ Ἀντιφάνης ἀνεγίνωσκε τῷ βασιλεῖ Ἀλεξάνδρῳ μέρη τινὰ τῶν αὐτοῦ κωμῳδιῶν καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐφαίνετο οὐχὶ ἐπιδοκιμάζων ταῦτα, ὁ ποιητὴς εἶπε «δεῖ, ὦ βασιλεῦ, τὸν ταῦτα ἀποδεξόμενον ἀπὸ συμβόλων τε πολλάκις δεδειπνηκέναι καὶ περὶ ἑταίρας πλεονάκις καὶ εἰληφέναι καὶ δεδωκέναι πληγάς». Πρβ. Θεοφρ. Χαρακτ. ΚΖ', 9 «καὶ ἐρῶν ἑταίρας (ὁ ὀψιμαθὴς) καὶ κριοὺς προσβάλλων ταῖς θύραις πληγὰς εἰληφὼς ὑπ' ἀντεραστοῦ δικάζεσθαι». Ἱστορεῖ δὲ καὶ ὁ Κλέαρχος παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 607, C ὅτι τῶν φιλοσόφων τις ἐν συμποσίῳ «εἰσελθούσης αὐλητρίδος καὶ οὔσης εὐρυχωρίας παρ' αὐτῷ, βουλομένης τῆς παιδίσκης παρακαθίσαι οὐκ ἐπέτρεψεν, ἀλλὰ σκληρὸν αὐτὸν εἰσῆγεν. Εἶθ' ὕστερον πωλουμένης τῆς αὐλητρίδος, καθάπερ ἔθος ἐστὶν ἐν τοῖς πότοις γίνεσθαι, ἔν τε τῷ ἀγοράζειν πάνυ νεανικὸς ἦν καὶ τῷ πωλοῦντι ἄλλῳ τινὶ θᾶττον προσθέντι ἠμφισβήτει καὶ οὐκ ἔφη αὐτὸν πεπρακέναι· καὶ τέλος εἰς πυγμὰς ἦλθεν ὁ σκληρὸς ἐκεῖνος φιλόσοφος καὶ ἐν ἀρχῇ οὐδ' ἂν (ἴσ. ὁ ἐν ἀρχῇ οὐδὲ κἂν) παρακαθίσαι ἐπιτρέπων τῇ αὐλητρίδι». Πρβ. Θεόκρ. Β', 127 καὶ Ἡρώνδ. Β', 35 κἑ. καὶ τὴν παρὰ τῷ Λουκιανῷ σφοδρὰν ἔριν ἐν τοῖς Ἑταιρικοῖς Διαλόγοις ΙΕ'.

Τοῦ συμπλέκεσθαι ἐπὶ συνουσίας ἐγένετο χρῆσις καὶ ὑπὸ

τοῦ Σοφοκλέους Ἀπ. 561 «ἔγημεν ὡς ἔγημεν τῇ παντομόρφῳ Θέτιδι συμπλακείς ποτε», τοῦ Ἀριστοτέλους ἐν τοῖς περὶ τὰ Ζῷα Ἱστορίαις σελ. 542, α', 16 «τοῦτο δὲ ποιήσαντα (τὰ ἀράχνια) οὕτω συνέρχεται καὶ συμπλέκεται ἀντίπυγα· διὰ γὰρ τὴν περιφέρειαν τῆς κοιλίας οὗτος ἁρμόττει ὁ συνδυασμὸς αὐτοῖς». Ἐγένετο δὲ χρῆσις ὑπὸ τοῦ φιλοσόφου καὶ τοῦ συμπλοκή σελ. 540, β', 20 «χρονιωτέρα γὰρ ἡ συμπλοκὴ πάντων τῶν ζῳοτόκων ἐστὶν ἢ τῶν ᾠοτόκων». Πρβ. καὶ Ἁρμενόπ. σελ. 734,13 Η «ὁ τὸν μοιχὸν μετὰ τῆς ἰδίας γυναικὸς ἐν συμπλοκῇ καταλαβὼν εἰ συμβῇ αὐτὸν ἀνελεῖν, οὐκ εὐθύνεται ὡς ἀνδροφόνος».

Τὸ δὲ συνδυασμός ἐπὶ συνουσίας φέρεται καὶ ἀλλαχοῦ τοῦ Ἀριστοτέλους, οἷον σελ. 542, α', 20 «αὕτη δ' ἐστὶν ἡ τοῦ ἔαρος ὥρα, ἐν ᾗ τὰ πλεῖστα καὶ πτηνὰ καὶ πεζὰ καὶ πλωτὰ ὁρμᾷ πρὸς τὸν συνδυασμόν» καὶ 30 «πολλὰ δὲ καὶ πρὸς τὰς ἐκτροφὰς τῶν τέκνων στοχαζόμενα ποιεῖται τὸν συνδυασμὸν ἐν τῇ ἀπαρτιζούσῃ ὥρᾳ» κ. ἀ. Φέρεται δὲ καὶ τὸ ἐξ οὗ τὸ συνδυασμός ῥῆμα παρὰ τῷ Σταγιρίτῃ σελ. 541, β', 26 «οἱ δὲ καρκίνοι κατὰ τὰ πρόσθια ἀλλήλων συνδυάζονται, τὰ ἐπικαλύμματα τὰ πτυχώδη πρὸς ἄλληλα συμβάλλοντες». Ἄλλα παραδείγματα κρίνομεν περιττὸν νὰ μνημονεύσωμεν.

λεσβιάζω — λεσβιασμός

Περὶ τοῦ λεσβιάζω ἐγένετο λόγος ἐν τοῖς ἔμπροσθεν σελ. 87, ὅτι κεῖται ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ αἰσχρουργῶ μολυνόμενος τῷ στόματι[1]. Σήμερον κυκλεῖται τὸ λεσβιάζω (λεσβιάζουσαι καὶ λεσβιαζόμεναι) καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ παράγωγον ὄνομα λεσβιασμός ἐπὶ τῶν ἑταιριστριῶν ἢ τῶν τριβάδων, ὅπερ σύνηθες ταῖς Λεσβίαις μάλιστα γυναιξὶν ὑπῆρχεν. Ἐν τοῖς Ἑταιρικοῖς διαλόγοις τοῦ Λουκιανοῦ (Ε', 2) ἡ Κλωνάριον ἐρωτᾷ τὴν Λέαιναν ἐὰν εἶναι ἀληθῆ τὰ κοινολογούμενα ὅτι ἡ Λεσβία Μέγιλλα ἐρᾷ αὐτῆς καὶ πλησιάζει ὥσπερ ἀνήρ. Ἡ Λέαινα ὁμολογεῖ τὸ πρᾶγμα ἐπιλέγουσα «Ἡ γυνὴ δὲ δεινῶς ἀνδρική ἐστιν», καὶ ἡ Κλωνάριον προστίθησιν «Οὐ μανθάνω ὅ,τι καὶ λέγεις, εἰ μή τις ἑταιρίστρια τυγχάνει οὖσα· τοιαύτας γὰρ ἐν Λέσβῳ λέγουσι γυναῖκας ἀρρενωπούς, ὑπ' ἀνδρῶν μὲν οὐκ ἐθελούσας αὐτὸ πάσχειν, γυναιξὶ δὲ αὐτὰς πλησιαζούσας ὥσπερ ἄνδρας». Καὶ ἡ Λέαινα ἀπαντᾷ «Τοιοῦτόν τι». Ὁ Σχολιαστὴς τοῦ Λουκιανοῦ γράφει σελ. 277,12 Rabe ὑπομνηματίζων τὸ ἑταιρίστρια: τὰς αὐτὰς καὶ τριβάδας φα-

---

[1] Πρβ. καὶ Εὐστ. σελ. 741,16.

σίν· καὶ ἴσως ἀπὸ τοῦ αἰσχρῶς ἀλλήλαις συντρίβεσθαι». Μακρὰ περὶ τοῦ ἑ τ α ι ρ ί σ τ ρ ι α ι (Ῥωμ. frictrices, subagitatrices) ὑπομνηματίζει ὁ Ruhnken ἐν τῇ ἐκδόσει Τιμαίου τοῦ Σοφιστοῦ ἐκ τῶν τοῦ Πλάτωνος Λέξεων σελ. 104 Λιψ. Σημειωτέον δ' ὅτι αἱ τριβάδες λεσβιάζουσιν ὑποζυγούμεναι καὶ τὸν ὄλισβον (Ἴδε σελ. 15), ὅπερ ὁ Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις στ. 916 ὑπονοεῖ «κάλει τὸν Ὀρθαγόραν, ὅπως σαυτῆς κανόναι', ἀντιβολῶ σε. Ἤδη τ ὸ ν ἀ π' Ἰ ω ν ί α ς τ ρ ό π ο ν, τάλαινα κ ν η σ ι ᾷ ς» τ. ἔ. σοῦ τρώγει τὸ πρᾶμά σου νὰ κ ά μ η ς π λ α κ ο μ ο ῦ ν ι (Ἴδε σελ. 65). Ἐλέχθη δ' ὑπὸ τοῦ Ἡσυχίου καὶ «κ υ σ ο δ α κ ν ι ᾷ: ψωριᾷ» ἴσως περὶ τοῦ κνησιῶντος τὸν κυσὸν (τὸν πρωκτὸν) ἢ τῆς κνησιώσης τὸν κυσὸν (τὸ αἰδοῖον).

ΚΕΦ. Θ'.

Σ υ ν ο υ σ ι α σ τ ι κ ὰ ῥ ή μ α τ α ἐ ν τ ῇ ν έ ᾳ Ἑ λ λ η ν ι κ ῇ γ λ ώ σ σ η

γ α μ ῶ

Σύνηθες ἐν τῇ νέᾳ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ εἶναι τὸ ῥῆμα γ α μ ῶ, γ α μ ο ῦ σ α, γ ά μ η σ α, γ α μ η μ έ ν ο ς ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ β ι ν ῶ, ὡς καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις. Ἀλλὰ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὸ μὲν γ α μ ε ῖ ν ἐπὶ ἀνδρὸς δηλοῖ λαμβάνειν γυναῖκα, ἄγεσθαι γυναῖκα, τὸ δὲ γ α μ ε ῖ σ θ α ι ἐπὶ γυναικός, δίδοσθαι ἢ διδόναι ἑαυτὴν ἀνδρί. Κοινῇ χρῶνται τούτῳ οἵ τε ποιηταὶ καὶ οἱ καταλογάδην συγγραφεῖς, οἷον Ὀδυσσ. Λ, 272 «Ἐπικάστη—γ η μ α μ έ ν η ᾧ υἷι, ὁ δὲ ὃν πατέρα ἐξεναρίξας γ ῆ μ ε ν». Ἡσιόδ. Ἔργ. 698 «Ὡραῖος δὲ γυναῖκα τεὸν ποτὶ οἶκον ἄγεσθαι, μήτε τριηκόντων ἐτέων μάλα πόλλ' ἀπολείπων μήτ' ἐπιθεὶς μάλα πολλά· γάμος δέ τοι ὥριος οὗτος· ἡ δὲ γυνὴ τέτορ' ἡβώοι, πέμπτῳ δὲ γ α μ ο ῖ τ ο· παρθενικὴν δὲ γ α μ ε ῖ ν, ὥς κ' ἤθεα κεδνὰ διδάξῃς». Θουκυδ. Α', 126 «ἐ γ ε γ α μ ή κ ε ι δὲ θυγατέρα Θεαγένους» καὶ 128 «καὶ γνώμην ποιοῦμαι, εἴ καὶ σοὶ δοκεῖ, θυγατέρα τε τὴν σὴν γ ῆ μ α ι κτέ.». Ἰσαῖ. 5,5 «ἡ δὲ Θεοπόμπῳ ἐ γ ή μ α τ ο τῷ Κηφισοδότου πατρί». Δημοσθ. 36,32 «εἶθ' ὃς ἐστιν ὁμοιότερος σοῦ τῷ σῷ πατρί, τοῦτον, εἰ τὴν μητέρα τὴν σὴν ἔ γ η μ', ἀναίνει;—τόθ' ὡμολόγεις—κατὰ τοὺς νόμους αὐτὴν γ ε γ α μ ῆ σ θ α ι» καὶ παρ' ἄλλοις. Ἀξιάγαστος δ' εἶναι ὁ τῆς Ὀλυμπιάδος λόγος πρὸς νεανίσκον γήμαντα εὐπρεπῆ γυναῖκα κακῶς ἀκούουσαν «οὗτος, εἶπεν, οὐκ ἔχει λογισμόν· οὐ γὰρ ἂν τ ο ῖ ς ὀ φ θ α λ μ ο ῖ ς ἔ γ η μ ε» καὶ συνεχίζων ὁ Πλούταρχος (Ἠθικ. σ. 141, C) λέγει «δ ε ῖ δ ὲ μ ὴ τ ο ῖ ς ὄ μ μ α σ ι

γ α μ ε ῖ ν μ η δ ὲ τ ο ῖ ς δ α κ τ ύ λ ο ι ς, ὥσπερ ἔνιοι ψηφίσαντες πόσα φέρουσαν λαμβάνουσιν, οὐ κρίναντες πῶς συμβιωσομένην». Πρβ. καὶ Φύλαρχ. παρ' Ἀθην. σελ. 609 C. «ἐπεὶ ἦν ἀκόλαστος ἡ γυνή, ἔφη ἡ Ὀλυμπιάς· ὦ πόνηρε, τοῖς ὀ φ θ α λ μ ο ῖ ς γ α μ ε ῖ ς κ α ὶ ο ὐ τ ῷ ν ῷ». Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν χρόνων τοῦ ῥήματος γ α μ ῶ ἴδε Cobet ἐν Var. Lect. σελ. 77, Nov. Lect σελ. 63. 69. Mnem. 1875, σελ. 404 κἑ. Περὶ δὲ τοῦ παρὰ Θεοκρίτῳ γ α μ έ σ σ ε τ α ι ἐν Mnem. 1876, σελ. 254 κἑ. καὶ Naber ἐν Mnem. 1906, σελ. 166, περὶ δὲ τῆς παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις χρήσεως τοῦ γ α μ ί ζ ε ι ν καὶ ἐ κ γ α μ ί ζ ε ι ν καὶ γ α μ ί σ κ ο μ α ι ἴδε τὰ ὑπὸ τοῦ Κόντου διειλημμένα ἐν BCH τόμ. Γ', 1879, σελ. 280 κἑ. Ἐλέχθη δὲ καὶ ἐ κ γ α μ ι σ τ ή ς (Cat. Codd. Astr. Gr. 8,4,212,33).

Ἂν δέ ποτε παραστῇ ἀναγκαῖον νὰ δηλωθῇ ὅτι γυνὴ τὰ τοῦ ἀνδρὸς τρόπον τινὰ τελοῦσα αὐτὴ ζητεῖ καὶ λαμβάνει ἄνδρα χειρουμένη πως αὐτὸν καὶ τῶν αὐτῆς ἐξαρτῶσα νευμάτων, λέγεται ἐπὶ γυναικὸς τὸ ἐνεργητικόν, ἐπὶ δὲ ἀνδρὸς τὸ μέσον. Ἐν τῇ Μηδείᾳ τοῦ Εὐριπίδου 606 φέρεται «τί δρῶσα; μῶν γαμοῦσα καὶ προδοῦσά σε;» τ. ἔ. ζητοῦσα αὐτὴ καὶ λαμβάνουσα (νέον) ἄνδρα; Ταῦτα δὲ μετὰ σαρκασμοῦ ἀντιστρέφουσα τοὺς φυσικοὺς νόμους, καθ' οὓς ἡ μὲν γυνὴ γ α μ ε ῖ τ α ι, ὁ δ' ἀνὴρ γ α μ ε ῖ.. Ὅθεν οὐδαμῶς διορθώσεως χρῄζει τὸ χωρίον, ὡς ἐποίησεν ὁ Herwerden. Ὀρθὴ δ' ἡ παρατήρησις τοῦ Naber ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1878, σελ. 348 «Quae mulier γαμεῖ, quod nostra aetate Victoriam Reginam fecisse novimus, ea denubere dicitur a Tacito Annal. VI. 27; Contra qui γέρων [1] γαμεῖ τοῖς γείτοσιν, Παρὰ Χαρίτωνι τῷ Ἀφροδισιεῖ, ὅστις ἄλλως τηρεῖ τὴν διαφορὰν τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τοῦ μέσου, ἐν Γ', 2 λέγεται «πάντες οὖν ἀνεβόησαν ἡ Ἀ φ ρ ο δ ί τ η γ α μ ε ῖ» (τ. ἔ. οὐ δίδωσιν ἑαυτὴν ἀνδρί, ἀλλ' αὐτὴ λαμβάνει ἄνδρα). Πρβ. Ϛ', 6 «διὰ σὲ ἔγημα μετὰ Χαιρέαν» (τ. ἔ. ἑκοῦσα ἔλαβον ἄνδρα, ἐπῆρα ἄνδρα). Καὶ παρὰ Κλήμεντι τῷ Ἀλεξανδρεῖ Προτρεπτ. Β', 33 ἀναγινώσκεται «Ἀφροδίτη δ' ἐπ' Ἄρει κατησχυμμένη μετῆλθεν ἐπὶ Κινύραν καὶ Ἀγχίσην ἔγημεν» (Ἴδε Cobet ἐν Mnem. 1859, σελ. 269). Εἰς σαφηνισμὸν τοῦ πράγματος συντελοῦσι νομίζω καὶ οἱ ἑξῆς λόγοι τῆς Ἠλέκτρας πρὸς τὸν Αἴγισθον (Εὐρ. Ἠλ. 930 κἑ.) «Πᾶσιν δ' ἐν Ἀργείοισιν ἤκουες τάδε: ὁ τῆς γυναικός, οὐχὶ τἀνδρὸς ἡ γυνή. Καίτοι τόδ' αἰσχρόν, προστατεῖν γε δωμάτων γυναῖκα, μὴ τὸν ἄνδρα· κἀκεῖνο στυγῶ, τοὺς παῖδας, ὅστις τοῦ μὲν ἄρσενος πατρὸς οὐκ ὠνόμασται, τῆς δὲ μητρὸς ἐν πόλει. Ἐπίσημα γὰρ γήμαντι καὶ μείζω λέχη

---

[1] Πλουτ. Ἠθ. 789 A «γαμῶ γέρων, εὖ οἶδα, καὶ τοῖς γείτοσιν», ἀνθ' οὗ ὁ Cobet ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1878, σελ. 31 γράφει «γαμῶ γέρων ὤν, οἶδα, καὶ τοῖς γείτοσιν».

τἀνδρὸς μὲν οὐδείς, τῶν δὲ θηλειῶν λόγος». Πρβ. καὶ Ὀρέστ. 742 «οὐκ ἐκεῖνος, ἀλλ' ἐκείνη κεῖνον ἐνθάδ' ἤγαγεν».

Ὁ Ἀμμώνιος σελ. 36 Vack. μνημονεύει ὅτι ὁ Ἀνακρέων διασύρων τινὰ ἐπὶ θηλύτητι λέγει «καὶ θάλαμος, ἐν ᾧ κεῖνος οὐκ ἔγημεν ἀλλ' ἐγήματο» καὶ Αἰσχύλος ἐν Ἀμυμώνῃ «σοὶ μὲν γαμεῖσθαι μόρσιμον, γαμεῖν δ' ἐμοί». Τὰ αὐτὰ φέρονται καὶ ἐν τῷ Λεξικῷ Ἀνδρέου τοῦ Λοπαδιώτου (Lex. Vindob. σελ. 314 N).

Τὴν ἀρχαίαν σημασίαν τηρεῖ τὸ ῥῆμα γαμεῖν καὶ ἐν τοῖς παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις φερομένοις συνθέτοις ῥήμασι, οἷον ἀδελφογαμεῖν, ἀθεμιστογαμεῖν, βραδυγαμεῖν, δευτερογαμεῖν, *προδευτερογαμεῖν, διγαμεῖν, δυσγαμεῖν, εὐγαμεῖν, κερδογαμεῖν, κλεψιγαμεῖν, λαθρογαμεῖν-λαθραιογαμεῖν, μητρογαμεῖν, μιαιγαμεῖν, μονογαμεῖν, (Catal. Codd. Astr. 2,209), ὀψιγαμεῖν, πολυγαμεῖν, τριγαμεῖν, *τριτογαμεῖν. Ὁ Κουμανούδης ἐν τῇ Συναγωγῇ Νέ. Λέξεων σελ. 928 μνημονεύει καὶ ῥῆμα τετραγαμεῖν «τ. Εὐγ. Βούλγ. 1782». Ἐν δὲ τοῖς Λεξικοῖς μνημονεύεται τὸ ὄνομα τετραγαμία ἐκ τοῦ Βυζαντιακοῦ ἑλληνισμοῦ. Πρβ. Ἀρμενοπ. σελ. 532 Η «ἀπαγορεύει τὸ πρὸς τέταρτον συνοικέσιον ἀφικέσθαι τινά» καὶ σελ. 534 «εἴ τις τολμήσειε πρὸς τέταρτον γάμον τὸν οὐ γάμον ἐλθεῖν». Ἐλέχθη καὶ *πενταγαμία ἐν Act. et Dipl. τόμ. Α', σελ. 528 (ἔτ. 1367) «ὁ παπᾶς Ἀβράμιος, ἀπελεγχθεὶς ἀπὸ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς συνόδου, ὡς εὐλόγησε πενταγαμίαν, καθῃρέθη» καὶ τόμ. Β', σελ. 270 (ἔτ. 1396) «ἔγραφε γοῦν ὁ ἱερώτατος μητροπολίτης Κυζίκου ὅτι πενταγαμίαν κωλυθεῖσαν παρ' αὐτοῦ λαβὼν ἄσπρα ἱκανὰ ὁ Χερσῶνος συνεχώρησεν αὐτὴν εὐλογηθῆναι». Πρβ. ἀγαμία, ἀθεμιστογαμία, διγαμία, δουλογαμία, ἑτερογαμία, ἑταιριδογαμία, εὐγαμία, θειογαμία, κλεψιγαμία, ὀψιγαμία, πολυγαμία, σεμνογαμία, τριγαμία, ὑπεργαμία, ὧν πολλὰ ἔχουσι ἀντιπαρακείμενον ἐπίθετον εἰς ΟΣ, οἷον ἄγαμος, δίγαμος, εὔγαμος, κλεψίγαμος, ὀψίγαμος, πολύγαμος, τρίγαμος, ἔτι ἐλέχθη κακόγαμος, ὁ δὲ Πολυδεύκης γράφει ἐν βιβλ. Γ', 48 «ἦσαν δὲ καὶ ἀγαμίου δίκαι πολλαχοῦ καὶ ὀψιγαμίου καὶ κακογαμίου»· ἐν δὲ § 47 γράφει «ἕποιτο δ' ἂν τούτοις ἄγαμος, νεόγαμος, πολύγαμος, ἀγύνης, μισογύνης—τὸν δὲ νεόγαμον νεογήμην Ἀμειψίας (I. 34 K) ὠνόμασεν», ἀνθ' οὗ ὁ Bekker ἔχει νεογύνην, ὁ δὲ Bethe εἰκάζει ἀντὶ τοῦ νεογήμην νεογαμῆ. Ἀλλ' ἴσως, ἐὰν μὴ γένηται ἀποδεκτὸν τὸ νεογύνην, πρέπει νὰ γραφῇ νεογάμην, ὅπερ φέρεται παρὰ τῷ Φωτίῳ «νεογάμης: ὁ νεωστὶ γήμας», ἀνθ' οὗ ἄνευ ἀνάγκης ὁ Naber ἔγραψε νεόγαμος. Πρβ. πτολίπορθος-πτολιπόρθης, ὁπλομάχος-ὁπλομάχης, κτλ., παντόλμης, ναποίης, τριηραύλης, κτλ. (Ἴδε Ποικ. Φιλολ. τόμ. Α', σελ. 216 κἑ. καὶ Ἀθην. ΚΕ', σελ. 149). Διάφορα τὸν σχηματισμὸν ἐκ τοῦ θέματος τοῦ β^ου^ ἀορίστου εἶναι τὰ ὀνόματα παιδοτρίβης, τυμπανοτρίβης, Βουζύγης, κτλ.

Ἐσχηματίσθη καὶ ῥῆμα ἐφετικὸν τὸ γαμησείω, οἷον Ἡσύχ. «γαμησείω: γαμητικῶς ἔχω». Ἀλκίφρ. 1, 16,2 «γαμησείω νῦν καὶ τὸν ὑμέναιον ἐκφαντάζομαι τὸν παῖδα τῆς Τερψιχόρης» καὶ 2,35, 2 «οὐκ ἐπαύσατό μοι πράγματα παρέχων καὶ γαμησείων». Καὶ τὸ παρὰ Λουκιανῷ Τίμ. 52 «οὐκ οἶδα, εἰ γαμήσεις ἔτι, ὦ οὗτος, τηλικαύτην παρ' ἐμοῦ πληγὴν λαβών» εἰκάζουσιν οἱ συντάκται τοῦ Ἀγγλικοῦ Λεξικοῦ ὅτι πρέπει νὰ μεταβληθῇ εἰς τὸ γαμησείεις. Ὁμοίως ὁ Naber παρὰ τῷ Λόγγῳ Ποιμ. Δ', 28 ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1877, σελ. 216 ἀντὶ τοῦ «ὁ Λάμπις ὁ βουκόλος μετὰ χειρὸς γεωργικῆς ἐπιστὰς ἥρπασεν αὐτήν, ὡς οὔτε Δάφνιδος ἔτι γαμήσοντος καὶ Δρύαντος ἐκεῖνον ἀγαπήσοντος» γράφει γαμησείοντος ἄνευ ἀνάγκης.

Αἰσχρὰν σημασίαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ῥῆμα οὐδέποτ' ἔχει παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Ἐπὶ αἰσχρᾶς ἐννοίας ἀπαντᾷ παρὰ τῷ Ψευδολουκιανῷ Λουκ. ἢ Ὄν. § 32 «τὴν δὲ γυναῖκα εἰς τὴν ὁδὸν ἀνατρέψας γαμεῖν ἐβούλετο». Περὶ δὲ τοῦ ἐν τοῖς Θεῶν διαλόγοις 5,4 κειμένου «εἴθε καὶ γαμήσειας αὐτὸν ἐμοῦ γ' ἕνεκα» ὁ Σχολιαστὴς σελ. 270,23 Rabe γράφει «γαμήσειας: οὐ τὸ αἰσχρὸν τοῦτο σημαίνει ἀλλὰ τὸ νόμῳ ἀγαγέσθαι ἅτε γαμετήν». Φέρεται δὲ καὶ ἐν τοῖς Γεωγραφικοῖς τοῦ Στράβωνος Ϛ' α', 8 «Διονύσιος ἐκπεσὼν ἐκ τῆς Συρακοσίων ἀνομώτατα πάντων διεχρήσατο, ὅς γε προεγάμει μὲν παρεισιὼν εἰς τὸ δωμάτιον τὰς νυμφοστοληθείσας, συναγαγὼν δὲ τὰς ὡραίας παρθένους περιστερὰς ὀλοπτέρους ἐν τοῖς συμποσίοις ἠφίει [1], κἀκείνας ἐκέλευσε γυρεύειν (θηρεύειν Mein.), τινὰς δὲ καὶ σανδάλια ὑποδουμένας ἄζυγα, τὸ μὲν ὑψηλόν, τὸ δὲ ταπεινόν, περιδιώκειν τοῦ ἀπρεποῦς χάριν». Παρασημειωτέον δ' ὅτι ὁ Meineke ἐν Vind. Strab. σελ. 60 ἀντὶ τοῦ παραδεδομένου ὀλοπτέρους ἔγραψε κολοπτέρους, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς παραδόσεως συνηγόρησεν ὁ Cobet ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1876, σελ. 105 «quod ΚΟλοπτέρους pro ὀλοπτέρους reponebat fugit eum ratio: non fuisset enim longa venatio si columbis pinnas incidisset (=εἰ τῶν περιστερῶν τὰ ὠκύπτερα περιέκοπτε), quae aliis integris circumvolitantes multum laboris et molestiarum miseris puellis exhibebant». Ἀλλὰ καὶ πάλιν ὑπὲρ τῆς διορθώσεως τοῦ Meineke

[1] Ἴδε Ἀθην. ΙΘ', σ. 161.

κολοπτέρους συνηγορεῖ ὁ Herwerden ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1887, σ. 438 λέγων ὅτι θὰ παρεῖλκε τὸ ὁ λοπτέρους καὶ ἄλλως δὲν θὰ ἠδύναντο αἱ κόραι νὰ συλλάβωσι ὁ λοπτέρους περιστερὰς περιπετομένας εἰς τὰ φατνώματα. Αἱ περιστεραὶ περικεκομμένων τῶν ὠκυπτέρων πέτονται χθαμαλὰ καὶ ἐπὶ μικρὸν διάστημα, οὐκ ὀλίγον δὲ πόνον παρεῖχεν αὐταῖς ἡ σύλληψις τῶν περιστερῶν, ἀφ' οὗ μάλιστα ἦσαν ὑποδεδεμέναι αἱ κόραι σανδάλια ἄνισα». Ὁ Κοραῆς ἐν τοῖς Ἀτάκτοις τόμ. Β', σελ. 97 ποιούμενος λόγον περὶ τοῦ ῥήματος γυρεύειν λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τοῦ προκειμένου χωρίου τοῦ Στράβωνος ἐπιλέγει «Ἀνενέωσε τὸ πολλὰ σεμνὸν παιγνίδιον τοῦτο κατὰ τὸ 1501 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ ὁ τοποτηρητὴς τοῦ Χριστοῦ Πάπας, Ἀλέξανδρος ἕκτος! μὲ ταύτην τὴν διαφοράν, ὅτι ἀντὶ περιστερίων ἐσκορπίσθησαν κάστανα, τὰ ὁποῖα ἐγύρευαν γυρίζουσαι γυμναὶ πεντήκοντα πόρναι. Ἴδε De Potter, Espr. de l' Églis., tom. IV, pag. 214».

Τοιαῦτα ἐφαυλούργει Διονύσιος ὁ τύραννος. Ἐν Αἰγύπτῳ δὲ διηγεῖται ὁ Ἡρόδοτος Δ', 168 ὅτι «οἱ Λίβυες βασιλέι μοῦνοι τὰς παρθένους μελλούσας συνοικέειν ἐπιδεικνῦσι· ἣ δὲ ἂν τῷ βασιλέι ἀρεστὴ γένηται, ὑπὸ τούτου διαπαρθενεύεται», ὅπερ, ὡς παρετήρησαν οἱ ἑρμηνευταί, ἦτο εἶδός τι τοῦ κατὰ τοὺς ἐσχάτους χρόνους ἐπικρατοῦντος ἔν τισι χώραις ἔθους τοῦ δικαίου τῆς πρώτης νυκτὸς (ius primae noctis), ὅπερ ἔθος προσετρίψαντο μὲν οἱ μεσαιωνοδιφοῦντες καὶ τοῖς Βυζαντίνοις ἀλλ' ἀπετρίψατο ὁ Νικόλαος Βέης ἐν ΒΖ τόμ. ΚΑ', 1912, σελ. 169 κἑ. σαφῶς καὶ κατὰ λεπτὸν ἑρμηνεύσας ὅτι τὸ ἐν χρυσοβούλλοις καὶ ἄλλοις γράμμασιν ἀπαντῶν παρθενοφθορία οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ τὸ χρηματικὸν πρόστιμον τὸ εἰσπραττόμενον ὑπὸ τοῦ Δημοσίου παρὰ τῶν περιπιπτόντων εἰς τὸ ἔγκλημα τῆς παρθενοφθορίας, ἤτοι τῆς φθορᾶς παρθένου.

Τῆς αἰσχρᾶς σημασίας τοῦ γαμεῖν ἔχομεν μαρτύρια καὶ ἐκ τοῦ σχολιαστοῦ τοῦ Θεοκρίτου Ε', 43 (σελ. 166,15 Teubn.) «μὴ ταφείης: ἀντὶ τοῦ γαμηθείης» καὶ Σχολ. Ἀριστοφ. Πλοὐτ. 958 «γραῦς ἐστί τις, ἥτις ἐμισθώσατο νεανίσκον δίκαιον ἐπὶ τῷ γαμεῖν αὐτήν» καὶ στ. 1081. 1093. Καὶ τὸ γάμος παρὰ τῷ Ἀρισταινέτῳ Ἐπιστ. Β', 4, ὡς παρετηρήθη ὑπὸ τοῦ Naber ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1878, σελ. 249, κατήντησε verbum praetextatum «σφόδρα ποθεινὸς μετὰ δή τινα συμβᾶσαν δυσκολίαν τοῖς ἐρῶσιν ὁ γάμος».

Παρασημειωτέον δ' ὅτι ὁ Λουκιανὸς ἐποιήσατο χρῆσιν καὶ τοῦ ὀπυίειν ἀντὶ τοῦ συνεῖναι, ὅπερ παρ' Ὁμήρῳ δηλοῖ τὸ γεγάμηκα, ὡς καὶ παρὰ Σόλωνι καὶ τῇ ἐπιγρ. τῆς Γόρτυνος. Ἡσύχ. «βινεῖν: παρὰ Σόλωνι τὸ βίᾳ συγγίγνεσθαι, τὸ δὲ κατὰ νόμον ὀπυίειν». Εὐν. 12 «οἱ δὲ ἔτι γελοιότερον μεταστειλαμένους τινὰ τῶν ἐξ οἰκήματος γυναικῶν

κελεύειν αὐτὸν ὀπυίειν[1]» καὶ Ὀνείρ. ἢ Ἀλεκτρ. 19 «πότερος ὁ βίος ἡδίων σοι ἦν, ὅτε ἀνὴρ ἦσθα ἢ ὅτε σε Περικλῆς ὤπυιεν» καὶ Ἀλεξ. 50 «ἐχρησμῴδεις πρὸς ἔκπληξιν τῶν ἀνοήτων, οἷον καὶ τοῦτο— ὤπυιες γὰρ ἐκεῖνον, ὁ δ' αὖθις σὴν παράκοιτιν, ἀντίδοσιν ταύτην ὕβρεως ἰδίας ἀποτίνων» καὶ π τῶν ἐπὶ μ. συνόν. 41 «Οἰδίπους τῇ μητρὶ ξυνὼν ἢ Τηρεὺς δύο ἀδελφὰς ὀπυίων» (Ἴδε Cobet ἐν Var. Lect. σ. 78).

Ἐν τῷ δημώδει λόγῳ τὸ γαμῶ ἐτήρησε τὴν τῶν μεταγενεστέρων σημασίαν κείμενον ἀείποτε ἐπὶ τοῦ βινῶ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸ γάμος τηρῆσαν τὴν ἀρχαίαν σημασίαν. Ἐσχηματίσθησαν δὲ ἐκ τοῦ γαμάω-γαμῶ τὸ γαμῆσι (γαμήσει Χατζιδ. ΜΝΕ. Α', 587. Β'. 66 Ἀθην. ΛΗ', 8) ὡς ἐν Carm. Med. Aev. Wagn. σελ. 76,340 «μετὰ χαρᾶς ἡ πολιτικὴ θέλει κρυφὸν γαμήσει» καὶ σελ. 73,273 «ὁποῦ ἔζην ἡ πολιτικὴ πάντα μὲ τὸ γαμήσει» καὶ γαμησιάτικα καὶ σύνθετον ῥῆμα ἀερογαμῶ καὶ ὄνομα ἀνεμογάμης. Ἐν Carm. Med. Aev. σ. 152,327 φέρεται καὶ τὸ γαμησᾶς καὶ σ. 95,473 τὸ φραρογαμημένη, ἀλλ' ἴδε Κουκουλὲν ἐν Λαογραφίᾳ τόμ. Γ', σελ. 369.

Οἱ νέοι Ἕλληνες οὐ μόνον διὰ τοῦ συνηθεστάτου ῥήματος γαμῶ δηλοῦσι τὸ συνουσιάζω ἀλλὰ καὶ ἄλλων πολλῶν ῥημάτων ποιοῦνται χρῆσιν ἐκ μεταφορᾶς ἢ ἐξ εὐφημίας, οἷον τῆς τὸν ἔχωσε, τῆς τὸν ἔκατσε ἢ τῆς τὸν ἐκάθισε ἢ τῆς τὸν καλοκάθισε, τῆς τὸν ἔμπηξε, τῆς τὸν ἔβαλε, τῆς τὸν ἐκοπάνισε, τῆς τὸν ἔσπρωξε, τῆς τὸν ἐλάλησε, τῆς τὸν ἐσφύριξε, τῆς τὸν ἐκόλλησε. Πρβ. πρὸς Κορινθ. 1,6,16 «ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ ἓν σῶμά ἐστι» καὶ Μάζαρ. Διαλ. Νεκρ. Ε', 16 (σ. 222 Eliss.) «ὥσπερ λεπὰς τῷ τοιούτῳ μιαρῷ γραϊδίῳ προσκολλᾶται», ὅπερ εἶναι μετάφρασις τοῦ Ἀριστοφανείου Πλούτ. 1095 «τὸ γρᾴδιον ὥσπερ λεπὰς τῷ μειρακίῳ προσίσχεται», ἔτι τὴν ἐπλάκωσε, τὴν ἐπέρασε, τὴν ἀνέβηκε (μεταφ. ἀπὸ τῶν ζῴων), τὴν ἐτέτοιωσε (εὐφημ. ἴδε σελ. 67), τῆς τραύιξε ἕνα μανίκι, τὴν κουτούπωσε, τὴν διώρθωσε (εἰρωνικῶς), τῆς ἔκαμε τὴ δουλειά, τὴν ἐκοιμήθη (Ἴδε σελ. 122), οἷον Carm. Med. Aev. σελ. 98,530 «ἡ Νικολέττα 'πέσωσεν ὁποῦ τὴν ἐκοιμήθην Ὁ ἄτυχος ἐπίσκοπος καὶ δὰ τὴν ἐνθυμήθη», τὴν ἐπήδησε μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν κτηνῶν, οἷον Carm. Med. Aev σελ. 74,280. 94,402. 93,433 (Ἴδε Κορ. Ἀτ. Β', 298) τὴν καβαλλικεύει—τὴν ἐκαβαλλίκευσε, οἷον

[1] Σχολ. σελ. 203,3 Rabe «ὀπυίειν: τὸ κατὰ νόμους ἄνδρα συνοικεῖν γυναικί· εἴρηται δὲ παρὰ τὸ τὴν γυναῖκα ἕπεσθαι τῷ ἀνδρί».

Δαπόντ. Κήπ. Χαρίτ. σ. 181 «καὶ χύνεται ἀπάνω της καὶ τὴν καβαλλικεύει» καὶ ἔβγαλαν τὰ μάτια τους, ἢ ἔβγαλε τὰ μάτια του, οἷον Δαπόντ. Κήπ. Χαρ. σελ. 181 «καὶ ἔβγαλαν τὰ μάτια τους αὐτὸς μαζὶ καὶ ἐκείνη» καὶ σελ. 180 «καὶ ἔβγαλε τὰ μάτια του ἐκεῖ μέσα μαζί της. Ἐπὶ γυναικὸς λέγεται τὸν ἔφαγε, ἐπὶ δὲ χαμαιτύπης «ἔχει πολλοὺς ἢ πολλὲς ξεσκουριάσει».

ΚΕΦ. Ι΄.

Συνουσιαστικὰ ῥήματα κυρίως ἐπὶ τῶν ζῴων βαίνω—βαίνομαι.

Τὸ βαίνω ἁπλοῦν τε καὶ σύνθετον μετὰ τῶν προθέσεων ἀνά καὶ ἐπί λέγεται κυρίως ἐπὶ τῶν ζῴων, χερσαίων τε καὶ θαλασσίων, πτερωτῶν τε καὶ ἀπτέρων, οἷον

Ἡρόδ. Α΄,192 «οἱ μὲν ἀναβαίνοντες τὰς θηλείας (ἵππους) ὀκτακόσιοι, αἱ δὲ βαινόμεναι ἑξακισχίλιαι καὶ μύριαι· ἀναβαίνει γὰρ ἕκαστος τῶν ἀρσένων τούτων εἴκοσι ἵππους».

Ἀριστοτ. π. τ. Ζῷ. Ἱστορ. σελ. 546, β΄, 7 «ὁ δ' ἔλεφας ἄρχεται μὲν βαίνεσθαι ὁ μὲν νεώτατος δέκ' ἐτῶν, ὁ δὲ πρεσβύτατος πεντεκαίδεκα· ὁ δ' ἄρρην βαίνει πεντετὴς ὢν ἢ ἑξετής—πάλιν δὲ βαίνει μετὰ τὴν ὀχείαν διὰ τρίτου ἔτους» καὶ σελ. 539, β΄, 22 «τῶν δὲ δασυπόδων καὶ πολλάκις ἡ θήλεια προτέρα ἀναβαίνει ἐπὶ τὸν ἄρρενα—τά τε πλεῖστα τῶν τετραπόδων, ἐπιβαίνοντος ἐπὶ τὸ θῆλυ τοῦ ἄρρενος, καὶ τὸ τῶν ὀρνίθων ἅπαν γένος οὕτω γε καὶ μοναχῶς» καὶ σελ. 540, α΄, 28 «τὰ ἐπιβαίνοντα καθάπερ τὰ ζῳοτόκα, οἷον χελώνη καὶ ἡ θαλαττία καὶ ἡ χερσαία» καὶ σελ. 541, β΄, 34 «τὰ δὲ ἔντομα συνέρχεται μὲν ὄπισθεν, εἶτ' ἐπιβαίνει τὸ ἔλαττον ἐπὶ τὸ μεῖζον» καὶ σελ. 541, β΄, 27 «ὁ καρκίνος ἀναβαίνει ὁ ἐλάττων ἐκ τοῦ ὄπισθεν· ὅταν δ' ἀναβῇ οὗτος, ὁ μείζων πλάγιος ἐπιστρέφει» καὶ σελ. 575, α΄, 17 «οἱ μὲν οὖν πρεσβύτεροι τῶν ταύρων οὐδ' ἀναβαίνουσι πλεονάκις ἐπὶ τὴν αὐτὴν τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἐὰν μὴ ἄρα διαλιπόντες· οἱ δὲ νεώτεροι καὶ τὴν αὐτὴν βιάζονται πλεονάκις καὶ ἐπὶ πολλὰς ἀναβαίνουσι διὰ τὴν ἀκμήν».

Πλούτ. Ἠθ. σελ. 290 F «ἀλεκτρυὼν ἀλεκτρυόνος ἐπιβαίνων».

Παλατ. Ἀνθ. Θ΄, 730 «Ἦν μ' ἐσίδῃ μόσχος, μυκήσεται· ἢν δέ γε ταῦρος, βήσεται· ἢν δὲ νομεὺς εἰς ἀγέλαν ἐλάσει».

Ὁ δὲ Λούκιος ὑπὸ περιεργίας θελήσας ν' ἀπορνιθωθῇ καὶ πείρᾳ νὰ μάθῃ ἐὰν μεταμορφωθεὶς καὶ τὴν ψυχὴν θὰ διατελῇ ὄρνις ὤν, ἀλλ' ἀντ' ἄλλων φάρμακα λαβὼν ὑπὸ σπουδῆς, ἐξ ἀνθρώπου τετράπους οὐατόεις θὴρ ἐγένετο. Οὕτως ἔχων ὁ ἄθλιος μετὰ πολλὰς περιπετείας ὠνηθεὶς ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ κατηχηθεὶς ψυχαγωγίας ἔργα, ἤχθη εἰς κοινὴν θέαν ὡς ὄνος οἰνοπότης, παλαίων, ὄνος ὀρχούμενος, τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι πρὸς τὰς φωνὰς ἀνανεύει ἐν καιρῷ καὶ κατανεύει. Ψυχαγωγῶν οὕτω τοὺς θεατὰς ἔσχε καί τινα θαυμάστριαν εἰς ἔρωτα θερμὸν ἐμπεσοῦσαν καὶ εἰς ἐπιθυμίαν συνουσίας προελθοῦσαν. Καὶ ἐγώ, λέγει ὁ Λούκιος, μύρῳ ἀλειφθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικός, «οἴνῳ δὲ παλαιῷ πολλῷ ὑποβεβρεγμένος καὶ τῷ χρωτὶ τοῦ μύρου οἰστρημένος καὶ τὴν παιδίσκην δὲ ὁρῶν πάντα καλὴν κλίνομαι καὶ σφόδρα ἠπόρουν ὅπως ἀναβήσομαι τὴν ἄνθρωπον· καὶ γὰρ ἐξ ὅτου ἐγεγόνειν ὄνος, συνουσίας ἀλλ' οὐδὲ τοῖς ὄνοις συνήθους ἔτυχον ἁψάμενος, οὐδὲ γυναικὶ ἐχρησάμην ὄνῳ». Τοῦτο, λέγει ὁ Λούκιος, ἰδὼν ὁ δεσπότης διά τινος ὀπῆς τῆς θύρας, ἥσθη τῇ θέᾳ, καὶ κελεύει ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς θέας νὰ παραγάγωσιν ἐμὲ εἰς τὸ θέατρον μετά τινος τῶν καταδεδικασμένων γυναικῶν καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων ἀναβῶ ἐπὶ τὴν γυναῖκα. Ἐν δὲ τῷ Εὐνούχῳ § 13 εἶπεν αὐτὸς ὁ Λουκιανὸς «καὶ τέλος κρατήσειν ἐλπίζει, ἢν ἐπιδείξῃ ὡς οὐδὲν χείρων ἐστὶ τῶν τὰς ἵππους ἀναβαινόντων ὄνων». Τὸ ἀπὸ τῆς κτηνοβασίας εἰλημμένον ῥῆμα ἐλέχθη καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπτέρου δίποδος ἀνθρώπου, οἷον Ἀριστοφ. Ἀποσπ. π. Ζωναρᾷ Α΄, 195 καὶ Μοίρ. σελ. 3 «ἀναβῆναι τὴν γυναῖκα βούλομαι· Ἀττικῶς· ἀναβῆναι ἐπὶ τὴν γυναῖκα βούλομαι, Ἑλληνικῶς». Ὁ Ἀριστοτέλης, ὡς εἴδομεν, ἐχρήσατο τῇ συντάξει ἀναβαίνειν ἐπί τινα, ὁ δὲ Λουκιανὸς ἀμφοτέραις ταῖς συντάξεσιν ἀναβαίνειν τινά καὶ ἀναβαίνειν ἐπί τινα ἐν τῷ Λουκίῳ ἢ Ὄνῳ § 52. Εἶπε δ' ὁ Λουκιανὸς καὶ ἐν τῷ Λεξιφάνει § 19 «πυνθάνομαι χρόνου ἤδη ἀκάθαρτον εἶναι αὐτῷ τὴν γυναῖκα καὶ ταύτην νοσεῖν, ὅτι μὴ ῥεῖ [1]. Ὥστε οὐκέτ' οὐδ' ἀναβαίνει αὐτήν, ἀλλ' ἄβατός τε καὶ ἀνήροτός ἐστιν». Ὁ Πλάτων ἐν τῷ Φαίδρῳ σελ. 250 Ε΄ χαρακτηρίζων τὸν ἀμύητον τοῦ οὐρανίου καὶ θείου κάλλους καὶ τὸν μεμυημένον λέγει ὅτι ὁ ἀμύητος «οὐ σέβεται προσορῶν, ἀλλ' ἡδονῇ παραδοὺς (ἐνν. ἑαυτὸν) τετράποδος νόμον βαίνειν [2] ἐπιχειρεῖ καὶ παιδοσπορεῖν, καὶ ὕβρει προσομιλῶν οὐ δέδοικεν, οὐδ' αἰσχύνεται παρὰ φύσιν ἡδονὴν διώκων». Ὁ μὲν ἀνὴρ βαίνει τετράποδος νόμον, ἡ δὲ γυνὴ βαίνεται. Ὁ Εὐστάθιος ἐν ταῖς εἰς Ὅμηρον Παρεκβολαῖς σελ. 668,40 ὑπομνηματίζων τὸ Ἀχαιΐδες οὐκέτ' Ἀχαιοὶ πολλὰ καὶ καλὰ συναφῆ πρὸς τὸ λῆμμα λέγει καὶ δὴ καὶ τάδε «ἀστεῖον δέ πως τὸ οὐκέτ' Ἀχαιοί, ὡς ἕως μὲν τῆς ἄρτι ἀνδρῶν ὄντων τῶν Ἀχαιῶν, νῦν δὲ μεταβεβλημένων οἷον εἰς Ἀχαιΐδας κατὰ τὰς θρυλλουμένας [3] μυθικὰς μεταμορφώσεις ἢ καὶ κατὰ τὴν ἀμφιγενῆ λα-

---

[1] Τ. ἔ. Ὅτι οὐκ ἔχει τὴν ἔμμηνον κάθαρσιν.

[2] More ferarum, quadrupedumque Lucret. De rerum nat. IV, 1259.

[3] Οὕτω γρ. καὶ θρύλλος ἀντὶ τοῦ θρυλουμένας καὶ θρῦλος παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις. Πρβ. γρύλλος, γρυλλίζω, ἐννεός, γάννος, (ἀντὶ

γῴαν ἱστορίαν, εἴ τι χρὴ προσπαῖξαι τῷ ποιητικῷ γλυκάσματι. Ὅθεν δοκεῖ καί τις ποιητὴς λαβὼν σκῶψαι εἰς λαγνείαν βασιλέως Λιβυκοῦ δριμέως τὸ βαινόμενος βαίνων, οὗ πρὸς σαφήνειαν ἐπάγει τὸ ὁτὲ νυμφίος, ἄλλοτε νύμφη». Πρβ. καὶ σελ. 1678,58 «Τὸ δὲ ἔγημεν ὅτι διαφέρει τοῦ ἐγήματο, οὐκ ἄδηλον οὐδ' αὐτό, καθὰ δηλοῖ καὶ τὸ θάλαμον, ἐν ᾧ οὐκ ἔγημεν ἀλλ' ἐγήματο. Ἀφ' οὗ δοκεῖ παραξέσας Αἰθέριος εἰπεῖν τὸ βαινόμενος βαίνων, ὁτὲ νυμφίος ἄλλοτε νύμφη».

Τὸ τετράποδος νόμον βαίνεσθαι ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τῇ Εἰρήνῃ ἐδήλωσε τῷ τετραποδηδὸν ἑστάναι

στ. 894 Ἔπειτ' ἀγῶνά γ' εὐθὺς ἐξέσται ποιεῖν
895 ταύτην ἔχουσιν αὔριον καλὸν πάνυ,
896 ἐπὶ γῆς παλαίειν, τετραποδηδὸν ἑστάναι,
897 πλαγίαν καταβάλλειν, εἰς γόνατα κῦβδ' ἑστάναι
898 καὶ παγκράτιόν γ' ὑπαλειψαμένοις νεανικῶς
899 παίειν, ὀρύττειν, πὺξ ὁμοῦ καὶ τῷ πέει.

Ὁ μὲν Willems τὸν 896ον στίχον ὀβελίζει, ὁ δὲ Ἑνετικὸς κῶδιξ παραλείπει τὸν 897ον στίχον. Ἴσως ὅτι ταὐτὸ δηλοῦσιν. Ἀλλ' ἀμφότερα τἀφροδίτης σχήματα διαφέρουσιν. Περὶ μὲν τοῦ σχήματος τετραποδηδὸν ἑστάναι ἴδε ἐρυθρογραφῆ Ἀττικὴν κύλικα καὶ κάτοπτρον Ἑλληνιστικῶν χρόνων καὶ μελαγγραφὲς ἀγγεῖον ἐν τῷ Παν. τοῦ Würzburg παρὰ τῷ Hans Licht ἐν Sittengeschite d. Griechenlands τόμ. Γ', σελ. 7.193. 197, περὶ δὲ τοῦ «πλαγίαν καταβάλλειν» σχήματος κύλικα ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Βερολίνου, καὶ τέλος περὶ τοῦ σχήματος εἰς γόνατα κῦβδα ἑστάναι τοιχογραφίαν Πομπηίας παρὰ τῷ αὐτῷ σελ. 195. Τὸ εἰς γόνατα κῦβδ' ἑστάναι σχῆμα νομίζομεν ὅτι οὐδὲν διαφέρει τοῦ ἀπὸ γονατίου παλαίσματος τῆς Παλαίστρας ἐκείνης παρὰ τῷ Ψευδολουκιανῷ ἐν τῷ Λουκίῳ ἢ Ὄνῳ § 10, ἔνθα ἡ τῶν νυκτερινῶν παλαισμάτων διδάσκαλος μετὰ τὴν λῆξιν τῆς εἰωθυίας ὁμιλίας ἐπικορρίσασα τὸν μαθητὴν λέγει «Σκόπει οὖν μὴ πληγὰς ἔτι πλείους λάβῃς ἄλλα καὶ οὗ τὰ ἐπιταττόμενα παλαίων. Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐπανίσταται καὶ θεραπεύσασα ἑαυτήν, Νῦν, ἔφη, δείξεις, εἴπερ νέος εἶ καὶ εὔτονος παλαιστὴς καὶ εἰ ἐπίστασαι παλαίειν καὶ ποιεῖν τὰ ἀπὸ γονατίου. Καὶ πεσοῦσα ἐπὶ τοῦ λέχους ἐς γόνυ, Ἄγε δὴ σὺ ὁ παλαιστής, ἔχεις τὰ μέσα

τοῦ νᾶνος), ἐριννύς, κιννύρα, γάννυμαι, τίννυμι, τιθασσός, Κηφισσός, Ἰλισσός, Λάρισσα, Πίσσα = Πῖσα, κνίσσα, σάρισσα, κίσσηρις—ώδης, μασσῶμαι, κράββατος (Ἴδε Χατζιδ. ΜΝΕ Β', 604 κέ. Ἀθην. ΚΓ', 157. ΚΗ', 182).

(=τὴν πυγήν), ὥστε τινάξας ὀξεῖαν ἐπίπρωσον καὶ βάθυνον. Ψιλὸν ὁρᾷς αὐτοῦ παρακείμενον, τούτῳ χρῆσαι· πρῶτον δὲ κατὰ λόγον, ὡς ἅμμα σφίγγε, εἶτα ἀνακλάσας ἔμβαλλε καὶ σύνεχε καὶ μὴ δίδου διάστημα. Ἐὰν δὲ χαλᾶται, θᾶττον ἐπάρας ἀνώτερον μετάθες καὶ κρούσας κῦψον καὶ σκόπει ὅπως μὴ ἀνασπάσῃς θᾶττον ἢ κελευσθῇς, ἀλλὰ δὴ κυρτώσας πολὺ αὐτὸν ὕφελκε, καὶ ὑποβαλὼν κάτω αὖθις τὴν παρεμβολὴν σύνεχε καὶ κινοῦ, εἶτα ἄφες αὐτόν· πέπτωκε γὰρ καὶ λέλυται καὶ ὕδωρ ὅλος ἔστι σοι ὁ ἀνταγωνιστής».

Πρὸς τὸ ἀπὸ γονατίου σχῆμα ὅμοιόν πως ἡμεῖς εὑρίσκομεν τὸ παρ' Ἀριστοφάνει ἐν τῇ Λυσιστράτῃ στ. 231 «οὐ στήσομαι λέαινα ἐπὶ τυροκνήστιδος[1]», εἰς ὃ φέρεται τὸ σχόλιον «Ἀντὶ τοῦ ὡς λέαινα. Σχῆμα δέ ἐστιν ἀκόλαστον καὶ ἑταιρικόν. Τυρόκνηστις δὲ ἡ μάχαιρα· ἐπὶ δὲ ταῖς λαβαῖς τῶν μαχαιρῶν ἐλεφάντινοι λέοντες γλύφονται ὀκλάζοντες, ὅπως μὴ ἀποθραύοιντο αὐτῶν οἱ πόδες, εἰ ὀρθοὶ ἑστῶτες γλύφοιντο. Λέγει οὖν ὅτι οὐκ ἐπ' ἀνδρὶ στήσομαι πορνεύουσα (Wilam. προνεύουσα), ὡς λέαινα ἐπὶ τυροκνήστιδος». Ὁ Wilamowitz ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Λυσιστράτης σελ. 137 λέγει ὅτι ὁ Σχολιαστὴς δὲν ἔχει ἔννοιαν τοῦ ἀφροδισίου τούτου τρόπου καὶ τὴν εἰκόνα ἀρχαϊκῆς λεαίνης ἐν στάσει ὁρμώσης ἐπὶ τὴν λείαν, ὅτε τὰ μὲν πρόσθια σκέλη ἔχει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, τὰ δ' ὄπισθεν ἠρμένα (Ἴδε στήλην Μυκηναϊκὴν ἐν Histoire de l' Art Perrot—Chipier τόμ. Ϛ', σελ. 764).

Λέγεται δὲ ὑπὸ τοῦ Μάχωνος παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 580 D περὶ τῆς Γναθαίνης, ὅτε ἦτο ὁμολογουμένη σορός, ὅτι ἰδοῦσα κρεοπώλην κομψὸν πάνυ

[1] Τὸ τυρόκνηστις σύνθετον ἐκ τοῦ τυρός καὶ κνῆστις ἐκ τοῦ κνῆν (πρβ. μνῆστις, λῆστις, πύστις, πίστις, φάτις, χῆτις, νῆστις καὶ ἐπίθ., μάρπτις ἐπίθ.). Ἀναλελυμένως τὸ τυρόκνηστις ἀπαντᾷ ἐν τῇ Ἰλιάδι Λ, 639 «ἐπὶ δ' αἴγειον κνῆ τυρὸν κνήστι χαλκείῃ». Κακῶς προπερισπᾶται ἐν τοῖς τοῦ Ἀναξίππου παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 169 Β. (τόμ. Α', σελ. 380,20 Kaib.) τυροκνῆστις. Πᾶν σύνθετον εἰς ΙΣ ὄνομα, οὗ τὸ δεύτερον συνθετικόν, ὡς λέγεται, μέρος εἶναι ὄνομα δισύλλαβον βαρύτονον εἰς ΙΣ λῆγον, ἐκφέρεται προπαροξυτόνως, οἷον χάρις: ἐπίχαρις, κτλ., κάσις: σύγκασις, ἔρις: φίλερις, δύσερις πτέρις: θηλύπτερις, τρόπις: εὔτροπις, πόλις: ἀκρόπολις, κτλ. δῆρις: ἄδηρις, φιλόδηρις, πολύδηρις, μῆνις: βαρύμηνις, βᾶρις: πυργόβαρις (νεώτ. ἀτμόβαρις, θωρακόβαρις), μάντις: χειρόμαντις, κτλ., πόρτις: ὑπόπορτις, ὕβρις: φίλυβρις, μίσυβρις, χρίστυβρις, ὄρχις: κρύψορχις, κτλ., ὄψις: μάκροψις, φάκοψις, λέξις: πολύλεξις, θηρόλεξις, ἴδρις: πολύιδρις. Πρβ. Πάρις: Αἰνόπαρις, Θέμις: Χρυσόθεμις, Σκῆψις: Παλαίσκηψις: Καὶ τὰ νεώτερα ἐκ τοῦ κύστις σύνθετα προπαροξυτονητέα, οἷον οὐρόκυστις, αἱματόκυστις, χολόκυστις, μονόκυστις, ἔτι δενδρόκορις, οὐχὶ δενδροκόρις, κτλ.

καὶ τῇ ἡλικίᾳ σφόδρα ἰστῶντα (=ζυγίζοντα) ἠρώτησε ʽμειράκιον, ὁ καλός, π ῶ ς ἵ σ τ η ς; φράσον'. Ὁ δὲ μειδιάσας 'κ ῦ β δ'[1], ἔφη, τριωβόλου», ὃ ταὐτὸν τῷ «εἰς γόνατα κῦβδ' ἑστάναι». Πρβ. σελ. 442, Α « Λ ό ρ δ ω ν ι δραχμή, Κ υ β δ ά σ ῳ τριώβολον, ἧρῳ Κέλητι δέρμα καὶ θυλήματα», ἔνθα ὁ κωμικὸς ποιητὴς Πλάτων ἔπλασε καὶ δαίμονας Λ ό ρ δ ω ν α, Κ ύ β δ α σ ο ν καὶ Κέλητα ἐκ τῶν Ἀφροδίτης τρόπων (Περὶ τοῦ κ έ λ η ς ἴδε τὰ ἐν σελ. 33 καὶ σελ. 145 γεγραμμένα).

Ἐπανερχόμενοι ὅθεν ἐξέβημεν ἀναγκαῖον κρίνομεν νὰ μνημονεύσωμεν καὶ τὴν παρ' Ἡσυχίῳ γλῶσσαν « ἐ β ά θ η: ἐγεννήθη» ἀνθ' οὗ ὁ μὲν Κόντος ἐν τῷ Ἕλληνι Φιλολόγῳ 1871, σελ. 80 εἰκάζει « ἐ β ά θ η: ἐβινήθη», ὁ δὲ Κοραῆς ἐ γ α μ ή θ η σημειούμενος «quid si ἐγαμήθη nupsit? sive sensu honestiori accipias τὸ γαμεῖσθαι, sive etiam sensu quem proprie habet τὸ βαίνειν idem ac βινεῖν» (Ἔργ. μετὰ Θάν. Κορ. τόμ. Ζ', σελ. 52 Δαμ.). Ἐν δὲ λ. β α ί ν ε ι ν γράφει ὁ Ἡσύχιος « β α ί ν ε ι ν: φιλεῖν, κολακεύειν». Ὁ Κοραῆς ἐν τῷ μνημονευθέντι βιβλίῳ σελ. 28 γράφει «utraque expositione respicitur τὸ βινεῖν coire. Pariter Galli de coitu φιλεῖν exprimunt per b a i s e r, κολακεύειν per c a r e s s e r. Οὐχὶ δ' ὀρθῶς ἐν τοῖς ἔπειτα συνάπτει ὁ Κοραῆς τὸ κ ο λ α κ ε ύ ε ι ν τῷ κ ο λ ά ζ ε ι ν καὶ κ ο λ ε ά ζ ε ι ν. Πρβ. καὶ τὰ ἐν σελ. 94 γεγραμμένα ὑπὸ τοῦ Κοραῆ. Ὁ Κουκουλὲς ἐν τῷ Λ^{Φ} τόμ. τῆς Ἀθηνᾶς, Παραρτ. σελ. 20 μνημονεύει μαρτύρια ἐκ τῆς δημώδους γλώσσης καὶ τῆς ποιήσεως τοῦ φ ι λ ε ῖ ν ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ β ι ν ε ῖ ν, οἷον ἡ κόρη βρέθηκε ἢ βγῆκε φ ι λ η μ έ ν η, τὴν παροιμίαν «φιλειέσαι κόρη μ', χαίρεσαι, 'ς τὴ γέννα σου σὲ βλέπω» (Βενιζέλ. Παροιμ.[2] 333,27), ἥτις ἐν Κύμῃ λέγεται «γαμειέται ἡ κόρη χαίρεται, σὰν ἔρθῃ ἡ γέννα κλαίγεται» ἔτι τοὺς δημώδεις στίχους,

καὶ ζώνει τὴ μεσίτσα της μὲ δυὸ μὲ τρία ζωνάρια
νὰ μὴ φανῇ τὸ φ ί λ η μ α ὁποῦναι φ ι λ η μ έ ν η

(Ν. Βέη Ἀρκαδ. Γλωσσ. Μνημ. Δ.Ι.Ε.Ε. Ϛ', 271.)

Ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς εἰς Ἀριστοφάνη Σχολίοις ἐνετύχομεν τῷ φ ι λ ε ῖ ν ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ β ι ν ε ῖ ν. Παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει Πλούτ. 1093 κεῖται «ἱκανὸν γὰρ αὐτὴν (δηλ. τὴν γραῦν) πρότερον ὑ π ε π ί τ τ ο υ ν χρόνον» (=τὴν ἐπίσσωνα ἀπὸ κάτω), εἰς ὃ φέρεται τὸ σχόλιον «ὑπεπίττουν: τουτέστιν ἐ φ ί λ ο υ ν, ἐμιγνύμην» καὶ «ἐπέραινον, συνουσιαζόμην—ἀντὶ τοῦ ἐγάμουν κατ' εὐφημισμόν».

Περὶ δὲ τοῦ παρὰ τῷ Ἀρμενοπούλῳ Δ', 3,9 ἀπαντῶντος «ἐὰν ἐ φ ί λ η σ ε ν ὁ μνηστὴρ τὴν μνηστὴν ἐν τῷ τῆς μνηστείας καιρῷ καὶ μετὰ τοῦτο ἕνα τῶν ἀμφοτέρων τελευτῆσαι συνέβη, κτἑ.» μετὰ πολλῆς ἀ-

[1] Οὐχὶ ὀρθῶς ὑπὸ τοῦ Kaibel παροξυτονεῖται, τοῦ υ μακροῦ ὄντος, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ παρακειμένου κ έ κ υ φ α (Εὐρ. Κύκλ. 212).

κριβείας γράφει ὁ Β. Φάβης ἐν τῇ Λαογραφίᾳ τόμ. Β'. σελ. 457 κἑ.

Ἐσχηματίσθη δ' ἐκ τοῦ ἀ ν α β α ί ν ε ι ν καὶ ἐπίρρημα ἀ ν α β α δ ό ν, οἷον Ἀριστοτ. π. τ. Ζῴ. Ἱστορ. σελ. 579, α' 20 «αἱ δ' ἄρκτοι τὴν μὲν ὀχείαν ποιοῦνται—οὐκ ἀ ν α β α δ ὸ ν ἀλλὰ κατακεκλιμέναι ἐπὶ τῆς γῆς».

Ποιητικὸν ἐνεργείας τοῦ β α ί ν ε ι ν εἶναι τὸ β ι β ά ζ ε ι ν καὶ παθητικῶς β ι β ά ζ ε σ θ α ι, τοῦ δὲ ἐ π ι β α ί ν ε ι ν τὸ ἐ π ι β ι β ά σ κ ε ι ν παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει σελ. 573, β, 1.

Ὑπὸ τοῦ Θεοκρίτου ἐλέχθη τὸ ῥῆμα β α τ ο ῦ μ α ι ἐν Εἰδ. Α', 87 «ᾡπόλος ὄκκ' ἐσορῇ τὰς μηκάδας οἷα β α τ ε ῦ ν τ α ι τάκεται ὀφθαλμώς». Ὁ δ' Εὐστάθιος ὑπομνηματίζων τὸ ἐν Ἰλιάδι Ι, 134 «μή ποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι ἠδὲ μιγῆναι» λέγει σελ. 741,49 «ἐκ δὲ τούτου καὶ τὸ β α τ ε ῦ ν τ α ι παρὰ Θεοκρίτῳ ἐπὶ ζῴων μίξεως». Κατὰ μίμησιν δὲ τοῦ Θεοκρίτου Ε', 41 (Ἴδε σελ. 76) εἶπε καί τις ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ Θ', 317 «Αἰπόλε, τοῦτον ἐγὼ τρὶς ἐπύγισα· τοὶ δὲ τραγίσκοι Εἰς ἐμὲ δερκόμενοι τὰς χιμάρας ἐ β ά τ ε υ ν» κατὰ τὴν θαυμασίαν τοῦ Σαλμασίου διόρθωσιν ἀντὶ τοῦ ἔ β λ ε π ο ν.

Ὁ δ' Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς Βατράχοις στ. 47 παίζων εἶπεν « ἐ π ε β ά τ ε υ ο ν Κλεισθένει» τ. ἔ. ἤμην ἐπιβάτης, τριηραρχοῦντος τοῦ Κλεισθένους, καὶ ἐ π έ β α ι ν ο ν ἐ π ὶ τ ὸ ν Κ λ ε ι σ θ έ ν η».

Εὕρηται καὶ ῥῆμα π ρ ο σ ε μ β α τ ε ύ ω, οὗ χρῆσιν ἐποιήσατο ὁ Ἀρισταίνετος ἐν Ἐπιστ. Β', κβ' (σελ. 171 Η.) «γυναικὸς ἔτι π ρ ο σ ε μ β α τ ε ύ ο ν τ α τὸν μοιχὸν ἔνδον ἐχούσης, οὕτω συμβὰν ὁ ταύτης ἀνὴρ ἐξ ἀλλοδαπῆς ἀφιγμένος ἔκοπτε τὴν θύραν ἅμα βοῶν. Ἡ δὲ τοῦ κτύπου καὶ τῆς βοῆς αἰσθομένη ἐξανέστη τῆς εὐνῆς καὶ τὴν στρωμνὴν συνετάραξε παντελῶς συγχέουσα τὸ ἔρεισμα τοῦ δευτέρου σώματος, ὅτι κατηγορεῖ μηνύματα συζυγίας· εἶτά φησι παραθαρρύνουσα τὸν μοιχόν· εἰ νῦν τῷ συνοίκῳ δεσμώτην σε προσαγάγω, μηδὲν δείσῃς μηδ' ὑποπτήξῃς, ὦ φίλε· συνέδησε τοῦτον, ἀνέῳξε τὴν θύραν, ὡς ἐπὶ τοιχωρύχον ἐκάλει τὸν ἄνδρα, φάσκουσα· τοῦτον κατέλαβον, ἄνερ, ἐγχειροῦντα συλαγωγῆσαι τὸν ἡμέτερον οἶκον. Ὁ δὲ θυμωθεὶς ὥρμηκεν εὐθέως αὐτὸν ἀνελεῖν, ἀλλ' ἡ γυνὴ διεκώλυε παραινοῦσα μᾶλλον τὸν κακοῦργον ἔωθεν παραδοθῆναι τοῖς ἕνδεκα· εἰ δέ γε δέδοικας, ἄνερ, ἐγὼ συναγρυπνοῦσα τοῦτον φυλάξω»!

Φέρεται δ' ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ καὶ τὸ σύνθετον ὀ ν ο β α τ ῶ ἐνεργητικῶς παρὰ τῷ Ξενοφῶντι Ἱππ. Ε', 8 «ἀποκείρουσι πρὸς τὴν ὀχείαν τὰς ἵππους ἅπαντες οἱ ὀ ν ο β α τ ο ῦ ν τ ε ς». Ἀμεταβάτως μνημονεύει τὸ εἰρημένον ῥῆμα ὁ Πολυδεύκης βιβλ. Α', 217 καὶ Ε', 92. Ἐσχηματίσθη δὲ τὸ ὀ ν ο β α τ ῶ ἐκ τοῦ ὀ ν ο β ά τ η ς, οὗ τὸ θηλυκὸν μόνον ὀ ν ο β ά τ ι ς μνημονεύεται ἐν τοῖς Λεξικοῖς λεχθὲν ἐπὶ τῆς μοιχαλίδος ἐπιβιβαζομένης ἐπὶ ὄνου πρὸς διαπόμπευσιν. Καλεῖται δ' ἡ τοιαύτη ἐπὶ ὄνου

διαπόμπευσις κοινῶς γαϊδουρογύρισμα (Ἴδε Πολίτην Λαογρ. Συμμ. τόμ. Β', σελ. 336. 338. 350). Ὡς δ' ἐλέχθη ὀνοβάτης, οὕτω καὶ ἱπποβάτης, ὅπερ κεῖται παρὰ τῷ Στράβωνι σελ. 388, ἀλλ' ἐσφαλμένως φέρεται κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Meinek σελ. 549, 22 «βοσκήμασι δ' εἰσὶ νομαὶ δαψιλεῖς, καὶ μάλιστα ἵπποις καὶ ὄνοις τοῖς ἱπποβάτΟΙΣ», ἀνθ' οὗ ὁ Cobet ἐν Miscel. Crit. σελ. 179 γράφει ἱπποβάτΑΙς.

Ἕτερον ῥῆμα σύνθετον ἐκ τοῦ βαίνω συνουσιαστικὸν εἶναι τὸ νωτοβατεῖσθαι, οὗ ἐποιήσατο χρῆσιν ὁ Στράτων ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ ΙΒ', 238

Ἀλλήλοις παρέχουσιν ἀμοιβαδίην ἀπόλαυσιν
οἱ κύνεοι πῶλοι μειρακιευόμενοι·
ἀμφαλλὰξ δὲ οἱ αὐτοὶ ἀπόστροφα νωτοβατοῦνται,
τὸ δρᾶν καὶ τὸ παθεῖν ἀντιπεραινόμενοι.
Οὐ πλεονεκτεῖται δ' οὐδ' ἅτερος· ἄλλοτε μὲν γὰρ
ἵσταται ὁ προδιδοὺς ἄλλοτ' ὄπισθε πάλιν.
Τοῦτ' ἐστὶν πάντως τὸ προοίμιον· εἰς γὰρ ἀμοιβήν,
ὡς λέγεται, κνήθειν οἶδεν ὄνος τὸν ὄνον.

Τὸ ἀλλήλοις παρέχειν ἀμοιβαδίην ἀπόλαυσιν καὶ τὸ ἀμφαλλὰξ ἀπόστροφα νωτοβατεῖσθαι, τὸ ἀλλήλους περαίνειν λέγεται ἐν μιᾷ λέξει ἀλληλίζειν καὶ ἀλληλοβασία (Κλήμ. Ἀλεξ. Παιδ. Β', 189 D. 191, A.).

Εὕρηται δὲ καὶ ῥῆμα ἐνεργοβατεῖν παρὰ τῷ Ψευδολουκιανῷ ἐν Φιλοπάτριδι § 3 «τεθέασαι καὶ κεφαλὴν κύουσαν καὶ ἀνδρείαν φύσιν ἐς γυναικείαν (ἐνν. φύσιν) ἐνεργοβατοῦσαν».

ὀχεύω — ὀχεύομαι

Σύνηθες τὸ ῥῆμα ὀχεύειν-ὀχεύεσθαι ἐπὶ τῶν ζῴων ὑπάρχει ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ, οὗ μαρτύρια ἐν τοῖς Λεξικοῖς μνημονεύονται οὐκ ὀλίγα. Φέρεται δὲ καὶ παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει ἐν τοῖς περὶ τὰ Ζῷα Ἱστορίαις σελ. 539, β', 32 «ὁ ἄρρην ἐπιπηδῶν ὀχεύει τὴν θήλειαν, λύκος δ' ὀχεύει καὶ ὀχεύεται τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ καὶ κύων» καὶ σελ. 544, β', 29 «ὗς δ' ὀχεύεται μὲν καὶ ὀχεύει πρῶτον ὀκτάμηνος» καὶ σελ. 545, β', 2 «κύων δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μὲν ὀχεύεται ἐνιαυσία καὶ ὀχεύει ἐνιαύσιος» σελ. 545, β', 20 «ἵππος δὲ ὀχεύειν ἄρχεται διετὴς καὶ ὀχεύεσθαι» σελ. 549, α', 1 «σχεδὸν δὲ διὰ βίου συμβαίνει ὀχεύειν καὶ ὀχεύεσθαι ἀμφοτέροις».

Ὁ Πλάτων ἐν τῇ Πολιτείᾳ σελ. 454 D μετήνεγκε τὸ ὀχεύειν ἀπὸ τῶν ζῴων εἰς τοὺς ἀνθρώπους «ἐὰν δὲ τὸ τῶν ἀνδρῶν καὶ τὸ τῶν γυναικῶν γένος αὐτῷ τούτῳ φαίνηται διαφέρειν, τῷ τὸ μὲν θῆλυ τίκτειν, τὸ δ' ἄρρεν ὀχεύειν, οὐδέν τι πω φήσομεν μᾶλλον ἀποδεδεῖχθαι, ὡς πρὸς ὃ ἡμεῖς λέγομεν διαφέρει γυνὴ ἀνδρός».

Γνωστὸν τοῖς πᾶσιν ὑπάρχει τὸ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Σαρδαναπάλλου Ἀσσυρίοις γράμμασιν ἐπίγραμμα ὅπερ μνημονεύουσιν οὐκ ὀλίγοι. Ὁ Στράβων ἐν τοῖς Γεωγραφικοῖς σελ. 672 λέγει «ἐνταῦθα (ἐν Ἀγχιάλῃ) δ' εἶναι μνῆμα τοῦ Σαρδαναπάλλου καὶ τύπον λίθινον συμβάλλοντα τοὺς τῆς δεξιᾶς χειρὸς δακτύλους ὡς ἂν ἀποκροτοῦντα, καὶ ἐπιγραφὴν εἶναι Ἀσσυρίοις γράμμασι τοιάνδε «Σαρδανάπαλλος ὁ Ἀνακυνδαράξεω παῖς Ἀγχιάλην καὶ Ταρσὸν ἔδειμεν ἡμέρῃ μιῇ ἔσθιε πῖνε παῖζε, ὡς τἄλλα τούτου οὐκ ἄξια», μεθ' ὃ ὁ Στράβων ἑρμηνεύων τὸ τούτου προστίθησι «τοῦ ἀποκροτήματος» καὶ συνεχίζων λέγει «μέμνηται δὲ καὶ Χοιρίλος τούτων· καὶ δὴ καὶ περιφέρεται τὰ ἔπη ταυτί· ταῦτ' ἔχω, ὅσσ' ἔφαγον καὶ ἐφύβρισα, καὶ μετ' ἔρωτος τέρπν' ἔπαθον, τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια κεῖνα λέλειπται». Ὁμοίως τῷ Στράβωνι ὁ Ἀριστόβουλος παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 530 B μνημονεύων τὴν ἐπιγραφὴν λέγει «ἔσθιε πῖνε παῖζε· ὡς τἄλλα τούτου οὐκ ἄξια» ἑρμηνεύων δὲ καὶ οὗτος τὸ «τούτου οὐκ ἄξια» προστίθησι «τοῦ ἀποκροτήματος ἔοικε λέγειν». Ὁ δ' Ἀρριανὸς ἐν τῇ Ἀναβάσει 2,5,4 τὸν νοῦν τοῦ ἐπιγράμματος μνημονεύων λέγει «σὺ δέ, ὦ ξένε, ἔσθιε καὶ πῖνε καὶ παῖζε, ὡς τἄλλα τὰ ἀνθρώπινα οὐκ ὄντα τούτου ἄξια», μεθ' ὃ ἑρμηνευτικῶς προστίθησι «τὸν ψόφον αἰνισσόμενος, ὅνπερ αἱ χεῖρες ἐπὶ τῷ κρότῳ ποιοῦσι· καὶ τὸ παῖζε ῥαδιουργότερον ἐγγεγράφθαι ἔφασαν τῷ Ἀσσυρίῳ ὀνόματι». Τί ἐννοεῖ ὁ Ἀρριανὸς λέγων «τὸ παῖζε ῥαδιουργότερον ἐγγεγράφθαι ἔφασαν τῷ Ἀσσυρίῳ ὀνόματι» δύναταί τις ῥαδίως νὰ συναγάγῃ ἐξ ὧν λέγονται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐν ταῖς Ἐπικτήτου Διατριβαῖς Β', 20,20, ἔνθα ἐλευθερώτερον μνημονεύονται τὰ τοῦ ἐπιγράμματος «ἔσθιε καὶ πῖνε καὶ συνουσίαζε καὶ ἀφόδευε καὶ ῥέγκε». Πρβ. καὶ Ἀμύνταν παρ' Ἀθην. σελ. 529 F «ἐπιγεγράφθαι ἐν στήλῃ λιθίνῃ Χαλδαϊκοῖς γράμμασιν ὃ μετενεγκεῖν Χοιρίλον ἔμμετρον ποιήσαντα. Εἶναι δὲ τοῦτο· ἐγὼ δὲ ἐβασίλευσα καὶ ἄχρι ἑώρων τοῦ ἡλίου τὸ φῶς, ἔπιον, ἔφαγον, ἠφροδισίασα κτἑ.» (Ἴδε Naeke ἐν τοῖς τοῦ Χοιρίλου Λειψάνοις σελ. 196 κἑ.). Ὁ δ' Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς εἰς Ἀριστοφάνη Σχολίοις Ὄρν. στ. 1021 ἀντὶ τοῦ παῖζε ἔχει ὄχευε, ὡς καὶ ὁ Φώτιος ἐν λ. Σαρδανάπαλλος καὶ ὁ Σουΐδας ἐν λ. ὀχεία λέγων «ὀχεία μῖξις, συνουσία. Καὶ ὀχεύω ῥῆμα· ἔσθιε, πῖν' ὄχευε, ὡς τά γε ἄλλα οὐδενός ἐστιν ἄξια'. Ἐν ἄλλοις· ὡς τά γε ἄλλα οὐ τούτου ἐστὶν ἄξια, τοῦ τῶν δακτύλων ἀποκροτήματος. Τὸ γὰρ ἐφεστὼς τῷ μνήματι ἄγαλμα ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἔχον τὰς χεῖρας πεποίητο ὡς ἂν ἀποληκοῦν τοῖς δακτύλοις». Πρβ. Ἀριστοφ. Βατρ. στ. 913 «γρύζοντας οὐδὲ τουτί». Σχολ. «οὐδὲ τουτί: Εἰκὸς αὐτὸν

ἀποκροτοῦντα τῷ δακτύλῳ δεικνύειν τὸ οὐδὲ τουτί». Φέρονται δ' ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ καὶ παράγωγα ἐκ τοῦ ὀχεύω, οἷον ὄχευμα, ὄχευσις, ὀχευτής-ὀχεύτρια, ὀχευτικός, ὀχευτός, καὶ τὸ σύνθετον ἀνόχευτος.

ἱππομανεῖν, καπρίζω-καπρᾶν, τραγίζω-τραγᾶν σκυζᾶν.

Ὁ Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς περὶ τὰ Ζῷ. Ἱστορίαις σελ. 571, β', 9 γράφει «πάντων δὲ κοινὸν τῶν ζῴων τὸ περὶ ἐπιθυμίαν καὶ τὴν ἡδονὴν ἐπτοῆσθαι τὴν ἀπὸ τῆς ὀχείας μάλιστα», μεθ' ὃ ὁ φιλόσοφος διαγράφει τὴν ἐκ τῆς ἡδονῆς ἀγριότητα τῶν ζῴων, οἷον δήξεις, μάχας μέχρι θανάτου, καὶ ἄλλα. Ἐν δὲ σελ. 572, α', 6 ποιεῖται λόγον περὶ τῶν ἧττον ἀγρίως ἐχόντων ὑπὸ τῆς περὶ τὴν ὀχείαν ἡδονῆς «Τὰ δὲ πολλάκις ποιούμενα τὰς ὀχείας καὶ μὴ κατὰ μίαν ὥραν, οἷον τὰ συνανθρωπευόμενα, ὕες τε καὶ κύνες, ἧττον τοιαῦτα φαίνεται διὰ τὴν ἀφθονίαν τῆς ὁμιλίας. Τῶν δὲ θηλειῶν ὁρμητικῶς ἔχουσι πρὸς τὸν συνδυασμὸν μάλιστα μὲν ἵππος, ἔπειτα βοῦς. Αἱ μὲν οὖν ἵπποι αἱ θήλειαι ἱππομανοῦσιν· ὅθεν καὶ ἐπὶ τὴν βλασφημίαν τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐπιφέρουσιν ἀπὸ μόνου τῶν ζῴων τούτου ἐπὶ τῶν ἀκολάστων περὶ τὸ ἀφροδισιάζεσθαι». Ἱππομανοῦσαι δὲ αἱ ἵπποι «θέουσι οὔτε πρὸς ἕω οὔτε πρὸς δυσμάς, ἀλλὰ πρὸς ἄρκτον ἢ νότον. Ὅταν δ' ἐμπέσῃ τὸ πάθος, οὐδένα ἐῶσι πλησιάζειν, ἕως ἂν ἢ ἀπείπωσι διὰ τὸν πόνον ἢ πρὸς θάλατταν ἔλθωσιν· τότε δ' ἐκβάλλουσί τι. Καλοῦσι δὲ καὶ τοῦτο, ὥσπερ τὸ ἐπὶ τοῦ τικτομένου πώλου, ἱππομανές· ἔστι δ' οἷον ἡ καπρία, καὶ ζητοῦσι τοῦτο, μάλιστα πάντων αἱ περὶ τὰς φαρμακείας». Τὸ ἱππομανὲς τοῦτο, ὅπερ ὁ Σταγιρίτης λέγει ὅτι ζητοῦσιν ὡς φίλτρον αἱ περὶ τὰς φαρμακείας σπουδάζουσαι ἤγουν αἱ φαρμακεύτριαι, ὁ Θεόκριτος ἐν ταῖς Φαρμακευτρίαις στ. 48 ἐννοεῖ φυτόν «ἱππομανὲς φυτόν ἐστι παρ' Ἀρκάσι, τῷ δ' ἐπὶ πᾶσαι καὶ πῶλοι μαίνονται ἀν' ὤρεα καὶ θοαὶ ἵπποι». Ὅμοια τῷ ἱππομανεῖν φέρονται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ οὐκ ὀλίγα, οἷον ἀνδρομανεῖν, ἀσελγομανεῖν, γυναιμανεῖν-γυναικομανεῖν, διονυσομανεῖν, δοξομανεῖν, εἰδωλομανεῖν, ἐρωμανεῖν-ἐρωτομανεῖν, θεομανεῖν, θεατρομανεῖν, θηλυμανεῖν, ἱπποδρομανεῖν, κακομανεῖν, λακωνομανεῖν, λογομανεῖν, λυσσομανεῖν, μουσομανεῖν, ξενομανεῖν, ξυλομανεῖν, οἰστρομανεῖν, ὁπλομανεῖν, ὀρνιθομανεῖν, ὀρχηστομανεῖν, ὀχλομανεῖν, πυριμανεῖν, σαρκομανεῖν, σοφιστομανεῖν, τριχομανεῖν, ὑθλομανεῖν, ὑλημανεῖν-ὑλομανεῖν-καθυλομανεῖν (Cob. Missel. Crit. σελ. 434), φυλλομανεῖν (Cobet Mnem. 1874, σελ. 435), χερσο-χολο-χορτο-χρυσομανεῖν.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ ἱππομανεῖν. Ἐν δὲ σελ. 572, β', 24 τὴν περὶ τὴν ὀχείαν πτοίησιν τῶν ὑῶν ὁ Ἀριστοτέλης καπρᾶν καλεῖ, τὴν δὲ περὶ τὰς κύνας σκυζᾶν «καὶ αἱ ὕες δ' ὅταν ἔχωσι πρὸς τὴν ὀχείαν ὁρμητικῶς, ὃ καλεῖται καπρᾶν, ὠθοῦνται καὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους· περὶ δὲ τὰς κύνας τὸ τοιοῦτον πάθος καλεῖται σκυζᾶν». Ἀλλ' ἐν σελ. 572, α', 17 καπρίζειν[1] εἶπε τὸ τοιοῦτον πάθος ὁ φιλόσοφος, οὐχὶ καπρᾶν, «ἔστι δὲ τὸ πάθος, ὅπερ ἐπὶ τῶν ὑῶν λέγεται καπρίζειν». Τὴν ἐπὶ βοῦν ἀφροδίσιον οἴστρησιν ἐν σελ. 572, α', 32 ἐδήλωσεν ὁ Σταγιρίτης τῷ ταυρᾶν «τὰ μὲν οὖν περὶ τὰς ἵππους τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, αἱ δὲ βόες ταυρῶσιν· οὕτω δὲ σφόδρα κατοκώχιμαι τῷ πάθει γίγνονται, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτῶν κρατεῖν μηδὲ λαμβάνεσθαι τοὺς βουκόλους». Ὁ Εὐστάθιος ἐν ταῖς εἰς Ὅμηρον Παρεκβολαῖς σελ. 1183,19 γράφει «Λέγεται δέ, φασί, καὶ ἀφροδισία ἄγρα καθὸ πέρδιξ, οὕτω καὶ σῦς, καὶ γὰρ καὶ ὁ χοῖρος κατωφερὴς εἰς ἀφροδίσια. Ὅθεν κατὰ Αἴλιον Διονύσιον καὶ κάπραινα γυνὴ ἡ ὀργῶσα πρὸς μίξεις, καὶ καπρᾶν κυρίως τὸ ὀρέγεσθαι κάπρου τὴν ὗν, ὡς καὶ ταυρᾶν, φησί, τὸ ταύρου ἐφίεσθαι τὴν βοῦν», κατωτέρω δὲ στ. 56 καλεῖ ὁ Θεσσαλονίκης τὸν κάπρον φιλοσυνουσιαστήν. Ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Πλούτῳ στ. 1024 μεταφέρων τὸ ῥῆμα καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους λέγει «οὐ σκαιὸς ἦν ἄνθρωπος, ἀλλ' ἠπίστατο Γραὸς καπρώσης ταφόδια κατεσθίειν». Σχολ. «Ἐρωτομανοῦς, ὀρεγομένης συνουσίας τὰ ἀναλώματα, τὴν οὐσίαν». Πρβ. καὶ Μένανδρον παρ' Ἀρτεμιδώρῳ Β', 12 «οὕτω (κάπροι) λέγονται αἱ κατωφερεῖς, καὶ τὸ καπρᾶς κακόδαιμον, Μένανδρός φησι». Τοῦ δὲ κάπραινα ἐπὶ τῆς ὀργώσης ἐποιήσαντο χρῆσιν οἱ κωμικοὶ ποιηταὶ Ἕρμιππος καὶ Φρύνιχος παρὰ Πολυδεύκει Ζ', 202, ὧν ὁ μὲν πρῶτος εἶπεν «ὦ σαπρὰ καὶ πᾶσι πόρνη καὶ κάπραινα» (I. 227 K), ὁ δὲ δεύτερος «ὦ κάπραινα καὶ περίπολε καὶ δρομάς», μεθ' ἃ προστίθησιν ὁ Ὀνοματολόγος «καὶ φορβάδας δ' ἂν τὰς πόρνας λέγοις, ὥσπερ καὶ μάχλους».

Ὅμοιον τῷ καπρᾶν καὶ τῷ ταυρᾶν εἶναι τὸ γαλιᾶν παρ' Ἡσυχίῳ «γαλιώσης[2]: ἀκολασταινούσης». Γενικώτερα εἶναι τὰ ῥήματα ἐπιθόρνυμαι, ἐπιμαίνεσθαι ὀργῶ καὶ θυῶ-ἀναθυῶ, σπαργῶ καὶ οἰστρῶ-οῦμαι (Ἴδε Κόντον ἐν τῷ Παρνασσῷ τόμ. Γ', 1879, σελ. 664).

[1] Τὸ καπρίζω καὶ σήμερον ἔτι ἐν Θήρᾳ δηλοῖ ποιῶ ὡς κάπρος, συνουσιάζω ἐπὶ κάπρων (Ἀθην. ΚΕ', 239).

[2] Αἰλιαν. π. Ζῴ. ΙΕ', 11 «δεινῶς ἀκόλαστος ἦν (ἡ γαλῆ) καὶ ἀφροδίτην παράνομον ἐνόσει».

Ὡς δ᾽ ἐλέχθη καπρίζειν καὶ καπρᾶν ἐπὶ τοῦ ἐπιμαίνεσθαι κάπρῳ τὴν ὗν, οὕτω καὶ τραγίζειν καὶ τραγᾶν ἐπὶ τῆς φωνῆς τῶν ἡβασκόντων. Ὁ μὲν Ἡσύχιος λέγει «τραγίζειν: τὸ τραγᾶν τῇ φωνῇ τοὺς ἀκμάζοντας τῶν παίδων», ὁ δ᾽ Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς περὶ τὰ Ζῷα Ἱστορίαις σελ. 581, α΄, 15 γράφει «περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον ἥ τε φωνὴ μεταβάλλειν ἄρχεται ἐπὶ τὸ τραχύτερον καὶ ἀνωμαλέστερον, οὔτ᾽ ἔτι ὀξεῖα οὖσα οὔτε πω βαρεῖα, οὔτε πᾶσα ὁμαλὴ—ὃ καλοῦσι τραγίζειν. Γίγνεται δὲ τοῦτο μᾶλλον τοῖς πειρωμένοις ἀφροδισιάζειν». Ἐν τοῖς Ἱπποκρατείοις Ἐπιδημ. Ϛ΄, ιδ΄ (τόμ. Α΄, σελ. 578) τὸ τραγίζειν παράκειται τῷ ἀφροδισιάζειν «ἐπὴν ἀφροδισιάζειν ἄρξωνται ἢ τραγίζειν (αἱ νεάνιδες), αἱμορραγέουσι», ὅπερ τραγίζειν ὁ Ermerins ὀβελίζει.

Οὐχὶ δ᾽ ἄτοπον ὑπολαμβάνομεν γραμματικευόμενοι ἐν παρόδῳ νὰ ἐπισυνάψωμεν τοῖς ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπ. Θεσσαλονίκης γεγραμμένοις τόμ. Α΄, σελ. 94 κἑ. καί τινα περὶ τῶν ἐξ ὀνομάτων ζῴων ἢ πτηνῶν ῥημάτων, ἵνα μᾶλλον δηλωθῇ ὅτι πλάττονται ἐκ τούτων ῥήματα οὐ μόνον πρὸς τὸ εἶδος ἢ τὴν ἰδέαν τοῦ ζῴου ἀποβλέποντα ἀλλὰ καὶ πρὸς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ἰδιότητα τοῦ ζῴου ἢ καί τι νόσημα ἢ πάθος, ὅπερ ἰδιαζόντως νοσεῖ ἢ πάσχει τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ ζῷον. Οὕτως ἐκ τοῦ ὀνόματος λέων ἐπλάσθη τὸ ῥῆμα λεοντιῶ, ὅπερ σημαῖνον ὅμοιός εἰμι τὸ εἶδος λέοντι ἀπαντᾷ παρὰ τῷ Τζέτζῃ Ἱστορ. Χιλ. Δ΄, 937 ἐντείναντι εἰς στίχους τὸν Αἰσώπειον μῦθον σελ. 194,333 β Halm., ἔνθα ὄνος ἐν Κύμῃ λεοντῆν ἐνδὺς εἶτ᾽ ἐλεγχθεὶς ὄνος καὶ οὐχὶ λέων ὢν ἤχθη ῥοπάλοις καὶ ξύλοις «ὡς πρὸς δουλείαν πρέπουσαν ὄνοις λεοντιῶσιν». Τῷ αὐτῷ ῥήματι μετὰ τοῦ *ἀνθρωπιῶ (ὅμοιός εἰμι ἀνθρώπῳ) ἐχρήσατο ὁ Τζέτζης καὶ ἐν τῇ Αη ἐπιστολῇ σελ. 2,1 Press. «ἴστωσαν ὡς Κυμαῖοι μὲν ὄνοι λεοντιῶντες, ἀνθρωπιῶντα δ᾽ ἄττα πιθήκια ἐλεγχθήσονται». Τῷ ἀνθρωπιῶ συνωνυμεῖ τῷ ἀνθρωπίζω, ὅπερ ὁ Λουκιανὸς τῷ κυνῶ συνῆψεν ἐν Βί. Δημ. § 21 «Περεγρίνου λέγοντος, Δημῶναξ, οὐ κυνᾷς, ἀπεκρίνατο, Περεγρῖνε, οὐκ ἀνθρωπίζεις», ἀνθ᾽ οὗ κομψότερον θὰ ἔλεγεν «Δημῶναξ οὐ κυνίζεις—Περεγρῖνε οὐκ ἀνθρωπίζεις». Οὐ μόνον δὲ ἀνθρωπιῶ καὶ λεοντιῶ, ἀλλὰ καὶ χοιριῶ εἶπεν ἡ διεσκατωμένη τοῦ Τζέτζου Μοῦσα, ἡ ὀνόμασι χοίρων, βουβάλων καὶ σκύλλων περικοσμοῦσα τοὺς ἀντιλέγοντας «τὰς δυσόδμους βορβόρους τοῦ χοιριῶντος τοῦδε καὶ κοπρογράφου» (Cram. An. Ox. τόμ. Γ΄, 365,14), ἀνθ᾽ οὗ χοιριῶ ὁ Σχολιαστὴς τοῦ Πλάτωνος Θεαιτ. σελ. 166 C εἶπε *χοιρίζω «ὑηνεῖς: ὑικόν τι καὶ ζῶδες ποιεῖς, οἷον ὡς εἴ τις εἴποι χοιρίζεις» Ἐπλάσθη δὲ καὶ ῥῆμα *πιθηκιῶ δηλοῦν ὅτι καὶ τὸ πιθηκίζω ὑπὸ Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου ἐν τῇ Μεγάλῃ Κατηχήσει σελ. 88,15 Κερ. «φαί-

νεται ἰσοστεγὴς καὶ μέλας; προβαλοῦ τὴν εὐχὴν καὶ ὡς ὁ μέγας Ἀντώνιος ἴδῃς αὐτὸν ἀπολήγοντα καὶ πιθηκιοῦντα (γρ. πιθηκιῶντα)». Ἐξ ὀνομάτων ζῴων καὶ ζῳαρίων φέρονται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ καὶ ἄλλα ῥήματα νόσου δηλωτικά, οἷον ἐλεφαντιῶ-ἐλεφαντίασις ἐκ τοῦ ἐλέφας, νοσῶ ἐλέφαντα (Γαλην. Ϛ΄, 244), ἀλωπεκιῶ-ἀλωπεκίασις νοσῶ ἀλωπεκίαν, φθειριῶ-φθειρίασις, πάσχω ἐκ φθειρῶν, σκωληκιῶ-σκωληκίασις πάσχω ἐκ σκωλήκων, ἑλμινθιῶ πάσχω ἐξ ἑλμίνθων, μυρμηκιῶ-μυρμηκίασις, διάφορον τοῦ μυρμηκίζω, πάσχω ἐκ μυρμήκων, ἐκφυμάτων. Πρβ. καὶ τὸ νεώτερον καρκινιῶ πάσχω καρκίνον. Παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἰατροῖς μνημονεύεται καὶ ἡ ὀφίασις, ὑπὸ δὲ τῶν νεωτέρων δερμική τις νόσος ἐκλήθη ἰχθύωσις, ὡς φυματίωσις, ὅπερ τὴν μὲν ῥίζαν ἑλληνίζει, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν κατάληξιν ἀντὶ τοῦ μόνου ὀρθοῦ ἰχθύασις καὶ φυματίασις. Πρβ. καὶ τὸ κυκλούμενον ψύχωσις διὰ τὸ ξενικὸν psychose. Οὕτω δημιουργεῖται ἡ νέα ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἐπειδὴ ἐπὶ τὰ ἕτοιμα τρεπόμεθα μετὰ χεῖρας ἔχοντες τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ βιβλίον τοῦ Φράγγου, τὴν δ᾽ Ἀριστάρχειον τέχνην ἀγνοοῦντες παράσημα καὶ βάρβαρα λεξίδια κόπτομεν, ὧν βρίθει μάλιστα ἡ τῶν ἰατρῶν καὶ φυσικῶν γλῶσσα. Σύνηθες ἐπὶ παραδείγματος ὑπάρχει τὸ διφθερῖτις, δι᾽ οὗ κατὰ τὴν φύσιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης σημαίνεται ὅτι νοσοῦσιν αἱ διφθέραι, οὐχὶ δ᾽ ὅτι πάσχει τις ἐκ διφθερῶν, ὅπερ δηλοῦται κάλλιστα διὰ τοῦ διφθερίασις ἐκ τοῦ ῥήματος διφθεριάω-ῶ. Παρήχθησαν δ᾽ εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ διφθερῖτις ὑπ᾽ ἄλλων ὁμοίων εἰς -ῖτις ὀνομάτων δηλωτικῶν ἀσθενείας, οἷον ἀρθρῖτις, νεφρῖτις, πλευρῖτις, φρενῖτις, ἐντερῖτις-ἐντεροκωλῖτις, γαστρεντερῖτις, ὠτῖτις, κτλ. Οἱ Γάλλοι λέγουσι diphterie. Ὁ Κουμανούδης ἐν τῇ Συναγωγῇ Νέ. Λέξεων μνημονεύει δύο τύπους ῥημάτων διφθεριῶντες καὶ διφθεριτιῶντες, ὧν μόνος ὁ πρῶτος ἔχει ὀρθῶς. Κάλλιστα μὲν ἐκ τοῦ νεφρῖτις, ὅπερ δηλοῖ τὴν νόσον τῶν νεφρῶν, ἐσχηματίσθη τὸ *νεφριτιῶ ἀπαντῶν ἐν τοῖς Ἱππιατρικοῖς 96,4 (τόμ. Α΄, σελ. 328,13 Teubn.) καὶ ἐκ τοῦ φρενῖτις τὸ φρενιτιῶ, ὃ πολλάκις καὶ φρενητιῶ κακῶς ἐγράφη. (Πρβ. καὶ τὸ νεόπλαστον μηνιγγιτιῶ-μηνιγγιτιῶντες ἐκ τοῦ μηνιγγῖτις), οὐχὶ δὲ καὶ τὸ διφθερῖτις, ὡς προείπομεν. Οὐ μόνον δὲ τὸ φρενῖτις-φρενιτιῶ κακῶς ἐγράφη διὰ τοῦ Η φρενῆτις καὶ φρενητιῶ (Ἴδε ΘΣ), ἀλλὰ καὶ τὸ ἀρσενικῶς παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ἀπαντῶν ὁ φρενίτης ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ μανικός. Ὀρθῶς μὲν ὁ Wagner ἐν Carm. Med. Aev. σελ. 137,459 ἐξέδωκεν «αὐτὴ σὰν εἶδε καὶ ἔγινεν ὁ γάδαρος φρενίτης», οὐχὶ δὲ καὶ ὁ Λάμπρος ἐν Διηγήσει Διγενῆ στ.

1924 «ἀπάνω 'ς τὸν Σαραχηνὸ τρέχει ὡσὰν φρενΗτης» καὶ στ. 766. Θαυμάζομεν δ' ὅτι καὶ ὁ Rabe ἀγνοῶν, φαίνεται, ὅτι παρὰ τοῖς μεταγεστέροις τὸ φρενήρης[1] κεῖται παρὰ τὸ ἔτυμον ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἐμμανοῦς ἢ παράφρονος, εἴκασεν ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Σχολίων τοῦ Λουκιανοῦ σελ. 11,6 φρενΗτης ἀντὶ τοῦ παραδεδομένου φρενήρης «ἀλλ' εὖ ἴσθι, ὡς οὐδεὶς στοιχήσει ταύτῃ τῇ θέσει σου, καὶ εἰ μάλα φρενήρης». Πρβ. καὶ Λεξ. Φωτ. σελ. 68,12 Reitz. «ἀκρομανής· ὁ φρενήρης». Οὐδεὶς δὲ θὰ θελήσῃ νὰ παραβάλῃ τὸν σχηματισμὸν διφθερίτης-διφθεριτιάω πρὸς τὸ παρὰ τῷ γλυκυτάτῳ Μάζαρι Νεκρ. Διαλ. 11 (σελ. 212,5 Eliss.) κυλλοποδιτιῶ «πόθεν δὲ ἥκεις, κυλλοποδιτιῶν, ὠχριῶν θυραυλῶν», ἀνθ' οὗ τις προσεδόκα κυλλοποδιῶν. Τὸ κυλλοποδιτιῶν ἐσχηματίσθη ἐκ τοῦ κυλλοποδίτης λεχθὲν παρὰ τῷ κυλλοποδίων. Πρβ. λειποτακτίτης παρὰ τὸ λειποτάκτης, ἀποτακτίτης καὶ ὑποτακτίτης παρὰ τὸ ἀπότακτος καὶ ὑπότακτος (Ἴδε τὰ γεγραμμένα ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης τόμ. Α', σελ. 253).

Γνωστὸν δὲ ποιοῦμεν ὅτι τερατώδεις ἰατρικοὺς βαρβαρισμοὺς ὑπέδειξε καὶ ὁ Μενέλαος Σακόρραφος ἐν Semaine Medicale 1906.

Πληροῦν, πιμπλάναι, πλῆσμα, ὄχευμα.

Ἐν ταῖς περὶ τὰ Ζῷα Ἱστορίαις τοῦ Ἀριστοτέλους σελ. 575, α', 14 φέρεται «βοῦς δὲ πληροῖ μὲν ὁ ἄρρην ἐκ τῆς ὀχείας, βαίνει δὲ σφοδρῶς ὥστε συγκάμπτεσθαι τὴν βοῦν». Ὁ Ἀριστοτέλης διὰ τοῦ πληροῖ θέλει νὰ δηλώσῃ ὅτι ὁ βοῦς ἐν μιᾷ ὀχείᾳ πληροῖ τὴν θήλειαν γονῆς, ὥστε ἐν γαστρὶ λαμβάνειν, συλλαμβάνειν, κυεῖν, ἐγκυμονεῖν, καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ἀναβῇ ἢ ἐπιβῇ καὶ δεύτερον. Σήμερον οἱ Ἕλληνες λέγουσι «μὲ τὸ πρῶτο τὴ φούσκωσε» (=ἐποίησεν αὐτὴν κυῆσαι, κτλ.). Πρβ. καὶ σελ. 577, β', 30 «θᾶττον δὲ πληροῖ ἐπιβαίνων ὄνος ἢ ἵππος» καὶ σελ. 577, β', 22 «καὶ ὁ θῆλυς ὀρεὺς ἤδη ἐπληρώθη, οὐ μέντοι γ' ὥστ' ἐξενεγκεῖν διὰ τέλους» κ. ἀ. Ὁμοίως ἐλέχθη καὶ τὸ συνωνυμοῦν τῷ πληροῦσθαι ῥῆμα πίμπλασθαι, οἷον σελ. 576, β', 27 «ὅταν δὲ τέκῃ ἡ ἵππος οὐκ εὐθὺς μετὰ τοῦτο πίμπλαται ἀλλὰ διαλείπει χρόνον» καὶ σελ. 578, β', 34 «ἐπειδὰν πλησθῶσιν αἱ θήλειαι, ἐκκρίνονται οἱ ἄρρενες καθ' ἑαυτούς». Τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τοῦ πίμπλασθαι λέγεται πλῆσμα, ᾧ συνωνυμεῖ τὸ ὄχευμα ἐκ τοῦ ὀχεύεσθαι, οἷον σελ. 576, β', 27 «ὁ

[1] Ἴδε Κύντον εἰς Γλωσσ. Παρατ. σελ. 37.

μὲν οὖν ὄνος ἐπαναβὰς διαφθείρει τὸ τοῦ ἵππου ὄχευμα, ὥσπερ εἴρηται[1]· ὁ δ' ἵππος τὸ τοῦ ὄνου οὐ διαφθείρει—τεκοῦσα δὲ βιάζεται ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ, καὶ μάλιστα δέχεται τὸ πλῆσμα ταύτῃ βιβασθεῖσα τῇ ἡμέρᾳ, λαμβάνει δὲ καὶ ὕστερον. Ἐὰν δὲ μὴ τέκῃ πρὶν τὸ γνῶμα λιπεῖν, οὐκέτι λαμβάνει πλῆσμα οὐδὲ κυίσκεται τοῦ λοιποῦ παντὸς βίου».

Ἄξια μνείας εἶναι καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ Ἐπικράτους πεπαιγμένα παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 782 F (II. 286 K) ἐν ἀχαλινώτῳ πως ἐλευθερίᾳ

κατάβαλλε τἀκάτια, τὰ κυμβία[2],
αἶρου τὰ μείζω κεὐθὺ τοῦ καρχησίου
ἄνελκε τὴν γραῦν, τὴν νέαν δ' ἐπουρίσας
πλήρωσον εὐτρεπῆ τε τὸν κοντὸν ποοῦ
καὶ τοὺς κάλως ἔκλυε καὶ χάλα πόδα.

Ὁ ποιητὴς προσπαίζων ῥήμασί τε καὶ ὀνόμασι ἀπὸ τῆς ναυτικῆς εἰλημμένοις, τῷ ἀκάτια, τῷ κυμβία, δι' ὧν σημαίνονται καὶ τὰ ἐκπώματα, τῷ αἶρου τὰ μείζω, τῷ ἐπουρίσας[3], τῷ κοντός, τῷ τοὺς κάλως ἔκλυε καὶ χάλα πόδα λέγει «Βάλλε κάτω τὰ ἀκάτια, τὰ κυμβία, πᾶρε τὰ μεγαλύτερα. Προϊὼν ὁ ποιητὴς τηρεῖ τὴν ναυτικὴν παιδιάν, ὡσεὶ δὲ ἐλέχθη τἀκάτΕΙα, δηλ. τὰ μικρὰ ἱστία (κατάβαλλε τἀκάτεια: κατέβασε τὰ μικρὰ πανιά, τραύα πάνω τὰ μεγάλα) τὸ μὲν γραῦς ἀκούει ἐπὶ τοῦ μεγάλου ἱστίου, τὸ δὲ νέα ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἱστίου, συμφύρει ἱστία καὶ γυναῖκας καὶ λέγει «καὶ τὴν μὲν γραῖαν (τὸ μεγαλύτερον δῆθεν ἱστίον) τραύα το ἐπάνω κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸ καρχήσιον, κοινῶς γάμπια, (τ. ἔ. ἐκποδών σοι γενέσθω ἡ γραῦς), τὴν δὲ νέαν (τὸ μικρὸν ἱστίον) διεύθυνε πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἀνέμου, κατὰ τὸν καιρόν, καὶ πλήρωσον αὐτὴν ἀνέμου, τ. ἔ. πλήσματος ἢ ὀχεύματος, βίνησον καὶ ποίησον αὐτὴν κυῆσαι, φούσκωσε, ἔπειτα προπαρασκευάζων ὁ ποιητὴς τὸ τέλος τῆς συνουσίας λέγει «ἑτοίμασε τὸν κοντὸν[4] πρὸς ἐλλιμενισμόν, τελείωνε τὸ ἔργον, καὶ λῦε τὰ καλώδια, χαλάρωνε τὸν πόδα (ἀμόλα τὴ σκότα) παῦε τείνων αὐτόν. Καὶ διὰ τοῦ κοντός καὶ τοῦ πούς ἐν παιδιᾷ ὁ ποιητὴς ἐννοεῖ τὸ πέος. Περὶ τοῦ πούς ἐγένετο λόγος ἐν σελ. 66.

[1] 517, α', 14 «ἐὰν δ' ὠχευμένην ἵππον ὑφ' ἵππου ὄνος ὀχεύσῃ, διαφθείρει τὸ ἔμβρυον τὸ ἐνυπάρχον».

[2] Σουΐδ. «κυμβίον: εἶδός τι ἐκπώματος—τῷ σχήματι παρόμοιον τῷ πλοίῳ, ὃ καλεῖται κυμβίον».

[3] Πρβ. τὰ ἐν σελ. 51 «οὖρόν τε προέηκεν» (Ἀνθ. Παλατ. Θ', 361).

[4] Κοντάριον μετ' ἀγκίστρου, δι' οὗ προσορμίζουσι τὸ πλοῖον.

ΚΕΦ. ΙΑ'.

Ἔργαστρα ἢ βίνητρα[1]

Ὁ Λυγκεὺς παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 584 C διηγεῖται περὶ τῆς Γναθαί-
νης τάδε «Νεανίσκων τινῶν παρὰ πότον ὑπὲρ αὐτῆς τυπτόντων ἑαυτοὺς
ἔφη πρὸς τὸν ἡττώμενον· θάρρει παιδίον· οὐ γὰρ στεφανίτης
ὁ ἀγών ἐστιν ἀλλ' ἀργυρίτης». Ἀλλὰ πῶς ἐλέγετο τὸ λῆμ-
μα, ὅπερ ἐλάμβανεν ἡ ἀπὸ τῆς ὥρας τἀπιτήδεια ποριζομένη; Λέξιν ἰδίαν
ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ ἰσοδυναμοῦσαν τῇ δημώδει γαμησιά-
τικα, ἀνθ' ἧς τὸ πάλαι τις ἠδύνατο νὰ εἴπῃ ἔργαστρα ἢ βίνη-
τρα, οὐδεμίαν εὕρομεν εἰ μὴ τὴν γενικὴν λέξιν μισθὸν καὶ μί-

[1] Κάλλιστα εὐφημίαν τις διώκων δύναται νὰ ὀνομάσῃ ἔργαστρα τὸ μίσθω-
μα τῆς ἀπὸ τοῦ σώματος ἐργαζομένης, ὡς ἐργάτις μὲν ἐκαλεῖτο ἡ
πόρνη, ἐργαστήριον δὲ τὸ πορνεῖον. Ὁ δὲ ἀκόλαστος δῆμος καὶ βίνη-
τρα ἠδύνατο νὰ ὀνομάσῃ τὸν μισθόν. Ἔπλασα δὲ τὴν λέξιν βίνητρα ἐκ τοῦ βι-
νεῖν κατὰ τὰ πολλὰ εἰς τρα ἢ τρον, οἷον ἄλεστρα, δίδακτρα, ἐκτί-
μετρα (ἐπιγρ.), ἔργαστρα (ἐπιγρ.), εὕρετρα, ἥπητρον-ἥπητρα (πάπ.
κοινῶς μπαλωματικά), θαύμακτρον, θρέπτρα, θύστρα, ἴατρα-ἴητρα
(Ἡρώνδ. Δ', 16), κάρτρα (καὶ ἐπιγ.), κέρκιστρα (πάπ.), κόλλητρα (πάπ.).
κόμιστρον-κόμιστρα, λύτρα (: ἄποινα), *μαίευτρα (Θ. Πρόδρ. 133,
1265 Mi.)—μαίωτρα, μήνυτρον-μήνυτρα, πλύντρα (πάπ. πλύσιμα),
ῥῦτρα, σιτοπόητρα (πάπ.), σφάκτρον, σῶστρα, τέλεστρα, ὕ-
φαντρα, φόρετρον (πάπ.=ἀχθοφορικά, κοινῶς χαμαλιάτικα. Πρβ. Πολυδ. Ζ',
133 «καὶ ὁ μισθὸς κόμιστρον· εἴποι δ' ἄν τις αὐτὸν καὶ φέρετρον—κῶδ. Α.
φόρετρον—καὶ φορεῖον». Ἐν δὲ βιβλ. Θ', 159 λέγεται «ὁ δὲ μισθὸς φο-
ρεῖον καὶ φέρετρον»), φύλακτρον (Ἴδε Mayser ἐν Grammat. d.
Griech. Pap. τ. Α', σελ. 445 (1923). Ἐσχηματίσθησαν δὲ καὶ ὑπὸ τῶν νέων
Ἑλλήνων οὐκ ὀλίγα, οἷον ἀσφάλιστρα. ἄσκητρα (κακῶς ἄσκηΣτρα),
γύμναστρα, ἐγγύητρα, ὁδήγητρα, σύλληπτρα, κτλ. Ἐλέχθη δ' ἀντὶ
τοῦ θρέπτρα, καὶ τροφεῖα, ὡς ἰατρεῖα ἀντὶ τοῦ ἴατρα. Ὁ Πολυδεύ-
κης γράφει ἐν βιβλ. Ϛ', 186 «ἰδίως δὲ ἰατρῷ μὲν σῶστρα καὶ σωτήρια καὶ ἰα-
τρεῖα, τῷ δὲ παιδεύοντι διδασκαλεῖα, τῷ δὲ στρατιώτῃ ἀριστεῖα καὶ
ἐπινίκια[1] καὶ νικητήρια, ὡς ἀθλητῇ ἆθλα καὶ χειροτέχνῃ ἐπίχειρα καὶ
ἀγγέλῳ εὐαγγέλια καὶ τῷ φέροντι κόμιστρα, ὡς εὐεργέτῃ χαριστήρια
καὶ τῷ μηνύσαντι μήνυτρα καὶ τροφεῖ θρέπρα». Παρασημειωτέον δ' ὅτι ἀντὶ
τοῦ διδασκαλεῖα, ᾧ ὅμοιον τὸ ἰατρεῖα καὶ τὸ πορθμεῖα (Λουκιαν. Νεκρ.
Διαλ. 22,1. Κατάπλ. 1, ἔνθα ὁ Fritze ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Βατράχων τοῦ Ἀριστοφάνους
σελ. 97 γράφει πορθμία), παρά τε τῷ Πολυδεύκει καὶ ἄλλοις γράφουσι διδα-

1 Κακῶς ἐγράφη πολλάκις ἐν τῷ ἡμερησίῳ τύπῳ ἐπινίκΕΙα.

σθωμα (Ψευδοδ. 1351,19. 1358,41. 1382,108. Ἀθην. 581 Α. 585 ΒC. 595
C. Λουκ. Ἑταιρ. Διάλ. 6,1. 2. 3. 11,1. 13,4. 14,4 διμναῖα μισθώματα, Αἰλιαν.
Ἀπ. 12, ὅθεν καὶ ἐπιμισθίδες ἑταῖραι Ἀνθ. Παλ. Ζ', 403). Ἰεζ. ΙϚ',31.32.34),
οἱ δὲ βινητιῶντες μισθοῦνται τὰς ἑταίρας (Ψευδοδ. 1382,108.
Ἀθην. 585 ΑC). Καὶ τὸ πρᾶγμα εὐνόητον ὑπάρχει, ἐὰν ἀποβλέψῃ τις εἰς
τὴν συνήθη χρῆσιν, καθ' ἣν ἡ ἑταίρα ἐργάζεται τῷ σώμα-

σκάλια (Ἴδε ΘΣ), ὡς εὐαγγέλια, ἀνδράγρια, βοάγρια, ζω-
άγρια-ζώγρια, μοιχάγρια. Τῷ δὲ ἀριστεῖα ὅμοιον εἶναι τὸ καλ-
λιστεῖα, πρωτεῖα, δευτερεῖα, τριτεῖα, πρεσβεῖα, ἀγχιστεῖα.
Ἐν παρόδῳ δ' εἰρήσθω ὅτι κακῶς παρὰ τῷ Ψελλῷ ἐν τῇ Μεσαιωνικῇ Βιβλιοθήκῃ
τοῦ Σάθα τόμ. Ε', σελ. 168 εἶναι γεγραμμένον «οὐ γὰρ πάντοτε τοῖς ἀρίστοις
στεφάνοις ἀναδοῦμαι τῶν λόγων» ἀντὶ τοῦ «τοῖς ἀριστείοις στεφά-
νοις» ἐκ τοῦ ἐπιθέτου ἀριστεῖος σχηματισθέντος ἐκ τοῦ ἄριστος, ὡς ἐκ τοῦ
πρῶτος πρωτεῖος, ἐκ τοῦ δεύτερος δευτερεῖος, ἐκ τοῦ τρίτος
τριτεῖος καὶ ἐκ τοῦ πέμπτος πεμπτεῖος, περὶ ὧν πολλὰ καὶ καλὰ γρά-
φει ὁ Ἐμμ. Πεζόπουλος ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. ΚΓ', σελ. 118 κέ. Ἀπαντᾷ δὲ τὸ ἀρι-
στεῖος στέφανος καὶ ἀλλαχοῦ τοῦ Ψελλοῦ, οἷον τόμ. Δ', σελ. 142. 269 ἀλλὰ
σελ. 249 ἀριστείοις στέμμασιν, τόμ. Ε', σελ. 170 καὶ σελ. 334, καὶ ἐν τῇ
Ῥωμαϊκῇ Ἀρχαιολογίᾳ Διονυσίου τοῦ Ἁλικαρνασσέως σελ. 638. 884. 1258. 1569. 1701,
ἀλλὰ σελ. 1773 «τὰς ἀριστείους ἀπέδοσαν τιμάς». Εἶπε δὲ καὶ ὁ Πλούταρχος
«ἀγῶνα καὶ θυσίαν ἀριστεῖον» καὶ «γέρας ἀριστεῖον» ἐν Βί. Θησ.
κεφ. 26 καὶ Πύρρ. 22 (Ἴδε Cobet ἐν Observ. Crit. et Palaeogr. ad Di-
onys. Halic. σελ. 74). Οὐκ ἀγνοητέον δ' ὅτι καὶ χαριστεῖα εὑρέθη ἐν ἐπι-
γραφῇ ἀντὶ τοῦ χαριστήρια. Ὡς δ' ἐλέχθη σωτήρια ἀντὶ τοῦ σῶστρα,
οὕτω καὶ ὀπτήρια καὶ ἀνακαλυπτήρια[1] καὶ προσφθεγκτήρια, περὶ
ὧν διαλαμβάνει ὁ Πολίτης ἐν Συμμείκτοις Λαογραφικοῖς τόμ. Γ', σελ. 241. Περὶ δὲ
τοῦ εἰσιτήρια καὶ τοῦ ἐξιτήρια, κατιτήρια, καταβατήρια, κτλ. ἅτινα
δηλοῦσι θυσίας ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ καὶ τῇ ἐξόδῳ, κτλ. ἴδε Κόντον ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. ΙϚ',
σελ. 485 κέ. Τῷ ὀπτήρια ἀναλογεῖ τὸ Βυζαντιακὸν θεώρητρον-θεώρε-
τρον (Ἁρμενόπ. σελ. 532,30. 568 Η. Act. et Dipl. Mikl. Β', 476. 477. 504). Πρβ.
καὶ τὸ σύνθετον θεωρετρουπόβολον (Act. et Dipl. Mikl. Α', 133. 134).

Τὸ θεώρετρον δημωδέστερον λέγεται θώρετρον (Ἴδε Κ. Οἰκονόμου ἐν
τῷ περὶ Γνησίας Προφορᾶς συγγράμματι σελ. 26). Ἐν τῷ Βυζαντιακῷ Ἑλληνισμῷ
ἐλέχθη καὶ τὰ προξενητικά, δι' οὗ δηλοῦται ἡ ἀμοιβὴ ἡ διδομένη τῇ προξε-
νητρίᾳ ἢ τῷ προξενητῇ (IGRom. Zach. Likg. τόμ. Β', σελ. 203,17. 20). Ὁ-
μοίως τῷ προξενητικά ἐσχηματίσθησαν ἐν τῇ κοινῇ λαλιᾷ πάμπολλα, οἷον ἀ-
λεστικά, δετικά, δραγατικά, ἐργατικά, κουρευτικά, μεσιτι-
κά, παραδοτικά (Ν. Πολίτου Λαογρ. Συμμ. Γ', 237), πλεκτικά, πλυ-
στικά, ποτιστικά, ῥαφτικά, σιδερωτικά, σκαφτικά. τυπω-
τικά, φτειαστικά, χτιστικά, ψηστικά, κτλ. Ἐλέχθη καὶ εὑρετί-
κια, συχαρίκια (Πτωχοπρ. Γ', 417), ἃ Νικήτας ὁ Εὐγενιανὸς ἐν τοῖς κατὰ Δρό-
σιλλαν καὶ Χαρικλέα Ζ', 31 ἐδήλωσεν διὰ τοῦ «δός, Χαρίκλεις, τῆς χαρᾶς τὰς

1 Ἴδε Cobet ἐν Collect. Crit. σελ. 253.

τι. Περὶ τοῦ ἐργάζεσθαι δὲ τῷ σώματι ἢ ἀπὸ τοῦ σώματος ἐπὶ αἰσχρᾶς σημασίας δηλοῦντος πορίζεσθαι χρήματα παρέχοντα τὸ ἑαυτοῦ σῶμα διέλαβε διὰ μακρῶν, ὡς ἔθος αὐτῷ, ὁ Κόντος ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. Ε΄. σελ. 97. Ἐλέχθη δὲ καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ σώματος ἐργασία ὑπὸ τοῦ Ψευδοδημοσθένους ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας § 36, σελ. 1357 «ὡς αὐτῇ ἡ ἀπὸ τοῦ σώματος ἐργασία οὐχ ἱκανὴν εὐπορίαν παρεῖχεν, ὥστε διοικεῖν τὴν οἰκίαν». Ὁμοίαν δύναμιν τῷ ἐργάζεσθαι τῷ σώματι ἢ ἀπὸ τοῦ σώματος ἔχει τὸ ἐργάζεσθαι ἀπὸ τῆς ὥρας ἢ ἀφ᾽ ὥρας, ὅπερ ἀκριβέστερον ἑρμηνευόμενον σημαίνει ἐργάζεσθαι ἀπ᾽ ἈΝΘΟΥΝΤΟΣ ἢ ἈΚΜΑΖΟΝΤΟΣ τοῦ σώματος. Εἶναι δὲ καὶ καθ᾽ ἑαυτὸ τὸ ῥῆμα ἐργάζεσθαι καὶ τὸ οὐσιαστικὸν

ἐγγύας ἐμοὶ Κλεάνδρῳ». Πρβ. καὶ Η΄, 274. Ἐρρήθη καὶ γαμβρίκιον, νυμφίκιον, ἐμπατίκι (Λαογρ. Συμμ. Γ΄, 240), ἔτι στεφανιάτικο πορτιάτικο (Λαογρ. Συμμ. Γ΄, 318. 319) καὶ παλληκαριάτικο, τὸ ἄλλως ἀγριλίκι (ἐκ τοῦ ἄγουρος;), δηλοῦν τὴν δωρεάν, ἣν προσφέρει ἡ χήρα ἡ νυμφευομένη ἄγαμον νέον, ἤθεον (Ἴδε τὰ ὑπὸ Νικ. Δημητρακοπούλου γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ, ὅπερ ἐπιγράφεται Νομικαὶ Ἐνασχολήσεις τόμ. Α΄, σελ. 313). Λέγεται καὶ μυλιάτικα, βαρκαριάτικα, ἔτι λιβαδιάτικα καὶ ἀργομουνιάτικο, ὧν τὸ μὲν δηλοῖ τὰ τέλη, ἅτινα οἱ βοσκοὶ ἀποτίνουσι διὰ τὴν ἐν τοῖς δημοσίοις λιβαδίοις νομήν, τὰ ἄλλως ἐννόμια, ἐξ οὗ τὰ σύνθετα χοιροεννόμιον καὶ μελισσοεννόμιον, περὶ ὧν διέλαβεν ὁ Πεζόπουλος ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. ΚΓ΄, σελ. 121 κέ. Πρβ. προβατοεννόμιον (Act. de l' Athos σελ. 116,16. 142.43. 144, 41 κ. ἀ.) καὶ βλαχεννόμιον. Τὸ δὲ ἀργομουνιάτικο δηλοῖ τὸ τῆς χηρείας τέλος, tributum viduae, περὶ οὗ ἴδε τὰ ὑπὸ τοῦ Κοραῆ διειλημμένα ἐν σελ. 36. Συχνῶς δ᾽ ἐν τῷ Βυζαντιακῷ Ἑλληνισμῷ ἐδηλοῦντο τὰ διάφορα τέλη διὰ τοῦ οὐδετέρου τῶν εἰς -ικος ληγόντων, οἷονποριατικά (Act. et Dipl. Γ΄, 48.49. Ε, 167) διαβατικά (Γ΄, 48. 80. 90. Ε΄, 167), σκαλιατικόν, (Γ΄, 80. 90. 166), καμπανιστικόν, ζυγαστικόν, μεσιτικόν, μετρητικόν, μεταξιατικόν, βιγλιατικόν (Ε΄, 166). Ἐλέχθη καὶ τὸ λατινογενὲς ἐκ παρετυμολογίας ἀερικόν (aerarium militare, περὶ οὗ μετὰ πολλῆς ἀκριβείας διέλαβεν ὁ Τουναρίτης ἐν τῷ Ἀρχείῳ τοῦ Βυζαντ. Δικαίου τόμ. Α΄, α΄, σελ. 5 κέ.), ἐξ οὗ τὸ ῥῆμα ἀερικεύειν (Πρβ. κεφαλατικεύω Act. et Dipl. Mikl. Α΄, 188. 482. Β΄, 362. Ε΄, 80. 81. Ε΄, 171 καὶ κεφαλατίκιον Α΄. 458) καὶ τὸ σύνθετον ἀερικοπράτης Act. et Dipl. Ϛ΄, 47), ἀνθ᾽ οὗ ὁ Πεζόπουλος γράφει ἐν τῇ Ἀθηνᾷ ΚΓ΄, σελ. 123 ἀερικοπράκτης. Ὅμοιον τῷ ἀερικοπρά(κ)της εἶναι τὸ *ἀνεμοπρά(κ)της (Act. et Dipl. Ϛ΄ 178 ἐπεκταθείσης τῆς παρετυμολογίας. Πρβ. τὰ ἐξ ἀνέμου δίκαια (Act. et Dipl. Δ΄, 242. 244), ὧν τὴν ἑρμηνείαν θὰ ἴδωμεν πάντως ἐν τῷ Γῳ μέρει τῆς μελέτης τοῦ φιλακριβοῦντος τὰ τοιαῦτα ζητήματα κ. Τουναρίτου. Ἐπιθετικῶς ἐδήλουν τὰ τέλη καὶ οἱ ἀρχαῖοι, οἷον ἐλλιμένια (σύνηθες σήμερον τὰ λιμενικά), διαπύλια, πορνικὸν τέλος. Ἐν παπύροις εὕρηται τὸ σιτομετρικόν (τέλος), τὰ λαξικά (τέλη). Ἐλέχθη καὶ τὸ ἁλατότελος καὶ τὸ ξενότελος (Act. et Dipl. Ϛ΄, 253). Πρβ. τὸ ψευδότειχος, τὸ περίτειχος.

ἐργασία εἰλημμένα πρὸς δήλωσιν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐννοίας. Παρελήφθη δὲ καὶ τὸ ὄνομα ἐργάτις ἐπὶ τῆς πόρνης καὶ σημαίνεται ἐνίοτε διὰ τοῦ ἐργαστήριον[1] τὸ πορνεῖον, οἷον Ψευδοδ. 1367,67 «ὃς (νόμος) οὐκ ἐᾷ ἐπὶ ταύτῃσι μοιχὸν λαβεῖν, ὁπόσαι ἂν ἐπ᾽ ἐργαστηρίου καθῶνται ἢ πολῶνται ἀποπεφασμένως, ἐργαστήριον φάσκων καὶ τοῦτο εἶναι, τὴν Στεφάνου οἰκίαν».

Ὡς δ᾽ οἱ ἐργαζόμενοι ἢ αἱ ἐργαζόμεναι τῷ σώματι οὐχὶ ἀτίμως ἀλλ᾽ ἐντίμως λαμβάνουσι μισθόν, ἵνα τὰ ἐπιτήδεια πορίζωνται (Ξενοφ. Ἀπομν. Β΄, η΄, 1), οὕτω καὶ οἱ τῷ σώματι ἢ αἱ τῷ σώματι ἐργαζόμεναι αἰσχρῶς λαμβάνουσι μισθόν ἢ μίσθωμα, ὅπερ λαμβάνειν μισθόν συνθέτως λέγεται μισθαρνεῖν κείμενον καὶ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ παρέχειν τινὶ τὸ σῶμα χρῆσθαι ἀντὶ χρημάτων, οἷον Ψευδοδ. σελ. 1352,23 «ἐμισθάρνει τῷ βουλομένῳ ἀναλίσκειν». Πρβ. σελ. 1351,20. Ἰσοκρ. Ἑλ. 58 καὶ Φίλ. Ἰουδ. τόμ. Δ΄, σελ. 174 «ταῖς οὖν περικαλλεστάταις ἐὰν ἐπιτρέψῃς μισθαρνεῖν καὶ δημοσιεύειν, ἀγκιστρεύονται τὴν νεότητα τῶν ἀντιπάλων» (Ἴδε Κόντον ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. Ε΄, σελ. 103).

Ὡς δὲ λέγεται ἐργάζεσθαι ἀπὸ τῆς ὥρας, οὕτω καὶ πωλεῖν ἢ ἀπεμπολᾶν ἢ πιπράσκειν τὴν ὥραν καὶ τὴν ὥραν ἀποδόσθαι καὶ τὴν ὥραν δημοσιεύειν, ὁ δὲ μὴ φυλάττων τὴν ἑαυτοῦ ὥραν ἀλλ᾽ ἀφροντιστῶν αὐτῆς λέγεται κακὸς τῆς ὥρας φύλαξ. Γίνεται δ᾽ ἐνίοτε καὶ τοῦ ὀνόματος ὥρα χρῆσις, τοῦ ἡλικία καὶ τοῦ ἀκμή, τὴν ἡλικίαν πιπράσκειν, τὴν ἀκμὴν πωλεῖν, τῆς ἀκμῆς ἀφειδεῖν.

Ἀλλ᾽ ἴσως τις ἐρωτήσῃ πόσου ἐμισθοῦτο ἡ παρέχουσα ἑαυτὴν ἢ τὸ ἑαυτῆς σῶμα ἢ καὶ ἁπλῶς παρέχουσα ἢ καὶ διδοῦσα τὸ ἑαυτῆς σῶμα; Ἦτο τὸ μίσθωμα μικρὸν ἀργυρίδιον ἢ εὐτελὲς κερμάτιον ἢ μέγα τι καὶ πολυτελὲς ἀνάλωμα; Ἦτο τὸ μίσθωμα τεταγμέ-

---

[1] Τὸ παρνεῖον (Αἰσχ. Α΄, 124) ἐλέγετο καὶ κασωρεῖον ἢ κασαυρεῖον (Ἀριστοφ. Ἱππ. 1285 κ. ἀ.), χαμαιτυπεῖον (μτγ.), μιμάριον (ΘΣ), εὐφήμως δὲ καὶ τέγος, ἐξ οὗ τὸ τεγῖτις καὶ στεγῖτις (Πολυδ. Ζ΄, 201). Παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ βιβλ. Ϛ΄, 61 μνημονεύεται καὶ ἡ ἑξῆς παιδιὰ τοῦ κυνικοῦ Διογένους «Περὶ παιδὸς πεπορνευκότος ἐρωτηθεὶς πόθεν εἴη, Τεγεάτης, ἔφη». Εὐφήμως δ᾽ ἐλέχθη οὐ μόνον τέγος καὶ ἐργαστήριον ἀλλὰ καὶ ἑταιρεῖον (Σχολ. Ἀριστοφ. Ἱππ. 893). Φέρεται δὲ καὶ παρὰ τῷ Ἀρμενοπούλῳ σελ. 252,27 Η «Ἑταιρεῖον δὲ μὴ ἐξεῖναι ὁποτέρῳ αὐτῶν κατασκευάζειν διὰ τὴν τῆς ἑτέρας οἰκίας ὕβριν». Ἀλλὰ τὸ σύνηθες εὔφημον παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ὄνομα εἶναι οἴκημα, ὅθεν ἐλέγετο καθίσαι (Ἰων. κατίσαι) τινὰ ἐπ᾽ οἰκήματος, στῆσαί τινα ἐπ᾽ οἰκήματος, προεστηκέναι ἐπ᾽ οἰκήματος, προστῆναι τῶν οἰκημάτων (Ἴδε Κόντον ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. Ε΄, σελ. 106).

νον τι; Ὑπῆρχε μέτρον; Τό τε πάλαι τό τε νῦν ἀεὶ τὰ αὐτά. Ἕως μὲν
ἤκμαζε τὸ κάλλος τοῦ σώματος, ἢ ἤνθει ἡ ὀπώρα, ἀντιλάμβανον τὴν
ἀπὸ ταύτης χάριν αἱ ἑταῖραι, οἱ δ' ὀπωρῶναι ἀντὶ πολλῶν ἐτρύγων τὴν
ὀπώραν, ἐπελθόντος δὲ τοῦ λυγροῦ γήρατος, συνηκολούθει καὶ ἡ παρακμὴ
τοῦ κέρδους, ἐλάχιστα δ' ἐκαρποῦντο. Τῆς γυναικός, λέγει ὁ Ἀριστοφάνης
διὰ τοῦ στόματος τῆς Λυσιστράτης, μικρὸς ὁ καιρός, «κἢν τούτου μὴ ἐπι-
λάβηται, οὐδεὶς ἐθέλει γῆμαι ἔτ' αὐτήν, ὀττευομένη [1] δὲ κάθηται», τὰ δὲ
Λυσιστράτεια ταῦτα μεταφέρουσα εἰς τὸ ἑαυτῆς ἔργον ἡ ἑταίρα Ὀπώρα
γράφει τῷ Αρχύλλῳ «ἑταίρας ὀπώρα μία. Δεῖ τοίνυν ἐν-
τεῦθεν ταμιεύεσθαι πρὸς τὸ γῆρας». Τὸ βραχὺ τῆς
ὥρας λοιπὸν ἐν νῷ ἔχουσαι αἱ ἑταῖραι ἀνηλεῶς συνεστρόγγυλλον καὶ ἐξε-
κόκκιζον οὐσίδια ἀγροτῶν καὶ γεωργῶν, ναυκλήρους κατέπινον αὐτῷ σκά-
φει (Ἴδε σελ. 59) καὶ πολλὴν πρόνοιαν εἶχον νὰ ἐμπλέξωσιν εἰς τὰ ἑαυτῶν
δίκτυα μειρακύλλια πλουσιώτατα ἀποβλέπουσαι εἰς τὴν κληρονομίαν. Ἀλλ'
ἡ ἡλικία καὶ τὸ κάλλος εἴτε φυσικὸν εἴτε τεχνητόν, περὶ οὗ θαυμασίως ὁ-
μιλεῖ καὶ ὁ κωμικὸς Ἄλεξις παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 568 A, δὲν ἦτο ἱκανὸν
ἐφόδιον, ἔπρεπε νὰ συνακολουθῇ τῇ ὥρᾳ ἡ χάρις, ἡ στωμυλία, ἢ αἱ εὐ-
φυεῖς καὶ κομψαὶ ἀπαντήσεις, σφόδρα δὲ πολλαὶ ἑταῖραι εὔθικτοι καὶ ἀ-
στεῖαι εἰς τὰς ἀποκρίσεις ὑπῆρχον (Ἀθην. σελ. 577 DE. 583 F. 584 A.
585 E). Ἄλλως αἱ ἀφυεῖς ἢ ἀδαεῖς τῶν ἑταιρικῶν τρόπων ἐγίνοντο ἕρ-
μαια τῶν ἀεὶ πειθόντων, ὡς ἡ ταχυπειθὴς ἐκείνη Θεοδότη ἡ καλή, ἣν ἀνα-
λαμβάνει νὰ διδάξῃ ὁ Σωκράτης πάντα τὰ θήρατρα καὶ φίλτρα καὶ τὰς
ἴυγγας, ἵνα ἕλκῃ τοὺς ἐραστάς [2].

Θαυμάσια δὲ διδάγματα λαμβάνει καὶ ἡ Μουσάριον παρὰ τῆς μη-
τρός, ἥτις ἐπιτελοῦσα ἔργα μητέρων (Ἴδε σελ. 74 σημ.) συμβουλεύει τῷ θυ-
γατρίῳ νὰ λαμβάνῃ παρὰ τοῦ ἐραστοῦ ἀργύριον, ἐσθῆτα, ὑποδήματα, ὅρ-
μους, ἐλλόβια, δακτυλίους οὐχὶ δὲ προφάσεις καὶ ὑποσχέσεις καὶ μακρὰς
ἐλπίδας τὸ ἐὰν ὁ πατὴρ ... καὶ κύριος γένωμαι τῶν πατρῴων, καὶ πάντα
σά, καὶ ὅρκους ὅτι νόμῳ σε γαμετὴν ποιήσομαι, καθότι δὲν θὰ ἐξακολουθῇ
νὰ εἶναι πάντοτε ὀκτωκαιδεκαέτις (Ἑτ. Διαλ. 7).

Οὐδαμῶς ὑστερεῖ εἰς διδασκαλίας τρόπον ἡ χήρα Κρωβύλη ἁδρὰ καὶ
αὐτὴ παρέχουσα διδάγματα τῷ θυγατρίῳ, τῇ Κορίννῃ, ἥτις, ὡς φαίνεται,
ἐδυστρόπει νὰ πλησιάσῃ ἀνδρί. Ἔχουσα ἤδη ἡ χρηστὴ μήτηρ τὰ ἔργαστρα
τῆς πρώτης νυκτός, προοιμιάζεται ὧδε «Ὦ Κόριννα, ὡς μὲν οὐ πάνυ δει-

---

[1] Στ. 596 μαντευομένη πότε εἰς γάμον ἥξει. Κοινῶς κάθεται καὶ ῥήχνει τὰ χαρ-
τιὰ νὰ δῇ πότε καὶ ἀπὸ ποῦ θὰ φανῇ ὁ γαμβρός.

[2] Τὴν διδασκαλίαν ταύτην ἀπ' ἄκρου χείλους φιλοσοφῶν ὁ Ἀθήναιος (σελ. 220
F) ἐλέγχει, οὐδαμῶς κατανοήσας ὅτι ὁ Σωκράτης ἠθέλησε νὰ διδάξῃ κατὰ τὰς ἑαυ-
τοῦ ἀρχὰς ὅτι ἐν παντὶ πρέπει νὰ κυριαρχῇ ἡ γνῶσις.

νὸν ἦν, ὃ ἐνόμιζες, τὸ γυναῖκαι γενέσθαι ἀπὸ παρθένου [1], μεμάθηκας ἤδη,
μετὰ μειρακίου μὲν ὡραίου γενομένη, μνᾶν δὲ τὸ πρῶτον μί-
σθωμα κομισαμένη, ἐξ ἧς ὅρμον αὐτίκα ὠνήσομαί σοι». Καὶ τὸ κου-
φόνουν ὀρνίθιον προστίθησι «Ναὶ μαννάριον [2]. Ἐχέτω δὲ καὶ ψήφους
τινὰς πυραυγεῖς, οἷος ὁ Φιλαινίδος ἐστίν». Εἶτα διαγράφει λεπτομερὲς διά-
γραμμα περὶ τοῦ πῶς δεῖ τοῖς ἀνδράσι προσφέρεσθαι, συνεσθίειν καὶ συμπί-
νειν τοῖς νεανίσκοις, περὶ τοῦ πῶς δεῖ κατακοσμεῖν ἑαυτὴν εὐπρεπῶς εἰς ἓν
ἀποβλέπουσαν, τὸ μίσθωμα, οὐχὶ δ' εἰς τοὺς καλοὺς «οἱ καλοὶ γὰρ αὐτὸ μό-
νον καλοὶ θέλουσιν εἶναι· σοὶ δὲ μελέτω ἀεὶ τοῦ πλείονος, εἰ θέλεις ἐν
βραχεῖ λέγειν ἁπάσας ἐνδειξάσας σε τῷ δακτύλῳ· Οὐχ ὁρᾷς τὴν Κόριννα
τὴν τῆς Κρωβύλης θυγατέρα ὡς ὑπερπλουτεῖ καὶ τρισευδαίμονα πεποίηκε
τὴν μητέρα;».

Ἡ Κοχλὶς ἀκούσασα τῆς αὐλητρίδος Παρθενίδος ὅτι ὁ ἐραστὴς τῆς
Κροκάλης, ὁ στρατιώτης ὁ Αἰτωλὸς ὁ μέγας, στήσας ἔριν πρὸς τὸν
ἀντεραστὴν Γόργον βοηθοῦντος καὶ τοῦ συστρατιώτου Δεινομάχου αὐτὴν
μὲν αὐλοῦσαν ἐρράπισεν, τοὺς δ' αὐλοὺς συνέτριψε καὶ τὴν τράπεζαν ἀνέ-
τρεψε, καὶ τὸν ἀντεραστὴν καιρίως ἔπληξε, ὥστε ἔρρευσε πολὺ ἀπὸ τῶν ῥι-
νῶν αἷμα καὶ τὸ πρόσωπον ὅλον πελιδνὸν καὶ οἰδαλέον ἐγένετο, καταλήγει
εἰς τὰ ἑξῆς συμπεράσματα οὐχὶ εὐάρεστα διὰ τοὺς στρατιωτικούς· «Ταῦτ'
ἐστὶν ἀπολαῦσαι τῶν στρατιωτικῶν τούτων ἐρώ-
των, πληγὰς καὶ δίκας· τὰ δ' ἄλλα ἡγεμόνας εἶναι καὶ χιλιάρ-
χοι λέγοντες, ἤν τι δοῦναι δέῃ, Περίμεινον, φασί, τὴν σύνταξιν [3], ὁπόταν
ἀπολάβω τὴν μισθοφοράν, καὶ ποιήσω πάντα. Ἐπιτριβεῖεν δ' οὖν ἀλαζό-
νες ὄντες· ἐγὼ γοῦν εὖ ποιῶ μὴ προσιεμένη αὐτοὺς τὸ παράπαν. Ἁλιεύς
τις ἐμοὶ γένοιτο ἢ ναύτης ἢ γεωργὸς ἰσότιμος κολακεύειν εἰδὼς μικρὰ καὶ
κομίζων πολλά, οἱ δὲ τοὺς λόφους ἐπισείοντες οὗτοι καὶ τὰς μάχας διηγού-
μενοι, ψόφοι, ὦ Παρθενί». Οἱ στρατιωτικοὶ ἄρα σφόδρα δύσκολοι καὶ ἀ-

---

[1] Τὸ γυνή καὶ παρθένος ἢ κόρη ἀντιτίθεται καὶ ἀλλαχοῦ, οἷον παρὰ
τῷ Θεοκρίτῳ Εἰδ. ΚΖ', 64 «παρθένος ἔνθα βέβηκα, γυνὴ δ' εἰς οἶκον ἀφέρ-
πω» λέγει ἡ κόρη καὶ ὁ Δάφνις ἀπαντᾷ «ἀλλὰ γυνὴ μήτηρ, τεκέων τροφός, οὐκέτι
κώρα». Ὑπὸ τοῦ Σοφοκλέους ἐν ταῖς Τραχινίαις ἐν μὲν στ. 148 λέγεται «ἕως τις
ἀντὶ παρθένου γυνὴ κληθῇ», ἐν δὲ στ. 536 «κόρην γάρ, οἶμαι δ' οὐκέτ', ἀλλ
ἐζευγμένην παρεισδέδεγμαι» (Πρβ. ἄζυξ, ἀδμὴς—δεδαμναμένη σελ. 126). Κομ-
ψὸν δ' ἅμα καὶ περίεργον εἶναι καὶ τὸ μνημονευόμενον ὑπὸ Διογένους τοῦ Λαερτίου
περὶ τῆς ἀκριβείας τοῦ Δημοκρίτου ἐν βιβλ. Θ', 42 «Κόρης ἀκολουθούσης τῷ Ἱπ-
ποκράτει, τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ ἀσπάσασθαι οὕτω, Χαῖρε κόρη· τῇ δ' ἐχομένῃ,
Χαῖρε γύναι. Καὶ ἦν ἡ κόρη τῆς νυκτὸς διεφθαρμένη».

[2] Ὁ Cobet γρ. μαμμάριον ἐν Var. Lect. σελ. 202, ἀλλ' ἴδε καὶ Χα-
τζιδάκιν ἐν Ἀθην. τόμ. ς', σελ. 142.

[3] Σύνταξις: κατ' εὐφημισμὸν οὐ μόνον ὁ φόρος ἀλλὰ καὶ ὁ μισθὸς καλεῖται.

γνώμονες [1] περὶ τὰ ἔργαστρα τῶν δυστήνων πορνιδίων ὑπῆρχον, τοὐναντίον τὸ ἁλιευτικὸν καὶ τὸ γεωργικὸν ἢ τὸ ναυτικὸν γένος εὔκολον, καὶ οὐδαμῶς ἠγνωμόνει πρὸς τὰς ἀποτίσεις. Πρβ. καὶ Ἑταιρ. Διαλ. ΙΔ', 2, ἔνθα ὁ ναυτικὸς Δωρίων σμικρὰ μὲν ἀλλ' ἄχει ἀνελλιπῶς προσφέρει.

Ἄλλη δὲ πάλιν ἑταίρα ἡ Ἀμπελὶς εἴκοσιν ἔτη ἑταιρήσασα καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐμπειρίαν ἔχουσα παραγγέλλει τῇ Χρυσίδι μόλις ὀκτωκαιδεκαέτιδι τὸ κάλλιστον παράγγελμα πῶς νὰ ὑπεκκαίῃ τὴν ζηλοτυπίαν τοῦ ἐραστοῦ. Διὰ τοῦ φαρμάκου τῆς ζηλοτυπίας λέγει ἡ Ἀμπελὶς ἐποίησα τὸν δανειστὴν Δημόφαντον, ὅστις οὐδέποτε πλέον τ ῶ ν π έ ν τ ε δ ρ α χ μ ῶ ν ἔδωκε, νὰ κλαίῃ, νὰ περιρρηγνύῃ τὴν ἐσθῆτα, καὶ «τέλος τ ά λ α ν τ ο ν δ ο ὺ ς μόνος εἶχεν ὀ κ τ ὼ ὅ λ ο υ ς μ ῆ ν α ς. Ἡ γυνὴ δ' αὐτοῦ πρὸς ἅπαντας ἔλεγεν ὡς ὑπὸ φαρμάκων ἐκμήναιμι αὐτόν (τ. ἔ. ὅτι μὲ τὰ μάγια τὸν εἶχα ξετρελλάνει). Τὸ δὲ ἦν ἄρα ζηλοτυπία τὸ φάρμακον». Εὐφυὴς ἡ Ἀμπελὶς τῷ τῆς ζηλοτυπίας φαρμάκῳ ἔλυσε τὸ δύσλυτον τοῦ φειδωλοῦ καὶ μικρολόγου Δημοφάντου βαλλάντιον ἀποδείξασα ἀληθὲς τὸ παιζόμενον ἐκεῖνο

φύλλῳ πράσου
τὸ τῶν ἐρώντων συνδέεται βαλλάντιον [2].

Πλὴν πάντα τὰ τεχνάσματα οὐδὲν ἠδύναντο, χρήσιμα μόνον ταῖς μαστροποῖς ὑπῆρχον, οὐχὶ δὲ καὶ αὐτῇ τῇ ἑταίρᾳ, ὅτε ἐνέσκηπτε τὸ γῆρας.

---

[1] Καὶ ἤδη γεννᾶται τὸ ζήτημα, εἰ καὶ σφόδρα περίπλοκον κατὰ χρόνους, ἐὰν αἱ ἑταῖραι ἢ αἱ πόρναι, αἵτινες καὶ τὸ τεταγμένον πορνικὸν τέλος ἐτέλουν (Γίλβερτ μεταφρ. Πολίτου σελ. 322) ἠδύναντο νὰ κινῶσι δίκην ἀγνωμοσύνης πρὸς τοὺς μὴ εὐγνωμονοῦντας τ. ἔ. τοὺς δυστροποῦντας ν' ἀποτείσωσι τὰ ἔργαστρα τῆς νυκτὸς διὰ τοῦ κυρίου ἢ τοῦ προστάτου αὐτῶν. Δικῶν τοιούτων παραδείγματα δὲν ἔχομεν, ἀλλ' ἐὰν λάβωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος καρπωτὴς τῆς ἑταίρας Νεαίρας καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, τῆς Φανοῦς, στήσας ἐνέδραν μοιχείας κατώρθωσεν ἐν διαίτῃ νὰ εἰσπράξῃ χιλίας δραχμὰς πρὸς ἔκδοσιν δῆθεν αὐτῆς «ἐπειδὴ πολλάκις ἐκέχρητο τῇ ἀνθρώπῳ», νομίζομεν ὅτι ἠδύναντο, ἀλλὰ πάντως τὰ πορνίδια θὰ ἔφευγον τὰ δικαστήρια. Σῴζεται δὲ καὶ νομικὴ γνώμη ἢ ὡς λέγουσι γνωμοδότησις [1] τοῦ Οὐλπιανοῦ Dig. 12. 54 § 3 καθ' ἣν τὸ δοθὲν τῇ πόρνῃ οὐ ῥεπετεύεται. Τῆς γνώμης ταύτης παρατιθέμεθα τὴν ἐν τοῖς Βασιλικοῖς τόμ. Β', σελ. 16 Η μετάφρασιν ἔχουσαν ὧδε «Τὸ διδόμενον πόρνῃ οὐκ ἀναδίδοται· ἐπειδὴ γάρ ἐστι πόρνη, οὐκ ἔστιν αἰσχρὸν τὸ λαβεῖν αὐτήν, εἰ καὶ αἰσχρόν ἐστι τὸ εἶναι αὐτὴν πόρνην». Ἴδε καὶ ἀπόφασιν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2542 (1902) ἐν Θέμιδι τόμ. ΙΔ', σελ. 399.

[2] F C G Γ', 446 Κ.

---

[1] Ἐν τοῖς Λεξικοῖς μνημονεύεται τὸ ῥῆμα γ ν ω μ ο δ ο τ ῶ καὶ τὸ ὄνομα γ ν ω μ ο δ ό τ η μ α. Ὁ Κουμανούδης ἐν τῇ Συναγωγῇ Νέων Λέξεων σελ. 248 μνημονεύει καὶ τὰ ὑπὸ τῶν νέων Ἑλλήνων πλασθέντα ὀνόματα γ ν ω μ ο δ ο σ ί α καὶ γ ν ω μ ο δ ό τ η σ ι ς, ὧν τῷ μὲν ἐνετύχομεν παρὰ Κυρίλλῳ τῷ Ἀλεξανδρείας ΟΗ', σελ. 806 D Ml, τῷ δ' ἐν ἐγγράφῳ τοῦ 1206ου ἔτους.

Διὸ εἴδομεν ὅτι καὶ ἡ Ἀμπελὶς καὶ ἡ χήρα Κρωβύλη συνιστῶσι τὸ περὶ τοῦ πῶς ἄν τις ὠφελοῖτο ἀπὸ τῆς ὥρας. Ἡ πεῖρα ἐδίδαξεν αὐτὰς ὅτι Ἑκάβαι γενόμεναι ὀφείλουσιν ἢ νὰ γαστρίσωσι νεανίας πρὸς εἴσπραξιν τοῦ φόρου αἵματος (Ἴδε σελ. 121) ἢ Πτωχελέναι καταστᾶσαι νὰ σποδῶνται ἀντὶ τριωβόλου.

Ὁ κωμικὸς Ἐπικράτης ἐν Ἀποσπάσματι (Β', 282 Κ) περὶ τῆς Λαΐδος λέγει

Αὕτη γὰρ ὁπότ' ἦν μὲν ν ε ο τ τ ὸ ς κ α ὶ ν έ α
ὑ π ὸ τ ῶ ν σ τ α τ ή ρ ω ν ἦ ν ἀ π η γ ρ ι ω μ έ ν η —
ἐ π ε ὶ δ ὲ δ ό λ ι χ ο ν τ ο ῖ ς ἔ τ ε σ ι ν ἤ δ η τ ρ έ χ ε ι
τὰς ἁρμονίας τε διαχαλᾷ τοῦ σώματος —
δέχεται — καὶ σ τ α τ ῆ ρ α καὶ τ ρ ι ώ β ο λ ο ν,
προσίεται δὲ καὶ γ έ ρ ο ν τ α κ α ὶ ν έ ο ν·
οὕτω δὲ τιθασὸς γέγονεν, ὥστ', ὦ φίλτατε,
τἀργύριον ἐκ τῆς χειρὸς ἤδη λαμβάνει.

Καὶ ταῦτα ἡ μεγαλόμισθος Λαΐς, ἥτις καὶ Ἀ ξ ί ν η ἐκαλεῖτο, ὅπερ ἐπωνύμιον, λέγει ὁ Αἰλιανὸς ἐν τῇ Ποικίλῃ Ἱστορίᾳ ΙΔ', 35 «ἤλεγχε τὴν τοῦ ἤθους ἀγριότητα ἢ [1] ὅτι πολὺ ἐπράττετο, καὶ ἔτι μᾶλλον παρὰ τῶν ξένων, ἅτε ἀπαλλαττομένων θᾶττον». Πρβ. ΙΒ', 5.

Ὁ δὲ Μάχων παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 580 C διηγεῖται περὶ τῆς Γναθαίνης

Ἐπεὶ προέβη τοῖς ἔτεσιν ἡ Γνάθαινα καὶ
ἤδη τ ε λ έ ω ς ἦ ν ὁ μ ο λ ο γ ο υ μ έ ν η σ ο ρ ό ς,
εἰς τὴν ἀγορὰν λέγουσιν αὐτὴν ἐξίναι
καὶ τοὔψον ἐφορᾶν καὶ π ο λ υ π ρ α γ μ ο ν ε ῖ ν π ό σ ο υ
π ω λ ε ῖ θ' ἕκαστον. Εἶτ' ἰδοῦσα κατὰ τύχην
ἱστῶντα κρεοπώλην τιν' ἀστεῖον πάνυ
τῇ θ' ἡλικίᾳ σφόδρα νέον· ὦ πρὸς τῶν θεῶν,
μειράκιον, ὁ καλός, φησί, πῶς ἵστης; φράσον.
Ὁ δὲ μειδιάσας· κύβδ', ἔφη, τ ρ ι ω β ό λ ο υ.

Εἰς τοῦτο λοιπὸν ἀθλιότητος καὶ ἡ Γνάθαινα ἦλθεν, ὥστε τριωβόλου ἐμισθοῦτο ὑπὸ γέροντος καὶ νέου, ἥτις ἄλλοτε, ὅτε ποτὲ σατράπης πάνυ γέρων ἐνενηκοντούτης ἠθέλησε νὰ μάθῃ πόσον μίσθωμα εἰσέπραττε τῆς νυκτὸς «εἰς τὴν πορφύραν καὶ τὰ δόρατα ἀποβλέψασα δ ρ α χ μ ὰ ς χ ι λ ί α ς ἔταξεν· ὁ δ' ἄφνω καιρίμην πληγείς· παπαῖ, ζωγρεῖς, γύναι, φήσ', ἕνεκα τοῦ στρατιωτικοῦ· μνᾶς πραξαμένη δὲ πέντε τὰς σπονδὰς ποοῦ καὶ στρῶσον ἡμῖν ἔνδον».

---

[1] Οὕτως ὁ Nauck ἔγραψεν ἀντὶ τοῦ κ α ὶ ἐν τῇ ἐκδόσει Ἀριστοφάνους τοῦ Βυζαντίου σελ. 279.

Καὶ οὐ μόνον δ' ἡ Γνάθαινα ἀλλὰ καὶ πᾶσαι σχεδὸν αἱ ἑταῖραι εἰς συμφωνίας ἤρχοντο πρὸς τοὺς μέλλοντας νὰ ὁμιλήσωσιν αὐταῖς ἢ τάχιστα ἀπέκλειον τὸν μικρὰ διδόντα δεχόμεναι τὸν πλειοδοτοῦντα.

Ὁ Μάχων παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 583 Β διηγεῖται περὶ τῆς Φρύνης·

Φρύνην ἐπείρα Μοίριχος τὴν Θεσπικὴν
κἄπειτεν αἰτήσασαν αὐτὸν μ ν ᾶ ν μ ί α ν
ὁ Μοίριχος· μέγ', εἶπεν· οὐ πρῴην δ ύ ο
χ ρ υ σ ο ῦ ς λαβοῦσα παρεγένου ξένῳ τινί·
περίμενε τοίνυν καὶ σύ, φησίν, ἕως ἂν οὗ
βινητιάσω, καὶ τοσοῦτον λήψομαι.

Παρὰ τῷ Λουκιανῷ Ἑταιρ. Διαλ. ΙΔ' ἡ Μυρτάλη ἀποκλείει τὸν ναυτικὸν Δωρίωνα, ὡς εὗρε τὸν Βιθυνὸν ἔμπορον ἐραστήν. Ἐν τῷ ἑταιρικῷ ζυγῷ τὰ δῶρα τοῦ ναυτικοῦ οὐδὲν εἷλκον: Σικυώνια ὑποδήματα δύο δραχμῶν ἀντὶ δύο νυκτῶν, ἀλάβαστρον μύρου ἐκ Φοινίκης δύο δραχμῶν, ἀνθ' οὗ ἡ Μυρτάλη μικρὸν χιτώνιον μέχρι τῶν μηρῶν, κτῆμα καὶ τοῦτο τοῦ πρῳρέως Ἐπιούρου λησμονήσαντος τοῦτο παρ' αὐτῇ. Ἔπειτα κρόμμυα, ἄρτους ὀκτὼ ναυτικούς, σανδάλια ἐπίχρυσα, τυρὸν Γυθεακόν [1], βῖκον ἰσχάδων, πέντε δραχμῶν, καὶ ἄλλα τινά. Τοὐναντίον τὰ τοῦ ἐμπόρου ἦσαν βαρύτατα: ὅρμος σμαράγδινος, ἐλλόβια, δάπις, δύο μναῖ, ἐνοίκιον. Μάταια βάζει ὁ ταλαίπωρος Δωρίων ὅτι ὁ ἔμπορος εἶναι γέρων ἀναφαλαντίας, νωδός, ὄνος αὐτολυρίζων, ὅταν ᾄδη. Ἡ ἑταίρα πρὸς οὐδὲν ἀποβλέπει εἰ μὴ εἰς τὸ ἀργύριον.

Μέτρον, εἴπομεν, δὲν ὑπάρχει. Ἡ Τρύφαινα, ἵνα ἀπομακρύνη τὸν Χαρμίδην τῆς Φιλημάτιου συμβουλεύει αὐτῷ νὰ ῥίψῃ ἑαυτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας ἑταίρας πεντεδράχμου, ἵνα κορεσθεὶς λησμονήσῃ τὸ πάθος. «Ἑταίραν δέ τις παραλαβὼν π έ ν τ ε δ ρ α χ μ ὰ ς τ ὸ μ ί σ θ ω μα δοὺς καθεύδει ἀποστραφεὶς δακρύων καὶ στένων» (Ἑταιρ. Διαλ. ΙΑ', 1).

Ἐπεκαλεῖτο δ' ἑταίρα τις καὶ Δ ί δ ρ α χ μ ο ν κατὰ τὴν εὐφυῆ συμπλήρωσιν καὶ διόρθωσιν κριτικῶν παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 596 F «Στρατοκλῆς δ' ὁ ῥήτωρ ἐρωμένην εἶχε τὴν ἐπικληθεῖσαν Λήμην ἑταίραν, τὴν καλουμένην Παρόραμα <καὶ Δίδραχμον> διὰ τὸ δύο δραχμῶν φοιτᾶν πρὸς τὸν βουλόμενον, ὥς φησι Γοργίας ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν».

Πολλάκις δὲ καὶ διεφιλοτιμοῦντο πρὸς ἀλλήλας. Ὁ Ἀθήναιος περὶ τῆς Λαΐδος λέγει σελ. 588 Ε «Διαζηλοτυπουμένη δέ ποτε ἡ Λαῒς Φρύνῃ πολὺν ἐραστῶν ἔσχηκεν ὅμιλον, οὐ διακρίνουσα πλούσιον ἢ πένητα οὐδ' ὑβριστικῶς αὐτοῖς χρωμένη». Ἀλλὰ συνήθως τάχιστα ἀπεδείκνυον τὸ βαλάντιον τῶν ἐραστῶν κενόν. Ἡ ἑταίρα Νικὼ ἐπεκαλεῖτο Αἲξ «ὅτι τὸν μέγαν κατέφαγ' ἐραστήν ποτε Θαλλόν» (Μάχ. παρ' Ἀθην. σελ. 582 F. Πρβ. σελ. 587 Α). Κατὰ δὲ τὸν Ἡρόδικον ἡ παρὰ τοῖς Ῥήτορσι Φρύνη ἐπεκαλεῖτο Σηστὸς διὰ τὸ ἀ π ο σ ή θ ε ι ν κ α ὶ ἀ π ο δ ύ ε ι ν». Ὁ δὲ κωμικὸς Θεόφιλος μνημονεύει ἑταίραν Β ά ρ α θ ρ ο ν ἐν ἀποσπάσματι παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 587 F, ἔνθα δίδοται συμβουλὴ νὰ μὴ ἐμπέσῃ τις εἰς δίκτυα Λ α ΐ δ ο ς ἢ Β α ρ ά θ ρ ο υ, κτλ.

1 Ἴδε Κύντον ἐν τῷ Σωκράτει τόμ. Α', σελ. 73 κέ.

Πολλαὶ ἑταῖραι ἔτυχον καὶ βασιλικῶν τιμῶν, ὡς ἡ Γλυκέρα κατὰ τὸν Θεόπομπον παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ σελ. 586 C. «Μετὰ τὸν τῆς Πυθιονίκης θάνατον ὁ Ἅρπαλος μετεπέμψατο τὴν Γλυκέραν Ἀθήνηθεν· ἣν καὶ καὶ ἐλθοῦσαν οἰκεῖν ἐν τοῖς βασιλείοις τοῖς ἐν Ταρσῷ καὶ προσκυνεῖσθαι ὑπὸ τοῦ πλήθους β α σ ί λ ι σ σ α ν προσαγορευομένην· ἀπειρῆσθαί τε πᾶσι μὴ στεφανοῦν Ἅρπαλον, ἐὰν μὴ καὶ Γλυκέραν στεφανῶσιν. Ἐν Ῥωσσῷ δὲ καὶ εἰκόνα χαλκῆν αὐτῆς ἱστάναι τολμῆσαι παρὰ τὴν ἑαυτοῦ». Ὅθεν δικαίως ὁ Διογένης ἔλεγε «τ ὰ ς ἑ τ α ί ρ α ς β α σ ι λ έ ω ν ε ἶ ν α ι β α σ ι λ ί σ σ α ς».

Οὐκ ὀλιγάκις δὲ καὶ χρηματοδοτούμεναι ὑπ' ἄλλου συνεκοιμῶντο προῖκα ἄλλῳ τινὶ εἴτε ἐξ ἰδιοτροπίας εἴτε ὅτι ἐφίλουν ἐκ καρδίας (amant de coeur). Ὁ Ἀρίστιππος ὠνειδίζετο ὑπὸ οἰκέτου λέγοντος· σὺ μὲν αὐτῇ τοσοῦτον ἀργύριον δίδως, ἡ δὲ προῖκα Διογένει τῷ κυνὶ συγκυλίεται· ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· ἐγὼ Λαΐδι χορηγῶ πολλά, ἵνα αὐτὸς αὐτῆς ἀπολαύω, οὐχ ἵνα μὴ ἄλλος. Τοῦ δὲ Διογένους εἰπόντος αὐτῷ· Ἀρίστιππε κοινῇ συνοικεῖς πόρνῃ. Ἢ κύνιζε οὖν, ὡς ἐγώ, ἢ πέπαυσο—καὶ ὁ Ἀρίστιππος· ἆρά γε μή τί σοι ἄτοπον δοκεῖ εἶναι, Διόγενες, οἰκίαν οἰκεῖν, ἐν ᾗ πρότερον ᾤκησαν ἄλλοι; Οὐ γάρ, ἔφη. Τί δὲ ναῦν, ἐν ᾗ πολλοὶ πεπλεύκασιν; Οὐδὲ τοῦτο ἔφη. Οὕτως οὖν οὐδὲ γυναικὶ συνεῖναι ἄτοπόν ἐστιν ᾗ πολλοὶ κέχρηνται» (Ἀθην. 588, F. Διογ. Λαερτ. Β', 74). Πρβ. Ἀθήν. καὶ σελ. 581 C—F).

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν μεγαλομίσθων ἢ καὶ τῶν ὀλιγομίσθων ἑταιρῶν, αἵτινες ἀντὶ δύο δραχμῶν ἢ πέντε δραχμῶν ἐπλησίαζον τοῖς ἀνδράσι, ἱκανὰ ὑπάρχουσιν. Ἀλλὰ καὶ εὐτελέστερον ἐδέχοντο ἐν τοῖς κοινοῖς πορνείοις αἱ πόρναι. Ὁ Ξέναρχος παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 569 Α' ἀποτρέπων τοὺς νεωτέρους νὰ σπουδάζωσι περὶ τὰς μεγαλομίσθους ἑταίρας καὶ τὰς ἐλευθέρας τῶν γυναικῶν, ἵνα μὴ διακινδυνεύωσι, συμβουλεύει αὐτοῖς ἀντὶ εὐτελοῦς ποσοῦ νὰ τραπῶσι πρὸς τὰς κοινὰς λέγων

δεινά, δεινὰ κοὐκ ἀνασχετὰ
ἐν τῇ πόλει πράττουσιν οἱ νεώτεροι.
Ὅπου γὰρ οὐσῶν μειράκων μάλ' εὐπρεπῶν
ἐπὶ τοῖσι πορνείοισιν, ἃς ἔξεσθ' ὁρᾶν
εἱληθερούσας, στέρν' ἀπημφιεσμένας,

γυμνὰς ἐφεξῆς τ' ἐπὶ κέρως[1] τεταγμένας·
ὧν ἔστιν ἐκλεξάμενον ἧ τις ἥδεται,
λεπτῇ, παχείᾳ, στρογγύλῃ, μακρᾷ, ῥικνῇ,
νέᾳ, παλαιᾷ, μεσοκόπῳ, πεπαιτέρᾳ·
μὴ κλίμακα στησάμενον εἰσβῆναι λάθρᾳ
μηδὲ δι' ὀπῆς κάτωθεν εἰσδῦναι στέγης
μηδ' ἐν ἀχύροισι εἰσενεχθῆναι τέχνῃ·
αὐταὶ βιάζονται γὰρ εἰσέλκουσί τε
τοὺς μὲν γέροντας ὄντας ἐπικαλούμεναι
πατρίδια, τοὺς δ' ἀπφάρια[2], τοὺς νεωτέρους.
Καὶ τῶνδ' ἑκάστην ἔστιν ἀδεῶς **εὐτελῶς**
μεθ' ἡμέραν, πρὸς ἑσπέραν, πάντας τρόπους.

Ὁμοίως καὶ ὁ Εὔβουλος τὰ αὐτὰ συνιστᾷ παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 568 Ε «παρ' ὧν βεβαίως ἀσφαλῶς τ' ἔξεστί σοι **μικροῦ πρίασθαι κέρματος τὴν ἡδονήν**». Φύσει δ' ὁ ἄνθρωπος νικώμενος τῆς ἀφροδισίου ἡδονῆς (Ἴδε σελ. 117) ἀναγκάζεται νὰ καταφεύγῃ ὅπου δεῖ. «Διπλῆν, λέγει ὁ Ψευδολουκιανὸς ἐν Ἔρωσι § 19, ἐν ἑκάστῳ φύσιν ἐμηχανήσατο (ἡ ἱερὰ τῶν ὅλων φύσις)· τοῖς μὲν γὰρ ἄρρεσιν ἰδίας καταβολὰς σπερμάτων χαρισαμένη, τὸ θῆλυ δ' ὥσπερ γονῆς τι δοχεῖον ἀποφήνασα». Ὅθεν ὁ Σόλων πρῶτος ἔστησε γυναῖκας ἐπ' οἰκημάτων, ἵνα μὴ οἱ νέοι ἐξαμαρτάνωσιν «εἰς ὃ μὴ προσῆκον ἦν», ὅπερ ἔργον τοῦ Σόλωνος ὁ κωμικὸς ποιητὴς Φιλήμων παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 569 Ε χαρακτηρίζων ὡς δημοτικὸν καὶ σωτήριον πρᾶγμα ἐν πολλοῖς ἄλλοις λέγει

οὐκ εὖ σεαυτοῦ τυγχάνεις ἔχων[3]· ἔχεις
ἐστυκότως πως· ἡ θύρα 'στ' ἀνεῳγμένη·
εἷς ὀβολός· εἰσπήδησον.

Ἐξ ὧν εἴπομεν λαμβάνομεν εἰκόνα τινὰ τῶν κοινῶν πορνῶν, αἵτινες εὐτελῶς καὶ ἀντὶ μικροῦ κέρματος ἀπημπόλων τὴν ἡδονήν. Τὸ σύνηθες, φαίνεται, εὐτελὲς ἢ μικρὸν κέρμα ἦτο ὁ ὀβολός καὶ τὸ τριώβολον, ὅπερ καὶ ἡ Λαῒς ὅλη πολιὰ καὶ ῥυτὶς γενομένη καὶ ἡ Γνάθαινα ὁμολογουμένη σορὸς οὖσα, ὡς εἴδομεν, ἐδέχετο. Λέγει δὲ καὶ ὁ Ἀντιφάνης καλλίστην τῆς ὁμοιοπαθητικῆς μεθόδου διδασκαλίαν ποιούμενος παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 44 Α'

<ἥλῳ δὲ δεῖ τὸν ἧλον[4]>, οἴνῳ δ' οἶνον ἐξελαύνειν,

[1] Ἐν στρατιωτικῇ παρατάξει.

[2] Ὑποκόρισμα τρυφερότητος.

[3] Πρβ. τὴν παροιμίαν «οὐδὲν φρονεῖ δίκαιον ἐστυκὼς ἀνήρ», περὶ ἧς ἴδε τὰ ἐν σελ. 39 γεγραμμένα.

[4] Naber Mnemos. 1830, σελ. 53.

σάλπιγγι τὴν σάλπιγγα, τῷ κήρυκι τὸν βοῶντα,
κόπῳ κόπον, ψόφῳ ψόφον, τριωβόλῳ[1] δὲ πόρνην,
αὐθαδίαν αὐθαδίᾳ, Καλλίστρατον μαγείρῳ,
στάσιν στάσει, μάχῃ μάχην, ὑπωπίοις δὲ πύκτην,
πόνῳ πόνον, δίκην δίκῃ, γυναικὶ τὴν γυναῖκα.

Ἀλλ' ἡ Μυρτίλη μεμφομένη τὸν Πάμφιλον ὅτι αὐτὴν ἐρῶσαν αὐτοῦ ὑστέραν ἔχει καὶ πάρεδρον ἡδονῆς, μέλημα δ' αὐτοῦ ἡ Θαῒς ὑπάρχει, λέγει «καίτοι γε τεττάρων ὀβολῶν ἀξία Θαῒς εἰ πάνυ πολλοῦ» (Ἀρισταίν. Ἐπιστ. Β', 16 (σελ. 167 Η). Περὶ τοῦ πάνυ πολλοῦ (κοινῶς τὸ πολὺ πολὺ) ἴδε Cobet ἐν Mnemos. 1860, σελ. 167.

Ὁ Ἡσύχιος μνημονεύει καὶ τριᾶντος πόρνην, ὅτι τριᾶντα ἐλάμβανεν. Δύναται δ' ὁ μὲν ὀβολὸς παρ' Ἀθηναίοις ἓξ χαλκοῦς, ὁ δὲ χαλκοῦς λεπτὰ ἑπτά (Φώτ. λ. ὀβολός) καὶ ὁ τριᾶς (Πολυδ. Δ', 174) τρεῖς χαλκοῦς. Ἐλάμβανον δηλ. αἱ Φθειροπύλαι[2] αὗται, αἱ πιπράσκουσαι τὸ ἑαυτῶν πρᾶγμα τοῦ εὑρόντος, τὸ ἓν δεύτερον τοῦ ὀβολοῦ, ὅστις ὀβολὸς εἶναι τὸ ἓν ἕκτον τῆς δραχμῆς. Ὁ δ' Εὐστάθιος σελ. 1921,62 καταλέγων ὀνομασίας πορνῶν (Ἴδε σελ. 140) μνημονεύει καὶ τὸ χαλκιδῖτις «διὰ τὸ εὐτελές, φασί, τοῦ διδομένου νομίσματος». Πρβ. καὶ σελ. 1329, 26.

Καὶ ἤδη περαίνοντες τὸ περὶ ἐργάστρων ἢ βινήτρων κεφάλαιον ἀναμιμνησκόμεθα τὰ τοῦ Ἀντιφάνους ῥήματα «ἐστὶν δ' ἑταίρα τῷ τρέφοντι συμφορά· εὐφραίνεται γὰρ κακὸν ἔχων οἴκοι μέγα» (Ἀθήν. 567 D) καὶ τὰ τοῦ Παρίου ποιητοῦ παρ' Αἰλιανῷ Ποικ. Ἱστορ. Δ', 14 «Πολλάκις τὰ κατ' ὀβολὸν μετὰ πολλῶν πόνων συναχθέντα χρήματα κατὰ τὸν Ἀρχίλοχον εἰς πόρνης γυναικὸς ἔντερον καταρρέει (κῶδ. καταίρουσιν)», ἀνθ' οὗ παρὰ Νικήτᾳ τῷ Χωνιάτῃ σελ. 360 Bonn. κεῖται «εἰς ἔντερον πόρνης γυναικὸς μεταρρυΐσκεσθαι τὰ χρόνῳ καὶ πόνῳ συλλεγέντα μακρῷ», ὅθεν ὁ Cobet ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1859, σελ. 61 τὸ ἑξῆς τροχαϊκὸν τετράμετρον ἐξείλκυσεν·

Τὰν μακρῷ χρόνῳ πόνῳ τε συλλεγέντα πολλάκις
<ἀθρό'> εἰς πόρνης γυναικὸς ἔντερον κατερρύη.

Ἄλλως ὁ Meineke καὶ ὁ Hartung ἐνέτειναν τὰ παρὰ Νικήτᾳ τῷ Χωνιάτῃ καὶ τῷ Αἰλιανῷ χύδην κείμενα.

[1] Ἀλλ' ὁ θυρεπανοίκτης κυνικὸς φιλόσοφος Κράτης ἐν τοῖς Παιγνίοις παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ ς', 86 μεταφέρων τὸ τριώβολον εἰς τὸν φιλόσοφον λέγει

Τίθει μαγείρῳ μνᾶς δέκ', ἰατρῷ δραχμήν·
Κόλακι τάλαντα πέντε, συμβούλῳ καπνόν·
Πόρνῃ τάλαντον, Φιλοσόφῳ τριώβολον.

[2] Ἀθήν. 586, Α «Φανοστράτη—Φθειροπύλη ἐπεκαλεῖτο, ἐπειδήπερ ἐπὶ τῆς θύρας ἑστῶσα ἐφθειρίζετο».

ΚΕΦ. ΙΒ'

Κένωσις γαστρός.

Ἐν τῇ κοινῇ λαλιᾷ σύνηθες ὑπάρχει τὸ ῥῆμα χέζω, ὅπερ οἱ ἀγροῖκοι ἀεὶ ἀνὰ στόμα ἥδιστ' ἔχουσιν εἴτε δηλοῦντες τὴν κένωσιν τῆς γαστρὸς εἴτε δῆθεν ἀστειευόμενοι εἴτ' ἀγανακτοῦντες καὶ ἐνδεικνύμενοι πρός τινα ἐσχάτην περιφρόνησιν. Τὸ ῥῆμα τοῦτο οὐχὶ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων πλάσμα τυγχάνει, ἀλλ' εἶναι λείψανον κληρονομίας ὑπαρχούσης ἐν ἐκείνοις μάλιστα τοῖς λογοτεχνικοῖς τῶν ἀρχαίων δημιουργήμασιν, ἅτινα ἐκπροσωποῦσι τὸν εὔχαριν καὶ κομψὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον, τὸν πολλὰ μὲν ἀστεῖα καὶ κατερρινημένα λέγοντα, ἀλλὰ καὶ οὐκ ὀλίγα ἀγροικικὰ καὶ βωμολόχα. Ὁ ἀκόλαστος εὐνοούμενος τῶν Χαρίτων, ὁ χρώμενος τοῦ Εὐριπιδείου στόματος τῷ στρογγύλῳ, τοὺς νοῦς δ' ἀγοραίους ἧττον ἢ κεῖνος ποιῶν οὐχὶ ὀλιγάκις ἐν πάσαις αὐτοῦ ταῖς κωμῳδίαις πλὴν τοῦ Πλούτου περιφέρει μετὰ λασάνου καὶ ἄνευ αὐτοῦ τὸ εἰρημένον κακέμφατον ῥῆμα ἁπλοῦν τε καὶ σύνθετον κατὰ πάντα σχεδὸν αὐτοῦ τὰ κινήματα [1], ἀλλ' οὐδέποτε καταγοντίζεται τοῦτο ἢ ἐπιπάσσεταί τινος ἐν λόγοις, ὡς συμβαίνει παρ' ἡμῖν. Οὕτως ἐν τοῖς Ἀχαρνεῦσι στ. 82 ὁ μὲν μέγας τῶν Περσῶν βασιλεὺς «ἔχεζεν ὀκτὼ μῆνας ἐπὶ χρυσῶν ὀρῶν», ὃ καὶ μάρτυρα ποιεῖται ὁ Δημήτριος ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας § 126 τῆς ὑπερβολῆς λέγων «ὥσπερ ἐπὶ τῶν Περσῶν τις ἀπληστίας ὑπερβαλλόμενός τις ἔφη ὅτε πεδία ἐξέχεζεν ὅλα», ὁ δὲ Σωκράτης ἐν ταῖς Νεφέλαις στ. 385 τὸν μαθητιῶντα Στρεψιάδην δι' ἐπαγωγῆς λαμβάνων παραδείγματα ἐκ τοῦ συνήθους βίου διδάσκει τοὺς βροντησμοὺς τῶν νεφελῶν ὧδε «ἀπὸ σαυτοῦ 'γώ σε διδάξω· ἤδη ζωμοῦ Παναθηναίοις ἐμπλησθεὶς εἶτ' ἐταράχθης τὴν γαστέρα, καὶ κλόνος ἐξαίφνης αὐτὴν διεκορκορύγησεν; χὤσπερ βροντὴ τὸ ζωμίδιον παταγεῖ, καὶ δεινὰ κέκραγεν, ἀτρέμας πρῶτον παππὰξ παππάξ, κἄπειτ' ἐπάγει παπαπαππάξ, χὤταν χέζω, κομιδῇ βροντᾷ παπαπαππάξ, ὥσπερ ἐκεῖναι», ἀλλ' ἐν στ. 171 ἀκούων ὁ Στρεψιάδης τοῦ μαθητοῦ ὅτι, ἐν ᾧ ἐζήτει ὁ Σωκράτης τῆς σελήνης τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς περιφοράς, ἀπὸ τῆς ὀροφῆς νύκτωρ γαλεώτης κατέχεσεν αὐτοῦ ἄνω κεχηνότος, πλήρης χαρᾶς ἀναφωνεῖ «ἥσθην γαλεώτῃ καταχέσαντι Σωκράτους». Ὁμοίως ὁ κωμικὸς ποιητὴς Ἀλκαῖος ἐποιήσατο χρῆσιν τοῦ καταχέζειν τινὸς ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Γανυμήδους (49 Κ), ὅπερ ὁ τεχνικὸς (Χοιροβ. Β', σ. 143, 10 Η)

[1] Χέζω, χέζεις, χέζομεν, χεσεῖ—ἐπιχεσεῖ, καταχέσονται, ἐγκέχοδα—ἐγκεχόδασι, ὅταν χέζω, ἂν χέσῃ, ἐγχέσοιμι, χέσαιτο, χέζετε (προστ.), χέζων—χέζοντα, χέσας, καταχέσαντι, ἐπικεχοδώς, κεχεσμένον, χεσεῖσθαι, χέσαι—χεσεῖν.

ἔσωσε χαρακτηρίζων αὐτὸ καὶ ὡς κακέμφατον «κατέχεσον τῆς Νηρηίδος». Ἐν τοῖς Ἱππεῦσι στ. 1057 παίζων ὁ κωμικὸς πρὸς τὸ μαχέσαιτο εἶπεν «ἀλλ' οὐκ ἂν μαχέσαιτο· χέσαιτο γάρ, εἰ μαχέσαιτο», ἐν δὲ τοῖς Ἀχαρνεῦσι στ. 1170 καταρᾶται ὁ Χορὸς τῷ Ἀντιμάχῳ «ὅταν ἐπιστρέφῃ βαδίζων εἰς τὴν οἰκίαν κατόπιν ἱππασίας ὑπὸ ῥιγοπυρέτου κατεχόμενος, νὰ θραύσῃ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μεθύων τις Ὀρέστης μαινόμενος· αὐτὸς δὲ θέλων νὰ λάβῃ λίθον, ἀντ' αὐτοῦ ἐν τῷ σκότει νὰ λάβῃ «πέλεθον (=ὑγρὰν ἀκάθαρτον ἀσχημοσύνην) ἀρτίως κεχεσμένον». Εἶπε δὲ καὶ ὁ Εὔπολις παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 646 F (Ἀπ. 11. 43 Κ) «Ὃς (ὁ Καλλίας) χαρίτων μὲν ὄζει, Καλλαβίδας [1] δὲ βαίνει, Σησαμίδας δὲ χέζει, Μῆλα δὲ χρέμπτεται» καὶ ὁ Στράττις αὐτ. σ. 169Α (Ἀπ. Ι. 726 Κ.) « εἰ μηδὲ χέσαι γ' αὐτῷ σχολὴ γενήσεται». Ἐπίγραμμα δ' ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ (Ζ', 683) εἴς τινα Γέσσιον μὴ πεισθέντα τῷ μηδὲν ἄγαν τῶν ἑπτὰ σοφῶν μεταξὺ ἄλλων λέγει «Οὕτω Πήγασος ἵππος ἀπώλεσε Βελλεροφόντην, Βουληθέντα μαθεῖν ἀστροθέτους κανόνας· Ἀλλ' ὁ μὲν ἵππον ἔχων καὶ θαρσαλέον σθένος ἥβης, Γέσσιος οὐδὲ χεσεῖν εὔτονον ἦτορ ἔχων».

Πρὸς δήλωσιν τοῦ ὑπερβάλλοντος φόβου ἐποιήσατο χρῆσιν ὁ Ἀριστοφάνης τοῦ ῥήματος ἐγκέχοδα, οἷον Σφ. 627 «κἀγκεχόδασίν μ' οἱ πλουτοῦντες καὶ πάνυ σεμνοί» (τ. ἔ. «οὕτω δεδίασί με οἱ πλ., ὥστε ἐγκεχόδασι) καὶ Βατρ. 479 «Α. οὗτος τί δέδρακας; Β. ἐγκέχοδα». Ἐν τοῖς Ὄρνισι στ. 60 φέρεται «Θ. τίνες οὗτοι; τίς ὁ βοῶν τὸν δεσπότην; Εὐ. Ἄπολλον ἀποτρόπαιε, τοῦ χασμήματος. Θ. οἴμοι τάλας, ὀρνιθοθήρα τουτωί. Εὐ. οὕτω τι δεινὸν οὐδὲ κάλλιον λέγειν. Θ. ἀπολεῖσθον. Εὐ. ἀλλ' οὐκ ἐσμὲν ἀνθρώπω. Θ. τί δαί; Εὐ. Ὑποδεδιὼς ἔγωγε, Λιβυκὸν ὄρνεον. Θ. οὐδὲν λέγεις. Εὐ. καὶ μὴν ἐροῦ τὰ πρὸς ποδῶν. Θ. ὁδὶ δὲ δὴ τίς ἐστιν ὄρνις; οὐκ ἐρεῖς; Πι. Ἐπικεχοδὼς ἔγωγε Φασιανικός». Ὁ Van Leeuwen μετατοπίζει τὸν 66ον στίχον μετὰ τὸν 68ον ὧδε «Ε. Ὑποδεδιὼς ἔγωγε, Λιβυκὸν ὄρνεον. Θ. Ὁδὶ δὲ δὴ τίς ἐστιν ὄρνις; οὐκ ἐρεῖς; Π. Ἐπικεχοδὼς ἔγωγε Φασιανικός. Θ. Οὐδὲν λέγεις. Ε. Καὶ μὴν ἐροῦ τὰ πρὸς ποδῶν». Καὶ τοῦτο, ἵνα τὰ πρὸς ποδῶν συναφθῶσι μόνῳ τῷ Πισθεταίρῳ ἢ Πεισεταίρῳ. Ἀλλὰ δυνάμεθα νὰ τηρήσωμεν καὶ τὴν παράδοσιν, καθ' ἣν ἀμφότεροι ἐγκεχόδασι τῷ δέει. Ὁ Θεράπων βλέπων ἀνθρώπους, οὓς ἐξέλαβεν ὀρνιθοθήρας, καὶ μανθάνων παρ' αὐτῶν ὅτι δὲν εἶναι ἄνθρωποι ἔκπληκτος ἐρωτᾷ καὶ τότε τί εἶσθε; Ὁ δ' Εὐελπίδης ἀπαντᾷ Ὑποδεδιὼς ἔγωγε, Λιβυκὸν ὄρνεον τ. ἔ. ἐγὼ τοὐλάχιστον (δὲν ἠξεύρω διὰ τὸν σύντροφόν μου) εἶμαι «Ὑποδεδιώς, Λιβυκὸν ὄρνεον (μὴ σοῦ φανῇ παράξενον τὸ ὄνομα, εἶμαι Λυβικὸν ὄρνεον, ἥτις Λι-

[1] Φώτ. «Καλλαβίδες: τὸ διαβαίνειν ἀσχημόνως καὶ διέλκειν τὰ ἰσχία». Εἶδος ὀρχήσεως, περὶ ἧς διαλαμβάνει ὁ Latte ἐν τῷ De Saltat. Graec. σελ. 23 κέ.

βύη ἀεὶ φέρει τι καινόν). Ἀλλ' ὁ Θεράπων οὐδαμῶς θεωρῶν ἱκανοποιητικὴν τὴν ἀπάντησιν λέγει ὅτι φλυαρεῖ, καὶ ὁ Εὐελπίδης τὰ πρὸς ποδῶν ἀποπατήματα δεικνύων, ἐρώτησον, λέγει, ταῦτα, ἵνα πιστεύσῃς ὅτι εἶμαι ὁ Ὑποδεδιὼς τὸ Λιβυκὸν ὄρνεον. Πεισθεὶς ὁ Θεράπων ἢ μὴ θέλων καὶ νὰ διατρίψῃ διαλεπτολογούμενος περὶ ἀποπατημάτων πρὸς τὸν Ὑποδεδιότα, ἐρωτᾷ αὐτὸν περὶ τοῦ ἑτέρου ὄρνιθος «Αὐτὸς ἐδῶ κατὰ γῆς τί ὄρνεον εἶναι;». Ἀλλ' ἡ μεταβολὴ τῆς ἐρωτήσεως, καθ' ἣν ὁ Θεράπων προσωποποιεῖ τὸν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἑταῖρον, πρὸς ὃν καὶ ἀποτείνεται «οὐκ ἐρεῖς; (τ. ἔ. δὲν θὰ ὁμιλήσῃς, ὁμίλησε), ἀπαλλάσσει τὸν Εὐελπίδην πάσης ἀπαντήσεως καὶ μετὰ μικρὸν ἐγερθεὶς ὁ Πισθέταιρος λέγει «εἶμαι Ἐπικεχοδὼς Φασιανικός (Περὶ τοῦ Φ α σ ι α ν ι κ ὸ ς Ἴδε Schröder εἰς Ἀ ρ ι σ τ ο φ. Ὄ ρ ν. σ. 14).

Καὶ ἐν τῇ ἰδιωτικῇ ἡμῶν γλώσσῃ πρὸς δήλωσιν τοῦ ὑπερβάλλοντος φόβου λέγομεν ἀ π ὸ τ ὸ φ ό β ο τ ο υ λ ί γ ο ἔ λ ε ι ψ ε ἢ κ ό ν τ ε ψ ε ν ὰ τ ὰ κ ά μ ῃ π ά ν ω τ ο υ, τ ὰ χ έ σ τ η κ ε, τ ἄ κ α μ ε π ά ν ω τ ο υ ἀ π ὸ τ ὸ φ ό β ο τ ο υ.

Καὶ οὕτω μὲν ὁ κωμικὸς καὶ ἡ συνήθεια ἐδήλωσεν τὸν ὑπερβάλλοντα φόβον, οὐχὶ δ' ὅμως ὁ Δημοσθένης, ὁ Πλάτων, ὁ Ξενοφῶν καὶ πάντες οἱ μιμηταὶ αὐτῶν φεύγοντες τὰ δύσφημα. Οὗτοι ἐδήλωσαν τὸ πρᾶγμα εὐφημότατα εἰπόντες «τ ε θ ν ᾶ σ ι τ ῷ δ έ ε ι τοὺς τοιούτους ἀποστόλους» καὶ «ἀλλὰ δουλεύειν καὶ τ ε θ ν ά ν α ι τ ῷ φ ό β ῳ Θηβαίους καὶ τοὺς Φιλίππου ξένους» (Δημοσθ. σ. 53, 45. 366,31) καὶ «ἀ π ω λ ώ λ ε ι τ ῷ φ ό β ῳ μὴ λυθείη ἡ στρατιὰ» καὶ «ὥστε τὸν Ἀράσπαν πολλὰ μὲν δακρύειν ὑπὸ λύπης, καταδύεσθαι δὲ ὑπὸ τῆς αἰσχύνης, ἀ π ο λ ω λ έ ν α ι δ ὲ τ ῷ φ ό β ῳ μή τι καὶ πάθοι ὑπὸ Κύρου» (Ξενοφ. Κ. Παιδ. Ϛ'. α', 2. 35) καὶ «ὅταν ἴδῃ τὸν καλὸν, φ ό β ῳ Δ ι ό λ λ υ τ α ι» (Πλάτ. Φαίδρ. σ. 254 E). Ἐν τῇ κοινῇ λαλιᾷ λέγεται «ἀ π ὸ τ ὸ φ ό β ο τ ο υ λ ί γ ο ἔ λ ε ι ψ ε ἢ κ ό ν τ ε ψ ε ν ὰ π ε θ ά ν ῃ» (Ἴδε τὰ γεγραμμένα ἐν τῇ Ἀθηνᾷ ΚΔ', σελ. 189 κἑ).

Ἐσχηματίσθησαν δ' ἐκ τοῦ χ έ ζ ω καὶ τὰ ἐφετικὰ ῥήματα χ ε ζ η τ ι ῶ καὶ χ ε σ ε ί ω, Ῥωμ. cacaturio (=ἐπιθυμῶ χέζειν ἢ χεσεῖν), οἷον Ἐκκλησ. 313 «ἐγὼ δὲ κατάκειμαι πάλαι χ ε ζ η τ ι ῶ ν» καὶ «οὗτος γὰρ ἀνὴρ ἕνεκα γε στεραγμάτων οἶδεν τί πρωκτὸς βούλεται χ ε ζ η τ ι ῶ ν» καὶ στ. 345 καὶ Βατρ. 8 καὶ Νεφ. 1387 καὶ Ὄρν. 790 καὶ Νεφ. 295 «καὶ νῦν ἤδη, κεἰ θέμις ἐστὶν κεἰ μὴ θέμις ἐστί, χ ε σ ε ί ω» καὶ Ἱππ. 998 «οἴμ' ὡς χ ε σ ε ί ω! κοὐχ ἅπαντας ἐκφέρω» καὶ στ. 888. Εἶπε δὲ καὶ ὁ Εὔβουλος παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 417 D (Ἀπ. II 181 K) «ὡς χ ε ζ η τ ι ῶ ν μακρὰν βαδίζων, πολλὰ δ' ἐσθίων ἀνήρ, δάκνων τὰ χείλη παγγέλοιός ἐστ' ἰδεῖν».

Ἀλλ' εἰ καὶ τοσαύτη κατάχρησις τοῦ ῥήματος χ έ ζ ε ι ν, ἐ γ χ έ ζ ε ι ν, ἐ π ι χ έ ζ ε ι ν, κ α τ α χ έ ζ ε ι ν, χ ε σ ε ί ε ι ν, χ ε ζ η τ ι ᾶ ν παρὰ τῷ κωμικῷ ὑπάρχει, οὐδὲν ἧττον οὗτος κατέκρινε τὸ ἀστεῖον ἐν τῷ ὄχλῳ ῥῆμα καὶ τὰ ὅμοια ἐν τοῖς Βατράχοις, ἔνθα ἐν τῇ πρώτῃ σκηνῇ ὁ Ξανθίας ἐρωτᾷ τὸν Διόνυσον

ἐὰν ἐπιθυμῇ νὰ εἴπῃ τι τῶν συνήθων ἐκείνων ἀστείων, δι' ἃ τόσον γελᾷ τὸ θέατρον κεχηνός. Ὁ Διόνυσος συνιστᾷ αὐτῷ νὰ φεύγῃ τὰ συνήθη ἀστεῖα τῶν δούλων π ι έ ζ ο μ α ι, θ λ ί β ο μ α ι, ἔτι δὲ τὸ συνηθέστερον ἐκεῖνο ἀστεϊσμα, ὁσάκις οὗτοι μεταβάλλοντες τὴν θέσιν τοῦ ἀναφόρου ἀπὸ τοῦ ἑτέρου εἰς τὸν ἕτερον ὦμον λέγουσιν ὅτι χ ε ζ η τ ι ῶ σ ι ν, τ. ἔ. ἐπιθυμοῦσι νὰ χέ.... Ὁ Ξανθίας διαμαρτύρεται «πολὺ καλά, ἀλλὰ νὰ μὴ εἴπω ὅτι θέλω ν' ἀπολύσω μίαν.... (ἀποπαρδήσομαι), ἐὰν δὲν ἔλθῃ τις νὰ μὲ βοηθήσῃ, ὅπως καταβιβάσω ἀπὸ τῶν ὤμων μου τὸ μέγα βάρος; Ὄχι παρακαλῶ, ἀπαντᾷ ὁ Διόνυσος, μόνον ὅταν πρόκειται νὰ κάμω ἐμετὸν (νὰ ξεράσω). Τί; πρέπει νὰ φέρω τόσα σκεύη, ἐξακολουθεῖ διαμαρτυρόμενος ὁ Ξανθίας, καὶ πρὸς ἀνακούφισίν μου νὰ μὴ λέγω τὰ ἀστεῖα τοῦ Φρυνίχου, τοῦ Λύκιος καὶ τοῦ Ἀμειψίου; Ὄχι, ἀποκρίνεται ὁ Διόνυσος, διότι μάθε ὅτι, ὁσάκις φοιτῶν εἰς τὸ θέατρον ἀκούω τι ἐκ τῶν σοφισμάτων τούτων, φεύγω γεροντότερος κατὰ ἓν καὶ πλέον ἔτος

ὅταν τι τούτων τῶν σοφισμάτων ἴδω
πλεῖν ἢ ἐνιαυτῷ πρεσβύτερος ἀπέρχομαι.

Καὶ ὁ Ξανθίας ταλανίζει ἑαυτόν, διότι καίπερ θλιβόμενος τὸν τράχηλον ὑπὸ τοῦ βάρους τῶν σκευῶν δὲν ἔχει δικαίωμα ν' ἀστεΐζηται. Οὕτως ἀνταλλάσσοντες διάφορα ἀστεῖα βαδίζουσιν, ἕως ὅτου ἀφικνοῦνται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἡρακλέους. Ὁ ποιητὴς ὤφειλε τὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς ὀρέξεις τοῦ τε ἀγοραίου ὄχλου καὶ τῶν μουσικῶν καὶ λεπτῶν Ἀθηναίων.

Οὐκ ἀγνοητέον δ' ὅτι παρὰ τῷ Ξενοφῶντι ἐν τῷ Συμποσίῳ (Α', 11 κἑ) ἐπαναλαμβάνονται τὰ ἀνάλιστα ταῦτα ἀστεῖα, ἐφ' οἷς ἄνδρες ἀστεῖοι καὶ λεπτοὶ τὸν νοῦν ἀδύνατον ὑπῆρχε νὰ τέρπωνται (Ἴδε Cobet ἐν P r o s o p o g r. X e n o p h. σελ. 87 κἑ. καὶ Körte ἐν A u f b a u u n d Z i e l v. X e n. S y m p. σελ. 6 κἑ καὶ σελ. 44 κἑ. καὶ Radermacher ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Βατράχων σελ. 144 καὶ Van Leeuwen σελ. 65).

Τὸ παρὰ τῷ δήμῳ κυκλούμενον χ έ ζ ω ἀπαντᾷ καὶ ἐν δυσὶ παροιμίαις. Παρὰ τῷ Στράβωνι Ζ', 8 (σελ. 455,1) κεῖται «Ὅτι ἡ Κόρκυρα τὸ παλαιὸν εὐτυχὴς ἦν καὶ δύναμιν ναυτικὴν πλείστην εἶχεν, ἀλλ' ὑπὸ πολέμων τινῶν καὶ τυράννων ἐφθάρη· καὶ ὕστερον ὑπὸ Ῥωμαίων ἐλευθερωθεῖσα οὐκ ἐπηνέθη, ἀλλ' ἐπὶ λοιδορίᾳ παροιμίαν ἔλαβεν ἐ λ ε υ θ έ ρ α Κ ό ρ κ υ ρ', χ έ ζ ε ὅ π ο υ θ έ λ ε ι ς». Ὁ Κοραῆς ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Στράβωνος Μέρ. Δ', σελ. 128 γράφει «Ταῦτα μὲν ἐπὶ Ῥωμαίων οἱ Κορκυραῖοι—Εἴθε γοῦν τὰ τῶν προγόνων ἁμαρτήματα φυλαξάμενοι σωφρονέστερον χρήσαιντο τῇ παρούσῃ τύχῃ! Φυλάξαιντο δ' ἄν, εἰ συνεχῶς ἐπᾴδοιεν ἑαυτοῖς τὸ Ἐλευθέρα Κόρκυρα, τὴν δίκην σέβου, ἧς ἄνευ ὀρθὴ πολιτεία οὔτε γίγνεται, οὔτε γέγονεν, οὐδ' οὖν μὴ γένηται» (Ἴδε καὶ Ἐπιστ. τόμ. Γ', σελ. 755 καὶ σελ. 977). Ὁ Εὐστάθιος ἐν τοῖς Μικροῖς Ἔργοις σελ. 305,74 T μνημονεύων τὴν εἰρημένην παροιμίαν μετέβαλεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ εὐφημότερον «Ἐντεῦθεν οὖν κατὰ τὴν

Κερκυραίων παροιμίαν ἣν ἐπιλέγειν αἰσχρῶς καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς πόλει τὸ ἀπευκταῖον ἐλεύθερον, ὡς ἐξὸν ὂν καὶ ἐν ταύτῃ ἀποπατεῖν ὅποι ἐθέλει τὸν βουλόμενον».

Ἑτέρα παροιμία δημώδης σῴζεται παρὰ Μάρκῳ τῷ Ἀντωνίνῳ Ε΄, 12 ἀναφερομένη εἰς κωμικὸν ποιητὴν (Ἀδεσπ. 491 Ν) «ὑπὸ τῆς εὐπορίας οὐκ ἔχειν, ὅποι (ὅπου) χέσῃ». Ἀλλὰ παρατηρητέον ὅτι ὁ φιλοσοφῶν αὐτοκράτωρ διελὼν τἀγαθὰ εἰς δύο, εἰς τὰ παρὰ τοῖς ὀλίγοις καὶ τὰ παρὰ τοῖς πολλοῖς, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει ἐκφέρει αὐτὴν ἐλλιπῆ, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ὅλην «Ὁποῖά τινά ἐστι τὰ τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα ἀγαθὰ κἂν ἐντεῦθεν λάβοις. Εἰ γάρ τις ἐπινοήσειεν ὑπάρχοντά τινα ὡς ἀληθῶς ἀγαθά, οἷον φρόνησιν σωφροσύνην, ἀνδρείαν, οὐκ ἂν ταῦτα προεπινοήσας ἔτι ἀκοῦσαι δυνηθείη τὸ «ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν»· <οὐ>[1] γὰρ ἐφαρμόσει». Τὰ δέ γε τοῖς πολλοῖς φαινόμενα ἀγαθὰ προεπινοήσας τις ἐξακούσεται καὶ ῥᾳδίως δέξεται ὡς οἰκείως ἐπιλεγόμενον τὸ ὑπὸ τοῦ κωμικοῦ εἰρημένον» καὶ μετ' ὀλίγα «πρόιθι οὖν καὶ ἐρώτα, εἰ τιμητέον καὶ ἀγαθὰ ὑποληπτέον τὰ τοιαῦτα, ὧν προεπινοηθέντων οἰκείως ἂν ἐπιφέροιτο τὸ τὸν κεκτημένον αὐτὰ ὑπὸ τῆς εὐπορίας οὐκ ἔχειν ὅποι χέσῃ».

Ὅτε δὲ ἀνέγνω ὁ Cobet τὸ ὑπὸ τοῦ Tischendorf εὑρεθὲν τοῦ Μενάνδρου ἀπόσπασμα, τὸ ἀποδιδόμενον νῦν εἰς τὴν κωμῳδίαν αὐτοῦ Φάσμα στ. 42 ἔχον ὧδε.

φορτικώτερον δέ τι
ἐπέρχεταί μοι, τρόφιμε, συγγνώμην δ' ἔχε.
τὸ δὴ λεγόμενον οὐκ ἔχεις ΟΝ
ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν, εὖ ἴσθι.

τὸ divinum acumen[2] ἐν Miscel. Crit. 445 (Mnem. 1876, σ. 292) ἀναμνησθὲν τὰ τοῦ Μάρκου Ἀντωνίνου ἀνεφώνησεν ὡς ἄλλος Ἀρχιμήδης εὕρηκα εὕρηκα καὶ τὰ διερρωγότα καὶ ἐφθαρμένα ἀποκαταστῆσαν καὶ συπληρῶσαν ἔγραψεν

---

[1] Τὸ οὐ προσέθηκεν ὁ Morus. Ὁ νοῦς: Ἐπὶ τοῦ κεκτημένου τὰ ἀληθῶς ἀγαθά, οἷον φρόνησιν, σωφροσύνην, δικαιοσύνην ἀνδρείαν δὲν δύναται νὰ λεχθῇ ἡ παροιμία «ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν», διότι δὲν θὰ ἐφαρμοσθῇ. Ὀρθῶς ὁ Morus προσέθηκε τὸ ἐκπεσὸν οὐ, ὅπερ οὐχὶ ὀλιγάκις ὑπὸ τῶν ἀντιγραφέων παραλείπεται (Ἴδε Cobet Var. Lect. σελ 285. 359 421. 634). Ἐλλιπῶς ὁμοίως ἐλέχθη ἡ παροιμία ἄνω ποταμῶν χωροῦσι πηγαὶ (Εὐριπ. Πηδ. 410. Παροιμ. τομ. Α΄, σελ. 47) ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους Μετεωρ. σελ. 356, β, 22 «καίτοι τούτου συμβαίνοντος, γένοιτ' ἂν τὸ λεγόμενον ἄνω ποταμῶν» καὶ ὑπὸ τοῦ Λουκιανοῦ Νεκρ. Διαλ. ς΄, 2 «ζῆν μὲν τὸν ὑπεργήρων—ἀποθνήσκειν δὲ καλλίστους καὶ ἐρρωμενεστάτους νεανίσκους· ἄνω γὰρ ποταμῶν τοῦτό γε» καὶ ὑπὸ τοῦ Φωτίου Ἐπιστ. σελ. 322, 30 Βαλ. «ἄνω δὲ ποταμῶν, ὡς ἡ παροιμία, πάντων ἀνατετραμμένων» καὶ σελ. 528, 214 «ἄνω ποταμῶν ἡ παροιμία ἐπὶ καιροῦ ἂν φαίη τὰ πράγματα».

[2] Οὕτω ὁ Kock καλεῖ τὸν Cobet ἐν Mnemos. 1893, σελ. 361.

οὐκ ἔχεις ΟΠΟΙ ΧΕΣΗΙΣ. Ἀλλ' ὁ Naber ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1880, σελ. 414 διατείνεται ὅτι ἡ Μενάνδρειος Μοῦσα εἶναι αἰδήμων φεύγουσα τὰς ἀσχημοσύνας καὶ τὰ χυδαῖα σκώμματα, ἔχων δὲ πρὸ ὀφθαλμῶν τὰ ὑπὸ τοῦ Ψευδοδιογένους ἐν Ἐπιστ. 38, σελ. 253 Η εἰρημένα «καὶ δή ποτε εἰσελθὼν πρὸς μειράκιον τῶν σφόδρα εὐπόρων κατακλίνομαι ἔν τινι ἀνδρῶνι πάντῃ κεκαλλωπισμένῳ γραφαῖς τε καὶ χρυσῷ, ὡς μηδὲ ὅπου πτύσῃ τις τόπον εἶναι» (Πρβ. περὶ τοῦ πράγματος καὶ Διογ. Λαέρτ. ς΄, 32 καὶ Γαλην. Προτρεπτ. κεφ. Η΄, τόμ. Α΄, σελ. 19 Κ) γράφει «Hoc Menandrum decet: οὐκ ἔχεις ὅποι πτύσῃς», εἰκάζει δ' ὅτι ὅποι καὶ παρὰ τῷ Διογένει πρέπει νὰ γραφῇ παραβάλλων πρὸς τὸ Θεοκρίτειον «τρὶς ἐς ἑὸν ἔπτυσε κόλπον». Ἀλλ' οὐδαμῶς πρέπει νὰ κινηθῇ ἡ διὰ τοῦ κωμικοῦ ἀναφερομένη λαϊκὴ παροιμία, ἣν καὶ ὁ Κοραῆς ἐν τῇ ἐκδόσει Μάρκου τοῦ Ἀντωνίνου σελ. 42 καὶ σελ. 148 διέφθειρε διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ χέσῃ εἰς θέσῃ, ὅπερ εἶναι τύπος δημώδης προελθὼν ἐκ τοῦ ἔθησα ἀπαντῶντος παρὰ τοῖς ἐσχάτοις τῶν μεταγενεστέρων, ὡς καὶ ὁ ἔδωσα κακῶς ἔδοσα (Ἴδε Κόντον εἰς Λόγ. Ἑρμ. σελ. 350 καὶ Χιακ. Μουσ. σελ. 21 κέ. Πρβ. καὶ Βοισσον. εἰς Προλ. Ἀλληγ. Τζέτζ. σελ. 60, 1085 καὶ τὰ γεγραμμένα ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. ΚΑ΄, σελ. 432 κέ. καὶ ἐν Byz. Neu-Jahr. τόμ. ς΄, σελ. 175).

Ἐκ τοῦ θέματος χεσ. ἐξ οὗ ὁ ἀόριστος ἔχεσα καὶ ἔχεσον (Πρβ. ἔπεσον καὶ ἀπὸ τοῦ Πολυβίου ἔπεσα) ἐσχηματίσθη τὸ οὐσιαστικὸν χεσᾶς (Πολυδ. Ε΄, 92. Ἴδε ΘΣ) καὶ τὸ σύνθετον μεσσηγυδορποχέστης παρὰ τῷ Ἱππώνακτι, περὶ οὗ γράφει ὁ Εὐστάθιος σελ. 1837,42 «κατὰ δὲ Ἱππώνακτα καὶ ὁ μεσσηγυδορποχέστης, ἤγουν ὃς μεσοῦντος δείπνου πολλάκις ἀποπατεῖ ὡς πάλιν ἐμπίμπλασθαι». Ἐκ δὲ τῆς ῥίζης χεδ-χοδ, ἐξ οὗ ὁ παρακείμενος κέχοδα-ἐγκέχοδα, ἐσχηματίσθη τὸ παρ' Ἡσυχίῳ «χόδανον: τὴν ἕδραν» καὶ τὸ «χοδιτεύειν: τὸ ἀποπατεῖν» καὶ τὸ σύνθετον μυόχοδος (ἐπιθ.) ὁ μηδενὸς ἄξιος καὶ τὸ μυόχοδον. Μοῖρ. σελ. 264 «Μυσκέλενδρον: Ἀττικῶς, μυόχοδον Ἑλληνικῶς». Φώτ. «μυσκέλενδρον: τὸ τοῦ μυὸς ἀποπάτημα, μυόχοδον». Πρβ. Ἡσύχ. καὶ Πολυδ. Ε΄, 31. Κοινῶς λέγεται μυόσκατον.

Ἐν τῇ Εἰρήνῃ στ. 1175 ὁ χορὸς διακωμῳδεῖ τὸν Κλεώνυμον ὡς δειλόν, ὅταν προσβλέπῃ, λέγει, ἐχθρὸν ταξίαρχον τρίλοφον περικεφαλαίαν φοροῦντα καὶ φοινικίδα, (=χλαμύδα ἐρυθράν), διισχυρίζεται ὅτι εἶναι βάμμα Σαρδιανικόν· ἐὰν δὲ τυχὸν παραστῇ ἀνάγκη νὰ μάχηται ἔχων φοινικίδα, «τηνικαῦτα αὐτὸς βέβαπται βάμμα Κυζικηνικὸν» τ. ἔ. «τότε δὲν λέγει πλέον ὅτι εἶναι βεβαμμένος Σαρδιανικὸν βάμμα, ἀλλὰ εἶναι βεβαμμένος βάμμα Κυζικηνικὸν» τ. ἔ. δρᾷ τι πυρρόν, ἐγκέχοδε τῷ δέει. Προσπαίζει ὁ κωμικὸς πρὸς τὸ χεζικηνικόν, ὅπερ ὁ Markland καὶ εἰς τὸ κείμενον κατεχώρισεν.

Σήμερον συνήθη εἶναι τὸ χ έ σ ι μ ο ν, τὸ χ έ σ τ η ς καὶ τὸ χ ε σ ᾶ ς, οὗ θηλυκὸν τὸ χ ε σ ο ῦ καὶ χέσω, χ ε σ ι ά ρ η ς, μ υ γ ο - ψ υ λ λ ό χ ε σ μ α.

Τὸ κακέμφατον καὶ φορτικὸν ῥῆμα μόνον παρὰ τοῖς ἐκπροσωποῦσι τὸν ὄχλον εὕρομεν, παρ' οὐδενὶ δ' ἄλλῳ, καθ' ὅσον γινώσκομεν, εἰ μὴ παρὰ τῷ Ἀρτεμιδώρῳ ἐν τρισὶ τόποις Β', 26 (σ. 121, 27 Η) «τὰ αὐτὰ σημαῖνον τῷ ἐν κοπρῶνι χ έ ζ ε ι ν» Δ', 33 (σ. 224, 8 Η) «ἐν Περγάμῳ δόξας κλάσματα ἄρτων καὶ ἄρτους ὑγιεῖς χ έ ζ ε ι ν, ἐτραχηκοκοπήθη» καὶ Ε', 24 (σελ. 258, 11) «ἔδοξέ τις εἰς χοίνικα χ έ ζ ε ι ν».

Ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς Βατράχοις στ. 237 λεπτότερον ἐδήλωσε τὸ δύσφημον τῆς λέξεως «ἐγὼ δὲ φλυκταίνας γ' ἔχω, χὠ πρωκτὸς ἰ δ ί ε ι π ά λ α ι». Ἐνταῦθα τὸ ἰ δ ί ε ι δὲν σημαίνει τὸ ἱ δ ρ ο ῖ (κ. ἱδρώνει) ὑπὸ τοῦ κόπου, ὡς ἑρμηνεύει ὁ Σχολιαστής, ἀλλὰ σοβαρώτερόν τι, cacaturit. Ἐν δὲ τοῖς Ὄρνισι στ. 790 ὁ κωμικὸς κατέφυγεν εἰς ἀγροικίαν μετ' ἐπιπλοκῆς σεμνότητος «εἴ τε Πατροκλείδης τις ὑμῶν τυγχάνει χ ε ζ η τ ι ῶ ν, οὐκ ἂν ἐ ξ ί δ ι σ ε ν εἰς θοἰμάτιον, ἀλλ' ἀνέπτετο», ὅπερ ἐ ξ ι δ ί ε ι ν ἁρπάσας Δίων ὁ Κάσσιος γράφει περὶ τοῦ Καίσαρος 44, 8 «ἀκρατὴς ὑπὸ διαρροίας ἐγεγόνει καὶ διὰ τοῦτο, ἵνα μὴ ἐ ξ ι δ ί σ ῃ, κατέμεινεν». Ἀλλαχοῦ τῶν Βατράχων στ. 307 παίζων ὁ κωμικὸς ἐδήλωσε τὸν φόβον μετὰ τοῦ ἐπακολουθήματος ὧδε. Ὁ Διόνυσος φανταζόμενος Ἐμπούσας καὶ ἄλλα τέρατα λέγει «οἴμοι τάλας, ὡς ὠχρίασ' αὐτὴν ἰδών», ὁ δὲ Ξανθίας βλέπων καί τι πλέον, ὅτι ὁ κροκωτὸς τοῦ Διονύσου ἐβάφη χρώματι πυρρῷ, τ. ἔ. ὅτι ὁ Δ. ἐγκεχοδὼς ἦν, λέγει δεικνύων τὸν κροκωτὸν «ὁδὶ δὲ δείσας ὑ π ε ρ ε π υ ρ ρ ί α σ έ σου». Πρβ. Ἐκκλ. 1059 «ἴθι νυν ἔασον· εἰς ἄφοδον πρώτιστά με ἐλθόντ' ἀναθαρρῆσαι πρὸς ἐμαυτόν· εἰ δὲ μή, αὐτοῦ τι δ ρ ῶ ν τ α π υ ρ ρ ὸ ν ὄψῃ μ' αὐτίκα ὑ π ὸ τ ο ῦ δ έ ο υ ς».

Ἀντὶ τοῦ κακεμφάτου χ έ ζ ε ι ν οἱ εὐγενεῖς τοὺς τρόπους, εὐπρεπεῖς καὶ κομψοὶ τῶν συγγραφέων ποιοῦνται χρῆσιν εὐφήμων λέξεων καὶ φράσεων, οἷον ὁ Ἡρόδοτος ἐδήλωσε τὸ πρᾶγμα τῷ ε ὐ μ α ρ ε ί ῃ χ ρ ᾶ σ θ α ι (Ἰων.) «οὐρέουσι αἱ μὲν γυναῖκες ὀρθαί, οἱ δὲ ἄνδρες κατήμενοι· ε ὐ μ α ρ ε ί ῃ χ ρ έ ο ν τ α ι ἐ ν τ ο ῖ σ ι ο ἴ κ ο ι σ ι, ἐσθίουσι δὲ ἔξω ἐν τῇσι ὁδοῖσι, ἐπιλέγοντες ὡς τὰ μὲν αἰσχρὰ ἀναγκαῖα δὲ ἐν ἀποκρύφῳ ἐστὶ ποιέειν χρεών, τὰ δὲ μὴ αἰσχρὰ ἀναφανδόν» (Β', 35) καὶ τῷ ἐ ς ε ὐ μ α ρ ε ί η ν ἀ π ο σ κ ί δ ν α σ θ α ι «Ἐποίευν δὲ αἱ Ἀμαζόνες ἐς τὴν μεσαμβρίην τοιόνδε· ἐγίνοντο σποράδες κατὰ μίαν τε καὶ δύο, πρόσω δὴ ἀπ' ἀλληλέων ἐ ς ε ὐ μ α ρ ε ί η ν ἀποσκιδνάμεναι» (Δ', 113). Ὁ Σουΐδας γράφει «ε ὐ μ α ρ έ ῃ: ἀπόπατος παρὰ Ἡροδότῳ», ὁ δ' Εὐστάθιος σελ. 980, 43 λέγει «ε ὐ μ ά ρ ε ι α κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἡ εὐχέρεια, ἡ ῥαστώνη. Ἴωνες δὲ τὸ περί τινα τῶν ἀναγκαίων τῷ σώματι ἐκκρίσεων ἀσχοληθῆναι, οἷον οὐρῆσαί φασιν ἢ ἀποπατῆσαι, εὐχέρειαν ἐκάλουν». Οἱ Γάλλοι ποιοῦνται χρῆσιν τῶν λέξεων aisance καὶ commodité. Ὁ Scliemann ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ἣν ἐπέγραψεν ἐξωτερικῶς Ἰ λ ί ο υ μ έ λ α θ ρ ο ν, καίπερ κεκοσμημένην, ὡς λέγει ὁ Ἰσ. Σκυλίτσης, διὰ ῥωμαϊκῶν ἀψίδων, ἐσωτερικῶς ἄνω τῆς θύρας τοῦ ἀφοδευτηρίου ἔγραψεν ε ὐ μ ά ρ ε ι α.

Καὶ ὁ Ξενοφῶν ἐξέκλινε τὸ φορτικὸν ῥῆμα. Ἐν τῇ Κύρου Παιδείᾳ Α', β', 16 λέγει «αἰσχρὸν μὲν γὰρ ἔτι καὶ νῦν ἐστι Πέρσαις καὶ τὸ πτύειν καὶ τὸ ἀπομύττεσθαι καὶ τὸ φύσης μεστοὺς φαίνεσθαι, αἰσχρὸν δέ ἐστι καὶ τὸ ἰόντα ποι φανερὸν γενέσθαι ἢ τοῦ οὐρῆσαι ἕνεκα ἢ κ α ὶ ἄ λ λ ο υ τ ι ν ὸ ς τ ο ι ο ύ τ ο υ» καὶ Ϛ', 36 «σιτοποιεῖσθαί τε γὰρ ἀνάγκη ἀμφοτέρους, κοιμᾶσθαί τε ἀνάγκη ἀμφοτέρους, καὶ ἕωθεν ἐ π ὶ τ ὰ ἀ ν α γ α ῖ α σ χ ε δ ὸ ν ἄ ρ α π ά ν τ α ς δ ε ῖ ἵεσθαι καὶ ταῖς ὁδοῖς ὁποῖαι ἂν ὦσι τοιαύταις ἀνάγκη χρῆσθαι» καὶ Η', η', 11 «ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνο ἦν αὐτοῖς ἐπιχώριον τὸ μεταξὺ πορευομένους μήτε ἐσθίειν μήτε πίνειν μήτε τῶν δ ι ὰ τ α ῦ τ α ἀ ν α γ κ α ί ω ν μ η δ ὲ ν π ο ι ο ῦ ν τ α ς φ α ν ε ρ ο ὺ ς ε ἶ ν α ι», ἐν δὲ τοῖς Ἑλληνικοῖς «Β', δ', 6» ἐπεὶ δὴ πρὸς ἡμέραν ἐγίγνετο, καὶ ἤδη ἀ ν ί σ τ α ν τ ο ὅ π ο ι ἔ δ ε ι τ ο ἕκαστος» καὶ Ζ', α', 16 «ἐπιπίπτουσι τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς Πελληνεῦσιν, ἡνίκα αἱ μὲν νυκτεριναὶ φυλακαὶ ἤδη ἔληγον, ἐκ δὲ τῶν στιβάδων ἀνίσταντο ὅποι ἔ δ ε ι τ ο ἕ κ α σ τ ο ς». Πρβ. καὶ Λακεδ. Πολιτ. ΙΒ', 4.

Ἐν τοῖς συμβόλοις τοῦ Πυθαγόρου παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ Η', 17 λέγεται «ῥαδίῳ εἰς θ ᾶ κ ο ν μὴ ὀμόργνυσθαι», ὑπὸ δὲ τοῦ Θεοφράστου ἐν τῷ περὶ Ἀναισθησίας 4 ἐλέχθη περὶ τοῦ ἀναισθήτου «καὶ πολλὰ φαγών, τῆς νυκτὸς ἀ ν α σ τ ὰ ς ὡ ς ἐ π ὶ θ ᾶ κ ο ν ὑπὸ κυνὸς τῆς τοῦ γείτονος δηχθῆναι». Εἶπε δὲ καὶ ὁ Ἐπιφάνιος Β', 193 D «ε ἰ σ ε λ θ ὼ ν ὁ Ἄρειος εἰς θ ᾶ κ ο ν π ρ ὸ ς τ ὰ ς α ὐ τ ο ῦ χ ρ ε ί α ς», ὅπερ ὁ Ἀρτεμίδωρος ἐδήλωσε διὰ τοῦ θ α κ ε ύ ε ι ν ἐν Α', 2 (σ. 7,20 Η) «ἀφροδισιάζειν, ἐμεῖν, θ α κ ε ύ ε ι ν, κοιμᾶσθαι», καὶ ὁ Πλούταρχος ἐν Βί. Λυκ. Κ', 8 «ἕτερος δέ τις ἰδὼν ἐν ἀποχωρήσει θ α κ ε ύ ο ν τ α ς (Πλουτ. Ἠθικ. 232 F θ α κ έ ο ν τ α ς) ἐ π ὶ δ ί φ ρ ω ν ἀνθρώπους, Μὴ γένοιτο, εἶπεν, ἐνταῦθα καθίσαι, ὅθεν οὐκ ἔστιν ὑπεξαναστῆναι πρεσβυτέρῳ». Ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Ἡσυχίου κεῖται «θ α κ ε ύ ο υ σ ι ν: κάθηνται εἰς τὰς χρείας».

Εὐφημίας χάριν ἐλαμβάνετο καὶ τὸ ἀ π ο π α τ ε ῖ ν δηλοῦν κυρίως τὸ ἰέναι εἰς τόπον μακρὰν τοῦ πάτου, τῆς πεπατημένης ὁδοῦ, πηγαίνω εἰς ἀπόμερον, καὶ τὸ ἀ π ό π α τ ο ς δηλοῦν τὸ ἀπόμερον, ἔπειτα τὸ ἀφοδευτήριον, αὐτὴν τὴν τῆς γαστρὸς κένωσιν καὶ αὐτὸ τὸ π ε ρ ί τ τ ω μ α, οἷον Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 351 «ἀλλὰ σὺ μὲν ἱμονιάν τιν' ἀποπατεῖς! ἐμοὶ δ' ὥρα βαδίζειν ἐστὶν εἰς ἐκκλησίαν». Σχολ. «ταῦτα δὲ λέγει ὡς αὐτοῦ μακρὰ ἀποπατοῦντος καὶ χέζοντος» (δηλ. τὰ κάμνεις σχοινὶ καὶ στ. 326 «ὅμως δ' οὖν ἐστιν ἀ π ο π α τ η τ έ ο ν» καὶ στ. 354 «ἐπειδὰν ἀ π ο π α τ ή σ ω» καὶ Πλούτ. 1183 «νῦν δ' οὐδὲ εἷς θύει τὸ παράπαν οὐδὲν πλὴν ἀ π ο π α τ η σ ό μ ε ν ο ί γε πλεῖν ἢ μύριοι». Σουΐδ. «τὴν κόπρον κενώσοντες». Ἀχαρν.

81 «ἀλλ' εἰς ἀπόπατον (ὁ μέγας βασιλεὺς) ᾤχετο στρατιὰν λαβὼν κἄχεζεν ὀκτὼ μῆνας ἐπὶ χρυσῶν ὀρῶν», ἔνθα παρατηρητέα καὶ ἡ ἐπιπλοκὴ σεμνότητος ἅμα καὶ ἀγροικίας. Ὁ Σουΐδας γράφει «ἀπόπατος γὰρ ἡ κένωσις τῆς γαστρὸς καὶ Ἀριστοφάνης κτἕ». Πλούτ. Ἠθ. σελ. 727Ε «Γοργίας δ' ὁ σοφιστής, χελιδόνος ἀφείσης ἐπ' αὐτὸν ἀπόπατον, ἀναβλέψας πρὸς αὐτήν, οὐ καλὰ ταῦτ' εἶπεν, ὦ Φιλομήλα». Πρβ. Ἀριστοτ. Ῥητ. σελ. 1406, β 15 «τὸ δὲ Γοργίου εἰς τὴν χελιδόνα, ἐπεὶ κατ' αὐτοῦ πετομένη ἀφῆκε τὸ περίττωμα, ἄριστα τῶν τραγικῶν· εἶπε γὰρ «αἰσχρόν γε, ὦ Φιλομήλα Ὄρνιθι μὲν γάρ, εἰ ἐποίησεν, οὐκ αἰσχρόν, παρθένῳ δὲ αἰσχρόν. Εὖ οὖν ἐλοιδόρησεν εἰπὼν ὃ ἦν, ἀλλ' οὐχ ὃ ἔστιν». Παρασημειωτέον δ' ὅτι ὁ Κόντος ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι Παρνασσῷ τόμ. Η', 1884, σ. 49 ἀντὶ τοῦ ἄριστα τῶν τραγικῶν εἰκάζει ἀπήρτηται τοῦ τραγικοῦ. Γαλην. τομ. 11, 99, 15, 687 «τῷ μὴ παρεῖναι ἀπόπατον». Ἐκ τοῦ ἀποπατεῖν παρήχθη καὶ τὸ ἀποπάτημα, ὅπερ ἀπαντᾷ παρὰ τῷ Εὐπόλιδι I 335 K. «τί γάρ ἐστ' ἐκεῖνος; Β. ἀποπάτημ' ἀλώπεκος», ἀνθ' οὗ ἀνοήτως ὑπὸ κακοῦ ἀντιγράφου πλανηθεὶς ὁ Ἀθήναιος, ὡς ἔθος αὐτῷ, ἔγραψεν ἀποτράγημα, ὅπερ πάλιν ἀπατηθεὶς ὁ Ἡσύχιος κατεβρόχθισεν «ἀποτράγημα: λείψανον βρώματος» (Ἴδε Cobet ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1875, σελ. 292 καὶ 1881, σελ. 367)· ἔτι δὲ τὸ ἀποπάτησις. Πλείονα μαρτύρια τῆς χρήσεως τοῦ ἀποπατεῖν καὶ τοῦ ἀποπάτημα κρίνομεν περιττὸν νὰ μνημονεύσωμεν. Ἀλλὰ θὰ ἐμεμψιμοίρει ἡ γαστήρ, ἐὰν παραλείπομεν τὴν πρὸς τὸν Ξάνθον ἀπόκρισιν τοῦ Αἰσώπου, ἣν ἔσωσεν ὁ βιογράφος αὐτοῦ κεφ. ΙϚ' (Fab. Roman. σελ. 268, 3 Teubn.) «Ἄλλοτέ ποτε τοῦ Ξάνθου ἐξ ἀφέδρου ἐπανιόντος, καὶ πυθομένου τὸν Αἴσωπον, τί δή ποτε οἱ ἄνθρωποι μετ' ἀπόπατον τὰ τῆς γαστρὸς ἐκκρίματα βλέπουσιν, ἐκεῖνος ἔφη· κατὰ τοὺς πάλαι χρόνους ἀνήρ τις τῶν τρυφερώτερον ζώντων πολὺν χρόνον ὑπὸ σπατάλης ἐν τῇ ἀφόδῳ ἐκάθητο, ὡς καὶ τὰς οἰκείας ἐκεῖ διατρίβων ἀποπατῆσαι φρένας. Ἐξ ἐκείνου τοίνυν δεδοικότες οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὰ τῆς γαστρὸς ἑαυτῶν ἀφορῶσι λύματα, μήπως καὶ αὐτοὶ τοῦτο πεπόνθασιν. Ἀλλὰ σύ, δέσποτα, μὴ φοβοῦ· οὐ γὰρ ἔχεις φρένας».

Τῷ ἀποπατεῖν—ἀπόπατος, ἀποπάτημα, ἀποπάτησις, συνωνυμεῖ τὸ ἀφοδεύειν, ἄφοδος, (=ἀφοδευτήριον καὶ ἀφόδευμα) ἀφόδευμα, ἀφόδευσις. Φέρεται δὲ τὸ ἄφοδος παρ' Ἀριστοφάνει Ἐκκλ. 1052 «ἴθι νῦν ἔασον εἰς ἄφοδον(=ἀπόπατον) πρώτιστά με ἐλθόντ' ἀναθαρρῆσαι· εἰ δὲ μή, αὐτοῦ τι δρῶντα πυρρὸν ὄψῃ με αὐτίκα ὑπὸ τοῦ δέους» καὶ παρὰ τῷ Ἀντιφάνει ἀποσπ. II. 26 Κ «ὅστις δὲ μεῖζον ἢ κατ' ἄνθρωπον φρονεῖ Εἰς ἄφοδον ἐλθὼν ὅμοιον πᾶσιν αὑτὸν ὄψεται», τὸ δὲ ἀφοδεύειν ὁ κωμικὸς Πλάτων παρὰ Σουΐδᾳ «Ἀφοδεῦσαι: Πλάτων Ἀδώνιδι· ἄφοδος ὁ ἀπόπατος». Πρβ. καὶ Bekk. An. σελ. 472. Μαρτύρια ἄλλα δύναταί τις νὰ ἴδῃ ἐν τῷ ΘΣ. Ὁ

δὲ Cobet ἐν Nov. Lect. σ. 482 γράφει «Hoc addo pro ἀπόπατος, ἀποπατεῖν et ἀποπάτημα, quibus solis utebantur Graeci antiquiores, circa Alexandri tempora ἄφοδος et ἀφοδεύω et ἀφόδευμα in usu esse coepisse: ἀφοδεύω vero pro ἀπέρχομαι faex Graeculorum dicebat». Ἐκ τοῦ ἀφοδεύειν παρήχθη καὶ τὸ ἀφοδευτικός, ἀφοδευτήριος, οἷον ἀφοδευτικὸς ἢ ἀφοδευτήριος δίφρος, ἀφοδευτήριον (Σχολ. Ἀριστοφ. Πλ. 1184).

Συνωνυμεῖ δὲ τῷ ἀποπατεῖν καὶ τῷ ἀφοδεύειν τὸ διαχωρεῖν, οὗ μαρτύρια φέρονται ἐν τῷ Θησ. τοῦ Στεφάνου οὐκ ὀλίγα. Ὑπὸ τοῦ Διογένους τοῦ Λαερτίου λέγεται βιβλ. Η', 19 «οὐδεπώποτε ἐγνώσθη (ὁ Πυθαγόρας) οὔτε διαχωρῶν οὔτε ἀφροδιάζων οὔτε μεθυσθείς», ὁδὲ Πλάτων ἐν τῷ Φαίδρῳ σελ. 268 Β «ἐγὼ εἶπεν ἐπίσταμαι τοιαῦτ' ἄττα σώμασι προσφέρειν, ὥστε θερμαίνειν τ', ἐὰν βούλωμαι, καὶ ψύχειν, καὶ ἐὰν μὲν δόξῃ μοι, ἐμεῖν ποιεῖν, ἐὰν δ' αὖ, κάτω διαχωρεῖν, καὶ ἄλλα πάμπολλα τοιαῦτα». Τῷ κάτω διαχωρεῖν ἐχρήσατο καὶ ὁ Ξενοφῶν ἐν τῇ Κύρου Ἀναβάσει Δ', η', 20 «τῶν κηρίων ὅσοι ἔφαγον τῶν στρατιωτῶν πάντες ἄφρονές τε ἐγίγνοντο καὶ ἤμουν καὶ κάτω διεχώρει αὐτοῖς», τ.ἕ. διερροΐζοντο, κοινῶς τοὺς πήγαινε ἀπὸ πίσω. Ἐν τοῖς Ἀνεκδότοις τοῦ Bekker σελ. 89, 31 φέρεται «διαχωρῆσαι: ἀποτῖσαι», ἀνθ' οὗ ὁ Dobré ἐν Advers. σελ. 619 ἔγραψεν εὐφυῶς ἀποπατῆσαι. Ἐν τοῖς εἰς Εὐριπίδην Σχολίοις τόμ. Α', σελ. 124, 1 Dind. κεῖται «καὶ ἐκ τούτου δῆλον ὅτι τὰ φυσικὰ πάντα καθόλου πᾶσι παρέπεται, οἷον τὸ γελαστικόν, τὸ ὑπνοῦν καὶ τὰ ὅμοια, πτύειν, τὸ διαχωρίζειν», ἀνθ' οὗ ὁ Κόντος ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. Γ' σελ. 606 γράφει «τὸ ὑπνοῦν—(τὸ) πτύειν, τὸ διαχωρεῖν». Ἐκ τοῦ διαχωρεῖν παρήχθησαν τὰ ὀνόματα διαχώρημα καὶ διαχώρησις καὶ διαχωρητικός. Ἐλέχθη δὲ καὶ ἀδιαχώρητος ἐν τοῖς Ἱπποκρατείοις τόμ. Α', σελ. 348 Erm. «ἀδιαχωρήτῳ ἐούσῃ (κοιλίῃ)».

Ἕτερον ῥῆμα πρὸς δήλωσιν τῶν ἐκ τῆς γαστρὸς ἐκκριμάτων γενικωτέρως εἶναι καὶ τὸ ἀποχωρεῖν, ὅπερ ἀπαντᾷ παρὰ τῷ Ξενοφῶντι ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασι Α', δ', 6 «καὶ στόμα μέν, δι' οὗ ὧν ἐπιθυμεῖ τὰ ζῷα εἰσπέμπεται, πλησίον ὀφθαλμῶν καὶ ῥινῶν καταθεῖναι, ἐπεὶ δὲ τὰ ἀποχωροῦντα δυσχερῆ (=τὰ ἀφοδεύματα) ἀποτρέψαι (=τρέψαι ὀπίσω) τοὺς τούτων ὀχετοὺς ᾗ δυνατὸν προσωτάτω ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων». Ἐκ τοῦ ἀποχωρεῖν παρήχθη τὸ ἀποχώρημα-ἀποχωρήματα καὶ ὑπὸ τῶν νέων Ἑλλήνων τὸ ἀποχωρητήριον πρὸς δήλωσιν τοῦ ἀφεδρῶνος. Σύνηθες παρὰ τοῖς ἰατροῖς εἶναι καὶ τὸ ῥῆμα κενοῦν—κενοῦσθαι, ἐξ οὗ τὸ κενωτέον, κένωσις, κένωμα, ὧν πάλιν τὸ κένωσις συνηθέστατον καὶ παρὰ τοῖς νῦν ἰατροῖς ὑπάρχει. Εἶπε δὲ καὶ Νικήτας ὁ Χωνιάτης σελ. 171, 17 Bonn. «πρὸς ἀπάτην τῶν ἀπαγόντων ῥύσιν γαστρὸς

πλασάμενος συχνάκις τοῦ ἵππου ἀποκατέβαινε καὶ ἐξέκλινεν εἰς ἀπόπατον παρασκευαζόμενος καὶ καθ' ἑαυτὸν ἀφιστάμενος καὶ ἰδιάζων, ὡς δῆθεν ἐνοχλούσης τῆς ἀποκενώσεως». Πρβ. καὶ Μιχ. Δούκ. σελ. 128,17 Bonn. «Ὁ δὲ μέλλων ποματίζεσθαι[1] παρὰ τῶν ἰατρῶν καὶ κενῶσαι τῶν ἐντέρων τὸ βάρος κτἑ». Σημαίνεται δὲ διὰ τοῦ ποματίζεσθαι τὸ καθαίρεσθαι[1] πόματι, καθαρσίῳ. Τῷ κενοῦν τὴν γαστέρα συνωνυμεῖ τὸ λαπάττειν τὴν γαστέρα καὶ ὑπάγειν τὴν γαστέρα, ὧν ἐναντία ὑπάρχουσι τὸ ἐπέχειν τὴν γαστέρα, τὰ δὲ φάρμακα ὑπακτικὰ καὶ λαπακτικὰ καὶ σταλτικὰ γαστρός. Τὰ καθάρσια φάρμακα καλοῦνται καὶ ὑπήλατα. Περὶ πάντων τούτων ἀλλαχοῦ θὰ διαλάβωμεν.

Ὁ Ἀρτεμίδωρος, ὅστις, ὡς εἴπομεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ἐποιήσατο χρῆσιν τοῦ κακεμφάτου λαϊκοῦ ῥήματος χέζειν, ἀλλαχοῦ ποιεῖται εὐφήμων λέξεων ἢ φράσεων, οἷον Β', 26 (σελ. 121, 7 κἑ.) «εἰ δὲ αὐτός τις ἑαυτὸν μολύνειν δόξειε κατὰ τῶν σκελῶν ἀφεὶς» καὶ «πονηρὸν δὲ καὶ κοίτῃ ἐναφιέναι» καὶ «οἱ πρὸς ἐσχάτοις ὄντες ἐναφιᾶσι τῇ κοίτῃ» καὶ «ἐν ᾧ δέ τις οἰκεῖ οἴκῳ χαμαὶ ἀποπατεῖν μὴ χρήσασθαι ἔτι τῷ οἴκῳ σημαίνει» καὶ «φοβερώτατον τὸ ἀποπατεῖν ἐν νεῷ θεοῦ» καὶ «ἀποπατεῖν δὲ ἐν κοπρῶνι καθήμενον ἢ ἐπὶ λασάνου στερεοῦ καὶ πολλὰ ἀποκρίνειν σκύβαλα ἀγαθὸν πᾶσι· πολὺν γὰρ κουφισμὸν φροντίδων—σημαίνει· καὶ γὰρ τὸ σῶμα μετὰ τὸν ἀπόπατον κουφότατον γίνεται» καὶ «ἀγαθὸν δὲ καὶ πρὸς ἀποδημίαν τὸ τοιοῦτο καὶ πρὸς ἀποδήμων ἀνακομιδὴν διὰ τὸ ὄνομα· ἄφοδος γὰρ καλεῖται» καὶ «ἐγὼ δὲ ἐτήρησα καὶ τὸ παρ' αἰγιαλῷ ἀποπατεῖν—λυσιτελὲς ὄν» καὶ «οὔτε οἱ τόποι οὗτοι ὑπὸ τοῦ ἀποπατοῦντος βλάπτονται, αὐτῷ τε τῷ ἀποπατοῦντι παρέχουσι χωρὶς αἰσχύνης ἀποφορτίσασθαι». Οὐ μόνον δὲ τὸ ἀποφορτίζεσθαι ἐλέχθη ἐπὶ τῆς κενώσεως τῆς γαστρός, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀποφορτισμὸς ὑπὸ τοῦ Διοκλέους παρ' Ὀρειβασίῳ.

Ὅμοιον τῷ ἀποφορτίζεσθαι—ἀποφορτισμὸς εἶναι τὸ ἀποσκευάζομαι—ἀποσκευή, οἷον Ἡρῳδιαν. Ἱστορ. Δ', ιγ', 4 «κατὰ δὲ τὴν μέσην ὁδὸν ἐπειχθεὶς ὑπὸ τῆς γαστρός,[2] ἀποστῆναι» τε πάντα κελεύσας, ἀνεχώρει σὺν τῷ ὑπηρέτῃ ἀποσκευασόμενος τὰ ἐνοχλοῦντα» καὶ Στράβ. σελ. 646 (901, 30 Mein) «ἓν δ' ἐλάττωμα τῶν ἀρχιτεκτόνων

1 Τὸ * ποματίζομαι ἐσχηματίσθη ἐκ τοῦ μεταγενεστέρου πόμα. Περὶ τοῦ πῶμα—πόμα ἴδε τὰ γεγραμμένα ὑπὸ τοῦ Κόντου ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. ΙΘ', σελ. 572 κἑ.

2 Εἶπε δὲ καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς Τάτιος Ε', 7, 1 «ὑπεξέρχεται ὁ Χαρέας, πρόφασιν ποιησάμενος τὴν γαστέρα» καὶ 18, 1 «σκηψάμενος οὖν ὑπό τινος τῶν κατὰ τὴν γαστέρα ἐπείγεσθαι ἐξανίσταμαι».

οὐ μικρόν, ὅτι τὰς ὁδοὺς στορεννύντες ἀπορρύσεις οὐκ ἔδωκαν αὐταῖς, ἀλλ' ἐπιπολάζει τὰ σκύβαλα καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ὄμβροις ἐπαφιεμένων τῶν ἀποσκευῶν». Περίεργος δ' εἶναι ἡ χρῆσις τοῦ παρασκευάζεσθαι ἀντὶ τοῦ ἀποσκευάζεσθαι ἐν Βασιλειῶν Α', 24, 4 «ἦν ἐκεῖ σπήλαιον καὶ Σαοὺλ εἰσῆλθεν παρασκευάσασθαι». Φέρεται δὲ καὶ παρὰ τῷ Ἐπιφανίῳ τόμ. Γ', σελ. 160 Holl «τοῦ γὰρ Ἀρείου προελθεῖν κατὰ τὰς νύκτας ἐπειχθέντος ἐπὶ τὸ παρασκευασθῆναι, διέρχεται μέχρι τοῦ ἀφεδρῶνος», ἀνθ' οὗ ὁ ἐκδότης ἔγραψεν «ἐπὶ τό <τὰς χρείας> παρασκευασθῆναι».

Ὁ Πολυδεύκης ἐν τῷ Ὀνομαστικῷ Ε', 91 λέγει «Ἐπέσθω δὲ τούτοις καὶ τὰ εἰς ἀπόπατον, εἰς ἀποσυκεήν, εἰς εὐμάρειαν, εἰς ἄφοδον, εἰς λάσανα, εἰς κοπρῶνα. Τὸν δὲ κοπρῶνα καὶ ἰπνὸν Ἀριστοφάνης (Ἀπ. 353Κ.) καλεῖ. Τὸ δ' ἔργον ἀποπατῆσαι, ἀποσκευάσασθαι, χέσαι, ὅθεν καὶ χεσᾶς Πατροκλείδης. Καὶ τὸ ἀποσκευαζόμενον κόπρος ἀνθρώπου, σκῶρ· ἀφ' οὗ τὰς πλαγίας οὐ λέγουσιν, ἀλλὰ τοῦ σκατὸς καὶ τῷ σκατί ὧν τὴν ὀνομαστικὴν οὐκ ἐκφέρουσιν. Λέγουσι δὲ καὶ τῖλον καὶ πέλεθον καὶ σπατίλην».

Ἐκ τῶν σῳζομένων γραπτῶν μνημείων ἐν τῇ Ἀττικῇ κατὰ τοὺς δοκίμους χρόνους οὐδαμῶς φαίνεται ὅτι ὑπῆρχον ἀπόπατοι[1] τ. ἔ. ἴδιοι ἐντὸς τῆς οἰκίας τόποι πρὸς ἀποσκευὴν τῆς γαστρός, ἀλλ' ἐποιοῦντο τὸν κουφισμὸν ἐκτὸς τῆς οἰκίας. Ἐν ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις στ. 312 κἑ. ὁ Βλέπυρος ὄρθρου βαθέος ἐγερθεὶς βλέπει ἔκπληκτος κενὸν τὸν τῆς γυναικὸς τόπον καὶ μονολογῶν ἐρωτᾷ· ποῦ μετέβη; ἡ ἡμέρα πλησιάζει, ἀλλὰ δὲν φαίνεται. Ἐγὼ δὲ διατὶ κατάκειμαι, εἰ καὶ πάλαι ἐπεθύμουν νὰ κουφίσω τὸ κοιλίδιον; Ζητεῖ τὰς ἐμβάδας καὶ τὸ ἱμάτιον, ἀλλὰ μάτην, ψηλαφῶν οὐδὲν εὑρίσκει ἐν τῷ σκότει καὶ ἐπειγόμενος, διότι ἤδη τὴν θύραν συνεχῶς ὁ Κόπρειος[2] ἔκρουε, λαμβάνει τὸ ἡμιδιπλοΐδιον τῆς γυναικὸς καὶ ἡμικάκως ὑποδεῖται ταῦτα, ἤ, ὡς λέγει ὁ κωμικός, ὑφέλκεται, διότι, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ Van Leeuwen, ποὺς[3] ἂν οὐ γένοιτο ἴσος ἀνδρός τε καὶ γυναικός, ἀλλ' ἄρσην κρατεῖ. Ἐξελθὼν ἄρχεται τοῦ ἔργου συνεχίζων τὸν μονόλογον «ἀλλ' ἐν καθαρῷ ποῦ, ποῦ τις ἂν χέσας τύχοι; ἢ πανταχοῦ τοι νυκτός ἐστιν ἐν καλῷ· οὐ γάρ με νῦν χέζοντά γ' οὐδεὶς ὄψεται» καὶ ταλανίζων ἑαυτὸν «οἴμοι κακοδαίμων, ὅτι γέρων ὢν ἠγόμην γυναῖχ'! ὅσας εἴμ' ἄξιος πληγὰς λαβεῖν! οὐ γάρ ποθ' ὑγιὲς οὐδὲν ἐξελήλυθε δράσουσ'—ὅμως δ' οὖν ἔστιν ἀποπατητέον».

1 Τοὺς ἀφεδρῶνας τοὺς ἐν τοῖς Μινωικοῖς δώμασι καὶ ἐν ταῖς οἰκίαις τῆς Δήλου καὶ ἀλλαχοῦ, ἔτι δὲ τὸν ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ θόλον (Χ, 459) φροντισάντων ἀρχαιολόγων παῖδες.

2 Ἐνσωματουμένη ὑπὸ τοῦ κωμικοῦ ἡ κόπρος καλεῖται τῷ δημοτικῷ ὀνόματι «τῶν δήμων Κόπρειος» κρούων τὴν θύραν, τουτέστι τὸν πρωκτόν, οὐχὶ ἵνα εἰσέλθῃ, ἀλλ' ἐξέλθῃ. 3 Εὐριπ. Ἠλ. στ. 536.

Ἐν ᾧ κενοῖ τὸ γαστρίδιον, ἐκ τοῦ παραθύρου βλέπει αὐτὸν ὁ γείτων καὶ ἐρωτᾷ: Τί εἶναι αὐτὸ τὸ κίτρινον (ποῦ φορεῖς); μήπως ὁ Κινησίας [1] σ' ἔχ... Ὄχι, ἀπαντᾷ ὁ Βλέπυρος, ἔχω ἐξέλθει μὲ τὸ κροκωτίδιον τῆς γυναικός, διότι τὸ ἱμάτιόν μου δὲν εὕρισκον. Καὶ δὲν ἐζήτεις, λέγει ὁ γείτων, τοῦτο παρὰ τῆς γυναικός σου; Δὲν εὑρίσκεται ἐν τῇ οἰκίᾳ ἡ σύζυγός μου, ἀλλὰ κρυφίως ὡς μῦς τις ἐκ τῆς ὀπῆς ἐξέρχεται οὕτω καὶ αὕτη κρύφα ἐκ τοῦ οἴκου ἐξῆλθεν, καὶ φοβοῦμαι μήπως ἐνεργῇ τίποτε κακόν. Μεθ' ὃ ὁ γείτων διηγεῖται ὅτι καὶ αὐτὸς τὰ αὐτὰ ἔπαθεν, ὅτι δηλ. νυκτὸς ἀπῆλθεν ἡ κυρία σύζυγος μετὰ τῶν ἐμβάδων καὶ τοῦ ἱματίου του. Ἀλλὰ βλέπω, λέγει, ὅτι «σ ὺ ἱ μ ο ν ι ά ν τ ι ν α ἀ π ο π α τ ε ῖ ς» (τὰ κάμνεις σχοινὶ σχοινί, βουναλάκι βουναλάκι, σωρὸ σωρό) καὶ θὰ βραδύνῃς, διὰ τοῦτο δὲν θὰ περιμένω, ἀλλὰ θὰ βαδίσω εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὅταν λάβω τὸ ἱμάτιόν μου. Καὶ ἐγώ, ἀπαντᾷ ὁ Βλέπυρος, θὰ ἔλθω, ὅταν ἀποπατήσω.

Ὁ Στρεψιάδης ἐν ταῖς Νεφέλαις στ. 1382 δερόμενος ὑπὸ τοῦ Φειδιππίδου δισχυριζομένου ὅτι δικαίως τύπτει αὐτὸν λέγει «Καὶ πῶς δικαίως, ὦ ἀναίσχυντε, δέρεις τὸν πατέρα σου ὅστις σ' ἀνέθρεψα, ὅστις εὐθὺς ἀντελαμβανόμην ὅ,τι τραυλίζων ἔλεγες ὅ,τι τυχὸν εἰς τὸν νοῦν σου εἶχες;

> εἰ μέν γε β ρ ῦ ν [2] εἴποις', ἐγὼ γνοὺς ἂν πιεῖν ἐπέσχον·
> μ α μ μ ᾶ ν [3] δ' ἂν αἰτήσαντος, ἧκόν σοι φέρων ἂν ἄρτον·
> κ α κ κ ᾶ ν [4] δ' ἂν οὐκ ἔφθης φράσας καὶ ἐγὼ λαβὼν θύραζε
> ἐξέφερον ἂν καὶ προυσχόμην σε. Σὺ δ' ἐμὲ νῦν ἀπάγχων
> βοῶντα καὶ κεκραγόθ' ὅτι
> χεζητιῴην, οὐκ ἔτλης
> ἔξω ἐξενεγκεῖν, ὦ μιαρέ,
> θύραζέ μ', ἀλλὰ πνιγόμενος
> αὐτοῦ ἐποίησα κ α κ κ ᾶ ν

[1] Οὗτος ἐσκώπτετο ὡς εὔλυτον ἔχων τὸ κοιλίδιον.

[2] β ρ ῦ ν. Σχολ. «ἐκ μιμήσεως τῆς τῶν παίδων φωνῆς». Βεκκ. Ἀν. σ. 31, 9 «βρῦ: τὸ ὑποκόρισμα ὅ ἐστι λεγόμενον τοῖς παιδίοις σύμβολον τοῦ πιεῖν». Πρβ. τὸ δημ. μ π ρ ο ῦ.

[3] Καὶ ἡ λέξις μ α μ μ ᾶ ν εἶναι πεποιημένη. Ὀρθῶς ὁ Νικ. Δεκαβάλλας ἐν Indogerm. Forch. xxxv. σελ. 147 ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ Ἡσυχίου ἀντὶ τοῦ ποικίλως διορθουμένου «μ ά μ α τ α: ποιήματα βρώματα γράφει «μάμματα· ποίημα, τὰ βρώματα» δηλῶν διὰ τοῦ π ο ί η μ α ὅτι ἡ λέξις εἶναι π ε π ο ι η μ έ ν η.

[4] κ α κ κ ᾶ ν. Σχολ. «ἀφοδεύειν τὰ παιδία», ὡς καὶ σήμερον λέγουσι τὰ κ ά κ κ α σ ο υ ἢ τὰ κ α κ ά. Ὁ Κοραῆς ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Πλουτάρχου τόμ. Γ', σελ. ι' γράφει «Τὸ πληθυντικὸν σκατὰ ἔχει συνώνυμον εἰς ἡμᾶς ἀκόμη τὴν σήμερον κ α κ κ ά». Ἐν τῷ Φιλογέλωτι τοῦ Ἱεροκλέους καὶ Φιλαγρίου λέγεται «Ὀζόστομος τὸ τέκνον αὐτοῦ κολακεύων, μασώμενος ἐνεβρωμάτιζεν αὐτό. Τὸ δὲ ἀποστρεφόμενον ἔλεγεν· Οὐ θέλω, τατά, κ α κ κ ά» (Ἴδε Καλλιτσουνάκιν ἐν Mittel—und Neugr. Erklár. b. Eust. σελ. 69).

π. ἔ. Ἐὰν ἔλεγες μπροῦ, εὐθὺς ἐκρατοῦσα τὸ ποτῆρι 'ς τὸ στόμα σου νὰ πιῇς, ἂν ζητοῦσες μαμμᾶν, σοῦ ἔφερνα ψωμί· δὲν ἐπρόφθαινες νὰ πῇς κ α κ κ ᾶ ν καὶ ἐγὼ σ' ἔπαιρνα, σ' ἔβγαζα ἔξω καὶ σὲ βαστοῦσα νὰ τὰ κάνῃς. Σὺ τώρα μοῦ σφίγγεις τὸν λαιμὸν καὶ ἐν ᾧ κράζω καὶ ξεφωνίζω ὅτι θέλω νὰ χέ..... δὲν θέλεις νὰ μὲ βγάλῃς ἔξω, μιαρέ... καὶ δὲν βάσταξα καὶ τά καμα αὐτοῦ πέρα.

Ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις στ. 488 ἡ ἀπατῶσα γυνὴ νύμφη τριήμερος [1] ἔχουσα παρ' ἑαυτῇ καθεύδοντα τὸν ἄνδρα, ὡς ἤκουσεν ὅτι ὁ ἐραστής, ὅστις διεπαρθένευσεν αὐτὴν ἑπτέτιν οὖσαν, ἔξυεν ὡς γαλῆ τὴν θύραν, καταβαίνει λάθρᾳ· ἐρωτωμένη δ' ὑπὸ τοῦ ἀφυπνισθέντος συζύγου ποῦ μεταβαίνει ἀπαντᾷ «στρόφος μ' ἔχει τὴν γαστέρ', ὦ ἄνερ καὶ ὀδύνη· εἰς τὸν κ ο π ρ ῶ ν' οὖν ἔρχομαι».

Καὶ ὁ Θεόφραστος ἐν τοῖς Χαρακτῆρσι λέγει περὶ τοῦ ἀναισθήτου ΙΔ', 5 «καὶ πολλὰ φαγών, τῆς νυκτὸς <ἀναστὰς> ὡς ἐπὶ θᾶκον ὑπὸ κυνὸς τοῦ γείτονος δηχθῆναι».

Ἐξ ὧν ἐμνημονεύσαμεν καταφαίνεται ὅτι ἀπόπατος ἐντὸς τῆς οἰκίας, ὡς εἴπομεν, δὲν ὑπῆρχεν, ἀλλ' ἀπεπάτουν ἐκτὸς τῆς οἰκίας ἢ ἐν τῷ κ ο π ρ ῶ ν ι, τόπῳ ἐντός που τῆς αὐλῆς χρησιμεύοντι πρὸς ἀπόθεσιν ἐν γένει τῶν ἀκαθαρσιῶν. Ὁ κωμικὸς Εὔβουλος διακωμῳδῶν τοὺς Θηβαίους ἐπὶ ἀδηφαγίᾳ λέγει «Μετὰ ταῦτα Θήβας ἦλθον, οὗ τὴν νύχθ' ὅλην Τήν θ' ἡμέραν δειπνοῦσι καὶ κ ο π ρ ῶ ν' ἔχει Ἐπὶ ταῖς θύραις ἕκαστος, οὗ πλήρει βροτῷ οὐκ ἔστι μεῖζον ἀγαθὸν» (Ἀπ. II. σελ. 181 K. Πρβ. καὶ σελ. 178). Ὁ Van Leeuwen ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ἐκκλησιαζουσῶν σελ. 46 λέγει ὅτι ὁ Εὔβουλος δὲν ἔπλασε τὸ πρᾶγμα ἀλλὰ κωμικῶς ἐξηγεῖται τὴν ἀληθῆ αἰτίαν, ἣν μηνύουσι τὰ ὑπὸ τοῦ Δικαιάρχου ἱστορούμενα (Ἀπ. Γεωγρ. Μικρ. Α', 102, 12 Did.) περὶ τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν ὅτι «κηπεύματα ἔχει πλεῖστα τῶν ἐν Ἑλλάδι πόλεων». Ἐν ἄλλαις λέξεσι ὅτι ἀπεπάτουν ἐν τοῖς κήποις αὐτῶν οἱ Θηβαῖοι. Καὶ ἡ ἐξήγησις αὕτη ἄγει ἡμᾶς νὰ μὴ μεταβάλωμεν τὴν παρ' Ἡσυχίῳ γλῶσσαν, τὴν κατ' εὔφημον τρόπον εἰρημένην πρὸς δήλωσιν τοῦ κοπρῶνος «ἐς ἰ ω ν ι ά ν: ἐς κοπρῶνα», ὡς ἔπραξεν ὁ Headlam μεταβαλὼν εἰς τὸ «ἐ ς γ ω ν ί α ν: ἐς κοπρῶνα» (Ἴδε Herwerden ἐν Lex. Gr. Suppl. et Dialect. σελ. 722 ἐπιδοκιμάζοντα τὴν διόρθωσιν).

Τοὐναντίον ἐν Αἰγύπτῳ παρατηρεῖ ὁ Ἡρόδοτος ἐν βιβλ. Β', 35 «ε ὐ μ α ρ έ ῃ χ ρ έ ο ν τ α ι ἐ ν **τ ο ῖ σ ι ο ἴ κ ο ι σ ι**, ἐ σ θ ί ο υ σ ι δ ὲ ἔ ξ ω ἐ ν τ ῇ σ ι ὁ δ ο ῖ σ ι, ἐπιλέγοντες, ὡς τὰ μὲν αἰσχρά, ἀναγκαῖα δέ, ἐν

[1] Ἐν ταῖς Φαρμακευτρίαις στ. 136 ὁ Θεόκριτος τὴν δύναμιν τοῦ Ἔρωτος ὧδε ἐν ἐπῳδαῖς δηλοῖ «σὺν δὲ κακαῖς μανίαις καὶ παρθένον ἐκ θαλάμοιο καὶ νύμφαν ἐσόβησ' ἔτι δέμνια θερμὰ λιποῖσαν ἀνέρος». Πρβ. Ἀνθ. Παλ. Ε', 120.

ἀποκρύφῳ ἐστὶ ποιέειν χρεών, τὰ δὲ μὴ αἰσχρὰ ἀναφανδόν».

Ἐκ τῆς Ἀθηναίων Πολιτείας τοῦ Ἀριστοτέλους Ν΄, 1 διδασκόμεθα ὅτι μεταξὺ τῶν διοικητικῶν ἔργων τῆς βουλῆς ἦτο καὶ ἡ ἐπιμέλεια «ὅπως τῶν κοπρολόγων μηδεὶς ἐκτὸς ῑ σταδίων τοῦ τείχους καταβαλεῖ κόπρον». Πρβ. Δημοσθ. σελ. 786, 49 «Ἀριστογείτων ἀπειλῶν οὐκ ἐπαύετο, οἷς μὲν ὑμεῖς τὰ μέγιστ᾽ ἐνεχειρίζετε στρατηγοῖς, οὐδὲ τῶν κοπρώνων ἂν ἐπιστάτας ἑλέσθαι φάσκων».

Εἴπομεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὅτι ὁ ὀνοματολόγος ἐν βιβλίῳ Ε΄, 91 ἀναφέρει ὅτι «τὸν κοπρῶνα καὶ ἰπνὸν Ἀριστοφάνης (Ἀπ. 352 Κ) καλεῖ. Τὸ ὄνομα κοπρὼν ἀπαντᾷ οὐ μόνον παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει (Εἰρ. 101. Θεσμοφ. 435) ἀλλὰ καὶ παρ᾽ ἄλλοις, οἷον παρὰ τῷ Δημοσθένει σελ. 786, 49 καὶ τῷ Ἀρτεμιδώρῳ Β΄, 26 (σελ. 121, 13 Η) καὶ ἐν τοῖς τοῦ Χρυσίππου παρὰ Πλουτάρχῳ Ἠθ. σελ. 1064 D «ἐν δὲ τῷ περὶ Πολιτείας εἶπεν ὅτι ἐγγύς ἐσμεν τοῦ καὶ τοὺς κοπρῶνας ζωγραφεῖν» καὶ παρ᾽ Ἁρμενοπούλῳ σελ. 284, 10.17 Η. Λέγει καὶ ὁ Εὐστάθιος ἐν ταῖς εἰς Ὅμηρον Παρεκβολαῖς σελ. 1404,65 «ἔτι ἀπὸ τοῦ βάλλειν καὶ τῆς βολῆς, καὶ ὁ βολεών [1], Ἀττικῶς ὅ ἐστι κοπρὼν ἤτοι κοπροβολεῖον [2], οὗ κόπρος ζῴων βάλλεται ἤγουν ῥίπτεται» (Ἴδε ΘΣ λ. βολεών). Ὁ δὲ Σουΐδας γράφει «ἀπόπατον καὶ κοπρῶνα λέγουσιν, ὁ δ᾽ ἀφεδρὼν καὶ λυτρὼν βάρβαρα». Τὸ λυτρὼν παρὰ τὸ λύεσθαι τὴν κοιλίαν ἢ καὶ λυτροῦσθαί τινα. ὑπομιμνήσκει τὴν εὔφημον ἐπιγραφὴν Εἰς Σωτήρια τριῶν ἐπιγραμμάτων τοῦ σχολαστικοῦ Ἀγαθίου ἀντὶ τοῦ εἰς κοπρῶνα (Ἀνθ. Παλ. Θ΄, 642. 643. 644). Παρὰ τῷ Φαβωρίνῳ κεῖται «Ἀφεδρῶνες, σέλλαι, σελλάρια, σωτήρια, ἀναγκαῖα» καὶ ἐν Γλωσσαρίῳ «χρεῖαι, ἐν αἷς ἀποπατοῦμεν». Ὁ Ἰω. Μόσχος (Πατρ. 87, γ΄, σελ. 2897 C Mi. λέγει «Ἐν ἀφεδρῶσι τὰ τὴν δυσφημίαν ὠδινήσαντα σπλάγχνα διεσκόρπισεν· εἶτα μέλλοντος προϊέναι ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἔνυξεν αὐτὸν ἡ γαστὴρ εἰς ἀφεδρῶνας — καὶ μείναντος αὐτοῦ ὡς περὶ ὥρας δύο καὶ μὴ ἐξερχομένου, εἰσῆλθόν τινες τῶν ἔξω ἑστηκότων, ὡς ὀφείλοντες εἰπεῖν αὐτῷ, ἵνα ἐξέλθῃ· καὶ εὗρον αὐτὸν τὴν μὲν κεφαλὴν αὐτοῦ κάτω εἰς

[1] Ἴδε Χατζιδάκιν Ἐπιστημ. Ἐπετηρ. 1902 - 3, σ. 122 ἑξ.

[2] Οὕτω σιτοβολεῖον (ἐπιγρ. Μακεδ. χρόνων Κουγ. Ἑλλην. Ζ΄, σελ. 179,21) καὶ σιτοβόλιον καὶ σιτόβολον, ὡς χορτοβόλιον — χορτόβολον (Παπ.). Πρβ. τυροβόλιον καὶ δημ. τυροβόλι. Ἐλέχθη καὶ κρασοβόλιον ὑπὸ Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου Μεγ. Κατ. σελ. 220,1 «ἐλαιοφαγεῖν τε καὶ οἰνοποτεῖν ἐν κρασοβολίοις οὐ δύο καὶ τρισίν, ἀλλὰ καὶ πρός». Πρβ. καὶ Τυπικὰ Δημητρ. σελ. 821 (1895) «ὁ καθεὶς μοναχὸς — ὀφείλει ἔχειν ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὸ ἑαυτοῦ κρασοβόλιον χωροῦν τὸ καθ᾽ ἓν κεραστικὰ τρία». Ἐν τῇ χυδαίᾳ λαλιᾷ λέγεται καὶ σκατοβολειό καὶ χεζοβολειό.

τοὺς σωλῆνας τῶν χρειῶν καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἄνω ἔχοντα» καὶ σελ. 3104, Α «καὶ θέλων ὁ γέρων μὴ καταισχῦναι αὐτὸν μηδὲ ἐλέγξαι ἐποίησεν αὐτὸν ὡς ὅτι ἐνοχλεῖ αὐτὸν ἡ γαστὴρ αὐτοῦ, καὶ ἀπελθὼν ἔμεινεν ὡς εἰς τὰ ἀναγκαῖα ἱκανὴν ὥραν». Πρβ. Ἰω. Κλίμ. 88, 901 Mi. Καὶ σήμερον ὁ ἀπόπατος λέγεται ἀναγκαῖος καὶ χρεία. Ἔτι λέγεται χαλές, κενέφι. Ἐκ τοῦ ἀφοδεύω ἐσχηματίσθη καὶ τὸ ὄνομα ἀφοδευτήριον (Σχολ. Ἀριστοφ. Πλ. 1184). Ἐν τοῖς Λεξικοῖς μνημονεύεται ἐκ Γλωσσαρίου ἡ λέξις κοπροδοχεῖον, οὗ ἡμεῖς ἔχομεν μαρτύρια ἐκ τοῦ Ἁρμενοπούλου σελ. 282, 78 «τὸν κοπροδοχεῖον βουλόμενον ἢ λίμνην κατασκευάσαι ἐκ νέου ἐν τοῖς ἑαυτοῦ, εἰ μὲν οἰκοδομητὸς εἴη ὁ τοῦ κοπροδοχείου τοῖχος ὁ προσεγγίζων τῷ γείτονι, χρὴ ἀφίστασθαι τοῦ τοῦ γείτονος τοίχου πήχεις τρεῖς καὶ οὕτως οἰκοδομεῖν τὸν τοῖχον —πλακοῦν δὲ ἢ χαλκοῦν τὸ τοῦ κοπροδοχείου ἢ τῆς λίμνης τέλμα— εἰ δὲ ὀρυκτὸς εἴη ὁ τοῦ κοπροδοχείου ἢ τῆς λίμνης τόπος, τοίχου μὴ γενομένου, τηνικαῦτα χρὴ ἀφιστᾶν αὐτὸν τοῦ τοῦ γείτονος τοίχου τὴν τοῦ κοπρῶνος πλευρὰν τὴν πρὸς τῷ γείτονι πήχεις ἓξ καὶ δίμοιρον» καὶ σελ. 288, 85. Τοῦ κοπροδοχείου ἐποιήσατο χρῆσιν καὶ ὁ Κοραῆς ἐν ταῖς Ἐπιστολαῖς τόμ. Γ΄, σελ. 728 «νὰ σὲ καταστήσῃ κριτὴν αὐτεξούσιον ποῖα —νὰ δέχεσαι καὶ ποῖα ν᾽ ἀποβάλλῃς καὶ νὰ πέμπῃς ὄχι εἰς Κόρακας, ἀλλ᾽ εἰς κοράκων χειρότερον, τὸ κοπροδοχεῖον τῆς Καλλιόπης».

Φαίνεται δ᾽ ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἐν τῷ οἴκῳ ἐποιοῦντο χρῆσιν καὶ ἀγγείων, ἐν οἷς ἀπεπάτουν ἢ ἐνεούρουν. Ὁ Πολυδεύκης ἐν βιβλίῳ Ι΄, 44 ποιούμενος λόγον περὶ τῶν τοῖς δεσπόταις ἀναγκαίων σκευῶν ἐν τῷ κοιτῶνι ἢ προκοιτῶνι γράφει «τῷ μὲν ἀνδρὶ καὶ λάσανα ἀναγκαῖα καὶ ἀμίς, ἣν Σοφοκλῆς ἐν Πανδώρᾳ (Ἀπ. 444) ἐνουρήθραν καλεῖ καὶ Αἰσχύλος οὐράνην. Ὅτι δὲ οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου ἀποπάτου τὰ λάσανα ὀνομαστέον ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ τιθεμένου καὶ ἀναιρουμένου μαρτυροῦσιν Ἀριστοφάνης μὲν ἐν Προάγωνι εἰπὼν (Ἀπ. 462)

οἴμοι τάλας, τί μου στρέφει τὴν γαστέρα;
βάλ᾽ ἐς κόρακας· πόθεν ἂν λάσανα γένοιτό μοι;

Εἰ δὲ τοῦτο ἀμφίβολον, ἀλλὰ Φερεκράτης ἐν τοῖς Κραπατάλλοις (Ι. 169,88 Κ)

πρὸς τῇ κεφαλῇ μου λάσανα καταθεὶς πέρδεται.

Καὶ δίφρον δ᾽ ἂν εἴποις τὰ λάσανα εὐφημότερον, καὶ διφρίσκον. Τῇ δὲ γυναικὶ σκάφιον, ὡς ἐν Αὐτολύκῳ Εὔπολις (Ι. σελ. 269, 46)

τί δῆτ᾽ ἄν, εἰ μὴ τὸ σκάφιον αὐτῇ παρῆν;

Ἄμφω δὲ παράλληλα ἐν Πολυΐδῳ Ἀριστοφάνης

σκάφιον Ξένυλλ᾽ ᾔτησεν· οὐ γὰρ ἦν ἀμίς.

Σημειωτέον δ᾽ ὅτι οὐράνη, κάκοσμος οὐράνη ἐκλήθη ἡ ἀμὶς οὐ μόνον ὑπὸ τοῦ Αἰσχύλου (Ἀπ. 180, 2 Ν) ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ Σοφο-

κλέους (Ἀπ. 140, 2 N), ὅπερ ὁ Cobet ἐν τοῖς ψυχροῖς καταλέγει ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1877, σελ. 235 «ὡς ὑπερβάλλον τὴν οἰκείαν ἀπαγγελίαν» κατὰ τὸν Θεόφραστον παρὰ Δημητρίῳ περὶ Ἑρμην. § 114, ἢ κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Δημητρίου «τὸ γὰρ πρᾶγμα μικρὸν ὂν οὐ δέχεται ὄγκον τοσοῦτον λέξεως».

Τὸ λάσανον ἢ λάσανα ἐπὶ ἀκινήτου ἀποπάτου φέρεται παρὰ τῷ Ἀρτεμιδώρῳ Β', 26 (σελ. 121, 13 Η) «ἀποπατεῖν δ' ἐν κοπρῶνι καθήνον ἢ ἐπὶ λασάνου στερεοῦ καὶ πολλὰ ἀποκρίνειν σκύβαλα ἀγαθὸν πᾶσιν». Λέγει δὲ καὶ ὁ Μοῖρις σελ. 251 «Λάσανον καὶ τοὺς χυτρόποδας καὶ τοὺς δίφρους, ὡς Εὔπολις Πόλεσιν· Ἐμοὶ γὰρ οὐκ ἔστ' οὐδὲ λάσανον (Nab. λάσαν') ὅπου χέσω». Παρὰ δὲ τῷ Ἡσυχίῳ κεῖται «λάσανα —διὰ τοῦτο καὶ τὸ βάραθρα (γρ. βάθρα[1]) τοὺς ἀφοδευτηρίους δίφρους», οἵτινες ἀφοδευτήριοι δίφροι λέγονται καὶ ἀφοδευτικοί.

Ἐν παρόδῳ δ' ἀναφέρομεν καὶ τὸ πρὸς δύσκωφον γραῖαν ἐπίγραμμα ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ ΙΑ', 74, ἥτις «εἴ τις ᾔτει αὐτὴν τυροὺς ἔφερε πυρούς, εἰ δέ τις τὴν κεφαλὴν πονῶν ᾔτει πήγανον ἐκόμιζε τήγανον, εἰ δ' ὄξος τόξον, καὶ τἀνάπαλιν εἴ τις ᾔτει τόξον ἔφερεν ὄξος καὶ ἔτι χεῖρον:

> Ἣν ὀπὸν αἰτήσω, λοπὸν εἰσφέρει· ἄν, λάχανόν μοι
> εἴπω δός πεινῶν, εὐθὺ φέρει λάσανον.

Ἐκ τοῦ λάσανον καὶ τοῦ φέρω παρήχθη καὶ τὸ λασανοφόρος, ὅπερ ἀπαντᾷ παρὰ τῷ Ψευδοπλουτάρχῳ ἐν Ἀποφθέγμασι βασιλέων (Ἠθ. σελ. 182 C) «Ἑρμοδότου δὲ αὐτὸν (τὸν Ἀντίγονον) ἐν τοῖς ποιήμασιν Ἡλίου παῖδα γράψαντος 'οὐ ταὐτά μοι' ἔφη 'σύνοιδεν ὁ λασανοφόρος».. Πρβ. Ὁράτ. Σατ Ι. VI, 109.

Εἴδομεν ὅτι τὴν ἁμίδα ὁ Σοφοκλῆς ἐν Πανδώρᾳ ἐνουρήθραν ἐκάλεσεν. Ἐκ τοῦ οὐρεῖν ἐσχηματίσθησαν καὶ τὰ ἐπίθετα οὐρηρός, οὔρειος καὶ τὸ οὐσιαστικὸν οὐρητρίς, οἷον Σχολ. Ἀριστοφ. σελ. 153, 10 «ἀμὶς μέν: Οὐρητρίς, οὐρηρὸν ἀγγεῖον» καὶ σελ. 292, 36 «ἀ-

[1] Οὕτως ἐγρ. ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1928, σελ 314. Ὡς δ' ἐνταῦθα τὸ βάραθρον συνεχύθη πρὸς τὸ βάθρον, οὕτω καὶ παρὰ τῷ Φωτίῳ ἐγράφη ὑπὸ ἀμαθῶν βιβλιογράφων «ξύλον πρῶτον: τὸ πρῶτον βάραθρον» ἀντὶ τοῦ βάθρον (Ἴδε Cobet ἐν Var. Lect. σελ. 122). Ἀλλαχοῦ δὲ τὸ βόθρος καὶ βάραθρον συνεχύθησαν, καὶ οὕτως ὁ Θαλῆς ἀστρονομῶν ἐνέπεσεν οὐχὶ εἰς βόθρον ἀλλ' εἰς βάραθρον (Ἴδε Cobet. ἐν Mnemos. 1874, σελ. 275). Φέρεται καὶ παρὰ τῷ Τατιανῷ ΚΕ' «κεχηνότες δὲ εἰς τὸν οὐρανὸν κατὰ βαράθρων πίπτετε», ἀνθ' οὗ ἡμεῖς γράφομεν βόθρων.

μίδα διὰ τὴν οὐρητρίδα, τὸ οὐρηρὸν ἀγγεῖον».[1] Σύνθετον δ' ἐκ τοῦ οὐρεῖν καὶ τοῦ δέχομαι φέρεται ἐν Γλωσσαρίῳ τὸ οὐροδοχεῖον[2] καὶ τὸ οὐροδόκη παρὰ Κλήμεντι τῷ Ἀλεξανδρεῖ. Παιδαγ. Β', σ. 162 «χλεύη δὲ καὶ γέλως πλατὺς οὐροδόχας (Cob. οὐροδόκας) ἀργυρᾶς καὶ ἀμίδας ὑελᾶς ἐπιφέρεσθαι τοὺς ἄνδρας». Ὁ δὲ Φώτιος γράφει ἐν τῷ Λεξικῷ τόμ. Β', σελ. 30 Nab. «οὐροδόκην: τὴν ἀμίδα Ξενοφῶν· οὔρειον δὲ βῖκον, Ἀντισθένης». Ἀλλ' ὁ Ξενοφῶν οὐδαμοῦ τῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων ἐχρήσατο τῇ οὐροδόκῃ, ὡς παρετηρήθη ὑπὸ τοῦ Cobet πολλαχοῦ (Mnem. 1857, σελ. 304, Nov. Lect. σελ. 397, Mnem. 1875, σελ. 68). Ἐν τῇ Κύρου Παιδείᾳ Η', η', 10 φεύγων νὰ ὀνομάσῃ τὰ οὐρηρὰ ἀγγεῖα τῷ συνήθει ὀνόματι ἀμίδας πάνυ σεμνῶς ὠνόμασεν αὐτὰς προχοΐδας «ἦν δ' αὐτοῖς νόμιμον μηδὲ προχοΐδας εἰσφέρεσθαι εἰς τὰ συμπόσια, δῆλον ὅτι νομίζοντες τὸ μὴ ὑπερπίνειν ἧττον ἂν καὶ σώματα καὶ γνώμας σφάλλειν», ὅπερ προχοΐδας παρεξεδέξατο ὁ Ἀθήναιος σελ. 496, C ἀντὶ τοῦ κύλικας «Ξενοφῶν δ' ἐν ὀγδόῳ Παιδείας προχοΐδας τινὰς λέγει κύλικας», ὅπου ὁ συγγραφεὺς τῆς ἐπιτομῆς παραλείπει τὸ ἑρμήνευμα κύλικας.

Τὸ σύνηθες ὄνομα ἀμίς (ἀττικῶς ἁμ[3]ίς) ἀπαντᾷ παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει (Σφ. 807. 935. Θ. 633. Βατρ. 544) καὶ τοῖς κωμικοῖς, Ἐπικράτει παρ' Ἀθην. σελ. 262 D, Διφίλῳ, σελ. 291 F καὶ ἄλλοις. Περὶ τοῦ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως ὁ Στράβων σελ. 398 λέγει «τὰς δ' εἰκόνας αὐτοῦ πλείους ἢ τριακοσίας κατέσπασαν οἱ ἐπαναστάντες καὶ κατεχώνευσαν, ἔνιοι δὲ προστιθέασιν ὅτι καὶ εἰς ἀμίδας». Γράφει δὲ καὶ Διογένης ὁ Λαέρτιος Ε', 77 «κατασπάσαντες αὐτοῦ τὰς εἰκόνας καὶ τὰς μὲν ἀποδόμενοι, τὰς δὲ βυθίσαντες, τὰς δὲ κατακόψαντες εἰς ἀμίδας». Πρβ. Δι'. Χρυσόστ. ΛΖ', 41 «οἶδα δὲ καὶ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως πεντακοσίους ἀνδριάντας καὶ χιλίους ὑπὸ Ἀθηναίων μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καθῃρημένους. Ἐτόλμησαν δὲ καὶ Φιλίππου τοῦ βασιλέως ἀμίδας κατασκεδάσαι. Ἀθηναῖοι μὲν οὖν τῆς εἰκόνος οὖρον κατέχεον, ἐκεῖνος δὲ τῆς πόλεως αἷμα καὶ τέφραν καὶ κονίαν». Περὶ δὲ τοῦ Θεμιστοκλέους ὁ Αἰλιανὸς Ποικ. Ἱστορ. ΙΓ', 40 διηγεῖται Ὅτι ἠτίμασαν αὐτόν ποτε Ἀθηναῖοι, εἶτα ἐπὶ τὴν ἀρχὴν αὖθις παρε-

[1] Ὁμοίως ἐλέχθη σιτηρόν ἀγγεῖον, οἰνηρόν, μυρηρόν, κτλ. Ἴδε Cobet ἐν Nov. Lect. σελ. 174, Blaydes ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Πλούτου σελ. 305 καὶ Mayser ἐν Grammat. der Criech Pap. σελ. 449.

[2] Καὶ ἀναλελυμένως οὔρων δοχεῖον παρ' Εὐσταθίῳ Μικρ. Ἔργ. σελ. 296, 56 Τ. Ἴδε τὸ χωρίον σελ. 66.

[3] Οὕτως οἱ Ἀττικοὶ ἐδάσυνον τὸ ἀθρόος—ἁθροίζω, ἀνύτω—αὑαίνω—ἀφαυαίνω, εὕω—ἀφεύω, ἡθμός, εἰλικρινής—εἱληθερής. Εὑρέθη καὶ ἡλίθιον (=μάταιον) ἐν ἐπιγραφῇ ἐπὶ δίσκου ἀρχαιοτάτῃ (Ἀθην. ΚΑ', σελ. 312).

κάλουν· ὁ δὲ «οὐκ ἐπαινῶ τοὺς τοιούτους ἄνδρας, οἵτινες τὴν αὐτὴν ἀμίδα καὶ οἰνοχόην ἔχουσι». Ἐλέχθη καὶ ὑπὸ τοῦ Μανασσῆ Χρον. 2093 «ἀμὶς καὶ ποτιστήριον ἐκ τῆς αὐτῆς ὑέλου, Ποδονιπτὴρ καὶ κύπελλον ἐκ τῶν αὐτῶν χωμάτων». Σέξτος δ' ὁ Ἐμπειρικός λόγον ποιούμενος περὶ τῆς φιλολόγου συνηθείας καὶ τῆς βιοτικῆς γράφει πρὸς Μαθημ. Α', 40 «ἔσται δὲ καὶ βιοτική τις ἀφελὴς συνήθεια τῶν ἰδιωτῶν κατὰ πόλεις καὶ ἔθνη διαφέρουσα. Ὅθεν ἐν φιλοσοφίᾳ μὲν τῇ τῶν φιλοσόφων στοιχήσομεν, ἐν ἰατρικῇ δὲ τῇ ἰατρικωτέρᾳ, ἐν δὲ τῷ βίῳ τῇ συνηθεστέρᾳ καὶ ἀπερίττῳ καὶ ἐπιχωριαζούσῃ. Παρὸ καὶ διχῶς τοῦ αὐτοῦ πράγματος λεγομένου, πειρασόμεθα πρὸς τὰ παρόντα ἁρμοζόμενοι πρόσωπα τὸ μὴ γελώμενον προφέρεσθαι, ὁποῖόν ποτ' ἂν ᾖ κατὰ τὴν φύσιν. Οἷον τὸ αὐτὸ ἀρτοφόριον καὶ πανάριον λέγεται καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ **σταμνίον** καὶ **ἀμίδιον** καὶ ἴγδις καὶ θυεία, ἀλλὰ στοχαζόμενοι τοῦ καλῶς ἔχοντος καὶ σαφῶς καὶ τοῦ μὴ γελᾶσθαι ὑπὸ τῶν διακονούντων ἡμῖν παιδαρίων καὶ ἰδιωτῶν πανάριον ἐροῦμεν, εἰ καὶ βάρβαρόν ἐστιν, ἀλλ' οὐκ ἀρτοφόριον, καὶ **σταμνίον**, ἀλλ' οὐκ **ἀμίδα**, καὶ θυείαν μᾶλλον ἢ ἴγδιν καὶ πάλιν ἐν διαλέξει ἀποβλέποντες πρὸς τοὺς παρόντας τὰς μὲν ἰδιωτικὰς λέξεις παραπέμψομεν, τὴν δ' ἀστειοτέραν καὶ φιλόλογον συνήθειαν μεταδιώξομεν· ὡς γὰρ ἡ φιλόλογος γελᾶται παρὰ τοῖς ἰδιώτοις, οὕτως ἡ ἰδιωτικὴ παρὰ τοῖς φιλολόγοις».

Ἐκ τοῦ σκώρ [1] δὲ καὶ τοῦ ἀμὶς ἐπλάσθη καὶ τὸ σύνθετον ὄνομα σκωραμίς, δηλοῦν ὅ,τι καὶ τὸ λάσανον.

Ἐν τῇ δημώδει λαλιᾷ τὸ οὐροδοχεῖον κατ' ἐξοχὴν λέγεται ἀγγειὸ (Ἴδε Κοραῆν Πλουτ. Μέρ. Γ', σελ. 8), ἔτι πιδέξιο (Κορ. Πλουτ. Μέρ. Β', σελ. 498), κανάτι—κατουροκάνατο, καθοῖκι, περὶ οὗ γράφει ὁ Ξανθουδίδης ἐν τῷ εἰς Χατζιδάκιν Ἀφιερώματι σελ. 78. Ὁ δ' ἀφελὴς τῆς Μυκόνου λαὸς καλεῖ τοῦτο μουνοθῶρι, οὐδὲν τὸ ἄσεμνον αἰσθανόμενος. Οὕτως ἐν Μπρουσῷ μπροστομοῦνι καλοῦσι τὴν ποδεάν, καὶ ἀλλαχοῦ ἀρχιδομάντρι τὸ σώβρακο.

Ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴδομεν σελ. 196 ὅτι παρὰ τῷ Πολυδεύκει τὸ ἀποσκευαζόμενον καλεῖται κόπρος ἀνθρώπου καὶ σκώρ, οἷον Ἀριστοφ. Βατρ. στ. 146 «βόρβορον πολὺν καὶ σκῶρ ἀείνων». Ἐκ τοῦ σκὼρ δὲ οὗ ἡ γενικὴ εἶναι σκατὸς παρήχθη τὸ ῥῆμα σκατόω ἀπαντῶν ἐν συνθέσει μετὰ τῆς προθέσεως κατὰ *κατασκατόω παρ' Εὐσταθίῳ Μικρ. Ἔργ. σελ. 350, 88 T (Ἴδε καὶ Κουμανούδη Σ.Α.Λ.) καὶ τῆς διὰ διασκατοῦσθαι. Ἀπαντᾷ δὲ παρὰ τῷ Πτωχοπροδρόμῳ καὶ τὸ ῥηματικὸν ἐπίθετον σκατωτός, σκατωτὴ λαπάρα (Α', 360), τὸ ἐπίθετον σύσκατος παρὰ τῷ αὐτῷ (Δ', 251) καὶ τὸ σύνθετον σκατοφάγος, ἀπαντῶν παρ' Ἀριστοφάνει Πλούτ. στ. 706, ἐξ οὗ τὸ ῥῆμα σκατοφαγεῖν. Ἐν δὲ Carm. Med. Aev. Wagner σελ. 162, 612 φέρεται καὶ τὸ σύνθετον φλυαροσκατολόγος καὶ σελ. 185, 215 τὸ μυξοσκατοφάγος.

[1] Ὑπάρχει καὶ παράδοσις, καθ' ἣν σκῶρ ἐλέγετο [illegible] περισπωμένως.

Ἐλέχθη δὲ οὐ μόνον ἡ κόπρος κατὰ θηλυκὸν γένος ἀλλὰ καὶ τὰ κόπρη ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ ἐξ ὀνομαστικῆς τὸ κόπρος παρὰ Ἀχμὲτ Ὀνειρ. σελ. 219, 24 Dr. Ἐκ τοῦ κόπρος φέρονται πάμπολλα παράγωγα ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ, οἷον κόπριον, κοπρίδιον, κοπρία, κόπρανον, κοπρών—κοπρεών, κοπρηρός, κοπρώδης, κοπριώδης, διάκοπρος, κοπρεύω, κοπρίζω—ἐκκοπρίζω, κοπρόω—ἐκκοπρόω, ἐκκόπρωσις—ἐκκοπρωτικός,* κατακοπρόω· ἔτι κεῖται παρὰ Δίωνι τῷ Κασσίῳ Ν, 28 καὶ ΟΓ', 6 τὸ κοπρίας ἐπὶ τῶν παρασίτων. Φέρεται δὲ παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Ο, 639) καὶ τὸ κύριον ὄνομα Κοπρεύς, περὶ οὗ γράφει ὁ Εὐστάθιος «Κοπρεὺς ἱστορίαν ἴσως ἔχει τινὰ αἰτίαν τῆς κλήσεως· ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν εἴη εὐπρεπὲς ὄνομα· καὶ ὅτι δόξοι ἂν γῆς ἐπιμελητὴς εἶναι, ἣν καθ' Ὅμηρον εἰπεῖν κοπρίσσουσιν ἄνθρωποι· καὶ ὅτι Κοπρῆος φίλον υἱὸν ἐρεῖ ἄν τις ἀστείως ποτὲ καὶ μύκητα ἤγουν ἀμανίτην, ὃν χρηστὸν φαγεῖν φύει κόπρος». Ἐν ἐπιγράμματι δὲ μεταγενεστέρῳ ἐκ λίθου 313, 8 Kaib. φέρεται καὶ τὸ Κοπρία, ὄνομα δμωῆς.

> Οὔνομα μὲν Μακέταις ἐπιχώριον· οὕνεκα μεμφθῇ [1]
> μηδὲ ἐνί. Κοπρίαν μ' ὠνόμασαν γενέται
> οὐ γὰρ ἄτειμος ἔην παρὰ δεσπόταις, ἀλλά μ' ἔθρεψαν
> αὐτοί, καὶ κοῖτον χερσὶν ἐμαῖς κομιεῖν
> δῶσαν τιμήεντα· ταχὺς δέ με παρθένον οὖσαν
> δαίμων ἐς Ἀΐδην πέμψεν ἀμειλιχίως.

Καὶ σύνθετα δ' οὐκ ὀλίγα ἀπαντῶσιν, οἷον κοπροβολεῖον, κοπροθέσιον, κοπροδοχεῖον, κοπροδόχος, κοπροθήκη, κοπρώνης,*κοπρορύκτης, κοπροξύστης, κοπροφόρος [2]—κοπροφορά, κοπροφορῶ, κοπρολόγος—κοπρο-

[1] Τοῦ ἐμέμφθην παθητικῶς μνημονεύονται μαρτύρια ἐν τοῖς Λεξικοῖς καὶ ὑπὸ τῶν νεωτέρων γραμματικῶν ἐκ τοῦ Πλουτάρχου Ἀγ. ΚΑ', καὶ τοῦ Στουδίτου, τοῦ δὲ μέλλοντος ἐκ τῶν τοῦ Μενάνδρου καὶ τοῦ Φιλιστίωνος γνωμῶν Δ', 337, 14 Mein. Πρβ. καὶ Νεαρ. τ. Α', 82, 3 L. Εὐστ. σ. 159, 40. Λάσκαρ. Ἐπιστ. 31, 6 καὶ 44, 55 καὶ 121, 36 καὶ 131, 26 καὶ Σχολ. Αἰσχ. Πέρσ. 692 (σελ. 479, 10 κἑ.). Ὁ δ' ἐνεστὼς παθητικῶς ἀπαντᾷ παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ Ϛ', 47.

[2] Περὶ τοῦ Ζεὺς ὁ κοπροφόρος θεὸς καὶ κοπροσύνοδος ἴδε Πεζόπουλον ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. ΚΓ', σελ. 111 κ.έ.

λογέω, κοπραγωγός—κοπραγωγέω, κοπρηγός—κοπρηγέω, κοπροφάγος—κοπροφαγῶ, κοπρόφυρτος—κοπροπηλόφυρτος, κοπροπαραγέμιστος, κοπρογένητος, κοπρογενής, κοπρόνους, κοπρογράφος, κοπριήμετος, κοπριοσύλλεκτος.

Ἐν τοῖς τοῦ Πολυδεύκους μνημονεύονται καὶ τὸ τῖλος, πέλεθος καὶ σπατίλη, περὶ ὧν γίνεται λόγος κατωτέρω. Παρὰ ταῦτα λέγεται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ καὶ τὸ μίνθος, ἐξ οὗ τὸ ῥῆμα μινθόω—ῶ, μινθόομαι—οῦμαι, οἷον παρὰ τῷ Δαμοξένῳ (Ἀθην. σελ. 102 Β') «διόπερ μάγειρον ὅταν ἴδῃς ἀγράμματον Μὴ Δημόκριτόν τε πάντα διανεγνωκότα, μᾶλλον δὲ κατέχοντα—καὶ τὸν Ἐπικούρου κανόνα, μινθώσας ἄφες» καὶ τῷ Ἀρχεστράτῳ (Ἀθην. σελ. 285 Β) «τὴν ἀφύην μίνθου πᾶσαν πλὴν τὴν ἐν Ἀθήναις», ἀνθ' ὧν ὁ κωμικὸς ἠδύνατο νὰ εἴπῃ καὶ προσπέρδου, ἡ νῦν συνήθεια χέσ' την, ὁ δ' εὐγενὴς Ἀθηναῖος ἔα, ἔασον χαίρειν. Φέρεται δὲ παρὰ τῷ Ἡρῳδιανῷ τ. Α', σελ. 246, 12, (Ἀρκαδ. σελ. 94,13) «τὸ δὲ πλινθοβάψ καὶ πελεθοβάψ ὀξύνεται», ἀνθ' οὗ ὀξυνούστατα ὁ Nauck ἐν Mél-Créco-Rom. τόμ. ς', σ, 159 ἔγραψε μινθοβάψ. Ἐξεμάττοντο δὲ τὸν πρωκτὸν οἱ ἀρχαῖοι οὐχὶ χαρτιδίοις ἀλλὰ λιθιδίοις. Ἐν τῷ Πλούτῳ τοῦ Ἀριστοφάνους στ. 816 μακαρίζων ἑαυτὸν ὁ Καρίων ὅτι ἐν πάσῃ τρυφῇ καὶ ἀφθονίᾳ ζῇ μεταξὺ ἄλλων λέγει «στατῆρσι δ' οἱ θεράποντες ἀρτιάζομεν χρυσοῖς, ἀποψώμεθα[1] δ' οὐ λίθοις ἔτι ἀλλὰ σκορόδοισιν ὑπὸ τρυφῆς ἑκάστοτε», τ. ἔ. «καὶ οἱ δοῦλοι παίζομεν μονὰ ζυγὰ ὄχι μὲ στραγάλια, ἀλλὰ μὲ χρυσᾶ νομίσματα, καὶ σφογγίζομεν τὸν πισινό μας ὄχι πλέον μὲ πέτρες ἀλλὰ μὲ σκόρδα». Ὁ Μάχων παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 578 Ε ποιεῖ τὴν Γνάθαιναν καὶ τὴν Μανίαν λογοπαικτούσας, ὧν ἡ μὲν Γνάθαινα εἶχε κοιλίαν προπετεστέραν, ἡ δὲ Μανία ἐλιθία (=εἶχε λιθίασιν).

> Ἐδόκει δὲ λιθιᾶν, ὥς ἔοιχ', ἡ Μανία·
> Γνάθαινα δ' εἰς τὰ στρώμαθ' ὅτι προΐετο,
> ἐνουθετήθη τοῦτό πως ὑπὸ Διφίλου.
> Μετὰ ταῦτα δ' ἡ Γνάθαινα πρὸς τὴν Μανίαν
> ἐλοιδορεῖτο καὶ λέγει 'τί τοῦτο, παῖ,
> εἰ καὶ λίθον εἶχες;' ὑπολαβοῦσ' ἡ Μανία
> 'ἔδωκ' ἄν, ἵν' εἶχες, φήσ', ἀποψᾶσθαι, τάλαν'.

Ἐν σελ. 584 C τὸ αὐτὸ λογοπαίγνιον λαμβάνει χώραν οὐχὶ μεταξὺ Γναθαίνης καὶ Μανίας ἀλλὰ μεταξὺ Φρύνης καὶ Γναθαίνης «Φρύνης δὲ

[1] Σχολ. «ἀπομασσόμεθα, καθαίρομεν τὴν πυγὴν—τοὺς πρωκτοὺς σπογγιζόμεθα».

πικρότερον εἰπούσης αὐτῇ «εἰ δὲ λίθον, ἔφη, εἶχες', 'ἀποψήσασθαι ἄν σοι ἔδωκα'. Ἐτύγχανεν δὲ ἡ μὲν αἰτίαν ἔχουσα λιθιᾶν, ἡ δὲ κοιλίαν προπετεστέραν ἔχειν». Πρβ. καὶ Παλατ. Ἀνθ. ΙΑ', 2.

Ἐν τῇ Εἰρήνῃ τοῦ Ἀριστοφάνους στ. 1228 λαβὼν παρὰ τοῦ Ὁπλοκαπήλου τὸν θώρακα καὶ καθίσας ἐπ' αὐτοῦ λέγει «ἐναποπατεῖν γάρ ἐστ' ἐπιτήδειος πάνυ ᾡδί, παραθέντι τρεῖς λίθους» τ. ἔ. «πολὺ κατάλληλος εἶναι διὰ νὰ τὰ κάμῃ κανένας αὐτοῦ, καὶ ἐδῶ πλησίον τοῦ θώρακος ἂς τοποθετήσω τρία λιθάρια». Τῷ δὲ σχολιαστῇ ὀφείλομεν χάριτας ὅτι ἔσωσε τὴν ἑξῆς παροιμιώδη ῥῆσιν.

> τρεῖς εἰσιν ἱκανοὶ πρωκτὸν ἐκμάξαι λίθοι
> ἂν ὦσι τραχεῖς· ἂν δὲ λεῖοι τέτταρες.

Καθηγητὴς δὲ τοῦ Πανεπιστημίου, οὗ πολλάκις ἡμερήσιον φύλλον καθήπτετο, ἐπαρῴδησεν τοῦτο ἐν ἔτει 1875, ἐν περιοδικῷ, ὧδε «Ἓν τ..... φύλλον ἐστὶν ἱκανὸν πρωκτοὺς ἐκμάξαι τρεῖς, ἂν ᾖ ὑγρόν· ἂν δὲ ξηρόν, τέτταρας».

Ἐπειδὴ δ' ὁ λόγος περὶ ἐκμάξεως ἀκαθαρσιῶν γνωστὸν ποιοῦμεν ὅτι τὰ ὀθόνια ἢ τὰ ἐκμαγεῖα, δι' ὧν ἐξεμάσσοντο αἱ γυναῖκες τὸ καταμήνιον αἷμα ὑπὸ τῶν Ἀλεξανδρέων ἐκαλοῦντο φυλακεῖα, ὡς λέγει ὁ Δαμάσκιος ἐν Βίῳ Ἰσιδώρου § 52 (σελ. 124 Did.) «φυλακεῖα οἱ Ἀλεξανδρεῖς ἐκάλουν τὰ ἐκμαγεῖα τῶν γυναικείων μολυσμῶν[1]». Περὶ τῶν διαφόρων ὀνομάτων, δι' ὧν δηλοῦται ἡ ἔμμηνος ῥοὴ τῶν γυναικῶν ἔγραψεν ὁ Κόντος ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. Ϛ', σελ. 333 κέ. Καλεῖται δ' αὕτη καταμήνια, καταμηνίων ἔκκρισις, καταμηνιῶδες περίττωμα, καταμηνίων κάθαρσις, ἐπιμήνια, καὶ ἐμμήνια ἢ ἔμμηνα, ἐπιμήνιος κάθαρσις—ἐπιμήνιοι καθάρσεις καὶ ἁπλῶς ἐπιμήνιον, ἔμμηνος κάθαρσις—ἔμμηνοι καθάρσεις, κάθαρσις ἐπιμηνίων, ἐμμήνων κάθαρσις, μηνιαῖα, μηνιαία κάθαρσις, αἱ συνήθειαι, τὰ κατ' ἐθισμὸν τῶν γυναικῶν, τὰ γυναικεῖα, ἄφεδρος, ἀφεδρεία, ἀποκάθισις, τὰ ὡραῖα, ἡ κατὰ φύσιν κάθαρσις. Ἐν δὲ τοῖς Γεωπονικοῖς σελ. 461, 19 Teubn. φέρεται καὶ «φυλάττεσθαι δέ, μὴ τὸ οὖρον ἐκ γυναικὸς ᾖ ἐν τοῖς κατὰ φύσιν οὔσης». Οὐ μόνον δ' ἡ ἐν τοῖς κατὰ φύσιν οὖσα ἐλέχθη ἀλλὰ καὶ ἐν ἀφέδρῳ οὖσα καὶ ἀποκαθημένη καὶ ἁπλῶς ἔμμηνος ἡ γυνή, ἡ ἔχουσα τὰ καταμήνια. Ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ

[1] Τοῦτο κοινῶς λέγεται μουνοπάννι καὶ ἁπλῶς παννὶ—παννιά. Πρβ. κεροπάννι (Κύπρῳ), περδικοπάννι (Χίῳ) καὶ περδικόπαννο, ὡς κωλόπαννο (καὶ κωλοσφό(υ)γγι) σταχτόπαννο, σφουγγαρόπαννο, ἀραχνόπαννο.

σῴζεται ἡ λέξις καταμήνια καὶ ἑνικῶς καταμῆνι. Λέγεται καὶ τάξι, εἶναι 'ς τὴν τάξι της. Κατέστη δὲ σύνηθες καὶ τὸ ὄνομα περίοδος, οἷον «τοῦτο(ν) τὸ(ν) μῆνα δὲν εἶδε τὴν περίοδό(ν) της. . Παρὰ Κερκυραίας γυναικός, λέγει ὁ Κόντος, ὅτι ἤκουσεν καὶ τὸ ὀθνεῖον καραντίνα. Παρὰ τῷ λαῷ. λέγεται καὶ «ἔχει τὰ ροῦχά της».

ΚΕΦ. ΙΓ΄

Φύσησις κοιλίας

Τὸ ψοφῶδες ῥῆμα πέρδομαι (λατ. pedo) ἁπλοῦν τε καὶ σύνθετον μετὰ προθέσεως (ἀπο—ἀνταπο—κατα—προς) φέρεται ἐν πᾶσι σχεδὸν τοῖς κινήμασιν αὐτοῦ παρὰ τοῖς κωμικοῖς ποιηταῖς. Ἐν πορδαῖς καὶ σκορδινησμοῖς ὁ Δικαιόπολις ἐν τοῖς Ἀχαρνεῦσι στ. 30 ἐκδηλοῖ τὴν ἑαυτοῦ ἀδημονίαν, ὅταν κατὰ μόνας εἶναι, λέγων «στένω, κέχηνα, σκορδινῶμαι, πέρδομαι», ἐν πορδαῖς καὶ τὴν ἑαυτοῦ χαρὰν ὁ χορὸς ὀρχούμενος ἐκδηλοῖ ἐν τῇ Εἰρήνῃ στ. 335 ἀναβοῶν «ἥδομαι—καὶ γέγηθα καὶ πέπορδα», ὁμοίως ὁ Σωσίας ἐν τοῖς Σφηξὶ στ. 1305 παραβάλλει πρὸς ὀνίδιον κριθιῶν καὶ περδόμενον τὸν Φιλοκλέωνα, περὶ οὗ λέγει «εὐθὺς ὡς ἐνέπλητο πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ὥσπερ ὀνίδιον ηὐωχημένον καχρύων ἐνήλλετο, ἐσκίρτα ἐπεπόρδει, κατεγέλα» καὶ ταῦτα, ἵνα χαρακτηρίσῃ τὸ ὑβριστικὸν αὐτοῦ. Ἐν δὲ τῷ Πλούτῳ στ. 699 ὁ ποιητὴς ἔργῳ ἐμφανίζων τὸ ἀγεννὲς τοῦ δούλου ποιεῖ τὸν Καρίωνα ἀποπερδόμενον ἅμα τῇ θέᾳ τοῦ Ἀσκληπιοῦ «μετὰ τοῦτο δ' ἤδη, λέγει, καὶ γέλοιον δῆτά τι ἐποίησα. Προσιόντος γὰρ αὐτοῦ μέγα πάνυ ἀπέπαρδον· ἡ γαστὴρ γὰρ ἐπεφύσητό μου», ἐφ' ᾧ «ἡ ἐπακολουθοῦσα Ἰασὼ καὶ ἡ Πανάκεια, ἡ μὲν ὑπερηρυθρίασεν, ἡ δὲ ἀπεστράφη τὴν ῥῖν' ἐπιλαβοῦσα· οὐ γὰρ λιβανωτὸν ἔβδει»· ἀλλ' οὐδὲν ἧττον καὶ ὁ Βλεψίδημος πρὸς τὸν Καρίωνα ἁμιλλώμενος ἐν τῇ αὐτῇ κωμῳδίᾳ τὸ ἐῶ χαίρειν τοῦ εὐτραπέλου καὶ κομψοῦ Ἀθηναίου τῷ χωριτικῷ καταπέρδεσθαι ἐκδηλώσας εἶπεν «Νὴ Δί' ἐγὼ ἐθέλω, πλουτῶν, εὐωχεῖσθαι μετὰ τῶν παίδων τῆς τε γυναικός, καὶ λουσάμενος λιπαρὸς χωρῶν ἐκ βαλανείου τῶν χειροτεχνῶν καὶ τῆς πενίας καταπαρδεῖν». Καὶ ὁ ἀγροῖκος Στρεψιάδης δακνόμενος ὑπὸ τῶν χρεῶν ἐν χειμερινῇ νυκτὶ δὲν δύναται νὰ κοιμηθῇ, ἀκούει τοὺς οἰκέτας ῥέγκοντας ἀμερίμνους, τὸν δ' υἱὸν ἔτι ἀμεριμνότερον καὶ περδόμενον. Πρὸ τοῦ θεάματος τούτου ἐν τῇ νεκρικῇ σιγῇ, ἐν ᾗ μόνη ἡ τοῦ ἀλεκτρυόνος φωνὴ πάλαι ἠκούσθη, ἀκούεται ὁ χωρίτης Στρεψιάδης λέγων «ἀλλ' οὐδ' ὁ χρηστὸς οὑτοσὶ νεανίας ἐγείρεται τῆς νυκτός, ἀλλὰ πέρδεται ἐν πέντε σισύραις ἐγκεκορδυλημένος»... Δὲν πρέ-

πει νὰ θαυμάζῃ ὁ Van Leeuwen ὅτι ὁ Ἀριστοφάνης τοιαῦτ' ἀγροῖκα ἀστεΐσματα ἐγκατέσπειρεν ἐν ταῖς αὐτοῦ κωμῳδίαις, ἅτινα αὐτὸς ἀπεδοκίμαζεν (Ἴδε σελ. 184).

Τὸ κακέμφατον ῥῆμα, σύνηθες [1] παρὰ τῷ λαῷ, δὲν ἐκληρονόμησεν ἡ λαλουμένη γλῶσσα, ἀλλὰ τὸν γόνον αὐτοῦ πορδή, ἐξ οὗ ἐσχημάτισαν οἱ νέοι Ἕλληνες καὶ μεγεθυντικὸν πόρδος, ὡς βροντή—βρόντος, ψωλή—ψῶλος, μύτη—μύτος [2] (Χατζιδ. ΜΝΕ. Β΄. σελ. 60) καὶ ἄλλα παράγωγα, περὶ ὧν κατωτέρω θὰ διαλάβωμεν.

Εἴδομεν ἀνωτέρω ὅτι τῷ πέρδεσθαι ἐδηλώθησαν διάφοροι διαθέσεις ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους, ἵνα τέρψῃ οὗτος καὶ τὸ ἀγοραῖον πλῆθος, ἀλλ' ἐν ταῖς Νεφέλαις στ. 392 προέβη ἔτι μᾶλλον πρὸς τέρψιν τῶν κεχηναίων πολιτῶν. Ὁ Σωκράτης ἵνα διδάξῃ τὸν δυσμαθῆ Στρεψιάδην ὅτι διὰ τὴν πυκνότητα τοῦ ἀέρος παταγοῦσι καὶ βροντῶσιν αἱ νεφέλαι, χρῆται διαλεγόμενος οὐχὶ τοῖς ἀπὸ σκυτέων καὶ χαλκέων παραδείγμασιν ἀλλὰ τοῖς ἀπὸ τῆς γαστρός.

Στρεψ. ἀλλ' ὅστις ὁ βροντῶν ἐστι, φράσον, τοῦθ' ὅ με ποιεῖ τετρεμαίνειν.
Σω. αὗται βροντῶσι κυλινδόμεναι. Στρ. τῷ τρόπῳ, ὦ πάντα σὺ τολμῶν;
Σω. ὅταν ἐμπλησθῶσ' ὕδατος πολλοῦ, καὶ ἀναγκασθῶσι φέρεσθαι.
καταχριμνάμεναι πλήρεις ὄμβρου, δι' ἀνάγκην εἶτα βαρεῖαι
εἰς ἀλλήλας ἐμπίπτουσαι ῥήγνυνται καὶ παταγοῦσιν.
Στρ. Ὁ δ' ἀναγκάζων ἐστὶ τίς αὐτάς—οὐχ ὁ Ζεύς;—ὥστε φέρεσθαι;
Σω. ἥκιστ', ἀλλ' αἰθέριος δῖνος. Στρ. Δῖνος; τουτί μ' ἐλελήθειν,
ὁ Ζεὺς οὐκ ὤν, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ Δῖνος νυνὶ βασιλεύων.
ἀτὰρ οὐδέν πω περὶ τοῦ πατάγου καὶ τῆς βροντῆς μ' ἐδίδαξας.
Σω. Οὐκ ἤκουσάς μου, τὰς Νεφέλας ὕδατος μεστὰς ὅτι φημὶ
ἐμπιπτούσας εἰς ἀλλήλας παταγεῖν διὰ τὴν ὑγρότητα;
Στρ. Φέρε τουτὶ τῷ χρὴ πιστεύειν; Σω. ἀπὸ σαυτοῦ ἐγώ σε διδάξω.
Ἤδη ζωμοῦ [3] Παναθηναίοις ἐμπλησθεὶς εἶτ' ἐταράχθης
τὴν γαστέρα, καὶ κλόνος ἐξαίφνης αὐτὴν διεκορκορύγησεν;
Στρ. Νὴ τὸν Ἀπόλλω, καὶ δεινὰ ποιεῖ γ' εὐθύς μοι, καὶ τετάρακται,
χὤσπερ βροντὴ τὸ ζωμίδιον παταγεῖ καὶ δεινὰ κέκραγεν,

---

[1] πέρδομαι Ἱππ. 115. Ἐκκλ. 78. Πλ. 176. Φερεκρ. Ι. 169.88 Κ. ἐπέρδετο Σφ. 1177. Τιμοκλ. ΙΙ. 454 Κ. προσπέρδου Σωσίπ. IV 482 Μ. πέπορδα Νεφ. 392. ἐπεπόρδει Σφ. 1305. Κρατῖν. π. Φωτ. ῥάζειν ἀποπαρδήσομαι Βατρ. 10. ἀπέπαρδε Ἱππ. 639. ἀποπάρδω Σφ. 394. κατέπαρδεν Σφ. 618. Εἰρ. 547 προσπαρδέτω Δημόξ. π. Ἀθην. 102 Ε. Ἐπικράτ. ΙΙ. 287 Κ. περδόμενος Ἐκκλ. 464. ἀνταποπαρδεῖν Νεφ. 293.

[2] Περὶ τοῦ ἐτύμου ἴδε Χατζιδ. ἐν Ἀθην. ΛΗ΄, σελ. 10 κέ.

[3] Πρβ. Γαλην. τομ. ΙΕ΄, σελ. 464 κέ.

ἀτρέμας πρῶτον παππάξ, καὶ ἔπειτ' ἐπάγει παπαπαππάξ.
Καὶ ὅταν χέζω, κομιδῇ βροντᾷ παπαπαππάξ, ὥσπερ ἐκεῖναι.

Σω. Σκέψαι τοίνυν ἀπὸ γαστριδίου τυννουτουὶ οἷα πέπορδας·
τὸν δ' ἀέρα τόνδ' ὄντ' ἀπέραντον, πῶς οὐκ εἰκὸς μέγα βροντᾶν;

Καὶ μετὰ τοσούτους Σωκρατικοὺς ἑλιγμοὺς ὁ χρηστὸς μαθητὴς συμπεραίνει

Ταῦτ' ἄρα καὶ τὼ ὀνόματ' ἀλλήλοιν **βροντὴ καὶ πορδὴ**[1] ὁμοίω.

Εἶτ' ἐπακολουθεῖ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἡ διδασκαλία τοῦ κεραυνοῦ. Ἤδη δ' ἐν στίχῳ 292 τὸ βροντή καὶ τὸ ἀνταποπαρδεῖν συνήφθησαν. Ὁ Σωκράτης εὔχεται, ὅπως ἔλθωσιν αἱ βροντησικέραυνοι Νεφέλαι, αἵτινες ἐπακούουσαι τῶν εὐχῶν παραχρῆμα ἀκούονται ἐν χορῷ ᾄδουσαι, τὸ δ' ᾆσμα αὐτῶν συνοδεύει βροντή. Τότε ὁ Σωκράτης ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Στρεψιάδην λέγει «Ἤσθου φωνῆς ἅμα καὶ βροντῆς μυκησαμένης θεοσέπτου; Ὁ δὲ Στρεψιάδης ἀξίως ἑαυτοῦ ἀποκρίνεται «καὶ σέβομαί γ', ὦ πολυτίμητοι, καὶ βούλομαι ἀνταποπαρδεῖν Πρὸς τὰς βροντάς· οὕτως αὐτὰς τετρεμαίνω καὶ πεφόβημαι. Καὶ νῦν ἤδη, κεἰ θέμις ἐστὶν κεἰ μὴ θέμις ἐστί, χεσείω».

Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ διδασκαλίας ἐπιγραμματοποιός τις ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ ΙϚ', 115 ἀρχαιολογῶν περιγράφει τὸν ἱπποκένταυρον Χίρωνα ὧδε:

Ἀνδρόθεν ἐκκέχυθ' ἵππος· ἀνέδραμε δ' ἱππόθεν ἀνήρ
ἀνὴρ νόσφι ποδῶν, κεφαλῆς δ' ἄτερ αἰόλος ἵππος·
ἵππος ἐρεύγεται ἄνδρα, ἀνὴρ δ' **ἀποπέρδεται** ἵππον.

Ὡς δ' ὁ Στρεψιάδης ἀνταποπέρδεται πρὸς τὰς βροντὰς τοῦ Διός, οὕτως ὁ Κύκλωψ ἀνταποπέρδεται πρὸς τοὺς κεραυνοὺς τοῦ Διὸς ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι, ἔνθα ὁ Κύκλωψ τοιαῦτα λαλεῖ στ. 320 κέ.

Ζηνὸς δ' ἐγὼ κεραυνὸν οὐ φρίσσω, ξένε,
οὐδ' οἶδ' ὅτι Ζεύς ἐστ' ἐμοῦ κρείσσων θεός.
Οὔ μοι μέλει τὸ λοιπόν· ὡς δ' οὔ μοι μέλει,
ἄκουσον· ὅταν ἄνωθεν ὄμβρον ἐκχέῃ,
ἐν τῇδε πέτρᾳ στέγν' ἔχων σκηνώματα,
ἢ μόσχον ὀπτὸν ἤ τι θήρειον δάκος

[1] Τὸ πορδή φέρεται καὶ παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 408 Α «ἐκ τούτων δῆλόν ἐστιν ὅτι Τηλέμαχος κυάμων χύτρας ἀεὶ σιτούμενος ἦγε Πυανέψια πορδὴν (Mein. πορδῶν) ἑορτήν».

δαινύμενος ἐνσάττων[1] τε γαστέρ', ὕπτιος,
εἶτ'[1] ἐκπιὼν γάλακτος ἀμφορέα, πέπλον
κρούω, Διὸς βρονταῖσιν εἰς ἔριν κτυπῶν.

ἤτοι ὅταν ὁ Ζεὺς βρέχῃ, ἐδῶ εἰς τὸν βράχον ἀσφαλισμένην ἔχω κατοικίαν ἢ μόσχον ψητὸν τρώγων ἢ καὶ τίποτε ἀγρίμι, ἔπειτα πίνω ἕως τὸν πάτον μιὰ στάμνα γάλα καὶ ἀνάσκελα συνερίζομαι τὸν Δία, ἐκεῖνος βροντᾷ καὶ ἐγὼ πορδοκοπῶ.

Τὸ πέπλον κρούω δὲν πρέπει νὰ λάβωμεν ἀντὶ τοῦ τύπτω τὴν γαστέρα, ἥτις βεβαρημένη ἔχρῃζε ῥαπισμάτων κατὰ τὸ ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ Θ', 643, 10

Τί στενάχεις κεφαλὴν κεκακωμένος; ἐς τί δὲ πικρὰ
οἰμώζεις, μελέων πάγχυ βαρυνομένων;
ἐς τί δὲ γαστέρα σεῖο ῥαπίσμασιν ἀμφιπατάσσεις,
ἐκθλῖψαι δοκέων μάστακος ἐργασίην;

καὶ μετ' ὀλίγα

μούνη δ' ἀλιτήματα λαιμοῦ
ἡ γαστὴρ τίνει πολλάκι τυπτομένη.

Ἀλλ' ὁ νοῦς ἀπαιτεῖ τὴν ἔννοιαν τοῦ πέρδεσθαι. Ὁ μὲν Ζεὺς βροντᾷ, ὁ δὲ Κύκλωψ ἀνταποπέρδεται. Σημειωτέον δ' ὅτι τῷ γάλακτι φυσᾶται ἡ γαστήρ «Τὸ γάλα τυμπανόκοιλον καὶ στρόφος τῶν ἐντέρων» (Recueil d. Chans. Pop. Grecques Legrand σελ. 6, 55). Εἶναι δέ, φαίνεται, τὸ πέπλον κρούω λαϊκὴ ἔκφρασις, χάριν εὐφημισμοῦ λεγομένη, ἧς καὶ ὁ Εὐριπίδης ἐποιήσατο χρῆσιν. Ὅμοιος εὔφημος τρόπος εἶναι καὶ νῦν ἐν χρήσει «ἐξέσχισε τὸ σεντόνι ἢ τὰ σεντόνια»

[1] Ἐπειδὴ τὸ εὖ τέγγων τε τοῦ Reiske, ὅπερ καὶ ὁ Wilamowitz ὑπολαμβάνει λίαν ἀβέβαιον (sehr unsicher) δὲν ἱκανοποιεῖ, ἡμεῖς ἀντὶ τοῦ παραδεδομένου ἐνστέγοντι τε γράφομεν ἐνσάττων τε (ENCATTΩN TE), ὅπερ διαφθαρὲν εἰς τὸ ENC::ΓON TE, ἐγέννησε ἐν (τῇ κεφαλῇ ἀμαθοῦς ἀντιγραφέως τὸ ENCTEΓONTI TE διὰ τὸ προηγούμενον ΣΤΕΓΝΑ. Συχνοτάτη δ' εἶναι ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἡ σύγχυσις τοῦ Τ καὶ Γ, εὑρίσκεται δ' ἐνίοτε καὶ ἡ τοῦ ΤΤ καὶ Γ καὶ ἡ τοῦ ΓΓ καὶ Τ (Ἴδε Κόντον ἐν Ἀθην. τόμ. Ζ', σελ. 368 κέ.). Τὸ σάττειν γαστέρα φέρεται ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Φερεκράτους παρ' Εὐσταθίῳ σελ. 1445, 44 «τὴν γαστέρ' ἤων καὶ ἀχύρων σεσαγμένους». Πρβ. καὶ Εὔβουλ. π. Ἀθην. σελ. 571 F «ἐδείπνει κοσμίως οὐχ ὥσπερ ἄλλαι τῶν πράσων ποιούμεναι τολύπας ἔσαττον τὰς γνάθους καὶ τῶν κρεῶν ἀπέβρυχον αἰσχρῶς». Ἀλκίφρ. Ἐπιστ. Γ', 4 «οἷα γὰρ οἷα οἱ λακκόπλουτοι εἰργάσαντό με ἄλλος ἄλλοθεν περιττὰ πίνειν καὶ πλείω ἢ κατὰ τὸ κύτος τῆς γαστρὸς ἐσθίειν ἀναγκάζοντες. Ὁ μὲν γὰρ ἀλλᾶντα ἐνέσαττεν, ὁ δὲ κόπαιον παρώθει ταῖς γνάθοις». Παρασημειωτέον δ' ὅτι ἀντὶ τοῦ ἐνέσαττεν χειρόγραφά τινα τοῦ Ἀλκίφρονος ἔχουσι ἐνέταττεν ἐνέσταττεν. Εἶπε δὲ καὶ ὁ Εὐστάθιος ἐν Μικροῖς Ἔργοις σελ. 305, 4 «τὰ ὕεια κρέα, οἷς τὰς γαστέρας πλησμίως ἔσαττον».

ἀντὶ τοῦ ἀ π έ π α ρ δ ε ν. Τ ὸ π έ π λ ο ν κ ρ ο ύ ω ὑπομιμνήσκει καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Κατούλλου εἰρημένα ἐν XXXII, ἐν ᾧ ὁ ἐραστὴς παραγγέλλει τῇ ἐρωμένῃ, ἐὰν θέλῃ τι, νὰ διατάξῃ εὐθὺς

Nam pransus iaceo et satur supinus
Pertundo tunicamque palliumque

Διότι δεδειπνηκὼς καὶ κεκορεσμένος ὕπτιος κεῖμαι τρυπῶν χιτῶνα καὶ μανδύαν. Ὁ μὲν Κύκλωψ ταῖς τοῦ πρωκτοῦ βρονταῖς κρούει τὸν πέπλον, ὁ δ' ἐστυκὼς τοῦ Κατούλλου τρυπᾷ τῷ πέει χιτῶνα καὶ μανδύαν, ἀλλ' ὁ ὑπὸ τοῦ Κεδρηνοῦ (τόμ. Β', 159, 21) μνημονευόμενος πατρίκιος, ὅστις τὸ πρόσωπαν ἄγριος ὢν κατ' ἀντίφρασιν Ἱμέριος (ἄλλοι Ἡμέριος) ἐκαλεῖτο «ἀ π ο π έ ρ δ ω ν καὶ κηρὸν ἀπεσβέννυεν τῷ ψόφῳ».

Τὸ παρ' Ἀριστοφάνει ἐν Νεφ. 394 «ταῦτ' ἄρα καὶ τὼ ὀνόματ' ἀλλήλοιν β ρ ο ν τ ὴ καὶ π ο ρ δ ὴ ὁμοίω» ὑπομιμνήσκει καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Στράβωνος ἐν τοῖς Γεωγραφικοῖς σελ. 674 μνημονευόμενον ἐπεισόδιον περὶ τοῦ Ἀθηνοδώρου τοῦ Σάνδωνος, ὅστις καὶ καθηγητὴς τοῦ Αὐγούστου ἐγένετο. Οἱ πολιτικοὶ ἀντίπαλοι τοῦ φιλοσόφου ἐν Ταρσῷ παρῳδήσαντες τὸ παροιμιῶδες «ἔργα νέων, βουλαὶ δὲ μέσων, ε ὐ χ α ὶ δ ὲ γ ε ρ ό ν τ ω ν» κατετοιχογράφησαν αὐτοῦ τοιαῦτα «ἔργα νέων, βουλαὶ δὲ μέσων, π ο ρ δ α ὶ δ ὲ γ ε ρ ό ν τ ω ν». Ὡς παιδιὰν δὲ δεξάμενος τὸ πρᾶγμα ὁ Ἀθηνόδωρος ἐκέλευσε νὰ παρεπιγράψωσι ἐπὶ τὸ εὐφημότερον «β ρ ο ν τ α ὶ δ ὲ γ ε ρ ό ν τ ω ν». Ἀλλὰ «καταφρονήσας τις, ὡς λέγει ὁ Στράβων, τοῦ ἐπιεικοῦς εὔλυτον τὸ κοιλίδιον ἔχων προσέρρανε πολὺ τῇ θύρᾳ καὶ τῷ τοίχῳ παριὼν τὴν οἰκίαν», ἐν δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ κατηγορῶν τῆς στάσεως εἶπε τὴν νόσον τῆς πόλεως καὶ τὴν καχεξίαν αὐτῆς, πολλαχόθεν δύνασθε νὰ ἴδητε «καὶ δὴ καὶ ἐκ τῶν διαχωρημάτων». Καὶ ἡ λαϊκὴ παροιμία, ὡς διδάσκει ὁ Πολίτης (Παροιμ. Γ', σελ. 616) «γέρου βρόντο νὰ μὴν ἀκούς, λόγο ν' ἀκούς» ἐπὶ τὸ εὐφημότερον εἶναι εἰρημένη ἀντὶ τῆς «τοῦ γερόντου ν' ἀκοὺς τὸ λόγο καὶ ὄχι τὸν πόρδο» (αὐτ. σελ. 616, 91α).

Οὐδαμῶς ὀφείλομεν νὰ ἀντιπαρέλθωμεν σιγῇ καὶ τὴν ἐν τῷ μιμιάμβῳ Χαριτίῳ [1] ἀ π ὸ π λ ο ί ο υ π ο ρ δ ο μ α χ ί α ν ἢ μᾶλλον τὴν δ ι ὰ π ο ρ δ ῶ ν, σημαινομένων σκηνικῶς ἐν τυμπανισμῷ ἢ τυμπανισμοῖς πέντε ἢ πολλοῖς, περαινομένην ἀπόκρουσιν τῶν πολεμίων. Ὁ πρωρεὺς κελεύει δοῦλον νὰ βάλῃ πορδήν, ἵν' ἀποτρέψῃ τοὺς πολεμίους, οἵτινες ἐν ὅπλοις πλησιάζουσιν. Ὁ δοῦλος περίπυστος πορδοκόπος οὐδαμῶς διστάζει νὰ πράξῃ τὸ κελευσθέν.

Πρ. ἵνα μὴ τρωθῇς, πορδὴν βάλε.
Δοῦλ. πορδήν;
Πρ. ἰσχυρόταται γὰρ αὗται δοκοῦσι ἀποτροπαί.

---

[1] Εἶναι κατακεχωρισμένος ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν μιμιάμβων τοῦ Crusius σελ. 102 κέ.

Δ. οἶδα τὸν ἐμὸν πρωκτὸν ἐπιτήδειον ὄντα
ἄκρως ἐς τοῦτο, ἀφ' οὗ μαστιγίας ἦν· τοσαῦτα γὰρ
ἔπαρδον, ὥστε πάντες ἔλεγον ὅτι ἐν τῷ πρωκτῷ μου
Αἰόλου ἀσκὸν περιφέρω. Κυρία Πορδή, ἐὰν διὰ
σὲ οἴκαδε σωθῶμεν, ἀργυρᾶν σε ποιήσας
Δελφοῖς ἀναθήσω,

Ἤδη πλησιάζουσιν ἐν ὅπλοις οἱ πολέμιοι, βάρβαροι ἢ ἡμιβάρβαροι, ἐκβάλλοντες δυσνόητα ἢ ἄσημα φθέγματα. Ἐν τῷ μεταξὺ ἀποσφηνοῦται ὁ πρωκτός, ἀλλὰ ταχέως πάλιν ἐλευθεροῦται καὶ ἄρχεται ἡ π ο ρ δ ο β ο λ ί α. Οἱ πολέμιοι οὐδαμῶς ὑπομένουσιν τὴν ἀνίκητον Πορδήν, ἀλλὰ φεύγουσι. Ὁ πορδοκόπος διαμένει καὶ εὐχόμενος λέγει·

Κυρία Πορδή, εἰκόνα χρυσῆν σου ποιήσας
ὡς θεὸν προσκυνήσω· σὺ γὰρ παρίστασαί μοι.

Τοῦ μαστιγίου τούτου, ὅστις ἀληθῶς κατὰ τὴν ἀχαλίνωτον καὶ ἀτάσθαλον φαντασίαν τοῦ ῥυπαροῦ ποιητοῦ περιέφερε τὸν τοῦ Αἰόλου ἀσκόν, οὐδαμῶς ὑπολείπεται ὁ ὑπὸ τοῦ Βηλαρᾶ περίπυστος Πορδοκόπος.

Γι' αὐτὸν ὁποῦ ρωτοῦσες πῶς λένε τὄνομά του
ἐξέταξα καὶ μοῦπαν πατρίδα καὶ γενεά του
καὶ τὸ ἀξίωμά του.

Ἀφέντα μου, τὸν κράζουν μεγάλον Πορδοκόπον·
καὶ ἀπόδειξιν ἂν θέλῃς, μοῦ εἶπαν καὶ τὸν τρόπον
νὰ μὴν ἐμπῇς σὲ κόπον.

Σιμά του κάθου μόνον, καὶ ἀκοὺς τὴ μαρτυρία,
χωρὶς πολλὰ ξορέξια, χωρὶς πολυλογία
καμμιὰν ἀμφιβολία·

Ἡ τιμιότητά του αὐτὸ δὲν τὸ ἀρνειέται,
ἀλλὰ τὸ καμαρώνει, πολὺ φιλοτιμειέται
καὶ εἰς αὐτὸ καυχειέται.

Δὲν κλάν' ἡ ἀφεντειά του, ὅπως οἱ ἄλλοι κλάνουν,
τὲς ῥίχνουν ὅπως ἔρθουν καὶ ἄνοστες τὲς κάνουν,
μὲ τὸ στανιὸ τὲς βγάνουν.

Ἡ τιμιότητά του ἀμέσως λογαριάζει
τὸν ἀριθμό τους πρῶτο, καὶ τὸν ἠχὸ ταιριάζει
καὶ τότε τὲς τινάζει.

Καὶ μάλιστα 'ς ἀφίνει νὰ τὲς προσδιορίσῃς
κομματιαστές, ἀκαίργιες, χοντρές, λειανές, ἐπίσης
καθὼς νὰ τὲς θελήσῃς.

Βροντόφωνες τὲς θέλεις ἢ φυσητὲς καὶ ἀγάλι;
μὴ φοβηθῇς νὰ σφάλῃ.

Καὶ κλάνει κάθε μῆνα, χειμῶνα καλοκαῖρι,
καὶ νύχτα καὶ ἡμέρα, καὶ αὐγὴ καὶ μεσημέρι
'ς τὴ νότια καὶ 'ς τὴν ξέρη.
Τῆς φύσης εἶν' τὸ λάθος, ὅπου 'ς αὐτὸ τὸ σῶμα
δὲν μπόρεσε ν' ἀλλάξῃ καθὼς καὶ εἰς ἄλλα ἀκόμα
ὁ κῶλος καὶ τὸ στόμα.

Ἀξιομνημόνευτος εἰς πορδοκοπίας λόγον εἶναι καὶ ἡ φράσις κλάνω καρυδᾶτα, ἡ ἀπαντῶσα ἐν Carm. Med. Aev. σελ. 147, 171 «καὶ νὰ σὲ κρούν καὶ νὰ τσιλᾶς, νὰ κλάνῃς καρυδᾶτα».

Ἐκ τοῦ πορδή παρήχθη τὸ πόρδων, (=πορδαλᾶς, οὗ τὸ θηλυκὸν πορδού), ὅπερ ἀπαντᾷ ἐν ταῖς Ἐπικτήτου Διατριβαῖς Γ' 22, 80 «ἀλλ' εἰς τοὺς νῦν ἀποβλέπομεν, τοὺς τραπεζῆας πυλαωρούς, οἳ οὐδὲν μιμοῦνται ἐκείνους ἢ εἴ τι ἄρα πόρδωνες γίνονται, ἄλλο δ' οὐδέν»· τὸ πορδαλέος παρὰ τῷ Λουκ. Λεξιφ. § 10 καὶ τὸ πεπραδῖλαι, περὶ οὗ γράφει ὁ Φώτιος ἐν τῷ Λεξικῷ τόμ. Β', σελ. 76 Nab. «πεπραδῖλαι: πορδαὶ ἢ γένος ἰχθύων ὅμοιον μεμβράδι», ἀνθ' οὗ κακῶς ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Ἡσυχίου εἶναι γεγραμμένον «Πετραδεῖλαι: οἱ μὲν τοὺς ἀποπνευματισμούς, οἱ δὲ εἶδος ἰχθύων» (Ἴδε καὶ Lobeck ἐν Προλεγ. σελ. 108). Ἐκ δὲ τοῦ ἀποπέρδομαι—ἀποπαρδήσομαι ἐσχηματίσθη τὸ ἀποπάρδημα ἀπαντῶν παρὰ τῷ σοφῷ Μανασσῇ ἐν τοῖς κατ' Ἀρίστανδρον καὶ Καλλιθέαν Β', 77. Τὸ ἐκπορδίζω, δηλοῦν ἀφίημι πορδήν, ἀπαντᾷ παρὰ Νικήτᾳ τῷ Εὐγενιανῷ ἐν τοῖς κατὰ Δρόσιλλαν καὶ Χαρικλέα Ζ', 289, ἔνθα «ἡ γραῦς Μαρυλλὶς ἐξεπόρδΗσε τρίτον» ὀρχουμένη, ὅπερ οὐχὶ ὀρθῶς ὁ ΘΣ ἀναφέρει εἰς τὸ ῥῆμα ἐκπέρδω. Ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ (Κεφαλλ.) λέγεται ξεπορδίζομαι ἐπὶ τοῦ πέρδεσθαι ἐκ τοῦ ἐκ+πορδή λεχθὲν κατὰ τὸ μέσης φωνῆς ῥῆμα χέζομαι, κατὰ συμφυρμὸν δὲ ἐκ τοῦ (ξε) πορδίζομαι καὶ τοῦ κλάνομαι, ὅπερ ἔχει θαμιστικὴν ἔννοιαν ἐπλάσθη τὸ πορδοκλάνομαι (Ἴδε Λορεντζᾶτον ἐν Ἀθηνᾷ τόμ. ΚΕ', σελ. 215 καὶ Χατζιδάκιν τόμ. ΚϚ' παράρτ. σελ. 47). Τῷ δημώδει κλάνω ἐπὶ τοῦ πέρδομαι ἐνετύχομεν ἐν τοῖς εἰς Ἀριστοφάνη Σχολίοις σελ. 333, 52 «πέρδεται: κλάνει» καὶ παρὰ Νικήτᾳ τῷ Χωνιάτῃ ἐν τῇ μεταβολῇ εἰς ἁπλουστέραν γλῶσσαν τῆς Χρονογραφίας τῇ γενομένῃ εἴτε ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Χωνιάτου εἴτε ὑπ' ἄλλου τινὸς σελ. 397, 6 «ἐπάνω τῆς τραπέζης αὐτῶν γενόμενοι ἔκλανον οἱ μιαρώτατοι», τοῦ ἀρχαΐζοντος κειμένου ἔχοντος «τῶν σιτίων γινόμενοι ἔγγιστα ἀπέπερδον δριμύτερον γαλῆς οἱ ἀβέλτεροι». Οὐχὶ ὀρθῶς ὁ Βοισσονάδης ἐν τῷ Φιλογέλωτι τοῦ Ἱεροκλέους καὶ Φιλαγρίου σν' (σελ. 321) γράφει ἀντὶ τοῦ «οὕτω με φοβεῖται ἡ γυνή μου, ἐὰν χάνω, χέζει» κλάνω. Ἐν τοῖς Γεωγραφικοῖς τοῦ Βυζαντίου μνημονεύεται καὶ τὸ «Πορδοσελήνη νῆσος περὶ τὴν Λέσβον, πόλιν ὁμώνυμον ἔχουσα. Ὁ πολίτης Πορδοσε-

ληνίτης. Τινὲς δὲ ἐκκλίνοντες τὸ δύσφημον τοῦ ὀνόματος Ποροσελήνην ἐκάλεσαν». Ὁ δὲ Στράβων γράφει σελ. 619 «Τὰς δυσφημίας τῶν ὀνομάτων φεύγοντές τινες ἐνταῦθα μὲν Ποροσελήνην δεῖν λέγειν φασί, τὸ δὲ Ἀσπορδηνὸν ὄρος τὸ περὶ Πέργαμον τραχὺ καὶ λυπρὸν ὂν Ἀσπορηνὸν καὶ τὸ ἱερὸν τὸ ἐνταῦθα τῆς μητρὸς τῶν θεῶν Ἀσπορηνῆς. Τί οὖν φήσομεν τὴν πόρδαλιν καὶ τὸν σαπέρδην καὶ τὸν Περδίκκαν καὶ τὸ Σιμωνίδου

σὺν πορδακοῖσιν ἐκπεσόντες εἵμασιν

ἀντὶ τοῦ διαβρόχοις καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ πορδακὸν τὸ χωρίον τὸ λιμνάζον;». Κεῖται δὲ καὶ ἐν τοῖς τοῦ Ποσειδωνίου παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 212 D καὶ τὸ σύνθετον σιληπορδῶ «Ἀθηνίων ὁ πένης καὶ τὰς ἐρανικὰς ποιησάμενος ἀκροάσεις διὰ τὸν βασιλέα σιληπορδῶν διὰ τῆς χώρας καὶ πόλεως πομπεύει» καὶ ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Σώφρονος (Απ. 164 Κ.) παρὰ τῷ Σχολιαστῇ τοῦ Λουκιανοῦ σελ. 202, 5 Rabe ἐπὶ τοῦ ἀβρύνεσθαι. Οἱ ἐτυμολογοῦντες συνάπτουσι τὸ σιληπορδῶ πρὸς τὸ *σίλος-(σιλλος)+πέρδομαι δηλοῦν κυρίως τὸ εἰς ὕβριν πέρδομαι, ἔπειτα σοβῶ ὑβριστικῶς, φυσιοῦμαι, ὀγκοῦμαι ἢ ὀγκύλλομαι, κτλ. ἐπὶ τῶν μέγα δυναμένων καὶ ὑπὸ τοῦ πλούτου χλιδώντων. Τὸ οὐσιαστικὸν σιληπορδία φέρεται παρὰ τῷ Λουκιανῷ ἐν τῷ Λεξιφάνει § 21 «πολλὰ ἔτι ὑποδέδυκε καὶ μεστή σοι αὐτῶν ἡ γαστήρ. Ἄμεινον δέ, εἰ καὶ κάτω διαχωρήσειεν [ἂν] ἔνια· ἡ γοῦν σιληπορδία μέγαν τὸν ψόφον ἐργάσεται συνεκπεσοῦσα μετὰ τοῦ πνεύματος», ἔνθα ὁ σκώπτης Λουκιανὸς τὴν ὄγκωσιν μεταφέρων εἰς τὴν ὄγκωσιν τῆς γαστρὸς ὑπὸ τῆς εὐπορίας τῶν ἀνακεχωρηκυιῶν λέξεων, οἷαι τὸ μῶν, τὸ κᾆτα, ἁμηγέπῃ, λῷστε, δήπουθεν, τὸ συνεχὲς ἄττα, τὸ ἴκταρ, τὸ σκορδινᾶσθαι, τὸ τευτάζεσθαι, τὸ σκύλλεσθαι, λέγει ὅτι ἡ σιληπορδία αὕτη, ἅπας οὗτος ὁ ὄγκος ὁ ἐκ τῆς εὐπορίας τῶν λέξεων, ἐὰν ἐνεργηθῇ κάθαρσις, μετὰ πατάγου σὺν τῇ πορδῇ θὰ ἐκβληθῇ. Περὶ τοῦ χωρίου διέλαβεν ἐν τῇ Ἀθηνᾷ τόμ. ΚΘ', παράρτ. σελ. 69 κἑ. ὁ Ἰ. Βογιατζίδης, λόγον ποιούμενος περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νεωτέρου τσιληπουρδῶ [1], ὅπερ συνδέει πρὸς τὸ ἀρχαῖον σιληπορδῶ, οὐχὶ δ' ὡς ὁ Κοραῆς πρὸς τὸ τσίλα+πορδή ἢ κάλλιον οὐχὶ πρὸς τὸ ἐκ συμφυρμοῦ προελθὸν τσιλῶ+πορδίζομαι, ἣν τοῦ Κοραῆ ἐτυμολογίαν καὶ ἡμεῖς ἀσπαζόμεθα. Τὸ δὲ τσιλῶ, ἐξ οὗ τὸ τσίλα (Χατζιδ. ΜΝΕ τόμ. Β', σελ. 261) καὶ τσιλιάρης, οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ τὸ ἀρχαῖον τιλῶ καὶ ἐν συνθέσει κατατιλῶ (Κοραῆ Ἀτ. Β', τ. 301), οἷον Ἀριστοφ. Βατρ. 366 «κατατιλᾷ τῶν Ἑκατείων». Σχολ. «ἤτοι κατὰ τῶν ἀγαλμάτων τῆς Ἑκάτης κόπρον ἐκκρίνει διάρρυτον, τουτέστιν ὑγράν». Πρβ. Ἐκκλ. 330. Ὄρν. 1054. καὶ 1117 «τότε μάλισθ' οὕτω δίκην δώσεθ' ἡμῖν, πᾶσι τοῖς ὄρνισι κατατιλώμενοι» καὶ Ἀρτεμίδ. Β', 26 καὶ προστιλῶ Ἀρτεμίδ. αὐτ. Ἐσχηματί-

σθη δὲ τὸ τιλᾶν ἐκ τοῦ τῖλος, ὅπερ ὁ Ἡρῳδιανὸς ἐν μὲν τῷ περὶ τῆς Καθολικῆς Προσῳδίας (τόμ. Α΄, σελ. 154, 21 Lentz χαρακτηρίζει ὡς φορτικόν, ἐν δὲ τῷ περὶ Μονήρους Λέξεως, ὡς λέγει ὁ Lehrs, σελ. 42 per ambages ὁ τεχνικὸς δηλοῖ τὸ κεκέμφατον τῆς λέξεως τῖλος «Οὐδὲν εἰς ος λῆγον δισύλλαβον βαρύτονον τῇ ΕΙ διφθόγγῳ παραλήγεται, ἀλλὰ μόνον τὸ Νεῖλος· Νεῖλος γὰρ λέγεται κατὰ διάλεκτον. Τὸ δὲ πῖλος σπῖλος, Ἶλος, ἔτι φορτικὸν τὸ ἀπὸ τοῦ Τ ἀρχόμενον διὰ τοῦ Ι γράφεται» δηλ. τὸ τῖλος. Ἐσχηματίσθη δ' ἐκ τοῦ τῖλος καὶ τὸ σύνθετον ὄνομα ἱππότιλος. Ἐν τοῖς Ἱππιατρικοῖς Cant. 22, 3 (τόμ. Β΄, σελ. 159, 8 Teubn.) φέρεται «Περὶ τίλιγος. Ἐὰν ὑπὸ τίλιγος ἐνοχλῆται ἵππος, ἤγουν ἐὰν τσιλᾷ, τὴν κοιλίαν αὐτοῦ κατάμαθε», ἀνθ' οὗ γραπτέον «περὶ ἱπποτίλου. Ἐὰν ὑπὸ ἱπποτίλου ἐνοχλῆται ἵππος, ἤγουν ἐὰν τσιλᾷ, κτἑ. Πρβ. Βερολ. 56, 2 (τόμ. Α΄, σελ. 246, 15 Teubn.) «ὠνόμασάν τινες πάθος ἱππότιλον ἀπὸ τοῦ συμβαίνοντος· τιλᾷ γὰρ καὶ ἔκλυσις αὐτῷ ἐπιγίγνεται ἀπὸ τούτου». Τὸ ἤγουν τσιλᾷ ὁ ἐκδότης ὀβελίζει ὡς ἑρμήνευμα. Οὐκ ἀγνοητέον δ' ὅτι ἡ σηπία λέγεται καὶ ὀπισθοτίλα, ὡς ὄπισθεν ἀποτιλῶσα «ὅτι καινοῦργοῦσι κατὰ τὰς φωνὰς οἱ Θηβαῖοι Στράττις ἐπιδείκνυσιν ἐν Φοινίσσαις διὰ τούτων — πρῶτα μὲν τὴν σηπίαν ὀπιτθοτίλαν, ὡς λέγουσ', ὀνομάζετε· τὸν ἀλεκτρυόνα δ' ὀρτάλιχον, τὸν ἰατρὸν δὲ σάκταν κτλ» (Ἀθήν. 621, F). Τῷ τῖλος συνωνυμεῖ ἡ σπατίλη καὶ ὁ πέλεθος—σπέλεθος, ἐξ ὧν ἐσχηματίσθησαν τὰ σύνθετα σπατίλουρος, πελεθοβάψ καὶ χοιροσπέλεθος.

Πλὴν τοῦ τσιληπορδῶ, ὅπερ πολλάκις ἀπαντᾷ ἐν Μεσαιωνικοῖς ᾄσμασι, φέρεται ἐν τῷ δημώδει λόγῳ καὶ τὸ σύνθετον πορδοκοπῶ ἐκ τοῦ πορδοκόπος καὶ τὸ συχνοπορδοκοπῶ ἐν τοῖς ὑπὸ τοῦ Wagner ἐκδοθεῖσι Μεσαιωνικοῖς ᾄσμασι σελ. 118, 232 καὶ σελ. 134, 338, ᾧ συνωνυμεῖ τὸ συχνοπυκνοκλάνω (αὐτ. σελ. 149, 246).

Ἕτερον ῥῆμα δύσφημον εἶναι τὸ ἐκ τῆς αὐτῆς ῥίζης τῷ βδελυρός· βδέω—βδέομαι, οἷον Ἀριστοφ. Πλ. 703 «ἀπεστράφη τὴν ῥῖν' ἐπιλαβοῦσ'· οὐ λιβανωτὸν γὰρ βδέω» καὶ Ἱππ. 888 «ἵνα—βδέοντες ἀλλήλους ἀποκτείνειαν οἱ δικασταί» κ. ἄ. Ὡς δ' ἐπὶ τοῦ ὑπερβάλλοντος φόβου ἐγένετο χρῆσις τοῦ ἐγκέχοδα, οὕτω καὶ τοῦ βδέω—βδύλλω, οἷον Πλούτ. 603 «ὑπὸ τοῦ δέους βδέουσα δριμύτερον γαλῆς» καὶ Ἱππ. 224 «οἵ τε πλούσιοι δεδίασιν αὐτὸν ὅ τε πένης βδύλλει λεώς» καὶ Λυσ. 354 «τί βδύλλεθ' ἡμᾶς;». Ὑπὸ τοῦ Λουκιανοῦ ἐρρήθη ἐν Λεξιφάνει § 10 «ὥστε ἐν δεσμοῖς ὢν ὑπέβδυλλέ τε ὁ κακοδαίμων ὑπὸ τοῦ δέους καὶ πορδαλέος ἦν καὶ χρήματα ἀντίψυχα διδόναι ἤθελεν».

Σημειωτέον δ' ὅτι ἐν τῷ Φιλογέλωτι τοῦ Ἱεροκλέους καὶ Φιλαγρίου φέρεται ὁ ἀόριστος ἔβδευσα ἐκ τοῦ βδέω κατὰ τὸ πλέω ἔπλευσα, πνέω ἔπνευσα (ΣΜ΄, καὶ ΣΜΑ΄ σελ. 318 Boiss).

Οἱ δ' εὐφημίαν διώκοντες φεύγουσι τὸ πέρδεσθαι καὶ τὸ βδεῖν ποιούμενοι χρῆσιν ἧττον δυσφήμων, ὡς τοῦ ἀποψοφεῖν, οὗ μνημονεύονται μαρτύρια ἐν τοῖς Λεξικοῖς. Περίφημος δ' εἶναι ἡ ἀπόκρισις τοῦ Στρατονίκου παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 349, Ε πρὸς τὴν Ἀξιοθέαν κροτήσασαν ὄπισθεν

> Ἡ Νικοκρέοντος εἰσιοῦσ' Ἀξιοθέα
> γυνὴ μετὰ παιδίσκης ἅβρας εἰς τὸν πότον
> ἀπεψόφησε· κᾆτα τῷ Σικυωνίῳ (ἐνν. ὑποδήματι)
> ἀμυγδάλην ἐπιβᾶσα συνέτριβεν, συνεὶς
> Στρατόνικος εἶπεν· 'οὐχ ὅμοιος ὁ ψόφος'.

Καὶ ὁ Ὀρφανίδης πρὸς κόρην ὅμοιόν τι ποιήσασαν εἶπεν «μάτην ζητεῖς νὰ εὕρῃς τὴν ὁμοιοκαταληξίαν».

Ἡ μὲν κυρία Νικοκρέοντος ἀποψοφήσασα τὸν ψόφον τῷ ψόφῳ θελήσασα νὰ ἐκκρούσῃ ἔτυχε τῆς εὐφυοῦς ἀποκρίσεως τοῦ Στρατονίκου. Ἀλλ' ὁ φιλόσοφος Μητροκλῆς τὸ αὐτὸ ἄκων παθὼν οὐδαμῶς κατέφυγεν εἰς τεχνάσματα συγκαλύψεως ἀλλ' ἠθέλησεν ὑπ' ἀθυμίας νὰ λιμοκτονηθῇ. Τὸ συμβεβηκὸς διηγεῖται Διογένης ὁ Λαέρτιος ὧδε ἐν βιβλίῳ Ϛ΄ 94 «Μητροκλῆς ποτε μελετῶν καὶ μεταξύ πως ἀποπαρδὼν ὑπ' ἀθυμίας οἴκοι κατάκλειστος ἦν ἀποκαρτερεῖν βουλόμενος. Μαθὼν δὴ ὁ Κράτης εἰσῆλθε παρ' αὐτὸν—καὶ θέρμους [1] ἐπίτηδες βεβρωκώς. Ἔπειθε μὲν αὐτὸν καὶ διὰ τῶν λόγων μηδὲν φαῦλον πεποιηκέναι· τέρας γὰρ ἂν γεγονέναι, εἰ μὴ καὶ τὰ πνεύματα κατὰ φύσιν ἀπεκρίνετο. Τέλος δὲ καὶ ἀποπαρδὼν αὐτὸν ἀνέρ-

---

1. Τὰ ὄσπρια ἐν γένει εἶναι ψοφοποιητικὰ ἢ φυσητικὰ κοιλίας. Ὁ Διοσκορίδης Β΄, 130 γράφει «φασίολος φυσώδης, πνευμάτων γεννητικός». Ὁ δὲ κωμικὸς Ἡνίοχος λέγει περὶ τοῦ κυαμίνου ἔτνους παρ' Ἀθην. σελ. 408, Β. «ἔτνος κυάμινον, διότι τὴν μὲν γαστέρα φυσᾷ, τὸ δὲ πῦρ οὔ». Ἐν τοῖς συμβόλοις δὲ τοῦ Πυθαγόρου ἦτο καὶ τὸ κυάμων ἀπέχεσθαι «τῶν δὲ κυάμων ἀπηγόρευε ἀπέχεσθαι «διὰ τὸ πνευματώδεις ὄντας μάλιστα μετέχειν τοῦ ψυχικοῦ· καὶ ἄλλως κοσμιωτέρας ἀπεργάζεσθαι τὰς γαστέρας, μὴ παραληφθέντας» (Διογ. Λαερτ. Η΄, 19. 24). Παρασημειωτέον δ' ὅτι διὰ τῆς ἐξεζητημένης φράσεως κοσμιωτέρας ἀπεργάζεσθαι τὰς γαστέρας ὁ Διογένης ἠθέλησεν ἐπισκοτῶν τὰ πράγματα νὰ φύγῃ τὸ δύσφημον ἀποπέρδεσθαι (Ἴδε Cobet ἐν Collect. Crit. σελ. 452). Ἐν δὲ § 34 μνημονεύει καὶ τὰ παραδοξότατα τάδε «Φησὶ δὲ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ κυάμων παραγγέλλειν αὐτὸν ἀπέχεσθαι τῶν κυάμων ἤτοι ὅτι αἰδοίοις εἰσὶν ὅμοιοι ἢ ὅτι Ἅδου πύλαις». Πρβ. καὶ Λουκιαν. Βί. Πράσ. 6, ἔνθα ὁ Πυθαγόρας αἰτιολογεῖ τὸ πρᾶγμα ὧδε «πρῶτον μὲν γὰρ τὸ πᾶν γονή εἰσι, καὶ ἢν ἀποδύσῃς κύαμον ἔτι χλωρὸν ἐόντα, ὄψεαι τοῖσιν ἀνδρηίοισι μορίοισι ἐμφερέα τὴν φυήν», τὰ δ' ἑξῆς τοῦ Λουκιανοῦ καὶ τὰ ἄλλα ὑπ' ἄλλων παραδοξολογούμενα, ὡς τὰ τοῦ Πορφυρίου ἐν τῷ Βίῳ τοῦ Πυθαγόρου § 44 κἑ. εὐφημῶν παρέρχομαι. Ἐν παρόδῳ δ' εἰρήσθω καὶ τόδε ὅτι ὑπῆρχε καὶ βοτάνη τις ὀνόπορδον καλουμένη (Κορ. Ἀτ. Ε΄, σελ. 310), ἣν φαγόντες οἱ ὄνοι ἀπεπέρδοντο.

ρωσεν, ἀφ' ὁμοιότητος τῶν ἔργων παραμυθησάμενος. Τοὐντεῦθεν ἤκουεν αὐτοῦ καὶ ἐγένετο ἀνὴρ ἱκανὸς ἐν φιλοσοφίᾳ». Ὁ δ' αὐτοκράτωρ Κλαύδιος κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Σουητωνίου § 32, ὅτε ἔμαθεν ὅτι τις ἐκινδύνευσε νὰ πάθῃ ὑπ' αἰδοῦς ἐγκρατὴς τῆς ἀποψοφήσεως γενόμενος, ἐξέδωκε διάταγμα (edictum), καθ' ὃ «ἐξῆν τῷ βουλομένῳ ἐν συμποσίῳ ἀποψοφεῖν ἢ ἀποπνευματίζειν».

Καὶ ἐπίγραμμα δ' ἐν τῇ Παλατίνῃ Ἀνθολογίᾳ διαλαλεῖ (ΙΑ', 396) τοὺς κινδύνους τῆς τοιαύτης σωφροσύνης

Πορδὴ ἀποκτέννει ἀδιέξοδος οὖσα
πορδὴ καὶ σῴζει τραυλὸν ἱεῖσα μέλος.
Οὐκοῦν εἰ σῴζει, καὶ ἀποκτέννει πάλι πορδή,
τοῖς βασιλεῦσι ἴσην πορδὴ ἔχει δύναμιν.

Περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος ποιεῖται λόγον καὶ ὁ Ψευδιπποκράτης, ὅστις ἐν μὲν ταῖς Κωακαῖς Προγνώσεσι τόμ. Α', σελ. 100 Erm. λέγει «φῦσαν δὲ ἄνευ ψόφου καὶ περδήσιος διεξιέναι βέλτιστον· κρέσσον δὲ ξὺν ψόφῳ διελθεῖν ἢ αὐτοῦ ἀνειλέεσθαι», ἐν δὲ τῷ Προγνωστικῷ σελ. 138 «φῦσαν ἄνευ ψόφου καὶ περδήσιος (ἢ πραδήσιος) διεξιέναι ἄριστον· κρέσσον δὲ ξὺν ψόφῳ διεξελθεῖν ἢ αὐτοῦ ἐναπειληῆφθαι καὶ συνειλέεσθαι· καίτοι καὶ οὕτω διεξελθοῦσα σημαίνει πονεῖν τι τὸν ἄνθρωπον ἢ παραφρονεῖν, ἢν μὴ ἑκὼν οὕτω ποιῆται ὁ ἄνθρωπος τὴν ἄφεσιν τῆς φύσης». Ὁ Κόντος ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ 1876, σελ. 54 γράφει «Ἀλλὰ τὸ περδήσιος ἢ καὶ πραδήσιος εἶναι πάντως παρεμβεβλημένον». Περὶ δὲ τοῦ ἐν τῷ Προγνωστικῷ ἀπαντῶντος χωρίου γράφει ὁ Cobet ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1875, σελ. 68 «Quantocyus dele manifestum emblema et scito πέρδησις non esse Graecum».

Τῷ φῦσα καὶ ἐν τῷ πληθυντικῷ φῦσαι ἐπὶ τῶν τῆς γαστρὸς ἀερίων ἢ πνευματίων εὐφήμως χρῶνται πολλάκις οἱ ἰατροί, ὁ δὲ Ἐρωτιανὸς γράφει σελ. 90, 1 «φῦσαν· νῦν μὲν ἐν Ἀφορισμοῖς καὶ ἐν α' καὶ δ' Ἐπιδημιῶν τὴν δι' ἕδρας δυσώδη πνοὴν λέγει. Ἐν δὲ τῷ περὶ φυσῶν καὶ ἐν τῷ περὶ Ἀρχαίης ἰητρικῆς τὰ ἐν ἡμῖν πνεύματα. Ἐν δὲ τῷ περὶ χυμῶν τὸ ἐμφύσημα». Ἐν τῷ περὶ ἐπιδημιῶν Α', 23 αἱ μὲν ξὺν ψόφῳ φῦσαι λέγονται ψοφώδεις, αἱ δ' ἄνευ ψόφου σιγώδεις (κοινῶς φυσητές). Πρβ. καὶ Ἀρεταῖον σελ. 39, 16 Hude.

Καὶ ὁ Ξενοφῶν ἐν τῇ Κύρου Παιδείᾳ Α', 2,16 τοῦ φῦσα ἐποιήσατο χρῆσιν ἀντὶ τοῦ πορδή «Αἰσχρὸν μὲν γὰρ ἔτι καὶ νῦν ἐστι Πέρσαις καὶ τὸ πτύειν καὶ τὸ ἀπομύττεσθαι καὶ τὸ φύσης μεστοὺς φαίνεσθαι».

Παρὰ τοῖς ἰατροῖς φέρεται καὶ τὸ ἀήρ δηλοῦν ὅ,τι καὶ τὸ φῦσα. Ὁ Ἐρωτιανὸς σελ. 17, 3 Ν γράφει «ἀήρ — καὶ ἡ δι' ἕδρας δυσώδης πνοή». Ἐν τῷ περὶ Φυσῶν τοῦ Ἱπποκράτους πολλαχοῦ γίνεται χρῆσις.

Τῷ ἀήρ καὶ φῦσα συνωνυμεῖ τὸ πνευμάτια, οἷον ἐν τοῖς τοῦ Δαμοξένου παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 102 D «τοιγαροῦν στρόφοι Καὶ πνευμάτια γινόμενα τὸν κεκλημένον ἀσχημονεῖν (=πέρδεσθαι) ποιοῦσιν». Καὶ τὸ πνευματοῦσθαι ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ πληροῦσθαι πνευμάτων, φυσῶν εὕρηται παρὰ τοῖς ἰατροῖς, ὡς καὶ τὸ οὐσιαστικὸν ἐμπνευμάτωσις. Παρὰ δὲ τῷ Ἀθηναίῳ σελ. 404 D κεῖται «σίναπυ παρατίθημι τούτοις (δηλ. τοῖς γέρουσι) καὶ ποιῶ Χυλοὺς ἐχομένους δριμύτητος τὴν φύσιν, Ἵνα διεγείρας πνευματῶ τὸν ἀέρα». Ὁ Kaibel σημειοῦται «non intellego». Ἀλλ ἡ ἔννοια εἶναι σαφὴς «ἵνα διεγείρω αὐτούς, κυρίως τὴν γαστέρα καὶ πληρώσω πνευματίων τὸν ἀέρα».

Εὐφημίας δηλωτικὸν εἶναι καὶ τὸ ἀποματαΐζειν ἀπαντῶν παρὰ τῷ Ἡροδότῳ βιβλ. Β', 162. Ὅτε ὁ Ἀπρίης ἔπεμψε τὸν Πατάρβημιν ἐπὶ τὸν Ἄμασιν, ἵνα ζωγρήσῃ αὐτόν, ὁ Ἄμασις — ἔτυχε γὰρ ἐπ' ἵππου κατήμενος — ἐπαείρας [1] ἀπεματάϊσε, καὶ τοῦτό μιν ἐκέλευε Ἀπρίῃ

---

[1] Ὁ Cobet ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1883, σελ. 76 καὶ σελ. 153 προστιθεὶς τὸ σκέλος ὡς ἐκπεσὸν γράφει «Melius intellexit Favorinus in Stobaei Floril CXV 94: Ὁ Βοιωτὸς — ἐπάρας τὸ σκέλος ἀπεματάϊσε, unde Herodotum vocabulum fuga elapsum sic retrahendum est: Ὁ Ἄμασις — ἐπαείρας (τὸ σκέλος) ἀπεματάϊσε. Graphice ἐπᾶραι τὸ σκέλος de canibus dicitur». Ὁ Herwerden ἐν Lex. Graec. Suppl. et Dial. σελ. 179 γράφει περὶ τοῦ Ἡροδοτείου χωρίου «De ellipsi frustra sollicitata a Cobeto cf. v. c. Ar. Lys. 799. ἀνατείνας λακτίσαι», ἐν ᾧ χωρίῳ τὸ εὐκόλως προσυπακουόμενον σκέλος — διότι τί ἄλλο ἠδύνατό τις ν' ἀνατείνῃ, ἵνα λακτίσῃ — φέρεται καὶ ἐν κώδιξι, σαφὲς ὂν ἔμβλημα, οὗ τὴν ἀρχὴν μηνύει, ὡς παρετήρησεν ὁ Van Leeuwen ὁ Σχολιαστὴς λέγων «ἀνατείνας τὸ σκέλος ἢ τὸ αἰδοῖον». Οἱ δ' ἑρμηνευταὶ πρὸς πίστωσιν τῆς ἐλλείψεως τοῦ σκέλος παρατίθενται μαρτύρια πλήρη, οἷον Ἐκκλ. 264 «ἐκεῖνο δ' οὐ πεφροντίκαμεν, ὅτῳ τρόπῳ τὰς χεῖρας αἴρειν μνημονεύσομεν τότε· εἰθισμέναι γάρ ἐσμεν αἴρειν τὰ σκέλη» καὶ Εἰρ. στ. 890 «ὥστ' εὐθέως ἄραντας ὑμᾶς τὼ σκέλει ταύτης μετεώρω κᾆτ' ἀγαγεῖν Ἀνάρρυσιν» καὶ Ὀρν. 1253 «τῆς διακόνου πρώτης ἀνατείνας τὼ σκέλει διαμηριῶ». Ἀριστ. Ἱστ. π. τ. Ζῴ «οὐρεῖ αἴρων τὸ σκέλος», ἐν οἷς ἡ παράλειψις τῆς λέξεως σκέλος θὰ ἔβλαπτε τὴν ἁρμονίαν (χεῖρας — σκέλη) καὶ θὰ ἐδημιούργει ἀσάφειαν, θ' ἀπεβάλλετο δ' ἔτι ἡ γραφικότης ἐμφανιζομένου τοῦ κωμικοῦ σεμνοτύφου ἐν οὐ δέοντι. Ὁ J. Vollgraff ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1895, σελ. 132 ἀσπάζεται μὲν τὴν περὶ τοῦ Ἡροδοτείου χωρίου γνώμην τοῦ Cobet, ἀλλ' εὑρίσκει καί τινα δυσκολίαν γράφων «Quo modo qui equi vehitur sine stratoribus* sive stapedis — ut solebant veteres sine exceptione omnes — quomodo, inquam, potest sive ἐπαείρειν * sich heben vertit Krügerus) sive ἐπαείρειν τὸ σκέλος?». Τῆς ἀμεταβάτου δὲ χρήσεως τοῦ ἐπαείρειν φέρει μαρτύριον ἐκ τῆς Ἀνακαλυπτομένης τοῦ Εὐαγγέλου παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 644 D. Ὅθεν νομίζει ὅτι ἡ προληπτικὴ αἰτιολογία «ἔτυχε γὰρ ἐφ' ἵππου κατήμενος» εἶναι ἔμβλημα, ἐπινόημα ἀνθρώπου ἀπεί-

---

*. τ. ἔ. ἄνευ ἀναβολέων, ἀνθρώπων βοηθούντων εἰς τὴν ἐφ' ἵππον ἀνάβασιν κατὰ τὸν Περσικὸν τρόπον (Ξεν. Ἀν. Δ', δ', 4. Ἱππικ. Στ', 12. Πρβ. Ζ', 1) ἢ ἄνευ ἀναβολέων τ.ἔ. σκαλῶν. Σουΐδ σκάλα: ῥωμαϊστὶ ὁ ἀναβολεύς».

ἀπάγειν», ὅπερ ὁ Πλούταρχος ἐδήλωσεν διὰ τοῦ ἀποψόφησις ἐν τοῖς Ἠθικοῖς σελ. 866 C «τὴν Ἀμάσιδος ἀποψόφησιν».

Περὶ τοῦ ἀποματαΐζειν ὁ Cobet ἐν δυσὶ τόποις τοῦ 11ου τόμου (1883) τῆς Μνημοσύνης σελ. 76 καὶ σελ. 153 ποιεῖται λόγον. Ἐλέγχων τὸν Ἡσύχιον ἑρμηνεύοντα τὸ ἀπεματάϊσε: ἐξηυτέλισε, καὶ τὸν σχολιαστὴν οὐδαμῶς τοῦ Ἡσυχίου ὑγιέστερον ἐματαιολόγησεν, ἐμώρανεν γράφει « Ex μάταιος nascitur ματαΐζω, et Attice ματᾴζω, ut in Oedipode Tyranno vs. 891: τῶν ἀθίκτων ἕξεται ματᾴζων. Proprie ματαΐζειν est ἀνόητόν τι ποιεῖν, sed εὐφήμως πάνυ ponitur pro πέρδομαι». Ἐκ τοῦ ματαΐζειν παρήχθη τὸ ὄνομα ματαϊσμός ἀπαντῶν παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 76 F «Σέλευκος δ' ἐν ταῖς Γλώσσαις καὶ γλυκυσίδην τινὰ καλεῖσθαί φησι σύκῳ τὴν μορφὴν μάλιστα ἐοικυῖαν, φυλάσσεσθαι δὲ τὰς γυναῖκας ἐσθίειν διὰ τὸ ποιεῖν ματαϊσμούς, ὡς καὶ Πλάτων ὁ κωμῳδιοποιός φησιν ἐν Κλεοφῶντι (I. 617 K)».

Θαυμασίως δ' ἐδηλώθη κατ' εὐφημίαν ὁ ἀποματαϊσμός ἐν τῷ εἰς Ἑρμῆν Ὁμηρικῷ ὕμνῳ στ. 295 κέ., ὅπου ὁ Ἑρμῆς ἔφος γεννᾶται, μεσημβρινὸς εὖ κιθαρίζει καὶ ἑσπέριος κλέπτει τὰς βοῦς τοῦ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος. Ὁ Ἀπόλλων ἐλθὼν εἰς τὸν τόπον τῆς νομῆς καὶ ἰδὼν ὅτι αὗται ἐκλάπησαν, ἐκ τῶν ἰχνῶν τῶν ποδῶν, ἅτινα οὔτε γυναικὸς οὔτ' ἀνδρὸς οὔτ' ἄλλου τινὸς θηρίου ἦσαν, ἐννοεῖ ὁ μαντικὸς θεὸς ὅτι ἡ κλοπὴ εἶναι ἔργον τοῦ ἀρτιγεννήτου Ἑρμοῦ. Σπεύδει πρὸς τὸ σύνδενδρον τῆς Κυλλήνης ὄρος, παρὰ τὸ λίκνον τοῦ Ἑρμοῦ, ὅστις τὴν χέλυν ὑπὸ τὴν μασχάλην ἔχων, ὡς ἐνόησεν τὴν ἄφιξιν τοῦ Ἀπόλλωνος, κρύπτεται ὑπὸ τὰ σπάργανα καὶ καλύπτεται ὡς ἡ σποδὸς καλύπτει τὸν ἄνθρακα.—Παρατηρεῖ κύκλῳ καὶ λέγει πρὸς τὸν Ἑρμῆν. Τάχιστα, Ἑρμῆ, μήνυέ μοι βοῦς. Ἐκ λίκνου κατάβαινε. Καὶ λαβὼν τὸν παῖδα ὁ Φοῖβος ἔφερεν. Ἐν ᾧ δ' ἐβαστάζετο μεταξὺ τῶν βραχιόνων τοῦ Ἀπόλλωνος «οἰωνὸν προέηκεν, τλήμονα γαστρὸς ἔριθον, ἀτάσθαλον ἀγγελιώτην· ἐσσυμένως δὲ μετ' αὐτὸν ἐπέπταρε» τ. ἔ. ἐξαπέστειλεν οἰωνόν, ἀναιδῆ τῆς γαστρὸς ὑπηρέτην, ἀκόλαστον ἄγγελον· καὶ εὐθὺς μετ' αὐτὸν ἐπέπταρεν. Πᾶς τις βλέπει πόσον τεχνηέντως καὶ ἀστείως δηλοῖ τὰ πράγματα ὁ ποιητής. Ἐν ᾧ μετέωρος ἐφέρετο ὑψούμενος, ὡς ὑψοῦνται οἱ οἰωνοί, ἀπέστειλεν οἰωνόν. Εἶναι δ' οὗτος ὁ τῆς γαστρὸς ἀναιδὴς ἄγγελος, τ. ἔ. ὁ ψόφος, ὃν τάχιστα, ἵνα συγκαλύψῃ, ἐπέπταρε, ὡς ἡ Ἀξιοθέα τῷ Σικυωνίῳ ἐπιβᾶσα ἀμυγδάλην συνέτριβεν. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀπόλλων εὐφυῶς διακρίνει τὸν ψόφον τοῦ πταρμοῦ

ρου ἀρχαίας ἱππικῆς, πρὸς ἐξήγησιν τοῦ ἐπαείρας μετὰ τὴν ἔκπτωσιν τοῦ σκέλος. Ὀρθὴ ἡ παρατήρησις τοῦ Vollgraff εἶναι, εἰ καὶ δεξιός τις ἱππεὺς ἠδύνατο νὰ ἐπάρῃ τὸ σκέλος, ἀλλὰ ἐπιλέγομεν καὶ τοῦτο ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐὰν ἵστατο ὁ Ἄμασις, ἔπρεπε νὰ ἄρῃ τὸ σκέλος, διότι οἱ ἐπίτηδες ἀποματαΐζοντες αἴρουσι συνήθως τὸ σκέλος, ὅπερ graphice, ὡς λέγει ὁ Cobet, ἀνάγκη νὰ ἐπανέλθῃ.

καὶ ἀποκρίνεται «Θάρσει σπαργανιῶτα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ· εὑρήσω καὶ ἔπειτα βοῶν τούτοισ' οἰωνοῖσι· σὺ δ' αὖθ' ὁδὸν ἡγεμονεύσεις».

ΚΕΦ. ΙΔ'.

Οὐρεῖν, ἐνουρεῖν, κ. τ. λ.

Τὸ ῥῆμα οὐρεῖν οὐ μόνον οἱ κωμικοὶ ποιηταὶ μεταχειρίζονται, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἡσίοδος καὶ οἱ πεζογράφοι οὐδαμῶς βδελυρὸν οὐδ' ἀποτρόπαιον ὑπολαμβάνοντες, ὡς τὸ ῥῆμα χέζω. Ἐν τοῖς Ἔργοις καὶ Ἡμέραις στ. 729 κεῖται «μήτ' ἐν ὁδῷ μήτ' ἐκ τῆς ὁδοῦ προβάδην οὐρήσῃς μηδ' ἀπογυμνωθῇς» καὶ στ. 757 «μηδέποτ' ἐν προχοῇ ποταμῶν ἅλαδε προρεόντων Μηδ' ἐπὶ κρηνάων οὐρεῖν, μάλα δ' ἐξαλέασθαι, μηδ' ἐναποψύχειν». Ἀπαγορεύει ὁ ποιητὴς τὸ λούεσθαι καὶ οὐρεῖν ἐπὶ κρηνῶν καὶ ἐν ποταμοῖς. Σημειωτέον δ' ὅτι οἱ γραμματικοὶ μετέλαβον τὸ ἐναποψύχειν ἀντὶ τοῦ ἀποπατεῖν ἐν τῷ Ἡσιοδείῳ χωρίῳ ἀπατηθέντες ἴσως ἐκ τοῦ ἡγουμένου οὐρεῖν, ὡς ὁ Εὐστάθιος σελ. 1253, 62 «τὸ μέντοι ἐναποψύχειν ἐνεργητικῶς λειποψυχίαν ἢ θάνατον δηλοῖ παρὰ τοῖς μεθ' Ὅμηρον, ἐναποψύχειν δὲ δυσεμφάτως παρ' Ἡσιόδῳ ἔχει» καὶ Ἀνδρέας ὁ Λοπαδιώτης ἐν τῷ Λεξικῷ σελ. 59, 11 N «ἐναποψύχειν παρ' Ἡσιόδῳ τὸ ἐναποφυσᾶν». Πρβ. καὶ Μέγ. Ἐτυμ. σελ. 337, 31. Ἐν ταῖς κωμῳδίαις τοῦ Ἀριστοφάνους οὐχὶ ὀλιγάκις κυκλεῖται τὸ ῥ. οὐρεῖν ἁπλοῦν τε καὶ σύνθετον, ἀλλ' οὐδέποτε ὑβριστικῶς, ὡς συμβαίνει παρ' ἡμῖν, οἷον Νεφ. 373, ἔνθα τοῦ Σωκράτους διδάσκοντος τὸν Στρεψιάδην ὅτι οὐχὶ ὁ Ζεὺς εἶναι ὁ ὕων, ἀλλ' αἱ Νεφέλαι, ὁ παλίμπαις μαθητὴς ἀποκρίνεται «καίτοι πρότερον τὸν Δί' ἀληθῶς ᾤμην διὰ κοσκίνου οὐρεῖν» [1]. Ἐν τοῖς Βατράχοις στ. 93 ὁ Διόνυσος ἀντιτιθεὶς τὸν γόνιμον ποιητὴν πρὸς τὰ μετὰ τὸν θάνατον τῶν τριῶν τραγικῶν ἀναφανέντα μειρακύλλια ἀποκαλεῖ ταῦτα ἐπιφυλλίδας, στωμύλματα, χελιδόνων μουσεῖα, λωβητὰς τέχνης· ἐὰν δὲ παρ' ἐλπίδα διδάξωσι τυχόντα χοροῦ, ἐξαφανίζονται ἀπὸ τῆς Διονυσιακῆς ὀρχήστρας «φροῦδα—ἅπαξ προσουρήσαντα τῇ τραγῳδίᾳ» τ. ἔ. τὰ μειρακύλλια «τίποτε δὲν κάμνουν παρὰ τὴν κατουροῦν καὶ φεύγουν», δὲν ἔχουσι τὴν τραγικὴν τέχνην ἔργον, δὲν ἀσχολοῦνται μὲ αὐτήν, ἡ ἐν αὐτῇ διατριβὴ εἶναι προσούρησις, παροδική. Πρβ. Ἱππ. 517 «πολλῶν πειρασάντων αὐτὴν (τὴν κωμῳδιδασκαλίαν) ὀλίγοις χαρίσασθαι». Τὸ σύνθετον ἐνουρεῖν φέρεται ἐν τῇ Λυσιστράτῃ στ. 407 «θαἰματίδια (=τὰ ἱματίδια) σείειν πάρεστιν, ὥσπερ ἐνεουρηκότας» καὶ Εὐπ. 49 «ἆρα σφόδρ' ἐνεούρησεν οὐξώλης γέρων;» καὶ Ἕρμιππ. 82 «Μενδαίῳ μὲν

1. καὶ Σφ. 394. Θεσμ. 611. 615. 940. Εἰρ. 1266. Ἀπ. 262.

(οἴνῳ) ἐνουροῦσιν καὶ θεοὶ αὐτοὶ στρώμασιν ἐν μαλακοῖς», ὅπερ χωρίον ὑπομιμνήσκει τὸ ἐν τοῖς Ἱππεῦσι στ. 400 «εἴ σε μὴ μισῶ γενοίμην ἐν Κρατίνου κῴδιον». Σχολ. «γενοίμην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κρατίνου κῴδιον, ὥστε μου κατουρεῖν ἐκεῖνον» καὶ τοῦτο, διότι κατὰ τὸν σχολιαστὴν ὡς ἐνουρητὴς καὶ μέθυσος ὁ Κρατῖνος διεβάλλετο (Ἴδε Cobet ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1874, σελ. 117). Καὶ τοῦ κατουρεῖν τινος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐγένετο χρῆσις ἐν ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις στ. 832 «Α. τότε μὲν ἡμεῖς ἤρχομεν, νῦν δ' αἱ γυναῖκες. Β. ἃς ἐγὼ φυλάξομαι, νὴ τὸν Ποσειδῶ, μὴ κατουρήσωσί μου!». Πρβ. καταχέζειν τινός Νεφ. στ. 171 καὶ καταπαρδεῖν τινος.

Τοῦ ῥήματος οὐρεῖν πολλάκις ποιοῦνται χρῆσιν οἱ ἰατροὶ καὶ ἄλλοι οὐκ ὀλίγοι τῶν καταλογάδην συγγραφέων καὶ ἁπλοῦ καὶ συνθέτου (ἀπὸ-δι-ἐν-ἐξ-ἐπ-κατα-προς), οἷον Ἡρόδ. Α', 130 «ἐς τὸν ποταμὸν δὲ οὔτε ἐνουρέουσι οὔτε ἐμπτύουσι οὐ χεῖρας ἐναπονίζονται» καὶ 133 «καί σφι οὐκ ἐμέσαι ἔξεστι οὐχὶ οὐρῆσαι ἀντίον ἄλλου» καὶ Β', 35 «οὐρέουσι αἱ μὲν γυναῖκες ὀρθαί, οἱ δὲ ἄνδρες κατήμενοι» καὶ 172 «μαθὼν δὲ ὁ Ἄμασις ἐξέφηνε φὰς ἐκ τοῦ ποδανιπτῆρος τὤγαλμα γεγονέναι, ἐς τὸν πρότερον μὲν τοὺς Αἰγυπτίους ἐνεμέειν τε καὶ ἐνουρέειν καὶ πόδας ἐναπονίζεσθαι, τότε δὲ μεγάλως σέβεσθαι». Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Α', β', 16 «αἰσχρὸν δέ ἐστι καὶ τὸ ἰόντα που φανερὸν γενέσθαι ἢ τοῦ οὐρῆσαι ἕνεκα ἢ καὶ ἄλλου τινὸς τοιούτου», ἔνθα παρατηρητέον ὅτι τὸ μὲν κακέμφατον ῥῆμα ἔφυγε νὰ εἴπῃ, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ οὐρῆσαι. Πυθαγ. π. Διογ. Λαερτ. Η', 17 «ἀπονυχίσμασι καὶ καὶ κουραῖς μὴ ἐπουρεῖν μηδὲ ἐφίστασθαι». Δημοσθ. σελ. 1258, 11. Ἐν ἐκστρατείᾳ οἱ υἱοὶ τοῦ Κόνωνος παροινοῦντες «τὰς ἀμίδας κατεσκεδάννυσαν καὶ προσεούρουν, καὶ ἀσελγείας καὶ ὕβρεως οὐδ' ὁτιοῦν ἀπέλειπον». Ἀριστοτ. Ἱστορ. π. τ. Ζῴ. 574, α, 19 «καὶ τὸ σκέλος δ' αἴροντες οὐροῦσιν ἤδη ἔνιοι (κύνες) περὶ τὸν χρόνον τοῦτον (τ. ἔ. ὀκτάμηνοι)». κ. ἀ. Κλέαρχ. παρ' Ἀθην. σελ. 530 D λέγει «Σάγαριν τὸν Μαριανδυνὸν οὐ πώποτε τὴν χεῖρα κατωτέρω τοῦ ὀμφαλοῦ προενέγκασθαι· διὸ καὶ Ἀριστοτέλης Ξενοκράτην τὸν Καλχηδόνιον σκώπτων ὅτι οὐρῶν οὐ προσῆγε τὴν χεῖρα τῷ αἰδοίῳ ἔλεγεν· χεῖρες μὲν ἁγναί, φρὴν δ' ἔχει μίασμά τι». Λουκιαν. Συμπ. 35 «ὁ θαυμάσιος δ' Ἀλκιδάμας καὶ ἐούρει οὐκ αἰδούμενος τὰς γυναῖκας». Εἴδομεν ὅτι ὁ Ἡσίοδος ἐν τοῖς Ἔργοις καὶ Ἡμέραις στ. 729 εἶπεν «μήτ' ἐν ὁδῷ μήτ' ἐκτὸς ὁδοῦ προβάδην [1] οὐρήσῃς» ἀλλὰ καὶ μικρὸν ἔμπροσθεν

[1] Ταῦτα μὲν λέγει ὁ Ἡσίοδος, ἀλλὰ συνηθέστατα παρ' ἡμῖν προσουροῦσι τοῖς τοίχοις ἢ καὶ τὸ ἕτερον ποιοῦσιν οἵ τε παροινοῦντες καὶ οἱ νήφοντες ὑπ' ἀνάγκης οὐκ ἔχοντες ποῦ τοῦτο ποιήσωσιν· οἱ δὲ κεκτημένοι ἐπὶ τοῦ τοίχου τὸν σταυρὸν ἀλέξημα

ἐδήλωσε τὸ οὐρεῖν διὰ τοῦ ὀμιχεῖν στ. 727 «μηδ' ἄντ' Ἠελίου τετραμμένος ὀρθὸς ὀμιχεῖν», ἀνθ' οὗ ἐν τοῖς Πυθαγορείοις συμβόλοις παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ Η', 17 κεῖται ὁ βαρύτονος τύπος ὀμίχειν «πρὸς ἥλιον τετραμμένον μὴ ὀμίχειν» καὶ παρ' Ἱππώνακτι ἐν ταῖς παρεκβολαῖς τοῦ Εὐσταθίου σελ. 580, 2 «ἔστι γὰρ βαρυτόνως ὀμίχω, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ ὤμιξεν αἷμα καὶ χολὴν ἐτίλησεν». Συνδέουσι δὲ τὸ ὀμιχῶ—ὀμίχω οἱ γλωσσολογοῦντες πρὸς τὸ mingo—meio. Περιττὸν κρίνοντες νὰ καταλέξωμεν ἄλλα παραδείγματα τοῦ οὐρεῖν καὶ οὐρεῖσθαι ἁπλοῦ τε καὶ συνθέτου μνημονεύομεν μικρὸν ἐπεισόδιον μεταξὺ τοῦ Ξάνθου καὶ τοῦ Αἰσώπου, ὅπερ ἀναφέρει ὁ Βιογράφος αὐτοῦ κεφ. Ζ'. (Fab. Rom. σελ. 244, 1) «Μεσημβρινοῦ καύματος ὄντος ὁ Ξάνθος ἐν τῷ περιπατεῖν τὸν χιτῶνα ἀνασυράμενος οὔρει· ὅπερ ἰδὼν Αἴσωπος καὶ τῶν ἱματίων ἐκείνου δραξάμενος ὄπισθεν, πρὸς ἑαυτὸν εἵλκυσε καὶ φησι· τὴν ταχίστην με πώλησον, ἐπεὶ δραπετεύσω. Καὶ ὁ Ξάνθος· ἀνθ' ὅτου; ὅτι, φησίν, οὐκ ἂν δυναίμην τοιούτῳ ὑπηρετεῖσθαι δεσπότῃ· εἰ γὰρ σὺ δεσπότης ὢν καὶ μηδένα φοβούμενος, ὅμως ἄνεσιν οὐ παρέσχες τῇ φύσει, ἀλλὰ βαδίζων οὐρεῖς, εἰ τύχοι τὸν δοῦλον ἐμὲ πρός τινα σταλῆναι διακονίαν κἂν τῷ μεταξὺ τῆς πορείας τοιόνδε τι ἀπαιτῆσαι τὴν φύσιν, ἀνάγκη πᾶσα πετόμενόν με ἀποπατεῖν. Καὶ ὁ Ξάνθος τοῦτό σε θορυβεῖ; τρία κακὰ βουλόμενος διαδρᾶναι βαδίζων οὐρῶ. Καὶ ὃς ποῖα; κακεῖνος· ἑστῶτί μοι τὴν μὲν κεφαλὴν κατέκαυσεν ἂν ὁ ἥλιος, τοὺς δὲ πόδας τὸ τῆς γῆς ἔδαφος ὂν ἐκπεπυρωμένον, ἡ δὲ τοῦ οὔρου δριμύτης τὴν ὄσφρησιν ἂν ἐλυμήνατο. Καὶ ὁ Αἴσωπος· βάδιζε, πέπεικάς με».

Ὡς δ' ἐκ τοῦ μαθητής ἐσχηματίσθη τὸ ἐφετικὸν μαθητιῶ [1] (συμμαθητιῶ) καὶ ἐκ τοῦ ὠνητής τὸ ὠνητιῶ καὶ ἐκ τοῦ πα-

[1] Ὁ Κοραῆς ἔπλασε ῥῆμα ἰατρομαθητιῶ ἐν Ἐπιστ. Α', 780.

γράφουσι, κινοῦντες οὕτω τὴν εὐλάβειαν τῶν ἑκάστοτε νοτιζόντων ἢ μολυνόντων τοὺς τοίχους. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι συχνότατα ἐζωγράφουν ἐπὶ τοῦ τοίχου τὸν genium loci, τὸν ὄφιν ἢ καὶ δύο ὄφεις ἀντωπούς. Ἐν ταῖς στεναῖς παρόδοις, αἵτινες ἄγουσι πρὸς τὰς ἐν Ῥώμῃ Θέρμας τοῦ Τραϊανοῦ ὑπάρχει τοιχογραφία, ἐν ᾗ δύο μὲν ὄφεις ἀντωποὶ χωρίζονται διὰ τρίποδος, ὑπόκειται δ' ἡ ἑξῆς ἐπιγραφή·

JOVEM FT JUNONEM ET DUODECIM DEOS IRATOS
HABEAT QUISQUIS HIC MINXERIT AUT CACARIT.

τ. ἔ. Ὁ Ζεὺς καὶ ἡ Ἥρα, οἵ τε δώδεκα θεοὶ μηνίσειαν τῷ οὐρήσαντι ἢ ἀποπατήσαντι ἐνταῦθα.

Πρβ. Πέρσιον I. 113.

Pinge duos anguis: pueri
sacer est locus, extra meite
(Ἴδ. August Mau Pompeji in Leben und Kunst σελ. 24).

σ χ η τ ή ς (Ἡσυχ. λ. φίλοιφος) τὸ π α σ χ η τ ι ῶ (Φώτ. π α σ χ η τ ι ᾷ: πάσχειν θέλει». Πρβ. σ υ μ π α θ η τ ι ῶ) καὶ ἐκ τοῦ τ ρ υ φ η τ ή ς τὸ τ ρ υ φ η τ ι ῶ καὶ ἐκ τοῦ *β ι ν η τ ὴ ς τὸ β ι ν η τ ι ῶ, οὕτω καὶ ἐκ τοῦ ο ὐ ρ η τ ή ς—ἐνουρητής (Σχολ. Ἀριστοφ. Ἱππ. 400) παρήχθη τοῦ ο ὐ ρ η τ ι ῶ (λατ. m i c t u r i o καὶ κατὰ ταῦτα τὸ χ ε ζ η τ ι ῶ. Ἀπαντᾷ δὲ τὸ ο ὐ ρ η τ ι ῶ παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει Σφ. 807 «ἀμὶς μέν, ἣν ο ὐ ρ η τ ι ά σ ῃ ς αὐτηί». Σχολ. «οὐρῆσαι βουλήσῃ» καὶ παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει Προβλ. 898, β', 19 «διατὶ ο ὐ ρ η τ ι ῶ ν τ ε ς οὐ δύνανται ἀφροδισιάζειν;» καὶ Ἱππιατρ. 43,1 «ὡς ο ὐ ρ η τ ι ῶ ν προχαλᾷ τὸ αἰδοῖον». Παρὰ τῷ Ἡσυχίῳ ἀπαντᾷ καὶ τὸ ἐκ τοῦ μ α σ τ ι γ ω τ ή ς ῥῆμα μ α σ τ ι γ ω τ ι ῶ, ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ δέομαι μαστιγωτοῦ, συνωνυμοῦν τῷ ἐκ τοῦ μ ά σ τ ι ξ ῥήματι μ α σ τ ι γ ι ῶ παρὰ Πολυδεύκει Γ', 39 (=δέομαι μαστίγων). Εὕρηται δὲ καὶ ῥῆμα *ἐν δ ε ι κ τ ι ῶ (Πρβ. φ ι λ ε ν δ ε ι κ τ ῶ) παρὰ Θεοδώρῳ τῷ Στουδίτῃ Μεγ. Κατ. σελ. 526, 14 «οὐδὲ φθονεῖ, οὔτε ἐ ν δ ε ι κ τ ι ᾷ οὔτε πρὸς αὐτοὺς οὔτε πρὸς τοὺς ἄλλους», παρὰ δὲ τῷ Ἀθηναίῳ σελ. 604 C κεῖται τὸ ῥῆμα ἀ φ α ι ρ ε τ έ ω ἐκ τοῦ ἀ φ α ι ρ έ τ η ς «κάρφος τῷ μικρῷ δακτύλῳ ἀ φ α ι ρ ε τ έ ο ν τ α», ἀνθ' οὗ ἡμεῖς μετ' ἄλλων προτιμῶμεν τὸ ἀ φ α ι ρ έ ο ν τ α τ. ἔ. βουλόμενον, πειρώμενον ἀφαιρεῖν. Φέρεται δ' ἐν τοῖς Λεξικοῖς ἐκ Γλωσσαρίου καὶ τὸ ἐφετικὸν ο ὐ ρ η σ ε ί ω (Πρβ. χ ε σ ε ί ω). Ὁ Ermerins παρὰ τῷ Ἱπποκράτει Ἐπιδημ. Ζ', 85 ἀντὶ τοῦ «ἀπὸ τοῦ στήθεος τὸ ἱμάτιον ἀπέρριπτε καὶ ἐξάγειν ἑαυτὸν ὡς ο ὐ ρ ή σ ο ν τ α ἐκέλευε» ἔγραψε τόμ. Α', σελ. 695 οὐχὶ ἀπιθάνως ο ὐ ρ η σ ε ί ο ν τ α.

Οὐκ ἀγνοητέον δ' ὅτι ὁ Ἡλιόδωρος παρ' Ὀρειβασίῳ εὐφήμως εἶπε· 60, 9, 12 (CMG VI. 2. 61, 1) «ν ο τ ί ζ ε ι δὲ διὰ τοῦ σωληναρίου» ἀντὶ τοῦ ο ὐ ρ ε ῖ.

Παρὰ τοῖς ἰδιώταις σύνηθες εἶναι τὸ κ α τ ο υ ρ ῶ—κ α τ ο ύ ρ η μ α τ α καὶ τὸ κ ά τ ο υ ρ ο, κ α τ ρ ο υ λ ε ι ὸ κατὰ τὸ τ σ ι ρ λ ε ι ό, κ α τ ρ ο υ λ ε ά, μυρίζει κατρουλεᾶς, ἀρχ. ὄζει οὔρου (ΜΝΕ Β', 242. 246), κ α τ ρ ο υ κ ά ν α τ ο, οἱ δ' εὐφημοῦντες τούτων λέγουσι κ ά ν ω τὸ ψ ι λ ό μ ο υ (ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ κ ά ν ω τὸ χ ο ν δ ρ ό μ ο υ), κ ά ν ω τὸ ν ε ρ ό μ ο υ, π ά γ ω π ρ ὸ ς ν ε ρ ο ῦ μ ο υ καὶ ἀ γ γ ε ι ό. Οἱ εὐγενῶς λαλοῦντες λόγιοι μεταχειρίζονται τὸ ο ὐ ρ ῶ, ο ὐ ρ ο δ ο χ ε ῖ ο ν καὶ ο ὖ ρ ο ν —ο ὖ ρ α, ἀνθ' οὗ ο ὖ ρ ο ν οἱ λόγιοι ἀμαθεῖς λέγουσι ο ὖ ρ ο ς (Ἴδε Κόντον εἰς Γ λ ω σ σ. Π α ρ α τ. σελ. 352).

Τὸ ὑποκόρισμα δ' ὅπερ νῦν λέγουσιν αἱ μητέρες καὶ αἱ τίτθαι, ἐκ μιμήσεως τοῦ ἤχου τοῦ οὔρου τοῖς παιδίοις, ὁσάκις πρόκειται νὰ οὐρήσωσιν, τ σ ὶ ς ἢ κ ά μ ε τ ὰ τ σ ί σ α σ ο υ, παρ' Ἀριστοφάνει λέγεται σ ε ῖ ν. Φώτ. «σ ε ῖ ν: τὸ λεγόμενον τοῖς παιδίοις ὑπὸ τῶν τροφῶν, ὅταν αὐτὰ βούλωνται οὐρῆσαι· οὕτως Ἀριστοφάνης».

Φέρονται δ' ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ καὶ τὸ σύνθετον ῥῆμα δ υ σ ο υ ρ έ ω ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ δυσκόλως οὐρῶ, ἀπαντῶν παρὰ τῷ Ἀρεταίῳ καὶ ἐν τοῖς Ἱππιατρικοῖς τόμ. Β', 156, 12 Teubn., καὶ τὸ α ἱ μ ο υ ρ ε ῖ ν[1] (=αἷμα οὐρεῖν), ᾧπερ ἐνετύχομεν ἐν τοῖς Ἱππιατρικοῖς exc. Lond. 120 (τόμ. Β', 299, 222) «βοῦν α ἱ μ ο υ ρ ο ῦ ν τ α παῦσαι: ἄγριον πήγανον καὶ στέαρ τρίψας ἔντιθε εἰς τὴν φύσιν», ἔτι τὸ ἰ σ χ ο υ ρ έ ω κείμενον ἐπ' ἐκείνου, οὗ τὸ ο ὖ ρ ο ν ἴ σ χ ε ι, ἐ π έ χ ε ι, ἐπὶ τοῦ πάσχοντος ἐπίσχεσιν τοῦ οὔρου, ταὐτὸν ὂν τὴν ἔννοιαν τῷ δ υ σ ο υ ρ ε ῖ ν, ὃ πάλιν συνωνυμεῖ τῷ δ υ σ ο υ ρ ι ά ω, τ. ἔ. πάσχω δ υ σ ο υ ρ ί α ν, φερομένῳ πολλάκις ἐν τοῖς Ἱππιατρικοῖς 31, 1. 33, 7. 33, 14. 39. 3 (Τόμ. Α', 156, 10. 11 163, 26. 164, 6. 168, 10. 170, 7. 172, 6. 205, 26 Teubn.). Συχνὰ δ' ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ εἶναι καὶ τὰ ὀνόματα α ἱ μ α τ ο υ ρ ί α καὶ σ υ χ ν ο υ ρ ί α, δ υ σ ο υ ρ ί α (ἀρχ.). δ υ σ ο υ ρ η τ ι κ ὸ ς (ἀρχ.) δ υ σ ο υ ρ ι κ ὸ ς (ἀρχ.) Παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει ἐν ταῖς περὶ τὰ Ζῷα Ἱστορίαις σελ. 541, β', 20 κεῖται τὸ ἐπίθετον ὀ π ι σ θ ο υ ρ η τ ι κ ό ς, ἐν δὲ σελ. 509 β', ἀντιτίθεται τῷ ἐ μ π ρ ο σ θ ο υ ρ η τ ι κ ὸ ς «πρὸς τὴν γαστέρα συνήρτηται (τὸ αἰδοῖον) ἄλλως τοῖς ἐ μ π ρ ο σ θ ο υ ρ η τ ι κ ο ῖ ς καὶ τοῖς ὀ π ι σ θ ο υ ρ η τ ι κ ο ῖ ς». Πρβ. ὀ ρ θ ο π ε ρ ι π α τ η τ ι κ ό ς. Ἐν τοῖς ὑπὸ τοῦ Wagner ἐκδεδομένοις Μεσαιωνικοῖς Ἄσμασι σελ. 137, 454 ἀπαντᾷ τὸ σύνθετον σ υ χ ν ο κ α τ ο υ ρ ῶ «καὶ τότες ὁ κὺρ γάδαρος φωνάζει καὶ γκαρίζει Καὶ σ υ χ ν ο κ α τ ο υ ρ ε ῖ πυκνὰ καὶ σ υ χ ν ο π ο ρ δ α λ ί ζ ε ι», ἐν δὲ σελ. 121, 315 τὸ συνδετικὸν ἐκ τοῦ σ φ υ ρ ί ζ ω + κ α τ ο υ ρ ῶ σ φ υ ρ ο κ α τ ο υ ρ ῶ «εὐθὺς βάνει τὸν φώναρον καὶ ἐξωματσουκώνει καὶ σ φ υ ρ ο κ α τ ο υ ρ ε ῖ συχνὰ καὶ σ υ χ ν ο π ο ρ δ α λ ί ζ ε ι». Ὁ δὲ Κοραῆς ἐι τοῖς Ἀτάκτοις τόμ. Β', σελ. 316 μνημονεύει τὸ ῥ α ν τ ο υ ρ ῶ ἐκ τοῦ ῥ α ν τ ί ζ ω + ο ὐ ρ ῶ.

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ

σελ. 5, 6 προσθ. μετὰ τὸ ἐ ν ε ρ γ ο β α τ ο ῦ σ α ν: καὶ ὑπὸ τοῦ Δαμασκίου ἐν Βίῳ Ἰσιδώρου § 212 (σελ. 139 Did.) «ἐμμανὴς γενόμενος ἀνελὼν τὸν πέλεκυν ἀποτέμνει τὴν αὐτὸς ἑαυτοῦ π α ι δ ο σ π ό ρ ο ν φ ύ σ ι ν».

σελ. 6, 23 Γρ: Παρήχθησαν καὶ τὰ ἐπίθετα α ἰ δ ο ι ώ δ η ς καὶ α ἰ δ ο ι κ ό ς, ὧν τὸ μὲν ἀπαντᾷ παρ' Ἀριστοτέλει ἐν ταῖς περὶ τὰ Ζῷα Ἱστορίαις σελ. 641, β, 7, τὸ δὲ παρ' Ὀρειβασίῳ (CMG 6, 2, 1 σελ. 259, 16), ἔτι δὲ τὸ ῥῆμα κτέ.

[1] Ὁ Ἱπποκράτης Ἀφορ. Δ', 75 καὶ 81 εἶπεν ἀναλελυμένως «ἢν α ἷ μ α ο ὐ ρ ῇ κτέ.».

σελ. 7, 9. Πρβ. Ἀχιλλ. Τάτ. Α΄, 1, 5 «χιτὼν ἀμφὶ τὰ στέρνα τῆς παρθένου μ έ χ ρ ι ς α ἰ δ ο ῦ ς».

σελ. 7, 34. Προσθ. καὶ παρὰ τῷ Ἐμπεδοκλεῖ Ἀπ. 29, 2 «μ ή δ ε α γ ε ν ν ή ε ν τ α» ἀλλὰ 134,3 «μ ή δ ε α λ α χ ν ή ε ν τ α».

σελ. 8, 3. Γρ. Πρβ. καὶ σελ. 1049, 28 καὶ Ἀρτεμίδωρον κτἑ.

σελ. 8, 28 Πρόσθ. Ἀχιλλ Τάτ. Γ΄, 25, 7 «τὰ ἀ π ό ρ ρ η τ α φαίνει τοῦ σώματος».

σελ. 16, 29. Ἐν δὲ σελ. 162, 10 διηγεῖται περὶ τοῦ Κοροίβου ὅτι νυμφευθεὶς οὗτος δὲν ἐπλησίαζε τῇ γυναικὶ διὰ τὸν πρὸς τὴν πενθερὰν φόβον καὶ «οὕτως ἐχόμενον τοῦτον παρθενεύειν αὐτήν, μέχρις ἂν τῆς γυναικὸς σκεψαμένης τὸ ἄ ρ θ ρ ο ν ὀδύνῃ συνέχεσθαι καὶ οὐκ ἄλλως ἀπολυθῆναι εἰ μὴ τ ῷ μ ο ρ ί ῳ τοῦ ἀνδρὸς καταψη(σ)θεῖσαν· οὕτω τὴν κοινωνίαν τότε τοῦ γάμου γενέσθαι». Οὐδεμία δ᾽ ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τάχιστα ἀντὶ τοῦ σ κ Ε ψ α μ έ ν η ς πρέπει νὰ γραφῇ σ κ Η ψ α μ έ ν η ς (τ.ἔ. προφασισαμένης). Ὅμοιον σφάλμα λυμαίνεται τὸν Ἀκροπολίτην τόμ. Α΄, σελ. 234, 13 Teubn., ἔνθα ἀντὶ τοῦ «σ κ Ε π τ ε τ α ι γοῦν αἰτίαν καὶ στέλλει πρὸς τὴν βασιλίδα» γραπτέον σ κ Η π τ ε τ α ι (Ἴδε τὰ γεγραμμένα ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τοῦ Πανεπ. Θεσσαλονίκης τόμ. Α΄. σελ. 86). Ἐλέχθη καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀπολλοδώρου κτἑ.

σελ. 24, 27 γρ. ὡς λ ε ί κ τ η ς, α ἰ δ ο ι ο λ ε ί κ τ η ς, κτλ.

σελ. 29, 6. Πρόσθ., ἔνθα ὁ μὲν στρατιώτης ἔσκωψε τὴν Γνάθαιναν ὡς ἔχουσαν λ ά κ κ ο ν ὄντως τὸ κοῖλον αὐτῆς διὰ τὴν πυκνεπιβασίαν ἢ πολυβινησίαν, ὡς οἱ κίναιδοι οἱ ἔχοντες τὸν πρωκτὸν λάκκον καλοῦνται ὑπὸ τῶν κωμικῶν λ α κ κ ό π ρ ω κ τ ο ι ἢ ε ὐ ρ ύ π ρ ω κ τ ο ι. Ἡ δὲ Γνάθαινα πάνυ ἀστείως τὸν μὲν στρατιώτην διὰ τὸ ἁρπακτικὸν Λύκον καλεῖ, τὸν δὲ μαστιγίαν εὐφήμως Ἐλεύθερον, οἵτινες Ἐλεύθερος καὶ Λύκος τυγχάνον-νοντες καὶ ποταμοὶ συμβάλλουσι εἰς μίαν μισγάγκειαν. Πρβ. Ἰλ. Δ, 452 «ὡς δ᾽ ὅτε χειμαρρόω ποταμὼ κατ᾽ ὄρεσφι ῥέοντε εἰς μισγάγκειαν συμβάλλετον ὄμβριμον ὕδωρ κρουνῶν ἐκ μεγάλων κοίλης ἔντοσθε χαράδρης» (Ἴδε σελ. 35 ἀριθ. 52). Ὁ δ᾽ Εὐστάθιος μνημονεύων κεκολοβωμένως σελ 1349, 18 τὸ χωρίον τοῦ Ἀθηναίου λέγει «ἐπορίσατο δὲ τὸ τῆς ἐμβολῆς τῶν δύο ποταμῶν εἰς ἕνα λάκκον ἡ Γνάθαινα νόημα ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν δύο μεγάλων κρουνῶν, οἳ συμβάλλουσιν εἰς μίαν μισγάγκειαν».

σελ. 33, 19. Πρόσθ. μετὰ τὸ Εὐστ. σελ. 1636, 51 «ἄμβωνες λόφοι ὀρῶν—καὶ χείλη δὲ λοπάδων, οἷον πολλῶν ἤδη λοπάδων τοὺς ἄμβωνας περιλείξας. Ἐρρέθη δὲ καὶ ἐπὶ μορίου γυναικείου ὁ ἄμβων» καὶ σελ. 1539, 33 κἑ.

σελ. 33, 37 Πρόσθ. μ ο ν ο(μ ο υ ν ο)—κ έ λ η ς.

σελ. 40, 37 Πρόσθ. ἱ π π ο π έ δ η, ξ υ λ ο π έ δ η.

σελ. 41, 32 Πρόσθ. Σχολ. Ὀππιαν. σελ. 281, 27 Did «πάρδαλις ἀπὸ τοῦ π έ ρ δ ω καὶ τοῦ ἅλλεσθαι τὸ πηδῶ, ἡ ἐν τῷ ἅλλεσθαι π έ ρ δ ο υ σ α».

σελ. 56, 2. Πρόσθ. Ἐν Κεφαλληνίᾳ λέγεται κ ε ρ α τ ό π ι α σ μ α ἐπὶ γόνου νόθου γυναικὸς ἐν νομίμῳ γάμῳ.

σελ. 73, 2. Πρόσθ. θ ε ρ μ ό π ρ ω κ τ ο ς.

σελ. 73, 10. Πρόσθ. μετὰ τὸ ἀμπώτεως: Ἐν δὲ Catal. Codd. Astr. Graec. 8, 4, 195, 13 ἐγράφη «ἡ σελήνη δὲ ὡροσκοποῦσα καὶ ἡ Ἀφροδίτη ἐν τετραπόδοις ζῳδίοις τὰς μὲν γυναῖκας ἀ σ ε λ γ ο π ύ γ ο υ ς (κῶδ. ἀσελγοφύγους) ποιοῦσιν, τοὺς δὲ ἄνδρας λείκτας καὶ αἰσχροποιούς». Ἀλλὰ ἐν 8, 3, 109, 13, κεῖται «περὶ δεκανῶν ἀ σ ε λ γ ο π ο ι ῶ ν τῆς Ἀφροδίτης ἐνούσης αὐτῆς».

σελ. 76, 8. Πρόσθ. μετὰ τὸ γάμον (Ι΄, 68) καὶ 13 μετὰ τὸ παιδάριον (ΙΒ΄, 222).

σελ 78, 10. Πρόσθ. Λουκιαν. Λεξιφ. 3 «ἀνατεθεὶς ἐπὶ τὴν ἀστράβην ἐδάρην τὸν ὄρρον». Σχολ. σελ. 192, 12 Rabe «ἀντὶ τοῦ ἀνεσύρην, ἐτρίβην τὸν ὑπόταυρον ἤτοι τὴν τράμιν».

σελ. 93, 19. Πρόσθ.: καὶ Εὐνάπ. Βί. Σοφ. σελ. 5 Boiss. «ταὐτόν τι τοῖς ἐρῶσιν ἐμμανῶς ἔπαθον. Καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τὴν μὲν ἐρωμένην αὐτὴν ὁρῶντες—κάτω νεύουσιν—ἐὰν δὲ πέδιλον αὐτῆς ἢ πλόκιον ἢ ἐλλόβιον ἴδωσιν—τὴν ψυχὴν τῇ ὄψει προσαφιᾶσιν», εἰς ὃ σημειοῦται ὁ Cobet ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1878, σελ. 324 «Non credo ex quo ἐρασταὶ et ἐρώμενοι fuerunt, id umquam factum esse».

σελ. 94, 32. Πρβ. Λουκιαν. Ἑταιρ. Διαλ. 12, 1 «ἡ δὲ φιλήσασα (τὸ μῆλον) μεταξὺ τῶν μαστῶν ὑπὸ τῷ ἀ π ο δ έ σ μ ῳ παρεβύσατο».

σελ. 100, 4. Τῶν Ὁμηρικῶν στίχων ἀνεμνήσθη καὶ Χαρίτων ὁ Ἀφροδισιεὺς ἐν τοῖς περὶ Χαιρέαν καὶ Καλλιρρόην Γ΄, 5, 6. Ὁ Χαιρέας εἶναι ἕτοιμος πρὸς ἀπόπλουν· ἡ μήτηρ ἱκετεύει αὐτὸν νὰ μὴ καταλίπῃ αὐτὴν ἔρημον καὶ ὡς ἄλλη Ἑκάβη προτείνει τοὺς μαζούς. «Ταῦτα λέγουσα περιερρήξατο τὴν ἐσθῆτα καὶ γυμνώσασα τὸ στῆθος προτείνουσα τὰς θήλας, τέκνον, φησί· τάδ᾽ αἴδεο καί μ᾽ ἐλέησον αὐτήν, εἴ ποτέ τοι λαθικηδέα μαζὸν ἐπέσχον» (Ἴδε Cobet M n e m. 1859, σελ. 241).

σελ. 102, 6. Πρόσθ. πρὸ τοῦ Πρβ. Τὸ δὲ μέσον ἀπαντᾷ παρ᾽ Εὐφορίωνι Ἀπ. 92 Pow. «λαρὸν δ᾽ ἐπὶ χείλεσι πρώτη μ α σ τ ὸ ν ἐ π ι σ χ ο μ έ ν η».

σελ. 102, 10. Πρόσθ. Εὐστάθ. σελ. 840, 31 «καλῶς ἂν καὶ μ α σ τ ὸ ν α ὐ τ ῇ δ ώ σ ε ι».

σελ. 108, 37, Πρόσθ. Ἰεζ. ΚΓ΄, 3 «ἐκεῖ ἔπεσον οἱ μαστοὶ αὐτῶν, ἐκεῖ δ ι ε π α ρ θ ε ν ε ύ θ η σ α ν» καὶ 3 «καὶ αὐτοὶ δ ι ε π α ρ θ έ ν ε υ σ α ν αὐτήν».

σελ. 114, 35. Πρόσθ. Καὶ ἐν τοῖς συνθέτοις α ἱ μ ο μ ί κ τ η ς, ἀ ρ-

σενομίκτης, δουλομίκτης, αἱμομιξία, ἀρρενομιξία, ἀθεμιτομιξία, ἀδελφομιξία, *ἀδελφόμιξ γεν. ιγος, θυγατρομιξία, μητρομιξία, παιδομιξία, ἅτινα ἀπαντῶσιν ἐν τῷ μεταγενεστέρῳ ἑλληνισμῷ, ἡ ἔννοια τοῦ συνουσιάζειν ἐμφανίζεται. Συνωνυμεῖ δὲ τῷ αἱμομίκτης τὸ ἀρσενοκοίτης ἢ ἀρρενοκοίτης, τῷ δὲ οὐσιαστικῷ ἀρρενομιξία τὸ ἀρσενοκοιτία (Πρβ. ἀδελφοκοιτία), ἀνθ' ὧν ἐν τῷ δοκίμῳ ἑλληνισμῷ ἐγίνετο χρῆσις τοῦ παιδεραστής (παιδεραστῶ), ᾧ συνωνυμεῖ τὸ φιλόπαις καὶ παιδοφίλης (παιδοφιλῶ).

σελ. 115, 9. Πρόσθ. Ὀρθῶς καὶ παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει ἐν ταῖς περὶ τὰ Ζῷα Ἱστορίαις σελ. 572, β, 12 ἔγραψεν ὁ Schneider «καὶ <αἳ> ἂν μειχθῶσιν ἄλλοις ἐξελαύνουσι δάκνοντες» ἀντὶ τοῦ ἀναμιχθῶσιν.

σελ. 114, 36. γρ. Ἐλέχθη καὶ τὸ σύνθετον ἐπιμείγνυσθαι καὶ ἐπιμίσγεσθαι ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας, ἐφ' ἧς καὶ τὸ ἁπλοῦν μείγνυσθαι καὶ μίσγεσθαι, οἷον Ψευδοδημ. σελ. 1370, 75 «τὴν δὲ γυναῖκα αὐτοῦ νόμον ἔθεντο ἀστὴν εἶναι καὶ μὴ ἐπιμεμειγμένην ἑτέρῳ ἀνδρί» καὶ Ἰεζ. ΙϚ', 37 «ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισυνάγω πάντας τοὺς ἐραστάς σου, ἐν οἷς ἐπεμίγης ἐν αὐτοῖς» καὶ

σελ. 115, 15. Ὁ δ' Εὐστάθιος σελ. 1074, 62 ἄλλην γραφὴν ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν γράφει «ἐπεὶ δὲ ἡ δάφνη τὸ φυτὸν ὁμωνυμεῖ κόρῃ ἐρωμένῃ Ἀπόλλωνος ἐκδέδωκέ τις αἰνιγματοποιὸς τὸ ποῖ Φοῖβος πεπόρευτο Ἄρης ὅτ' ἐμίγνυτο Δάφνῃ. Καὶ ἔστι τὸ πᾶν ἀστεῖον ἐνταῦθα ἐν τῷ μίγνυται. Τὸ γὰρ ὁμοῦ εἶναι ἡ λέξις δηλοῖ, ὃ καὶ ὁ σίδηρος ἔχει κόπτων ξύλον καὶ ὁ συνὼν τῷ σώματι».

σελ. 128, 12. Πρόσθ. Αὐτὸς δ' ὁ Εὐστάθιος σελ. 1665, 35 λέγει «εἰ ἄρα μᾶλλον τὸ ἄρρεν ἢ τὸ θῆλυ ἐνεργοῦντα γέγηθεν».

σελ. 128, 22. Πρόσθ. πρὸ τοῦ Πρβ.: καὶ παρὰ τῷ Αἰλιανῷ π. Ζῴ. Γ', 47 «καὶ ἐκεῖνος λάθριος ὑπὸ ὁρμῆς τῆς πρὸς μῖξιν ἔδρασε τὸ ἔργον καὶ συνῆκεν» καὶ Δ', 7 «ἐπηλύγασεν ὁ τῶν Σκυθῶν βασιλεὺς ἱματίοις καὶ τὸν καὶ τὴν (τ. ἔ. καὶ τὴν μητέρα καὶ τὸν υἱόν), καὶ ἐξειργάσαντο τὸ ἔκνομόν τε καὶ ἔκδικον ἐκεῖνο ἔργον» καὶ παρὰ τῷ Φιλοστράτῳ Ἐπιστ. Λ (σελ. 477 Η.) «τὸ μὲν ἔργον ἕν, ἄν τε ἐπὶ ἀνδρὸς ἄν τε ἐπὶ μοιχοῦ γένηται, τὸ δὲ τῷ κινδύνῳ σφαλερώτερον τῇ χάριτι μεῖζον· οὐχ οὕτω γὰρ εὐφραίνει τὸ φανερὸν τῆς ἐξουσίας ὡς τὸ ἀπόρρητον τῆς ἡδονῆς, πᾶν δὲ τερπνότερον τὸ κεκλεμμένον» καὶ ΝΖ (σελ. 483) «πέπεισαι μέν, ὡς εἰκάζειν ἔχω, τοῦ δὲ ἔργου τὴν αἰσχύνην ὀκνεῖς» καὶ παρ' Ἀχιλλεῖ τῷ Τατίῳ Α', 9, 4 «οὐκ οἶδας οἷόν ἐστιν ἐρωμένη βλεπομένη· μείζονα τῶν ἔργων ἔχει τὴν ἡδονήν» καὶ 10, 3 «μηδὲν μὲν εἴπῃς πρὸς τὴν παρθένον ἀφροδίσιον, τὸ δὲ ἔργον ζήτει πῶς γένηται σιωπῇ» καὶ 4 «παρθένος τοὺς μὲν ἔξωθεν ἀκροβολισμοὺς τῶν ἐραστῶν εἰς πεῖραν φέρει, καὶ ἄφνω συντίθεται τοῖς νεύμασιν· ἐὰν δὲ αἰτήσῃς τὸ ἔργον προσελθών—ἐρυθριᾷ καὶ μισεῖ τὸ ῥῆμα καὶ λοιδορεῖσθαι δοκεῖ κἂν ὑποσχέσθαι θέλῃ τὴν χάριν, αἰσχύνεται· τότε γὰρ πάσχειν νομίζει τὸ ἔργον» καὶ Β', 4, 4 καὶ Δ', 8, 2 καὶ Ε', 12, 2.

σελ. 143, 14. Οὐκ ἀγνοητέον δ' ὅτι παρ' Ἀχιλλεῖ τῷ Τατίῳ ἐν τοῖς κατὰ Λευκίππην καὶ Κλειτοφῶντα Η', 9, 3 ὁ ἱερεύς, ὅστις ζηλωτὴς καὶ τῆς Ἀριστοφάνους κωμῳδίας ὑπῆρχεν, καθαπτόμενος εἰς πορνείαν ἀστείως καὶ κωμῳδικῶς τοῦ Θερσάνδρου λέγει ἐν πολλοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτο, ὅτι ὡραῖος ὢν οὗτος «καταλιπὼν τὴν πατρῴαν οἰκίαν, ὀλίγον ἑαυτῷ μισθωσάμενος στενωπεῖον, εἶχεν ἐνταῦθα τὸ οἴκημα, ὁμηρίζων μὲν τὰ πολλά, πάντας δὲ τοὺς χρησίμους πρὸς ἅπερ ἤθελε προσεταιριζόμενος», ἔνθα διὰ τοῦ ὁμηρίζων, ὅπερ σημαίνει τὰ τοῦ Ὁμήρου πράττω, μιμοῦμαι τὸν Ὅμηρον, προσέπαιξε πρὸς τὸ διαμηρίζειν θέλων νὰ ὑποδηλώσῃ ὅπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὑπεδήλωσεν εἰπὼν ὅτι «νέος ὢν συνεγίνετο πολλοῖς αἰδοίοις ἀνδράσι καὶ τὴν ὥραν ἅπασαν εἰς τοῦτο δεδαπανήκει» τ.ἔ. ὅτι κακὴν τοῦ σώματος ἐπεποίητο χρῆσιν.

σελ. 147, 6. Εἰς τὸ Ψευδολουκιάνειον Ἔρ. 54 χωρίον ὑποκείσθω ἡ ἑξῆς ὑποσημείωσις. Καὶ τοῦτο μὲν εἶναι μαρτύριον τοῦ Θεομνήστου προσκειμένου ἄνευ Τανταλείων παθημάτων τῇ παιδεραστίᾳ ἐναντίως πρὸς τὸν Ἀθηναῖον Καλλικρατίδαν ἐξάραντα τὴν παιδεραστίαν κατὰ τὸν Πλατωνικὸν τρόπον. Ὅθεν ἐν § 49 λέγει «δεῖ δὲ τῶν νέων ἐρᾶν ὡς Ἀλκιβιάδου Σωκράτης, ὃς ὑπὸ μιᾷ χλανίδι πατρὸς ὕπνους ἐκοιμήθη». Πρβ. Κορνήλ. Νέπ. Ἀλκιβ. 2. «Ineunte adulescentia amatus est a multis more Graecorum, in iis Socrate: de quo mentionem facit Plato in symposio. Namque eum induxit commemorantem se pernoctare cum Socrate neque aliter ab eo surrexisse, ac filius a parente debuerit» καὶ Φιλόστρ. Ἐπιστ. 44 «ἦν πτωχὸς ὁ Σωκράτης, ἀλλ' ὑπέτρεχεν αὐτοῦ τὸν τρίβωνα ὁ πλούσιος Ἀλκιβιάδης».

σελ. 147, 15 Πρόσθ. πρὸ τοῦ Ἐλέχθησαν: Πρβ. Ἀχιλλ. Τάτ. Ε', 22, 5 «ὄμνυμι γάρ σοι τὴν Ἀφροδίτην αὐτὴν ἤδη πέμπτην ἡμέραν αὐτῇ συγκαθεύδουσα οὕτως ἀνέστην ὡς ἀπ' εὐνούχου· ἔοικα δὲ εἰκόνα ἐρᾶν· μέχρι γὰρ τῶν ὀμμάτων ἔχω τὸν ἐρώμενον» καὶ 25, 7 «οὐδέν σε ἠρέθισεν εἰς Ἀφροδίτην κἂν μίαν, οὐ δέησις, οὐ χρόνος, οὐχ ἡ τῶν σωμάτων συμπλοκή, ἀλλὰ τὸ πάντων ὑβριστικώτατον, προσαπτόμενος καταφιλῶν οὕτως ἀνέστης ὡς ἄλλη γυνή» καὶ Η', 5, 2 «ἄμφω συνεκαθεύδομεν, καί, μὰ τὴν Ἄρτεμιν, ὡς ἀπὸ γυναικὸς ἀνέστη γυνή».

σελ. 152, 12. Πρόσθ. μετὰ τὸ κλεψιγαμεῖν (γαμοκλοπεῖν) καὶ στ. 28 μετὰ τὸ κλεψιγαμία (γαμοκλοπία).

σελ. 152, 29. Πρόσθ. δευτερογαμία, ξενογαμία (Cat. Codd.

Astr. Gr. 8, 4, 146, 6) π υ κ ν ο γ α μ ί α. στ. 32. Πρόσθ. β ρ α δ ύ γ α μ ο ς, δ ο υ λ ο γ ά μ ο ς,* μ η τ ρ υ ι ο γ ά μ ο ς, σ ύ γ γ α μ ο ς.

σελ. 152, 34 εἰς τὸ κ α κ ο γ α μ ί ο υ ὑποκείσθω ἡ ἑξῆς ὑποσημείωσις. Παρ' Ἀχιλλεῖ τῷ Τατίῳ ὅτε ὁ Κλειτοφῶν πεισθεὶς τῷ τε Κλεινίᾳ καὶ τῷ Σατύρῳ συνῆψε γάμους τῇ Μελίτῃ διὰ λόγους ταμιευτικοὺς καὶ κατὰ τὸ δεῖπνον πάντες ἐπευφήμουν, ἡ Μελίτη νεύσασα πρὸς τὸν Κλειτοφῶντα ἠρέμα εἶπε σπουδῇ παίζουσα «καινὸν ἐγὼ μόνη πέπονθα· κ ε ν ο τ ά φ ι ο ν μὲν γὰρ εἶδον, κ ε ν ο γ ά μ ι ο ν δ' οὔ».

σελ. 153, 6. Πρόσθ. β ο υ ζ ύ γ η ς—Β ο υ ζ ύ γ η ς, φ α ρ μ α κ ο τ ρ ί β η ς, ulmotriba, ἐ λ α ι ο τ ρ ί β η ς κ. λ.

σελ. 154, 35. Πρόσθ. Εἰς δὲ τὸ ἐν Νεφέλαις τοῦ Ἀριστοφάνους στ. 1068 κείμενον ὑ β ρ ι σ τ ή ς «οὐ γὰρ ἦν ὑβριστής, οὐδ' ἡδὺς ἐν τοῖς στρώμασιν τὴν νύκτα παννυχίζειν» φέρεται τὸ σχόλιον «τρυφητής, γ α μ η τ ή ς», ὅπερ γ α μ η τ ή ς κακεμφάτως ληπτέον.

σελ. 170, σημ. στ. 4. Πρόσθ. μετὰ τὸ μισθόν. Μεταγενέστερος δέ τις καὶ γ ά μ η τ ρ α ἐκ τοῦ γ α μ ῶ ἐπὶ αἰσχρᾶς ἐννοίας ἠδύνατο νὰ πλάσῃ, ὅπερ *γ ά μ η τ ρ α ἐκ τοῦ γ α μ ε ῖ ν ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ λαμβάνειν γυναῖκα ἡμεῖς εὕρομεν παρὰ Θεοδώρῳ τῷ Προδρόμῳ ἐν τοῖς κατὰ Ῥοδάνθην καὶ Δοσικλέα Ϛ', 366 συνημμένον τῷ λ έ κ τ ρ α «κοίτας ὀνειρώττοντας ἐν χώραις ξέναις Καὶ λ έ κ τ ρ α κ α ὶ γ ά μ η τ ρ α φασματουμένους».

σελ. 171, 2. σημ. πρόσθ. μετὰ τὸ μ ο ι χ ά γ ρ ι α. Ὑπὸ τῶν νέων Ἑλλήνων συχνότατα λέγεται ν ο σ ή λ ε ι α ἐπὶ τῶν χρημάτων τῶν καταβαλλομένων πρὸς νοσηλείαν, ἀλλ' ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶναι ν ο σ ή λ ι α διὰ τοῦ Ι, οὐχὶ ν ο σ ή λ ε ι α διὰ τοῦ ΕΙ.

σελ. 180, 27. Εἰς τὸ αὐτό ἀποβλέπουσι καὶ οἱ παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ ϛ', 4 λόγοι τοῦ Ἀντισθένους, ὅστις «Ἰδὼν ποτε μοιχὸν φεύγοντα, ὦ δυστυχής, εἶπε, πηλίκον κίνδυνον ὀ β ο λ ο ῦ διαφυγεῖν ἐδύνασο». Ὅθεν δικαίως καὶ ὁ Διογένης παρὰ τῷ Ψευδοπλουτάρχῳ σελ. 50 εἶπε «εἴσελθε εἰς πορνεῖον, παῖ, ἵνα μάθῃς ὅτι τ ῶ ν ἀ ξ ί ω ν τ ὰ τ ί μ ι α οὐδὲν διαφέρει». Πρβ. Ὁράτ. Σατίρ. I. II. 31 «Quidam notus homo cum exiret fornice, Macte virtute esto, inquit sententia dia Catonis. Nam simul ac venas inflavit taetra libido, Huc iuvenes aequum est descendere, non alienas permolere uxores» (Ἴδε Cobet ἐν Var. Lect. σελ. 285).

σελ. 189, 34. Ὑποκείσθω εἰς τὸ ἀπόπατος ἡ ἑξῆς ὑποσημείωσις. Περὶ τοῦ κυνικοῦ Διογένους Διογένης ὁ Λαέρτιος λέγει Ϛ', 63 «Πρὸς τὸν ὀνειδίζοντα ὡς εἰς τόπους ἀκαθάρτους εἰσίοι, καὶ γὰρ ὁ ἥλιος, ἔφη, εἰς τ ο ὺ ς ἀ π ο π ά τ ο υ ς, ἀλλ' οὐ μιαίνεται».

σελ. 193, 16. Οὐκ ἀγνοητέον δ' ὅτι τὸ ἀποσκευαζόμενον τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ Δευτερον. ΚΓ', 13 λέγεται εὐφήμως ἀ σ χ η-

μ ο σ ύ ν η «καὶ πάσσαλος ἔσται, ὅταν διακαθιζάνῃς ἔξω, καὶ ὀρύξεις ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπάγων καλύψεις τὴν ἀ σ χ η μ ο σ ύ ν η ν σου».

σελ. 203, 20. Πρόσθ. Πρβ. καὶ Ἐσθὴρ Δ', 16 «βδελύσσομαι αὐτὸ ὡς ῥ ά κ ο ς κ α τ α μ η ν ί ω ν».

σελ. 21, 15. Εἰς τὸ «χαρίζου τῇ γλώσσῃ» ὑποκείσθω ἡ ὑποσημείωσις· Παρῳδεῖται τὸ τοῦ Εὐριπίδου Ὀρέστ. 1528.

σελ. 41, 10. σημ. Πρόσθ. καὶ Εὐστάθ. σελ. 68, 33.

σελ. 53, 34. Πρόσθ. Διογ. Λαέρτ. καὶ Ϛ', 38.

σελ. 82, 2. κάτ. εἰς τὸ ὀ ρ ρ ο π ύ γ ι ο ν ὑποκείσθω ἡ ἑξῆς ὑποσημείωσις· Ὁ δὲ μὴ ἔχων ὀ ρ ρ ο π ύ γ ι ο ν καλεῖται ἀ ν ο ρ ρ ο π ύ γ ι ο ς.

σελ. 83, 7. Πρόσθ. ὀ ρ ν ι θ ό κ ω λ ο ς, β α σ ι λ ό κ ω λ ο ς. Πρβ. β α σ ι λ ό μ ο υ ν ο ς (Ἀθην. ΚΓ', 238).

σελ. 92, 10 Πρόσθ. πρὸ τοῦ Ἄλλος: ἢ καὶ ἐ π ι σ τ ο λ ι μ α ῖ ο ν φ ί λ η μ α ποιεῖ ἢ πέμπει, ὡς ὁ Κλειτοφῶν τῇ Λευκίππῃ παρ' Ἀχιλλεῖ τῷ Τατίῳ Α', 9, 2 «Ἐγὼ δὲ ἐπιτηρήσας τὸ μέρος τοῦ ἐκπώματος, ἔνθα τὸ χεῖλος ἡ κόρη πίνουσα προσέθηκεν ἐναρμοσάμενος, ἔπινον, ἐ π ι σ τ ο λ ι μ α ῖ ο ν τ ο ῦ τ ο φ ί λ η μ α ποιῶν, καὶ ἅμα κατεφίλουν τὸ ἔκπωμα. Τὸ αὐτὸ καὶ ἡ κόρη ἐποίησεν καὶ «Τρίτον ἐγένετο τοῦτο καὶ τέταρτον καὶ τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας οὕτως ἀλλήλοις π ρ ο υ π ί ν ο μ ε ν φ ι λ ή μ α τ α».

σελ. 99, 5. Πρόσθ. καὶ 23.

σελ. 105, 25. Πρόσθ. μετὰ τὸ 44. Τὸ ἐ π ο φ θ α λ μ ι ῶ ὑπ' Ἀχιλλέως τοῦ Τατίου ἐδηλώθη περιφραστικῶς ὧδε: «ἐν τούτῳ δὲ Χαρμίδης ἐ π ι β ά λ λ ε ι Λευκίππῃ τ ὸ ν ὀ φ θ α λ μ ό ν» (Δ', 2, 1).

σελ. 109, 4. Πρόσθ. μετὰ τὸ ἐποίησα: πρώπη τὴν σὴν ἔλαβον παρθενίαν, ε ἴ τ ι ς ἔ σ τ ι κ α ὶ ἐ ν ἀ ν δ ρ ά σ ι π α ρ θ ε ν ί α [1].

σελ. 109, 15. Ἡ διακόρησις ἢ διαπαρθένευσις ἐδηλώθη καὶ διὰ τοῦ ῥήματος ἀ ν δ ρ ο ῦ σ θ α ι, οὗ μαρτύρια μνημονεύονται ἐν τῷ Θησαυρῷ τοῦ Στεφάνου. Εἶπε δὲ καὶ Μᾶρκος ὁ Ἀντωνῖνος Α', 17, 4 «τὸ τὴν ὥραν διασῶσαι καὶ τὸ μὴ πρὸ ὥρας ἀ ν δ ρ ω θ ῆ ν α ι» καὶ ὁ Σχολιαστὴς τοῦ Λουκιανοῦ σελ. 279. 22 Rabe «καὶ ἤν τις τούτων ἠ ν δ ρ ώ θ η, θάνατος ἡ ζημία», ὁ δ' Ἡσύχιος λέγει «ἀ ν δ ρ ω θ ε ῖ σ α: ἀνδρὶ συνοικήσασα, διακορηθεῖσα».

σελ. 112, 19. Ὁ ποιητὴς ἐποιήσατο χρῆσιν καὶ τοῦ ῥήματος μ ι γ ά ζ ο μ α ι ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ Θ, 271 «ἄφαρ δέ οἱ ἄγγελος ἦλθε Ἥλιος, ὃ νόησε μ ι γ α ζ ο μ έ ν ο υ ς φιλότητι».

σελ. 123, 31. Καὶ τὸ ἀ ν α π α ύ ε σ θ α ι λέγεται ἐπὶ τῆς τοῦ σ υ ν ο υ σ ι ά ζ ε ι ν ἐννοίας ἐν τοῖς τοῦ Μάχωνος παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 580 Α «μαστιγίας μετὰ τῆς Γναθαίνης ἀπὸ τύχης ἀ ν ε π α ύ ε τ ο» καὶ παρ' αὐτῷ τῷ Ἀθη-

[1] Ἀχιλλ. Τάτ. Ε', 21, 1. Η', 5, 7.

ναίῳ σελ. 603, Α «Κελτοὶ δὲ τῶν βαρβάρων καίτοι καλλίστας ἔχοντες γυναῖκας παιδικοῖς μᾶλλον χαίρουσιν· ὥς πολλάκις ἐνίους ἐπὶ ταῖς δοραῖς μετὰ δύο ἐρωμένων ἀ ν α π α ύ ε σ θ α ι». Εἶπε δὲ καὶ ὁ Αἰλιανὸς Ποικ. Ἱστορ. ΙΓ', 10 «Ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δύο γυναῖκας ἠγάγετο Διονύσιος—καὶ παρ' ἑκατέρᾳ ἀ ν ε π α ύ ο ν τ ο ἐν τῷ μέρει» καὶ ὁ Πλούταρχος Βί. Πομπ ΛϚ', 2 «Στρατονίκη οὕτω εὐθὺς εἷλε παρὰ πότον ψήλασα τὸν Μιθριδάτην, ὥστε ἐκείνην ἔχων ἀ ν ε π α ύ ε τ ο» καὶ Δί. 3 «τὸν δ' ἄλλον χρόνον ἴσον νέμων ἑαυτὸν διατελεῖν ἑκατέρᾳ, κοινῇ μὲν εἰθισμένων δειπνεῖν μετ' αὐτοῦ, παρὰ νύκτα δ' ἐν μέρει σ υ ν α ν α π α υ ο μ έ ν ω ν». Πρβ. καὶ Ἀλεξ. Β', 4.

Καὶ τὸ κ ο ι ν ω ν ε ῖ ν τ ι ν ι εὐφημίας χάριν ἐλέχθη ὑπὸ τοῦ Λουκιανοῦ θε. Διαλ. 1, 2 «μηδέν, ὦ Ζεῦ, κ ο ι ν ω ν ή σ ῃ ς τῇ Νηρηΐδι· ἢν γὰρ αὕτη κυοφορήσῃ ἐκ σοῦ, τὸ τεχθὲν ἴσα ἐ ρ γ ά σ ε τ α ι οἷα καὶ σὺ ἔ δ ρ α σ α ς» καὶ 10, 2 «οὐδ' ἂν ἐ κ ο ι ν ώ ν η σ έ ποτε ἐκεῖνος θνητῇ γυναικί». Εἶπε δὲ καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς Τάτιος Η', 11, 2 «εἰ μὴ κ ε κ ο ι ν ώ ν η κ ε ν εἰς Ἀφροδίτην τῷδε τῷ ξένῳ», ὁ δ' Εὐριπίδης ἐν τῇ Ἀνδρομάχῃ στ. 216 ἐχρήσατο τῷ κ ο ι ν ο ῦ σ θ α ί τινι «εἰ δ' ἀμφὶ Θρῄκην χιόνι τὴν κατάρρυτον τύραννον ἔσχες ἀνδρ', ἵν',(=ὅπου) ἐν μέρει λέχος δίδωσι πολλαῖς εἷς ἀνὴρ κ ο ι ν ο ύ μ ε ν ο ς, ἔκτεινας ἂν τάσδ'».

σελ. 125, 29. Εἶπε δὲ καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς Τάτιος Ζ', 5, 4 «ὁ δὲ ἀνόσιος καὶ ἀσεβὴς ἐγὼ τὴν ἀνδροφόνον σου κατεφίλησα πολλάκις καὶ συνεπλάκην μεμιασμένας συμπλοκὰς καὶ τὴν Ἀ φ ρ ο δ ί τ η ς χ ά ρ ι ν αὐτῇ παρέσχον πρὸ σοῦ», ἐν δὲ βιβλ. Ε', 26, 5 ἐδήλωσε τὸ πρᾶγμα διὰ τοῦ α ἰ σ χ ύ ν η «Οἶδα ὅτι ἀνήρ με μισεῖ καὶ μοιχείαν κατέγνωκεν ἐπὶ σοί, μοιχείαν ἄκαρπον, μοιχείαν ἀναφρόδιτον, ἧς μόνον τὴν λοιδορίαν κεκέρδα(γ)κα. Αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι γυναῖκες μισθὸν τῆς α ἰ σ χ ύ ν η ς ἔχουσι τὴν τῆς ἐπιθυμίας ἡδονήν, ἐγὼ δ' ἡ δυστυχὴς τὴν μὲν α ἰ σ χ ύ ν η ν ἐκαρπωσάμην, τὸ δὲ τῆς ἡδονῆς οὐδαμοῦ», ἔνθα καὶ παίζει ὁ ἐρωτικὸς τῇ λέξει α ἰ σ χ ύ ν η.

σελ. 129, 27. Ἐλέχθη ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ καὶ τὸ ἀ ν δ ρ ί ζ ε σ θ α ι ἐπὶ τοῦ ποιεῖν τὸ τοῦ ἀνδρὸς ἔργον, ἐπὶ τῆς τοῦ ἐνεργεῖν ἐννοίας, οἷον παρ' Ἀχιλλεῖ τῷ Τατίῳ Δ', 1, 2 «καὶ ὡς εἴσω παρῆλθον, περιπτυξάμενος αὐτὴν οἷος ἤμην ἀ ν δ ρ ί ζ ε σ θ α ι. Ὡς δ' οὐκ ἐπέτρεπε, μέχρι πότε, εἶπον, χηρεύομεν τῶν τῆς Ἀφροδίτης ὀργίων;». Παρὰ Δίωνι τῷ Κασσίῳ ΟΘ', 5 ἀντιτίθεται τῷ ἀ ν δ ρ ί ζ ε σ θ α ι τὸ θ η λ ύ ν ε σ θ α ι «καὶ γὰρ ἠ ν δ ρ ί ζ ε τ ο καὶ ἐ θ η λ ύ ν ε τ ο καὶ ἔ π ρ α τ τ ε καὶ ἔ π α σ χ ε ἑκάτερα ἀσελγέστατα».

σαλ. 151 σημ. 2. Πρόσθ. Παλατ. Ἀνθ. ΙΑ', 70.

σελ. 170,20 πρόσθ. μ ν ῆ σ τ ρ α. σελ. 171,1 Πρόσθ. Παλατ. Ἀνθ. ΙΑ', 73. ΙΒ', 212.

σελ. 182. 20. Ὑποκείσθω ἡ ὑποσημείωσις. Ἴδε Ph. Woch. 1935. σ. 991 κἑ.

σελ 203, 4. Πρόσθ. τὸ ἐκπεσὸν Τρυγαῖος καὶ σελ. 217, 2 τὸ ἴφθιμα κάρηνα.

Περὶ τῶν κιναίδων, τῶν ἑταιρῶν καὶ τῶν ἐρωτικῶν θὰ γράψωμεν ἐν τῷ Β' μέρει.

Δ Ι Ο Ρ Θ Ω Τ Ε Α

σελ. 11 τέλ. γρ. ἐν κεφ. Γ'. σελ. 19, 9 γρ. περιττόν. 24, 14 γρ. ΙΑ', 7 ἀντὶ 202. 30, 23 γρ. ὑποβινητιῶντα. 32, 20 γρ. ἅ τ'. 42, 10 γρ. Brunck. 42, 32 γρ. ἡ δέ οἱ σάθη. 46, 20 γρ. haberemus. 52, 12 γρ. τ ρ ή μ α τ ο ς ἀντὶ τ μ ή μ α τ ο ς. 57, 6 γρ. ἀνομ ο ί αν. 57, 31 γρ. γουνάσ ο μαι ἀντὶ γουνά ζ ομαι. 83, 1 γρ. κωλόπα ν νο. 83, 3 γρ. δ ι ειλημμένα. 91, 26 γρ. σελ. 86 ἀντὶ 3. 99, 10 γρ. παρέσπασ α ν. 119, 17 γρ. ἀντὶ παρέσπασ ε ν. 105, 19 γρ. περισκοπούσας. 119, 17. praetextata. 122, 9 γρ. αἰεί κέ σφι. 144, 20. Ὑπὸ τυπογράφων ἀνθρωπισθεὶς ὁ Δ ι ό ν υ σ ο ς ἐγένετο Δ ι ο ν ύ σ ι ο ς. Αὐτ. 30 γρ. ὑπό τινος. 115, 15 γρ. Ζ' ἀντὶ Η'. σελ. 164, 35 γρ. οἰστρῶμαι σ. 182, 2. σημ. γρ. ἐγχέσαιμι. 174, 9 γρ. τῷ Δ ε ρ κ ύ λ ῳ ἀντὶ τοῦ Δ ε ρ κ ύ λ λ ῳ. σελ. 191,1 γρ. ἀφροδισιάζων. σελ. 198, 20 ἐξαλειπτέον τὸ πρὸ τοῦ ἄ ν κόμμα. σελ. 208, 10 γρ. πρόσωπον. σελ. 209, 29 γρ. ἀφεντιά. σελ. 215, 2 σημ. γρ. ϛ' ἀντὶ τοῦ Στ'. σελ. 221,27 γρ. ἐκμανής.

ΠΙΝΑΞ ΛΕΞΕΩΝ ΚΑΙ ΦΡΑΣΕΩΝ

Α

ἀγγεῖον σ. 28.
ἀγγειὸ 200.
ἀγγοῦρι 66.
ἄγκυρα 59.
ἀδιάφορον 52.
ἀηδονιδεὺς 34.
αἰδοιικὸς-221
αἰδοιλείκτης 84. αἰδοιολειξία 83 κἑ.
αἰδοῖον—αἰδοῖα 5. αἰδοῖα ἐν παροιμίαις 6. Ὁμηρ. αἰδοίοισιν ἔδωκα 6.
αἰδοιώδης 221. ἀπαιδοιοῦσθαι 6.
αἰδὼς 6. 7. μέχρι αἰδοῦς 7. 222.
αἴνιγμα εἰς πρωκτὸν 69.
αἰσχύνη 7. αἰσχύνη ἐν παιδιᾷ 227.
Αἰσώπου ἀπόκρισις πρὸς τὸν Ξάνθον ἐρωτήσαντα «τί δήποτε οἱ ἄνθρωποι μετ' ἀπόπατον τὰ τῆς γαστρὸς ἐκκρίματα βλέπουσιν. 190 Πρβ. καὶ σελ. 219.
αἰχμὴ 84 κἑ.
ἀκάτια 169.
Ἀλέξανδρος Βλ. λ. συνουσία.
ἄκυλ(λ)ον 62.
ἀλήθειν 138.
ἀλγηδόνες ὀμμάτων, ὀφθαλμῶν 117. Βλ. βολίδες ὀμμάτων.
ἀλληλίζειν 162.
ἀλληλοβασία 162.
ἁλμυρὸν πέλαγος 85. Πρβ. πολιὴ ἅλς.

ἄλυσις (λατ. catena) 88.
ἄμβων 4. 33. 222.
ἀμίς 197. Ἀνδριάντων Δημητρίου καταχώνευσις εἰς ἀμίδας 199 κἑ.
ἀμφ' ἄλητα—ἀμ φάλητα λογοπ. 60.
ἀναγκαῖα—ἀναγκαῖον 8-ἐπὶ ἀποπάτου 196 κἑ.
ἀναμείγνυσθαι—ἀναμίσγεσθαι ἐσφ. 115. 224.
ἀναπαύεσθαι 227.
ἀνασεισίφαλλος 140.
ἀνασυρτότολις 140.
ἀναφρόδιτος 21.
ἀναψαθάλλειν 144.
ἀνδρεία 46. Βλ. ἰσχύς.
ἀνδρεῖον. προσυπακ. τοῦ μόριον 8. 46.
ἀνδρίζομαι 227.
Ἀνδρόνικος ὁ Κομνηνὸς 54.
ἀνδροῦμαι 227.
ἀνεμοπρά(κ)της 172.
ἀνθολογοῦνται—ἄνθο λοῦνται 141.
ἀνθρωπιῶ 166.
ἀνόητα—ἀνόητοι 131. Πρβ. μωρία, κτλ.
ἀνορροπύγιος 227.
ἀνώνυμον 52.
ἄνω ποταμῶν 186.
ἀπαράλεκτος 30.
ἀποκένωσις 192.
ἀποκρότημα: «τἆλλα τούτου οὐκ ἄξια» τοῦ ἀποκροτήματος. 163.
ἀπαρθένευτος—ἀπάρθενος 109.
ἀπλήξ 147.
ἀποκλείειν 120.
ἀποκρίνειν σκύβαλα 192.
ἀπόκρυφα 8.
ἀπόλωλα τῷ φόβῳ. Βλ. ἐγκέχοδα.
ἀποματαΐζειν—σμός 215 κἑ.
ἀπὸ πάρδης ἐσφ. 70. Πρβ. πέρδησις.
ἀποπατεῖν, ἀποπατητέον, κτλ. 189κἑ.
ἀπόπατος: Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις 193 κἑ. Διάφορα ὀνόματα 196. 226.
ἀποσιώπησις. Βλ. παρασιώπησις.
ἀποχωρεῖν, ἀποχώρημα, ἀποχωρητήριον 191.
ἀπόρρητα 8. Πρβ. βλέπειν.
ἀπόρρητα—πρῶτα 8.
ἀποσκευάζεσθαι 192. Πρβ. παρασκευάζεσθαι.
ἀποσπερμαίνειν 91.
ἀποσπερματίζειν—σμὸς 91.
ἀπόταυρος 17.
ἀποτρίβεσθαι 89.
ἀπουσία 90.
ἀποφορτίζεσθαι 192.
ἀποψοφεῖν 213.
ἀποψόφησις 216.
ἄπρακτος: ἄπρακτος ἀνέστη, ἄπρακτος ὄρχεις, ἄπρακτα μόρια 147. Βλ. ἀργὸν πέος, Ἀστυάναξ, Ἀστυάγης, γυνή, εὐνοῦχος.
ἀργομουνιάτικο 36. 172.
ἀργὸν πέος 46. 147.
ἄρθρον—ἄρθρα 16. 222.
ἄριστα χωλὸς οἰφεῖ παροιμ. 139.
ἀριστεῖος ἐπίθ. 171.
Ἀριστόδημος ὁ πρωκτὸς 71.
ἄροτρον 59.
ἁρπαξόμιλος-ης 119. Βλ. λ. ὁμιλεῖν.
ἀρρητοποιεῖν-εῖσθαι 132.
ἀρχέντερον: κωλέντερον 68.
ἀρχιδομάντρι 200.
ἀρχός: Σύνθ. ἐξ αὐτοῦ 67 κἑ.
ἀσελγόπυγος; 223.
ἀσελγοποιός 223.
ἀσκός: ἀσκοῦ τὸν προύχοντα πόδα 66.
Ἀστυάγης 47.
Ἀστυάναξ 46.
ἀσχημονεῖν=πέρδεσθαι 215.

ἀσχημοσύνη 7. ἀσχημ.=σκῶρ 226.
ἀτάσθαλος ἀγγελιώτης 216.
ἀταυρώτη 17.
ἄτρητος 143. Βλ. τρυπᾶν.
αὐνανίζεσθαι, αὐνανισμός 90.
ἀφαιρετέω ἐσφ. 220.
ἀφεδρών=πρωκτὸς 79. Ἐπὶ τοῦ ἀποπάτου 196.
ἀφιέναι: Εὐφήμως ἐπὶ τοῦ ἀποπατεῖν 192. Βλ. ἐναφιέναι.
ἀφοδεύω-μα-σις 190 κἑ.
ἀφοδευτήριοι δίφροι 198.
Ἀφροδίτη: ἔτυμον αὐτῆς 8.
ἀφροδισιάζω 118.
ἀχαίρευτο 37.
ἀχινός 37.

Β

βάβαλον ἢ βάμβαλον 61.
vagina 29.
βάθρα—βάραθρα 198.
βαίνειν—βαίνεσθαι καὶ ἐν συνθ. ἀναβαίνειν, ἐπιβαίνειν 156 κἑ.—τετράποδος νόμον βαίνειν 157 κἑ.—βαινόμενος βαίνων 158. ἐβάθη 180.
βαλανίζω 56.
βάλανος ἐν λογοπ. 56.
βαλλία 61.
βάσανο 8. 66.
vasculum 63.
Βασιλείδης 35.
βάταλον 79.
βατῶ—βατοῦμαι 161.
βαυβᾶν 123.
βαυβών: κόκκινος βαυβὼν 15.
βδέω: ἀορ. ἔβδευσα, βδύλλω 212.
vena—venae 49.
βηλαρᾶς 209.
βιάζεσθαι—διαφθείρειν 101.
βιάσαι 111.
βιβάζειν—βιβάζεσθαι 161. Βλ. ἐπιβιβάσκειν.
βίβασις: εἶδος ὀρχήσεως 77.
βίλλος—βιλλίν, κτλ. 62.
βινητιῶ 135. βρώματα ὑποβινητιῶντα 31.
βινῶ 135. Σύγχυσις βινῶ καὶ κινῶ. 135 κἑ.
βλέπειν: τὰ μὴ βλεπόμενα, ἤτοι οἱ μαστοί, τὰ στέρνα, 99.
βλιμάζειν 103.
βολβοί: βινητιῶντα βρώματα 31. 47.
βολεὼν 196.
βόλια (δύο βόλια=ὄρχεις) 66.
βολίδες ὀμμάτων 117.
βορβορόπη 35.
βορβόροπις—βορβορῶπις—βορβορωπὸς 36.
βρῦν 194.
βύρσα 45.65.
βύρσον—μύρτον 34.
βύττος 34.

Γ

γαλιᾶν 165.
γαμησείω 153.
*γάμητρα 225.
γαμῶ: Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ μεταγενεστέροις 150-156. Σύνθετα καὶ παράγωγα ἐξ αὐτοῦ 152. 155. 225.—Φράσεις καὶ λέξεις νεώτεραι πρὸς δήλωσιν τοῦ γαμεῖν ἐπὶ τοῦ βινεῖν 155 κἑ.
γαστήρ: τὰ ὑπὸ τὴν γαστέρα, ὑπογάστρια πάθη, 18. Ἐν γαστρὶ λαμβάνειν διττῶς 121. Φράσεις πρὸς δήλωσιν τοῦ ἀποπατεῖν 192.
γεγωνοκώμη 140.
genius loci 219.
γεῖτον 11.
γέρρον—γέρρα 16. γέρρα Νάξια—

γέρρ' ἀνάξια λογοπ. 16.
γίγαρτον 35.
γιγνώσκειν 123. γνῶσις 124.
γλωσσεύω 144.
γλωττισμὸς 92. Βλ. καταγλωττίσματα.
γλωττοδεψεῖν 86.
γλωττοκυμεῖον 87.
γνωμοδότησις 176.
γνώμων 51.
γονάτιον: τὰ ἀπὸ γονατίου, εἰς γόνατα κῦβδ' ἑστάναι 158. Βλ. λέαινα ἐπὶ τυροκνήστιδος.
γονῆς δοχεῖον τὸ θῆλυ 180.
γονορρυεῖν 91.
γρᾶες γαστρίζουσαι νέους 121.
γυνή: ἀνέστης ὡς ἄλλη γυνή, ὡς ἀπὸ γυναικὸς ἀνέστη γυνή. 225. γυνὴ—παρθένος 175.

Δ

δαμνάω: δεδαμναμένη ἀντιτίθεται τῷ παρθένος 126. Ὅμοια τὸν σχηματισμὸν τῷ δεδαμναμένη σ. 126.
δασύτρωγλος 79. Βλ. τρώγλη.
devirginare 106.
δεῖνα 57.
δέλτα 29 κέ.
δελφάκιον 21.
δέμας 47.
δέρμα=ὄλισβος 14.
δέφειν—δέφεσθαι καὶ συνωνυμοῦντα αὐτῷ 89 κέ.
δῆμος—δήμιος 141. Βλ. πολιτική.
δημόσιον 35.
διάολος 66.
διακειτέον ἐσφ. 126 σημ.
διακνημοῦσθαι 50. 143.
διακορεῖν—διακορεύειν 107 κέ.
διακοριστὴς 109.
διακροτεῖν 137. Πρβ. κροτεῖν.
διαλέγεσθαι—διάλεξις 119.
διαμηρίζειν, διαμηρισμός, διαμήριον καὶ ὅμοια αὐτῷ τὸν σχηματισμὸν 142. 143. Βλ. δμηρίζω.
διαπαρθενεύειν—διαπαρθενεύεσθαι διαπαρθενευτής 106. 107. 109. 223.
διαπαρθένια 109.
διασποδεῖν 140. Βλ. σποδεῖν.
διάσφαγμα: Σινδικὸν διάσφαγμα 33.
διασφὰξ 33.
διαχωρεῖν, διαχώρησις, διαχωρητικός 191.
διαχωρίζειν ἐσφ. 191.
διδασκάλια 170.
δίδυμοι 10. 11. δίδυμοι νεφροὶ 11.
Διδύμων—διδύμων ἐν παιδιᾷ 11.
δίδωμι: ἀόρ. ἔδωσα 187.
δίκαιον πρώτης νυκτὸς (jus primae noctis) 154.
δίκη αἰκείας 68. Πρβ. σελ. 175. 176.
δικωπεῖν 145.
Διογένης: Μαρτύρια περὶ αὐτοῦ ὡς δεφομένου 89.
Διονύσιος 153.
διορύττειν 143. Βλ. ὀρύττειν.
διφθερίασις, ὀρθῶς ἐσχηματισμένον, διφθερῖτις κακῶς-167.
δορίαλλος.
δόρυ 50.
δοσίλόγος ἐσφ. 75.
δοσοληψία μτγ. 75.
δρῖλος 62.
δρόσος: ἕλξεις ἐκ λιμένος πολλὴν δρόσον(=κατασχεσεῖταί σου) 79. —ἀπόπτυστος δρόσος=σπέρμα 84.
δυσώνυμος· κέρκος 52.
δωσίλογος 75.
δωσίπυγος 75.

Ε

ἐγγίζειν 122. Πρβ. προσεγγίζειν.
ἐγκέχοδα: ἐπὶ ὑπερβάλλοντος φόβου 183. Πρβ. τεθνάναι τῷ δέει τινά, ἀπόλωλα τῷ φόβῳ—νεώτεραι φράσεις 184.
ἕδρα 70.—Ἕδρα καὶ πυγή ταυτοδύναμα. 77.—ἕδραν στρέφειν, ἑδροστρόφοι 78.
ἕδραι: αἱμορροΐδες 70.
ἔγχος 50. 84 κέ.
εἰθίφαλλος. Βλ. ἰθύφαλλος.
ἐκβόλια 11. Βλ. φθορεῖα.
ἐκεῖνο—ἐκεῖνα 57. Πρβ. δεῖνα. Βλ. Παρασιώπησις.
ἐκμιαίνεσθαι 91.
ἐλαύνειν 144. Βλ. κατελαύνειν.
ἐλευθέρα Κόρκυρα κτέ. 185.
ἔμβολος 44. Βλ. τριέμβολον.
ἐμπίς 56.
ἐναποψύχειν 217.
ἐναφιέναι=ἀποπατεῖν 192.
ἐνδεικτιῶ 220.
ἔνδον ἕτερος 121.
ἐνεργοβατεῖν 162.
ἐνεργῶ 127 κέ. 224.
ἐνοπή 35. Προσπαίζει πρὸς τὸ ὀπή.
ἐνουρήθρα 197.
ἑνοῦσθαι 122. Πρβ. ὁμωθῆναι.
ἐντέριον 47.
ἐξιδίω 188. Βλ. ἰδίω,
ἐξόπισθεν 81.
ἐξωματσουκώνω 48. Πρβ. μεγαλοματσουκᾶτος, μεγαλόνευρος, μεγαλόψωλος.
ἐπαίρειν τὸ σκέλος 215 σημ.
ἐπιβατεύω 161. Βλ. προσεμβατεύω.
ἐπιβιβάσκειν 161.
ἐπιβλής 50.
ἐπιθόρνυσθαι 165.
ἐπιμαίνεσθαι 165.
ἐπισέληνα 27.
ἐποφθαλμιᾶν 105. Βλ. ἐπιβάλλειν ὀφθαλμοὺς 227.
ἐπίσιον—ἐπείσιον 13 κέ.
ἐργάζομαι τῷ σώματι, ἀπὸ τοῦ σώματος, ἐργασία 172 κέ.
ἔργαστρα ἢ βίνητρα 170 σημ. Πρβ. γάμητρα 226.
ἐργάτις=χαμαιτύπη 140. 141. 173.
ἔργον 188. 224 κέ. 12
ἐρέθινθος. 44.
ἐρείδειν—ἐρείδεσθαι 128 κέ.
ἐρέσσειν 14 κέ.
ἐρέτης 145.
ἐρετμόν 50 κέ.
ἐσχάρα-αι 32.
ἐστυκὸς—ἑστηκὸς 40.
ἑταῖραι: Ὀνόματα ἑταιρῶν 140.—ἑταῖραι βασιλέων βασίλισσαι 179. Πόσου ἐμισθοῦντο 170 κέ. δίκαι. Βλ. λ. δίκη.
ἑταιρίστρια 149.
εὐδίαιον 34.
εὐμαρείῃ χρῆσθαι, ἐς εὐμαρείην ἀποσκίδνασθαι, κτλ. 188.
εὐναόμαι 123. Βλ. συνευνάζομαι.
εὐνοῦχος: ὡς ἀπ' εὐνούχου ἀνίστασθαι 225.
εὐπυγία—εὐπυγίας ἀγὼν 73 κέ.
Εὐστάθιος εἰς μοριολογίας λόγον 4.
εὔστρα 33.
εὐσχήμων πεσεῖν 19.
Εὐτρήσιος 143.
Εὐφημισμὸς: Ἐν τοῖς συνουσιαστικοῖς ῥήμασι 118 κέ.—ἐν τοῖς

ῥήμασι δηλωτικοῖς τοῦ ἀποπατεῖν 188. 227 κἑ.
ἐφήβαιον 14.
ἐφιππάζομαι 146.

Z

ζυγῆναι 113.
ζωμὸν ἐκλάπτειν 84.

H

ἥβη 52. 57. 87.
ἥλικες ἐπὶ τῶν διδύμων 11.
ηὔφρην' ἐπέεσσιν — ηὔφρηνε πέεσσιν λογοπ. 43.

Θ

θακεύειν 189. 195.
θᾶκος 189.
θηλάζω: Αἱ ἡρωΐδες αὐταὶ ἐθήλαζον τὰ ἑαυτῶν βρέφη 100 κἑ.
θηλάστριαι 101 κἑ.
θλάω 143.
θυμός 45.

I

—ιαω. Ῥήματα εἰς—ιαω δηλοῦντα ὁμοιότητα ἢ ἰδιότητα καὶ νόσον 166 κἑ.
ἴακχος 23.
ἰδίω 188. Βλ. ἐξιδίω.
ἰθύφαλλος 60 κἑ.
ἰπνός=κοπρών 196.
Ἱππίου καθίσταμαι τυραννίδα 33.
Ἱπποκλείδης 38.
ἱππομανεῖν 164.
ἱππότιλος 212.
ἱστός 58 κἑ.
ἰσχάς 78 κἑ.
ἰσχύς 45 κἑ. Βλ. ἀνδρεία.
—ιτις: ὀνόματα νόσων : 167
ἰωνιά : ἐς ἰωνιάν 195.

K

καβαλλάω—καβαλλικεύω 146. Βλ. καθιππάζομαι.
κάθαρσις. Βλ. καταμήνια.
καθεύδω—συγκαθεύδω 122 κἑ.
καθιππάζομαι 145 κἑ. Βλ. ἐφιππάζομαι.
καθοῖκι 200.
κακκᾶν 194.
κακογάμιον 152.
κάλαμον λείχειν 86.
Καλλίπυγος Ἀφροδίτη 73 κἑ.
Καλλίστιον 41.
Καλλιώνυμος 16.
Καμβύσης 47.
κάπραινα 165.
καπρᾶν—καπρίζειν 165.
καταγλωττισμὸς 93.
καταμήνια. Ποικίλη αὐτῶν ὀνομασία 203.
καταμήνιον πίνειν 88.
κατασχολάζω 146.
κατελαύνειν 144. Παροιμ. «τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα» αὐτ.
catena 88. Βλ. ἅλυσις.
κατόπιν : τὰ κατόπιν μέρη 81. Πρβ. 80.
κατουροκάνατο 200.
κάτω βλέπε: ἐπὶ τοῦ γυναικείου αἰδοίου 81 κἑ.—ἐπὶ τοῦ πρωκτοῦ 79
cauda 46.
κέλης 33. Σύνθ. ἐξ αὐτοῦ: ἐπακτρο-μονο-μουνο-κέλης 33. 222.
κελητίζω 33. 145 κἑ.
κενογάμιον — κενοτάφιον: Παιδιά 226.
Κένταυρος 18. 35.
κέντρον 63.
κέρας, ἁπαλὸν κέρας—κέρας σύμβολον ἀτιμίας 53 κἑ.—Ἐκ τούτου κεράτιον— κεράτια, κερατίζω, — κερατόω, — κερατώνω, κεράτωσις, κερατομαντεῖον κερατεμβόλιν 53. 54. 56.
κέρκος 45. 52.
κεστὸς ἱμάς: Συνωνυμοῦντα αὐτῷ, οἷον στηθόδεσμος, ἀπόδεσμος, ταινία, ταινίδιον, μαστόδετα. 94. 223.
κήδαλον 62.
κηπεύματα ἐν Θήβαις 195.
κῆπος 25 κἑ. Σύνθ. μανιόκηπος.
cicer 44.
Κιμώνεια ἐρείπια 71.
κίναιδος τίκτει 83.
κίναρχος 68.
κινεῖν εὐφημ. σύγχυσις βινεῖν—κινεῖν 135.
Κινησίας 136.
κλάνω 210. Σύνθ. συχνοπυκνοκλάνω. 212.
κλειδωνιὰ 37.
κοῖλον Ἄργος 29.
κόθημα 62.
κοῖλον Ἄργος 29.
κοιμῶμαι—συγκοιμῶμαι 123. 155.
κοινωνεῖν — κοινοῦσθαι 228.
κόκκος γυν. αἰδοῖον 27. κόκκοι ὄρχεις 12.
κοκκώ: παιδικὸν αἰδοῖον 62.
colei=ὄρχεις 46.
κολεός 29. 79.
κόνδαξ 50.
κοντός 169.
κόπελλα 62.
Κοπρία κύρ. ὄν. 201.
κοπροβολεῖον 196. Ὅμοια τὸν σχηματισμὸν ἐν ὑποσ. αὐτ.
κοπροδοχεῖον 197.
κόπρος πληθ. κόπρη. Σύνθετα ἐξ αὐτοῦ 201.
κοπρών 195. Συνωνυμοῦντα αὐτῷ 196.
Κοραῆς: Ἐν ἐπιστολῇ λέγει ὅτι ἐν ἀντιτύπῳ τοῦ Ἀριστοφάνους τοῦ Πόρτου εὗρεν 79 ἑλληνικὰς ὀνομασίας τοῦ ἀνδρικοῦ αἰδοίου καὶ 66 τοῦ γυναικείου. 3
κορεία 109.
κόρη ἄζυξ 126. κόρη—γυνὴ 175.
κορκούτης 63.
κορύνη 44.
κότιλον κοτίλλιν 62.
κρέας; 52.
κριθή παράγ. κρίθων 44.
κροτεῖν 137.
κρούειν, ὑπο—προσκρούειν, κρούματα 137.
κρύπτουσ' ἃ κρύπτειν ὄμματ' ἀρσένων χρεών: Εὐριπίδειος ῥῆσις 18 κἑ.
κτείς 16. 22. κτεὶς ὡς σύμβολον 17.
κτίσται ἐκγόνων: οἱ δίδυμοι 11.
κύαμοι: ἐπὶ τῆς μελαινομένης θηλῆς τοῦ μαζοῦ 98, ἐξ οὗ
κυαμίζω 98.
κυλλοποδιτιῶ 163.
κυνηγέται: δίδυμοι 9. Βλ. παραστάται.
κυσοδακνιῶ 150.
κυνοδέσμη 10.
κυνοκάκκη; 10.
κύνορχις—κυνορχίας 12.
κυνόσουρα—κύνειρα 9.
κύσαρον 35.
κύσθος—κυσός 23. Σύνθετα ἐξ αὐτοῦ 24 κἑ. 68—κυσὸς ἐπὶ τῆς ὀπῆς τῆς κλεψύδρας 69.
κυσολείχης ἐσφ.
κυσολέσχης 24.

κύων: ἐπίκοινον 9—κύων ἐν παιδιᾷ 10.
κωλῆ 42.
Κωλιάς 42.
κωλέντερον 68.
κωλόπαιδο 83.
κῶλον —κῶλος. Παράγωγα καὶ σύνθετα ἐξ αὐτοῦ κἑ. 83. 227.

Λ

λακκόπρωκτος 71. 222.
λάκκος 28. 29. 222.
λάσανον—λάσανα 197. Ὀνόματα διάφορα λασάνων αὐτ.
λάσταυρος—λασιόταυρος 17.
Λαχάρης 35.
λέαινα ἐπὶ τυροκνήστιδος 71.
λείκτης καὶ σύνθ., οἷον αἰδοιολείκτης, κτλ. 24. 222.
λειμών 27.
λειμώνια ἐπὶ τῶν μαζῶν καὶ κιτρολέϊμωνα.
λεοντιῶ 166. Βλ. ἀνθρωπιῶ.
λεσβιάζειν 65. 87. 149, δρᾶν ὅπερ χοὶ Λέσβιοι 84.
λευκόπρωκτος—λακκόπρωκτος 71.
λεωφόρος 141.
ληκᾶσθαι ἐσφ. 142.
ληκεῖν-εἶσθαι 141.
ληκῶ 63.
λίθοι: Οἱ ἀρχαῖοι λίθοις ἐχρῶντο πρὸς ἀπόψησιν τοῦ ἀρχοῦ. 202.
λίθον ἔχειν—λιθιᾶν: ἐν παιδιᾷ αὐτ.
λιμήν 79.
λορδοῦν-οῦσθαι 142.
λόχη 63.
λύειν χαλινὸν παρθενίας 109.—λυσίζωνος 109.
λύκαινα 140.
λυτρών 196.
λύχνος: Λύχνῳ ἀφεύονται αἱ τρίχες. Ἐπίκλησις καὶ ἀφιέρωσις λύχνων 30 κἑ.
λωροπεδεῖν 12.

Μ

μαζός: μαζὸς ὄμφαξ, ἀθηλής, κυδώνια, κυδωνιῶντα, (τιτθία) μᾶλα χνοάοντα, ἁπλῶς μᾶλα, μαζοὶ ἀκοντιστῆρες καὶ ὀϊστευτῆρες ἐρώτων 95. 96. 98—μαζὸν ἢ μαστὸν ἐπέχειν καὶ ὑπέχειν, διδόναι ἢ ἀναδιδόναι θηλάς 101 κἑ. 223 μαζὸς ἢ στέρνα ἐν ζωγραφικῇ 98 κἑ. μαστὸς μητρικὸς 99 κἑ.
μακρόμαστος ἐσφ. 93.
μαλακοτεντωτή 53. Πρβ. ἁπαλὸν κέρας.
μαμμᾶν 194.
μάμματα 194.
—μανεῖν: Σύνθετα ἐκ τοῦ μαίνεσθαι 164.
μανιόκηπος 26.
μαννάριον—μαμμάριον 175.
μαστός—μαστάριον 93 κἑ.
masturbor 90.
ματαϊσμός 218.
μάχαιρα—μαχαιράκιν 51.
μεγαλοματσουκᾶτος 48.
μεγαλόνευρος 38.
μεγαλόψωλος 38.
μείγνυσθαι—μίσγεσθαι, ἐπιμίσγεσθαι—μισγέσκομαι, μιγάζομαι 224. 227—μιγήσομαι: γαμήσομαι 114. μιγῆναι—ζυγῆναι 113.
μέζεα ἐτυμ. 7.
μεζεοτρίβας 90. Βλ. μεσοτρίβας.
μέλαθρον 34.
μέλαν 9.
μέμφομαι, ἐμέμφθην παθ. 201.

μεσοτρίβας 90.
μεσ(σ)οτύλαρον 51.
μεταχειρίζεσθαι 121.
μήδεα: γεννήεντα, λαχνήεντα 7. 221.
μιαρὰ ῥανίς 86.
μιγάζομαι 226.
μικρόμαστος—μακρόμαστος 93.
—μίκτης 223. Σύνθετα ἐκ τοῦ μ(ε)ίγνυσθαι.
μινθοβάψ 202. Βλ. πλινθοβάψ.
μίνθος 202.
μινθόω 202. μινθώσας ἄφες, κωμ. =ἔασον χαίρειν.
μισθός—μίσθωμα 170 κἑ. 226.
μισγάγκειον 35. Πρβ. σ. 222. μισθός—μισθόω—μίσθωμα 170 κἑ.
molere 138. Βλ. μύλλειν.
μόριον—μόρια, γεννητικά, παιδουργά, φυσικά, κτλ. 13.
μοριότμητοι 13.
μουνί 36.
μουνοπάννι καὶ ὅμοια τούτῳ τὸν σχηματισμόν 203. Βλ. φυλακεῖα, ῥάκος καταμηνίων μουνοθῶρι, μπροστομοῦνι 200.
μοχλόω 85.
μπάμπαλο 61.
μύζουρις 45. 84. 140.
μύκης 63.
μυλλοί 14. 36.
μυλουρίς 63.
μυξάριον 86.
μυξῖνος ἰχθύς 49.
μύρτον 24 κἑ.
μύττος 34.
μῶλυ 62.
μωρός—μωρία, μωραίνω 131. Βλ. ἀνόητος, κτλ.

Ν

νᾶπος 27.
νεογάμης - νεογήμης - νεογύνης 152.
νερόμυλος 37.
νεῦρον—νευρίον 47.
νευροῦσθαι 48.
nervus 48.
νεφροί: ἐν παιδιᾷ—συνημμένον τῷ δίδυμοι 11.
νίδες 63.
νήιδες 63.
νοσήλια 226.
νοτίζειν εὐφ. ἐπὶ τοῦ οὐρεῖν 220.
νωτοβατεῖσθαι ἀμφαλλάξ, ἀπόστροφα 162. Βλ. ἀλληλίζειν.

Ξ

ξερή 52. Βλ. ὀρθή, ὀρθόν.
ξίφος 51.

Ο

ὀαρίζειν—ὀαριστύς 106.
ὀδοντικοὶ ἰατροί 121.
—οίδης σύνθετα ἐκ τοῦ οἰδέω 43.
οἰστρῶ—οἰστρῶμαι 165.
οἴφειν—οἰφεῖν—οἰφᾶν 138 κἑ. οἶφε τὰν Χελιδονίδα αὐτ., ἄριστα χωλὸς οἰφεῖ 139.—παράγ. οἰφόλης—οἰφόλις, σύνθ. φιλοίφης.
οἰφός 64.
οἶχε 138.
ὄλεθρον 36.
ὄλισβος: Χρῆσις αὐτῶν 14. 32.
ὀλόπτεροι περιστεραί—κολύπτεροι 154.
ὁμηρίζειν. Προσπαίζει τῷ διαμηρίζειν 225.
ὁμιλεῖν—ὁμιλία. Σύνθ. ἁρπαξόμιλος, εὐόμιλος, κτλ. (Ἴδε Πεζόπουλον ἐν Ἀθην. τόμ. ΚΓ΄, 107 κἑ.) 119.
ὁμίχειν 219.
ὀμμάτειος ἔρως 105.

ὀνειρώττειν—ὀνειρωγμός 90.
ὀνοβάτης—τις 161.
ὀνοβατῶ 161.
Ὀνόματα δηλωτικὰ ἀμοιβῆς, μισθοῦ, τέλους παρ' ἀρχαίοις τε καὶ νεωτέροις 170-172.
ὀπή 35. Βλ. ἐνοπή.
ὄπισθεν: τῶν ὄπιθεν γουνάζομαι 81
ὀπιπεύειν 105. Συνθ. εἰς-ης, οἷον ἀρρεν—γυναικ—παιδ—παρθεν—πυρρ—οπίπης.
ὄπισθεν 81.
ὀπισθοβάτης—ὀπισθοβατικός 81.
ὀπισθοκώλια 74.
ὀπισθοτίλα 212.
ὅπλον 51.
ὀπτάνιον 32.
ὀπυίω 154. 155.
ὀπώρα 37. ὀπώραν κατελάσας αὐτ.
ὀπωρικό 37.
ὁρᾶν 125.
ὀργῶ 165.
Ὀρθαγόρας 65.
Ὀρθάννης 64 κέ.
ὀρθή (ἐνν. πόσθη) 52. Πρβ. ξερή.
ὀρθίας 63.
ὀρθόν (ἐνν. πέος) 52.
ὀρθότιτθος 95.
ὀρίγανα μυελοτρεφῆ 17.
ὄρρος 78.
ὀρσοθύρη 78.
ὀρύττειν 146 κέ. Πρβ. διορύττειν.
ὄρχις—ὄρχεις. Σύνθετα ἐξ αὐτοῦ 12. 46. Ὀνομασίαι ὄρχεων, οἷον κύλινδροι ἀνδρικοί, γόνου κύλινδροι, παιδουργοί, σπερμογόνοι, κυλινδροφύλαξ θύλακος.
ὀρχιπέδη: ὅμοια αὐτῷ 40. 222.
ὀρχίπεδον: Ὅμοια τὸν σχηματισμὸν αὐτῷ 13.
ὀρχιπεδίζειν 12.
οὐράνη: κάκοσμος οὐράνη 197 κέ.
οὐρανός—οὐράνια: ἐπὶ οὐρανίσκου 11. 63. 85. 86.
οὐρεῖν, ἐνουρεῖν, διὰ κοσκίνου οὐρεῖν 217 κέ. (Πρβ. Πολίτ. Λαογρ. Συμμ. Γ', 28) ἐπὶ τοῦ ἀποσπερμαίνειν 91. οὐρησείω 220. οὐρητιῶ: Ὅμοια αὐτῷ τὸν σχηματισμὸν 219. Σύνθετα ἐκ τοῦ οὐρεῖν 221. Εὐφημία τοῦ οὐρεῖν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ καὶ νέᾳ 220.
οὐροδοχεῖον 220 — ἀναλελυμένως: οὔρων δοχεῖον 199. Βλ. σελ. 198-200.
οὖρον, οὐχὶ οὖρος 220.
οὐρόν τε προέηκεν 51. Πρβ. σ. 169 ἀπουρίσας.
ὄφις 63. 79.
ὀχετοί 80.
ὄχευμα 168. Βλ. πλῆσμα.

Π

παιδικὰ μέρη 81.
παίειν 147.
πανδοσία 140 κέ.
παρασκευάζεσθαι 193. Βλ. ἀποσκευάζεσθαι.
παρακελητίζω 33. Βλ. κελητίζω, κέλης.
παρασιώπησις: τρόπος εὐφημίας 132 κέ. 57. 87, 6.
παραστάται 11. Βλ. κυνηγέται.
παρατίλλεσθαι 31.
παρατίλτριαι 30.
παρθένεια λύειν: διακορεῖν 109. Βλ. λύειν χαλινὸν παρθενίας.
παρθένος ἀδμής 126. Βλ. δεδαμναμένη, κόρη.
παρθένος—γυνή 175.
παρθενοφθορία: 154. Παρὰ τοῖς Βυζαντίνοις 154.
πάσχειν—ποιεῖν 129.
πάτος 79.
πάτταλος 44.
παφτώνω 57.
πεδίον 27.
πειρᾶν—πειρᾶσθαι 105 κέ.—ἐπείρα τε—ἐπειρᾶτο 134.
πελλάνα 33.
πέος 4. Σύνθετον ἐξ αὐτοῦ πε-οίδης.
πέπλον κρούειν 207 κέ.
περαίνειν—περαίνεσθαι 129 κέ.
περαίνη—περαίνει βου προσώπου παρὰ Λουκιανῷ 130.
πέρδομαι: ἁπλοῦν καὶ σύνθετον. Σχηματισμὸς χρόνων αὐτοῦ 204. Ἐνεργ. πέρδω 41. 223, 1. Παράγωγον αὐτοῦ πορδή ἀρχ. καὶ νέον, πόρδος νεώτ. μεγεθυντ.—πορδή—βροντή 206. Παρῳδία τοῦ «εὖχαὶ δὲ γερόντων» παρὰ Στράβωνι 268—πορδομαχία 209. —Παράγωγα πόρδων, πορδαλέος, ἀποπάρδημα, πέρδησις, πράδησις, πεπραδῖλαι, 210. 214—ἐκπορδίζω, ξεπορδίζομαι, πορδοκλάνομαι 210.—Πορδοσελήνη κατ' εὐφημισμὸν Πorοσελήνη 210 καὶ Ἀσπορηνὸν ὄρος ἀντὶ Ἀσπορδηνόν, κτλ.—σιληπορδῶ—τσιληπορδῶ 211 — πορδοκόπος ποίημα τοῦ Βηλαρᾶ 209. 210—συχνοπορδοκοπῶ = συχνοπυκνοκλάνω 212. Εὔφημος δήλωσις τοῦ πέρδεσθαι: φῦσαι, ἀήρ, πνευμάτια, ἀποματαΐζειν-σμός, ἀσχημονεῖν, πνευματοῦν, ἀτάσθαλος ἀγγελιώτης 214 κέ.
permolere 138.

πηδάλιον 50.
πηρίς—πηρίν 64.
πιθηκιῶ 166. Βλ. ἀνθρωπιῶ.
πιμπλάναι 168 κέ. Βλ. πλῆσμα, πληροῦν.
πλακομοῦνι 150.
πλατίστακος 33.
πληγή: Πληγαὶ ὑπὲρ ἑταιρῶν—πληγὴν παρὰ πληγήν, πολλὰς ἔχειν, εἰληφέναι καὶ διδόναι πληγάς 147. 148. 175. Βλ. ἀπλήξ, πυγμή, συμπλέκεσθαι.
πληροῦν 168. 169.
πλῆσμα 168.
ποιεῖν—πάσχειν 129.
πολιὴ ἅλς: ἐπὶ τοῦ γυναικ. αἰδοίου 85. Βλ. ἁλμυρὸν πέλαγος.
πολιτικαρεῖον 141.
πολιτική 141.
ποματίζομαι 192.
porcus 21.
πορνεῖον: Συνωνυμοῦντα αὐτῷ 173.
Πόρτος 8.
πόσθη—ποσθίον—πόσθων 42.
πουλλί—ποῦλλος 34.
πούς 66. 169.
pudenda 7.
ποῦτσος—ποῦτσα 42.
πρᾶγμα ἐπίκοιν. 9. 11.—ἐπὶ τοῦ πρωκτοῦ 79.
Πρίαπος 64.
προνεύουσα—πορνεύουσα 159.
προσεγγίζειν 122. Βλ. ἐγγίζειν.
προσεμβατεύω 161.
προσθέματα 62.
προχοΐδες 199.
πρωκτός: Σύνθετα ἐξ αὐτοῦ 70. 71 κέ. 223.—Διαφορὰ πρωκτοῦ, ἕδρας, πυγῆς 70 κέ.—Ἀριστόδημος ὁ πρωκτός 71.

πυγή—πυγίδιον. Σύνθ. ἐξ αὐτοῦ 72 —πυγίζω—πύγισμα 75—πυγὴν τρέπειν 76, πυγὴν αἰτεῖν, αἰτεῖσθαι, παρέχειν 75, πρὸς πυγὴν πηδῆσαι, ποτὶ πυγὰν ἅλλεσθαι 77.
πυγίζω—πνιγίζω ἐν παιδιᾷ 76.
πυγοστόλος 74 κἑ.
πῦρ : ψολόεν πῦρ 63. 85.
πυρρόν τι δρᾶν ὑπὸ τοῦ δέους 188.

Ρ

ῥαγάς 35.
ῥαφανίδωσις 49. 77.
ῥαθαπυγίζω 76.
ῥάκος καταμηνίων 227.
ῥέζειν 128. Βλ. δρᾶν, ποιεῖν, ἐνεργεῖν.
ῥόδον 26.
ῥοδωνιά 26.
ῥόπαλον—ῥοπαλισμός 50.
ῥόπτρον 50.
ῥύσις ἐπὶ γονῆς 91.—ῥύσις γαστρός 191.

Σ

σαβαρίχη 34.
σάβυττος 34.
σάθη : Παράγωγα καὶ σύνθετα ἐξ αὐτοῦ 42.
σάκα—σάκανδρος 28. Βλ. ὕσσακος.
Σάκτας 35.
σαλάμβη 34.
σαννίον 49, ἐξ οὗ σαννιόπληκτος καὶ κύρ. ὄν. Σαννίδωρος, αὐτ. 49.
σάραβον 34. Σάραβος 35.
σάρξ 47.
σάρων 34.
σάτυρος 43.
σαυνίον. Βλ. σαννίον.
σαυλοπρωκτιᾶν 77.
σαύρα 62.
σεῖν, κοινῶς τσίσα 220.
σειρόν 64.
σέλινον 27.
σιληπορδῶ 211 κἑ.
Σινδικὸν διάσφαγμα 33.
σίνος 64.
σίφων 44.
σκαιρολείκτης 84.
σκατόω, δια—κατά, σκατωτὴ λαπάρα 200.
σκήπτομαι 222. ἐσφ. σκέπτομαι.
σκερολίγγες; 84.
σκεῦος ἐπὶ ἀνδρείου αἰδοίου 63. Ἐπὶ τοῦ πρωκτοῦ 79.
σκεψαμένη ἐσφ. ἀντὶ σκηψαμένη 222. Πρβ. σκήπτομαι—σκέπτομαι 222.
σκορδοῦν ἐσφ. 142.
σκορπίος; 49.
σκοτοβινιῶ ἐν παιδιᾷ 135.
σκύλαξ : ἀφροδισιακὸν σχῆμα 88.
σκυτάλη 50.
σκώρ 200.
σπέρμα : Ὀνόματα πρὸς δήλωσιν αὐτοῦ 84. 86. Ἡροδότου γνώμη αὐτ. σημ.
σπλεκοῦν, διασπλεκοῦν 139 κἑ.
σποδεῖν—σποδεῖσθαι 140 κἑ.
σποδησιλαύρα 140 κἑ.
στενάσαι ἐσφ. 142.
στρούθειον 62.
στύεσθαι : Σχηματισμὸς χρόνων αὐτοῦ 40 κἑ.—Ἐνεργ. στύω 40 Παροιμ. οὐδὲν φρονεῖ δίκαιον ἐστυκὼς ἀνὴρ 38 κἑ.—ἐστυκὸς—ἑστηκός 40.
συγγίγνεσθαι 119 κἑ.

συγκαθεύδω 123 κἑ. Βλ. καθεύδω.
σύμβολον 53.
συμπλέκεσθαι 148 κἑ.
συμπλοκή 149.
συμφέρεσθαι 122.
συνάγχη : παρωνύμιον κιναίδου 84.
συναναπαύεσθαι 227.
συνδυάζεσθαι-σμός 149.
συνεῖναι 119.
συνερῶ τινι 118.
συνευνάζεσθαι 122 κἑ.
συνευρίσκεσθαι 122.
συνουσία, συνουσιάζω 116 κἑ. συν. κατὰ Δημόκριτον 115. συνουσία : κατὰ μέγαν Ἀλέξανδρον 117.
σύρτης 66.
σύσκατος 201.
συχνοκατουρῶ 221.
σφίχτης 66.
σφυροκατουρῶ 221.
σχιστὸ 37.
σχιστοὶ λειμῶνες 25.
Σωκράτης—Ἀλκιβιάδης 147. 227.
σωλῆνες 52.
σῶμα : παιδοποιὸν σῶμα. 47. συριγγῶδες, νευρῶδες σῶμα αὐτ.
σωτήρια : ἐπὶ ἀποπάτου 196.

Τ

τὰ ἐξ ἀρχῆς 82.
τὰ κάτω : ἐπὶ τοῦ πρωκτοῦ 79, ἐπὶ τοῦ αἰδοίου 82. Πρβ. τὰ μετὰ ταῦτα 80, 82, τὰ ἀπ' ὀμφαλοῦ 81.
ταυρᾶν 165.
ταινία—ταινίδιον 94.
ταῦρος ἐν παιδιᾷ 10. 79.
ταῦρος : ἀπόταυρος 17.
ταυρόω 17.
τάφος 79.
τέγος, Τεγεάτης ἐν παιδιᾷ 173.
τεθνάναι τῷ δέει τινὰ 184 κἑ. Βλ. ἐγκέχοδά τινα, βδέω ὑπὸ τοῦ δέους κτλ. 183. 212.
telum 85.
τετυλωμένον ὅπλον 51.
τετράποδος νόμον βαίνεσθαι 158, τετραποδηδὸν ἑστάναι, εἰς γόνατα κῦβδ' ἑστάναι, τὰ ἀπὸ γονατίου, λέαινα ἐπὶ τυροκνήστιδος 158. 160.
τέτοιο, τετοιώνω 57.
Τιβέριος 84.
τιθασεύω 127.
τίλιγος ἐσφ. 212.
τῖλος 212. Βλ. ἱππότιλος.
τιλῶ : κατατιλῶ, προστιλῶ 211.
Τζέτζη μεγαληγορία καὶ ὕβρις 55.
τήθη-τίτθη : Σύγχυσις αὐτῶν 104.
τιτθολαβεῖν—τιτθισλαβεῖν 103.
τιτίς 34.
τὸ καὶ τό 129.
τουτί 58.
—τρα-τρον. Ὀνόματα δηλωτικὰ ἀμοιβῆς 170 κἑ.
τραγᾶν, τραγίζω 166.
τράμις καὶ σύνθ. ἐξ αὐτοῦ 78. 223
τρῆμα 28.
τρίεμβολον 44.
τρίχες. Παράλειψις αὐτῶν. 81.
τρόπος : ὁ ἀπ' Ἰωνίας τρόπος 150. — Βλ. λεσβιάζειν καὶ σελ. 65.
τρυβλίον 29.
τρυμαλιή 28.
τρυπᾶν 28. 143.
τρύπανον 65.
τρύπημα 28.
τρώγλη 79.

τσιληπορδῶ 211.
τύλον—τύλος 51. Βλ. μεσ(σ)οτύλαρον.
τυρόκνηστις : Σχηματισμὸς καὶ τονισμὸς αὐτοῦ. 159

Υ

ὑβός 64.
ὑμέναιον ᾆσαι τὴν χεῖρα, τὸν ὑμέναιον ᾄδειν τῇ παλάμῃ 89.
ὑποπιττοῦν 160.
ὗς 21 κἑ.
ὕσσακος 28. Βλ. σάκανδρος.

Φ

φάλης—φαλής—φαλητάριον 60. 61.
φαληρι(ά)ς 44.
φαλλός 59 κἑ.
φθείρειν—διαφθείρειν 111. Σύνθετα ἐξ αὐτοῦ 104.
φθείρειν—βιάζεσθαι 111.
φθορεῖα 111. Βλ. ἐκβόλια.
φιλεῖν : ἐπὶ τοῦ βινεῖν 160.
φίλημα : Εἴδη φιλημάτων, οἷον δρεπτόν, ἁρπαστόν, ἔμψοφα φιλήματα, σύστομα, περιπεταστά, μανδαλωτά, γιγγλυμωτά, χύτρα, ἐπιστολιμαῖον, προπίνω φ. 227 92. 93. 227.
φλᾶν—ἀναφλᾶν, ἀναφλασμός 144.
Φλέγων Τραλλιανὸς περὶ τοκετοῦ κιναίδων.
φλέψ, φλεβὸς τροπωτήρ=πουλύπους 48 κἑ.
φλυροσκατολόγος 201.
φοινικίζειν, φοινικιστής 85. 87.
Φορμίσιος 35.
φρενῆτις ἐσφ. 167, ὀρθ. φρενῖτις.
φρενίτης (ὁ)=μανικὸς 167 κἑ.
φρενήρης. Παρὰ μεταγ. ἐπὶ τοῦ μανικοῦ 198.
φυλακεῖα, κοινῶς μουνοπάννια 203.
φυματίασις—φυματίωσις 167.
φῦσαι 214 κἑ.
φύσις, ἀναγκαία φύσις, φυσικὴ ἀντίδοτος 4 κἑ., παιδοσπόρος φύσις 223 κἑ.
Φώτιος : εἰς μοριολογίας λόγον 3 κἑ.

Χ

χαλκιδῖτις 140. 181.
χαλνῶ : χαλασμένο κορίτσι, κτλ. 110.
χαμαιτυπεῖον : Διάφορα ὀνόματα αὐτοῦ 173.
χαρά 69.
χαρίζεσθαι, χαρίζεσθαι τῇ γλώττῃ 21. 82. 124. 227.
χάριτες 125.
Χατζιδάκις 36. 210.
χέζειν : Σχηματισμὸς χρόνων αὐτοῦ 182. Παράγωγα καὶ σύνθετα ἐξ αὐτοῦ 187. 188. Παροιμ. «ἐλευθέρα Κόρκυρ' χέζ' ὅπου θέλεις» καὶ «ὑπὸ τῆς εὐπορίας οὐκ ἔχει ὅποι (ὅπου) χέσῃ 187.
χεζητιῶ—χεσείω : ἐφετικὰ τοῦ χέζειν, 184.
Χεζικηνικόν—Κυζικηνικόν 187.
χειροβλιμᾶσθαι 103.
χειρομαχεῖν 89.
χειροτονεῖν 89.
χειροτριβεῖν 89.
χίμαρον 35.
χνοάζω—χλοάζω : Σύγχυσις αὐτῶν 96. 97—μῆλα χνοάοντα 96.
χοιρίζω 166.
Χοιρίλος ἐν παιδιᾷ 21.
χοῖρος, χοιρίδιον. Σύνθ. χοιρόθλιψ χοιροψάλας, χοιρόβακχος.
—χοῖρος οὐ θύεται τῇ Ἀφροδίτῃ 21 κἑ.
χρεῖαι 196, χρεία 197.
χοιροσπέλεθος 212.
χρῆσθαι, χρῆσις 119. 120. τῷ κάτω χρῶ 82.
χρησιμεύω 120.
χροΐζομαι 123.
χρυσόμηλα : ἐπὶ τῶν μαστῶν 98. Βλ. λεϊμόνια, κιτρολέϊμωνα.
χύστος 24.
χύτρα : Εἶδος φιλήματος.

Ψ

ψηνίζομαι : «Οὐδεὶς κομήτης ὅστις οὐ ψηνίζεται». 130.
ψίμαρον 34.
ψολόεν πῦρ 63.
ψόφος 214.
ψυλλόχεσμα 188.
ψωλή : παράγωγα καὶ σύνθετα ἐξ αὐτοῦ 38.
ψωλοπόθα 38.

ΔΙΟΡΘΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΥΟΜΕΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Αθήν 111 C. 604C σ. 90. 220.
Ἀριστοφ. Λυσ. 635 καὶ Σχολ καὶ στ. 152. Εἰρ. 894. Ὄρν. 60 σ. 21 κἑ. 159. 158. 183.
Ἀρτεμ. Ὀνειρ. σ. 43, 2 Η σ. 46.
Ἀρχίλ. π. Ἀθην. 594 D σ. 25.
Γαλην ΙΒ', 248. σ. 88.
Ἐπικράτ. π. Ἀθην. 781 Ε σ. 169.
Ἑρμωνιακ. Μεταφ. Ἰλ. 1170 σ. 93.
Εὐριπ. Ἑκ. 570. Κύκλ. 499. 581. 320 σ. 18. 26. 64 κἑ. 206 κἑ.
Ἡρόδ. Β', 162. σ. 215.
Ἡρώνδ. Ϛ', 78. Β', 44. σ. 14. 68 κἑ.
Ἡσίοδ. Ἔργ. 373 σ. 74.
Ἡσύχ. λ. κυνόρχιας. λ. λάσανα. λ. σωμάλοιφος. 12.
Ἱππιατρ. Cant. 23, 3 (Β', 159, 8 Teubn) σ. 212.
Καλλίας Ἀπ. Ι. 451 Κ. σ. 71 κἑ.
Λόγγ. Δ', 12. σ. 39 κἑ.
Λουκιαν. Ψευδολ. § 27. Λεξιφ. § 21, Ψευδολ. Ἔρ. 28 σ. 84 κἑ. 211. 15.
Μάζαρ. Νεκρ. Διαλ. 11 (σ. 212, 5 Eliss) σ. 168.
Μᾶρκ. Ἀντωνῖν. Ε', 12 σ. 168.
Μάχων π. Ἀθην. 580 σ. 28. 222.
Ὀρφ. Κάθ. τῆς Κόρ. 52 (σ. 126 Kern) σ. 23.
Παλατ. Ἀνθ. ΙΑ', 224. Ε', 192. ΙΒ', 3. ΙΑ', 221 σ. 40, 41, 86.
Στράβ. 378 σ. 58.
Συντίπ. Ἱστορικ. 141, 16 Teubn. 61.
Σχολ. Λουκ. 11, 6. 162 10 σ. 168. 222.
Φιλόστρ. Ἐπιστ. ΙΓ', ΙΕ' σ. 97.
Φώτ. Β', 35. Εὐστ. 455, 40 σ. 38 κἑ.
Ψελλ. Ε', 168 Σάθ. σ. 171.
Ψευδοδιογ. ΛΕ (σ. 249 1) σ. 10.
Act. et Dipl. Ϛ', 178 σ. 172.
Ἐπιγρ. ἀγγ. σ. 142 κἑ.
Carm. Med. Aev. σ. 141.